AUTHOR:
POLAK, HERMANNUS JOSEPHUS

TITLE:
AD ODYSSEAM EIUSQUE SCHOLIASTAS . . .

PLACE:
LUGDUNI BATAVORUM

DATE:
1881

Master Negative #

92-80768-9

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

Polak, Hermannus Josephus
Ad Odysseam eiusque scholiastas curae secundae, scripsit H. J. Polak. Emendationes ad scholia in Homeri Odysseam. Lugduni Batavorum, Brill, 1881.
viii, 275 p. 22 cm.

347010

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 10x
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 9-24-92 INITIALS M. M.
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

AIIM

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

Centimeter

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 mm

1 2 3 4 5

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

AD
ODYSSEAM EIUSQUE SCHOLIASTAS

CURAE SECUNDAE.

SCRIPSIT

H. J. POLAK.

EMENDATIONES AD SCHOLIA IN HOMERI ODYSSEAM.

LUGDUNI BATAVORUM.
APUD E. J. BRILL.
MDCCCLXXXI.

VIRIS CLARISSIMIS

J. E. GOUDSMIT

C. G. COBET

OLIM PRAECEPTORIBUS NUNC AMICIS PIE COLENDIS

HOS STUDIORUM FRUCTUS SACROS ESSE VOLUIT

AUCTOR.

MONITUM.

Propositum mihi erat, quae ad Odysseam eiusque Scholiastas post editas Observationes meas animadversa habebam in duas partes divisa lectoribus harum rerum studiosis diiudicanda tradere, materie ita digesta, ut quae ad textus tantum a Dindorfio olim curati emendationem pertinerent omnia in priorem partem coniicerem, in altera rem altius repeterem. Quippe, — quod iam antea me facturum pollicitus sum, — aliis quamplurimis in auxilium vocatis, qui interea eandem rem sibi tractandam susceperunt, meo Marte Scholia frequenter loco suo mota ad propriam sedem revocare atque ad interpretationem crisinque Homericam adhibere coepi, in auctorum historiam, cognationem, fidem, auctoritatem inquirere, Aristarcheorum, Porphyrii, Lexicographorum animadversiones ordinare interque se componere, denique ita agere, ut eorum grammaticorum, qui Odysseam quoque sibi illustrandam sumpserunt, historia critica quae dicitur etsi nondum absoluta, tamen mea quoque opera aliquantum promota diceretur. Verum, ut fit, coniecturarum congeries inter scribendum in tantam molem excrevit, variasque ob causas prior haecce pars tamdiu inter typothetarum manus versata est, ut rem et per se diuturni laboris et cui ob caeteras meas occupationes non semper tantum tribuere temporis possum quantum equidem cuperem, in infinitum

trahi noluerim. Constitui igitur hanc priorem partem per se absolutam seorsim publici iuris facere, cuius nunc prior fasciculus prodit, alter cui praeterea et corrigenda quaedam et addenda ex libris, qui postea demum in meam notitiam pervenerunt, et Indices inerunt, intra paucos menses edetur. Ut tot coniecturae omnes omnium adsensum ferant, optare vix ausim. At si operam meam in his grammaticorum reliquiis in integrum restituendis positam in universum aequis iudicibus probari intellexero, animus mihi addetur ut ad alteram illam partem literis mandandam intra brevissimum quod potero temporis spatium alacri me animo accingam.

H. J. P.

Scrib. mense Aprili MDCCCLXXXI.

PARS PRIOR.

EMENDATIONES AD SCHOLIA IN HOMERI ODYSSEAM.

Scholia Graeca in Homeri Odysseam, ex Codd. aucta
et emendata ed. G. Dindorfius. — 2 voll. 1855.

ἔπος δ' εἴ πέρ τι βέβακται
δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
Od. θ, 408, 409.

Qui factum sit, ut quae studia in fine scriptionis meae Academicae brevi me repetiturum significavi, quaeque ut repeterem non malevoli quidam in Germania praesertim iudices me cohortati sunt, ea post decimum demum annum aliquando resumserim, nec meum est narrare, nec lectoris fortasse scire intererit. Utut est, laetus tandem occasionem amplexus sum ea expromendi, quae per multos annos horis subsecivis, quae tamen et aliorum et mea expectatione pauciores erant, ad Homeri Odysseam eiusque Scholiastas illustrandos emendandosque mihi reperisse videbar. Atque aliquamdiu etiam spem foveram, fore ut novam horum Scholiorum editionem in lucem edere mihi daretur. Qualem editionem post Mai, Buttmanni, Dindorfii, vv. cll. curas etiamnunc non inutilem fore, et a me anteā et ab aliis saepius significatum est. Nunc autem certior factus, novam eorum editionem ab A. Ludwichio, Viro clarissimo, parari, eique ut eam perpoliret atque augeret Codicum conferendorum copiam esse, quae mihi negata est, omne quidem edendi consilium abieci, sed statui, quae excogitasse mihi visus sum, ea omnia hoc modo ei tanquam per Epistolam Criticam, veteres nostros heroës modeste secutus, proponere, quibus si velit utatur, *πάντα δοκιμάσας, τὸ δὲ καλὸν* — si insit — *κατασχών.*

Sed quid tu, dixerit quispiam, coniecturas affers, Codicibus nunc peritius inspectis et tandem aliquando sincera praebere iussis? Codices autem accuratius collati quot coniecturas inanes fuisse declarent, quot vitiosas arguant, quot veras probent, quot etiam vulnera, alioquin insanabilia, facili negotio curent, nec ignotum mihi est et cum summa approbatione vidi ex specimine eo, quod Ludwichius praecedenti anno edidit, quo melioris recensionis Codicis Hamburgensis (T) pessime scripti pessimeque editi exempla continentur [1]). Sicut, — rem minime obscuram ut in clariore luce collocem, — ad ι, 35 edidit Dindorfius ex solo T: οὐκ ἂν ἑλοίμην πᾶσαν εὐδαιμονίαν ἀνέχειν ἐνθάδε (apud Phaeacas) κατὰ στέρησιν τῆς πατρίδος. Iam in Observatt. meis [2]) indicaveram scribendum esse: εὐδαιμονίαν ἔχειν, et inutilem praepositionem ex ultima syllbaba praecedentis vocabuli perperam adhaesisse. Id ipsum quod volueram in Codice extare docuit me Ludwichii commentatio, sed et aliud quod non expectaveram indidem didici. Nam κατὰ στέρησιν, — quod ut non optime dictum sit, tamen satis idoneum sensum praebet nec quisquam sine Codicis ope mutare ausus esset, — nil nisi Prelleri imperite legentis commentum esse apparet, imprudenter a Dindorfio repetitum. Quanto melius Codex: καταφρονήσας τῆς πατρίδος. — Ita ι, 326 Homeri verba: ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα· || οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν tali modo in T explicari perhibentur: τὰ ἄκρα καὶ ὀξέα ἀφελεῖν καὶ ὁ μάλιστα κύκλωθεν. Ultima sensu cassa Prellerus coniectura in integrum restituere conatus est, — ut Dindorfii nota docemur, — sic: ὅτι μάλιστα κυκλοῦν, quam recte ostendit *vera* Codicis lectio: καὶ ὁμαλίσαι κύκλωθεν (κυκλόθεν). Et sunt haec paucissima exempla ex ingenti multitudine.

Haec igitur ita sese habere non nego. Et ultro fateor, me Ludwichii aliorumque opera cognita paulo timidiorem esse factum ad coniecturas et adhibendas et proferendas, non quod eas aut nunc aut unquam supervacuas existimo, sed quod, — cum textus Dindorfianus, ut nunc quidem extra omnem dubi-

---

1) A. Ludwich, Über den Codex Hamburgensis der Odyssee-Scholien. — Rheinisches Museum für Philologie. N. F. Bd. 33, p. 439—456. — 1878.

2) Observationes ad Scholia in Homeri Odysseam. L. B. 1869, p. 59.

tationem positum est, permultis locis difficilioribus Codicum etiam corruptorum lectiones non fideliter repraesentet, in pluribus non repraesentare censendus sit, — quod sic, inquam, omne saepe fundamentum corruit, cui quis coniecturarum conpagem superstruat. Sed sint illa ut esse debent, non ut sunt, ideone emendationibus ex ingenio profectis supersedere tuto poterimus? Hoc quidem nemo in Codicibus Graecis tractandis vel mediocriter versatus affirmabit, omnium minime Ludwichius, qui ipse in fine commentationis suae quaedam aperta Codicum πλημμελήματα ingeniose coniectando evidenter correxit. Cuius exemplis nunc haec mea accedant.

ι, 252. ad Homeri verba: ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; hoc Scholion adscriptum est in T: οὐδεγ ζητεῖ πῶς ταῖς εἰωθυίαις ὁμιλίαις χρῆται (Polyphemus), εἴπερ ἔξω τυγχάνει τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ. καὶ τὰ περὶ τοὺς Φαίακας ἀνασκευάσομεν. εἰκὸς οὖν καὶ ἄλλους πεπλανῆσθαι. Sic Dindorfii editio. (p. 426, l. 18—21.) Descripsi totum Scholion, miserum in modum corruptum atque inconcinnum. De sententia nulla esse potest dubitatio. Criminationem enim, absurdum videri quod Homerus τοὺς ἐκτετοπισμένους inducat Graece intelligentes et Graeco sermone confabulantes, saepius tetigisse videntur οἱ λυτικοί, eorumque causa ipse Aristarchus in laudatissimo Scholio ad γ, 71, ubi haec eadem verba: ὦ ξεῖνοι κτλ. occurrunt, δοτέον δέ, φησίν, (Aristarchus) τῷ ποιητῇ τὰ τοιαῦτα, καὶ γὰρ ναῦν αὐτὸν (Cyclopa) παράγει εἰδότα — — — καὶ συνίησιν Ἑλληνίδα φωνήν. Verum quid sibi vult monstrum illud, ne accentu quidem ornatum, οὐδεγ ζητεῖ? „Corruptum est"; Dindorfius inquit, „desideratur nomen grammatici." Attamen vix credo ex elementis, ex quibus οὐδεγ constat, aliquando nomen grammatici Graeci erutum iri. Nec opus est, ut in laboriosa investigatione desudemus. Codex ipse verum praebet, sed omnia alia quam grammatici cuiusdam nomen aut notitiam. Quid igitur habet? Habet: οὐ δεῖ ζητεῖν, quo invento gloriatur Ludwichius, iure, etsi poterat fortasse lenius. Hoc idem et ipse in margine exemplaris mei dudum adnotaveram, collatis κ, 20: εἴληπται μὲν τὸ πλάσμα πρὸς τὸν καιρόν, διὸ οὐ δεῖ ζητεῖν τὰ τοιαῦτα et μ, 447; item, ad illustrandum εἴπερ, pro quo aut καίπερ expectaremus aut simplex εἰ, ad testimo-

nium vocatis Herodiano *π. μον. λέξ.* p. 43, 17 (p. 150 Lehrs.): *εἴπερ οὖν Αἰολικόν* (verbum *ἔρρω*), *ζητητέον τί αὐτοῦ ἦν κοινόν*, et Scholiis nostris *ι*, 257 (p. 426, 30), de qua adnotatione postea uberior erit disputandi locus. Sed haec omnia nunc supervacua sunt, cum Codex sponte sua quod sanum est suppeditet, et laetor *τῇ συνεμπτώσει*. Ita vero profecimus quidem aliquid, sed sic ut statim iterum haereamus. Nam quid, quaeso, est: *οὐ δεῖ ζητεῖν πῶς ταῖς εἰωθυίαις ὁμιλίαις χρῆται, εἴπερ ἔξω τυγχάνει τῆς οἰκουμένης ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ*, quam tamen scripturam et Ludwichius retinuit? Suntne haec extrema cum *εἴπερ ἔξω τυγχάνει κτλ.* an cum *πῶς τ. εἰ. ὁμιλίαις χρῆται* coniungenda? Utrum obscurius sit, nemo facile dixerit. Nam *ἔξω τυγχάνειν τῆς οἰκουμένης ἐπί τινι λόγῳ* semper quidem absurdum est, non minus autem hoc nostro saltem loco *ταῖς εἰωθυίαις ὁμιλίαις χρῆσθαι ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ*, quasi Cyclops non semper et ubique apud Homerum Graeca lingua utens inducatur. Et quid faciamus illis: *καὶ τὰ περὶ τοὺς Φαίακας ἀνασκευάσομεν*, quae sic nude, nullo vinculo cum praecedentibus connexa, „vacuos dant in aëre saltus"? Sed iam tenebrarum satis offudimus. Quas omnes dispellent interpunctio correcta et lenissima mutatio, sive potius nulla. Legamus: *οὐ δεῖ ζητεῖν, πῶς ταῖς εἰωθυίαις ὁμιλίαις χρῆται, εἴπερ ἔξω τυγχάνει τῆς οἰκουμένης*, ЄΠЄΙ *τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τὰ περὶ τοὺς Φαίακας ἀνασκευάσομεν. εἰκὸς οὖν καὶ ἄλλους πεπλανῆσθαι.* Id est: non oportet quaeri, qui fiat ut Cyclops, cum tamen extra notum terrarum orbem collocetur, communi (Graeco) sermone, — *συνήθως ἡμῖν*, ut Aristonico in deliciis est, *τῇ ἀνὰ χεῖρα ὁμιλίᾳ*, ut Herodianus dixit [1]) — utatur. Hac enim ratione et quae apud Phaeaces aguntur nobis evertenda (sive repudianda) erunt. Fieri etiam potest ut alii (Graeci puta) errantes ad eum pervenerint." Locutionis *τούτῳ τῷ λόγῳ*, apud omnes Graecos hac quam supra posui significatione frequentis, apud Grammaticos vero frequentissimae, exempla conquirere putidum ferme est. Dabo duo ex ingenti copia. Alterum Herodiani (Scholl. Ill. Ψ. 254) ad *ἑανῷ λιτί*: — — *πᾶσα γὰρ δοτικὴ δισύλλαβος*

1) V. c. *περὶ μον. λέξ.* p. 25, 10 Dind. (p. 87 Lehrs), quo de loco postea plura dicentur, et p. 29, 4 (p. 100 Lehrs).

ἐπ' ὀνομάτων εἰς ΤΙ λήγουσα ὀξύνεται, χρωτί, δαιτί, Κρητί. [*οὕτως οὖν καὶ λιτί.*] *τούτῳ γὰρ τῷ λόγῳ καὶ βλητὶ ὀφείλομεν κατ' ὀξεῖαν τάσιν ἀναγινώσκειν.* — — *οὕτως οὖν καὶ λιτί, ἵνα ᾖ μεταπλασμός κτλ.*, ubi simul expungenda sunt quae uncinis inclusi, male ex sequentibus illata; alterum patris eius, qui cum ei solenne sit dicere: *ὃν οὖν τρόπον* — — *τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον*, semel atque iterum variare maluit: *ᾧ λόγῳ οὖν* — — *τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον.* (Cfr. v. c. Apollonii Dyscoli *περὶ ἐπιρρημάτων* in Bekk. Anecd. p. 535.) Tandem quid sit *ἀνασκευάζειν* praeter Strabonem [1]) nemo melius dicet quam idem Herodianus, qui in Praefatione ad *π. μον. λέξ.* p. 5. l. 20 (p. 12 Lehrs.) ita: *διὸ καὶ τὰ οὕτω λεγόμενα καθ' ἱστορίαν* (v. c. *Σῦρ* [2]), *Δοῦσα, Φλεύς, Δανᾶ, Ξοΐς* caet.) *οὐκ ἀνασκευάσει τὸ ὑπὸ πολλῶν λεγόμενον μονῆρες* et iterum ad Iliad. Ω 94, *Ψιλῶς τὸ ἔσθος καὶ ἐσθής, οὐ μόνον διὰ τὴν συναλοιφήν, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγον ὃν* [3]) *ἡμεῖς προείπομεν, ἀνασκευάσαντες τοὺς ὑπὸ τῶν πρὸ ἐμοῦ εἰρημένους.* Haec hactenus.

κ. 495. Scholion de Tiresia, ex Ariaetho excerptum et huic nostro versui ad verba: *οἴῳ πεπνύσθαι* (*πεπνῦσθαι*) adscriptum,

1) V. c. L. I. c. II § 18 (p. 25 i. f. C.): *ἔστι δὲ τἄλλα μὲν εὖ λεγόμενα, ὅταν δ' ἀνασκευάζῃ* (Polybius) *τὸν ἐξωκεανισμόν* — — *ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείπει τῆς ἀνομολογίας.*

2) Obiter tangere placet ea quae Lehrsius commentatus est ad Theognosti de hoc eodem vocabulo observatiunculam sine dubio ex Herodiano petitam. Theognosti verba haec sunt: *εις υρ μονοσύλλαβα δύο ἐστί, σῦρ τὸ φορτίον καὶ πῦρ τὸ στοιχεῖον.* (Cramer. Anecd. Oxonn. II. p. 133). Admonet Lehrsius (in nota ad eius Herodiani Scripta tria Emendatiora, 1848, p. 36): „vide quae Lobeckius (Paralip. p. 77) sollerter excogitavit. Attamen mihi verisimilius videtur nec Choeroboscum (immo Theognostum) aliud *σῦρ* habuisse Herodiano incognitum, sed scripsisse *σῦρ τὸ φορτικόν*, quasi importunum vocabulum, nec in forma nec in genere se regulis applicans." Quae mihi quidem, quod pace summi viri dictum esto, contorta nec e grammaticorum ingenio esse videntur. Quae Lobeckius sollerter excogitavisse dicitur, non fuit consulendi facultas, nec tanti putavi ea cognoscere quae Lehrsii quoque assensum non tulissent. Equidem correxerim: *δύο ἐστί, Σῦρ τὸ Φοινικικόν καὶ πῦρ τ. στ.* Quoties in scriptura unciali P et I confusa sint, nemo melius docuit quam Piersonus, qui, ut nemo nescit, in Praef. ad Moeridem p. xxj nubem exemplorum praesertim ex Hesychio petitorum effudit, quorum v. c. *ὕρεσι, προβάτοις* pro *οἴεσι*, *μερῶν*, *ἐλάσσων* pro *μείων*, *παρημοσύνη, θεραπεία* pro *παιμοσύνη*, etsi dudum correcta, ne nunc quidem animadversione indigna sunt.

3) Sic Cobetus Codicis *σφάλμα* correxit haec praebentis: *καὶ ἄλογον ἡμεῖς προείπομεν κτλ.* Nec absimile Bekkerus, etsi paulo magis a litterarum apicibus recedens: *καὶ καθ' ὃν λόγον ἡμεῖς προείπομεν.*

bis a Dindorfio editum est, contractius in textu (p. 475 l. 20—24), plenius in Appendice (p. 782), utrumque ex T, qui Codex solus haec servavit. Et pleniora quidem, Codicis ipsius tractandi occasionem nactus, ita proposuit: Ἀρίαιθός φησιν Ἥραν μεταβοῦσαν (sic) ἐπὶ τῷ πηρῶσαι αὐτὸν αἰτεῖσθαι περὶ Περσεφόνης ὥστε εἶναι αὐτὸν καὶ ἀποθανόντα τὴν μαντικήν. περὶ τῆς τέχνης οὖν μόνον λέγει οἴῳ πεπνύσθαι καὶ ὁ μόνος δὲ πέπνυται, ἀλλ' οὐ παρὰ τὸ προλέγειν, ἀλλ' ἐν τῷ λέγειν τοῖς ἐν Ἀΐδου. οἱ δὲ ἄλλοι φρένας μὲν εἶχον, τέχνην δὲ οὔ. Quae autem sunt somniantium deliramenta, si haec non sunt? Quod sentiens is, qui Dindorfii gratia haec descripserat, procul dubio de suo dedit μεταβουλεύουσαν pro μεταβοῦσαν, simul αἰτεῖσθαι παρὰ Περσεφόνης optime corrigens pro περὶ Περσ., eademque opera ὥστε εἶναι αὐτῷ καὶ ἀποθανόντι τὴν μαντικήν pro αὐτὸν καὶ ἀποθανόντα, tandem omissis: καὶ ὁ μόνος — — — τοῖς ἐν Ἀΐδου, quae expedire nullo modo poterat. Laudandus Dindorfius, quod Scholion integrum dedit, magis laudandus, si et quae in Codice bene habent rectius legisset, et quae iam probabili ratione emendata ipse proposuerat, non propter libri manuscripti scilicet fidem iterum corrupisset. Nam, Ludwichio indicante, illud quidem αὐτὸν κ. ἀποθανοῦ in Codice perversum est, sed neque περί habet, pro quo est usitatissima sigla, qua pariter παρά ac περί indicantur, neque ioculare istud μεταβοῦσαν, de quo Dindorfius desperavit, cum recte scriptum sit μεταγνοῦσαν, neque vocabulum optime Graecum ὁ μόνος, pro quo ὁ Μίνως praebet. Itaque Ludwichius totum locum ita constituit: Ἀρίαιθός φησιν Ἥραν μεταγνοῦσαν ἐπὶ τῷ πηρῶσαι αὐτὸν (sc. τὸν Τειρεσίαν) αἰτεῖσθαι παρὰ Περσεφόνης ὥστε εἶναι αὐτῷ καὶ ἀποθανόντι τὴν μαντικήν. περὶ τῆς τέχνης οὖν μόνον λέγει· „οἴῳ πεπνῦσθαι." καὶ ὁ Μίνως δὲ πέπνυται, ἀλλ' οὐ παρὰ τὸ προλέγειν, ἀλλ' ἐν τῷ λέγειν(?) τοῖς ἐν Ἀΐδου. οἱ δὲ ἄλλοι φρένας μὲν εἶχον, τέχνην δὲ οὔ. Iam sententia probabilis emergere coepit, nec tamen plane lux facta est. Restant enim duo vitia, quae diductis literis significavi, alterum ad tollendum facillimum, alterum paulo gravius. Qui Dindorfium περὶ legentem ubi oportet παρὰ suo iure increpuit Ludwichius facile mihi dabit, paulo post non retinendum esse: ἀλλ' οὐ παρὰ τὸ προλέγειν, quod tamen retinuit, sed rescribendum: ἀλλ' οὐ περὶ

τὸ προλέγειν. Etenim Minos non vaticinandi arte valet, non dicendi, sed qua tandem in re? Opinor ἐν τῷ δικάζειν τοῖς ἐν Ἀΐδου, idque equidem respondeam ad interrogationis signum, quod Ludwichius post λέγειν posuit, verbum corruptum esse rectissime significans. Fefellit librarium, ut saepe, ἡ παρήχησις, qua observatione usus iam antea ad δ. 111: ἐπὶ τὸ οἰκτρότατον προήγαγε τὸν λόγον restitui pro τὸν οἶκτον [1]), quemadmodum ad α, 276, cum in T sit: εἴρηται δὲ ἔεδνα τὰ τὴν ἕδναν καὶ περιμονὴν προξενίζοντα τῇ νύμφῃ. (App. p. 738), Dindorfius correxit: τὰ τὴν ἕδραν καὶ παραμονὴν προξενίζοντα, quae emendate leguntur in E Q (p. 50 l. 10); itemque ad β. 263, cum caeteri Codices (BEHQV) recte praebeant: ἠεροειδέα πόντον: — — ἢ ἐπεὶ τὸν ἀέρα καθορᾶν ἔστιν ἐν τῷ ὕδατι (p. 104, 9), scribae Codicis T dare placuit: ἢ ἐπεὶ καθορᾶν τὸν ἀέρα καθορᾶν (sic) ἐν τῷ ὕδατι (App. p. 741), ubi manifesta repetitio necessarium verbum ἔστι expulit, cuius generis permulta in Observatt. p. 49 indicavimus, caetera nunc suo quodque loco daturi.

Eadem omnia usu venire in Codicibus Venetis, unde Scholia in Iliadem edita sunt, eosque, licet nostris integriores, centenis in locis ridiculas plane scripturas exhibere, sanabiles quidem etsi nondum omnes ab editoribus sanatas, — Dindorfio errores Veneti B „nec multi nec graves" videntur, (t. III, Praef. p. IX) — quis est qui ignoret? Ex utroque Codice nunc duo exempla proponam, post, ubi res postulare videbitur, plura additurus. Ad Iliad. Α, 22 Cod. A (Marc. 454) omnium laude celebratissimus haec nobis credenda praebet: ἰστέον ὅτι τὸ παλαιὸν ἡ Πελοπόννησος εἰς Ϛ' διῃρεῖτο μοίρας· Ἀργολικήν, Πυλικήν, Λακωνικήν, Μεσσηνιακήν. Vitium typographicum esse putes et nomen quoddam typothetarum culpa excidisse? Non potest. Nam ita Bekkerus, ita et Dindorfius, qui tamen de hoc ipso loco aliud quid adnotavit. Attamen qui computare didicit facile mihi dabit hic aliquid monstri ali, quippe quinque partes indicari, quattuor tantum nomina adesse. Quin corrigamus: ὅτι τ. π. ἡ Πελοπόννησος εἰς ε' διῃρεῖτο μοίρας· Ἀργολικήν, (Ἀρκαδικήν,) Πυλικήν, Λακωνικήν, Μεσσηνιακήν, et omnia recta erunt. Speciosam insertionem, dixerit quispiam; etenim literarum elementa, e quibus vocabula

---

1) Observatt. p. 60.

'Αργολικήν et 'Αρκαδικήν constant, admodum inter se similia sunt, ut alterutrum facile excidere potuerit, sed potest et non ita factum esse. Certam igitur eam praestabo. Ad notissimum locum Thucydidis (I, 10): καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοίρας νέμονται (οἱ Λακεδαιμόνιοι), hoc Scholion habemus· Πελοποννήσου αἱ πέντε μοῖραι· Λακωνική, Ἀρκαδική, Ἀργολική, Μεσσηνιακὴ καὶ τῆς Ἤλιδος. Locus nostro simillimus, ut patet, nisi quod nomina 'Αρκαδική et 'Αργολική inverso ordine se excipiunt [1]).

---

1) Sero video Dindorfium tandem et ipsum quod verum est praecepisse. Nempe in Addendis (t. II. p. 383) monuit: »Μεσσηνιακήν] Adde 'Αρκαδικήν ex Codice Angelico apud Matrangam Anecd. vol. 2 p. 384, ubi καδικὴν scriptum." Nolui tamen supra scripta delere, et ne Dindorfii adnotatio in obscurissimum angulum detrusa caeteros falleret, quemadmodum me fefellerat, et ut luculento exemplo ostenderem, quam *certa atque evidenti* ratione scripturae vitia interdum tolli possint, etiamsi Codices non addicunt, et quoniam nomine 'Αρκαδικὴν post Μεσσηνιακὴν reiecto, ut in Codice Angelico esse videtur, omnis causa evanescit cur in Veneto A exciderit.

Affine ei quod in textu posui vitium, quamquam non ab omni parte idem, habemus in Scholiis ad Odysseam γ, 309, 310 (p. 150, 8—11): τάφος σημαίνει πέντε· τὴν νῆσον, ὡς τὸ »Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἄνασσε" (α, 419)· τὴν ἔκπληξιν, ὡς τὸ »ταφὼν δ' ἀνόρουσεν 'Οδυσσεύς", ἢ 'Αχιλλεύς· (»I, 193, et bis praeterea de Achille, de Ulysse nusquam". Buttm.) τάφος ὁ ἐπιτάφιος δεῖπνος, ὡς τὸ »ὧδε δαίνυ τάφον 'Αργείοισι." τὸ μνημεῖον, καὶ τὸ σῆμα. (E) Plura in his sunt corrigenda. Primum in Homero est, non ἄνασσε, sed ἀνάσσει, neque magis ὧδε δαίνυ κτλ., sed pertinet hoc ad Scholiastae verba, ut interpungendum sit: ὡς τὸ ὧδε· »δαίνυ τάφον 'Αργείοισι", quod fecit Buttmannus. Deinde τὸ σῆμα, — Codex σῶμα habet, correxit scilicet Maius, — verum esse nequit; quid enim intersit inter μνημεῖον et σῆμα nemo videt, et quatuor erunt pro quinque significationibus. Sed de hoc vitio statim videbimus, primum, — cuius causa haec adduximus, — agendum est de iis, quae initio posita sunt: τάφος σημαίνει πέντε. Nempe ad α, 417 in eodem Codice legitur: τάφος σημαίνει τέσσαρα· τὴν νῆσον, ὡς τὸ »Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει" τάφος ἡ ἔκπληξις, ὡς τὸ »ταφὼν δ' ἀνόρουσεν 'Αχιλλεύς" τάφος ὁ ἐπιτάφιος δεῖπνος, ὡς τὸ »δαίνυ τάφον 'Αργείοισι"· τάφος καὶ τὸ μνημεῖον. Idem utrobique scholion legi vel caecus videat. Utrum autem sincerum est, τάφος σημαίνει τέσσαρα an πέντε? Utrumvis, credam. Talia enim pro lubitu aut compendifaciebant collectores aut amplificabant. In Etymologico Magno v. c. sub voce, ubi praeter alia est: σημαίνει δὲ τρία· τὴν ἔκπληξιν, ὡς τὸ »τάφος δ' ἕλε πάντας 'Αχαιούς": — καὶ τὸν δεῖπνον, ὡς τὸ »ἤτοι τὸν κτείνας δαίνυ τάφον 'Αργείοισι": — σημαίνει καὶ ὄνομα νήσου, ὡς τὸ »ξεῖνος δ' οὗτος (ἐμὸς) πατρώιος ἐκ Τάφου ἐστί," *tres*, ut apparet, significationes adducuntur, ac sic eodem fere ordine iisdemque exemplis Apollonii quoque Sophistae Lexicon et Scholl. Ill. I, 193. Sed redeamus ad *quintam* significationem, quae, ut ostendi, in verbis quemadmodum nunc eduntur frustra quaeritur ac nusquam est. At nullo negotio evocabitur, comparato vel uno Suida, qui ita: Τάφος· καὶ τὸ παρὰ τοῖς θύταις

Non minus certo remedio certum vitium sanari potest in his Herodiani verbis B, 808 ad Homericum αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν: τινὲς ἀπὸ τοῦ λ τὴν ἀρχὴν ποιοῦνται καὶ προπερισπῶσιν, ἵνα ποιητικώτερον γένηται. ἔφαμεν δὲ τὸ τοιοῦτο παρὰ τῷ ποιητῇ διαφόρως ὁρᾶσθαι· „ἂν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος" (Γ, 261)· „αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι" (K. 73)· „οὐδ' ἔλαθ' 'Ατρέος υἱόν" (P, 1)· „ἐμὲ δ' οὐ λάθεν" (ι, 281). Quoniam erant, qui formas praeteritorum sine augmento magis Ionicas aut magis poëticas existimarent, — ἵνα ποιητικώτερον γένηται, cfr. v. c. Λ, 464 ad κατὰ μῆρ' ἐκάη: Πτολεμαῖος τὸ ε τελευταῖον λαμβάνει τοῦ μῆρε, ἵνα ἰακώτερον ἐκδέξηται τὸ κάη, — Herodianus contra monuit, Homerum utramque formam *promiscue* usurpare, ita ut neutra earum altera sit magis poëtica. Sine controversia igitur perversum est διαφόρως, pro quo prorsus

---

σημεῖον καὶ τὸ περίδειπνον. "Ομηρος »Τάφον "Εκτορος ἱπποδάμοιο". οὐ τὸν τύμβον. (In Photio glossae caput tantum servatum). Iam satis certum est ex σῶμα emendandum esse, non σῆμα, sed σημεῖον, neque dubitari potest, quin post hoc verbum addendum sit τὸ παρὰ τοῖς θύταις vel simile quid, sive casu haec exciderunt, sive etiam stipes qui haec collegit sententia nondum ad finem perducta describendi sui fontis finem fecit, quod non adeo raro fit ac videtur. Totum igitur sic constituatur. Τάφος σημαίνει πέντε· τὴν νῆσον — — — τὴν ἔκπληξιν· — — — τάφος ὁ ἐπιτάφιος δεῖπνος· — — — τὸ μνημεῖον καὶ τὸ σημεῖον (τὸ παρὰ τοῖς θύταις.) Similia his, quae e Suida dedimus, sed uberiora leguntur in Etymologico Gudiano, vocabulum nostrum ter attingente, p. 523, lin. 21—26; l. 33—36; p. 524, lin. 1—8. Ultimum locum describam: Τάφος· σημαίνει τὸ γινόμενον, πῶς δεῖ πένειν ἐπὶ τῇ τῶν ἀρχομένων τιμῇ· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς ἀγών Πατρόκλης τάφου μνημήϊον αὐτοῦ ταφιά· οὐδέποτε αὐτῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς σήματος ἐκτίθησιν, ἀλλὰ τύμβον αὐτοῦ καὶ σῆμα τίθησι· καὶ ἐκπλήξεως τὴν λέξιν· τάφος δ' ἕλε πάντας 'Αχαιούς· καὶ πόλιν ἢ νῆσον· ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστί· καὶ σημεῖόν τι ἐν θυτικῷ. Quis unquam vidit flagitiosius corrupta quam haec sunt? Descripsi omnia fideliter prout leguntur in Sturzii editione, quem tam insana dedisse non puduit, sive iam in Codice tam perverse scripta fuerunt, sive ipse haec ex Codicis ductibus sibi non intellectis procudit. Nec tamen de emendatione desperandum, modo scribamus: Τάφος σημαίνει τὸ γινόμενον περίδειπνον ἐπὶ τῇ τῶν οἰχομένων τιμῇ· »σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις" (δ, 547)· καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῖς ἀγῶνα, „Πατρόκλοιο τάφου μνημήϊον" (apud Homerum Ψ 619 nunc est: μνῆμ' ἔμμεναι) ἀντὶ τοῦ ἐνταφίου(?). οὐδέποτε (δ' ins.) αὐτὸ ἐπὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς σημαινομένου ἐκτίθησιν, ἀλλὰ τύμβον (ἀντ' add.) αὐτοῦ καὶ σῆμα· τίθησι καὶ (ἐπ' add.) ἐκπλήξεως τὴν λέξιν, »τάφος δ' ἕλε πάντας 'Αχαιούς·" (φ, 122?) καὶ πόλιν κτλ. Ne quis de prioribus dubitet, inspiciat Hesychium i. v. — Τάφος: τὸ γινόμενον περίδειπνον ἐπὶ τῇ τῶν κατοιχομένων τιμῇ· ἢ τύμβος· ἢ σημεῖον. — et videbit etiam haec negligentius excerpta *ex eodem fonte manasse*.

contrarium requiritur: ἔφαμεν τὸ τοιοῦτο παρὰ τῷ ποιητῇ ἀδιαφόρως ὁρᾶσθαι. Ne quis dubitet, conferat eundem ad δάμεν (O, 2): ὁμοίως τῷ „πολλοὶ δ' Ἀργείων οἱ μὲν δάμεν, οἱ δ' ἐλίποντο" (M, 14) — — — ἀνεγνώσθη κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ ἄρχοντος χρόνου (cfr. O, 735)· ἔφαμεν δὲ τὰ τοιαῦτα ἀδιαφόρως εὑρεθῆναι παρὰ τῷ ποιητῇ, quo loco iisdem fere verbis utitur. Tangitur etiam eadem res B, 427 Δ, 3 Θ, 161, et — quod iam observavimus — A, 464, ubi paulo aliis verbis sed in eandem sententiam: τὸ δὲ τοιοῦτο πολὺ παρὰ τῷ ποιητῇ, λέγω δὲ τὸ καὶ τὸν χρόνον τὸν ἔξωθεν φυλάσσειν τὸ ῥῆμα καὶ συνάρχεσθαι τῷ ἐνεστῶτι.

Perperam quoque Cod. B (Marc. 453) ad Agamemnonis verba: ἢ νῦν δηθύνοντ' ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα (Il. A, 27) post alia haec dicere videtur: — — — τὸ δὲ νῦν τὸν ἐνεστῶτα ἐσήμανεν, οὐ τὸν πλατικὸν χρόνον, sic iterum apud utrumque editorem, licet πλατικός hic verbum sit plane nihili. Rem ita expediam. Iam antiquitus aliquid obscuri hic locorum quaesitum esse videtur. Nam etiam Cod. A habet: δηθύνοντα: ἓν μέρος λόγου. χρονίζοντα, βραδύνοντα, quae a Bekkero omissa bis posuit Dindorfius, suo loco in textu, iterum in App. tom. II. p. 299 cum hac nota: „cavere vult ne quis pro δὴ θύνοντ' accipiat." Fueruntne igitur, qui hic (ut λ, 160) νῦν δὴ — vel potius νυνδή — copularent, ut pro ἀρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν esset more Atticorum, et contorte legerent: ἢ νῦν δὴ (νυνδὴ) θύνοντ'? Non decernam, sed hoc video, donec in grammaticorum scriptis ὁ πλατικὸς χρόνος reperiatur, [1])

---

1) Atqui *semel* reperitur, — observo hoc ἄχρι τοῦ μὴ δοκεῖν ἀγνοεῖν — vitiose sive scriptum sive pronunciatum pro πλατυκός, nempe apud Choeroboscum p. 479, 15 ed. Gaisford: παρὰ μὲν τοῖς γραμματικοῖς πλατικός ἐστιν ἐνεστώς, τοῦτ' ἔστιν ἐν πλάτει, — — — παρὰ δὲ τοῖς φιλοσόφοις ἀκαριαῖός ἐστι, id est, Hasio interprete, „diuturnioris temporis significationem habet." Quod etiamsi vitio careat, de quo statim videbimus, tamen ne eo quidem id quod supra a me positum est everti facile vincam. Nam si praesens tempus παρὰ τοῖς γραμματικοῖς — ut Choeroboscus vult, — πλατικός ἐστι, oppositio esse nequit inter τὸν ἐνεστῶτα et τὸν πλατικὸν χρόνον, itaque quae Scholiasta dixit eo redirent ut doceret: τὸ νῦν τὸν ἐνεστῶτα ἐσήμανεν, οὐ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον. Praeterea aliud est dicere, opinor, ὁ ἐνεστὼς πλατικός ἐστι vel πλατικὴν ἔχει σημασίαν, aliud illo adiectivo certum verbi tempus designare, quod aliud quam ἐνεστὼς nomen gerat. Sexcenties legitur ὁ παρατατικὸς χρόνος, ὁ πλατικὸς χρόνος nusquam. Sed ne apud Choeroboscum quidem πλατικὸς mihi suspicione carere videtur. Quae est, quaeso, illa interpretatio: ὁ ἐνεστὼς πλατικός

interim rescribendum esse: τὸ δὲ νῦν τὸν ἐνεστῶτα ἐσήμανεν [1]) οὐ τὸν παρατατικὸν χρόνον. — ut v. c. Herodianus dixit ad O, 735, — et hanc, vel similem, in Homeri textu lectionem hic respici et refutari. Hoc addo, quod secundum grammaticorum praeceptum τὸ νῦν (ἐπεὶ ἀόριστόν ἐστι, Scholl. ad H, 291) τοὺς τρεῖς δηλοῖ χρόνους, ἐνεστῶτα „νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστί," παρεληλυθότα „νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης", μέλλοντα „νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει", (Il. B. 12, iterum ex Veneto B) quae iisdem fere verbis et exemplis transierunt in Etymologicum Magnum et Gudianum.

Tandem advertamus animum quae in ipso fine Iliadis praebent Scholia Veneti B. Ad verba notissima ὣς οἵ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο observatur: Μενεκράτης φησὶν αἰσθόμενον ἑαυτοῦ ἀσθενείας τὸν ποιητὴν καὶ τοῦ μὴ ὁμοίως δύνασθαι φράζειν ἐᾶσαι τὰ μεθ' Ἕκτορα. καλῶς δὲ ἐταμιεύσατο ἑαυτῷ τὰ λοιπὰ τῶν ζητημάτων εἰς τὴν Ὀδύσσειαν· μικρὰ γὰρ ἦν ἡ ὑπόθεσις περὶ τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως μόνον· ἐν τῷ μέσῳ οὖν τὰ περὶ Μενελάου καὶ Νέστορος καὶ Ἀγαμέμνονος καὶ ἁπλῶς περὶ τοῦ ἀπόπλου διέξεισι καὶ τοῦ δουρείου ἵππου. ἄλλως τε πολιορκίαν μακρὰν οὐκ ἄξιον διηγεῖσθαι αὐτόν. Suavissima omnia, praesertim illa Homeri non iam dormitantis sed defatigati imago. Sed omnium suavissimum est illud,

---

ἐστι, τοῦτ' ἔστιν ἐν πλάτει? Putemusne grammaticum, etiam posterioris aetatis, nescire πλατικός et ἐν πλάτει plane idem esse et ex eadem stirpe prognatum? Sed cum videam Ictos Romanos de eadem re nunc adverbium παρατατικῶς usurpare, nunc locutionem ἐν πλάτει (v. c. Iulianus Dig. L. I, Unde legit.: „haec verba edicti — — — παρατατικῶς *et cum quodam temporis spatio* accipiuntur", idemque Iulianus, Dig. L. XIII de Solutt.: „ratum autem dominus habere debet, quum primum certior factus est; sed hoc ἐν πλάτει et *cum quodam temporis spatio* accipi debet."), hoc igitur cum videam, suspicor etiam apud Choeroboscum scribendum esse: παρὰ μὲν τοῖς γραμματικοῖς παρατατικός ἐστιν ὁ ἐνεστώς, τουτέστιν ἐν πλάτει, quod a grammaticorum cogitandi enunciandique more non abhorrere comprobabit v. c. Stephanus nescio quis in Scholiorum farragine ad Dionysium Thracem, (in Bekk. Anecd. pag. 891): τὸν ἐνεστῶτα οἱ Στωϊκοὶ ἐνεστῶτα παρατατικὸν ὁρίζονται, ὅτι παρατείνεται καὶ εἰς μέλλοντα. κτλ. Sed utut hoc est, nemo iam Choerobosci testimonium ad firmandam vulgatam Scholii nostri lectionem adhiberi posse contendat.

1) Aoristum ἐσήμανεν, pro quo nonnemo praesens requirat, satis stabiliet Scholl. ad Odyss. β, 146: ἡ μὲν ἐξ ὄρους ἄφιξις τὴν ἐξ ἀγρῶν ἐπάνοδον Ὀδυσσέως καὶ τοῦ παιδὸς σημαίνει· — — — τὸ δὲ καταδρύψαι τὰς παρειὰς τὸν τῶν μνηστήρων ἐσήμανε φόνον.

Homerum τὰ λοιπὰ τῶν ζητημάτων εἰς τὴν Ὀδύσσειαν sibi reservasse. Qui autem Homerum quaestiuncularum Homericarum parentem et auctorem non libenter agnoscunt, mecum corrigant: καλῶς δὲ ἐταμιεύσατο ἑαυτῷ τὰ λοιπὰ τῶν διηγημάτων εἰς τὴν Ὀδύσσειαν, quemadmodum statim infra διέξεισι (quod sequioribus idem est ac διεξέρχεται) et διηγεῖσθαι recte usurpavit, ne tale sacrilegium aut Menecrates ille nescio quis commisisse aut nos comprobavisse videamur.

Disputavi de his locis paulo fusius, — in caeteris breviloquentiam servaturus, nisi ubi „dignus vindice nodus" se mihi offeret, — quo magis appareret id quod volo. Quo saepius et accuratius haec grammaticorum veterum excerpta considero, eo certius mihi est, quidquid Codices veteres intentiore cura collati novique excussi opitulentur, — quod novum prodiit, id vero quantum equidem videre potui non multum est, — sed quidquid opitulentur, innumera inesse, quae ex ingenio tantum, at evidenti plerumque ratione restitui et possint et *debeant*. Tanta enim sunt horum Scholiorum in summa interdum dicendi simplicitate ex excerpendo coarctandoque nata scribendi ac describendi vitia, ut licet apud nostrates Cobetus, Naberus VV. Cll., ego, item in Germania complures, iis emendandis operam navaverint, tamen multo plura vulnera relicta sint quam curata. Ad haec igitur tollenda opus est Codicibus perite collatis, opus est divinandi arte his subsidiis firmiter nixa,

alterius sic
altera poscit opem res et coniurat amice.

I.

a, 1. Initium mihi faciendum est ab eo Scholio, de quo iam antea in Observatt. p. 49—52 diligenter egi, quodque etiam post Valckenaerii, Porsoni, Buttmanni, Dindorfii summorum virorum curas multis locis impeditum ac sensu destitutum nunc circumfertur. Est longior disputatio de vi ac potestate vocabuli πολύτροπος in prooemio Odysseae, — de quo interpretando ut nunc recentiores ita olim veteres dissensisse apparet, — quam ex Antisthene excerptam Porphyrius nobis servavit. Antistheni epitheton πολύτροπος non tam in laudem

quam in vituperium Ulixis dictum videbatur. Οὐκ ἐπαινεῖν φησιν Ἀντισθένης Ὅμηρον τὸν Ὀδυσσέα μᾶλλον ἢ ψέγειν, λέγοντα αὐτὸν πολύτροπον. οὐκ οὖν τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Αἴαντα πολυτρόπους πεποιηκέναι, ἀλλ' ἁπλοῦς καὶ γεννάδας· οὐδὲ τὸν Νέστορα τὸν σοφὸν οὐ μὰ Δία δόλιον καὶ παλίμβολον τὸ ἦθος, ἀλλ' — — — εἰς τὸ στρατόπεδον εἴ τι ἀγαθὸν εἶχε συμβουλεύοντα καὶ οὐκ ἀποκρυπτόμενον τοσοῦτον ἀπεῖχε τοιοῦτον τρόπον ἀποδέχεσθαι ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθαι ὁμοίως τῷ θανάτῳ ἐκεῖνον „ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει (immo κεύθῃ) ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ." Non est opus demonstratione ut persuadeam, ultima ita esse interpungenda et corrigenda: — — — ἀποκρυπτόμενον. Τοσοῦτο δ' ἀπεῖχε (τοῦ) τοιοῦτον τρόπον ἀποδέχεσθαι ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς κτλ. Distinctio maior post ἀποκρυπτόμενον iam apud Buttmannum est, quae cur in Dindorfiano textu sit neglecta, Buttmanni editionem inspicienti facile patebit. Caetera apud utrumque editorem inconcinna sunt, sed nullo negotio, ut ostendi, in integrum restituenda. Τοῦτον τοιοῦτον est in optimo Harleiano, (H) unde sponte sua τοῦ τοιοῦτον profluit; et cum τοσοῦτο δ' pro τοσοῦτον conferendae sunt variae lectiones v. c. ad p. 177, 19 (Dind.), ubi in Scholio ex HQR edito unus Q (Ambrosianus Part. Sup. 88) συγχωρεῖ δ' ἡμῖν ὑπονοεῖν καὶ τὰ μεταξὺ οἷα γίγνεται [1]) recte dat, HR prave: συγχωρεῖν ἡμῶν, ut paulo post p. 225, 22 pro necessario ἀγνοοῦσι δ' ὅτι unus H: ἀγνοοῦσιν ὅτι habet.

Ita τῇ ἀπορίᾳ nunc tandem suus constat sensus. Difficilior res est in λύσει, cuius paulo subtilior argumentandi ratio, — quam ipsius Antisthenis verbis ut plurimum expressisse puto suo more Porphyrium, qua de re infra agam explicatius, — compluribus locis ita impedita legitur ut intelligi nequeat. Quomodo autem Antisthenes praesentem difficultatem solvere adgressus est? Λύων οὖν ὁ Ἀντισθένης φησί· Τί οὖν; ἆρά γε πονηρὸς ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτι πολύτροπος ἐκλήθη; καὶ μήν, διότι σοφός, οὕτως αὐτὸν προσείρηκε. Etenim vocabuli τρόπος *duplex* ratio est. Usurpatur de ingenio et indole, usurpatur etiam de sermocinandi more modoque. μήποτε οὖν, pergit, ὁ τρόπος τὸ

1) Ὑπονοεῖν dedi ex correctione Cobeti V. cl. in Mnemos. Nova Ser. Vol. III. p. 113. Codices habent ἐπινοεῖν.

μέν τι σημαίνει τὸ ἦθος, τὸ δέ τι σημαίνει τὴν τοῦ λόγου χρῆσιν. [1]) *εὔτροπος γὰρ ἀνὴρ ὁ τὸ ἦθος ἔχων εἰς τὸ εὖ τετραμμένον· τρόποι δὲ λόγων αἱ ποιαὶ πλάσεις.* (quae acutissima Buttmanni emendatio est pro absurda librorum lectione: *αἴτιοι αἱ πλάσεις*). *κέχρηται τῷ τρόπῳ καὶ ἐπὶ φωνῆς καὶ ἐπὶ μελῶν ἐξαλλαγῆς, ὡς ἐπὶ τῆς ἀηδόνος, „ἥ τε θαμὰ τροπῶσα* (i. e. *τρωπῶσα*) *χέει πολυηχέα φωνήν.*" (*τ*, 521.) *εἰ δὲ οἱ σοφοὶ δεινοί εἰσι διαλέγεσθαι κτλ.* Itane vero? Et putabam de *duabus* tantum vocabuli *τρόπος* significationibus hic sermonem esse e regione sibi contrariis, eamque opinionem et loci sententia et grammatica ratione confirmari! Nonne *τὸ μέν τι*, — *τὸ δέ τι* *duo* tantum commemorari ostendit? Nonne quae sequitur dilucidior explicatio: *εὔτροπος γὰρ ἀνὴρ ὁ τὸ ἦθος ἔχων εἰς τὸ εὖ τετραμμένον, τρόποι δὲ λόγων αἱ ποιαὶ πλάσεις* manifesto haec duo tantum respicit, *τὸ ἦθος* et *τὴν τ. λόγου χρῆσιν*? Unde igitur tertia *τοῦ τρόπος* significatio hic infertur? Qua illata, quasi nihil extrinsecus accessisset, placide argumentari pergit: *εἰ δὲ οἱ σοφοὶ* et quae deinceps sequuntur, *τῆς φωνῆς* et *τῆς μελῶν ἐξαλλαγῆς* plane immemor. Haec sufficiant ad probandam sententiam meam, verba: [*κέχρηται τῷ τρόπῳ καὶ ἐπὶ — — — πολυηχέα φωνήν*], quae argumentorum tenorem perturbent, quae *tertiam* significationem afferant, cum de *duabus* tantum agi debeat, quorum orationis forma cum antecedentibus et sequentibus non congruat, *uncinis inclusa e textu esse eliminanda*. Aliter Dindorfius iudicat, qui in adnotatione ad h. l.: „Grammaticus" inquit, „postquam duplicem vocabuli *τρόπος* usum explicuit, *ad tertium transit*, quem exemplo verbi *τροπῶ* (i. e. *τρωπῶ*) — — — ab *τρόπος* derivandi probat. Quod verbum explicando adjectivo *πολύτροπος* alio modo adhibet Eustathius." Quae quid faciant ad submovendas eas difficultates, quas supra posui, equidem non video, viderit ipse vir summus. Quanto sollertius Buttmannus, quo nemo in genere hoc acutius cernebat: „ambigi autem hoc quoque potest, Porphyriusne, qui Scholii Leidensis [2]) auctor laudatur, ad nostrum

1) Punctum posui post *χρῆσιν* pro interrogationis signo, quod et Buttmanni et Dindorfii editiones obsidet, quod cur factum sit ignoro, hoc scio disputandi tenorem eo signo perturbari.

2) Nempe pars nostri Scholii (inde a verbis *κέχρηται τῷ τρόπῳ* usque ad *τοῦ λόγου*

locum illa etiam de Antisthene praemiserit, *idemque caetera ejusdem aliis locis excerpserit, an potius vox* Κέχρηται *novum hic quoque scholium ordiatur idque solum et totum sit Porphyrii, cui illa certe de Pythagora debemus uni.*" (Add. p. 562.) Igitur bene sensit Buttmannus Scholion nostrum, prout apud ipsum — et nunc apud Dindorfium quoque, — singula continuantur, pessime vel potius plane non cohaerere. Itaque hoc teneo, in caeteris eius rationibus non accedens. Omnia enim Porphyrio deberi censeo et Antisthenem excerpenti et de more quae ipse observaverit vel aliis sublegerit de eodem vel simili argumento non semper summa arte connectenti. Quae de Pythagora adiunxit, ipsiusne sint [1]) an Antisthenis non diiudico; certe ad rem apta sunt. Etiam quae secludenda puto ipsius fortasse Porphyrii vel sua vel aliorum observata referentis esse possunt, nec quae Eustathius affert a Dindorfio significata: *ὅτι δὲ τὸ πολύτροπον ἐπαινουμένην τινὰ σημαίνει καὶ πολυειδῆ ἐνέργειαν δηλοῖ καὶ τὸ περὶ ἀηδόνος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεχθέν, τὸ „τροπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν." ἐν γὰρ τῷ τροπῶσα — — πολύτροπον εἰς ᾠδὴν τὴν ἀηδόνα φησίν*, (p. 1381, 45) nec ea quoque, inquam, aliunde venisse quis existimet. Sed vel sic tam fatuum fuisse Porphyrium non possum in animum inducere, ut quae argumentationis seriem mirifice perverterent eiusque vim infringerent, ea mediae argumentationi insereret. Unde et quomodo in nostrum locum pervenerint, non exputo. Fortasse recentior manus, Scholio iam finito, ea in Codicum nostrorum archetypo supplendi causa appinxit ab eodem quem putabat auctore in eadem re profecta. Sed quoquomodo tandem haec se habeant, hoc nunc spero certum erit, verba inclusa eo loco quo nunc sunt incongrua esse et aut in marginem, quod malim, aut ad calcem Scholii ableganda.

τὸ μονότροπον, pro quo nunc ex H *τῷ τοῦ λόγου χρῆσθαι μονοτρόπῳ* recte restitutum est, p. 10, lin. 4—p. 11, lin. 1 Dind.) „praescripto *Πορφυρίου* nomine inter Scholia Iliadis libri decimi relata est in Codice Leidensi Vossiano apud Valcken. Animadv. ad Ammonium p. 243."

1) Porphyrii ea mentem referre dubitari nequit. Pythagoras enim auctore Dicaearcho narratur *οὕτω διαθεῖναι τὴν Κροτωνιατῶν πόλιν ὥστ' ἐπεὶ τὸ τῶν γερόντων ἀρχεῖον ἐψυχαγώγησεν πολλὰ καὶ καλὰ διαλεχθείς, τοῖς νέοις πάλιν ἡβητικὰς ἐποιήσατο παραινέσεις ὑπὸ τῶν ἀρχόντων κελευσθείς· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς παισὶν ἐκ τῶν διδασκαλείων ἀθρόοις συνελθοῦσιν· εἶτα ταῖς γυναιξίν.* apud Porphyr. Vita Pythag. c. 18.

His iam expeditis videamus caetera. Est itaque, Antisthene et Porphyrio auctoribus, πολύτροπος is quoque, qui de *eodem* argumento secundum variam auditorum indolem *variis modis* disserere potest. Εἰ δὲ οἱ σοφοὶ δεινοί εἰσι διαλέγεσθαι, καὶ ἐπίστανται (Buttm. ἐπίστανται καὶ, quo fortasse opus non est) τὸ αὐτὸ νόημα κατὰ πολλοὺς λέγειν τρόπους· ἐπιστάμενοι δὲ πολλοὺς τρόπους λόγων περὶ τοῦ αὐτοῦ πολύτροποι ἂν εἶεν. εἰ δὲ οἱ σοφοὶ καὶ ἀγαθοί εἰσι, διὰ τοῦτό φησι τὸν Ὀδυσσέα Ὅμηρος σοφὸν ὄντα πολύτροπον εἶναι, ὅτι δὴ τοῖς ἀνθρώποις ἠπίστατο πολλοῖς τρόποις συνεῖναι. Res ipsa clamat dixisse Antisthenem: — διὰ τοῦτό φησι τὸν Ὀδυσσέα Ὅμηρος ἀγαθὸν ὄντα πολύτροπον εἶναι, ὅτι κτλ., et σοφὸν nihil esse videtur, nisi γραφικὸν σφάλμα librariorum. Argumentandi enim ratio, syllogistica forma inclusa, haec est. Nemo potest πολύτροπος esse, quin idem σοφὸς sit; ὁ σοφὸς autem non potest non ἀγαθὸς esse: itaque qui πολύτροπος, idem ἀγαθὸς est. Est hic argumentandi modus cum omnium philosophorum, qui Socratis sectam secuti sunt, tum inprimis Antisthene dignus, Stoicorum antecursore et quasi avo. Sic igitur crimen quod in ἀπορίᾳ posuerat dilutum est videlicet, nec amplius Ulixes πονηρὸς habendus ὅτι πολύτροπος ἐκλήθη. Comprobantur haec omnia exemplo Pythagorae pro variis hominum generibus vario sermonis genere uti soliti et medicorum, qui, ut corporis constitutio non est eadem in singulis, ita in simili morbo dissimilia medicamenta adhibere consueverunt Itaque — τρόπος μὲν οὖν τὸ παλίμβολον, τὸ τοῦ ἤθους πολυμετάβολον! Haud vidi magis! Et tota disputatione hoc unum agitur ut demonstretur, haec *non ita esse!* At vero ista verba non Antisthenis esse possunt, non Porphyrii, sed inepti cuiusdam grammatici dicam an lectoris, qui per notissimam formulam μὲν οὖν stultissime obloquitur iis, quae magno molimine hucusque extructa erant. Interstrepit anser olores. Istud additamentum igitur ne in margine quidem ponendum est, sed una litura delendum ut caetera stare possint.

Hucusque philosophus, in explicanda natura τῆς τοῦ λόγου πολυτροπίας occupatus, non sine sophistica arte probare adgressus est, ea non vitium notari sed sollertiam adeoque virtutem. Quae sequuntur sophistica sunt, ut nihil supra. Etenim λόγου

δὲ (l. οὖν) πολυτροπία καὶ χρῆσις ποικίλη λόγου εἰς ποικίλας ἀκοὰς μονοτροπία γίνεται. ἓν γὰρ τὸ ἑκάστῳ οἰκεῖον. διὸ καὶ τὸ ἁρμόδιον ἑκάστῳ τὴν ποικιλίαν τοῦ λόγου εἰς ἓν συναγείρει τὸ ἑκάστῳ πρόσφορον. τὸ δ' αὖ μονοειδὲς ἀνάρμοστον τὸν πρὸς ἀκοὰς διαφόρους πολύτροπον ποιεῖ τὸν ὑπὸ πολλῶν ἀπόβλητον ὡς αὐτοῖς ἀπόβλητον λόγον. Facilius est haec admirari quam intelligere. Ultima saltem interpretetur qui possit. Quid velit dicere philosophus, etsi est illud admodum contortum, intelligere mihi videor, verba corrupta autem quomodo evidenti prorsus ratione emendem, non habeo. Sed, nisi me omnia fallunt, inesse debet aliquid in hanc sententiam. Sermonis πολυτροπία, inquit, si rem penitus inspicias, revera μονοτροπία dicenda erit. Nam quod unicuique consentaneum sit, unum tantum est. Contra si quis apud homines dissimili ingenio praeditos semper eodem modo verba facit, is vero nomine non μονότροπος est dicendus sed πολύτροπος, quod est argutius multo quam verius. Quidni igitur scribamus: τὸ δ' αὖ μονοειδὲς ἀνάρμοστον ON πρὸς ἀκοὰς διαφόρους πολύτροπον ποιεῖ τὸν ὑπὸ πολλῶν ἀπόβλητον ὡς αὐτοῖς ἀπρόσβατον λόγον. Requiritur enim oppositio. Ὁ πολύτροπος loquitur τὸ ἑκάστῳ οἰκεῖον, τὸ ἑκάστῳ πρόσφορον. Igitur ὁ μονότροπος id quod ἀνοίκειον, ἀνάρμοστον, οὐ πρόσφορον ἑκάστῳ est, quod variandae orationis causa expressisse auctorem puto per exquisitius ἀπρόσβατον, eo sensu, quo Thucydides de se ipse profitens inducitur: εἰμὶ γὰρ οὐ πάντεσσι βατός. Erroris causa etiam hic fuit, quam supra notavi, ἡ παρήχησις, quae bis inferendo ἀπόβλητον, cum semel oporteret, aliud vocabulum sono affine extrusit. Quis sit ἀπόβλητος λόγος et per se patet et v. c. ex Apollonio Dyscolo (περὶ ἐπιρρημάτων in Bekk. Anecd. p. 554), et sic tandem philosophorum nostrorum sententiae, licet nihil conferat ad veram vocabuli Homerici πολύτροπος significationem aut aperiendam aut stabiliendam, suus sensus constabit.

α, 8. Ex intricata ἀπορίᾳ et λύσει pervenimus ad aliam, et ipsam Porphyrii sine dubio, atque si fieri potest etiam intricatiorem molestaeque loquacitatis plenissimam, mendis insuper omne genus scatentem. Editum est Scholion longiusculum ex duobus codicibus, emendatius sed contractius ex D (Parisino 2403),

plenius ex optimo Harleiano (H), verum hic „vitiis et lacunis multis" deformato, ex quo cum „plurima in hoc scholio non recte legisset Cramerus," — monente Dindorfio Praef. p. xiv et xxviij — haec partim ipsius Harleiani ope, partim ex Parisino D integriora exhibere studuit editor. Nihil itaque mirandum, si etiam post summi viri curas tot vulnera relicta sint, quorum partem ipse nunc curare conabor, caetera alii acutiores sanabunt. Sed videamus singula. *Διὰ τί*, inquit, *μιᾶς ὑφ' Ἡλίου νεὼς ἀπολωλυίας, ἕνδεκα δὲ παρὰ Λαιστρυγόσιν, ὁ ποιητὴς ἔφη· „οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἠελίοιο || ἤσθιον, αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ," ὡς δὴ πάντων ὑφ' Ἡλίου ἀπολωλότων;* Respondetur: *Φαμὲν οὖν ὅτι ἑταῖροι ἦσαν μὲν πάντες οἱ ἐπανιόντες ἐξ Ἰλίου μετὰ Ὀδυσσέως, ἰδίως δὲ οἱ συμπλέοντες αὐτῷ ἐν τῇ αὐτῇ νηΐ· καὶ ἡ μὲν σπουδὴ ὑπὲρ τῆς πάντων σωτηρίας, δυνατὴ δὲ μᾶλλον ἡ τῶν ἐν τῇ αὐτῇ νηῒ συμπλεόντων. καὶ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν „κοινὴ ναῦς κοινὴ σωτηρία" κτλ.* At non id quaeritur, quinam ex sociis facillime servari potuerint, sed in quibusnam servandis plurimum studii ponere potuerit Ulixes. Itaque ultimis inserendam censeo praepositionem, ut sit: *δυνατὴ δὲ μᾶλλον ἡ (ὑπὲρ) τῶν ἐν τῇ αὐτῇ νηῒ συμπλεόντων.* Fidem faciant, quae paucis sententiis interiectis mox in eundem sensum sequuntur: — — *τὸν Ὀδυσσέα σαφῶς φάναι ὅτι ὑπὲρ τούτων μάλιστα ἐσπούδασεν, ὑπὲρ τῶν μὴ ἔξωθεν αἰτίας ἀπολεσθέντων, ἀλλὰ τῶν σωθέντων ἄν, εἰ μὴ ἄφρονες ἦσαν καὶ παραίτιοι αὐτοῖς τοῦ θανάτου* (l. 24—27), ex quo itidem loco mendum tollendum est scribendo: *ὑπὲρ τῶν μὴ ἔξωθεν αἰτίᾳ ἀπολεσθέντων.* Nam *ἡ ἔξωθεν αἰτία* Graecum est, — quemadmodum *ὁ ἔξωθεν θάνατος* (p. 14 l. 10), *διὰ τύχην ἔξωθέν τινα* (l. 4), *τὰ ἔξωθεν* (l. 23) — *ἔξωθεν αἰτίας* non est. Recte scriptum habemus *τὰ μὲν παρὰ τύχην καὶ τὴν ἔξωθεν αἰτίαν* pagina sequenti l. 8. Sed ut ad eum locum revertar, cuius causa haec attulimus, — in eundem prorsus sensum etiam dicuntur ea, quae Porphyrius amplificandi causa statim subiungit. *τὸ γοῦν*

πολλὰ δ' ὅ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων,

ἰδίως τῶν ἐν τῇ Ὀδυσσέως νηῒ δηλοῖ, ὧν καὶ μάλιστα ὡς ἂν σὺν αὐτῷ ὄντων τῆς σωτηρίας φροντίζειν ἐδύνατο, ἐπεὶ τοῦ

μόνον εἰς οἶκον ἀνακομισθῆναι τὸν Ὀδυσσέα αἴτιος γέγονεν ὁ Ἥλιος, τοὺς περιλειπομένους ἀποκτείνας. Sed etiam ex his verbis foedissima macula est eluenda, quae totum argumentandi tenorem ita pervertit, ut scriptor plane ineptire videatur. Quid enim? Ideone potuit Ulixes servandis iis, qui in ipsius nave erant, maxime operam dare, *quoniam* Sol causa fuit cur solus in patriam reverteretur? Est haec mirifica sane conclusio. Qua liberabimur interpunctione melius constituta et duabus literulis repetitis. Scribendum est: - - *τῆς σωτηρίας φροντίζειν ἐδύνατο. ἔπειτα τοῦ μόνον εἰς οἶκον ἀνακομισθῆναι τὸν Ὀδυσσέα αἴτιος γέγονεν ὁ Ἥλιος κτλ.*, et notandum, *tres* causas adducere Porphyrium, cur Homerus eos *κατ' ἐξοχὴν* commemoret Ulixis *ἑταίρους*, qui ob facinus contra Solis boves commissum miserrimo naufragio perierunt, de reliquorum interitu nunc sileat. Porro et hoc notandum, transitum ex alia ad aliam fieri per particulam *ἔπειτα*, quae l. 20 recte scripta est, nostro quoque loco, ut feci, restituendam. Harum autem causarum prima est, quod eos socios maxime respicere solemus, qui nobis proximi sunt; altera, quod his quoque sociis amissis, Ulixis infortuniis quasi cumulus accessit; tertia, quod eorum mors nobis maxime deploranda videtur, qui servari potuerant, nisi ipsi stultitia sua in calamitates irruissent. Primam causam emendatam dedimus. Secundam quomodo intelligat Porphyrius, exemplo illustrat. *Ὥσπερ οὖν ἄν τις λέγοι* (ita, — quod Dindorfius dubitanter tantum proposuit in adnotatione, — omnino legendum est pro: *εἴ τις λέγει*) [1]) *τοῦ τοὺς Τρῶας ἀπολέσθαι αἴτιον Ὀδυσσέα γενέσθαι τὰ περὶ τὸν ἵππον μηχανησάμενον, καίτοι τῶν πλείστων προαπολωλότων ὑπὸ Ἀχιλλέως, Νεοπτολέμου, Αἴαντος καὶ τῶν λοιπῶν ἀριστέων — — — οὕτως κἀνταῦθα αἰτίου τοῦ μόνον ὑποστρέψαι τὸν Ὀδυσσέα γεγονότος Ἡλίου δικαίως εἶπεν „αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ." **** ἔπειτα οὐ πάντων κτλ.* Tota autem haec altera causa (a v.v. *ὧν κ. μάλιστα* l. 11 ad v.v. *νόστιμον ἦμαρ* l. 20) abest a Parisino D. In Harleiano, quem igitur solum ducem habemus, ante *ἔπειτα* „lacuna est tot literarum capax", quot sunt in uno circiter versu editionis

1) Est hic usitatus etiam apud Atticos harum particularum ordo. Cfr. L. Dindorf. ad Xenoph. Memorab. I, II § 8.

Dindorfianae. Atqui ad sententiam nihil deesse videtur. Finita est secundae causae expositio, incipit tertiae. Dicam, quid excidisse suspicer. Solet Porphyrius, — quod in sequentibus pluribus exemplis demonstratum dabo, — quae modo prolixe explicuerat, eorum brevem quasi summam verbis aut nihil aut parum immutatis proponere, antequam ad novam disputationis suae partem transeat. Notavimus haec obiter in exitu primae partis, in verbis τὸ γοῦν - - - φροντίζειν ἐδύνατο (l. 8—12), et sic luculentius etiam apparet, verum esse quod supra dixi, his verbis et periodum et primam partem finiri. Prolixior etiam est recapitulatio tertiae partis, p. 14 l. 15—27, inde a verbis: ἀκουστέον οὖν τὸ „πολλὰ δ' ὅ γ' ἐν κτλ. usque ad: ἐκ τῶν ἑκουσίων ἁμαρτημάτων, qua tamen nihil novi continetur, ut locum relegenti facile patebit. Eadem igitur nostro loco usu veniebant. Sed haec casu quodam perierunt, levi sane detrimento, nam, ut monui, sententiarum nexus salvus est.

Iam tertiam causam respiciamus. Ἔπειτα οὐ πάντων δι' ἀβουλίας (ἀβουλίαν D, fortasse melius) ἀπολωλότων, ἀλλὰ τῶν μὲν διὰ δυστυχίας, ὥσπερ οἱ εἰς τοὺς Κίκονας ἐμπεσόντες, ἢ εἰς τὸν Κύκλωπα, ἢ εἰς τοὺς Λαιστρυγόνας, ἢ εἰς τὴν Σκύλλαν, τῶν δὲ δι' ἀβουλίαν, ὥσπερ μόνοι εὑρίσκονται οἱ εἰς τὸν Ἥλιον ἀκουσίως ἀσεβεῖν ἑλόμενοι, τὸν Ὀδυσσέα σαφῶς φάναι ὅτι ὑπὲρ τούτων μάλιστα ἐσπούδασεν, ὑπὲρ τῶν μὴ ἔξωθεν αἰτίᾳ ἀπολεσθέντων, ἀλλὰ τῶν σωθέντων ἄν, εἰ μὴ ἄφρονες ἦσαν καὶ παραίτιοι αὑτοῖς τοῦ θανάτου. Ultima iam tetigi nec nunc citarem, nisi monendum videretur, omnia a vv. τὸν Ὀδυσσέα σαφῶς φάναι usque ad periodi finem deësse in D, licet his remotis sententia exitum non inveniat apodosi sua truncata, unde facilis est coniectura, cuiusmodi tandem vel illi Codices sint, quibus optimis in his reliquiis constituendis utimur. In priore sententiae parte non intelligo: ὥσπερ μόνοι εὑρίσκονται οἱ εἰς τὸν Ἥλιον ἀκουσίως ἀσεβεῖν ἑλόμενοι. Intelligerem: ὅπερ μόνοι εὑρίσκονται οἱ εἰς τὸν Ἥλιον ἑκουσίως ἀσεβεῖν ἑλόμενοι, nam nemo, opinor, infitiabitur ex Porphyrii certe mente facinus comitum Ulixis in Solis boves esse τῶν ἑκουσίων ἁμαρτημάτων. Pergit, ut in secunda parte, sententia comparationis forma per ὡς — οὕτως enunciata: ὡς γὰρ ἑαυτὸν σώζει ἐκ παντὸς τοῦ παρ' ἑαυτὸν ῥυόμενος θανάτου, οὕτως καὶ τοὺς ἑταίρους ἐκ τοῦ παρ' ἑαυτὸν δύναται

μόνος σοφὸς ῥύεσθαι θανάτου, εἰ τὸ παρ' ἑαυτοὺς αἴτιον μὴ πρόφασιν ἐνδοῦναι πείσειεν. Etiam haec quincuplici vitio liberanda sunt. Ac primum delendum est [ῥυόμενος], quod et arctissime coniungenda divellit et plane supervacuum est. Ῥύεσθαι et σώζειν vel ἐλευθεροῦν prorsus idem significant, estque illud vetus et poëticum, hoc omnibus in ore, ut nemo nescit. Porphyrius, qui insano nonnunquam orationis ornandae variandaeque studio flagrat, ea modo copulavit, ut in Pythagorae vita c. 6: φιλοσοφίαν δ' ἐφιλοσόφησεν ἧς ὁ σκοπὸς ῥύσασθαι καὶ διελευθερῶσαι τῶν τοιούτων εἱργμῶν τε καὶ συνδέσμων τὸν - - νοῦν, modo, ut nostro loco fecit, in altero sententiae membro alterum verbum posuit. Sed ἑαυτὸν σώζει ἔκ τινος ῥυόμενος θανάτου non multo sanius est quam si quis ἑαυτὸν σώζει ἔκ τινος σώζων θανάτου dixisset, quod vere balbutientis foret, non scribentis. Deinde emendemus censeo: ὡς γὰρ ἑαυτὸν σώζει ἐκ παντὸς (i. e. πάντως ut l. 33 et p. 14, l. 12) ΕΚ τοῦ παρ' ἑαυτὸν θανάτου, οὕτως καὶ τοὺς ἑταίρους ἐκ τοῦ παρ' ἑαυΤΟΥΣ δύναται μόνΟΥ σοφὸς ῥύεσθαι. [θανάτου], quamquam vitiosae scripturae in utroque Codice esse videntur. Requiri id quod reposui et sana ratio docet, et ea quae continuo sequuntur: ἀθανάτους δὲ οὔτε σοφία ποιῆσαι ἐπαγγέλλεται οὔθ' ὁ σοφὸς σώσειεν ἂν ἐκ παντὸς θανάτου, ἀλλ' ἐκ μόνου ἄρα τοῦ παρὰ τὴν ἡμετέραν αἰτίαν ὑφισταμένου, εἰ πεισθεῖεν αὐτῷ οἱ συνόντες, quibus eadem sententia verbis paulo aliter conformatis inesse apparet. Itaque Ulixes quoque comites ex mortis periculo servare potuisset, in quod sua se culpa implicuerant, si eius consiliis dicto audientes esse voluissent. Sed noluerunt. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦ πεῖσαι ἐκ παντὸς κύριος ὁ σοφός. Hoc eum pupugit. Servari potuerant: mentis vecordia abrepti perierunt. πολλὰ (οὖν) ὁ μὲν ἔπαθεν ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων ἐν τοῖς παρ' ἑαυτῷ (immo: - τὸν) σωστικοῖς ἔργοις τῶν κινδύνων, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς μὴ παρ' ἡμᾶς ἀποβαινόντων. Cur οὖν inseruerim neminem latere potest. Nam quae universe de sapiente dicta erant, ea nunc ad Ulixem referuntur, cuius causa allata sunt. Sed eius inceptum frustra fuit. καὶ ὁμοίως ἐν τοῖς παρ' ἡμᾶς αὐτὸς μὲν ἔσωσεν ἀρετῇ πειθόμενος τοὺς δυνηθέντας ἂν μὴ διὰ τύχην ἔξωθέν τινα καθ' εἱμαρμένην ἀποθανεῖν, ἐκ δὲ τῆς παρ' ἑαυτῶν αἰτίας, καίπερ πολλὰ προ-

θυμηθεὶς, οὐκ ἔσωσεν. Quid tandem vult? An comites *ἔσωσεν*? An *οὐκ ἔσωσεν*? Alterutrum tantum fieri potest, ne quaeram, qui quis servare aut non servare possit *τοὺς δυνηθέντας – – ἀποθανεῖν.* Sed omittamus plura quaerere. Etenim ex allatis verbis nemo aliquem probabilem sensum eliciet, donec ita constituentur: *καὶ ὅμως ἐν τοῖς παρ' ἡμᾶς αὐτὸς μὲν ἐσώθη ἀρετῇ πειθόμενος, τοὺς (δὲ) δυνηθέντας ἂν (διὰ τὸ) μὴ διὰ τύχην ἔξωθέν τινα καθ' εἱμαρμένην ἀποθανεῖν, ἐκ δὲ τῆς παρ' ἑαυτοὺς αἰτίας, καίπερ πολλὰ προθυμηθεὶς, οὐκ ἔσωσεν.* Ac sciendum est *τοὺς δὲ δυνηθέντας* esse in D (Dind. Praef. p. xxviij i. f.): reliqua uterque Codex aeque mendosa habere videtur, sed nunc, ut spero, sanata. Se ipsum servavit, inquit, reliquos servare non potuit. Namque „*αὐτοὶ γὰρ σφετέρῃσιν (ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.*" *οὗτοι δ'*) *ἦσαν (οἱ) εἰς τὸν Ἥλιον μόνοι ἀσεβήσαντες.* Sic lacuna in H probabiliter expleri potest duce Dindorfio qui Homerica omissa in Praef. p. xxix iam supplevit, simul monens in contractiore Parisino (D) haec ultima quoque plane desiderari. Sed in hoc nostrum Scholion valeat aliquando Horatianum: „ohe, iam satis est!"

α, 44. Attamen ne nunc quidem nos dimittit Porphyrius. Ad Homericum: *γλαυκῶπις Ἀθήνη* longum adscriptum est in Harleiano Scholion, ad verbum fere conspirans cum maiore parte eorum, quae edita sunt in eius Quaestionibus Homericis c. IX quod caput totum repetivit Venetus B ad Iliad. N, 340. Textus Porphyrianus in plurimis integrior est et sincerior et Veneto et Harleiano, qui tamen in fine plenior esse videtur. Nam post verba: *ἀφ' οὗ αἱ δεκτικαὶ τοῦ φωτὸς δαΐδες*, quibus verbis disputatio concluditur et in Veneto et in editis, Harleianus haec addit: *οὕτως ἐβουλόμην* (*ἂν* add.?) *τὰς Ὁμηρικὰς λέξεις καὶ τοὺς ἐξηγητὰς σκοπεῖσθαι, καὶ τοὺς τοῦτον τὸν τρόπον ἐξηγησαμένους ἀποδέχεσθαι*, quae utrum Porphyrii sint sua an lectoris Porphyriana admirantis, equidem interim in medio relinquo, de scripturae vitiis nunc unice agens. Potior autem est lectio editionis Porphyrianae [1]) in his:

1) Utor editione *Ζητημάτων* Porphyrii, quae prodiit apud Aldum (Venetiis in aedibus Aldi et Andreae soceri) MDXXI, media interposita inter Scholia quae olim perperam Didymi, nunc Vulgata audiunt ad Iliadem et Odysseam, apud eosdem edita anno MDXXVIII, cuius editionis et Buttmannus et Dindorfius ignari vel certe immemores fuerunt, ut post apparebit.

γλαυκιόωντες δὲ λέοντες καὶ Ἀθηνᾶ γλαυκῶπις ἀπὸ τοῦ γάλακτος, ὅ ἐστιν ἄσκιον καὶ διὰ τοῦτο λευκὸν, (ὑπ') αὐτοῦ εἴρηται· μέλαινα γὰρ ἡ σκιά· οἷον, „σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί" (*β*. 388.) *ἤτοι* (*τουτέστι* Ven.) *ἡλίου δύνοντος συνεσκοτοῦντο. ὀξὺ δὲ τὸ λευκόν, ὡς τὸ μέλαν ἀμβλύ· ἡ οὖν ὀξὺ ὁρῶσα γλαυκῶπις*, in quibus *οἱ λέοντες* et *ἡ Ἀθηνᾶ* Harleianus fortasse rectius, quemadmodum recte praebet *ὑπ' αὐτοῦ εἴρηται*, ubi praepositio abesse nequit, in reliquis mendosus. Nam neque *διὰ τοῦτο [τὸ] λευκόν* probari potest, neque *σκιόωντο δὲ*, neque *ὀξὺ δὲ τὸ λευκόν, καὶ τὸ μέλαν ἀμβλύ*, neque *ἡ ὀξ. ὁρ. [φρόνησις] γλαυκῶπις*, in quibus omnibus Porphyriana editio verum praebet, cum praeterea *οἷον* post *ἡ σκιά* et *ἤτοι ἡλίου δύνοντος συνεσκοτοῦντο*, ab Harleiano plane absint. (p. 19 l. 12—15). Iterum in his (ibid. l. 21—23.): *καὶ ζοφουμένη θάλασσα „μελάνει δέ τε πόντος"* (H, 64) *λέγεται. ἀτάραχος γὰρ οὖσα καὶ διειδὴς „λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη,"* (*κ*, 94.) quocum consentit Ven., multum praetulerim quae in vetere editione leguntur: *καὶ ζοφουμένης μὲν τῆς θαλάσσης „μελάνει δέ τε πόντος" λέγει, ἀταράχου δὲ οὔσης καὶ διειδοῦς „λευκὴ κτλ.*, et in iis, quae proxime antecedunt, (*ἱμάτια*) *στιλπνὰ διὰ καθαρότητα*, quemadmodum apud Porphyrium est, melius intelligam quam *διὰ καθαρότητος* Harleiani, ubi tamen compendium ab editoribus male expletum esse potius suspicor. Paulo aliter se res habet in iis, quae prope finem disputationis leguntur, nam et in Harleiano et in Porphyrii editione et in Veneto B mendosa sunt, etsi in his quoque vetus editio veritati propior est. *Καὶ οὐχ οἱ φιλόσοφοι πρῶτοι τὸ λευκὸν ἀφωρίσαντο τὸ διακριτικὸν ὄψεως, ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν Ὅμηρος μαρμαίρειν λέγων τὸ λάμπειν, ὅ ἐστι μερίζειν καὶ διαιρεῖν, ἀφ' οὗ τὸ διακρίνειν· ὅθεν τὸ μὴ μερίζον, ἀλλὰ σκοτεινόν, ἀμαυρόν. καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ μερίζειν καὶ διακρίνειν καὶ διαιρεῖν κέκληται τὸ σκοτεινόν, μαρμαίρειν δὲ δηλοῖ τὸ φῶς δάος καλέσας „δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα"* (l. *-αι*), *ἀφ' οὗ αἱ δεκτικαὶ τοῦ φωτὸς δαΐδες.* Ita Harleianus — nisi quod insuper *οὐχὶ* habet pro *οὐχ οἱ*, *ἠφορίσαντο* pro *ἀφωρίσαντο*, et *πρὸ αὐτῶν Ὅμηρος – – μερίζειν* in lacuna omittit, — absurda omnia, ut nihil magis. Nam, ne tangam, in ultimis eam philosophi mentem non esse, quod in *μαρμαίρειν* insit significatio *tenebras* dividendi vel discernendi, sed res visui subiectas, in

quo quis tricari possit, ut in re abstrusa et intricatiore, hoc certe unusquisque mihi dabit, et *ὅτι ἀπὸ τ. μερίζειν καὶ διακρίνειν καὶ διαιρεῖν κέκληται τὸ σκοτεινόν*, non habere cui referatur, et similiter: *μαρμαίρειν δὲ δηλοῖ τὸ φῶς δάος καλέσας* nec caelum, ut aiunt, tangere nec terram. Paulo melius est in vetere editione: *καὶ ὅτι παρὰ τὸ μερίζειν καὶ διακρίνειν καὶ διαιρεῖν κέκληκε τὸ φωτίζειν, μαρμαίρειν δὲ δηλοῖ τὸ φῶς δάος καλέσας*, unde discimus et *κέκληκε* per compendium scriptum male lectum esse *κέκληται* aut ab Harleiani scriba aut ab eius editoribus, et alienum hic *σκοτεινόν* ex superiore versu male huc illatum esse pro necessario *φωτίζειν*, fortasse ob evanidam archetypi scripturam, fortasse ad veterem lacunam utcunque explendam [1]). At vel sic gravissimae molestiae restant ita tollendae: *καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ μερίζειν καὶ διακρίνειν καὶ διαιρεῖν κέκληκε τὸ φωτίζειν μαρμαίρειν, δηλοῖ τὸ φῶς δάος καλέσας*, lenissima sane medicina, quam totam comprobat Venetus B. Nam et interpunctionem tantum mutatam oportuit, et quemadmodum supra in scholio ad vs. 8 particula *δέ* inserenda erat oscitanter ante *δυνηθέντας* omissa, ita nostro loco contra expungendum fuit *δέ* ante *δηλοῖ* non minus praepostere insertum. Nempe hoc vult. Τὸ *φωτίζειν* Homerus dicit *μαρμαίρειν*, quemadmodum *τὸ φῶς* expressit interdum per *δάος*, quoniam utrique vocabulo discernendi significatio inest, quam lucis et lucendi propriam et quasi primigeniam iam sibi esse, — ut postea philosophi docuerunt —, ita declarat. Scilicet *μαρμαίρειν* et Porphyrius et plures alii grammatici, quandam soni affinitatem secuti, cum *μέρος* et *μερίζειν* iungebant, et sic *δάος* eiusdem originis ac potestatis atque *δαΐζω, δαίομαι* esse et credebant et docebant. Hinc quoque remedium quaero eorum, quae paulo supra (l. 24) leguntur, ubi in omnibus lacuna certa est, spes lacunae explendae incertior. Verba dico: - - *μαρμαίρειν λέγων τὸ λάμπειν, ὅ ἐστι μερίζειν καὶ διαιρεῖν, ἀφ' οὗ τὸ διακρίνειν.* Nam quid hoc monstri est: *διαιρεῖν* unde ductum est *τὸ διακρίνειν*? Aut, verbis aliter coniunctis, *μαρμαίρειν* - - *ἀφ' οὗ τὸ διακρίνειν*? Immo vero *ἀφ' οὗ* verbum Homericum requiri

1) In Veneto B indicante Dindorfio est $\phi\omega^{\tau\nu}$, unde vitii origo fortasse explicationem accipit.

ostendit a *μαρμαίρειν* ductum vel cum eo cognatum, ut paulo post: -- *δάος*, -- *ἀφ' οὗ αἱ δεκτικαὶ τοῦ φωτὸς δαΐδες.* Fuitne: - - *καὶ διαιρεῖν, ἀφ' οὗ (μέρδειν) τὸ διακρίνειν*? Nusquam comparere *μέρδειν*, sed esse de nihilo fictum ad explicandum *ἀμέρδειν*, quod *τὸ στερητικὸν ἄλφα* habere videbatur, non impedit quominus Porphyrium hic eo usum esse censeamus. Prorsus eodem verbo initio huius capitis usus est, simul cum verbo nihil meliore *μαίρειν*, unde *μαρμαίρειν* repeteret, ibique *μαρμαίρω, ἀμέρδω, ἀμαυρός* non absimili ratione copulavit. Exscribam totum hunc quoque locum, hic illic paulo emendatiorem: *Φωτὸς γὰρ* — inquit — *ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὄντος συμμέτρου, δι' οὗ ὁρῶμεν τὰ πεφωτισμένα, τὴν τυφλότητα ὁτὲ μέν φησιν „ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν," ἀφῃρῆσθαι τὸ λεύσσειν παριστάς, ὁτὲ δὲ „ὀφθαλμοῦ ἄμερσε," τὸ τοῦ μαίρειν ἐστερῆσθαι* (sic Venetus B, *ἐστερημένον* caett.) *λέγων.* [*σκοτεινόν.*] *καὶ τὸ τοῦ μαίρειν ἐστερημένον* [1]) *εἴδωλον ἀμαυρὸν ἔφη. Φωτὸς γὰρ παρουσία* (immo *παρουσίᾳ*) *καὶ ὀφθαλμὸς ἐρῶν τὰ ὁρώμενα φαίνεται. διττῆς οὖν ὀφθαλμῶν οὔσης καὶ κατὰ Πλάτωνα ἐπιταράξεως, — ἢ γὰρ διὰ σκότος ἢ δι' ὑπερβολὴν τοῦ συμμέτρου φωτός, — τὸ μὲν* (*τὸ* add.) *διὰ σκότος μὴ μαίρειν ἢ μαρμαίρειν, ἀμέρδειν εἶπε καὶ ἀμαυρόν, τὸ δὲ* (*τὸ*) *διὰ στιλβηδόνα,* [2]) (*ὡς* inser.) *ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ „ὄσσε δ' ἄμερσεν* (*ἄμερδεν* nunc Homeri edd.) *αὐγὴ χαλκείη" κτλ.* (utrumque enim per *ἀμέρδειν* expressisse dicitur Homerus.) --- *εἰ δὲ τὸ μέρδειν* [*τὸ*] *μαίρειν ἐστὶ, καὶ τὸ μὴ μέρδειν ποιοῦν ἀμέρδειν, τὸ ἄγαν μέρδειν σμερδαλέον ἂν εἴη, τῆς ζα ἐγκειμένης ὡς ἐν τῷ* (*τὸ* Ven.) *ζαχρηεῖς. ὅταν οὖν ἐπὶ τοῦ δράκοντος λέγῃ κτλ.*, ubi Scholion nostrum Harleianum incipit. Nec aliter auctor Epimerismorum Homericorum, in Crameri Anecdd. Oxonienss. Vol. I p. 81, ubi est: *Ἀμέρδω --- παρὰ τὸ μείρω, τὸ σημαῖνον τὸ μερίζω, --- καὶ ὡς σκαίρω, σκαρίζω, εἴρω ἐρίζω, οὕτως μείρω μερίζω. τοῦτο συγκοπτόμενον γίνεται μέρδω,*

1) Hic praeferenda est lectio Veneti: *ἀφῃρημένον* ob notum Porphyrii variandae orationis studium.

2) Ne quae de Veneto B et supra dixi et saepius in sequentibus repetam nimis inclementer dixisse videar, subiungam quomodo haec paulo difficiliora repraesentaverit vel corruperit potius: *τὸ μὲν διὰ σκότος καὶ τὸ μήτε μαίρειν μήτε μαρμαίρειν ἀμέρθη εἶπε καὶ ἀμαυρόν, τὸ δὲ διὰ στιλβηδόνα ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ κτλ.*, quae qui intelligat erit mihi „magnus Apollo."

τοῦ ζ διὰ (τὴν ins.) τοῦ ῥῶ συμπλοκὴν εἰς τὸ δ μεταπεσόντος. μέρδω οὖν, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α, ἀμέρδω κτλ., quae iisdem prope verbis transierunt in Etymologicum Magnum, hinc initio eius paragraphi emendandum. Hoc enim ita: Ἀμέρδω: -- ἐστέρισκεν, ἠμαύρου. κυρίως τὸ μέρους στερῶ· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ στεροῦμαι. οἷον „ὁππότε δὲ (δὴ) τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλησεν (ἐθέλῃσιν recte nunc in textt.) ἀμέρσαι." κτλ. (Π, 53). Immo vero: καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ στερῶ μόνον· οἷον κτλ., ut in Epimerismis est. [1]) In Etym. Gudiano eiusdem rei exiles tantum laciniae sunt, sic optime editae: Ἀμέλδειν: παρὰ τὸ μερίδας τινὸς ἀφαιρεῖσθαι, idque inter ἀμενηνὸς et ἀμερές! (p. 44 ed. Sturz.) Apparet rescribendum esse: Ἀμέρδειν: παρὰ τὸ (μερίζειν, οἷον) μερίδα τινὸς ἀφαιρεῖσθαι. Sed ad rem ut redeam, nunc tandem lacunam quam indicavi non nimis audacter sarsisse videbor scribendo, ut dixi: -- μαρμαίρειν λέγων τὸ λάμπειν, ὅ ἐστι μερίζειν καὶ διαιρεῖν, ἀφ' οὗ (μέρδειν) τὸ διακρίνειν· ὅθεν τὸ μὴ μερίζον ἀλλὰ σκοτεινόν, ἀμαυρόν. Esse haec omnia etymologiae philosophantis scilicet deliramenta, — τεχνικὰ μὲν πάνυ, οὐδὲν δὲ χρήσιμα, ut Aristo de dialecticorum argutiis iudicavit, — vix opus est ut moneam.

α, 48. Leve vitium eximendum est ex iis, quae ad ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι observantur in Scholiis Vulgatis quae dicuntur in hunc modum: Δαΐφρονι: πολεμόφρονι. δαῒς γὰρ ἡ μάχη. ὅταν δὲ ἐπὶ τῆς Πηνελόπης λέγῃ, (spectant haec: κουριδίης ἀλόχοιο δαΐφρονος, Od. ο, 356) δεδαηκυίᾳ κατὰ φρένας, τουτέστι μεμαθηκυίᾳ, ἐξ οὗ τὴν συνετὴν καὶ σώφρονα βούλεται δηλοῦν. Legendum: δι' οὗ τὴν συνετὴν κ. σώφρονα βούλεται δηλοῦν, confusis notissimo errore δι' et ἐξ, quamquam etiam Bodleianus liber (O) non minus quam Aldina editio ἐξ habere videtur. Dindorfius certe nihil ex eo enotavit. Monendum praeterea est, manasse haec ex Epimerismis Homericis (in Cramer. Anecdd. Oxonn. Vol. I p. 115 et 116), qui sub hac voce et haec et alia bene multa insuper praebent. Hi igitur ita: -- ἐπὶ δὲ τοῦ „κουριδίης ἀλόχοιο δαΐφρονος" οὐ σημαίνει τὴν πολεμικήν, ἀλλὰ

1) Ubi tamen prave: καὶ καταχρηστικῶς δὲ τὸ στερῶ μόνον pro καταχρ. δὲ καὶ τὸ στερῶ μόνον. Sic haec omnia ἕλκεσι βρύει.

τὴν σώφρονα καὶ συνετήν. Locus Epimerismorum de more transiit in Etymologica, quorum Gudianum omnia accuratissime descripsit, auctor Etymologici Magni paulo brevius. Obiter tangitur eadem res in Scholiis ad Iliad. B, 23 ex Codd. BL. Similiter i. a. δ, 659 non scribendum est: τοὺς μνηστῆρας δὲ οἱ δύο ἀρχηγοὶ --- κατέπαυσαν τῶν ἀγώνων ἐξ ὧν ἐτέρποντο (B), sed δι' ὧν. Hoc enim paulo exquisitius dictum est pro οἷς ἐτέρποντο, illud non est.

α, 69. Neptunus Ulixi

Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν.

Ad haec ex HM Scholion est huiusmodi: οὐκ ἦν δὲ μονόφθαλμος ὁ Κύκλωψ καθ' Ὅμηρον ὡς καθ' Ἡσίοδον. Φησὶ γοῦν „πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας („adde εὗσεν ἀϋτμή." Dind.) (ι, 389), οὐχ ὡς Θεόκριτος· „οὕνεκά μοι πλατεῖα (immo λασία) μὲν ὀφρὺς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ." μονόφθαλμος οὖν ἦν καθ' Ὅμηρον, τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ ὀφθαλμοῦ προτυφλωθέντος. Fuit qui ita iudicaret Aristarchus, criticorum acerrimus, cui haec vindicavit Cobetus V. Cl. Ne autem Aristarchus ineptiat, idque aliena culpa, — etenim in fine monente Dindorfio „μονόφθαλμος obliteratum in H," — emendandum est ἑτερόφθαλμος οὖν ἦν καθ' Ὅμηρον, quod occupavit reponere Cobetus. Nec ego nunc huius Scholii mentionem iniecissem, nisi et de eo alia quaedam essent monenda et ab eo iam emendato aliorum scholiorum emendationes repetendae. Ac primum non rectum mihi videtur quod in fronte legitur: οὐκ ἦν δὲ μονόφθαλμος ὁ Κύκλωψ καθ' Ὅμηρον, pro quo requiro solennem concludendi particulam: οὐκ ἦν ἄρα μονόφθαλμος, confusis modo non minus solenni δέ, γάρ, ἄρα. (Cfr. i. a. Bast. Comm. Palaeogr. p. 713.) Sic, — ut rei pervulgatissimae exempla afferam, — in νεκυίας parte altera notatur inter Aristarchi atheteses ad vs. 570: οὐκ ἄρα ὑπεξῆλθεν ὁ Μίνως, ἵνα συνοφθῇ. ἄλογον γὰρ τὸ καὶ σὺν δικαζομένοις καὶ αὐτῷ δίφρῳ ἐξελθεῖν. In quo loco, ex Codd. HQT edito, Harleianus noster (H) simul cum Hamburgensi (T) λόγον γὰρ praebent pro ἄλογον γάρ, bellissime, ut apparet. [1]) Idem

1) „Quippe hoc agit criticus —— ut demonstret personas quas hic recenseat omnes videre non potuisse Ulyssem, ut qui a fovea sanguine repleta non recesserit." Buttm.

ἄλογον — quod obiter moneo — aliud infortunium passum est in eodem Harleiano in iis quae statim sequuntur: *εἴροντο: ἀντὶ τοῦ ἔλεγον· ὅθεν καὶ ἱρὰ ἡ ἐκκλησία. ἄλογα· καθήμενος γὰρ οὐδεὶς δικάζεται*, quae verba apud editorem *ἀλόγως πάνυ* omnia referuntur ad vs. 570: *ἥμενον· οἳ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα*, cum luce clarius sit, priora tantum: *εἴροντο -- ἡ ἐκκλησία* ad hunc versum pertinere, caetera ad sequentem

ἥμενοι ἑσταότες τε, κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ, (vs. 571)

aptius referri ita scripta: *ἄλογον· καθήμενος γὰρ οὐδεὶς δικάζεται.* Est tamen Harleianus ad hunc usque diem longe optimus ex iis codicibus, unde vetera Scholia ad Odysseam nobis innotuerunt, unde coniecturam facere possumus de deteriorum conditione. *Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.* Iterum particulam *ἄρα* offendimus in scholio ad suavissimam partem, ubi Ulixes narrat quomodo in Circen stricto gladio irruerit ei quasi mortem minitans. *ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων.* (*κ*, vs. 323). Ibi *λυτικοὺς* mirari, parum memores eorum quae in Iliade legerant. *διὰ τί δὲ ἐφοβήθη ἡ Κίρκη τὸ ξίφος τοῦ Ὀδυσσέως θεὰ οὖσα;* Respondetur varie. *Φαμὲν ὅτι τοὺς πολὺν χρόνον ζῶντας δαίμονας, θανάτῳ δὲ ὅμως καθυποβαλλομένους, θεοὺς εἴωθεν ὀνομάζειν ὁ ποιητής. ἢ φυσικῶς φοβεῖται τὸ ξίφος ἡ Κίρκη, ὡς καὶ ἄλλας τινὰς ὕλας τινὲς τῶν δαιμόνων, κτλ.* (ex HQT), quae Porphyrium sapiunt. [1]) Brevius T: *θνητὴ ἄρα οὐ πάντως, ἀλλὰ τὴν τρῶσιν φοβεῖται*, quae sic edita plane contrarium dicunt eorum, quae auctor voluit. Quid enim? Circe dea vocatur. Attamen Ulixis ensem reformidat. Potuitne itaque sic dici: non igitur tota mortalis est, sed vulnerari metuit? Immo vero: non igitur tota *immortalis* est, et *ἀθάνατος ἄρα οὐ πάντως* potius expectaremus. Sed res salva est, commate posito inter *ἄρα* et *οὐ* omnia bene habebunt: *θνητὴ ἄρα, οὐ πάντως, ἀλλὰ τὴν τρῶσιν φοβεῖται.* Igitur mortalis est, inquit, non quidem tota, at in eo tamen quod laedi reformidat, quae est, ut vidimus, Porphyrii sententia. Quod in ea quaestione respondere simplicissimum foret, deos Homericos interfici non posse, vulnerari posse, id philosophi respuunt, eo ipso quod simplex est. Sed monuerunt grammatici, quorum unus ad eundem versum: orat Circe *δεδοικυῖα τὴν πληγὴν, οὐ τὸν θάνατον*, [1]) (T) ut rectissime correxit Cobetus. Quoniam huc delapsus sum, dabo et alium locum unde magis etiam appareat, quantopere nos signis diacriticis adsuetos interpunctio prave posita fallere et impedire possit. Est locus nobilissimus *α*, 215, ubi Telemachus Mentae:

μήτηρ μέν τέ μέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω,

cuius Scholion Porphyrianum iam in Observatt. p. 61 triplici vitio liberavi. Nempe ita ratiocinatur. Si *nemo* eorum, qui nati sunt, patrem cognoscere potest, — *οὐ γάρ πώ τις -- ἀνέγνω* — unde tandem liberi scire possent, quis ipsorum pater sit? Itaque quae Telemachus dicit, de ipso valere possunt, quippe qui, cum pater peregre proficisceretur, plane infans fuerit, de omnibus in universum valere non possunt. *ἔδει γὰρ φάναι, ἐγὼ γὰρ οὐκ εἶδον τὸν γεγεννηκότα, ἀλλὰ μὴ καθόλου ποιεῖσθαι τὴν ἀπόφασιν ὡς μηδενὸς εἰδότος τὸν αὑτοῦ πατέρα.* Haec est difficultas, quam videamus quomodo expediverit Seleucus

1) Cohaerent enim cum iis quae leguntur ad vs. 239, 240 et infra 329, ut suo loco ostendetur.

1) Similiter BQ ad vs. 296: *φοβηθεῖσα ὡς τρωθησομένη, οὐχ ὡς ἀποθανουμένη*, et Vulgata ad eundem versum 323: *διὰ τὸ φοβεῖσθαι τρωθῆναι, οὐκ ἀποθανεῖν*, quae omnia ex eodem fonte fluxisse apparet. Cobeti correctio legitur Mnemos. Nov. Ser. I. p. 12. — Occasione data hoc addo. Quod aliter evenire non poterat in eodem investigationum genere occupatis, saepiuscule mihi accidisse comperi, nempe ut quas correctiones invenisse mihi videbar, eas iam a Cobeto, V. Cl. occupatas deprehenderem et publici iuris factas in Mnemos. Nov. Ser. I p. 1—51; III p. 104—112; III p. 113—119; IV p. 231—232. Quod ut cognovi sedulo expunxi mea, non potui autem in iis quae in Mnemosynes Novae Vol. VII p. 424—445 accesserunt, magna iam huius opusculi parte in chartas nitidas transscripta. In his igitur ubi cum meis *συνέμπτωσιν* deprehendam, diligenter adnotabo. Idem feci in Germanorum inventis, qui permulti his temporibus huic literarum Graecarum parti operam suam navaverunt, anxie intentus, ut suum cuique a me tribueretur. Ubi tamen quae ipse proposui iam ab aliis praerepta sunt nec a me commemorata, ignorantiae, non culpae, hoc tribuant aequi lectores, nec recuso quominus ab iis priori inventori inventionis suae laus, — si qua laus est, — iure meritoque habeatur. Etenim tantus, ut modo dicebam, proximis annis de his rebus provenit numerus scriptionum omne genus, programmatum quae dicuntur, dissertationum Academicarum, disputationum variis horreorum generibus insertarum, ut neque haec omnia mihi comparare mearum opum sit, neque perlegere mei temporis

nescio quis. *ὀρθῶς οὖν ὁ Σέλευκος εἴρηκεν ὅτι δεῖ προσλαβεῖν* [1]) *τὸ, εἰ μὴ μήτηρ φαίη τοῦ ἔμμεναι. καὶ γὰρ εἰ καὶ ἐτεθνήκει ἅμα τῷ γενέσθαι τὸν παῖδα, ἡ μήτηρ διδάσκει τοῦ πατρὸς τοὔνομα· κἂν περιῇ καὶ παρῇ ἡ μήτηρ, δείκνυσιν ὅτι τούτου ἐστὶ παῖς.* Non est indice ullo opus ut perspiciatur, quam absurda sint haec omnia. Si mater, inquit, supersit et adsit, puero ostendit quis eius pater sit existimandus. Si non supersit et non adsit, id profecto facere non potest. Verum quidem, sed quis hoc docendus est? Praeterea sermo hic non de matre esse debet, sed de *patre*. Ad hunc omnia referuntur artificiosissimis oppositionibus. Verbis *εἰ καὶ ἐτεθνήκει*, nempe *ὁ πατήρ*, opponitur *κἂν περιῇ καὶ παρῇ*, quorum non *ἡ μήτηρ*, sed *ὁ πατὴρ* itidem subiectum esse oportet. Patre mortuo ante natum filium, mater tantum *διδάσκει τοῦ πατρὸς τοὔνομα*,

---

1) Verissime Buttmannus pro *λαβεῖν* correxit *προσλαβεῖν*, idque a Dindorfio receptum oportebat. Quodsi ob codices noluit recipere, quidni retineat *ρυ* pro *δόρυ* ζ, 44), *ἄπαιδα* pro *ἄρρενα παῖδα* (η, 64), *δίχα λαγμοῦ* pro *δίχα δισταγμοῦ* (ι, 335), *τοῦ λαίου* pro *τοῦ σπηλαίου* (μ, 84), quae (collecta a me iam in Observatt. p. 60, 61) non minus codicum auctoritate nituntur? Qui talia scribere non reformidarunt, eos in verbis nominibusque compositis praepositiones pro lubitu omisisse, etsi plerumque cum sententiae damno, non est quod miremur. Ex ingenti messe stipulas quasdam hic quoque colligam, ne quis semel tantum atque iterum hoc factum existimet. α, 298 pro *ἐξ ὁμοίων ἡ προτροπή* in E est *ἡ τροπή*. — α, 346 pro *λαμβάνεται ἐπὶ τοῦ κωλύειν* (ex Eustathio correctum) in unico Codice E est *ἐπὶ τοῦ λύειν*. — β, 51 pro *ὁ Τηλέμαχος κατασμικρύνει* in Q est *σμικρύνει*. — β 77 *ποτιπτυσσοίμεθα: — — δηλοῖ δὲ τὸ στερνιζοίμεθα*, receptam oportuerat Buttmanni correctionem *προσστερνιζοίμεθα*, quod est in breviore Scholio ex B. — β 148 pro *οὐδὲ ὑποστιγμὴν ἀποτελεῖ ἀλλὰ στιγμήν* S habet *οὐδὲ στιγμὴν ἀποτ. ἀλλὰ στιγμήν*. — β, 320 in Scholio ex Porphyrii *Ζητημάτων* c. 1. excerpto contra pro: *τὸ ἐμὲ μὴ ἔχειν ἰδίαν ναῦν, ἀλλ' ἔμπορος πλεῖν* in V est *ἔμπορον ἀποπλεῖν*, hoc quidem male, sed vel hinc vel ex Porphyrii editione adsumendum erat *ἔμπορον*. — γ, 36 pro *παρέπεται γ. τ. ἀγαθοῖς τῶν νέων προλαμβάνειν τοὺς λοιποὺς ταῖς ἀγαθοεργίαις* in T est *ἕπεται*. — γ, 43 pro (*Τηλέμαχος*) *ἀόκνως διαλέγεται τῇ Ἀθηνᾷ* Q habet *λέγεται*. — γ, 68 pro *ὁ ἐν Γερήνοις ἀνατραφείς* in T *τραφείς*. — γ, 200 pro *ἐν συντόμοις ἡ προτροπή* (nomen scribis odiosum, ut videtur) in T *ἡ πρώτη*. — γ, 293 pro *ἢ κατὰ μεταπλασμὸν εἶπε* T *κατὰ πλασμόν*. — δ, 728 pro *ἀπολοφύρεται* T *ὀλοφύρεται*. — ε, 337 pro *οὐ μεταμεμόρφωται ἄρα εἰς αἴθυιαν* T *οὐ μεμόρφωται*. — ζ, 116 pro *δίνῃ: τῇ τῶν ὑδάτων συστροφῇ* in Q *στροφῇ*. — ζ, 173 pro *ἅμα* (Homerus) *τὸ ἔθος τῶν δυστυχούντων διαφυλάττει* Q *φυλάττει*. — η, 13 pro *δεῖ νοεῖν ὅτι ἑσπέρας εἰσῆλθεν ἡ Ναυσικάα* in T est *ἦλθεν*. — ν, 16 pro *εἰ — — — προοικονομεῖ τι ὁ ποιητής* in Q *οἰκονομεῖ*. Haec in praesentia sufficiant.

patre superstite, mater non solum *διδάσκει τοὔνομα*, sed ipsum patrem ostendit. *Δείκνυσιν ὅτι τούτου ἐστὶ παῖς.* Haec si vera sunt, — ut sunt sine dubio, — quidni corrigamus: *κἂν περιῇ κ. π. ὁ πατήρ*? Quoniam, ut significavi, etiam facilior est ratio rei restituendae. Interpungamus: *καὶ γὰρ εἰ καὶ ἐτεθνήκει ἅμα τῷ γενέσθαι τὸν παῖδα, ἡ μήτηρ διδάσκει τοῦ πατρὸς τοὔνομα· κἂν περιῇ καὶ παρῇ, ἡ μήτηρ δείκνυσιν ὅτι τούτου ἐστὶ παῖς*, etiam sic concinnitati membrorum prospicientes. Nam in utraque bimembris periodi protasi *ὁ πατὴρ* subiectum est, neque ad *ἐτεθνήκει* neque ad *περιῇ καὶ παρῇ* expressum, utriusque apodosis subiectum est *ἡ μήτηρ*, contra bis adiectum: *ἡ μήτηρ διδάσκει* et *ἡ μήτηρ δείκνυσιν*. Sed missum faciemus et Seleucum et eius *λύσιν*, ubi unum addidero. In exitu eiusdem disputationis e contrario pater *matri* locum cedat necesse est. Porphyrius, Seleuci explicatione non contentus, (*ἀλλὰ κ. οὕτως ζητοῦσι τίς ὁ νοῦς κτλ.* immo: *ζητοῦμεν*), *ἀνέγνω* interpretatus est *ὡς πρὸς τὴν ἀκοὴν ἐπίστευσε*. Quodsi ita accipimus, pergit, *ἔσται ὁ λόγος, ἡ μήτηρ μέν* (necessario addendum *μ'*) *ἔφη ἐκείνου εἶναι, ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα· οὐ γάρ τις δι' ἑαυτοῦ παρὰ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς τὴν πίστιν ἔσχεν. ἐνθάδε δεῖ πάλιν ἀκοῦσαι, εἰ μὴ παρὰ πατρὸς πύθοιτο καὶ σεβαστικῶς ἐκδέξαιτο τὸν λόγον.* Buttmannus, acutissime ut semper, vidit scribendum esse et *περὶ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς* et *εἰ μὴ παρὰ μητρὸς πύθοιτο*. Prius Harleianus postea demum excussus probavit; secundum, quod idem codex non probare videtur, indigne spretum est, licet sit verissimum et sententiae unice aptum, ideo fortasse quod dubitanter tantum Buttmannus id proposuit, haec addens: „sed nimis impedita totius hujus loci argumentatio ut pro certo quicquam pronuntiem." Miror virum sagacissimum ita iudicasse, nam mihi haec, de quibus nunc agimus, intricata quidem videntur et multifariam corrupta, caeteris tamen solutionibus longioribus nihil magnopere impeditiora. Sed utut haec sunt, Buttmanni verissima emendatio, quam futurus editor, spero, in textum recipiet, planissime confirmatur iis quae continuo sequuntur: *οὐδεὶς γὰρ αὐτοῦ* (l. *δι' αὐτ.*) *τὸν πατέρα ἀνεζήτησε καὶ ἀνηρεύνησεν, εἰ ὄντως εἴη ὁ λεγόμενος, λεγούσῃ δὲ τῇ μητρὶ πᾶς πεπίστευκεν ἄνευ ζητήσεως διὰ τὸ σέβας τὸ πρὸς τοὺς τεκόντας.*

Satis longe a Cyclope aberravimus, ad quem redeundi iam

tempus est. Vidimus Aristarchi sententiam, eum ex Homeri mente non *μονόφθαλμον* sed *ἑτερόφθαλμον* fuisse, nostro scholio inesse. His quoque nonnulla habeo, quae adiiciam. Primum ex hoc vel tali praecepto non optime intellecto mihi fluxisse videntur quae Phrynichus in summa brevitate falsissima de Atticorum in vocabulis *μονόφθαλμος* et *ἑτερόφθαλμος* adhibendis usu in Ecloga sua admonuit. Μονόφθαλμον *οὐ ῥητέον, ἑτερόφθαλμον δέ. Κρατῖνος γὰρ μονόμματον εἶπε τὸν Κύκλωπα* (p. 136 Lob.), quem Photius s. v. et Moeris (p. 153, ubi videnda Piersoni nota) sequuntur, id est describunt. [1]) Rectius Ammonius: Ἑτερόφθαλμος *καὶ* Μονόφθαλμος *διαφέρουσιν. Ἑτερόφθαλμος μὲν γὰρ ὁ κατὰ περίπτωσιν πηρωθεὶς τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν· μονόφθαλμος δὲ ὁ ἕνα μόνον ὀφθαλμὸν ἔχων ὡς ὁ Κύκλωψ*, (Π 85) et auctor *λέξεων ῥητορικῶν* in Bekk. Anecd I. p. 280: Μονόφθαλμος: *ἔθνος τι ἀνθρώπων ἕνα ὀφθαλμὸν ἐχόντων. τοὺς γὰρ τὸν ἕτερον ἐκκοπέντας ὀφθαλμὸν ἑτεροφθάλμους καλοῦσιν*, quos locos qui indicavit Lobeckius ita pergit in adnotatione critica ad Phrynichum suum: „mihi fateor hoc totum de Cratino ab aliena manu adscriptum videri, eandemque sententiam habere quam Ammonius et Grammaticus Bekkeri p. 280 profitentur, eos qui unoculi nati sint, Cyclopes, Arimaspos, recte *μονοφθάλμους* dici, ut dixit Herodotus, Philostratus [2]), Strabo II, 189, (l. I, 21) Pausanias I, 24, 92. Hos poëtae *μονομμάτους, μουνῶπας* et *μονοδέρκτας* appellant, *ἑτεροφθάλμους* nemo." Haec ille, nec multum aliter ante eum Sallierius ad Moeridem, ad Ammonium Valckenaerius. Praeterea observandum est, eandem prorsus Aristarchi sententiam, verbis paulo aliter conformatis, iterum in M aptiore loco legi, nempe ad ι, 383: *ὁ Κύκλωψ κατὰ μὲν Ὅμηρον οὐκ ἦν μονόφθαλμος φύσει, ἀλλὰ κατά τινα συντυχίαν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἀποβεβλήκει.*

1) Photius ita, Ἑτερόφθαλμος: *οὕτως λέγουσιν, οὐ Μονόφθαλμος*. Moeris: Ἑτερόφθαλμον, *Ἀττικῶς, μονόφθαλμον Ἑλληνικῶς.*

2) Locus Philostrati, quem notare supersedit vir summus, videtur legi in Vita Aristidis (Vitae Sophist. L. II, IX, § 3), sed ibi est poëticum *μονόμματος*. *Οἱ αὐτοὶ* — inquit — *κατηγοροῦσι καὶ σκώμματος, ἐπειδὴ τοὺς Ἀριμασποὺς τοὺς μονομμάτους ἔφη ξυγγενεῖς εἶναι τοῦ Φιλίππου*, ex quo ioco illud potius quam clarissime apparet Aristidis tempore omne discrimen inter *μονόφθαλμος* (sive *μονόμματος*) et *ἑτερόφθαλμος* ex hominum tunc viventium mentibus evanuisse.

δύο γὰρ ὀφρύας εἶχε· φησὶ γὰρ „πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμή," ubi mihi quidem concinnius videtur: -- *ἀλλὰ κατά τινα συντυχίαν τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἀποβεβληκώς.* Denique eundem fere cogitandi ratiocinandique tenorem deprehendimus in longiore disputatione Etymologici Gudiani s. v. *Κύκλωπες* (p. 352 l. 43 seqq. Sturz.), ad quam etiam Dindorfius in adnotatione ad Scholia Od. ι, 106 ablegavit, quae tamen disputatio ita comparata est, ut Aristarchei cuiusdam esse possit, — ut mox apparebit, — Aristarchi ipsius esse, hac quidem forma, non possum in animum inducere. Apponam totum locum, quo corruptiorem non memini me in grammaticorum et lexicographorum reliquiis legere, quamquam foedum plerumque ulcus est, quidquid in Etymologico Gudiano tetigeris. *Κύκλωπες, ὡς Ἡσίοδος „Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτοῖς || κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ." Κυκλόωπες καὶ κατὰ συγκοπὴν Κύκλωπες· ἐν τῇ φωνῇ εἴρηται τῶν Κυκλώπων· Κύκλωπες οὖν κατὰ συγκοπὴν Κυκλάωπες, οὗ χάριν αὐτοὺς ἔφησαν Φαίακας „οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐροχόρῳ Ὑπερείῃ, || ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων, || οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφί τε φέρτεροι." ἀλλ' οὐδ' ἦσαν πάντες μονόφθαλμοι· οὐ γὰρ ἀνέστησεν Ὅμηρος τὸ τεράτευμα. ἀλλ' οὐδ' ὁ Πολύφημος μονόφθαλμος ὤν, παρὰ τὸ τόπον ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, εἰ κατεκλάσθησαν μέγαν ἴδοντες ὀφθαλμόν, οὐκ ἐνεκρώθησαν ἐπὶ τῇ μορφῇ· ἔδει γὰρ Ὅμηρος εἴποντος „ἡμῖν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ || δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον," προσεπιζεῦξαι τοιοῦτόν τοι· „μοῦνόν τ' ὀφθαλμῶν ἓν ἔοντα μετώπῳ."* Ex his pauca quaedam divinando restitui possunt, v. c. *ἀλλ' οὐδ' ἦσαν πάντες μονόφθαλμοι· οὐ γὰρ ἂν ἐσίγησεν Ὅμηρος τὸ τεράτευμα*, quemadmodum v. c. ad Euripidis Hecubam: *ἔγνω δέ σ' Ἑλένη καὶ μόνῃ κατεῖπ' ἐμοί;* (243) et quae deinde sequuntur, in Scholio Codicis Veneti 471 (V) dicitur [1]): *ἀπίθανον τὸ πλάσμα καὶ οὐχ Ὁμηρικόν. οὐ γὰρ ἂν ἐσίγησεν Ἑκάβη πολέμιον θεασαμένη κατοπτεύοντα τὰ κατὰ τοὺς Τρῶας πράγματα. ἡ δὲ*

1) Scholia antiqua in Euripidis Tragoedias partim inedita, partim editis integriora ed. C. G. Cobet, post Euripidis Phoenissas cum commentario editas a Jac. Geelio. L. B. 1846. p. 255.

Ἑλένη εἰκότως, quae Didymi esse videntur, nec tamen a Mauricio Schmidtio inter Ὑπομνημάτων Εὐριπίδου fragmenta recepta, credo, quod *nomen* non est adscriptum. Item quae locum nunc emendatum in Etymologico excipiunt, sic scribenda sunt: [ἀλλ'] οὐδ' ὁ Πολύφημος μονόφθαλμος ὢν παράτοπον ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Tandem extrema, quibus emendandis praeivit Cobetus, recte ita constituentur: ἔδει γὰρ Ὅμηρον εἰπόντα „ἡμῖν δὲ --- αὐτόν τε πέλωρον," προσεπιζεῦξαι τοιοῦτόν τι· „μοῦνόν τ' ὀφθαλμὸν (μέσσῳ) ἐνεόντα μετώπῳ," qui versus fictus est ad similitudinem eius, qui versibus ex Hesiodi Theogonia citatis (144, 145) antecedit:

μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐνέκειτο μετώπῳ.

Sed quid his corrigendis profecimus? Candide fateor, me nunquam ex hoc fumo lucem dare potuisse, nisi forte fortuna eadem nostra Etymologici Gudiani disputatio *tribus* aliis locis legeretur, quorum unusquisque et sua vitiorum remedia et vero etiam altera propria vitia exhibet. In Etymologico Magno nihil est praesidii. Habet tantum (p. 544, 7): Κύκλωπες (sequuntur versus Hesiodi): Κυκλόωπες καὶ κατὰ συγκοπὴν κύκλωπες. καὶ Κυκλώπειον ὄρος ἐν Λιβύῃ. παρὰ τὸ κύκλος καὶ τὸ ὤψ· ἢ παρὰ τὸ κυκλοτερῆ ὦπα ἔχειν. Sed inveniuntur nostra in Epimerismis Homericis in Crameri Anecdd. Oxoniensibus, t. I. p. 254; paulo melius in Eclogis Variis, quas idem Vir Doctus ex Codice Barocciano 50 excerptas in Anecdd. Oxoniensium Volumine II. p. 457 edidit; omnium integerrime, nec tamen vitiis immunia, in Etymologico Sorbonico cuius textum Gaisfordius ad calcem Etymologici Magni s. h. v. in editione sua proposuit. His omnibus coniunctis tota disputatio ita mihi constituenda videtur: Κύκλωπες: (οὐχ) ὡς Ἡσίοδος

Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον οὕνεκ' ἄρ' αὐτοῖς
κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ,

Κυκλόωπες καὶ κατὰ συγκοπὴν Κύκλωπες· (οὔτε γὰρ τὸ ἕεις οὔτε τὸ μέτωπον) ἐν τῇ φωνῇ εὕρηται (τῇ add.) τῶν Κυκλώπων. Κύκλωπες οὖν κατὰ συγκοπήν (εἰσι τοῦ) [1]) Κυκλάωπες (qui circum se solitudinem efficiunt?), οὗ χάριν αὐτοὺς ἔφυγον Φαίακες

οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ
ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων
οἵ σφεας σινέσκοντο βίηφί τε φέρτεροι ἦσαν.

1) Ita habet Sorbonicum; in Anecdd. Oxonn II p. 457 est tantum: εἰσὶν κυκλώοπες (sic); in caeteris plane desunt.

ἀλλ' οὐδ' ἦσαν πάντες μονόφθαλμοι· οὐ γὰρ ἂν ἐσίγησεν Ὅμηρος τὸ τεράτευμα· [ἀλλ'] οὐδ' ὁ Πολύφημος μονόφθαλμος ὢν παράτοπον ἔχει τὴν θέσιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, εἰ κατεκλάσθησαν [καὶ ἐθάμβησαν] [1]) (τὸ) μέγεθος ἰδόντες αὐτοῦ, οὐκ ἐνεκροτήθησαν (δ') ἐπὶ τῇ μορφῇ. ἔδει γὰρ Ὅμηρον εἰπόντα

ἡμῖν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον

προσεπιζεῦξαι τοιοῦτόν τι „μοῦνόν τ' ὀφθαλμὸν (μέσσῳ) ἐνεόντα μετώπῳ." Est autem hic locus inprimis διδασκαλικός, — ut Aristarchus dicebat, — et ad ostendendum quam flagitiose prae caeteris corrupta sint scripta grammatica et quam saepe error initio levissimus eundo crescat. Nam οὐ γὰρ ἀνέστησεν pro ἂν ἐσίγησεν in tribus ex quattuor codicibus, duplex ἀλλ' et monstrum ἐνεκρώθησαν in *omnibus* est. Pulchrior etiam res est, ubi error errorem procreavit, ut dixi. Est in Sorbonico, est in Barocciano παρὰ τόπον pro adiectivo παράτοπον. Gudiani Codex iam habet παρὰ τὸ τόπον, Codex Epimerismorum suavissime παρὰ τὸ μέτωπον! Similiter εἰ κατεκλάσθησαν τὸ (in Epimerismis tantum servatum) μέγεθος ἰδόντες ὀφθαλμοῦ scriptum est in Sorbonico et Barocciano, iam peius in Epimerismis: τὸ μέγεθος ἰδόντες ὀφθαλμόν, pessime in ipso Gudiano: μέγαν ἴδοντες (sic) ὀφθαλμόν, ut grammatica ratio constaret scilicet. Nullum horum rectum est, sed quod reposui: αὐτοῦ, quandoquidem Homericum αὐτόν τε πέλωρον respicitur. De caeteris vitiis iam tacere licebit. Quorsum autem haec omnia? Nempe ut hinc emendentur, quae Scholiis nostris ex eodem fonte inserta sunt, ex iisque ea quae e Gudiano attulimus vicissim novam lucem accipiant. Suo loco, id est ad verba: αὐτόν τε πέλωρον (ι, 257) in Hamburgensi (T) hoc Scholion adscriptum est: θαυμάσιον καὶ ἄγαν φοβερὸν ἰδεῖν.

1) Verba uncinis inclusa sunt in Epimerismis l. l., et in Etym. Sorbonico; in Anecdd. Ox. II. p. 457 est ἐθαμβήθησαν (sic.)

ἐχρῆν δὲ φάναι, εἴπερ αὐτὸν ἴδῃ μονόφθαλμον, καὶ τοῦτο αὐτὸ
ἐπισημήνασθαι ὑποτάξαντα μόνον ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μέσῳ ἔχοντα.
Quomodo haec verba struenda sint, nemo facile dixerit. Quis
intelligat ἐχρῆν - φάναι -- ἐπισημήνασθαι? Quis: ὑποτάξαντα
μ. ὀφθ. -- ἔχοντα? Pendetne ὑποτάξαντα ab ἐχρῆν an ab
ἐπισημήνασθαι? Merae tenebrae. Sed memor eorum, quae in
exitu disputationis ex Etymologico Gudiano petitae leguntur,
unusquisque statim corriget: ἐχρῆν δέ, φησίν, εἴπερ αὐτὸν
ᾔδει μονόφθαλμον, καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐπισημήνασθαι, ὑποζεύ-
ξαντα μόνον ὀφθαλμὸν ἐν τῷ μέσῳ ἔχειν. In caeteris codex
ipse deliquisse videtur, in ineptissimo φάναι inferciendo, quod
omnem loci constructionem pessumdat, innocens nihil peccavit.
Prellerus est, cui inter plurimas et hanc παραδιόρθωσιν debemus,
teste Dindorfio in App. (p. 778), cum in codice sit „φη cum
lineola (i. e. φησί)." Sed nondum contenti sumus. Quis est
ille, cuius sententiam epitomator per illud „φησίν" referat?
Circumspicientibus nobis offert sese Porphyrii Scholion ad verba
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν (ι, 106) ex H et Q editum, ubi inepte
duae ζητήσεις in unum coaluerunt, altera de ipsius Polyphemi
genere: ζητεῖ 'Αριστοτέλης πῶς ὁ Κύκλωψ Πολύφημος μήτε πα-
τρὸς ὢν Κύκλωπος, Ποσειδῶνος γὰρ ἦν, μήτε μητρός, Κύκλωψ
ἐγένετο, et quae sequuntur usque ad τερατώδη ἢ παρηλλαγμένα
(p. 414, 29—415, 2), quae quaestio verbis aut parum aut nihil mu-
tatis ad ι, 311 (p. 430 l. 18—24 Dind.) non multum aptiore loco
relata est in T; altera, quae propria est huius loci, de caeteris
Cyclopibus, quam iam inspiciamus. Γελοίως δ' αὐτοὺς ἐτυμολογεῖ
'Ησίοδος „Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν -- ἐνέκειτο μετώπῳ." ὁ δ'
Ὅμηρος φαίνεται (τὴν add.) φύσιν αὐτῶν λέγων· (an exciderunt
hic homerica quaedam, v. c. ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων?) εἰ γοῦν
(sic cum Buttmanno omnino est scribendum pro γάρ) ἦν τι
τοιοῦτον, ὥσπερ τὰς ἄλλας ἰδιότητας τῶν ὀφθέντων ἔγραψεν ἐπ'
αὐτοῦ (τοῦ add.) Κύκλωπος, τὸ μέγεθος, τὴν ὠμότητα, οὕτω
κἂν τὸ περὶ (τοῦ add.) ὀφθαλμοῦ ἔγραψε. Horum sententia, quod
neminem fugere potest, eadem est atque eorum, quae modo ex
Etymologicis apposuimus. Sed audiamus diligenter quae statim
sequuntur. Φησὶ δὲ ὁ Φιλόξενος ὅτι ἐπλάνησε τὸν 'Ησίοδον τὸ τὸν
ἕνα ὀφθαλμὸν τυφλωθέντα μηκέτι ὁρᾶν. (Hoc vult: Homerus de *uno*
tantum oculo occaecato loquitur, quo effosso Cyclops tamen *plane*

caecus esse inducitur.) οὔτε δὲ περὶ πάντων τῶν Κυκλώπων εἶπε
τοῦτο Ὅμηρος, εἰκός τε τὸν Πολύφημον κατά τινα ἄλλην αἰτίαν
τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολωλεκέναι πρὸ τῆς 'Οδυσσέως ἀφίξεως.
Nonne sponte sua post haec locum inveniunt, quae supra ex T
emendavimus ad ι, 257 adscripta: ἐχρῆν δέ, φησίν, εἴπερ κτλ.,
sententiamque aptissime absolvunt? Quae si probabiliter disputavi,
φησίν illud nihil aliud mihi quidem esse videtur, nisi otiosa repeti-
tio Porphyrii, Philoxeni verba referre pergentis, (cfr. v. c. eundem
ad ν, 352) *ipsumque* igitur *Philoxenum* eo significari existimo non
minus quam per φησὶ δὲ ὁ Φιλόξενος, quod praecesserat. Sed de
Philoxeno plura alias. Fuere, qui eius sententiae contradicerent,
atque ex communi Graecorum opinione et Polyphemum et
caeteros omnes Cyclopas unoculos fuisse statuerent. οἱ δ' ἀντιλέ-
γοντες τούτῳ φασίν — sed longissimae peregrinationi iam finem
statuamus necesse est, et ad primi libri Scholia recognoscenda
revertamur.

α, 97. Ad καλὰ πέδιλα || ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον
ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν || ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν legitur in Palatino (P):
ὑπὲρ, αὐτήν. τὸ μίν τριγενές ἐστιν, ἀρσενικόν ---, θηλυ-
κόν, ὡς ἐνθάδε, οὐδέτερον, κτλ. Quae si quis intelligere vult,
pro ὑπέρ, αὐτήν, quod hic absurdum est, ex Vulgatorum, quae
dicuntur, Scholiorum (V) editione Aldina reponat: ἅπερ αὐ-
τήν. Est enim prosaica paraphrasis vocabulorum Homericorum
τά μιν. Saepius autem haec editio inspecta salutem locis affert,
qui in Scholiorum codicibus aut levi aut etiam graviore vitio
affecti circumferuntur. Cuius rei plura exempla infra dabuntur,
nunc unum tantum locum afferam leviter depravatum, qui in
vicinia legitur. Ad ἀμύμονος Αἰγίσθοιο (α, 29) perhibetur esse in
HPV: ἢ τοῦ καλοῦ πρὸ τοῦ μοιχεῦσαι, ἢ τοῦ κατὰ γένος ἀγα-
θοῦ. Sed in Vulgatis (V) legitur, non ἢ τοῦ καλοῦ, sed ἤτοι
καλοῦ, quod articulo repetito recipiendum, ut sit ἤτοι τοῦ
καλοῦ, quoniam Scholiastis solenne est per ἤτοι — ἢ *duas* opi-
niones proponere, quarum lectori optionem faciant.

α, 98. Ad ἀπείρονα γαῖαν iterum habemus Porphyriana de
vi ac potestate vocabuli ἀπείρων, iterum de more corrupta. --
'Ιστέον δὲ ὅτι ἄπειρος ὁ κύκλος καὶ ἡ σφαῖρα λέγεται ἢ διὰ τὸ

μὴ πέρασι διαφόροις ἀφορίζεσθαι κατὰ στέρησιν τοῦ α. ἢ διὰ τὸ πολλὰ πέρατα ἔχειν κατ' ἐπίτασιν τοῦ α. οὖ γὰρ ἂν ἔλθῃ τις, τοῦτο αὐτὸ πέρας ἴσως ἔχον διὰ τὸ ἰσοπέρατον εἶναι διὰ τὴν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς τὸ πέριξ ἴσην ἀπόστασιν κατ' ἰσότητα τοῦ α. (E) Ita Dindorfius. Aliquanto etiam corruptiora erant, quae in Buttmanni editione ex eodem codice Ambrosiano (E) petita legebantur, quae Dindorfius correxit in auxilium adhibitis Parisino D et Scholiis ad Iliadem, ubi idem „hoc Porphyrii Scholium prolixius appositum" legitur ad Ξ, 200. Non tamen virum summum emendationem perfecisse apparet. Quis enim intelligat, quis struat: οὖ γὰρ ἂν ἔλθῃ τις, τοῦτο αὐτὸ πέρας ἴσως ἔχον διὰ τὸ ἰσοπέρατον εἶναι? Ubi hic verbum est, quod sententiam concludat? Arena est, aiunt, sine calce. Sed fac adsit, quid tum? Verumne hoc est, quo quis progrediatur, hunc ei esse terminum διὰ τὸ ἰσοπέρατον εἶναι τὴν σφαῖραν? Sed iam nolo loci tenebras densare. Dicam potius, quo modo mihi dispellendae videantur. Nempe *tres* causas enumerat Porphyrius cur ὁ κύκλος et ἡ σφαῖρα ἄπειρος (ἀπείρων) dicantur, omnes ex etymologia scilicet vocabuli petitas. Aut quod non *certis* terminis distinguantur, (διὰ τὸ μὴ πέρασι διαφόροις ἀφορίζεσθαι,) κατὰ στέρησιν τοῦ ᾱ, aut quod *multos* habeant terminos, ᾱ intensive sumto, aut, quod ab omni parte terminos habeant *aequales*, quod rotundorum corporum proprium est, ut ᾱ *aequalitatis* notionem habeat, (κατ' ἰσότητα τοῦ α). Iam quivis perspiciat, his οὖ γὰρ ἂν ἔλθῃ τις κτλ. explicationem contineri *secundae* causae, non *tertiae*, eaque igitur emendata superioribus esse adnectenda. Quod si quis nondum perspexit, assensum ei extorquebunt quae in explicatiore Scholio Iliaco leguntur, quoniam hoc, licet et ipsum alio nomine corruptum sit [1]), hic tamen

---

1) Tria nunc tantum exempla ponam; Scholiorum enim Iliacorum emendatio hoc tempore non ἔργον mihi est sed πάρεργον. Primum vitium est in his: (t. IV p. 49 l. 33 seqq. Dind.) σημαίνει δὲ καὶ (sc. τὸ ἄπειρον) ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ εἶδος διαφέροντος καὶ ἄγαν καλοῦ, ὡς παρ' Ἡσιόδῳ. — — — τὸ γὰρ ἀπειρέσιον ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ κατ' εἶδος ἐξόχου καὶ καλοῦ ἄγαν τέτακται. Quae haec constructio est, σημαίνει ἐπὶ τοῦ? Optime noster Codex: λαμβάνεται γὰρ τὸ ἄπειρον καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ εἶδος διαφέροντος κτλ. Deinde non recte habent: — — δύο γὰρ ὄντων περάτων τὸ μέν ἐστιν ἀρχὴ ἀφ' οὗ, τὸ δὲ τέλος εἰς ὅ· ἔστι γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τὸ ποθέν ποι· τῆς δὲ ὅλης τοῦ κύκλου περιφερείας οὐκέτι. πᾶν γὰρ ὃ ἄν τις ἐπινοήσῃ σημεῖον, ἀρχή τέ ἐστι καὶ πέρας· ξυνὸν γὰρ ἀρχὴ καὶ πέρας ἐπὶ κύκλου περιφερείας κατὰ τὸν Ἡράκλειτον. (p. 50, l. 11--15). Quae diductis literis significavi vera esse nequeunt. Non enim in universum hoc valet, sed de circulo tantum. Itaque praetulerim: πᾶν γὰρ ὃ ἄν τις ἐκεῖ νοήσῃ σημεῖον, ἀρχή τέ ἐστι καὶ πέρας. Statim sequitur: τοῦ τοίνυν κύκλου κατὰ τὴν περιφέρειαν ὄντος πεπερασμένου καὶ μὴ ἀπείρου κατὰ τὸ διεξίτητον, οὐκ ἂν λέγοιτο πρὸς πέρασιν αὐτὴ πεπεράνθαι, κατὰ δὲ τὸ μὴ ἔχειν ποθέν ποι διάφορα πέρατα, πᾶν τε τὸ ληφθὲν ἀρχὴν εἶναι καὶ πέρας, ἄπειρον ἐκάλουν τὸν κύκλον. Porphyrius cum dicere deberet: οὐκ ἂν λέγοιτο πρὸς πέρασιν ἄπειρος εἶναι, variare maluit sed non ita ut plane contrarium diceret eorum quae dicere debebat. Sed dedit, opinor: οὐκ ἂν λέγοιτο πρὸς πέρασιν αὐτοῖς (μὴ) πεπεράνθαι. Insunt multa alia male scripta, plura etiam prava interpunctione laborantia, sed ea omnia in praesentia omitto.

verum praebet: -- οὕτω καὶ ἄπειρος κύκλος ὁ πολυπείρων· οὗ γὰρ ἂν ἔλθῃ τις, τοῦτο αὐτὸ τὸ πέρας ἐστί. σημαινούσης δὲ τῆς α καὶ τὸ ἴσον κτλ. Satin certum est in hac verborum collocatione οὗ γὰρ ἂν -- πέρας ἐστί referenda esse ad οὕτω κ. ἄπειρος κύκλος ὁ πολυπείρων? Simul confirmatum videmus, quod dicebam, pro ἔχον in Odysseae Scholio verbum finitum requiri, eiusdem potestatis ac ἐστί in Iliacis. Sed ne sic quidem omnia recte habent. Non verum est, quo quis progrediatur, *id ipsum* eius rei terminum esse; id *ipsi* terminum esse, equidem potius crediderim. Itaque prave editur τοῦτο αὐτὸ πέρας ἐστί, pravius etiam, quae Scholiorum Iliacorum lectio videtur, τοῦτο αὐτὸ τὸ πέρας ἐστί, ultima vocabuli αὐτὸ syllaba oscitanter repetita. Verum est: τοῦτο αὐτῷ πέρας ἐστί, et nostro loco: τοῦτο (ἂν add.) αὐτῷ — vel potius propter intolerabilem hiatum τοῦτ' (ἂν) αὐτῷ — πέρας ἴσως ἔχοι, quomodo nudum ἐστί non ineleganti periphrasi redditur. Adscribam nunc totum locum, quemadmodum constituendum esse supra carptim significavi: Ἰστέον δὲ ὅτι ἄπειρος ὁ κύκλος καὶ ἡ σφαῖρα λέγεται ἢ διὰ τὸ μὴ πέρασι διαφόροις ἀφορίζεσθαι κατὰ στέρησιν τοῦ α· ἢ διὰ τὸ πολλὰ πέρατα ἔχειν κατ' ἐπίτασιν τοῦ α — οὗ γὰρ ἂν ἔλθῃ τις, τοῦτ' (ἂν) αὐτῷ πέρας ἴσως ἔχοι· — (ἢ ins.) διὰ τὸ ἰσοπέρατον εἶναι διὰ τὴν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς τὸ πέριξ ἴσην ἀπόστασιν κατ' ἰσότητα τοῦ α, quae nunc perspicua esse arbitror, et intellectu facilia. Eadem opera eximamus leviusculum mendum paulo infra (l. 24), ubi quod ad Iliadem ll. legitur: ὁ γὰρ λόχος ἐστὶ τάξις, ἐπεὶ καὶ ὁ λοχαγὸς ταξίαρχος, multo melius est

quam: ἐπεὶ καὶ λοχαγὸς ὁ ταξίαρχος, in quibus verbis desinit nostrum Scholion, et contractum, — ut supra diximus, — et vero etiam distractum. Nam altera pars disputationis Porphyrianae, quae cum superioribus uno tenore coniuncta legitur in Veneto B ad Iliadem, in nostris Scholiis hinc avulsa ad θ, 340 relata est, quam, cum non magis corruptelis vacet, ibi suo loco tractabimus.

α, 110 seqq.

οἱ μὲν ἄρ᾽ οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
οἱ δ᾽ αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
νίζον καὶ π ρ ό τ ι θ ε ν, τ ο ὶ δ ὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.

Legebatur olim vs. 112: νίζον καὶ π ρ ο τ ί θ ε ν τ ο, ἰ δ ὲ κρέα κτλ., verbis ex scriptura antiqua, unciali ac continua, aliter ac peius quidem diremptis. Ad haec Scholion: ἄμεινόν Φησιν Ἡρωδιανὸς — immo *Aristarchus*, cfr. Cobeti et Dindorfii ad h. l. annotationes et Scholion ad γ, 10, quod rem conficit, — ἀναγινώσκειν „καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ —.” καὶ γὰρ ὁ λόγος οὕτω μᾶλλον ἀκόλουθος· οἱ μὲν οἶνον ἔμισγον, οἱ δὲ σπόγγοισι νίζον, οἱ δὲ κρέα ἐμέριζον. καὶ ἄλλως τὸν παρατατικὸν τοῦ τίθημι ἐνεργητικῶς οἶδε λεγόμενον ὁ ποιητής, οὐ παθητικῶς, „παρὰ δέ σΦι τίθει.” (α, 142.) ἀ κ ό λ ο υ θ ο ν π λ η θ υ ν τ ι κ ό ν, νίζον καὶ πρότιθεν. Servatum est in tribus Codd. MDE, optime in M, qui tamen cum caeteris habere videtur verba non cohaerentia ἀκόλουθον πληθυντικόν, ad quae Dindorfius: „scribendum videtur ᾧ ἀκόλουθον vel ἀκόλουθον οὖν.” Posterius amplectar, sed ne ita quidem oratio satis concinna exit. Quamobrem scripserim: ἀκόλουθον (ο ὖ ν κ α ὶ τ ὸ) πληθυντικόν, „νίζον καὶ πρότιθεν,” verbis, quae lunulis inclusi, nescio qua de causa omissis.

α, 113. Intrat Athene et

τὴν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής.

Adnotatur ad haec: καλῶς πρῶτος Τηλέμαχος Ἀθηνᾶν ἐΦορᾷ (recte sic D, ὁρᾷ E) ὡς αὐτὸς μόνος ἀπὸ τῶν ἄλλων Φ ρ ο ν ι μ ώ τ ε ρ ο ς, τῶν μνηστήρων περὶ συμπόσια ἀσχολουμένων (DE) Non sunt hercle magni haec momenti, sed ut aliquid significent, suaserim ut legatur: ὡς αὐτὸς μόνος ἀπὸ τῶν ἄλλων Φ α ν τ α ζ ό μ ε ν ο ς.

α, 130. Ad αὐτὴν δ᾽ ἐς θρόνον εἶσεν ἄγων quatuor Codices (EMTD) habent: ὑποΦαίνει διὰ τούτου καὶ ἄλλο τι καθῆκον, ὅτι τοῦ ἰδίου θρόνου παρεχώρησε τῷ ξένῳ ὁ Τηλέμαχος. πάντα οὖν ἐλέγχει τὸ σῶΦρον τοῦ νέου, τὰ τοῦ λόγου καὶ τὰ τοῦ τ ό π ο υ, τό τε ἔγχος ἀναλαμβάν ω ν κ α ὶ τ ο ῦ θρόνου παραχ ω ρ ῶ ν. In his unum vitium codicum ope correctum est, — poterat et sine iis, — cum ex DT necessarium διὰ τ ο ύ τ ο υ repositum sit, caeteris διὰ τ ο ῦ τ ο praebentibus confusione notissima. Eadem fere medicina sanandum — ne nunc alios locos tangam eodem mendo laborantes, — Scholion ad α, 197: ἀλλ᾽ ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ, ad quae verba EQ: διὰ τ ο ῦ τ ο εὔελπιν ποιεῖ τὸν νέον. Verum EQ non hoc habent, sed διὰ τ ο ῦ τ ο δ ύ σ ε λ π ι ν π ο ι ε ῖ τ α ι τὸν νέον. Quoniam autem requiritur *prorsus contrarium* Dindorfius haec „correxit ex Scholio praecedente” MP, ubi eadem verba sed incorrupta adscribuntur ad vs. 194: νῦν δ᾽ ἦλθον. Recte, sed quantillum fuerat simul corrigere διὰ τ ο ύ τ ω ν, nam sic est emendate in MP: διὰ τ ο ύ τ ω ν ε ὔ ε λ π ι ν π ο ι ε ῖ τὸν νέον. Sed hoc ἐν παρόδῳ. In nostro Scholio tria adhuc vitiosa sunt, quibus codices non videntur opitulati esse. Scribendum enim, ut et sententia constet et oratio Graeca sit: πάντα οὖν ἐλέγχει τὸ σῶΦρον τοῦ νέου, τὰ τοῦ λόγου καὶ τὰ τοῦ τ ρ ό π ο υ [1]), τό τε ἔγχος ἀναλαμβά ν ε ι ν καὶ (τὸ ins.) τοῦ θρόνου παραχω ρ ε ῖ ν. Modestum et decorum Telemachum ostendunt et eius verba, — respicit Χαῖρε, ξεῖνε, παρ᾽ ἄμμι Φιλήσεαι κτλ. (vs. 123) — et eius *mores*, quod advenientis hospitis hastam accipit eique de sede sua adsurgit.

α, 132.

πὰρ δ᾽ αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
μνηστήρων κτλ.

Recte ita fecit Telemachus. τὸ γὰρ μεταβῆναι εἰς ἕτερον οἶκον ὑποψίαν ἂν παρέσχε τοῖς μνηστῆρσιν ἐπιβουλῆς, ὁπότε καὶ ἑξῆς

---

1) Tam evidens hoc quidem est τρόπου requiri, ut τόπου vel calami vel operarum vitium haberem, nisi et in textu et in adnotatione critica textui subiecta et in Praefatione p. xxxj ita scriptum legeretur, etsi margo Pluygersianus, quo collationis Codicis M a Cobeto V. Cl. confectae apographum continetur, τ ρ ό π ο υ clare habet, de quo tacet Dindorfius.

διὰ τὸ ἰδιολογεῖν αὐτὸν πολυπραγμονεῖ τίς ὁ ξένος (EQ). Quis
πολυπραγμονεῖ? Omne enim subiectum deëst. Sed scimus
unum ex procis, Eurymachum, haec e Telemacho quaerere,
(α, 405 seqq.), itaque legamus: — ὁπότε καὶ ἐξῆς διὰ τὸ ἰδιο-
λογεῖν αὐτὸν πολυπραγμονεῖ (τις), τίς ὁ ξένος.

α, 142. Ad χρύσεια κύπελλα legitur in EQ aurea τοῦ κύ-
πελλον etymologia, quam levi vitio liberabo. κύπελλον ἐτυμολο-
γεῖται παρὰ τοῦ ἐν αὐτῷ χεῖσθαι τὸν πηλὸν ἢ τὸν οἶνον, χύ-
πελλον καὶ κύπελλον. Constans est etymologorum Graecorum
mos, ut dicant ἀπὸ τοῦ (τῆς) antiquiores, recentiores παρὰ
τό, idque reponendum. Fluxerunt haec ex Epimerismis Home-
ricis i. v., unde cum aliqua lectionis varietate in Etymologica
et in Scholia ad Iliadem (A, 596) [1]) et decurtata in nostrum
locum pervenerunt. Locus Epimerismorum ita se habet (in
Cram. Anecd. Oxonn. I, 238): Κύπελλον: παρὰ τὸ κῦφος
(Etym. M. κύφος. l. κυφός)· ἢ παρὰ τὸ κύπτω, τὸ κεκυρτωμέ-
νον καὶ περιφερὲς ὄντα (l. ὄν. [2])· ἢ) παρὰ τὸ κύειν (l.
χύειν ut in Etym. M. et Scholl. Ill.) τὸν πηλόν. πηλὸς δὲ ὁ
οἶνος παρὰ 'Αττικοῖς, παρὰ τὸ πάλλειν καὶ καταβάλλειν [3]) τὰς
φρένας (καὶ τὰς καρδίας τῶν πινόντων τοῦτον πολύν.
add. Scholl. ad Ill. l. l.) ἐξ οὗ (ὅθεν Et. M.) καὶ κάπηλος παρὰ
τὸ χέειν τὸν πηλόν. In hac ultima etymologia cum Epimeris-
mis consentiunt Etymologica, dissentiunt Scholia ad Iliadem,
quae etiam lepidius ita habent: ἀφ' οὗ καὶ κάπηλος, παρὰ τὸ
κακύνειν τὸν πηλὸν ἤγουν τὸν οἶνον. Utra origo potior sit,
etymologis ac strenuis potatoribus diiudicandum relinquo. Scien-
dum autem est et has et alias nonnullas vocis κύπελλον origi-
nes, superioribus non multo saniores, praebere Athenaeum Lib.
XI, c. 65. Κύπελλον: τοῦτο πότερόν ἐστι ταὐτὸν τῷ ἀλείσῳ
καὶ τῷ δέπαϊ, ἢ ὀνόματι μόνον διαλλάσσει;

---

1) Bekkeri fide si standum est, illud Scholion in BL legitur; quoniam apud Dindorfium plane deëst, in solo Lipsiensi comparere videtur.

2) ὄν vel ὄντα plane abest a Scholio Iliaco, ubi: —— καὶ περιφερές. ἢ παρὰ τὸ χύειν κτλ.

3) In Scholio Iliaco tantum: παρὰ τὸ πάλλειν τὰς φρένας. In Et. Gud. i. v. κάπηλος est: πάλλοντα κ. βλάπτοντα τὰς φρένας.

τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες 'Αχαιῶν
δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν.

ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας καὶ τὸ ἄλεισον ἀμφικύπελλον οὕτω δὲ καὶ τοῦτο, κυφὸν δὲ μόνον; ἀπὸ γὰρ τῆς κυφότητος τὸ κύπελλον ὥσπερ καὶ τὸ ἀμφικύπελλον· ἢ ὅτι παραπλήσιον ἦν ταῖς πέλλαις, συνηγμένον μᾶλλον εἰς τὴν κυφότητα. --- Σειληνὸς δέ φησι „κύπελλα ἐκπώματα σκύφοις ὅμοια, ὡς καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος· κύπελλα δ' ἔνειμε συβώτης." Εὔμολπος δὲ ποτηρίου γένος ἀπὸ τοῦ κυφὸν εἶναι. Σιμάριστος δὲ τὸ δίωτον ποτήριον Κυπρίους, τὸ δὲ δίωτον καὶ τετράωτον Κρῆτας· Φιλητᾶς δὲ Συρακοσίους κύπελλα καλεῖν τὰ τῆς μάζης καὶ τῶν ἄρτων ἐπὶ τῆς τραπέζης καταλείμματα. (Ath. 482e seqq.) Hinc discimus et quam varie grammatici iam Athenaei tempore de forma veterum poculorum senserint, et Eumolpum quendam auctorem videri etymologiae τοῦ κύπελλον παρὰ τὸ κυφός vel τὸ κύπτειν, quam sequitur etiam Apollonius Sophista i. v., κύπελλον: τὸ ἐξ ἀμφοτέρων μερῶν περικεκυφωμένον ποτήριον interpretatus. Locum Athenaei ideo quoque pleniorem adscripsi, ut eum mendo initium obsidente liberarem, quod et Meinekius V. Cl. tollere conatus est, me quidem iudice minus feliciter. Unicus codex habere dicitur: ἢ ὀνόματι διαλλάσσει, quod iam Casaubonum offendit ita monentem: „locutio digna quae nos advertat: nam erat dicendum, καὶ ὀνόματι μόνον διαλλάσσει," similiterque Schweighaeuserum, qui breviter: „immo καὶ ὀνόματι." Meinekius ἢ retinuit, post ὀνόματι autem adiecit μόνον, qua de re lectorem monuit in Analectis Criticis (Athen. t. IV p. 224.) Verum quid hoc prodest? Fatui est rogare: τοῦτο (κύπελλον) πότερόν ἐστι ταὐτὸν τῷ ἀλείσῳ κ. τ. δέπαϊ, ἢ ὀνόματι μόνον διαλλάσσει; Qua tandem alia ratione differre possunt res nomine diversae forma pares, nisi nomine? Si quid video, Athenaeus scripsit: τοῦτο πότερόν ἐστι ταὐτὸν τῷ ἀλείσῳ καὶ τῷ δέπαϊ, [ἢ] ὀνόματι (μόνον) διαλλάσσον, „τοὺς μὲν ἄρα --- ἀνασταδόν," Ἢ διάφορος ἦν ὁ τύπος, καὶ οὐχ ὥσπερ τὸ δέπας καὶ τὸ ἄλεισον ἀμφικύπελλον οὕτω δὲ καὶ τοῦτο, κυφὸν δὲ μόνον; — expuncto ἢ post δέπαϊ dittographia orto vel praepostere inserto, et διαλλάσσειν in διαλλάσσον mutato, ita ut πότερόν ἐστι ταὐτὸν --- ἢ διάφορος ἦν sibi invicem respondeant, quemadmodum rerum natura postulat.

α, 145. Proci ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. κλισμοὶ μέν εἰσιν οἱ ἔχοντες κλιντῆρα ἐξέχοντα πρὸς τὴν τῶν ὤμων ἀνάπαυσιν. ἐν αὐτοῖς γὰρ ἐπερείδουσι τοὺς ὤμους οἱ καθήμενοι. οἱ δὲ μὴ ἔχοντες ταῦτα, θρόνοι. (EPQMTD.) Verborum: κλιντῆρα ἐξέχοντα in codicibus nec vola est nec vestigium. Repositum est e coniectura Buttmanni aliud agentis, quod non saepe facit, et iniuria probatum ac receptum a Dindorfio. Codices habent ἀπέρ εἰσιν, vel καὶ ἅπέρ εἰσίν vel etiam, omisso εἰσίν, καὶ ἅπερ, quae verba quomodo ex κλιντῆρα corrupta fuerint, nemo facile intelligat. Rem acu tetigit Ludwichius, οἱ ἔχοντες ἀπέρεισιν ἐξέχουσαν corrigens. Nempe librarii, candidum genus, ubi nescio quo errore in vocabulo ΑΠΕΡΕΙϹΙΝ sibi videre visi sunt ἅπερ εἰσίν, verba optime Graeca, haec nonnulli bona fide ita descripserunt, ut esse dicitur in Q; caeteri pars καὶ inseruerunt, pars εἰσίν omiserunt, ut error errorem parere solet et corrupta lectio semper corruptior fit, donec quod verum est a perita manu restituatur. Non debuerat autem Ludwichius dubitare, utrum ἀπέρεισιν, an, — ob sequens ἐπερείδουσι, — ἐπέρεισιν praestaret. Nam prius certam fidem habet et unice est probandum, quod hoc tantum confirmatur notissimo Scholio Porphyriano ad Iliad. I. 90: ὅλου βιβλίου (de quo, cum editores βίου legissent, multi egerunt) ἐδέησε Δωροθέῳ τῷ Ἀσκαλωνίτῃ εἰς ἐξήγησιν τοῦ παρ' Ὁμήρῳ κλισίου. In hac igitur disputatione inter alia multa et haec habemus: καὶ οἱ μὲν ἔχοντες ἀπέρεισιν τοῖς ὤμοις κλισμοί, οἱ δ' ἄλλοι θρόνοι. Quae verba et Scholion nostrum cuius sit originis declarant, — est enim longioris disputationis Porphyrianae ἀποσπασμάτιον, — et Ludwichianum ἀπέρεισιν mihi quidem extra omnem dubitationem ponere videntur. Quin etiam in iis quae proxime sequuntur, malim legere ἐν αὐτοῖς (hoc quoque Codices nonnulli in ἑαυτοῖς corruperunt, videlicet ex ΕΑΥΤΟΙϹ) γὰρ ἀπερείδουσι τοὺς ὤμους οἱ καθήμενοι, quam ἐπερείδουσι, quod editur.

α, 147. ,Ne minutiora omittam, non scribendum est, quod editores fecerunt, παρενήνεον: παρεσώρευον. ἐκ τούτου δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐδεσμάτων ἐκφαίνει. κτλ., (EPVT. App. p. 735) sed ἐμφαίνει, quod habet Vulgatorum Scholiorum editio Aldina, —

de Bodleiano eorum Codice (O) Dindorfius hoc loco tacet, — sed iam in editione non multum recentiore (Argentorati, 1539) in ἐφαίνει depravatum. Solennis haec confusio est, iterum commissa ad α, 334, ad quem versum in EQDH excerptum legitur ex ampla Porphyriana doctrina, quae in antecedentibus integra apposita est. Editur autem ad α, 334: τὸ δὲ ἄντα παρειάων οὐ πάρεργον (περίεργον verum esse postea demonstrabitur) οὐδὲ ἑτεροῤῥεπές· ἀλλὰ πρὸ τῶν παρειῶν παρασχοῦσα, τουτέστι προκαλυψαμένη τῷ καλύμματι τοῦ προσώπου, φησὶν ὁ ποιητής, καὶ πρὸ τῶν λόγων (τὴν add. H) σωφροσύνην αὐτῆς ἐκφαίνων. Immo vero: ἐμφαίνων, ut est in D, nec multum aliter in H qui minus recte ἐμφανίσας dat. Nec contrarium exemplo suo caret. Ad α, 186: διαφέρει Νήριτον καὶ Νήϊον, — — — ὅπερ κάθυγρον ὂν εἰς τὸν ὑποκείμενον λιμένα πλεῖστον ῥεῦμα ἐνδίδωσι, sed Dindorfium sequamur notantem: „scribendum ἐκδίδωσι (ἐκδίδωσιν?) ex D^{a}. D^{b}." (Praef. p. xxxij). Hoc verum est. (Τὸ Νήϊον) κάθυγρον ὂν εἰς τὸν ὑποκείμενον λιμένα πλεῖστον ῥεῦμα ἐκδίδωσιν, ὅθεν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Ῥεῖθρον προσηγόρευσε τὸν λιμένα, quae mihi magis Porphyrii, quam Aristarchi dicendi modum referre videntur.

Sed purum putum Porphyrium habemus in hisce, ad α, 255. Τὰ ἔπη ταῦτα ὅντινα ἔχει λόγον ζητοῦμεν, τὸ „εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι || σταίη ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε, || τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα || οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε"· εἶτα μετ' ὀλίγον· „τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς," — quorum etiamsi nomen non in margine appositum habuisset D non difficile tamen esset Porphyrium auctorem agnoscere. Sunt haec in pluribus codicibus (HEMQD) variis modis servata, modo plenius, modo decurtata, ita inde edita, ut sensus constet, sed grammatica ratio in quibusdam laboret, de qua pauca nunc agere in animo est. Δεῖ δ' ἡμᾶς οὐδὲ τὰ μικρὰ παροδεύειν, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνων τὴν λεπτὴν ἐξετάζειν τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης φροντίδα, ut Heracliti qui dicitur verbis paulum immutatis utar. (Alleg. Hom. c. LXVIII Mehl.) Iam primum duplex vitium est in iis quae verba supra laudata statim excipiunt. ἄτοπος ἡ εὐχὴ τῆς Ἀθηνᾶς εὐχομένης, εἰ ἔλθῃ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ στῇ ἐν τοῖς μνηστῆρσι τερ-

πόμενος; ἅπαντας ὠκυμόρους γενέσθαι. πῶς γὰρ ἦν Φοβερὸς ὁ εἰς ποτὰ καὶ τέρψιν δείπνων τρέψας τὴν διάνοιαν; Non possum in animum inducere, haec ita profecta esse a Porphyrio, cum deberet dare: ἄτοπος ἡ εὐχὴ τ. Ἀθ. εὐχομένης, εἰ ἔλθοι ὁ Ὀδ. καὶ σταίη ἐν τοῖς μνηστῆρσι τερπόμενος, ἅπαντας ὠκυμόρους γενέσθαι. πῶς γὰρ (ἂν add.) ἦν (εἴη?) Φοβερὸς ὁ εἰς ποτὰ κ. τέρψιν δείπνων τρέψας τ. διάνοιαν; sed librarios insimulare malo; utrumque enim vitium est e tralaticiis. Ac prius — coniunctivos dico pro optativis, — e vitiosa recentiorum pronunciatione repetendum maxime opinor, qui cum apud eos ἔλθῃ et ἔλθοι idem sonarent haec et talia perpetuo inter scribendum confundebant, et sic σταίη — στέῃ scriptum — στῇ valere opinati sunt. Contrarium factum est in Herodiani Scholio ad Iliad. M, 33, ubi dubitat utrum ἵεν καλλίρροον ὕδωρ scribendum sit an ἷεν vel etiam singularis ἵει, post quae ita pergit: καὶ μήποτε εἴη (sic) πιθανώτερον· πάντα γὰρ ὁρᾶται (ubi quivis alius εὑρίσκεται posuisset, de quo usu Herodianeo dixit Lehrs in Epimetr. II ad eius Herodiani Scripta tria emendatt. p. 409) τὰ παρακείμενα ἑνικῶς τεθειμένα „τεῖχος ἀμαλδύνας ποταμοὺς δ' ἔστρεψε νέεσθαι.“ Exclamativa vocula *sic* Lehrsii est, Dindorfius soloecam constructionem sine ulla animadversione praetermisit. Sed quoniam μήποτε cum coniunctivo aliquoties struitur in summa dubitatione (in nostris statim in vicinia, ad α, 254), nunquam cum optativo, in promptu est corrigere: καὶ μήποτε ᾖ πιθανώτερον. Alterum quod significabam vitium etiam multo frequentius est. In unoquoque Graeco scriptore, sive antiquiorum sit sive recentior, sexcenties ἂν cum sententiae detrimento abest; de qua re et alii dixerunt et Cobetus in Varr. Lectt. p. 100. Ita eo loco, de quo agimus, potuit dixisse Porphyrius: πῶς γὰρ Φοβερός, quod est in M, etsi est hoc paulo abruptius quam in eius scribendi genus cadit, non potuit: πῶς γὰρ ἦν Φοβερός. Cum in HQ sit: πῶς γὰρ ἂν ᾖ Φοβ. rescribendum censeo quod iam supra significavi: πῶς γὰρ (ἂν) ἦν Φοβερὸς ὁ εἰς ποτὰ --- τρέψας τὴν διάνοιαν; aut, quod malim: πῶς γὰρ ἂν εἴη, ut v. c. apud eundem Porphyrium in Scholio ad Iliadem modo laudato (Ξ, 200): πῶς γὰρ ἡ ἀπειρομεγέθης γῆ πέρατα ἂν ἔχοι; atque in notissimo gripho apud Athenaeum p. 451 a: οὐδὲν λέγεις· πῶς γὰρ γένοιτ' ἄν, ὦ πάτερ, || ῥήτωρ ἄφωνος;

Quod si ita est, duo vitia, quae notabam, in unum locum coierunt. Sed hoc non premo; illud certe perspicuum est, in tam generali hypothetica enunciatione particulam ἂν a codicibus insuper oblatam abesse non posse. Et quoniam semel ad hunc locum perveni, hoc addo incredibile dictu esse, quoties etiamnunc in nostris particula ἂν male desideretur. Semel atque iterum eam reduxit Buttmannus, ut fecit λ, 236 in Aristonici nota: ὅτι οὐχ ὑποτίθεται ἀσεβῆ τὸν Σαλμωνέα ὡς οἱ νεώτεροι. οὐ γὰρ εὐπατέρειαν ἂν τὴν Τυρὼ εἶπεν οὐδὲ (sic Dind. p. 783, libri οὔτε) ἀμύμονος πατρός. Et ἂν adesse oportere et cur exciderit, in aprico est. Sed multum abest ut ille omnia exhauserit. In praecedentibus de genere hoc nonnulla iam correxi, nunc ordine insigniora proponam, praeterquam ubi locus et alio gravi vitio premitur. Inserendum est ἂν ad β, 212: τὴν ὑπόνοιαν ἀποτριβόμενος αἰτεῖται παρὰ τῶν μνηστήρων τὰ πρὸς τὴν πορείαν. πῶς γὰρ (ἂν) ἐδύνατο σκευωρεῖν κατ' αὐτῶν πολίτας ὀπαδοὺς ἔχων; — θ, 77. ἔχαιρε δὲ ὁ Ἀγαμέμνων ἐπὶ τῇ (Ἀχιλλέως καὶ Ὀδυσσέως) Φιλονεικίᾳ οὐχ ὡς χαιρέκακος, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔχειν ἀπὸ χρησμοῦ, τότε ἐγγίζειν τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν ὅτε (l. ὅταν) ἴδῃ τοὺς τῶν Ἀχαιῶν ἀρίστους Φιλονεικοῦντας. καὶ ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἔλεγε δι' ἀνδρείαν (l. —δρείας) (ἂν) ἁλῶναι τὸ Ἴλιον, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς διὰ μηχανῆς καὶ Φρονήσεως. Non enim dixit Troiam *captam esse*, sed *capi posse*. Similiter in scholio ex Q de eodem argumento: ὁ Ἀγαμέμνων ἔχαιρεν ἐν τῷ νῷ ἡσύχως (malim ἡδέως) βλέπων τὴν Φιλονεικίαν τ. Ὀδυσσέως κ. τ. Ἀχιλλέως διὰ τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν. τότε γὰρ πέπρωτο κρατηθῆναι (ἂν) τὴν Τροίαν ὅτε Φιλονεικήσουσιν οἱ ἄριστοι. Neque aliter in iis, quae et ipsa de eodem argumento ex DE ad vs. 80 adscripta sunt. — θ, 443. Arete ad Ulixem: Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον. Ad haec post alia Scholiastes nescio quis: τὸ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ποιῆσαι τὸν Ὀδυσσέα ἐξασφαλιζόμενον ἀπρεπές. δοκεῖ γὰρ μὴ πιστεύειν τοῖς συμπλέουσι. διὸ τῇ γυναικὶ τὰ περὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χηλοῦ ἀπέδωκεν. Si quid horum intelligo, scribam: -- ἀπρεπές. ἐδόκει γὰρ (ἂν) μὴ πιστεύειν τοῖς συμπλέουσι. διὸ κτλ. — λ. 411 in Porphyrii λύσει (p. 436, 31): εἰ μὲν οὖν ὁ ποιητὴς ταῦτα εἴρηκεν αὐτός, παρὰ τῷ ποιητῇ ἐναντία (ἂν) ἦν. — ν, 352, ubi ἀπορία et λύσις in Codice Ambrosiano Q nescio quomodo locum mutaverunt, ita digerendae. Ostendit

Minerva Ulixi densa nebula obvoluto terrae natalis spectatissima quaeque (344—352):

ἀλλ' ἄγε τοι δείξω 'Ιθάκης ἕδος ὄφρα πεποίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμήν, ἁλίοιο γέροντος, κτλ.,

ac tum demum dea nebulam discutit: ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα, εἴσατο δὲ χθών. (vs. 352) Hinc interpretum dubitationes: τοῦτο (immo: τούτου) ἐπιλαμβάνεται Πτολεμαῖος. ἔδει γὰρ πρῶτον σκεδάσασα, φησί, τὸν ἀέρα εἶτα δεῖξαι· εἰ μὴ ἄρα ὅμοιόν ἐστι τῷ „τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε." (μ, 134) Tum sequi debet quae male praecedit λύσις, initio ut videtur mutila: οὐκ εἶπεν (l. εἶπε δέ,) ἐσκεδάννυεν, ἀλλ' ἐσκέδασε, δεικνὺς ὅτι πρῶτον ἐσκέδασε τὴν ἀχλὺν εἰποῦσα τὸ „ἀλλ' ἄγε τοι δείξω," καὶ οὕτως αὐτῷ ἔδειξε „Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐστὶ λιμήν." οὐ γὰρ ἔτι ἀορασίας οὔσης ἐφαίνετο αὐτῷ τὰ μὴ ὁρώμενα, qui locus et alio nomine vitiosus est, nam etiam ἀορασίας μὴ οὔσης quis tandem perspicere possit ea quae *non* conspiciuntur? Melius intelligetur: οὐ γὰρ (ἂν) ἔτι ἀορασίας οὔσης ἐφαίνετο αὐτῷ τὰ νῦν ὁρώμενα. — ρ, 407. τὸ δὲ ἀληθὲς βούλεται εἰπεῖν ὅτι τρεῖς μῆνας μένοι (ἂν) πόρρω τῆς οἰκίας ὀδυνώμενος εἰ τοσαύτας παρὰ τῶν μνηστήρων λάβοι πληγὰς ὅσας παρ' ἐμοῦ. Paulo supra (p. 648, 1) μένοι ἂν πόρρω τῆς σῆς οἰκίας recte scriptum est. — ρ, 475. Νοθεύονται ς'. (Nempe vs. 475—480; quae Ulixes Antinoo imprecatur:

ἀλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ 'Ερινύες εἰσίν,
'Αντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη,

et Antinoi responsum: ἔσθι' ἕκηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλῃ et quae sequuntur.) πῶς γὰρ (ἂν) ὁ 'Αντίνοος ἐκαρτέρησεν ἐπὶ ταῖς κατάραις, ὃς ἐπὶ τοῖς ἐλάττοσιν οὕτως ἠγρίαινε; πῶς τε συναλγοῦσιν αὐτῷ (Ulixi) οἱ λοιποὶ εἰ τοιοῦτος ὢν οὕτω κατηρᾶτο πικρῶς; [1]) quemadmodum paulo post ex iisdem codicibus (H et Vindobon. 133) recte editum est in athetesi ad vs. 501—504, meliore tantum interpunctione adiuvanda: νοθεύει 'Αρίσταρχος δ'. πῶς γὰρ ἂν ταῦτα εἰδείη; εἰ μή πως κατὰ τὸ σιωπώμενον. — σ, 269, ubi ad ea, quae Penelope Eurymacho de mandatis mariti domo iamiam discessuri refert: αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα

1) Idem nunc Cobetus quoque reposuit Mnemos. N. S. Vol. VII, Pars IV (1879) pag. 441.

γενειήσαντα ἴδηαι, || γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃσθα adnotatur: ἐν ᾧ προτρέπει, ἐν τούτῳ ἀποτρέπει· γραῦς γὰρ (ἂν) τότε ἐγένετο. — χ, 240: οὐκ ἀληθῶς εἰς χελιδόνα μετεβλήθη ἡ θεός, οὐδὲ 'Ερμῆς ὁ λόγος ὄρνιθι ἐοικὼς οὐδὲ ἡ αἰθυίῃ εἰκυῖα Λευκοθέα, οὐδὲ ὁ Πρωτεὺς πῦρ ἐγένετο· ἔκαυσε γὰρ (ἂν) τὸν Μενέλαον, ubi ἄν video iam adiecisse Struvium (Dind. Praef. p. LXIX), sed simul et aliud hinc vitium tollendum olim dixi, et ipsum e pervulgatissimis. Etenim qui revera 'Ερμῆς ὁ λόγιος θεὸς audit, fere semper in Scholiorum codicibus et editionibus, ut nostro loco factum est, 'Ερμῆς ὁ λόγος pessime dicitur. — Et α, 226, — ut tandem aliquando ad primum librum, unde digressi sumus, reditus fiat, — quaerit Minerva e Telemacho: εἰλαπίνη ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν. Ad haec Scholion: εἰλαπίνη ἡ πολλῶν εὐωχία. — — ἔρανος ἡ ἐκ κοινῶν εὐωχία. — — εἰ γὰρ ἦν ἔρανος, φειδωλῶς ἤσθιον ὡς ἴδια ἐσθίοντες. Forte fortuna eadem paraphrasis ad praecedentem versum relata est in Heidelbergensi (P), ubi recte et ordine scribitur: εἰ γὰρ ἦν, φησίν, ἔρανος, φειδωλῶς ἤσθιον ἂν ὡς ἴδια ἐσθίοντες, unde liquido constat necessariam particulam, qua omissa sensus ruit, librariorum socordia in pluribus codicibus (BMQ) esse omissam, non scriptoris, quo confidentius talia et in caeteris reponamus.

Simul et hoc ex exemplis supra scriptis apparet, notissimum sane, particulam ἄν saepissime absorptam esse a praecedenti γάρ, ut rari admodum in nostris loci sint, ubi γὰρ ἄν sine labe evaserit, quod i. a. factum est ad γ, 106, ubi Nestor Telemacho exponit, quot quantosque labores Graeci in obsidenda Troia pertulerint, ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον || πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ', κτλ. Recte haec adiecta sunt, — enarrator inquit — οὐκ ἂν γὰρ τοσοῦτον ὑπέμειναν τοὺς πόνους, ubi et notandus locus est quem ἄν occupat et οὐκ ἂν γὰρ τοσοῦτον χρόνον ὑπέμειναν τ. π. scriptum oportet. Bellissimum autem vitiorum hoc genus specimen habemus in antiquo Scholio ad γ, 255, — sive Aristonici est sive Herodiani, — ad hunc Homeri versum: ἦ τοι μὲν τάδε καὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη. Dubitabant veteres grammatici, utrum crasis in καὐτὸς resolvenda esset in καὶ αὐτός an in κε αὐτός. Herodianus, Ptolemaeum Ascalonitam secutus auctorem, κε inesse censebat, errore ut mihi quidem videtur, sed est hic sive error sive opinio omnium Aristarcheo-

rum. Herodiani sententiam habemus in eius animadversione ad Iliad. Z, 260: *ἔπειτα δὲ καὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα.* Ad haec Herodianus: *δε καὐτός: τοῦτο διχῶς ἀναγινώσκεται. ὅσοι γὰρ ἡγοῦνται ἐγκεῖσθαι τὸν κέ ἐγκλιτικόν, ῥωννύουσι τοῦ δέ τὴν ὀξεῖαν, ὡς καὶ ὁ Ἀσκαλωνίτης· οὕτως γὰρ καὶ τὸ ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ἀναγινώσκει „ἤτοι μὲν τόδε καὐτὸς ὀΐεαι.“ ὅσοι δὲ τὸν καί κατὰ κρᾶσιν καὶ ἔκθλιψιν, καὶ αὐτός — καὐτός, ἐγκλίνουσι τὸν δέ.* Componamus cum his ea, quae ad nostrum locum (*γ*, 255) in HM adscripta sunt: *καὐτός: τὸ πλῆρές ἐστι τῆς συναλοιφῆς κέν ἀντὶ τοῦ δή. τὸ δὲ ὅμοιον ἐν Ἰλιάδι* (Z, 260) „*ἔπειτα δέ καὐτὸς ὀνήσεαι*”, quae sunt, ut apparet, *τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν*, sed et hoc apparet, quam emendate in optimis codicibus, Harleiano et Marciano, haec ultima scripta sint indeque edita pro: *κέ ἀντὶ τοῦ ἄν.* Illud enim certum est, opinor, et apud Aristonicum, — ad Δ, 176 notantem: *καί κέ τις ὧδ' ἐρέει: ἤτοι ὅτι* (praestaret *ὅτι ἤτοι*, quod habet editio Dindorfiana, sed iure Friedländer confert simillimum ad B, 488) *ὁ κε περισσὸς ἢ τὸ ῥῆμα ἐνήλλακται, ἐρέει* (multo malim *κε ἐρέει*) *ἀντὶ τοῦ εἴποι ἄν*, et ad N, 127: -- *ὅτι δὶς παρείληφε τὸν σύνδεσμον, ἄν καὶ κέν*, — et apud Aristarchum et omnino apud veteres grammaticos *κέ* vel *κέν* idem valere ac *ἄν*, quod si est, cum adfirmativa vocula *δὴ* adversa fronte pugnat et statuendum scribas etiam optimorum codicum solenni modo in formis literarum prope similibus — ΔΗ pro AN — titubasse. Rem ut persequar, ex Aristonici quoque nota ad hunc eundem Iliadis versum, de quo et Herodianum egisse vidimus: *ὅτι τὸ πλῆρές ἐστι κε αὐτός. Ὁμηρικὸν δὲ τὸ τὸν κε περιττὸν εἶναι*, — ex huius igitur nota duo conficimus. Nam si conferatur cum Aristoniceis ad Υ, 311. *ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι ἦε σαώσεις: ὅτι περισσὸς ὁ κέν, καὶ ἔστι τὸ ἑξῆς, ἢ ἐρύσεις ἢ αὐτὸν ἐάσεις. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰς τοιαύτας ἀναγνώσεις, ὅτι „πρῶτον μέν, ἔπειτα δέ καὐτὸς ὀνήσεαι,“* (Z, 260) „*μάλιστα δέ καὐτὸς ἀνέγνω.*” (N, 734, ubi eadem sed brevius,) — quae si, inquam, cum nostro Scholio conferantur, palam est et in ea re, de qua hic sermo fuit, (*καὐτός* apud Homerum esse *κε αὐτός* non *καὶ αὐτός*), Aristarchum ipsum esse *τὸν πατέρα τοῦ λόγου*, et ea quae Scholion nostrum praebet ob verborum conformationem magis etiam Aristonici videri quam Herodiani.

Atque hi fere loci sunt, ubi *ἄν* male videtur deësse, praeter eos quos praeterea et alia graviore corruptela urgeri post apparebit. Multo minor eorum numerus est ubi *ἄν* invita grammatica superest, quippe in tota Scholiorum farragine duos tantum notavi. Primum tenemus in alia nota ad hunc ipsum versum *γ*, 255, de quo supra multis egimus. Verba nempe Homerica *ἤ τοι μὲν τάδε καὐτὸς ὀΐεαι κτλ.* in B (Ambros. 99) sic paraphrasi redduntur: *ὑπολαμβάνεις ὃν τρόπον γεγόνασιν* [*ἂν*] *τὰ περὶ τοῦ Αἰγίσθου*, ubi *ἄν*, — „soloece positum,” iudice Dindorfio, App. p. 749, — expungendum arbitror, ex *-σιν* quod praecedit fortasse dittographia repetitum, nisi quis existimet Scholiastam Homerica *ὥς κεν ἐτύχθη* adeo ad verbum reddere voluisse, ut ne soloecismum quidem reformidaverit. Alter legitur ad *ι*, 297 seqq.

αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων.

Ad haec est in Q: *εἰς ἔμφασιν τοῖς παρατατικοῖς κέχρηται ἀδιαλείπτως ἐσθίοντος καὶ πίνοντος. καὶ τὸ „ἀνδρόμεα“ μεῖζον τοῦ ἀνθρώπεια, καὶ τὸ „κεῖτο“ ἐμφαντικῶς. οὐ γὰρ* [*ἂν*] *ἐκ προνοίας ἀνεκλίθη, ἀλλὰ κατηναγκασμένην ἀνατροπὴν σημαίνει τὸ ῥῆμα.* Et hic abundare *ἄν* per se patet.

Sed iam ad Porphyrianam *ζήτησιν* redeundi tempus est, in cuius fine unum adhuc minutum mendum corrigam. Postquam ostendit, verba „*πίνοντά τε τερπόμενόν τε*” non esse *τῆς εὐχῆς μέρος, τῆς δὲ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα πατρικῆς ξενίας ὑπόμνησις* (p. 45 l. 22), itaque et illa „*τοῖος ἐὼν οἷόν μιν τὰ πρῶτ' ἐνόησα,*” non votum spectare, *ἀλλὰ πρὸς τὸ τῆς ἡλικίας ῥωμαλέον, οἷος ὤφθη ἐλθὼν τότε,* (p. 46 l. 2 seqq.), ita hanc explicationem concludit: *ἐνθάδε μὲν οὖν τοιούτου ὀφθησομένου χρεία* (nempe armatum ac terribilem)· *ἐπὶ δὲ οἴκῳ τῷ ἡμετέρῳ ἐνόησα πίνοντά τε τερπόμενόν τε.* Non intelligo hic *ἐπὶ δὲ οἴκῳ τῷ ἡμετέρῳ*, intelligerem **ἐν δὲ οἴκῳ*. Sed quoniam in H est: *ἐγὼ δὲ οἴκῳ*, fortasse et hoc vocabulo servato scribendum: *ἐγὼ δ' ἐν οἴκῳ τ. ἡμ. ἐνόησα πίνοντά τε*, ut apud Homerum: *οἷόν μιν ἐγὼ τ. πρ. ἐνόησα || οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ.*

Paulo graviora vitia insunt in eiusdem quaestione secunda,

ad α, 259 adscripta. Ἀνωτέρω μὲν γράψαντες, inquit, λελύκαμεν τὸ τοῦ „σταίη πήληκα καὶ δύο δοῦρε," ὅπερ ἐστὶ τὸ πρῶτον ζήτημα. νῦν δὲ σκοπήσωμεν πῶς καὶ τὸ δεύτερον τὸ τοῦ „παρ' Ἴλου Μερμερίδαο," quae sententia non videtur exitum invenire, quippe quae in his: σκοπήσωμεν πῶς κ. τ. δεύτερον, verbum post πῶς necessarium, — λύσομεν vel simile quid, — desideret. Non amplius desiderabit, si mutato tantum accentu scribamus: νῦν δὲ σκοπήσωμέν πως καὶ τὸ δεύτερον, quemadmodum v. c. apud Platonem in Phaedone c. XV (p. 70c) Socrates inquit: σκεψώμεθα δὲ αὐτὸ τῇδέ πῃ κτλ., et ita demum recte sequitur apud nostrum: καί φαμεν οὑτωσὶ λύοντες caet., quemadmodum praecesserat ἀνωτέρω μ. γράψαντες λελύκαμεν. Ne in duabus sententiis deinceps idem verbum λύειν compareret, sic variare maluit.

Rem, de qua hic agit, iam in superiore quaestione (ad vs. 255) tetigerat Porphyrius. εἰ γὰρ ὁ Ἶλος θεοὺς σεβόμενος, — „θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας" in Homero est v. 263, — τὸ θανάσιμον φάρμακον οὐκ ἔδωκεν (Ulixi), ὁ δοὺς Ἀγχίαλος ὁμολογουμένως ἂν εἴη ἀσεβής. Sed non est ita, Porphyrio iudice, atque illud „θεοὺς νεμεσίζετο" Ilus praetendebat tantum. Namque εἰ ἦν ἀσεβὲς τὸ διδόναι, ἀσεβὲς ἦν καὶ τὸ κεκτῆσθαι, attamen venenum possidebat et Ilus ipse. Ἀλλ' ὁ μὲν Ἶλος οὐκ ἔδωκε. τοὺς θεοὺς φάμενος (praetendens) εὐλαβεῖσθαι, ὁ δὲ Ἀγχίαλος ἔδωκεν, οὐδὲ εὐλαβήθη [πρὸς] τὴν δόσιν, ὅτι οὐδὲ τὴν κτῆσιν. Qui cum omnibus aliis scriptoribus, nec hic solum sed et in caeteris eius operibus, εὐλαβεῖσθαι semper recte cum accusativo struxit, et cum de personis sermo est et cum de rebus vita carentibus, [1]) eum non puto semel hic a consuetudine recepta deflectere voluisse, sed aut πρός esse inducendum, aut iterum in encliticum πως mutandum. [2])

1) Adscribam fidei faciendae causa locos aliquot ex libris περὶ ἀποχῆς. Lib. I c. 8: εἰ δὲ πάντες ἐδύναντο βλέπειν ὁμοίως καὶ μνημονεύειν τὸ συμφέρον, οὐδὲν ἂν προσεδέοντο νόμων, ἀλλ' αὐθαιρέτως τὰ μὲν εὐλαβοῦντο, τὰ δὲ ἔπραττον, quo loco omnino cum Nauckio expungenda sunt τῶν ἀπειρημένων post τὰ μέν εὐλ. et τῶν προστεταγμένων post ἔπραττον. — Lib. I. c. 35: καὶ εὐλαβητέον τὴν ἐκ τῆς πείρας μάχην. — Lib. I c. 42: καὶ ἡμεῖς οὖν (οὖν ἄν?), φασίν, ἐὰν εὐλαβηθῶμεν βρῶσιν, ἐδουλώθημεν τῷ τοῦ φόβου φρονήματι. — Lib. I. c. 53: καθόλου δὲ ὀρθῶς ὁ Ἐπίκουρος ἔφασκεν εὐλαβητέον εἶναι τροφήν κτλ. — Lib. II c. 61. μήτε κινδύνους τοὺς ἀπὸ τῶν πολλῶν εὐλαβούμενον κτλ. Sed nolo iam plura exscribere in re manifesta.

2) Πρός insiticium esse etiam eo confirmatur, quod, si genuinum foret, necessario esset

Alia igitur fuit causa, — Porphyrius pergit, — cur Ilus Ulixi venenum negaverit, Anchialus tribuerit. Etenim hic ei amicus erat, ille non erat. ὧν γὰρ ἡ κτῆσις οὐκ ἄδηλος, οὐδὲ ἡ τούτων μετάδοσις πλημμελής, εἰ φίλοι εἶεν οἱ λαμβάνοντες· καὶ ὧν ἡ κτῆσις εἰς τὰς ἀνάγκας οὐκ ἀσεβής, τούτων ἡ μετάδοσις τοῖς ἄγαν φίλοις οὐ νεμεσητή. Manifesto mendosum est ἡ κτῆσις οὐκ ἄδηλος, quae neque dici neque cogitari potest. Nam etiamsi δήλη et ἄδηλος κτῆσις idem significarent ac φανερὰ et ἀφανής, — eo significatu quo apud Athenienses dicebatur φανερὰ οὐσία et ἀφανής, — quod non potest, vel sic tamen quod editur nunc absurde dictum foret, ineptissima copulatione et comparatione instituta inter κτῆσιν οὐκ ἄδηλον et μετάδοσιν οὐ πλημμελῆ. Quae quis sibi *palam*, non *clam* paraverit, num eorum cum amico communicatio necessario *iusta* est ac *pia?* Argumentorum tenor alia omnia requiri ostendit. Quae cuiquam ipsi parare *licet*, ea cum amico communicare nefas esse nequit. Itaque corrigamus: ὧν γὰρ ἡ κτῆσις οὐκ ἄδικος, οὐδὲ ἡ τούτων μετάδοσις πλημμελής, εἰ φίλοι εἰσὶν — nam sic pro εἶεν scribi oportet — οἱ λαμβάνοντες, et notemus, ἡ κτῆσις οὐκ ἄδικος et οὐδὲ ἡ μετάδοσις πλημμελής ita sibi invicem respondere, ut in sequenti membro ἡ κτῆσις οὐκ ἀσεβής ad amussim respondet his: τούτων ἡ μετάδοσις οὐ νεμεσητή. Eandem sententiam nunc quoque bis expressam esse apparet verbis paululum tantum immutatis ex constanti Porphyrii consuetudine,

qui variare cupit rem *prodigialiter* unam.

α, 262. Plura animadvertenda sunt in alia Porphyrii quaestione, quam contractam complures Codices (EHMQD) exhibent,

repetendum ante τὴν κτῆσιν. Id ipsum fieri oportet in Scholio male ad δ, 824 relato, cum — iam Buttmanno verissime observante, — ad vs. 830 pertineat, ubi Homerus de Penelope somniante imaginemque sororis adloquente: Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια. Ad haec igitur verba adscriptum est, — vel potius adscribendum est, — scholion in HPT: τὸ δὲ „τήν" ὡς πρὸς τὴν φανεῖσαν ὄψιν, ἀλλ' (addit. ex T) οὐ τὸ εἴδωλον. Immo: ἀλλ' οὐ (πρὸς) τὸ εἴδωλον. Notatur enim constructio κατὰ σύνεσιν. Contra ad vs. 838: ὣς εἰπὸν σταθμοῖο παρὰ κληῗδα λιάσθη || ἐς πνοιὰς ἀνέμων dicitur, sed nunc in solo P: ὅτι νῦν περὶ (τοῦ add.) εἰδώλου ὁ λόγος, quae sunt ambae Aristonici notae. Iterum πρὸς excidit ad χ, 236: τότε λέγεται εἶναι ἑτεραλκὴς ἡ νίκη, ὅταν τὸ ἕτερον μεταστραπῇ. (H) Corrigendum: ὅταν (πρὸς) τὸ(ν) ἕτερον μεταστραπῇ, quod ne sic quidem optime expositum est.

integram fere solus servavit Hamburgensis. Ἐζήτηται πῶς ἐν τῇ Ἰλιάδι οὔτε τοὺς ἥρωάς φασι χριστοῖς χρῆσθαι βέλεσι· τῶν γὰρ τοξευθέντων πολλοὶ σώζονται· οὔτε τὸν Ὀδυσσέα τόξῳ χρῆσθαί φασιν. Ita in epitomes initio. Igitur Porphyrius quae in Iliade geruntur ea fando tantum audiverat? Quod qui mecum absurdum existimat, quoniam in Codicibus nostris φησί, φασί, φαμέν ob compendia male expleta perpetuo de loco certant, bis hic φησί esse scribendum, — Homerus nempe. — facile mihi dabit. Fidem faciat, si quis adhuc dubitat, initium integrioris disputationis. Διὰ τί οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως — „Iliadem dicit," monente Dindorfio, — χριστοῖς βέλεσιν εἶπε χρῆσθαι τοὺς πολεμίους εἴτε τοὺς πολεμοῦντας, ἀλλ' οἱ πολλοὶ τῶν τοξευομένων διασώζονται καὶ τῶν Τρώων καὶ τῶν Ἑλλήνων; Quod hic dicitur εἶπε, id in contractiore Scholio per φησὶ redditum fuisse planum est. Sed miserrime laborant ea quae sequuntur. Nam bellissimum sane est illud: χριστοῖς βέλεσι εἶπε χρῆσθαι τοὺς πολεμίους εἴτε τοὺς πολεμοῦντας, quasi dicas: *hostes sive bellatores!* An igitur optio dabitur inter τοὺς πολεμίους et τοὺς πολεμοῦντας? Et cur Troiani bellatorum nomine indigni censendi erunt? Sed iam missas faciamus argutias et legamus: διὰ τί οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως χριστοῖς βέλεσιν εἶπε χρῆσθαι — malim: κεχρῆσθαι — (οὔτε) τοὺς πολεμουμένους οὔτε τοὺς πολεμοῦντας, quibus accurate respondent quae statim sequuntur: πολλοὶ -- καὶ τῶν Τρώων καὶ τῶν Ἑλλήνων, oppositione omnibus veteribus usitatissima. Nam ut omittam pervulgatissimum illud Sallustianum: „neque *regerentur* magis quam *regerent* casus" (Iug. I § 5), et post paulo: „animus incorruptus. aeternus -- agit atque *habet* cuncta, neque ipse *habetur*" (II § 3), item simile Ciceronianum: „*Habeo*, non *habeor* a Laide" (Ad Famm. IX, 26 § 6); ne commemorem innumera Graeca, ab Homerico inde: „ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων" usque ad Heracliti, Allegoriarum Homericarum scriptoris ineptissimi, saepius repetitum καταλάμπον φῶς et καταλαμπόμενος τόπος (c. XLVI p. 97 et 98 Mehl.), pauca de multis ex solo Porphyrio exempla excitabo, quae demonstrent quam hoc oppositionis genus huic quoque fuerit adamatum. Ad β, 51 dixit: τῷ ἡγεμονοῦντι, κἂν ὀλίγον ᾖ, πείθεται τὸ ἡγεμονούμενον πλῆθος. (ita ex HM, p. 80 l. 10, 11 Dind.) In libris περὶ ἀποχῆς habemus: (συνθήκη) πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν ζῴων ὑπὲρ τοῦ μὴ κτείνειν μηδὲ πρὸς ἡμῶν ἀκρίτως αὐτὰ κτείνεσθαι (Lib. I c. 12; p. 51, 23 Nauck.). — καὶ γὰρ φθειρομένων τῶν καρπῶν τοὺς φθείροντας οὐκ ἀποκτείνουσιν (οἱ γεωργοί), (Lib. I, c. 16; p. 54, 11) ubi pro ἀποκτείνουσιν, quod et per se et in mediis futuris absonum est, unice verum est ἀποκτενοῦσιν a Feliciano repertum. — τριῶν -- ὡς καθ' ἕκαστον σκοπὸν τελῶν ὄντων, ἡμῖν τοῦ (τὸ?) τυχεῖν τῆς τοῦ ὄντος θεωρίας τὸ τέλος, τῆς τεύξεως τελούσης τὴν κατὰ δύναμιν τὴν ἡμετέραν σύμφυσιν τῷ θεωροῦντι καὶ θεωρουμένῳ (Lib. I. c. 29; p. 61, 2). — ὅσαι δὲ ψυχαὶ τοῦ συνεχοῦς πνεύματος οὐ κρατοῦσιν, ἀλλ' ὡς τὸ πολὺ καὶ κρατοῦνται, δι' αὐτὸ τοῦτο ἄγονταί τε καὶ φέρονται λίαν κτλ. (Lib. II, c. 38; p. 107, 22). — οἶδεν δὲ ἐπὶ τῶν ζῴων τὰς ὠδῖνας ὁ σύνοικος, καὶ συνωδίνει γε τὰ πολλά, ὥσπερ καὶ ἀλεκτρυόνες· τὰ δὲ καὶ συνεκλέπει, ὡς ταῖς περιστεραῖς οἱ ἄρρενες· καὶ τόπου προνοεῖ, οὗ μέλλουσι τίκτειν. καὶ γεννῆσαν ἕκαστον ἐκκαθαίρει τὸ γεννώμενον καὶ ἑαυτό. (Lib. III c. 10; p. 134, 9), ubi equidem praetulerim: καὶ γεννῆσαν ἕκ. ἐκκαθαίρει τὸ γεννώμενον ὡς καὶ ἑαυτό.

Sed haec iam sufficiant ad fulciendum illud: οὔτε τοὺς πολεμουμένους οὔτε τοὺς πολεμοῦντας [1]). Nunc ad caetera huius

1) Verba ipsa leguntur Scholl. ad Iliad. Z, 480 ex Veneto B: οὐκ ἀεὶ πολεμεῖσθαι καὶ πολεμεῖν εὔχεται, ἀλλ' ἐν μόναις ἄριστον εἶναι ταῖς χρείαις, et, ne quis testem ex antiquioribus requirat, Demosthenes in tertia Oratione contra Philippum, § 9: τοῦτο δ' ἐστὶν ὃ τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων πάντων Φίλιππος ὠνεῖται, αὐτὸς μὲν πολεμεῖν ὑμῖν, ὑφ' ὑμῶν δὲ μὴ πολεμεῖσθαι. Sed utilius admonebo idem mihi restituendum videri apud Heraclitum qui dicitur in Allegoriis Homericis c. XXXI i. f., ubi postquam multis scilicet argumentis probare conatus est Martem allegorice dici pro bello, totum locum his verbis concludit: ὥστ' ἐναργέσι τεκμηρίοις καὶ διὰ τῶν κατὰ μέρος ἐδείξαμεν, οὐ τὸν Ἄρην τετρωμένον ὑπὸ Διομήδους ἀλλὰ τὸν πόλεμον. Scio equidem Heraclitum istum non reformidare calamistros et tinnitus orationis, at πόλεμος τετρωμένος non mihi tantum nimia audacia sive potius ineptissima dictum videtur, sed etiam Mehlero, V. Cl. in editione sua ἀλλὰ τοὺς πολεμίους coniicienti, quod in Scholiorum editione probavit nunc Dindorfius (ad E, 336, t. III p. 245). Recte habet: ὁ Ἄρης οὐδέν ἐστιν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος, recte etiam ἐπιθέτοις γὰρ ἁρμόζουσι πολέμῳ κέχρηται (Homerus) μᾶλλον ἢ θεῷ, peius iam (in fine capitis XXXII) ἐκ δευτέρου δὲ πάλιν, ὁμοίας ταραχῆς ἀναφθείσης, ἔδοξεν ὁ Ἄρης ἀπὸ τοῦ δεσμωτηρίου λελύσθαι, τουτέστιν ὁ πόλεμος, quae Mehlerus etiam alias ob causas damnavit. Sed utut hoc est, tam inepte sublime vel ventosum tamen non est quam id de quo agimus, pro quo non cum Mehlero τοὺς πολεμίους legerim sed: ——— ἐδείξαμεν οὐ τὸν Ἄρην τετρωμένον ὑπὸ Διομήδους, ἀλλὰ τὸ πολεμούμενον.

Scholii non minus corrupta nos convertamus. Καὶ διὰ τί — quaerere pergit — ἐν μὲν τῇ Ἰλιάδι οὐδ' ὅλως — sic recte Codex, quod Prellerus imperite legit οὐδὲ ὡς (Dind. App. p. 737) — τόξῳ χρώμενον ποιεῖ τὸν Ὀδυσσέα, — — ἐν μέντοι τῇ Ὀδυσσείᾳ „φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενον" ἀπελθεῖν πρὸ τοῦ ἀπόπλου τοῦ εἰς τὴν Ἴλιον αὐτόν φησιν „ὄφρα οἱ εἴη ἰοὺς χρίεσθαι," καὶ τυχεῖν ..... παρὰ Ἀγχιάλου, „ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός," κτλ., ubi nihil aliud obliteratum esse potest quam τούτου, ut sit: καὶ τυχεῖν τούτου παρὰ Ἀγχιάλου. Respondetur: ῥητέον οὖν ὅτι ταῦτα πάντα πρὸς κατασκευὴν τοῦ μεγίστου ἀγῶνος τῆς μνηστηροφονίας, αὐτὸς μὲν γυμναζόμενος ἐν ..... ἵνα φανῇ τηρῆσαι τὴν ἰδίαν ἕξιν κτλ., quae ita supplenda esse: αὐτὸς μὲν γυμναζόμενος ἐμφανίζεται, ἵνα κτλ. iam dixi in Observatt. p. 39. Haec igitur causa est cur in Odyssea tantum Ulixes et iaculandi arte praestans et venenatis sagittis utens inducatur, ἵνα φανῇ τηρῆσαι τὴν ἰδίαν ἕξιν, et cur in ea una venenatarum sagittarum mentio fiat, ἵνα συμβαίνῃ λέγειν αὐτῷ „βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον." (χ, 118). Contra est in Iliade: ὅταν οὖν τὰ βέλη ἐν τῇ Ἰλιάδι κοινοτέρως πικρὰ καὶ πευκεδανὰ λέγῃ καὶ ἐχεπευκῆ, πάντως διὰ τοῦ φαρμάκου κεχρῖσθαι ἀκουστέον· οὐδαμοῦ γὰρ τοῦτο ἐν τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ ἐπεσημήνατο, διὰ δὲ τὸ τὰς ἐξ αὐτῶν πληγὰς ἐπωδύνους οὔσας (Cod. ὄντας), καθὰ καὶ τὸν πόλεμον πευκεδανὸν ἔφη καταχρηστικῶς, ἐπώδυνον βουλόμενος ἐμφανίσαι. Quam absurda et malesana! Atque in priore quidem sententiae parte praeter alia perverse scripta ipsa negandi particula οὐ deëst, de quo mendi genere postea plura exempla dabuntur. Nam prorsus contraria requiri eorum quae edita sunt, quivis rationis non plane expers sponte videat. Itaque verum erit: ὅταν οὖν τὰ βέλη ἐν τ. Ἰλιάδι κ. πικρὰ — — λέγῃ καὶ ἐχεπευκῆ, πάντως οὐ διὰ τὸ φαρμάκῳ κεχρῖσθαι ἀκουστέον, atque ita demum intelligetur: οὐδαμοῦ γὰρ τοῦτο ἐν τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ ἐπεσημήνατο. Quae sequuntur eiecto τὸ sic sunt constituenda: διὰ δὲ τὰς ἐξ αὐτῶν πληγὰς ἐπωδύνους οὔσας, nam et haec necessario ab ἀκουστέον pendent, sed mutata constructionis forma. Simplicius dictum foret: οὐ διὰ τὸ φαρμάκῳ κεχρῖσθαι ἀκουστέον, διὰ δὲ τὸ τὰς ἐξ αὐτῶν πληγὰς ἐπωδύνους εἶναι, sed maluit Porphyrius de more exquisitius dicere οὐ διὰ τὸ — κεχρῖσθαι, διὰ δὲ τὰς — — πληγὰς ἐπ. οὔσας, sed in hac mutatione, ut dixi, iterato articulo τό iam nullus locus est, quo amoto tota sententia, integra nunc ut spero, ita legatur: ὅταν οὖν τὰ βέλη ἐν τῇ Ἰλιάδι κοινοτέρως πικρὰ καὶ πευκεδανὰ λέγῃ καὶ ἐχεπευκῆ, πάντως (οὐ) διὰ τὸ φαρμάκῳ κεχρῖσθαι ἀκουστέον· οὐδαμοῦ γὰρ τοῦτο ἐν τῷ Ἰλιακῷ πολέμῳ ἐπεσημήνατο· διὰ δὲ τὰς ἐξ αὐτῶν πληγὰς ἐπωδύνους οὔσας, καθὰ καὶ τὸν πόλεμον πευκεδανὸν ἔφη καταχρηστικῶς, ἐπώδυνον βουλόμενος ἐμφανίσαι.

α, 279. σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι. — Τὰ μὲν γὰρ πρῶτα — Scholiasta ait nescio quis — περὶ τῆς κτήσεως ἦν καὶ τῶν μνηστήρων καὶ τῆς μητρός, τὰ δὲ ἑξῆς πρὸς αὐτὸν μόνον, ὅσα ἔμελλεν ὠφεληθήσεσθαι ἐκ τῆς ἀποδημίας συντυχὼν τοῖς πρεσβυτέροις ἀνδράσι. (EMQT). Alienum, quin etiam subabsurdum videtur mihi περὶ τῆς κτήσεως. Nihil minus quam matri μνηστῆρας κτᾶσθαι cupiebat Telemachus; sibi vero matrem κτᾶσθαι incredibile dictu est quam sit ridiculum. Suspicor scribendum esse minima mutatione: τὰ μὲν γὰρ πρῶτα περὶ τῆς χρήσεως ἦν καὶ τῶν μνηστήρων καὶ τῆς μητρός, id est: τὰ μὲν πρῶτα ἡ Ἀθηνᾶ παρῄνεσε, πῶς αὐτὸν ἔδει χρῆσθαι κ. τ. μνηστῆρσι κ. τ. μητρί, eodem significatu, quo Xenophon consimili vocabulo χρεία usus est et alibi et in Memorab. II, IV § 1: ἤκουσα δέ ποτε αὐτοῦ (Socrates) καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου ἐξ ὧν ἔμοιγε ἐδόκει μάλιστ' ἄν τις ὠφελεῖσθαι πρὸς φίλων κτῆσίν τε καὶ χρείαν.

Ad α, 284 revocat nos iterum ad se Porphyrius; nam prolixum Scholion (p. 51, 21—p. 54, 8 Dind.), quod servaverunt nobis H a manu secunda et Parisinus D, nullius nisi Porphyrii esse mihi persuasum est et in altera huius opusculi parte demonstratum dare conabor. Scatet hoc, ut in omnibus longioribus Scholiis usu venire solet, plurimis et gravissimis corruptelis. Οὐκ ἀποδέχονταί τινες — inquit — τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ὑποθήκην ἐκπεμπούσης Τηλέμαχον, ὅτε ἦν ἐν μεγίστοις κινδύνοις ἡ οἰκία, πρὸς τὴν ἄπρακτον ζήτησιν τοῦ πατρός, τῶν μνηστήρων ἑτοίμων ὄντων καὶ βίαν προσφέρειν τῇ Πηνελόπῃ διὰ τὴν πολυχρόνιον μνηστείαν, τῆς δὲ οἰκίας οὐκ ἐχούσης τὸν προϊστάμενον ἄνδρα· καὶ ὅμως ὑπ' αἰτίας οὔσης τῆς συμβουλῆς οὐκ ὀκνεῖ ἡ Ἀθηνᾶ

λέγειν „σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι," ἐπαινοῦσα ὡς σοφὴν τὴν τοιαύτην παραίνεσιν. Non multis verbis opus esse arbitror ut persuadeam coniunctim esse scribendum: καὶ ὅμως ὑπαιτίου οὔσης τῆς συμβουλῆς. Nempe deae consilium non *reprehensum est*, — debuerat certe ὑπ' αἰτίᾳ, — sed *reprehensioni ansam dare* poterat iudice Porphyrio, quam vanam esse et praeposteram suo more, id est operose ac laboriose, sic ostendit. Patris investigatio — inquit — πάρεργον tantum est peregrinationis Telemachi, vera causa alia est. Φαίνεται τοίνυν Ὅμηρος ἀδύνατον νομίσαι ἄνδρα ὑπὸ γυναικὶ τεθραμμένον -- καὶ ἐν οἴκῳ κατακεκλειμένον πλήρει ὑβριστῶν ἀνθρώπων, ἐν θεραπαινίσι τε ἀσελγέσιν ἐναυξόμενον --- μηδὲ μετασχόντα ἀνδρῶν καὶ ἀγωνιάσαντα· ἐν ὅσαις ἀδημονίαις γέγονε Τηλέμαχος προσιέναι μέλλων Νέστορί τε καὶ Μενελάῳ καὶ Ἑλένῃ· Φαίνεται οὖν μήτοι ἂν δυνηθῆναι νομίσαι ἀρετῆς ἄλλως πως μετασχεῖν. In his primum mutavi interpunctionem, nam verba ἐν ὅσαις ἀδημονίαις --- καὶ Ἑλένῃ parenthetice esse collocata praecedentium exemplis confirmandorum causa et per se patet et comprobatur solenni post talia repetitione primarii verbi: Φαίνεται οὖν. Praeterea praetulerim Φαίνεται οὖν μήτι ἂν δυνηθῆναι νομίσαι eodem iure quo paulo post (p. 52, 18) Dindorfius bene correxit: μή τί γε παρὰ τῶν συστρατευσάντων πυθόμενος περὶ τῶν ἐκείνου πράξεων, pro μήτοι γε, quod D, μὴ τοίνυν, sine γε, quod H habet. (Praef. p. XXXIV).

Sed haec minuta sunt, videamus graviora. Totam hanc argumentationis partem ita concludit. εἰ μὲν ἡ πρόφασις ἐξέτασιν εἶχε πατρὸς ἐπανόδου, σκοπὸς δ' ἦν ταύτης παίδευσις, ἀφ' ἧς τὸ κλέος ἐν ἀνθρώποισι γίνεται, εἴη ἂν θεία ἡ παραίνεσις καὶ τῇ Ἀθηνᾷ πρέπουσα, ubi necessario οὖν inserendum est in oratione concludentis: εἰ μὲν (οὖν) ἡ πρόφασις ἐξέτασιν εἶχε κτλ. -- εἴη ἂν θεία ἡ παραίνεσις. Contra μένων δ' ἐν Ἰθάκῃ ἀπαίδευτος --- ἄξιός τε οὐκ ἂν τοῦ πατρὸς ἐγένετο μή τί γε παρὰ τῶν συστρατευσάντων πυθόμενος περὶ τῶν ἐκείνου πράξεων· διὸ καὶ συνεῖναι αὐτῷ ἐλθόντι [κωλυόμενος] πεπαίδευται ἤδη. Monstra hic loqui videtur Porphyrius. Potuit dixisse, etsi nec verum est nec accurate expressum, πεπαίδευται Telemachus, συνεῖναι αὐτῷ, — i. e. patri, — κωλυόμενος, sed κωλυόμενος συνεῖναι αὐτῷ ἐλθόντι de Telemacho et Ulixe prorsus perversa

sunt. Itaque optimum factu erit, illud κωλυόμενος, — pro quo D vel intricatius καὶ κωλυόμενος offert, — cum non molestum tantum sit sed et perversum, tanquam inutile orationis fulcrum e textu eiicere, ab iis insertum qui, cum non perspexissent συνεῖναι αὐτῷ ἐλθόντι pendere a verbo πεπαίδευται, infinitivum suo scilicet participio destitutum esse noluerunt. Plane contra Porphyrii mentem, iis quae statim adiungit praecedentia sic interpretantis: διὸ καὶ συνεῖναι αὐτῷ ἐλθόντι πεπαίδευται ἤδη καὶ οἶδε πῶς προσενεχθῇ τῷ πατρὶ ἀφ' ὧν ἀκήκοε περὶ αὐτοῦ διηγημάτων. Omnino plura sunt in hac disputatione otiose illata, quae cum non minus quam quod modo expunxi κωλυόμενος sententiarum nexum egregie perturbent, nunc ordine indicabo expungenda. Aliquot sententiis intermissis, ad quas mox mihi redeundum erit, ita ratiocinatur Porphyrius, ut dicat, quam in concione causam peregrinandi perhibeat Telemachus, quaeque post reditum consilia aperiat:

εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω
ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν, κτλ. (β, 218, 219).

ea igitur omnia ita esse composita ut, cum etiam e procorum re esse videantur, his non modo non suspiciosa sit eius peregrinatio sed vel optabilis. Οὕτως τοίνυν ἡ ὑπόθεσις ὡς καὶ αὐτῶν ἐπὶ συμφέροντι γενομένης τῆς ἀποδημίας πεπεῖσθαι δοκούντων [ὅτι τέθνηκε], καὶ πρῶτα μὲν ὅτι οὐκ ἀποδημήσει ἐλπιζόντων, ἔπειτα δ' εἰ καὶ ἐκτελέσειε τὴν ὁδόν, ὅτι πεισθήσετα ὅτι τέθνηκεν αὐτῷ ὁ πατήρ. πεισθεὶς δὲ τὴν μητέρα ἐκδώσει, μηδὲν ἐγχειρεῖν ἐποίει τῶν ἀτόπων εἰς τὸν οἶκον· ἔπειτα δ' οὐκ ἦν σκοπὸς βιάσασθαι τὸν γάμον· οἱ γὰρ ἄλλοι ἠμύναντ' ἂν τὸν βεβιασμένον· ἀλλ' ἀποκριθῆναι ὑπὸ τῆς μνηστευομένης [τῶν γονέων] αὐτὸς ἕκαστος ἠξίου, ἵν' οὕτως οἱ λοιποὶ παύσωνται τῆς μνηστείας. Paulo intricatior est sententiae structura, itaque statim interpolata est. Nam verba ὅτι τέθνηκε et cur perperam addita sint et unde venerint et quam revera totam sententiam pessumdent, quis est qui non sentiat admonitus? Quare enim Telemachi peregrinatio *procis* quoque prodesse visa esset (ὡς καὶ αὐτῶν ἐπὶ συμφέροντι γενομένης τῆς ἀποδημίας), si *iis* persuasum esset, Ulixem fato iam esse functum? Immo vero optabant, *Telemacho* ex peregrinatione hoc persuasum iri. (ὅτι πεισθήσεται ὅτι τέθνηκεν αὐτῷ ὁ πατήρ). Praeterea, cur sic nude ὅτι τέθνηκε, cum

aliquot versibus infra demum plene sequatur patris appellatio? Sed vel nimis hoc est argumentorum. Eiecto emblemate verba sunt ita struenda: *οὕτως τοίνυν ἡ ὑπόθεσις* (sc. *τῶν μνηστήρων*) *πεπεῖσθαι δοκούντων ὡς καὶ αὐτῶν ἐπὶ συμφέροντι γενομένης τῆς ἀποδημίας, καὶ -- ἐλπιζόντων --- μηδὲν ἐγχειρεῖν ἐποίει -- εἰς τὸν οἶκον.* Neque minus reliqua laborant. Sperant proci, *non* Telemachum non esse profecturum, — cur, cum eius profectio iis quoque prodesse dicta sit? — sed eum ex peregrinatione longinqua et periculosa fortasse non esse *reversurum*: *ὅτι οὐκ ἐπιδημήσει.* Etenim sic ratiocinantur: aut non redibit Telemachus, aut redux de patris interitu non amplius dubitabit.[1]) Et hic unde vitium natum sit patet. Porro quid est: *ἀλλ' ἀποκριθῆναι ὑπὸ τῆς μνηστευομένης αὐτὸς ἕκαστος ἠξίου?* Unusquisque procorum cupiebat, non *respondere*, opinor, — nam hoc est apud sequiores *ἀποκριθῆναι* pro Atticorum forma *ἀποκρίνασθαι* — sed caeteris a Penelope *praeferri*. Scripsit itaque Porphyrius: *ἀλλὰ προκριθῆναι ὑπὸ τῆς μνηστευομένης*, quod probabit, — si in re tam manifesta etiam probatione opus est, — Porphyrius ipse, ad *α*, 332 scribens: *ἕκαστος τῶν μνηστήρων αὐτὸς κριθήσεσθαι νυμφίος ὑπολαμβάνων ἐκώλυε τὸν πέλας βίαιόν τι δρᾶν* (p. 59, 32), et *ἐπιεικῇ δὲ πρὸς ἐκείνην* (*ἑαυτὸν* add.) *ἐπιδείκνυσιν, ἵνα προκριθῇ.* (p. 60, 1.) Simul haec probant nostro loco etiam *τῶν γονέων* male esse interpolatum (cfr. et p. 58, 24), adiectum fortasse ab aliquo ob Homericum *οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα*, (*α*, 277) sed certe non ex mente Porphyrii. Unam adhuc in sequentibus indicabo interpolationem, minus molestam prioribus, sed non minus ridiculam: *ὡς γὰρ τὰ τελευταῖα, ὅτε ἐπανῄει [τε καὶ ἐπανῆλθεν], ἐπιβουλεύοντες διετέλουν, οὕτως ἂν παρόντι καθ' ἡμέραν τὴν πεῖραν προσλαβόντες* (multo praestat: *παρόντα καὶ καθ' ἡμέραν τ. π. προσλαβόντες* nisi quis *παρόντος καθ' ἡμ. τὴν πεῖραν προσλαβόντες* malit) *ἔδρασαν ἄν τι τῶν ἀνηκέστων.* Omittit D verba: *τε καὶ ἐπανῆλθεν*, et sunt hercle absurda. Verum undenam tandem natum putemus ineptum emblema? Nempe scriba codicis Harleiani — vel fortasse iam eius archetypi — exemplum suum literis maiusculis sine dubio scriptum male legit; *ἐπανήγει* dedit, cum *ἐπανῄει*

1) Contrario errore peccatum est ad *α*, 328, a Buttmanno correctum.

deberet, quod correxit Dindorfius, confirmavit postea Parisinus (D), deinde, ne omnino nihil diceret, verba a me eiecta infersit de suo [1]).

Satis est hoc interpolationum in una disputatione, opinor. Itaque ad alia nos convertamus, vestigia nostra recolentes. Nam in praecedentibus tria nondum sustulimus menda, quorum unum gravissimum esse videtur. *Τόν τε περὶ τῆς μητρὸς φόβον καὶ ὅλως τῶν* (l. *τὸν*) *περὶ τοῦ οἴκου τὸ μέν τι ἡ Πηνελόπη ἐξέλυσεν ἱκανὴ οὖσα περιγενέσθαι τῷ φρονήματι τῆς τῶν μνηστήρων ἀνοίας, τὸ δέ τι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἠσφαλίσατο, τὸν δῆμον ἐπαναστῆναι συμβουλεύσασα κατὰ τῶν μνηστήρων διὰ τῆς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ὧν δρῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν μηνύσεως, --- ὥστε πῶς ἔλαβε τὸ μέγεθος τῆς τῶν μνηστήρων ἀδικίας καὶ δημηγορήσαντος Τηλεμάχου τοσαύτη ἐπιστροφὴ γίνεται ὥστε ἐπειπεῖν ὡς „οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα".* Ne vitiosum *ἐπαναστῆναι* commemorem, ruit sententia in his: *ὥστε πῶς ἔλαβε*, nam quis hic interrogativae particulae locus? Itaque Dindorfius „verba non integra" sibi videri significavit. At dissentire licebit. Si quid horum intelligo, nihil deëst et perexigua tantum mutatio loco integritatem suam et perspicuitatem restituet. Porphyrius dixit: *τὸ δέ τι καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἠσφαλίσατο, τὸν δῆμον ἐπαναστῆσαι συμβουλεύσασα κατὰ τῶν μνηστήρων διὰ τῆς κατὰ τὴν ἐκκλησίαν -- μηνύσεως, --- ὥστε πᾶς ἔλαβε τὸ μέγεθος τῆς τῶν μνηστήρων ἀδικίας κτλ.* Qui ad *δ*, 841 *καθ' ἣν ἄρα* dederunt pro: *καθ' ἣν ὥραν* scribae (cfr. Praef. p. LIII), eosdem hic *πᾶς* depravasse in *πῶς* non est quod miremur. Quod *λαμβάνειν* adhibuit Porphyrius pro: *perspicere*, *mente concipere*, *cogitatione amplecti*, de quo nonnemo dubitare possit, sanissimum est. Quemadmodum Aeschylus tragica magniloquentia dixit (Prometh. vs. 887):

> ἦ σοφὸς ἦ σοφὸς ὃς
> πρῶτος ἐν γνώμᾳ τόδ' ἐβάστασε καὶ γλώσσᾳ διεμυθο-
> [λόγησεν,

sic caeteri *θυμῷ λαβεῖν τι* dixerunt, ut Pindarus (Olymp. VIII, 6), *νόῳ* vel *φρενὶ λαβεῖν*, ut Herodotus (III, 41, 51; IX, 13), similiterque aliquoties Xenophon, frequentissime omnium Plato.

1) Verba *τε καὶ ἐπανῆλθεν* absunt quidem a D, optime, sed idem mox omittit *τὴν πεῖραν*, sine quo vocabulo sententia stare nequit, incertum an casu vel quod scriba Parisini, et hic correctorem agens, haec omisit, ut ratio dativi *παρόντι* constaret scilicet.

Apud Xenophontem habemus Cyrum rogantem: *ἦ καὶ δύναιτ' ἂν — — εἷς λόγος ῥηθεὶς αὐθημερὸν αἰδοῦς μὲν ἐμπλῆσαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουσάντων — — — προτρέψαι δὲ ὡς χρὴ — — λαβεῖν — — ἐν ταῖς γνώμαις βεβαίως τοῦτο, ὡς αἱρετώτερόν ἐστι μαχομένους ἀποθνήσκειν μᾶλλον ἢ φεύγοντας σώζεσθαι;* (Cyrop. Lib. III, c. III § 51.), nec multum aliter est in Hipparchico: *πρὸς δὲ τούτοις κἂν ἐκεῖνο λάβωσιν εἰς τὴν γνώμην κτλ.* (VI, § 6.) E compluribus qui huc faciunt locis Platonicis unum tantum et alterum testem adhibeamus. Legitur Legg. X, p. 898e: *διανοήματι λάβωμεν αὐτοῦ πέρι τὸ τοιόνδε*, legitur in Phaedro, p. 246d: *τὴν δ' αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς — — λάβωμεν*, estque in Protagora, p. 314b: *ἀνάγκη — — τὸ μάθημα ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ λαβόντα καὶ μαθόντα ἀπιέναι ἢ βεβλαμμένον ἢ ὠφελημένον*, ubi si quis verba *καὶ μαθόντα* ut praecedentium glossema eiicienda censeat, non vehementer equidem repugnem. Certe synonyma sunt. Posteriores hac significatione nonnunquam nudum *λαμβάνειν* usurpare coeperunt, praeëunte quodammodo ipso Platone, ut et e loco Phaedri modo allegato patet et e Theaeteto p. 208d: *Λαβὲ δὴ οὗ χάριν εἴρηται. ἔστι δὲ ὅπερ ἄρτι ἐλέγομεν, ὡς ἄρα τὴν διαφορὰν ἑκάστου ἂν λαμβάνῃς ᾗ τῶν ἄλλων διαφέρει, λόγον, ὥς φασί τινες, λήψει.* De quo usu dixit aliquid Wesselingius ad Diod. Sic. Libr. XIII, 14: *γυναῖκές τε γὰρ καὶ παρθένοι καὶ οἱ ἐν ταῖς ἡλικίαις τὴν ἐν τῷ πολέμῳ χρείαν παρέχεσθαι μὴ δυνάμενοι, τοῦ παντὸς πολέμου τὴν κρίσιν λαμβάνοντες, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἀπεθεώρουν τὴν μάχην*, et Lib. XVII, 82 i. f. *σαφὲς δ' οὐδὲν ἐκ διαστήματος ἦν ἰδεῖν. ἀλλὰ μόνῳ τῷ καπνῷ δηλουμένων τῶν κωμῶν, ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες οὗ κατοικοῦσιν [ἐφιστάμενοι]*, quod ultimum verbum Wesselingius in *ἐπιστάμενοι* mutabat, mihi utro modo scribatur delendum videtur, collata, quam iam Wesselingius indicavit, Curtii narratione (VII, III § 15.): „Sed tanta caligo erat, ut *aedificia nulla alia res quam fumus ostenderet.*" Sed proxime ad nostri loci sententiam accedit illud e Leocratea, ubi orator de veteribus priscisque legumlatoribus haec nobilissima dicit: *ἐκεῖνοι γὰρ οὐ τῷ μὲν ἑκατὸν τάλαντα κλέψαντι θάνατον ἔταξαν, τῷ δὲ δέκα δραχμὰς ἔλαττον ἐπιτίμιον· — — — ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πᾶσι καὶ τοῖς ἐλαχίστοις παρανομήμασι θάνατον ὥρισαν εἶναι τὴν ζημίαν. οὐ γὰρ πρὸς τὸ ἴδιον ἕκαστος αὐτῶν*

ἀπέβλεπε τοῦ γεγενημένου πράγματος, οὐδ' ἐντεῦθεν τὸ μέγεθος τῶν ἁμαρτημάτων ἐλάμβανον, ἀλλ' αὐτὸ ἐσκόπουν τοῦτο, εἰ πέφυκε τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπὶ πλεῖον ἐλθὸν μέγα βλάπτειν τοὺς ἀνθρώπους. (§ 65 et 66, p. 156 Steph.) Sic igitur et Porphyrius *πᾶς ἔλαβε τὸ μέγεθος τῆς τῶν μνηστήρων ἀδικίας* optime Graece expressit.

Unum adhuc Scholio depravatissimo vitium inest, idque ad tollendum molestissimum. Totam disputationem Porphyrius ita concludit: *διὰ πάντων οὖν φαίνεται ἡ ἀποδημία ἀναγκαία καὶ κρείττων καὶ πολλῷ ἀσφαλεστέρα τῆς ἐν Ἰθάκῃ ἐκδιηγήτου μετὰ [τῆς]* [1] *τῶν μνηστήρων διατριβῆς.* In his quid sibi vult *ἐκδιηγήτου*? Alienum est et quantum sciam ne Graecum quidem. Et male habuit cum Dindorfium, ter (Add. p. 738 et Praef. p. XXXV Ind. s. v. p. 817) „vocabulum corruptum" esse adnotantem, tum scribam Codicis D, verbum quod expedire non poterat simpliciter omittentem. Me quoque diu torsit nec nunc evidenti ratione ex vitiosa scriptura elicere possum, quod Porphyrium dedisse firmiter persuasum habeam. Non reticebo tamen coniecturam, quae etiamsi incertior sit, alium ad veriorem certioremque proferendam impellat. Porphyrii manus fortasse haec est: *φαίνεται ἡ ἀποδημία — — — πολλῷ ἀσφαλεστέρα τῆς ἐν Ἰθάκῃ ἐκδιαιτήτου μετὰ τῶν μνηστήρων διατριβῆς.* Verbum *ἐκδιαιτᾶσθαι*, notissimo Thucydidis loco (I, 132) de Pausania usurpatum a patrio victu cultuque ad barbarorum luxum desciscente, apud sequiores latiorem notionem induit, ut significet „luxu perverti et corrumpi et a communi vivendi ordine et more recedere," monente Küstero ad Suidam s. v. iisdemque verbis ante eum Salmasio in adnott. ad Aelium Spartianum p. 25. Similiter posteriores substantivum *ἐκδιαίτησις* adhibent, — in nonnullis Suidae codicibus itidem in *ἐκδιήτησις* depravatum, — cuius usus non opus est Suidam ipsum (s. vv. *ἐκδιαίτησις* et *Ὄθων*) aliosque infimae aetatis Graeculos fideiussores dare, cum vox apud Plutarchum (v. c. Cat. Mai. c. 16; Agid. c. 3; Mor. p. 493) non infrequenter compareat. Substantivum *ἐκδιαιτητής* *semel* legitur, adiectivum *ἐκδιαίτητος*, nusquam mihi lectum,

---

1) *τῆς* in neutro codice (DH) obvium eiiciendum esse iam dixi in Observatt. p. 33 not.

tamen secundum analogiae leges formatum est. Quidni igitur potuit Porphyrius dixisse: ἡ ἐκδιαίτητος μετὰ τῶν μνηστήρων διατριβή, eo sensu quo saepius ἐκδεδιῃτημένος βίος dicitur, quemadmodum de eadem re eodem fere modo exposita Heraclitus καί τις αὐτὸν (Telemachum) — inquit — ὑπέδραμε τῶν γιγνομένων λογισμός, ὡς οὐκ ἔτι χρὴ διακαρτερεῖν ἐπὶ τῇ τετραετεῖ τῶν μνηστήρων ἀσωτίᾳ. (c. LXI, p. 123 Mehl.) Quae tamen si cui audacior videtur coniectura, redimam alia emendatione ex earundem literarum permutatione stabilienda, qua non est alia certior. Decantatis his ex Iliad. A, vs. 18 seqq:

ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι·
παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην τά τ' ἄποινα δέχεσθαι,

hoc Scholion adscriptum est in Cod. B: — ἅπασαν οὖν αὐτῶν ἐπιθυμίαν πληρωθῆναι ἐπεύχεται, τὴν παῖδα πρὸ ὀφθαλμῶν βλέπων αἰχμάλωτον. καλῶς δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν λυγρῶν ἤρξατο, ἵνα μὴ μᾶλλον αὐτοὺς ἀπηνεστέρους ποιήσῃ. ἡ ἀνάγκη δὲ αὐτὸν ποιεῖ καὶ τοὺς οἰκείους (τοῖς οἰκείοις recte Villoisonus correxit) ἐπαρᾶσθαι. Sic fideli concordia cum Bekkero Dindorfius. At bonus Chryses nihil dixit quod Graecis λυγρὸν videri possit, et quae ipsi fortasse λυγρὰ esse poterant, ea et Scholiastes verbis elevat et in ipso initio posita sunt. Quid multa? Legendum est: καλῶς δὲ οὐκ ἀπὸ τῶν λύτρων ἤρξατο, ἵνα μὴ μᾶλλον αὐτοὺς ἀπηνεστέρους ποιήσῃ. Non ab ipsa re incipit sed prooemio utitur, quo hostes sibi reddat propitiores.

α, 332. Porphyrio auctore αἰτιᾶται ἐκ τῶν ἐπῶν τούτων Δικαίαρχος τὴν παρ' Ὁμήρῳ Πηνελόπην. - - - οὐδαμῶς γὰρ εὔτακτον εἶναί φησι τὴν Πηνελόπην, πρῶτα μὲν ὅτι πρὸς μεθύοντας αὕτη (sic D, in H — nam in his duobus tantum codicibus hoc Scholion servatum est — expedire haec non potuit Cramerus, sed αὐτὴ malim) παραγίνεται νεανίσκους, ἔπειτα τῷ κρηδέμνῳ τὰ κάλλιστα μέρη τοῦ προσώπου καλύψασα τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνους ἀπολέλοιπε θεωρεῖσθαι. περίεργος γὰρ ἡ τοιαύτη σχηματοποιΐα καὶ προσποίητος, ἥ τε παράστασις τῶν θεραπαινίδων ἑκάτερθεν εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν φαίνεσθαι καλὴν οὐκ ἀνεπιτήδευτον δείκνυσι. Graves hercle criminationes, quas videamus quomodo diluat Porphyrius. Φαμὲν οὖν — inquit — ὅτι τὸ καθόλου ἔθος ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ

Δικαίαρχος. Quid sit hic τὸ καθόλου ἔθος nemo facile dixerit, et si inverso ordine intelligamus καθόλου τὸ ἔθος, sententia quidem evadit sed inepta et a Porphyrii mente abhorrens. Non enim Dicaearchus, si Penelopen in iuvenum temulentorum convivium intrantem culpavit, ideo morum consuetudinumque *omnium* plane ignarus esse arguitur, sed, Porphyrio saltem iudice, ex ea criminatione apparet ὅτι τὸ καθ' Ὅμηρον ἔθος ἀγνοεῖν ἔοικεν ὁ Δικαίαρχος. Etenim σύνηθες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν εἰσιέναι συμπόσια, quod exemplis ex Homeri carminibus petitis, Aretes Helenaeque, deinceps comprobatur. Sexcenties ἔθος Ὁμηρικόν, ἔθος Ὁμήρειον, ἔθος ἐστὶν Ὁμήρῳ sive τῷ ποιητῇ commemorantur. Dabo pauca exempla ex ingenti copia, et ut in re nota, ex Scholiis ad Odysseam tantum petita. Legitur statim in vicinia, ad α, 337; ad β, 115; ad γ, 103 (ubi in eadem re et Ὁμηρικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθος et Ὁμηρείῳ ἔθει dictum est); ε, 336 (ἔθος τε Ὁμήρῳ κτλ.); η, 40 (ἔθος τῷ ποιητῇ); θ, 166; κ, 189 (ὑπό τινος - - - ἀγνοοῦντος τὸ Ὁμηρικὸν ἔθος, ὡς θέλει ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ γάρ.) caet. Paraphrasis τὸ καθ' Ὅμηρον ἔθος aliis locis in Scholiis mihi non lecta est, sed quemadmodum Aristonicus recte dixit (Scholl. ad Iliad. Θ, 16): πρὸς τὴν καθ' Ὅμηρον τοῦ κόσμου τάξιν, idemque: οὐκ ἔστι τῆς καθ' Ὅμηρον Ἰάδος τὸ ψιλοῦν τὰ τοιαῦτα (Λ 589), et (Ο, 587) γίνεται δὲ τὸ ὑπερβατὸν οὐ καθ' Ὅμηρον, similiaque bene multa, ita et quod nunc reponendum duxi quin bene dictum sit nemo opinor in dubium vocabit, praesertim cum hic proprie non tam de *Homerica* quadam consuetudine sermo sit, quam de ea, quae *Homericorum heroum aetate* viguisse sit existimanda. Hoc tantum occasione data addo, periphrasticum κατά in nostris satis esse frequens. non tantum in his quale est: ἡ κατὰ Ῥίανον, κατ' Ἀντίμαχον, κατ' Ἀριστοφάνη (ἔκδοσιν), οἱ κατ' Ἀρίσταρχον similibusque pervulgatissimis, sed et in aliis quoque, quorum unum afferam ut mendo liberem. Ad δ, 333 dicitur: ὁ μὲν γὰρ Νέστωρ ὡς ἂν ἐκ πολλοῦ ἀφιγμένος καὶ τῶν κατὰ τοὺς μνηστῆρας οὐκ ἀνήκοος πυνθάνεται τοῦ τρόπου τῆς ἐπηρείας „εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι," ὁ δὲ Μενέλαος πρῶτον πυνθανόμενος σχετλιάζει. (Q) Ut haec Graeca sint, corrigatur sive: πυνθάνεται περὶ τοῦ τρόπου τ. ἐπηρείας, ut praepositionis sigla casu tantum omissa esse

videatur, sive: *τὸν τρόπον τ. ἑ.* Nunc ad Porphyrium redeo Dicaearchi crimen diluentem.

Pergit: *τό τ' αὐτουργεῖν ἐλευθέριον μάλιστα εἶναι ἐδόκει τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ ἐπὶ πλυνοὺς μὴ ὄνειδος εἶναι τὰς τῶν βασιλέων ἀπιέναι θυγατέρας καὶ εἰς ὑδροφορίαν καί τινας τοιαύτας ἰσοδουλικὰς [τὰς] νῦν ἀποβεβλημένας διακονίας.* Ad haec Dindorfius: „suspectum *ἰσοδουλικὰς*, ubi *δουλικὰς* dicendum erat, et supervacaneum *τάς*. Sensus requirit *καί τινας τοιαύτας ὡς δουλικὰς νῦν ἀποβεβλημένας διακονίας*" (Praef. p. xxxvj), recte, nisi quod *ἰσοδουλικὰς* non tentaverim, cum *ἰσόδουλος* extet. Sequitur: *τῇδε* (*δὲ* ins.) *καὶ τὸ παῦσαι ἄλλως οὐκ ἐνῆν τὸν ᾠδὸν μὴ αὐτῇ δεηθείσῃ καὶ μετὰ δακρύων ἱκετευούσῃ*, ubi neque *δέ* abesse potest et cur exciderit palam est. Post pauca (p. 60 l. 4 seqq.): *τὸ δὲ „ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα" οὐκ ἔτι τὸ αὐτὸ τῷ „αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσι || ὡρμᾶτο"· τὸ δὲ κρήδεμνον οὐκ ἦν προσώπου περίβλημα, ἀλλὰ κεφαλῆς.* Multum praestat: *οὐκ ἔστι τὸ αὐτὸ τῷ* et: *τὸ γὰρ κρήδεμνον οὐκ ἦν προσώπου περίβλημα ἀλλὰ κεφαλῆς.*

Difficilior paulo res est in iis quae haec excipiunt, quamobrem integra apponenda erunt, quo liberius rectiusque super ea quae proponam lectoris iudicium sit. *Ὡς οὖν τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καλύπτραν, ἣν κρήδεμνον ἔφη, ταῖς χερσὶν ἐφελκυσαμένη τὰ δάκρυα ἀποκαλύπτειν ἐβούλετο καὶ ἀποψᾶν τῷ κρηδέμνῳ τὰ δάκρυα. τὸ οὖν „ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα" οὐ τὴν περιβάλλουσαν δηλοῖ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς παρείας, μόνους τοὺς ὀφθαλμοὺς δεικνῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἐφελκύσασαν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ κρήδεμνον, καὶ γυμνώσασαν μὲν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον δείξασαν, κρατοῦσαν δὲ ἐν ταῖς χερσὶ πρὸ τῶν παρειῶν τὰ δάκρυα, ὥσπερ καὶ Τηλέμαχος δακρύων τὴν χλαῖναν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνίσχει.* De his, quae sic edita Harleiani lectionem repraesentant, ita disputat Dindorfius in Praefatione: „haec non integra. Nam neque *ὡς* habet quod ei respondeat et suspectum est duplex *τὰ δάκρυα*, quorum prius (ante *ἀποκαλύπτειν*) si recte habet, altero loco *αὐτὰ* potius dici debebat. Atque id ipsum habet D, in quo scriptum est *τῷ κρηδέμνῳ αὐτὰ ὥσπερ καὶ Τηλέμαχος δακρύων* etc. verbis mediis *τὰ δάκρυα. τὸ οὖν* usque ad *πρὸ τῶν παρειῶν τὰ δάκρυα* (p. 60 l. 15—21) omissis" (Praef. p. xxxvi). Haec si recte intelligo, Dindorfius Codicis Parisini scriptura Porphyrii manum repraesentari existimat, quae abundantiora in Harleiano leguntur ab altero *τὰ δάκρυα* ad tertium (p. 60, l. 15—21), ea sequioris cuiusdam additamentum habet. Sed, — dicam verbis Herodiani (ad Iliad E, 76) quod pace summi viri dictum esto —, *ἔστι μὲν οὖν ὃ λέγει πιθανόν, --- οὔ γε μὴν ἀληθές.* Nam primum nota res est scribas propter *ὁμοιοτέλευτον* quaedam omittere solere etiam cum sententiae detrimento; eosdem propter eandem causam copiosas sententias infercire, minus opinor pervulgatum est. Deinde verba a Dindorfio suspicione notata omnia stili Porphyriani impressa vestigia habent, ut aegre tantum iis carere cogamur. Et, quod gravissimum, ne iis quidem eiectis tollitur difficultas quam Dindorfius de vocula *ὡς* movit, non habente „quod ei respondeat." Esto, legatur auctore Codice D: *ὡς οὖν τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καλύπτραν --- ταῖς χερσὶν ἐφελκυσαμένη τὰ δάκρυα ἀποκαλύπτειν ἐβούλετο καὶ ἀποψᾶν τῷ κρηδέμνῳ αὐτά, ὥσπερ καὶ Τηλέμαχος δακρύων τὴν χλαῖναν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνίσχει.* Num sic *ὡς* minus molestum erit? Sequenti *ὥσπερ* certe respondere non potest, nam *οὕτως* oportebat esse. At equidem omnia alia de hoc toto loco statuenda opinor. Primum *ὡς* mihi nihil offensionis habere videtur, cum ex pervulgato Graecitatis more participiis iunctum de *externa rei specie*, de *consilio*, de *opinione* ponatur, *ὡς οὖν τὴν καλύπτραν ἐφελκυσαμένη τὰ δάκρυα ἀποκαλύπτειν ἐβούλετο*, cuius usus etsi ferme putidum est exempla afferre velle, tamen unum adiiciam, ut sit instar omnium. Graeci apud Xenophontem septem dies a Carduchis male habiti tandem in planitiem descendunt et suavi laborum praeteritorum memoria se oblectant. Etenim *ἑπτὰ ἡμέρας --- ἔπαθον κακὰ ὅσα οὐδὲ τὰ σύμπαντα ὑπὸ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνους. ὡς οὖν ἀπηλλαγμένοι τούτων ἡδέως ἐκοιμήθησαν.* (Anab. IV, iii, 2.) Sed alia sunt quae me in hac Porphyrianae disputationis parte advertant. Nempe totum locum accurate considerantibus prorsus idem bis dici apparet verbis non admodum diversis, primo brevius, deinde uberius, atque ita ut brevior uberiorque sententia eodem fere modo incipiant (*ὡς οὖν — τὸ οὖν*), nullo transitionis vinculo inter se connexae. Quod cum etiam in Porphyrio non ferendum esse videatur, suspicor non longiorem sententiam, quod Din-

dorfius voluisse videtur, sed breviorem illam, quae est in D, (p. 60 l. 13—15) e textu eiiciendam esse, quo facto adhibitis quas supra proposui correctionibus omnia cohaerebunt optime. Τὸ δὲ „ἄντα παρειάων κτλ." οὐκ ἔστι τὸ αὐτὸ τῷ „αὐτίκα --- ὠρμᾶτο". τὸ γὰρ κρήδεμνον οὐκ ἦν προσώπου περίβλημα, ἀλλὰ κεφαλῆς, ὥς πού φησι (Il. Ξ, 184) „κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων, || καλῷ νηγατέῳ, λευκὸν δ' ἦν ἠέλιος ὥς." Τὸ οὖν „ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα" οὐ τὴν περιβάλλουσαν δηλοῖ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς παρειάς, μόνους τοὺς ὀφθαλμοὺς δεικνῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἐφελκύσασαν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸ κρήδεμνον, καὶ γυμνώσασαν μὲν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον δείξασαν, κρατοῦσαν δὲ ἐν ταῖς χερσὶ πρὸ τῶν παρειῶν τὰ δάκρυα κτλ. Quod in his aliquando vitiosum putabam κρατοῦσαν τὰ δάκρυα, et in κρύπτουσαν mutandum, nunc non sollicitandum existimo, satis defensum Xenophonteo: καὶ ἅμα ταῦτα λέγων πολὺ ἔτι μᾶλλον ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῶν δακρύων. (Cyrop. V, v § 10.) Quae eiicienda proposui, ea non aliunde adscita mihi videntur, verum ipsam esse Porphyrii sententiam puto in brevius contractam, quod in longe plurimis eius disputationibus ct ad Iliadem et ad Odysseam usu venit, ut aut in iisdem codicibus aut in aliis eadem eius observatio duplici forma adsit et integra et compendifacta; qua de re et alii dixerunt et nos uberius agemus in altera huius opusculi parte. Harleianus igitur, ut est meliore fide, utramque coniunxit prout fortasse iam in ipsius archetypo aut conglutinatae erant, aut altera in interiore, altera in exteriore margine appicta; Parisinus alterutram abundare recte perspiciens, unam suppressit, sed sive casu sive perversa opinione ductus, integriorem. Quae si probabiliter disputata sunt, confirmatur id, quod iam in Observatt. (p. 32 seqq.) posueram, et Harleianum (H) et Parisinum (D) ex eodem vel certe simillimo archetypo fluxisse lacero vitiisque inquinato, quae omnia scriba Codicis H optima fide ut potuit repraesentavit, qui D exaravit rodere maluit et pro suo captu corrigere scilicet.

Multo faciiius est lacunam parvam, quae est in huius ζητήματος fine, sarcire, unde iterum confirmantur quae supra posita sunt. Demonstravit in praecedentibus Porphyrius, quae Penelope faciat, eam haec omnia lacrimas occultandi studio fa-

cere, quemadmodum Ulixes fecit in convivio Phaeacum. εἰ δὲ Ὀδυσσεὺς ἀνὴρ ὢν ᾐδεῖτο κλαίων φαίνεσθαι ἐν συμποσίῳ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκάλυπτε καὶ τὸ πρόσωπον, πῶς οὐκέτι μᾶλλον ἡ παρὰ αὐτῷ παίδευσις .... αἰσχύνη ἐπὶ ἀνδρῶν οὐ σφόδρα καθεστηκότων. Post παίδευσις Cramerus, quod repetivit Dindorfiana editio: „nullum hic in H finis Scholii indicium, sed vacuum spatium dimid. lin." Suaviter! Quicunque autem neque παίδευσιν flentem vel non flentem concoquunt, neque quid αἰσχύνη ἐπὶ ἀνδρῶν οὐ σφόδρα καθεστηκότων sic nude positum sibi velit intelligunt, non gravabuntur, spero, mecum restituere Porphyrii manum hancce: εἰ δὲ Ὀδυσσεὺς ἀνὴρ ὢν ᾐδεῖτο κλαίων φαίνεσθαι ἐν συμποσίῳ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκάλυπτε καὶ τὸ πρόσωπον, πῶς οὐκέτι μᾶλλον ἡ παρὰ (l. παρ') αὐτοῦ παιδευθεῖσ(α γυνὴ κλαίειν vel δακρύειν) αἰσχύνεται ἐπὶ ἀνδρῶν οὐ σφόδρα καθεστηκότων; In lacuna explenda ipsa verba quis praestet? Caetera vero et totus sententiae tenor satis certa esse arbitror. Qui sciam, rogas? Est in Ambrosiano E prolixae nostrae disputationis particula, versui 334 adscripta. Ea igitur haec habet. τὸ ἄντα παρειάων σχομένη" οὐ πάρεργον (immo περίεργον, ut p. 59, 7), ἀλλὰ δηλαδὴ καθελοῦσα τῆς κεφαλῆς μετὰ χειρῶν εἶλε· καὶ ἄλλως παρ' Ὀδυσσέως ἔμαθε κρύπτειν ἐν συμποσίοις τὸ δάκρυον. ἀλλ' οὐδὲ τῆς στάσεως τῶν θεραπαινῶν ἡ κατάστασις· ὑποφαίνει γὰρ τῆς δεσποίνης τὴν κατάστασιν. Satin certa haec sunt? Sed simul extrema e Codice E, ut alia in his Scholiis quamplurima, documento sunto, quam foede contractis corruptisque in plerisque Scholiis laciniis utamur. Nunc integra disputatione forte fortuna superstite, his tuto carere poteramus, sed cum adsint, illa duce monstra et portenta epitomes quodammodo procurare licebit. Quid sit ἡ κατάστασις τῆς στάσεως τῶν θεραπαινῶν (ad quae Buttmannus ex superioribus πάρεργος intelligendum censebat, ut aliqua saltem inesset sententia, licet et hoc vocabulum correctione indigeat,) nemo facile dicat, neque magis, quae sit κατάστασις ὑποφαίνουσα τῆς δεσποίνης τὴν κατάστασιν. Homo scripsisse videtur: ἀλλ' οὐδὲ ἄνευ προφάσεως τῶν θεραπαινῶν ἡ κατάστασις· ὑποφαίνει γὰρ τῆς δεσποίνης τὴν σωφροσύνην, quae Porphyrii sententiam non male referunt. Sed ad hanc ut revertamur, nunc quid Parisinus D pro ver-

bis Harleiani *παίδευσις ...... αἰσχύνη* praebeat videamus. Is autem habet „*παιδευθεὶς αἰσχύνομαι* sine lacuna", (Praef. p. xxxvij) unde quae reposuimus *παιδευθεῖσα* et *αἰσχύνεται* certo certius fiunt, nam hoc ex compendio tantum male a librario expleto perversum est. Caeterum quae de utriusque Codicis cognatione et olim et nunc monuimus, ea egregie ut dixi nostri loci et vitio et medela confirmantur. Erant sine dubio post *παιδευθεισ*, — antiquo more *παιδευθισ* scriptum, — nonnulla quae neuter librarius discernere poterat. Qui Harleianum exaravit iis quae expedire nequibat spatium vacuum reliquit, Parisini scriba lacunam dissimulare maluit.

α, 366. Proci Penelopes forma obstupefacti *πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι*, cuius versus haec est paraphrasis in B (Ambros. 99): *ἤτοι μετὰ ταῦτα τοῦ κοιμηθῆναι ηὔξαντο, ἐπεὶ ἐθαύμασαν αὐτὴν ἰδόντες*. Ut haec aliquid significent, priora sic sunt scribenda: *ἤτοι μετὰ ταύτης* [*τοῦ* del.] *κοιμηθῆναι ηὔξαντο*.

α, 374. Telemachus procis iratus intonat:

ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,

et quae sequuntur, quae minaciter ita concludit: *νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε*. Quaesitum est cur, cum tamen Telemachus procorum petulantiae obsistere nequeat, intempestive indignabundus tam acerbe in eos invehatur. Id autem Scholiastis ideo factum esse videtur: *προλέγων πολλάκις ἀναπολόγητον αὐτοῖς παρίστησι τὴν κατηγορίαν, ὡς καὶ τῷ Αἰγίσθῳ*. (E Q). At Telemachum inter et Aegisthum nulla necessitas interesse poterat, ut alter alterum commonefaceret. Itaque sensu cassa haec erunt, donec in fine duo verba addantur: *ὡς καὶ τῷ Αἰγίσθῳ* (*ὁ Ζεύς*.) Spectant enim Iovis de Aegistho verba in concilio deorum: *ἐπεὶ πρό οἱ* (Aegistho) *εἴπομεν ἡμεῖς*, || *Ἑρμείαν πέμψαντες ἐύσκοπον Ἀργεϊφόντην*, || *μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν*. (*α*, 37 seqq.) Nec semel hoc factum. Eodem modo ad *β*, 215: *νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο* in solo Parisino S est: *τὴν ὑποστροφὴν ἀκουσόμενος τοῦ πατρὸς τοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον*, ad quae Dindorfius recte:

„excidit *ἀπόντος*." Reliqua huius generis permulta postea ordine pertractabo.

α, 378. *ἐπιβώσομαι* exponitur *ἐπιβοήσομαι*, --- *ἐπιμαρτύρομαι*, *ἐπικαλέσομαι*, ubi quod medium legitur verbum in *ἐπιμαρτυροῦμαι* refingatur.

Ad *α*, 389 iterum Porphyrii *ζήτημα* est, in tribus Codd. servatum, integerrime in H, minus integre — ut videtur — in D, flagitiose contractum in E, cuius partem iam in Observatt. (p. 45) tetigimus, nunc reliqua persequemur. Summa disputationis haec est. Antinoo Ithacae regnum invidiose Telemacho deprecanti, — *μή σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων* || *ποιήσειεν, ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν* (vs. 386, 387) — hic ita respondet:

καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διός γε διδόντος ἀρέσθαι.
ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
ἀφνειὸν πέλεται καὶ τιμηέστερος αὐτός. (vs. 390—393.)

Haec inversis periodis accipienda vult Porphyrius, — *ἀνεστραμμένης τῆς περίοδου ἀκουστέον*, — ita ut mente praecedant versus 392, 393 (*οὐ μὲν γάρ τι --- τιμηέστερος αὐτός*), versus 390, 391 hos excipiant, (*καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι --- ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι*) nam bis positum *τοῦτο* — inquit — non priora respicit ab Antinoo dicta, quod ineptum foret, sed sequentia: *οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν*. Quae haec excipit argumentatio, ea ita erit constituenda: *Ἐπεὶ γὰρ ὡς ἐν εὐχῇ προήγαγε τὸν λόγον Ἀντίνους „μή σέγ' ἐν ἀμφιάλῳ" κτλ., ἀπευχόμενος διὰ τὸ μῖσος τὴν τεῦξιν τῆς ἀρχῆς, Τηλέμαχος οὐχ ὡς ἐχθροῦ προσποιεῖται τὴν ἀπευχὴν τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ὡς φίλου ὄντος ἀπευχήν τινος κακοῦ·* (*καὶ* add.) *οὐκ ἐλέγχων ὅτι ἐξ ἀπεχθείας πεποίηται τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἀπευχὴν ὁ Ἀντίνους, προσποιούμενος δὲ ὡς ἀπὸ φίλου γενέσθαι κακοῦ παραίτησιν*(,) *δι' εὐχῆς διορθοῦσθαι προσποιεῖται* (?), *ὅτι* [*δὲ* del.] *μὴν τοῦτο θέλει Διός γε διδόντος ἀρέσθαι, τὸ βασιλεῦσαι δηλονότι, ὃ σύ μοι ἀπηύξω κηδόμενος ἴσως ἐμοῦ*. In his primum *ὑποστιγμὴν* posui pro commate post verba: *ἀπευχήν τινος κακοῦ*, tum ante *οὐκ ἐλέγχων* addendum censeo *καί*: sequitur enim alterum argumentationis membrum, cum in praecedentibus ser-

mo sit *περὶ τοῦ τί*, nunc *περὶ τοῦ πῶς*, ac primum ponatur tantum, Telemachum sic simulare, quasi Antinoi deprecationem revera ex maligno animo profectam amice dictam acciperet, quibus nunc adiungitur, quomodo fictae benevolentiae vota ironica explicatione callide exploserit, ut dicat: tune igitur regnum tantum malum existimas, ut me parvulum eius oneris expertem fore cupias? mihi contra non adeo improba merx esse videtur. Operose sane, siquidem Porphyrio non sine magno semper cogitandi enunciandique molimine ab una argumentationis parte ad alteram transire mos est. Mox incisio minor desideratur post *παραίτησιν*, nec reticeo suspicionem, ultimum verbum in *διορθοῦσθαι προσποιεῖται* mihi quidem vitium alere videri. Neque enim Porphyrianum est ter repetitum illud *προσποιεῖται*, *προσποιούμενος*, *προσποιεῖται* brevi spatio interiecto, neque hoc verbum ultimo loco sententiae aptum. Fingebat Telemachus, quo animo Antinoi *ἀπευχὴν* factam censeret, ipsius Telemachi votum hercle neque fictum neque simulatum erat. Quamobrem Porphyrium dedisse suspicor: Telemachus simulatam Antinoi benevolentiam *δι' εὐχῆς διορθοῦσθαι προθυμεῖται*. Denique voculam *δέ* post *ὅτι* delendam esse etiam Dindorfium statuisse video, in adnotatione dicentem: „*δὲ* aut delendum aut saltem in *καὶ* mutandum," quorum illud et ipse amplector, hoc absonum est. Nempe *δέ* in hac paragrapho errabundam vitam agit bis otiose illatum, et post *ὅτι*, ut nunc vidimus, et supra (l. 13) post *Τηλέμαχος*, ubi Dindorfius particulam plane suppressit, lectore tamen in Adnotationibus monito.

Sequentia non minus laborant. Pergit: *εἶτα περὶ μὲν τῆς βασιλείας φησὶ μὴ ἀμφισβητεῖν, περὶ μέντοι τοῦ ἑαυτοῦ οἴκου· — — — ὡς τῆς βασιλείας μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν βασιλέα ἐπὶ τῇ τύχῃ κειμένης. τῶν δὲ κτημάτων ὧν δέδωκεν ὁ βασιλεὺς ὀφείλοντα κύριον εἶναι ᾧ δέδωκε.* Rei natura, credo, suadet: *τῶν κτημάτων ὧν λέλοιπεν ὁ βασιλεὺς ὀφείλοντα κύριον εἶναι ᾧ λέλοιπε.*

α, 394. Quod fere accidit, sunt et huius quaestionis Porphyrianae disiecta membra in variis codicibus variis versibus adscripta. Sicut ad versum, quem supra posui, haec sunt in HQ: *ὃ λέγει τοιοῦτόν ἐστι· βασιλεῖς εἰσι πολλοὶ ἐν τῇ ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, ἤτοι*

ἐπιτήδειοι εἰς τὸ ἄρχειν· ἀφ' ὧν τίς τὸ βασιλεύειν ἔχει (*ἕξει* Buttm. ci.) *ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Ὀδυσσέως, διὰ τὸ θανεῖν ἐκεῖνον; ἐὰν ἡμῖν ὁ Ζεὺς δώσει ἔργα παλίντροπα, ἤτοι ἐναντία τῶν πράξεων τῶν μνηστήρων, καὶ βοηθήσῃ, ἐγὼ ἔσομαι ἄναξ τοῦ ἐμοῦ οἴκου καὶ οὐχ ὑμεῖς.* Absurde, sed ut nullo negotio verum restitui possit. Fuit: — — *ἀφ' ὧν τις τὸ βασιλεύειν ἔχῃ ἐν τ. οἴκῳ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Ὀδυσσέως, διὰ τὸ θανεῖν ἐκεῖνον·* (deleto interrogationis signo) *ἐὰν* (*δ'* ins.) *ἡμῖν ὁ Ζεὺς δῷσι* (cfr. Dind. not.) *ἔργα παλίντροπα*, — — — *ἐγὼ ἔσομαι ἄναξ τοῦ ἐμοῦ οἴκου καὶ οὐχ ὑμεῖς.*

α, 408. Ad *πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο* haec sunt, fortasse Aristonici: *τινὲς γράφουσιν, „οἰχομένοιο". ἄμεινον δὲ εὐφημίζεσθαι τὴν ἄφιξιν τὸν Εὐρύμαχον ὑποθωπεύοντα Τηλέμαχον πρὸς τὸ μαθεῖν περὶ τοῦ ξένου.* (EQRS) Ultima duabus literulis auctiora sunto: *πρὸς τὸ μαθεῖ*N TI *περὶ τοῦ ξένου.* Extrema litera verbi *μαθεῖν* de more *τι* absorpsit.

α, 411. Idem Eurymachus de Mente: *οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.* Huius paraphrasis est in S: *οὐ γὰρ κατὰ τὴν πρόσοψιν ὅμοιος ἦν τῷ κακῷ.* Homo scripserat, opinor, *ὅμοιος ἦν τῳ κακῷ.*

α, 413. Respondet Telemachus:

Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο·
οὔτ' οὖν ἀγγελίῃ ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα μήτηρ
ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται. (413—417.)

Pauca his addit, quis hospes fuerit candide indicans. Super haec Scholiastes nescio quis — laciniae videntur ex ampliore Porphyrii disputatione, — ita commentatus est. *Ἡ μὲν ἐρώτησις ἁπλῆ περὶ τοῦ ξένου εἴ τι ἀγγέλλει· ὁ δὲ ἐν κεφαλαίῳ δηλώσας τὸ κεχαρισμένον Εὐρυμάχῳ ταῦτα ἐπάγει, οἷον, ἐάν τις ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς ἀγγελία ἢ μαντεία· αὐτὸς δὲ προσέχειν οὐδενί φησι. διόλου οὖν ἔργον ἐστὶ Τηλεμάχῳ ἐν ῥᾳθυμίᾳ αὐτοὺς διαφυλάσσειν.* Servata sunt haec in pluribus Codicibus (EHQSD), sed praesertim quae diductis literis significavi corrupta sine dubio et certe impeditissima.

Quae exscripsi ex Dindorfii emendationibus sunt, Buttmanni humeris ut plurimum nixi. Codices praebent: ὁ δὲ ἐν κεφαλαίῳ δηλώσας τὸ κεχαρισμένον Εὐρυμάχῳ πάντα ἐπάγει, οἷον, ἐάν (ἄν H) τις ἐλπὶς ἐφ' ἡμᾶς ἀγγελοῦσα μαντείας αὐτὸς δὲ -- φησι. Sic EHQ; nec multo aliter S (Parisinus 2894): -- πάντα ἐποίει. οὕτω μέν τις ἐλπὶς ἐφ' ἡμᾶς ἀγγέλλουσα μαντείας, cum Parisinus D omnia inter οἷον et οὐδενί φησι simpliciter omittat, me quidem iudice ea de causa, quod haec in communi omnium archetypo aut situ et madore evanida aut pallidiore atramento scripta clare discerni non poterant. Sic igitur Codices. Criticorum mutationes obscuro loco non multum lucis attulisse mihi videntur; quid enim lucremur πάντα — quod omnes libri habent — in ταῦτα mutato, quod Buttmanno debetur, prorsus non dispicio, neque magis quid sit μαντεία ἔρχεται ἐφ' ἡμᾶς, nec, si recte haberet, ad quodnam ex praecedentibus verbum referendum sit οὐδενὶ προσέχειν, — haud paulo rectius tamen, ut semper, Buttmannus: ἐάν τις ἔλθῃ ἐλπὶς ἐφ' ἡμᾶς ἐξ ἀγγελίας ἢ μαντείας, — nec quid δὲ post αὐτὸς positum significet, nec quomodo tota periodus struenda sit ullo modo intelligo. Neque tamen haec propterea dico, ac si ipse tenebris a loco dispellendis par sim. Cum sententia etiam ex verbis pessime habitis pelluceat, tentavi: ὁ δὲ ἐν κεφαλαίῳ δηλώσας τὸ κεχαρισμένον Εὐρυμάχῳ. (nempe verbis: ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο) πάντα (? an: πλείω?) ἐπάγει, οἷον, ἐάν τις ἐλπίσῃ εὐφήμοις ἀγγέλοις ἢ μαντείαις, αὐτὸς προσέχειν οὐδενὶ φήσας. eiecto δὲ, quod accessisse potest, postquam φήσας in φησι abiit. Cui correctioni aliquid commendationis accedere potest ex Scholio ad vs. 415, (item ex DEQS) ubi, memorata lectionis varietate εἴ τινα pro ἥντινα (ex Herodiano?), haec leguntur: ἐξεφαύλιστεν (ἐξεφαύλισε δὲ recte D) ὡς γυναικεῖον ὂν (ins. τὸ) ταῖς τοιαύταις μαντείαις πιστεύειν. Sed ne sic quidem mihi satisfeci. Ut unum tangam, deëst, quam tamen omissam esse non est credibile, omnis mentio eorum, quae *in fine* ad ipsam de hospite quaestionem respondit Telemachus. Quamobrem obscurum locum acutioribus commendatum velim.

α, 427. Μερμηρίζων exponitur in EQS: εἰς πολλὰ μέρη μερίζων τὴν ψυχήν, καὶ ἐνθυμούμενος περὶ τῆς ἐσομένης ἐκκλησίας. Ex his EQ habent: καὶ εἰς πολλὰ μέρη κτλ. Itaque fuit: ὡς εἰς πολλὰ μέρη μερίζων τὴν ψυχήν κτλ.

α, 428. Κέδν' εἰδυῖα dicitur esse: προσφιλῆ, συνετὰ φρονοῦσα. Malim: προσφιλῆ (ἢ) συνετὰ φρονοῦσα.

α, 438. Ad γραίης πυκιμηδέος est in P: καὶ τοῦτο πεπλασμένον .... τῆς, ἤγουν τῆς πυκνὰ καὶ συνετὰ μήδεα ἐχούσης. De his Buttmannus: „quae punctis notavi legere non potui: sed videtur esse ἐστὶν, ut vox τῆς sit delenda." Melius Dindorfius: „fort. συνετῆς", nisi quod et aliud verbum est addendum. Verum erit: καὶ τοῦτο πεπλασμένον (ὄνομα συνε-)τῆς quemadmodum v. c. idem Palatinus ad Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο (vs. 429) adscripsit: πεπλασμένα εἰσὶ τὰ παρόντα ὀνόματα, et ad Φρονίοιο Νοήμονα (β. 386) Parisinus S: πεποίηκεν (videtur fuisse ὠνοματοπεποίηκεν Praef. p. XLVII) πλαστὰ ὀνόματα, ne plura adducam in re aperta. Ὄνομα, $\overset{N}{O}$ ταχυγραφικῶς scriptum, (cfr. Bast. p. 790, 827) ab ultima syllaba praecedentis vocabuli (πεπλασμένον) esse absorptum sponte patet estque ea res notissima. Itaque satis habebo, si ex permultis locis simili modo sanandis nunc unum excitavero, Heracliti inquam, etiam a Lehrsio (App. ad Herod. Scriptt. tria emend. p. 458) obiter tractatum. Scribit autem Heraclitus, ut demonstret ἥλιος Ἀπόλλων, ὁ δέ γ' Ἀπόλλων ἥλιος, ita: Φοῖβον οὖν, ἀπὸ τῶν ἀκτίνων λαμπρῶν (Codd. λαμπρόν) αὐτὸν ὀνομάζει, τὸ μόνον ἡλίῳ προσῆκον (Codd. etiam Scholiorum ad Iliad. A. 43 et 72 προσόν) ἐξ ἴσου κοινώσας Ἀπόλλωνι (c. VII, p. 12 Mehl.). Codicum lectionem λαμπρόν non sollicitandam fuisse, Mehlerus ipse postea vidit, Praef. p. xj. Sed hoc non satis est. Ne locus hiet, ita est constituendus: Φοῖβον οὖν (ὡς) ἀπὸ τῶν ἀκτίνων λαμπρὸν αὐτὸν ὀνομάζει, τὸ μόνον ἡλίῳ προσῆκον (ὄνομα) ἐξ ἴσου κοινώσας Ἀπόλλωνι [1])

---

1) Bis haec Heraclitea in Scholiis ad Iliad. servata sunt, ad A, 43: Φοῖβον οὖν αὐτὸν ὀνομάζει ἀπὸ τῶν ἀκτίνων λαμπρὸν ὄντα (unde iam insertum a me ὡς satis stabilitur), τὸ μόνον ἡλίῳ προσὸν ἐξ ἴσου κοινώσας Ἀπόλλωνι καὶ Μούσῃ, et disertius ad A, 72: Φοῖβον οὖν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀκτίνων ὀνομάζει ὡς λαμπρόν, τὸ μόνον

Ad nostrum locum ut revertar, non magis in fine rectum videtur: τῆς π. καὶ συνετὰ μήδεα ἐχούσης. Codex habet εἰδούσῃ, unde non hoc erat eruendum, sed Homericum et usitatum: τῆς πυκνὰ καὶ συνετὰ μήδεα εἰδυίας. Eodem modo de eodem vocabulo Parisinus S: τῆς συνετὰ βουλεύματα εἰδυίας.

α, 443. Ad οἰὸς ἀώτῳ haec sunt in Scholiis Vulgatis quae dicuntur (V): τῷ ἄνθει καὶ τῷ καλλίστῳ τοῦ προβάτου. λέγει δὲ τῶν ἐξ ἁπαλῶν ἐρίων γεγονότων περιβολαίων, absurde pro: λέγει δὲ (ἐπὶ ins.) τῶν ἐξ ἁπαλῶν ἐρίων γεγονότων περιβολαίων. Non absimili modo est in H: τῷ ἄνθει τῆς ῥίὸς, -- ἤγουν τῷ ἐξ ἁπαλῶν ἐρίων γεγονότι περιβολαίῳ.

Nunc ad libri secundi Scholia transeo.

II.

Iam in ipso libri initio ad primum statim versum peccatum est. Incipit liber secundus ab ortu solis: ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς. Philosophatur ad haec Porphyrius de variis Aurorae cognominibus agens: εἴπωμεν δὲ καὶ τί τὸ διά- φορον τῆς ῥοδοδακτύλου πρὸς τὴν κροκόπεπλον. Quorum verborum ubi discrimen argute explicavit, aliud de eadem materia addit non minus argutum. Nempe in cognato versu: ἠὼς μὲν κροκό- πεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν duo esse animadvertenda ait; alterum verbo ἐκίδνατο παρατάσεως inesse notionem, non συν- τελείας, [1]) quod nemo hercle contradicet, alterum quod ex

ἡλίῳ — — — Ἀπόλλωνι καὶ Μούσαις. De verbis καὶ Μούσῃ vel Μούσαις quae in re obscura dici potuerunt dixit Lehrsius ad Herod. p. 458, 459. Simul attendi velim, qua licentia in vocabulorum tenore continuando Scholiorum sive consarcinatores sive descriptores grassati sint.

1) I. e. ἐκίδνατο est παρατατικόν, non συντελικόν, quod artis vocabulum nonnumquam etiam aoristum complectitur, ut v. c. in Aristonici nota ad E, 842: ἐξενάριζεν: — — — ὅτι τινὲς γράφουσιν ἐξενάρ ξεν. συντελικὸν δὲ γίνεται, δεῖ δὲ παρατατικῶς. Saepius ita loquuntur grammaticae artis doctores, cuius rei nunc unum exemplum producam ex Etymologico Magno petitum antiquiorem quendam auctorem compilante, et ut hic illic paulo emendatiorem reddam locum etiam post Gaisfordi curas male habitum et quod nostra hinc Scholia locupletanda sunt. Etymologus igitur s. v. Ἶξον (p. 472 l. 10—26) haec habet: „Οἱ δ' ἶξον κοίλην Λακε-

his, quae infra sequuntur, verbis eruendum atque divinandum magis est quam intelligendum. Καὶ ὅτι σὺν τῷ ἀποτελέσματι

δαίμονα." (δ, 1) Ἀπολλώνιος ἀπὸ τοῦ ἵκω τοῦ διὰ τοῦ ι γραφομένου λέγει, ὁ (οὗ?) δεύτερος ἀόριστος ἶκον καὶ τροπῇ Βοιωτικῇ τοῦ κ εἰς ξ ἶξον. [οὕτως Ἀπολλώνιος.] ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς τοῦτο καὶ τὰ ὅμοια ἐκ μέλλοντος λέγει μετατεθεῖσθαι εἰς ἐνεστῶτα· ἵξω καὶ ὁ παρατατικὸς ἶξον, ἶξες, ἶξε· τὸ πληθυντικόν, ἵξομεν, ἵξετε, ἶξον. ὅτι δὲ οὐκ ἔστι δεύτερος ἀόριστος ἀλλὰ παρατατικὸς τὰ τοιαῦτα ἐλέγχει καὶ τὰ προστακτικά· εὑρήσεις γὰρ βῆσε καὶ ἶξε καὶ οἶσε, ὡς τύπτε καὶ γράφε. εἰ δὲ ἦν ἀόριστος, ἦν ἂν βῆσον καὶ ἶξον. ἔστι δὲ οἴσω μέλλων· οὗ ἄλλο κίνημα οὐχ εὕρηται πλὴν τοῦ αὐτοῦ μέλλοντος. τὸν δὲ Ἀπολλωνίου λόγον, δέον εἶναι μᾶλλον ἀληθέστερον· οὐ γὰρ παράτασιν σημαίνει τὸ »οἱ δ' ἶξον," ἀλλὰ συντέλειαν· ὅ τι παραγωγαὶ γεγόνασιν. οὐ γὰρ ταῖς φωναῖς τὰ μέρη τοῦ λόγου ἀκολουθεῖ, ἀλλὰ τοῖς σημαινομένοις [ζητήμασιν.] Ita legitur in Sylburgii editione. Gaisfordus, ducibus libris quibusdam, optime seclusit οὕτως Ἀπολλώνιος et ultimum ζητήμασιν, hoc Epimerismorum quoque auctoritate damnatum; idem, eorundem Epimerismorum indicio sagaciter usus, quorum locum statim subiiciam, ex inepto παραγωγαὶ γεγόνασιν elicuit παραγεγόνασιν. Sed his adscitis praeter ὁ in οὗ mutatum, quod indicavi, alia quoque mutanda videntur. Primum supplendum: οὐ γ. παράτασιν σημαίνει τὸ „οἱ δ' ἶξον", (ὅτι παρεγένοντο), ἀλλὰ συντέλειαν, ὅτι παραγεγόνασιν. Praeterea vitium est vix explicabile in δέον. Repetivit Gaisfordus Henrici Stephani sententiam, δέον valere δέον ἐστί, id est δεῖ. Pulchra sane sententia in homine Graeco cuiuslibet aetatis: τὸν Ἀπ. λόγον δέον ἐστὶν εἶναι μᾶλλον ἀληθέστερον. Facile esset corrigere δεῖ, — etsi non haberem explicare unde perversa scriptura orta sit, — sed nihil sic proficimus. Non est recte cogitatum: τὸν Ἀπολλ. λόγον δεῖ εἶναι μ. ἀληθέστερον. Cur, quaeso, *oportet*? Sed corrigendum existimo: τὸν δὲ Ἀπολλωνίου λόγον λέγομεν εἶναι μᾶλλον ἀληθέστερον· οὐ γὰρ κτλ. quae sunt verba Apollonii rationes Herodiani rationibus praeponentis. Utriusque emendationis fideiussor mihi etiam sit, ut Gaisfordio fuit, locus Epimerismorum: Ἶξον: »Οἱ δ' ἶξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν." δευτέρου ἀορίστου· ὃν οὐκ ὤφειλεν ἔχειν τὸ ξ, ἀλλὰ τὸ κ· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἥκω (sic! l. ἵκω) ἔστιν· ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς ἐκ μέλλοντος λέγει μετατεθεῖσθαι εἰς ἐνεστῶτα, καὶ εἶναι παρατατικοῦ πληθυντικοῦ, οἷον., ἵξομεν, ἵξετε, ἶξον. ἀλλ' ἀντίκειται τῇ Ἡρωδιανοῦ δόξῃ τὸ σημαινόμενον· οὐ γὰρ παράτασιν σημαίνει, ὅτι παρεγένοντο. ἀλλὰ συντέλειαν, ὅτι παραγεγόνασι· δεῖ δὲ μὴ τῆς φωνῆς (sic! l. ταῖς φωναῖς) ἀκολουθεῖν τὰ μέρη τοῦ λόγου, ἀλλὰ τοῖς σημαινομένοις. δεύτερος οὖν ἀόριστός ἐστι κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον· ἔστι γὰρ ἶκον καὶ κατὰ τροπὴν Βοιωτικὴν τοῦ κ εἰς ξ (ἶξον add.), οὗ τὸ προστακτικόν ἶξε, ὡς τό »οἶσε θέειον, γρηῦ" (χ, 481). καὶ τοῦ ἀορίστου δεῖ λέγειν εἶναι, ἴσως ποιητικῶς μεταπλασθέντος τοῦ τέλους, ὡς τὸ τύψον καὶ λάβον· τὸ γὰρ ἀνάλογον τύψε καὶ λάβε· ἀλλὰ Συρρακουσίῳ (Συρακ.) ἔθει, ὡς δέδεικται, τὸ τύψον καὶ λάβον. Etymologum et collectorem Epimerismorum eundem auctorem sequi per se patet, hoc quoque perspicuum est, in Etymologico Herodiani sententiam planius tradi, nam quae in Epimerismorum exitu leguntur merae sunt ineptiae. Neque tamen vel Etymologum Herodiani sententiam recte retulisse credam. Ut uno exemplo defungar, Herodianumne in animum indu-

καὶ τὸν κύριον τοῦ ἀποτελουμένου εἶναι βούλεται. ἡ μὲν γὰρ θεὸς κροκόπεπλος, ὡς ἂν οὖσα ἔννους τε καὶ ἔμψυχος καὶ ἐν σώματι. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς φῶς σκεδάννυτο περὶ τὴν γῆν. ὁ δὲ λαβὼν τὴν σωματοειδῆ θεὸν ἐν τῷ κροκόπεπλος συνήντησεν αὐτὴν τῷ σκεδαννυμένῳ ἀπ' αὐτῆς φωτί, εἰπὼν αὐτήν, ἀλλ' οὐχὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς φῶς σκεδάννυσθαι. ἔνθα δήπου ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, ἀλλὰ τὸ ἀπ' αὐτῆς φῶς ἡμερινόν. ἀλλ' οἶδεν, ὅπου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀποτελοῦν. (EQD) Nonnulla ex his, Dindorfio in Praefatione (p. XXXIX) monente, ex Parisino D in melius mutari possunt. Hinc vitiosum σκεδάννυτο περὶ τὴν γῆν locum cedat recto: σκεδάννυται παρὰ τὴν γῆν, hinc malesanum συνήντησεν refingatur in συνήρτησεν, quod unice requiritur et vel sine codicum ope erat reponendum. In sequentibus Buttmannus, qua erat sagacitate, pro ἀλλὰ τὸ ἀπ' αὐτῆς φῶς ἡμερινόν — perversum ἀλλὰ de more omissum est in D — prorsus contrarium requiri perspexit: ἀλλ' οὐ τὸ ἀπ' αὐτῆς φῶς, quod iure meritoque in textum recepit Dindorfius. Sed his emendationibus adscitis res non fit clarior, quaeque Porphyrius dixisse censendus est obscuri oraculi effatis quam ratiocinantis philosophi disputationi multo sunt similiora. Quodsi autem ex editis, qualiacunque sint, recte elicui auctoris sen-

---

camus ἶξον aoristum *secundum* esse negantem eo argumento, quod imperativus est ἶξε, qui, si aoristi foret, ἶξον sonaret? Ignoravitne igitur λίπε et λαβέ et quae sunt sexcenta huiusmodi? Sed haec sine dubio excerptoris sive collectoris vitia existimo ipsumque Herodianum sententiam suam aliquanto firmioribus argumentis stabilivisse, quorum paucae nunc reliquiae pellucent in iis quae de οἶσε imperativo monuit, collatis cum iis quae in Epim. (t. I p. 321, 30 seqq.) leguntur. Verum missis his videamus nunc, quid ex tam ampla disputatione nec tamen integra in Scholiis nostris supersit. Nihil superest nisi hoc (ad δ, 1): οἱ δ' ἶξον: ὁ ἵξω μέλλων εἰς ἐνεστῶτα μεταβὰς ποιεῖ παρατατικὸν ἀντὶ τοῦ δευτέρου ἀορίστου, τὸ ἶξον ἐν συστολῇ. (MQ) Primum homo, quicumque haec consarcinavit, Apollonii et Herodiani discrepantes sententias fideliter in concordiam redegit, quod cum suo iure fecisse existimemus. Sed peius est, quod in fine est additum: τὸ ἶξον ἐν συστολῇ, quod plane non intelligo, nisi sumamus hominem ἶξον ab ἥκω derivatum habere. Sed qui potest, cum praecedat ὁ ἵξω μέλλων? Ne dicam pugnare hoc contra opinionem et Apollonii et Herodiani, qui ambo ab ἵκω derivant, ut et ex totius disputationis tenore apparet et diserto Etymologi testimonio: ἀπὸ τοῦ ἵκω τοῦ διὰ τοῦ ι γραφομένου. Videntur itaque mihi editores *duas* notulas male coniunxisse, cum alter epitomator: ὁ ἵξω μέλλων — — — ἀντὶ τοῦ δευτέρου ἀορίστου dederit, alter inepte: τὸ ἶξον ἐν συστολῇ.

tentiam hanc, ut dicat in Homerico versu ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο adiectivum κροκόπεπλος de dea tantum ipsa, verbum ἐκίδνατο nonnisi de luce quam emittit bene habere, itaque animadvertendum, poëtam haec duo, licet aliquantum incongrua, in unum tamen versum conclusisse, — si igitur haec auctoris sententia est, hinc sponte nascitur, quomodo eius verba emendanda, quod non multum est, atque in ordinem redigenda sint. Iam primum ὅτι stare non posse apparet. Quemadmodum in praecedentibus dixit: ἐν δὲ τῷ „ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν" τὸ ἐκίδνατο παράτασιν ἔχει, οὐ συντέλειαν. ἐπεὶ γὰρ σφαιροειδοῦς ὄντος τοῦ κόσμου — — οὐχ ἅμα πᾶσι κατὰ τὸ αὐτὸ ὁ ἥλιος ἀνατέλλει — — εἰκότως τὸ ἐκίδνατο ἔφη κτλ., eadem forma et constructione sequentia quoque eum extulisse et totus argumentorum tenor ostendit, eorumque cum antecedentibus per particulam καὶ copulatio. Itaque fuit: καὶ ἐπεὶ σὺν τῷ ἀποτελέσματι κτλ. Deinde ἡ μὲν γὰρ θεὸς — — — παρὰ τὴν γῆν non absolutam sententiam efficiunt, sed παρενθετικῶς posita id explicant, in quo totus disputationis cardo vertitur, cur illud ἀποτέλεσμα et ἀποτελοῦν hic commemorentur. Quod si ita est, necessario ἀπόδοσις incipit per: ὁ δὲ λαβὼν τὴν σωματοειδῆ θεὸν κτλ. Ὁ δὲ in apodosi, etiam nulla parenthesi interiecta, apud omnes omnium temporum scriptores tritissimum est. Ne Porphyrius quoque aliter dixisse videatur ac caeteri omnes, unum locum adducam, qui in hoc ipso libro paulo infra (ad vs. 63) legitur: δέον γὰρ ἀξιοῦν καὶ ἱκετεύειν — — — ὁ δὲ ἐπιπλήσσει λέγων κτλ. Sic in unam sententiam coalescant, quae in editionibus in tres discerpta male intelliguntur. Tandem in verbis quae in fine posita sunt: ἔνθα δήπου ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, ἀλλ' οὐ τὸ ἀπ' αὐτῆς φῶς ἡμερινόν, adverbium ἔνθα nullam sanam interpretationem admittit. Codex D pro ἔνθα habet καὶ, quo etsi non multum iuvamur, indicium tamen est, fuisse olim in archetypo vocabulum quod legi non poterat, unde scribae pro captu suo arbitratuque aliquid effinxerunt. Requiritur: αὐτὴ δήπου ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, contra eius lux σκεδάννυται. Totus denique locus si ita exhibeatur: καὶ ἐπεὶ σὺν τῷ ἀποτελέσματι καὶ τὸν κύριον τοῦ ἀποτελουμένου εἶναι βούλεται· — ἡ μὲν γὰρ θεὸς κροκόπεπλος, ὡς ἂν οὖσα ἔννους τε καὶ ἔμψυχος καὶ ἐν σώματι, (l. ἐνσώματος) τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς φῶς

σκεδάννυται παρὰ τὴν γῆν· — ὁ δὲ λαβὼν τὴν σωματοειδῆ θεὸν ἐν τῷ κροκόπεπλος συνήρτησεν αὐτὴν τῷ σκεδαννυμένῳ ἀπ᾽ αὐτῆς φωτί, εἰπὼν αὐτήν, ἀλλ᾽ οὐχὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς φῶς σκεδάννυσθαι. αὐτὴ δήπου ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, ἀλλ᾽ οὐ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς φῶς ἡμερινόν. ἀλλ᾽ οἶδεν, ὅπου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀποτελοῦν. — haec igitur si sic scripta exhibeantur, habebimus Porphyrio dignam et rationem et orationem [1]).

β. 3. Σημαίνει ὅτι τὸ παλαιὸν ὤμοις τὰ ξίφη περιεβάλλοντο καὶ ὡς ἐν Ἰλιάδι φησὶν ὁ ποιητής „τῇ ῥα δύω τελαμῶνε κτλ." Est Scholion Aristonici, in quo perverse sane collocata sunt καὶ ὡς, nec tamen cum Dindorfio ὡς eiiciendum, quod „recte

1) Peius etiam discerpta haec leguntur in Veneto B ad Θ, 1, qui codex, ut fere semper, Porphyriana uberiora quidem exhibet sed pessime scripta. Cuius rei non potest disertius testimonium exhiberi, quam ea ipsa sententia, quam supra emendatam dare conatus sum. ἕτερον δὲ πάλιν ἐσημειούμην, ὅτι σὺν τῷ ἀποτελέσματι καὶ τὸν κύριον τοῦ ἀποτελουμένου εἶναι βούλεται· ἡ μὲν γὰρ θεὸς κροκόπεπλος, ὡς ἂν οὐσία ἔννους τε καὶ ἔμψυχος καὶ ἐνσώματος, τὸ δὲ ἀπ᾽ αὐτῆς φῶς σκεδάννυται περὶ τὴν γῆν. ὁ δὲ λαβὼν τὴν σωματοειδῆ θεὸν ἐν τῷ κροκόπεπλος συνήρτησεν αὐτὴν τῷ σκεδαννυμένῳ ἀπ᾽ αὐτῆς φωτί, εἰπὼν αὐτήν, ἀλλ᾽ οὐχὶ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς φῶς σκεδάννυσθαι. — — — οὐ γὰρ δήποτε ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, ἀλλὰ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς ἡμερινὸν φῶς. ἀλλ᾽ οἶδεν, ὅπου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀποτελούμενον. Quis haec sic intelligat in plures periodos discerpta? Quis ferat, ubi vel tantulum dictionis Porphyrianae gnarus factus est? Nempe ἐπεὶ hic quoque in ὅτι depravato, tum demum illa ἕτ. δὲ πάλ. ἐσημειούμην addita sunt. Sed levia haec sunt prae immanibus scripturae vitiis, quae tamen sine animadversione praetermittuntur, nedum corriguntur. Quale est illud: οὐ γὰρ δήπ. ἡ σωματοειδὴς ἐπεπόρευτο, ἀλλὰ τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς ἡμερινὸν φῶς! Quid ais? Corporea dea *non* gradiebatur, *non* incedebat, verum lux ab ipsa missa! Plane contra est ex Porphyrii sententia. De *dea* dicendum foret ἐπεπόρευτο, de *lumine* ἐκίδνατο, atque in eo ipso spectatur poëtica illa confusio, quam vitiosa subtilitate indagavit philosophus, quod in eodem versu ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ᾽ αἶαν adiectivum proprie ad deam, verbum ad lumen referendum est, ut supra accurate demonstravimus. Iure igitur in nostris Scholiis, ubi tamen in initio periodi ineptum illud οὐ non est, Buttmannus pro ἀλλὰ emendavit ἀλλ᾽ οὐ, nec iniuria ipse αὐτὴ δήπου reposuisse mihi videor. Vel festiviora sunt quae sequuntur: ἀλλ᾽ οἶδεν (Homerus), ὅπου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀποτελούμενον. Faciles credimus. Eodem iure dixeris, ubi vitium est, ibi vitium esse solere. Quis enim non videt, τὸ ἀποτέλεσμα et τὸ ἀποτελούμενον esse prorsus idem? Haeccine summos viros, Bekkerum et Dindorfium, prae festinatione inemendata reliquisse! Vera lectio in nostris est: ἀλλ᾽ οἶδεν, ὅπου τὸ ἀποτέλεσμα, ἐκεῖ καὶ τὸ ἀποτελοῦν.

omittit D." Mihi autem et hoc omissum correctorem arguere videtur, et coniunctiones ob siglas consimiles locum mutasse iam in Observatt. (p. 13) dixi. Nihil vitii habebunt haec: σημαίνει ὅτι τὸ παλαιὸν ὤμοις τὰ ξίφη περιεβάλλοντο, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι φησὶν ὁ ποιητής κτλ., quae cum iam ibi dubitanter proposuissem, lectio repetita ita esse mihi comprobavit. Ex hac autem observatione plura eiusdemmodi velut nexa nunc proferre in animo est. Nempe propter summam siglarum, quibus καί et ὡς in codicibus exarantur, similitudinem aut praepostere locum mutarunt, quod nunc vidimus, quae est minima mali labes, aut altera coniunctio alteram extrusit, aut haec pro illa posita est, aut alterutra male abundat, est etiam, sed rarius, ubi ambae desint; quorum omnium exempla quaedam insigniora sub unum conspectum ponamus. Primum prodeat Scholion intermarginale ex Codice Veneto A ad primum Iliadis versum, sic a Dindorfio editum: ὁ Κοτιαεὺς (Alexander Cotyensis) Ἀχιλῆος· διὰ τὸ μέτρον ἓν λ̄ γράφεται καὶ τὸ Κάμανδρος ἀντὶ τοῦ Σκάμανδρος γράφεται. (Codex de more bis γρ. et ἀν.) Quae est haec etiam in infimo Scholiasta intolerabilis infantia! Sensit Bekkerus, itaque apud eum legitur: ὡς Κάμανδρος ἀντὶ τοῦ Σκάμ. Scribamus, utraque coniunctione adsumpta [1]): ὁ Κοτιαεὺς (Κοτυαεὺς?) „Ἀχιλῆος"· διὰ τὸ μέτρον ἓν λ̄ γράφεται, (ὡς) καὶ τὸ Κάμανδρος ἀντὶ τοῦ Σκάμανδρος. [γράφεται] et importunum in fine verbum ultro excidet. Nunc nostra ad Odysseam procuremus. Ad pulcherrimam comparationem (ε 394 seqq.):

ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ἂν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσσι φανήῃ
πατρός, ὃς ἐν νούσῳ κῆται (?) κρατέρ᾽ ἄλγεα πάσχων κτλ.

haec adnotata sunt in PQ: κάλλιστα παραδείγματα παρὰ γονέων χρηστῶς ἐκτίθεται ὁ ποιητὴς παιδεύων, πῶς ἔχειν πρὸς γονέας δίκαιον· καὶ „ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, ζώει δ᾽ Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι, τῶν κε μάλ᾽ ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα." (Π, 14), in quibus et alia mihi de vitio suspecta sunt. Nam num secundum exempla quale est hoc Polybianum: (Philippus) προῆγε πάλιν ὡς ἐπὶ Κορίνθου, καλὸν δεῖγμα τῆς

1) Utraque particula opus est, quoniam hoc exemplum unum tantum est de multis, non unicum.

ἑαυτοῦ προαιρέσεως τοῖς συμμάχοις ἐκτιθέμενος (Lib. IV, c. 24 i. f.) recte dictum sit: ὁ ποιητὴς παραδείγματα παρὰ γονέων ἐκτίθεται, multum dubito, ac mallem scriptum foret: καλλίστῳ παραδείγματι παρὰ γονέων χρησάμενος ἐκτίθεται ὁ ποιητὴς παιδεύων, πῶς ἔχειν πρὸς γονέας δίκαιον, ut ἐκτίθεται ad sequentia pertineat, quemadmodum est ζ, 183 ad ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε: ἄκρως ἐξέθετο δι' ὧν εὐδαιμονεῖ οἶκος. Sed de hoc alii aliter sentiant, illud certe unusquisque mihi dabit corrigendum esse: -- ἐκτίθ. ὁ ποιητὴς παιδ., πῶς ἔχειν π. γ. δίκαιον· (ὡς) καὶ „ζώειν μὰν ἔτι φασὶ" κτλ., ut inter Scholiastae sententiam et verba ex Homero adlata aliquod tamen vinculum sit. — ζ, 157 ad λευσσόντων τοιόνδε θάλος: ἐμφαντικῶς ἄγαν (ὡς) καὶ αὐτὸς θαυμάζων. πάντα γὰρ συμπεριέλαβε διὰ τῆς δείξεως. (PQ). quod probatione non eget. — Si in Observatt. (p. 82, 83) ea quae ad β, 222 leguntur: Πτολεμαῖος -- χείω γράφει καὶ Ἀρίσταρχος κτλ., recte sanavi scribendo Πτολεμαῖος -- χείω γράφει, (ὡς) καὶ Ἀρίσταρχος, — nec nunc aliam viam invenio loci alioquin impeditissimi expediendi, — etiam θ, 396 ad Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν necessario Harleiani Scholion ex Herodiano excerptum ita redintegrandum erit: Ἀρίσταρχος τὴν ἓ ἐγκλίνει (ὡς) καὶ Ἡρωδιανός. — κ. 301. Homeri verba sunt: μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θείῃ. Ad haec BQ: τοῦ ξίφους δηλονότι, (ὡς) καὶ „γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος" (Φ, 50). οὐ γὰρ ἐσθῆτός φησι. Et haec probatione non egere putem. — σ, 56: μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων κτλ. Harleianus ad haec (an ex Aristonico?): ἐπίηρα ἐστὶ τὸ ἐντελές, καὶ ἐν Ἰλιάδι „μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα", (A, 572) ὁ μεσολαβήσας τῷ ὀνόματι εἶπεν. Immo: ἐπίηρα ἐστὶ τὸ ἐντελές, (ὡς) καὶ ἐν Ἰλιάδι „μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα", Ὁ μεσολαβήσας τῷ ὀνόματι (νῦν ins.?) εἶπεν, quam Aristarchi sententiam fuisse scimus ex Scholiis ad Iliad. l.l. et A, 578, itemque ex Apollonii Lexico i. v. ἐπίηρα. — Dubitantius idem remedium adhibeam ad athetesin versuum δ, 62—65: ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῷν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων κτλ. Habemus ad haec in HM primum Didymi excerpta: προηθετοῦντο καὶ παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει· τό τε γὰρ σφῶϊν οὐχ Ὁμηρικῶς μονοσυλλάβως ἐξηνέχθη ὅ τε ἔπαινος τῶν νέων οὐκ ἀναγκαῖος, deinde in iisdem codicibus Herodiani sed corrupta: χωρὶς τοῦ ι ἡ σφῶν, ὡς Ἀρίσταρχος καὶ Ἡρωδιανός. Ἀπολλώνιος δὲ ἐν τῷ περὶ ἀντωνυ-

μιῶν γράφει αὐτὴν μετὰ τοῦ ι, ἵν' ᾖ δευτέρου προσώπου κατὰ συναίρεσιν· ἀλλ' οὐκ ἔστι ποτὲ παρὰ τῷ ποιητῇ γενικὴ καὶ δοτικὴ (δυϊκὴ ins.) μὴ ἐκφωνοῦσα· τὸ γὰρ λέγειν καὶ ὤμοιϊν καὶ ποδοῖϊν μετὰ του ι λέγει δισυλλάβως· ἐπίτηδες δὲ Ἀρίσταρχος ἀθετουμένων τῶν στίχων καὶ ἄνευ τοῦ ι εἴασε τὴν γραφήν, ἵνα καὶ τοῦτο πρὸς τὴν ἀθέτησιν λαμβάνῃ. Inserendum mihi videri δυϊκὴ post γενικὴ καὶ δοτική iam significavi, nec cur hoc necessarium existimem quemquam latere potest. Sed leve hoc est prae immani vitio, quod sequentia occupat. Nam quid, quaeso, est: τὸ γὰρ λέγειν καὶ ὤμοιϊν καὶ ποδοῖϊν μετὰ τοῦ ι λέγει δισυλλάβως? Ut taceam neminem facile dicturum quid sit τὸ λέγειν τι λέγει, unde tandem et cur ὤμοιϊν καὶ ποδοῖϊν huc pedem intulerunt? quae certe non sunt δισύλλαβα, nec de his formis nunc sermo est, sed de σφῷν μονοσυλλάβως an σφῶϊν δισυλλάβως in Homero positis. Sed ut cum his componantur allata sunt. Audio, sed sic neque id quocum comparatio fit et cuius causa instituta est, recte abesse potest, praesertim cum in iis quae proxime antecedunt ne mentio quidem eius sit facta, nec dictio τὸ γὰρ λέγειν tum bene haberet. Huius enim tum usus est, cum ea quae hoc modo incipiant ad antecedentia *non* pertinere, aut praeceptum in antecedentibus traditum *non convellere* contendantur. Ita in exitu longi Scholii Porphyriani ad α, 284, de quo supra multis egimus, dicitur: τὸ γὰρ λέγειν ὅτι, ἵνα ἐντύχῃ τῷ πατρὶ κατὰ τοὺς ἀγρούς, διὰ τοῦτο αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἀποδημῆσαι πεποίηκε, ψεῦδος. Ego nullam aliam viam rei expediendae video, nisi ut audaciore mutatione scribatur: -- ἀλλ' οὐκ ἔστι ποτὲ παρὰ τῷ ποιητῇ γενικὴ καὶ δοτικὴ (δυϊκὴ) μὴ ἐκφωνοῦσα· τὸ γὰρ σφῶϊν (ὡς) καὶ ὤμοιϊν καὶ ποδοῖϊν μετὰ τοῦ ι λέγει δισυλλάβως. Locus Apollonii ἐν τῷ περὶ ἀντωνυμιῶν (-μίας) itidem leve vitium concepit. Est p. 370 Bekk.: τοιοῦτο δ' ἦν τὸ „οὐ γὰρ σφῷν γε γένος ἀπόλωλε τοκήων," ὅπερ ἐδόκει ἐπίμεμπτον εἶναι ὡς τρίτον πληθυντικὸν δίχα τοῦ ι γραφόμενον, τοῦ λόγου ἀπαιτοῦντος δεύτερον· πρὸς γὰρ αὐτούς, οὐ περὶ αὐτῶν. Ultima sunt ex verissima Nauckii emendatione (Arist. Byz. p. 23) pro codicis lectione: πρὸς γὰρ αὐτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν. Sed non recte dictum mihi videtur: ἐδόκει ἐπίμεμπτον εἶναι ὡς τρίτον πληθυντικὸν δίχα τοῦ ι γραφόμενον, quod nihil significare potest aliud

quam hoc: σΦῶν sine ι pro plurali tertiae personae positum reprehensione non carere. At plane contra est, ac si hoc sensus loci Homerici non respueret, σΦῶν sine ῑ optime haberet. Neque hoc vult Apollonius, sed: ὅπερ ἐδόκει ἐπίμεμπτον εἶναι ὡς τρίτον πληθυν-τικὸν (ὂν) δίχα τοῦ ῑ γραΦόμενον, τοῦ λόγου ἀπαιτοῦντος δεύτε-ρον, id est: ἐπεί, δίχα τοῦ ῑ γραΦόμενον, τρίτον πληθυντικόν ἐστιν.

Scio equidem, — ut redeat unde digressa est oratio, — in abruptiore Scholiastarum dicendi genere omissum ὡς, ubi adiectum vellemus, non ad vivum resecandum esse. Itaque invitis codicibus non sollicitandos duxi locos, ubi v. c. auctores aut similes versus per unum καὶ laudantur, [1]) et intacta reliqui, qualia sunt: γ, 73: Φαίνεται γὰρ οὐκ αἰσχρὸν τοῖς ἀρχαίοις ὂν τὸ ληστεύειν, καὶ Θουκυδίδης εἴρηκε, (HQT), licet T habeat ὡς καὶ probatum a Dindorfio (p. 745), propter eiusdem rei repetitionem ξ, 230: οὐ γὰρ αἰσχρὸν (τὸ ληστεύειν), καὶ Θουκυδίδης Φησί. (BQ). — Item ε, 280: ἄγχιστον δέ Φησι καθὸ τούτους (Phaeaces) ὑΦίσταται τῆς γῆς ἐσχάτους οἰκοῦντας. καὶ ἡ Ναυσικάα Φησίν „οἰκέομεν κτλ. (PQ). — ζ, 54 ad μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας: οἱ καλούμενοι διὰ τὸ διαπρέπειν εἰς τὰς ἀγοράς. ἐπιΦέρει γάρ „ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί." καὶ περὶ τοῦ Τηλεμάχου „--- πάντες γὰρ καλέουσι." (λ, 185) πανταχοῦ γὰρ καλεῖται. (T), ubi palam est vel ex interpretatione, fuisse qui κλητοὺς βασιλῆας legerent, idque confirmatur iis, quae ad eundem versum in E adnotata sunt: ὄπισθεν τῶν κλειτῶν βασιλήων. νῦν γὰρ τοὺς ἐνδόξους καλοῦσιν. Immo: καλεῖ. Homerus nempe, quo facto stabilitur lectio κλειτούς, — nam hoc est ἐνδόξους — reiicitur altera. Κλητός, ut hoc quoque addam, praeterea bis legitur, semel in Iliade, I 165 — ad quem versum Aristonici nota est, — semel in Odyssea, ρ 386, ubi in Scholiis nostris nihil traditum est, utroque loco nullo praeterea substantivo adiecto. Utrumque vocabulum optime distinxit atque interpretatus est Apollonius Sophista s. vv. (Κλειτάς: κλεϊστάς, ἐν-δόξους. — Κλητούς: τοὺς ἐξ ὀνόματος καλουμένους.), haud

1) Saepiuscule talia leguntur in Aristoniceis ad Iliadem, v. c. ad Β 1, Β 45, Β 489, Δ 343, Θ 325, Θ 455 caett., etsi multo saepius ὡς vel alia comparandi particula addita.

dubie Aristarchi interpretationem secutus, ut Aristoniceam notam conferenti patebit, confudit de more Hesychius (s. v. κλητός) recentiorum pronunciatione in errorem inductus. [1]) — μ, 279. (ex BQ) σχέτλιος: καρτερικός, ἀνένδοτος. καὶ ἐν Ἰλιάδι „σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ, σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις." (K, 164.) — Est tamen vel in his locis unus et alter, ubi ὡς aegre abesse sentimus et Codicum dissensus auctoritatem eorum labefactet, quod et in eo usu venit, quem primum exhibuimus, et magis etiam in eo, de quo nunc sumus acturi. Ad δ, 692, ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε Φιλοίη est in BEPQ: βέλτιον τὸ „ἐν δήμῳ" (quod praecedenti versu legitur) τοῖς ἄνω προσδίδοσθαι. τὸ δὲ „ἐχθαίρῃσιν" (- ρῃσι) ἀντὶ τοῦ ἐχθαίρῃ, καὶ τὸ „ἰχθὺς ὅς κε Φάγῃσι" (Φ, 127), ἀντὶ τοῦ Φάγῃ. Primum cum pro καὶ τὸ BP praebeant πρὸς τὸ, quod hic non magis aptum est, in horum omnium archetypo sigla fuisse apparet, ex qua cum non commode legi poterat pars scribarum καὶ fecerunt, pars πρὸς, nos, nostro iure copulam certe improbantes, unice necessarium ὡς eruemus. Cur autem unice necessarium? Dicam. Prior Scholii pars (βέλτιον --- προσδίδοσθαι) Nicanoris esse palam est. Quae sequuntur: τὸ δὲ „ἐχθαίρῃσι κτλ. Aristonici sunt spectantque diplen Aristarchi. Unde hoc sciri possit, statim apparebit. Sed prius quaero, cur tandem si ἐχθαίρῃσι valeat ἐχθαίρῃ Aristarchus rem pervulgatissimam explicuerit adeoque exemplo confirmaverit. Poterat sexcenta talia excitare. Sed scripsit Aristonicus quod Aristarchus voluerat: τὸ δὲ „ἐχθαίρῃσι" ἀντὶ τοῦ ἐχθαίροι, ὡς τὸ „ἰχθὺς ὅς κε Φάγῃσι" ἀντὶ τοῦ Φάγοι, in quibus cum Palatinus praebeat ἐχθαίροι, omnesque ut videtur Φάγοι, Buttmannus, etsi dubitanter, quod verum est retinuit, Dindorfius in peius mutavit. Aristarchus enim quibusdam in locis Homericam linguam κε cum coniunctivo habere ubi recentior lingua optativum cum ἄν desideraret contendit, eo praesertim consilio ut hinc stabiliret suam de

1) Photius: κλύτος (sic)· δοξα, ad quae Naberus: „Glossa mutila: latet κλυτοτόξῳ, vel simile quid". Fuit cum hanc quoque glossam ad ea traherem, de quibus supra disputatur. Nunc simpliciorem medicinam praefero: κλυτός· ἔνδοξος, ut exponitur in Etymologicis, spectatque haec glossa Homerica illa: κλυτὸς Ἱπποδάμεια (B, 742) et κλυτὸς Ἀμφιτρίτη (ε, 422), ubi videnda Scholia.

voce Φρίξ contra Philetam et Callistratum interpretationem. Aristonici notas huc pertinentes (Φ, 126. 127; Z, 459; Δ, 191; H, 171; Φ, 294; X, 505; Ψ, 344) collegit Friedländerus, qui in fragmentis Schematologiae Aristarcheae eius Aristonico praemissis Aristarchum hac in re „ultra modum prodiisse" recte iudicavit. (p. 9.) Nota Aristonicea ad Φ 126 in fine haec habet — caetera nunc nihil ad rem nostram, — ἔστιν οὖν τὸ λεγόμενον, μέλαιναν φρῖχ' ὑπαΐξει, τὸ μέλαν κῦμα ὑποτροχάσεται, ἰχθὺς [1]) ὃς φάγοι ἂν τοῦ Λυκάονος τὸν δημόν, πλοάζοντος καὶ ἐξ ἐπιπολῆς φερομένου τοῦ νεκροῦ· τὸ γὰρ ὅς κε φάγῃσι (ἀντὶ τοῦ add.?) [2]) ὃς φάγοι ἄν· καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ (α, 396) „τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσι", ὃς ἔχοι ἄν. Tria ultima vocabula in Dindorfiana editione accesserunt; ad locum Odysseae α, 396 nunc nullum huiusmodi scholion superest. Eadem breviora sunt ad proximum versum. Ex caeteris notis ad eandem rem pertinentibus praeterea unam apponam, quo magis etiam appareat, Aristarchum omnes suas de genere hoc observationes ad versum ὅς κε φάγῃσι referre. Κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερές, ὅς κε λάχῃσιν (H, 171): — — — καὶ πρὸς τὸ λάχῃσιν, ὅτι (ἀντὶ τοῦ) ὃς ἂν λάχοι (Dindorfius, incredibile dictu, et hic retinuit codicis lectionem λάχῃ, correctam a Friedländero). ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ „ἰχθὺς ὅς κε φάγῃσι", πρὸς Φιλητᾶν. Iam nunc perspicuum est, opinor, cur in illa ad Iliadem (Φ, 126) nota καὶ in afferendo,

---

1) Editores omnes interpungunt commate posito post ἰχθύς. Cur aliter fecerim haec causa est. Observaverat Lehrsius (Arist. p. 45, 153. 2de ed.), solere Aristarchum in locis difficilioribus aut quacunque de causa memorabilibus poëtam „verbum de verbo" exprimere, monuitque nuper Cobetus (Mnem. N. S. Vol. VII, 1879 p. 434.) eiusdem rei reliquias etiam in Scholiis ad Odysseam peius habitis pellucere, qua de re post plura dicentur. Instar omnium citari solet Didymi nota ad Γ, 406 et B, 435, μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα: οὕτως αἱ Ἀριστάρχου λέξεις ἐκ τοῦ B τῆς Ἰλιάδος· δηθά, πολὺν χρόνον· αὖθι, αὐτοῦ· λεγώμεθα, συναθροιζώμεθα. — — — ταῦτα ὁ Δίδυμος. Ad normam huius loci ea quoque, quae in textu posui, digerenda censui: μέλαιναν φρῖχ' ὑπαΐξει, (Homeri verba) τὸ μέλαν κῦμα ὑποτροχάσεται, (haec interpretis sunt verbum de verbo reddentis) ἰχθὺς ὃς φάγοι ἂν κτλ.

2) Quod inserui ad sententiam bene connectendam necessarium ἀντὶ τοῦ satis stabilitur nota intermarginali ad sequentem versum (127): ὅς κε φάγῃσι: ὅτι ἀντὶ τοῦ ὃς φάγοι ἄν. Quis enim non videt, hanc uberioris notae supra positae epitomen esse, iisdem verbis aut simillimis, ut mos est, conceptam? Eadem verba inserui, etsi nunc nulla auctoritate, in scholia ad H, 171.

versu Odysseae stare passit, in nota ad Odysseam δ, 692, cuius causa haec omnia attulimus, omnino perversum sit. Fieri tamen potest, ut πρὸς, quod BP praebent, relictum sit ex pleniore dictione ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ κτλ. Sed et hoc multo incertius est, et satis habebo si probavero, nec πρὸς τὸ non sequente ὅτι et multo minus καὶ bene habere.

Et sic ad eos locos nobis transitus factus est, ubi aut sigla, qua ὡς indicatur, confusa est cum simillima καὶ indicante, aut necessarium ὡς ob alias causas desideratur. Igitur ὡς scribendum est θ, 48: τὸ „κρινθέντε" (ὡς) πρὸς τοὺς δύο. (H) — θ, 100 Porphyrii: διὰ τί οἱ Φαίακες εὐωχηθέντες ἠγωνίζοντο γυμνικὸν ἀγῶνα, δρόμον καὶ δίαυλον, καὶ οὐ τὴν ἄλλην ἄθλησιν; παντελῶς γὰρ ἀπόνων ἀνθρώπων ταῦτα (haec in Q sic depravata: τοῦτο γὰρ τῶν παλαιῶς (!) ἀπόνων ἐστίν). ἴσως δέ, (ὡς) ἁρμόττον τοῖς ἤθεσι δέον ποιεῖν, ἐπειδὴ μίμησις ἡ ποίησις, οὕτω πεποίηκεν. (EQD.) Proxime vero habet D: ἴσως δὲ καὶ ἁρμόττον praebens, iam plane perversum Q: ἴσως δὲ δέον τὸ ἁρμόττον τοῖς ἤθεσι καὶ ποιεῖν κτλ., cuius erroris origo in aprico est. Nempe scriba verbum ποιεῖν hic *facere* valere ratus est. — ι, 25: τὸ δὲ „πρὸς ζόφον" (de Ithaca dictum) οὐ πρὸς σύγκρισιν τῶν λεχθεισῶν νήσων εἴρηται, ἐπεὶ ἔστι δυτικωτέρα ἡ Σικελία. (BQ.) Res ipsa et Homeri verba tantum non clamant, hic scriptum fuisse, non οὐ πρὸς σ. sed prorsus contrarium: ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν λεχθεισῶν νήσων. In transcursu eiusdem Scholii, quod Porphyrii esse videtur, initium corrigam: πῶς χθαμαλή; πῶς πανυπερτάτη; ἡ δὲ σύγκρισις ἡ πρὸς τὰς ἄλλας νήσους ποιεῖ αὐτὴν λέγεσθαι χθαμαλήν, αὐτὴ δὲ κατ' αὐτὴν μὴ ἀντεξεταζομένη πρὸς Σάμον καὶ Ζάκυνθον ὑψηλή ἐστιν. Nemô credo mihi repugnabit legendum esse contendenti: ἡ δὲ σύγκρισις Ἡ πρὸς τ. ἄλλας νήσους, et: αὐτὴ δὲ καθ' αὐτήν. — ι, 196: εἰκότως καὶ πρὸς ποιμένας ἀπιὼν ἄλφιτα καὶ οἶνον βαστάζει. Immo: ὡς πρὸς ποιμένας ἀπιών. — ι, 403: Πολύφημε: ἐνταῦθα τὸ ὄνομα (ὡς) ἀπὸ τῶν εἰδότων ἀκούει ὁ Ὀδυσσεύς. ὅθεν πρότερον Κύκλωπα ὀνομάζων ὕστερον τοὔνομα λέγει. (HQ) In Q est: ἀκούει ὡς ὁ Ὀδυσσεύς, quod iniuria delevit Buttmannus; ὡς enim non otiose illatum est, sed in Ambrosiani archetypo supra lineam, ut videtur, insertum in alienum tantum locum pervenit. — λ. 385. ἄλλυδις ἄλλη (immo ἄλλῃ. Versus Homeri

est: *αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ || ἁγνὴ Περσεφόνεια*): *Ἀρίσταρχος δὲ οὕτως*, (*ὡς*) *τὸ „ἐγκέφαλος δὲ διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ"* (*ι*. 458). *Ἀριστοφάνης δὲ „ἄλλην" φησί* (H). In Buttmanni editione necessarium *ὡς* adest, an ex coniectura non magis scio quam cur Dindorfius omiserit quod abesse nequeat. — *ν*, 405. *ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος*: *ἐπίσκοπος. δύναται ἡ πρόθεσις εἶναι καὶ ἐν πλεονασμῷ, ἵν' ᾖ ἐφορῶν καὶ ἐπιβλέπων· ἢ παρέλκει ὡς τὸ βοῶν ἐπιβουκόλος.* (Q). In Maii editione est *ὡ ἐπίσκοπος*, unde Buttmannus *ὁ ἐπίσκοπος* effecit, Dindorfius plane omisit. Neutrum rectum; non enim de significatione tantum agitur, sed etiam de accentu, ut et ex Apollonio Sophista i. v. apparet et ex Herodiano. Apollonius ita: *ἐπίουρος: εἰ μὲν ἡ πρώτη ὀξυτονοῖτο* (i. e. si scribitur *ἔπι οὖρος*) *δύο μέρη λόγου εἰσίν, ἔπεστι οὖρος, ὅ ἐστι φύλαξ. ὡς μεταφορικῶς ὁ ξύλινος ἐπίουρος*, quae manifesto et mendosa et manca sunt. [1]) Explicatius Herodianus, qui cum eo concinit, ex cuius prolixa animadversione ad Iliad. N 450, quam totam infra dabo [2]), nunc tantum ea proponam,

1) Adeo mendosa et manca, ut Lehrsius (Arist. p. 107 sec. ed.) professus sit: „Apollonii *loco* ——— *corruptissimo* prorsus uti non licet." Tentemus tamen aliquid, ea lege quam Cicero alicubi ponit: „lusisse putemur, si nihil sit." Nempe ex Hesychii glossa, quam Lehrsius quoque ex Apollonio fluxisse, certe cum eo eandem originem habere, existimat, Apollonii observationem in hunc modum redintegrare posse mihi videor: *ἐπίουρος: εἰ μὲν ἡ πρώτη ὀξυτονοῖτο, δύο μέρη λόγου εἰσίν, ἔπεστι οὖρος, ὅ ἐστι φύλαξ· (εἰ δὲ προπαροξυτονοῖτο, πάλιν ὁ φύλαξ·) ὡς μεταφορικῶς ὁ ξύλινος ἐπίουρος.* Cur ea quae inserenda putavi exciderint, palam est; cur omnino aliquid inserendum esse indicaverim, vel unum *εἰ μὲν*, cui nihil respondet, satis demonstrat, probatque quem dicebam Hesychii locus: *ἐπίουρος: εἰ μὲν προπερισπωμένως περισσὴ ἡ πρόθεσις. οὖρος γὰρ ὁ φύλαξ. εἰ δὲ προπαροξυτόνως πάλιν ὁ φύλαξ. ἀπὸ ξυλίνου ἐπιούρου.* Non tamen plane idem dicunt Apollonius et Hesychius, quod quomodo factum sit patebit Herodiani notam ad N, 450, quam statim describam, totam perlegentibus.

2) *Κρήτῃ ἐπιουρον: τοῦτο τριχῶς ἀνεγνώσθη. Ζηνόδοτος γὰρ ὡς ἐπίκουρον, ἐκδεχόμενος βασιλέα καὶ φύλακα. καὶ Ἀρίσταρχος δὲ οὕτως, ἐκδεχόμενος τὸν φύλακα. μέμνηται δὲ καὶ ὁ Δίδυμος τῆς ἀποδόσεως καὶ Τρύφων. ἐκεῖνο δὲ προστίθησιν ὁ Τρύφων, ὅτι ὁ ἐπίουρος, ὡς ἐπίσκοπος, οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὖρον* (Bekk. Dind. *οὐρόν*) *τὸν φύλακα κατὰ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν· τί γὰρ κεκώλυκε παρὰ τὸ ὁρῶ εἶναι ἐπίορον καὶ ἐπίουρον τὸν ἐπιορῶντα, ἐψιλῶσθαι δὲ διὰ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ ῡ; καὶ ἡμεῖς δὲ συγκατατιθέμεθα τούτοις. εἰσὶ δὲ οἳ ἀνέστρεψαν τὴν πρόθεσιν, „Κρήτῃ ἔπι". ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης παρέλκειν ἡγεῖται τὴν ἐπί· διὸ καὶ τὸν τόνον φυλάσσει τῆς προθέσεως, ὁμοίως τῷ „βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ."* (*γ*, 422.) Disputatio Tryphonis Lehrsio legi videbatur in libro *περὶ ἀρχαίας ἀναγνώσεως*. (Arist.

quae rem conficient: *ἐκεῖνο δὲ προστίθησιν ὁ Τρύφων, ὅτι ὁ ἐπίουρος, ὡς ἐπίσκοπος, οὐ πάντως ἔχει ἐγκείμενον τὸν οὐρόν τὸν φύλακα κατὰ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν*, unde simul nostra ex Herodiano negligenter admodum excerpta esse manifestum est. Itaque sit: *ἐπίουρος: ὡς ἐπίσκοπος*, ut itidem restituendum est *γ*, 101: *ἐνίσπες: ἐπίσχες, εἰπέ.* Immo vero: (*ὡς*) *ἐπίσχες, εἰπέ*, — fallitur enim Porsonus *ἐπίσχες* formae explicandae causa adiectum putans, [1]) — quemadmodum recte est *γ* 179: *μῆρα ὡς μῆλα*, *γ* 444, *ἀμνίον ὡς πηνίον*, et supra in Scholio Iliaco et infra *ο*, 242: *Μάντιον ὡς Φήμιον* et ubique locorum. Praeterea malim: *δύναται ἡ πρόθεσις εἶναι* Ἦ *ἐν πλεονασμῷ* (sic) - - *ἢ παρέλκει*N. — *ρ*. 21. *σημάντορι: τῷ ὁπωσοῦν ἐπιτάσσοντι· καὶ ἐν τῷ „σημάντορος οὐ παρεόντος"* (O 325) *νομέως.* Legendum: *ὡς ἐν τῷ κτλ.* Similiter Apollonius i. v. *σημάντορες: οἱ βασιλεῖς, ἀπὸ τοῦ σημαίνειν, ὅπερ ἐστὶ(ν) ὑποτάσσειν. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ τὸν ποιμένα σημάντορα λέγομεν, „σημάντορος οὐ παρεόντος"*, ubi *ἐπιτάσσειν* scribendum et *τὸν ποιμένα σημάντορα λέγει*, et miror cum Villoisonum utrumque admodum dubi-

p. 107.) Reliqua disputationis uberioris perspicua sunt praeter unum, quod in fine habemus: *διὸ καὶ τὸν τόνον φυλάσσει τῆς προθέσεως*, quod miror non notasse Lehrsium, in talibus praesertim acutissime omnium cernentem. Non enim significare potest, quod Ptolemaeum ex totius disputationis tenore voluisse intelligimus, quodque Lehrsius etiam hinc sumsit, „composita nomina cum praepositione, ubi nihil novae significationis accedit, servare accentum *suum*". Non latuit hoc Pluygersium v. cl., sic disputantem, ut Dindorfius quoque monuit: „*τῆς προθέσεως eiiciendum est; non enim praepositionis, sed nominis accentum retinebat Ptolemaeus*, scribebatque *ἐπιοῦρος*; quod idem Aristarchus haud dubie fecisset, si vocabulum *οὖρος* composito inesse putavisset." (de Zenod. Carmin. Homeric. editione, scr. W. G. Pluygers.) Recte quod ad rem, et sic demum intelligimus quid sit *ὅτι τριχῶς ἀνεγνώσθη*, namque de triplici accentu haec dicuntur, cum Zenodotus et Aristarchus *ἐπίουρος* probaverint, alii *ἔπι οὖρος*, Ptolemaeus Ascalonita *ἐπιοῦρος*. Sed si *τῆς προθέσεως* eiicimus, praecedentia: *διὸ κ. τ. τόνον φυλάσσει* non habent, quo bene referantur. Cuius enim accentum servare dicuntur? Non certe *τῆς ἐπί*, quod praecedit. Quamobrem correxerim: *ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης παρέλκειν ἡγεῖται τὴν ἐπί· διὸ καὶ τὸν τόνον φυλάσσει τῆς προσθέσεως ὁμοίως τῷ „βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ."* Accentus in compositione regula, quam breviter hic stringit Herodianus, paullo accuratius exponitur ad E, 178: *ὅταν παρέλκῃ ἡ πρόθεσις, οὐ ποιεῖται ἐξαλλαγὴν τόνου.*

1) Cfr. v. c. Etymol. Magnum i. v. *Ἔνισπεν*: ——— *καὶ ὥσπερ ἔσχον ἔσχες, οὕτω καὶ ἴσπον ἴσπες καὶ ἔνισπες. τὸ μέντοι προστακτικὸν παροξύνεται, ἐνίσπες, ὡς ἐπίσχες, ἐπίθες.*

tanter proponentem, quasi vero de ea re ulla possit esse dubitatio, tum magis etiam Bekkerum ineptum *λέγομεν* sine ulla animadversione retinentem. — *τ*, 64. *νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν' ἠδὲ θέρεσθαι.* Ad haec H: *λείπει τὸ εἰς φῶς εἶναι καὶ θερμαίνεσθαι.* Haec sic intellegi nequeunt. Aut scribendum: *λείπει τὸ ὡς φῶς εἶναι*, vel *λείπει τό· εἰς (τὸ) φῶς εἶναι καὶ θερμαίνεσθαι.* — Denique *ὡς* male abesse arbitror in initio Porphyrianae disputationis ad *ε*, 118, ex HPQT editae: *ἐπιλαμβάνονταί τινες τῆς Καλυψοῦς (ὡς) διαρρήδην ἀναισχυντούσης*, unde aliud simul levius mendum eximere nihil obstat. Post pauca legitur: *ὑπομιμνήσκει δὲ* (Calypso) *ὅτι, ἐγὼ διὰ φιλανθρωπίαν σαώσασα κατεῖχον, εἰ καὶ ὁ Ζεὺς νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ βαλὼν ἐκέασεν ἐν μέσῳ πόντῳ.* Immo vero: *ἐπεὶ καὶ ὁ Ζεὺς νῆα --- ἐκέασεν*, ut apud Homerum est et sententia postulat, nam ita demum verum esse potest: *φαίνεται δὲ ὅτι οὐ διὰ τὸ κωλύεσθαι εὐνάζεσθαι σχετλιάζει, ἀλλὰ διὰ τὸ εὐλαβεῖσθαι μὴ ζήλῳ τῷ πρὸς αὐτὴν ἀποκτείνωσι τὸν 'Οδυσσέα.*

Contra *δ*, 143: *πλείονα γὰρ φιλίαν καὶ προσοχὴν εἶχον* (Menelaus et Helena) *πρὸς τὸν 'Οδυσσέα παρὸ πρὸς τὸν Νέστορα, καὶ ὡς ἀκμάζοντα καὶ σφριγῶντα* (E), aut *καὶ* male abundat, aut *καθὼς* scribendum est, quod inter *παρὸ* et *καθὸ* non absonum poterit videri, ac legitur v. c. infra ad *ε*, 432: *καθὼς δὲ ἐκ θαλάσσης πολύποδος ἑλκομένου πυκνοὶ κ. σ. λίθοι πρὸς τὰς κοτύλας συνέχονται.* (T), quemadmodum Apollonio Dyscolo in deliciis est, nec apud Strabonem aliosque vel id aetatis auctores rarum. Similiter *ὡς* eiiciendum est e dittographia ortum *κ*, 34, in narratione de sociis Ulixi ob Aeoli utrem insidiantibus, qui iis auro argentoque refertus esse videbatur. *Διὰ τί οὐ προεῖπεν αὐτοῖς; ἐπειδὴ οὐκ ἤλπιζεν ὑπονοήσαντας [ὡς] κακουργῆσαι. καὶ γὰρ τῶν ἐν 'Ισμάρῳ λαφύρων τὴν ἴσην μοῖραν ἔδωκε καὶ τῶν ἀγρίων αἰγῶν καὶ τὰ περὶ Κύκλωπας.* (T) Credam verum esse: *ἐπειδὴ οὐκ ἤλπιζεν ὑπονοήσαντας κακουργῆσαι* — id est, *ἐξ ὑπονοίας αὐτοὺς κακουργῆσαι* — et *τῶν περὶ Κύκλωπα.* — Unicum tandem locum vidi, ubi *καὶ ὡς* ambo desiderentur. Ad *η*, 214: *ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα* hoc (Nicanoris) Scholion est in BT: *τοῦτο ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς ἐν θαυμασμῷ ἀνεφώνησεν·* (hucusque B; T pergit:) „*ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης --- δῶμα.*" (vs. 223—225.) Apparet haec ita conectenda esse: --- *ἐν θαυμασμῷ ἀνεφώνησεν, (ὡς καὶ)* „*ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον*" *κτλ.*, quae cur exciderint palam est. Nunc ad libri secundi scholia redeo.

β, 15. *τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν.* De hoc Scholia in EHMQ: *εἰκότως δημηγορεῖ. δέδιε γὰρ ἄμφω τῶν παίδων, τοῦ μὲν τῇ ἀπουσίᾳ, τοῦ δὲ τῇ ἀταξίᾳ.* At hoc absurdum est; metuit Aegyptius non *liberos*, sed *liberis*: *δέδιε γὰρ (περὶ) ἀμφοῖν τοῖν παίδοιν* (vel, si hoc nimis Attice dictum videtur, *περὶ ἀμφοτέρου τῶν παίδων*), sed praepositio abesse nequit, nam sic demum et sententia bene habebit et sequentes genetivi *τοῦ μὲν — τοῦ δέ.*

β. 20. *τὸν δ'* (Antiphum, Aegyptii filium) *ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ || ἐν σπῆι γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσσατο δόρπον.* Nota est ad *πύματον* in HMQ: *ὅτι τάχα ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ 'Οδυσσέως καὶ οὐκέτι ἄνθρωπον ἔφαγεν. ἢ τὸν ἐν τάξει ἔσχατον. ἢ ἐπιφωνῶν τοῦτο* (*ἐπιφανῶν τοῦτον* Q tralaticio mendo) *εἴρηκεν.* Paulo alio et meliore ordine eadem leguntur in Scholiis Vulgatis, ex Eustathio, ut Dindorfio placet, interpolatis, unde tamen nihil impedit quominus ante *ὅτι* in initio nostri inseramus *ἤτοι*, (ita et B), quod cum optio inter tres interpretationes detur paene necessarium est, (*ἤτοι — ἢ — ἢ*) et ante *ὅτι* facile a librario omitti poterat. De significatione verbi *ἐπιφωνεῖν*, quod hic *κατὰ πρόληψιν λέγειν* ei valere videtur, Buttmannus confert similem usum cognatorum verborum *ἀναφωνεῖν* et *προαναφωνεῖν* ad *α*, 154; *β*, 127; 367; 284, quod Scholion ex V nescio qua de causa omisit Dindorfius; *η*, 270. Equidem *ἐπέχω.*

β. 40. Telemachus Aegyptio: *Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ — τάχα δ' εἴσεαι αὐτός — || ὃς λαὸν ἤγειρα.* Scholion ad haec: *ἀπὸ τοῦ καιροῦ πεποίηται τὴν ..... ὡς 'Οδυσσεὺς ἐν τῇ τ* (Il. T, 215) *καὶ Διομήδης ἐν τῇ ξ.* (Il. Ξ, 110.) Lacuna in HS dissimulata in M indicata est, sic explenda: *ἀπὸ τοῦ καιροῦ πεποίηται τὴν (πρόρρησιν) ὡς 'Οδυσσεύς κτλ.* [1]) Inprimis apte

---

1) Paulo aliter Cobetus (Mnemos. N. S. Vol. VII, 1879 p. 425), qui *τὴν παρρησίαν* mavult.

collatum est exordium orationis Diomedis Ξ, 110: *ἐγγὺς ἀνήρ — οὐ δηθὰ ματεύσομεν — αἴ κ' ἐθέλητε || πείθεσθαι κτλ.* Ad neutrum locum Iliadis in Scholiis nunc aliquid adnotatum reperitur.

β. 45. *ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ || δοιά.* Triplex huius loci antiquitus fuit scriptura, de quibus ita Scholia (in BHM): *Ἀριστοφάνης, ὅ μοι κακὰ ἔμπεσε. τὸ δὲ „ὅ μοι" ἀντὶ τοῦ „ὅτι μοι".* Hucusque B; pergit H (et M) *τινὲς δὲ ανα* (sic, sine accentu) *οἴκῳ. κῆδος λέγει οὕτως „ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε κῆδος".* Sunt haec e Didymo, ut videtur, excerpta atque adeo a Mauricio Schmidtio inter eius reliquias relata, licet is fragmenta paulo etiam exiliora habuerit quam nunc sunt. Triplicis igitur in his, ut diximus, scripturae mentio fit, quarum quae nunc quoque invaluit — *ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, δοιά* — Aristarcho debetur, quod et per se patet et ex Scholio ad sequentem versum in E: *ὁ μὲν Ἀριστοφάνης κακὰ πληθυντικῶς γράφει· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος τὸ δοιὰ ἀντὶ τοῦ διχῶς ἀκούει*, quibus similia Harleianus praebet. Aristophanem probasse pluralem — *ὅ μοι κακὰ ἔμπεσεν οἴκῳ* — omnes auctores sunt. Sed fuit et tertia scriptura: *ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε κῆδος*, ad quam duae observationes ex HMS — ut videtur, — pertinent. Harum prima est: *τινὲς δὲ ἀνα(γινώσκουσιν) „οἴκῳ"*, nam sic suppleverim illud *ανα*, quod sine accentu positum editorem conturbaverat. Nec hunc tantum, sed et librarium Parisini S male habuit, qui de coniectura sine dubio sua hinc *τινὲς δὲ „ἀν' οἴκῳ"* effecit, prave, nam aliquem ex veteribus criticis hoc loco Homerico *ὅ μοι κακὸν ἔμπεσ' ἀν' οἴκῳ* scripsisse vix possum in animum inducere. Simul idem scriba caetera quoque ulterius depravavit in hunc modum: *ἀριστοφάνης ὅ μοι κακῶς* („sic, omisso *ἔμπεσεν*". Dind.) *τὸ δὲ ὅ μοι ἀντὶ τοῦ ὅτι μοι. τινὲς δὲ ἀν' οἴκῳ. κῆδος λέγει οὕτως, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε κῆδος*, caet. (Praef. p. XLj.) Hoc autem sponte apparet, qui adnotaverit *τινὲς δὲ ἀναγινώσκουσιν „οἴκῳ"*, etiam hoc vocabulum a quodam grammatico tentatum esse significare, et ad hoc ipsum referendum censeo secundam observationem in tribus codicibus servatam: *κῆδος λέγει οὕτως κτλ.* Quis autem huius lectionis auctor? Auctoris enim nomen requiri ipsa sententiae forma ostendit.

Nec mihi quis obiiciat locos, quales hi sunt: *ε*, 445: *οὕτω πολύλλιστον κατ' αἰτιατικὴν ἀντὶ τοῦ πολυλίστως*, aut *ζ*, 239: *κλῦτέ „μευ", οὕτως*, aut *ζ*, 241: *οὕτως ἐν μέλλοντι χρόνῳ, ἐπιμίξεται*, suntque in Scholiis et ad Iliadem et ad Odysseam complures huiuscemodi, omnes solitam Didymeorum excerptorum brevitatem referentes, sed omnes ita comparati, ut et de levi grammaticae tantum discrimine agatur — v. c. *κλῦτέ μευ*, non *μοι* — nec verbum adiectum habeant. Itaque cum grammatici nomen requiratur, suspicor lectionem vulgatam, quae certe difficultate non caret, cum Aristarchus in ea acquieverit, *δοιά* per *διχῶς* explicans, Aristophanes leniore coniectura ei mederi conatus sit, audaciore mutatione esse tentatam a *Zenodoto*, atque adeo esse scribendum: (*Ζηνόδοτος δὲ*) *κῆδος λέγει οὕτως „ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε κῆδος"*, ut hic tertiae scripturae auctor dicatur. Totum igitur Scholion, cuius partem Dindorfius ad calcem paginae relegaverat, hanc formam induat: *ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν: Ἀριστοφάνης, „ὅ μοι κακὰ ἔμπεσε(ν)". τὸ δὲ „ὅ μοι" ἀντὶ τοῦ „ὅτι μοι". τινὲς δὲ ἀνα(γινώσκουσιν) „οἴκῳ". (Ζηνόδοτος δὲ) κῆδος λέγει οὕτως „ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε κῆδος".*

Fateor hanc meam quoque restitutionem audaciorem esse et incertiorem, nam mihi certe nullum testimonium in promptu est, quo evincam lectionem *κῆδος* hic revera *Zenodoti* fuisse lectionem. Auctoris autem cuiusdam nomen ipsa sententiae forma requiri quod modo dicebam, hoc iam ita comprobare licebit. Nempe et *ἀναγινώσκειν* et *φάναι* et *λέγειν* apud posteriores Grammaticos dicere mos fuit, ubi de variis quas nos dicimus lectionibus sermo est. Usitatissimum sane est *γράφειν*, nec aliter, — si recte observavi, — Aristonicus dicere solet, ut etiam M. Schmidtius in sua Didymi fragmentorum Sylloge (p. 143) admonuit, nisi quod multus est Aristonicus in usu verbi *ποιεῖν*, non solum ubi omnes adhibent de verbis in antiqua scriptura continuatis aut dirimendis aut coniungendis — *ἓν ποιεῖ, δύο ποιεῖ* sim. — sed inprimis de Zenodoto traditam lectionem suo saepe arbitratu refingente, quod certe usitatius est *μεταποιεῖν* dicere et *μεταγράφειν*, nec apud grammaticos tantum, cum notissimum sit illud iam Solonis

καὶ μεταποίησον, Λιγυαστάδη, ὧδε δ' ἄειδε,
ὀγδωκονταέτη μοῖρα κίχοι θανάτου.

Itaque et ipse — quod et Schmidtium innuentem vidi (p. 118
et 157) — aliquando cogitabam de *ποιεῖν* in *μεταποιεῖν* corri-
gendo. Attamen cum *ποιεῖν* illa qua dixi significatione *semel*
sit in Scholiis, quae omnium consensu Didymo tribuuntur (Il.
A, 423: *ἔνιοι δὲ ποιοῦσι „μετὰ δαῖτα"* pro vulgata *κατὰ
δαῖτα*), et *novies* in Aristoniceis (Il. H, 9: *Ἄρνῃ: ὅτι Ζηνόδοτος
ἐν μὲν τῷ καταλόγῳ πεποίηκεν „οἵ τε πολυστάφυλον Ἄσκρην
ἔχον", ἐνθάδε δὲ εἴασε τὴν Ἄρνην.* — Θ, 312 ad *Ἀρχεπτόλεμον:
ὅτι ἐνταῦθα καταλέλοιπε Ζηνόδοτος Ἀρχεπτόλεμον, πεποίηκε δὲ
ἄνω* (vs. 128) *Ἰφιτίδην Ἐρασιπτόλεμον*, et sic Δ, 123; Λ, 97; N, 315;
O, 626 — quod Scholion Didymi habet Schmidtius, Aristonici
Friedländerus, cui adstipulor, —; Π, 89; T, 283; X, 378),
cum igitur *decies* de eadem re summa constantia eodem modo
scriptum legatur, desii scribarum errorem suspicari ac iam
malo antiquiorum grammaticorum, fortasse ipsius Aristarchi,
hoc quasi *ἰδίωμα* habere. Recentiores vero, ut ad propositum
revertar, de variis lectionibus non *γράφειν* tantum sed et *ἀνα-
γινώσκειν* adhibent, ut v. c. α, 112: *ἄμεινόν φησιν Ἡρωδιανὸς ἀνα-
γινώσκειν „καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ —"* (pro *προτίθεντο, ἰδέ.*). —
α, 320: *ὁ μὲν Ἀρίσταρχος ἀνόπαια προπαροξυτόνως ἀναγινώσκει
ὄνομα ὄρνιθος λέγων κτλ.* — α, 355: *ἐν Τροίῃ πολλοὶ: ἀδιαστόλως
ἀναγνωστέον· ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς οὐκ ἐν Τροίᾳ ἀπώλετο.* — ι, 116.
λάχεια, ἀπὸ τοῦ λαχαίνω. οὕτως ἀναγνωστέον. (cfr. ad κ, 509). —
ρ, 455: *οὐδ' ἅλα: οὕτως Ἀρίσταρχος ἀνέγνωκε καὶ ἀπέδωκε
τοὺς ἅλας. ὁ δὲ Καλλίστρατος „οὔδαλα", τὰ κόπρια.* Similiter
λέγειν usurpant et *φάναι*, quae parce conspiciuntur in iis gram-
maticorum veterum excerptis, quae Veneto A accepta referimus,
abundantius paulo in iis, quae ex fontibus minus integris pro-
dierunt. Nam *ter* tantum ea offendi in Didymeis ex Veneto A
editis, ad A, 519: *Ἀρίσταρχος τὸ Ἥρη κατ' εὐθεῖάν φησιν,
οὐ κατὰ δοτικήν κτλ.*, quae iisdem fere verbis perscripta legun-
tur in Veneto B. — ad E, 227: *ἵππων ἀποβήσομαι: Ἀρίσταρχος
,ἀποβήσομαι δὲ ἵππων ἔφη· --- Ζηνοδότειος δὲ ἡ διὰ τοῦ ε
„ἐπιβήσομαι".* — H, 143: *ὑποφθάς: -- Ἀρίσταρχος δέ φησι
καὶ „ἀναστάς", οἷον ἐκ λόχου ἀναστάς.* Sed imprimis hi duo loci
memorabiles sunt: B, 302 (Aristonici): *ὅτι Ζηνόδοτος γράφει „μάρ-
τυρες", ὁ δ' Ὅμηρος οὕτως ἐσχημάτικεν· „Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρ-
τυρος ἔστω", οὐ τὸ πληθυντικὸν „μάρτυροί ἐστε".* Sic Venetus A.

Quid ad eundem versum Venetus B? -- *ὁ δὲ Ζηνόδοτος μάρ-
τυρές φησιν, Ὁμήρου σχηματίζοντος ἀπὸ τοῦ μάρτυρος.* Ita ad
Θ, 349 in Ven. A est: *ὁ Ζηνόδοτος γράφει ,Γοργόνος ὄμματ'
ἔχων' κτλ. --- Ἀρίσταρχος δὲ γράφει σὺν τῷ ῑ, οἴματ'
ἔχων'· καί φασι* (immo: *φησι*) *παρὰ τὴν οἶμον γεγενῆσθαι
κτλ.* Eadem habet Venetus B ita: *Ἀρίσταρχος μὲν ,οἴματά'
φησιν, οἱ δὲ ἄλλοι ὄμματα· -- Γοργόνος δὲ γράφει Ἀρίσταρ-
χος* (hoc sine dubio calami lapsu), *κακῶς· οὔτε γὰρ ὁ ποιητὴς
οὔτε Ἡσίοδος Γοργών φασιν, ἀλλὰ Γοργώ.* Eadem res est in
utroque codice, verba non multum dissimilia, sed quod *γράφει*
dicebatur in antiquiore teste, in *φησίν* mutatum est in posteriore.
In Scholiis ad Odysseam largior horum est messis: α, 3: *νόον
ἔγνω: Ζηνόδοτος ,νόμον ἔγνω' φησίν κτλ.* (M) — α, 38 *Ἑρ-
μείαν πέμψαντες: ἔνιοι ,πέμψαντε' γράφουσι δυϊκῶς· --- οὕτως
δὲ καὶ Ἀριστοφάνης φησὶ καὶ Ζηνόδοτος.* (HMQ) — γ, 87:
Ἀρίσταρχος δὲ τὸ ,ἧχι' ἄνευ τοῦ ῑ φησί. (HM) — θ, 494.
δόλον: Ἀρίσταρχος καὶ Ἀριστοφάνης ,δόλῳ' φασίν. (H) —
λ, 385, quo de loco iam supra egimus, *ἄλλῃ: --- Ἀριστο-
φάνης δὲ ,ἄλλην' φησί.* (H) — ν, 31. *πανῆμαρ: ὁ Ἀριστοφάνης
οὐκ ἐν συνθέσει φησὶ τὸ πανῆμαρ κτλ.* (H) — ξ, 295: *Ῥιανός
φησιν ,ἐφέσσατο'. Ζηνόδοτος ,ἐφείσατο'.* (H) — β, 247 ex MS,
quo de loco mox dicetur. — γ. 245. *τὸ δὲ ,ἀθανάτοις' Ἀριστο-
φάνης ,ἀθάνατος' λέγει ἑνικῶς.* (HM). — ε, 296. *τὸ δ' ,αἰθρη-
γενέτης' Ῥιανὸς καὶ Ἀριστοφάνης ,αἰθρηγενέης' λέγουσιν* (HMQ).
— ε, 334 (p. 278, 8 Dind.) *ὁ μὲν Ἀριστοφάνης τὰς ἀνθρωπο-
ειδεῖς θεὰς αὐδηέσσας φησὶν* (exponit) *οἱονεὶ φωνὴν μετειληφυίας,
ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὐδήεσσαν λέγει οἱονεὶ ἐπίγειον, οὕτως καὶ
Χαμαιλέων.* (HPQ.) — θ, 251. *Ζηνόδοτος ,παίσατον' εἶπεν, οὐ
κακῶς.* (HQ.) ubi aut *οὐ* delendum aut potius *οὐ καλῶς* scriben-
dum, (cfr. i. a. ad A, 60.) monente Schmidtio. (p. 198.) Usus
verborum *ἀναγινώσκειν, λέγειν, φάναι* apud grammaticos in variis
lectionibus indicandis his iam satis stabilitus erit.

β. 65. *ἄλλους τ' αἰδέσθητε: ἐλέγχει τὸ πλῆθος, ὅτι ἐχρῆν καὶ
αὐτὸ τῶν παρ' αὐτοῦ λόγων πάσχοντος διακωλῦσαι τὰ
τολμώμενα.* Sic prorsus sine sensu Q, unde haec Buttmannus
et Dindorfius ediderunt. Eadem in HD esse videntur, nisi
quod hic uterque codex pro insano *αὐτὸ* optime praebent *ἄνευ*,

quo facto aliqua saltem lux sententiae restituendae affulgere coepit, ac praeterea solus D pro πάσχοντος scriptum habet παρεχοῦτ (Praef. p. XLII), quod nihil aliud est quam κακοῖσιν ἰᾶσθαι κακά. Num HD quoque perversissimam verborum col- locationem sequantur, quae in Mediolanensi sane mirifica est, ex Dindorfii indiciis in Praefatione datis efficere non potui. Proximum vero est in Hamburgensi, qui haec ita scripta ex- hibere censendus est (App. p. 739): ἐλέγχει τὸ πλῆθος, ὅτι χρὴ δὲ (bis scripta) καὶ (?) ἄνευ τῶν λόγων τῶν παρ' αὐτοῦ πάσχον κτλ., unde facili negotio vera lectio emicat: ἐλέγχει τὸ πλῆθος, ὃ (vel ὅπερ) ἐχρῆν καὶ ἄνευ τῶν λόγων τῶν παρ' αὐτοῦ (τοῦ) πάσχον(τος) διακωλῦσαι τὰ τολμώμενα. Caeterum molestus Dindorfii mos animadversiones suas per varios locos sparsos lectoribus consulendas exhibendi Ludwichium de- cepit, in commentatione saepius laudata[1]) ei exprobrantem quod rectam scripturam ἄνευ pro αὐτό non commemoraverit, iniuria, ut vidimus, nam in Praefatione eius lectionis mentio fit, non quidem ex T, sed ex Harleiano ac Parisino, quod tamen parum referre unusquisque existimabit. Hoc autem novum ex Lud- wichii commemoratione didici, et in Q Scholion recte scriptum extare, — an etiam meliore quam inde editum est ordine? — et in M, de quo codice edita prorsus tacuerunt.

β. 68. λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος. Huius versus paraphrasis est in S: ἱκετεύω ὑμᾶς διὰ τοῦ Διὸς οὐρανόν. An: διὰ τοῦ Διὸς οὐρανίου?

β. 70. Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ || τείρεσθ'. Copiosam super haec Porphyrii disputationem servavit fere integram Harleianus a manu secunda, cuius laceras tantum lacinias antehac per complures codices (MTBE) sparsas erat videre, quae tamen etiamnunc duas ad res utiles esse possunt. Nam et conferunt ad stabiliendas quasdam uberioris Scholii

1) Verba Ludwichii haec sunt: „So fehlerhaft wurde dieses Schol. zuerst von Mai edirt, und seitdem getreulich wiederholt bis auf Dindorf herab, der zwar in seinem Anhange berichtet, dass es sich auch in T findet, aber die nothwendige Berichti- gung, welche T bietet, καὶ ἄνευ für καὶ αὐτό, verschweigt. Übrigens hat auch der von Mai benutzte Codex (Q) das Richtige, ebenso M."

Harleiani vitiosissime scripti emendationes, et, quod maioris momenti habeo, insigne exemplum praebent quomodo horum longiorum, inprimis Porphyrii, Scholiorum excerpta et quasi disiecta membra paulatim extiterint, unde habitus et tenor in- tegrarum disputationum saepe exiguo cum fructu nobis divinandus relinquitur. Sed de his rebus agam explicatius in altera parte, nunc singula Harleiani πλημμελήματα videamus an sanare possimus. Βαρύτης γὰρ — incipit — ὀνειδίζειν μὲν ἃ πάσχει, ἱκετεύειν δὲ συγχωρεῖσθαι αὐτῷ τὸν πατέρα, ὃν πάντας μὲν ἔδει ποθοῦντας δακρύειν, αὐτὸς δὲ ἐν ἱκετηρίᾳ τίθεται τὸ κἂν μόνῳ αὐτῷ συγχωρηθῆναι τὸ πένθος. Licebit quaerere, quid sit quod Telemachus precetur: συγχωρεῖσθαι αὐτῷ τὸν πα τέρα? Qui id mecum non expedient, videant an non restituen- dum sit: ἱκετεύειν δὲ συγχωρεῖσθαι αὐτῷ (πενθεῖν) τὸν πατέρα. Haec particula excerpta transiit in MT: ἐπιφθόνως λίαν ἐν μέρει χάριτος αἰτεῖται τὴν ἐξουσίαν τοῦ πένθους, ὃν ἔδει πάν- τας δακρύειν αἰτῶν κἂν μόνος πενθεῖν ἀδεῶς, atque in his hi duo codices desinunt, ita tamen ut quod inserui necessarium esse comprobent. Pergit H: καὶ εὐθὺς ἀπολογισμὸς περίδοξος ἐφ' οἷς δρῶσι παράδοξα, „εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμός, ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς, || δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς," καὶ (τὸν addit D) ἐχθρὸν τιμωρούμενοι ἐμὲ δι' ἐκεῖνον ἀμύνεσθε. At neque Telemachi ἀπολογισμός, cum acerbissima ironia coniunctus, recte περίδοξος dici potest, quod ultimae aetatis vocabulum hic pror- sus ridiculum est, nec quae proci in Ulixis domum perpetra- verant παράδοξα quis sanus appellet. Accedit quod in ultimis grammaticae ratio laesa est, cui malo succurrit scilicet scriba Codicis D, παράδοξα in παραδόξοις mutando, iniuria a Din- dorfio commendatum. Nullam ad rem istud παραδόξοις utile est, nisi ut ad illa plurima indicia accedat, quibus demonstrare conati sumus Codicem Parisiensem D emendatricem correctoris manum expertum esse. Περίδοξος et παράδοξα e dittographia orta sunt, itaque legendum: καὶ εὐθὺς ἀπολογισμὸς παράδοξος ἐφ' οἷς δρῶσι(ν), „εἰ μή πού κτλ., nec quisquam mirabitur, Te- lemachi excusationem, nisi ironice intellegatur, — ut unice intellegenda est, — παράδοξον πάνυ ac sane mirificam videri. Post pauca: Συμπλέκει δὲ τοὺς Ἰθακησίους τῇ ἀδικίᾳ τῶν μνη- στήρων, καίπερ κατ' ἀρχὰς χωρίσας τοὺς μνηστῆρας ἀπ' αὐτῶν, κατ'

ἰδίαν τούτων κατηγορῶν. --- ἐκθεὶς γὰρ ταῦτα περὶ ἐκείνων (τῶν μνηστήρων puta), μετὰ τὴν διήγησιν καὶ ἐπίδειξιν τοῦ ὅτι παῖδές εἰσι τῶν ἐν Ἰθάκῃ ἀρίστων, ἀκόλουθον τὸ τῆς κοινοποιΐας ἐπήγαγε „νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί, ἄλλους τ' αἰδέσθητε, θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν, σχέσθε, φίλοι." τίς οὖν ἡ τούτων ἀδικία; οὐ μόνον ὅτι οὐκ ἀμύνονται τούτους ὀτρύνοντες. πῶς οὖν ὀτρύνουσιν; ὅτι εἰ παῖδας ὄντας αὐτῶν οὐκ ἐπέχουσιν. οὓς γὰρ αὐτός τις κωλύειν δυνάμενος διὰ τὸ εἶναι κύριος ἐᾷ πλημμελεῖν, αὐτὸς ἂν εἴη ὁ δοὺς τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀδικίας. Nihil sequitur post οὐ μόνον, quod tamen ex ipsa harum particularum natura fieri debebat. Ac iure nihil sequitur, nam ne illud quidem οὐκ ἀμύνονται et ὀτρύνοντες recto stare talo videtur. Quod cum ex toto argumentationis tenore, tum vel sic apparebit. Etiam haec Porphyrianae disputationis particula separatim extat in Ambrosiano E, aliquantum magis perspicua, ut adsolet, quam ipsius optimi philosophi verba fere sunt. οὐχ ὅτι ὤτρυνον αὐτοὺς εἰς τὸ φανερὸν ἐκεῖνοι, τοῦτο ἐγκαλεῖ Τηλέμαχος, ἀλλ' ὅτι παῖδας ὄντας αὐτῶν τοὺς μνηστῆρας οὐκ ἐπεῖχον. οὓς γάρ τις κωλύειν δυνάμενος, διὰ τὸ εἶναι κύριος αὐτῶν, ἐᾷ πλημμελεῖν, οὗτος ἂν εἴη ἀντικρὺς ὁ τὴν τῆς ἀδικίας ἐξουσίαν αὐτοῖς δεδωκώς. Satin certum nunc est corrigendum esse: τίς οὖν ἡ τούτων ἀδικία; τοῦτο μόνον ὅτι οὐκ ἀμύνονΤΕC τούτους ὀτρύΝΟΥCIN. πῶς οὖν ὀτρύνουσιν; ἐπεὶ παῖδας ὄντας αὐτῶν οὐκ ἐπέχουσιν. Nam in ὅτι εἰ aut alterutrum abundat, — nullus nunc coniunctioni conditionali locus est, — itaque εἰ erit expungendum, ut fecit Buttmannus ad β, 63 (p. 83, 8, ubi eius nota consulatur), aut, quod malim, ita haec duo vocabula coniungenda sunt, ut unum illud evadat quod proposuimus. In unciali scriptura ΟΤΙΕΙ et ΕΠΕΙ minimo tantum discrimine differre, quivis statim videat. Ita Telemachus τῷ μεταξὺ διαιρεῖν τε καὶ κοινοποιεῖν τὸ ἀδίκημα καὶ παρρησίᾳ κέχρηται βασιλικῇ καὶ δεήσει πάλιν ταπεινὰ πράττοντος καὶ ποτὲ μὲν τὸ δίκαιον ὑπομιμνήσκει καὶ νέμεσιν, ποτὲ δ' αὖ καὶ αἰσχύνην τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τὴν παρὰ θεῶν μῆνιν, καὶ τοὺς πατέρας [ὑπομιμνήσκει]. Recte D ultimum vocabulum omittit sono ingratum et sensu supervacuum, rectius simul quam H habet τοῦ πατρὸς, quod adsciscendum, sed articulo adiecto: καὶ τὴν παρὰ θεῶν μῆνιν, καὶ (τὴν) τοῦ πατρός. Respicit enim Homericum: οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ || οἷος Ὀδυσσεὺς

ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι. Quorum autem πατέρες cogitandi sint, difficile dictu erit.

Ad eundem versum adnotatio critica pertinet, ex compluribus Codicibus (HMQRT) edita, quae ut Didymi sit, — inter cuius reliquias Schmidtius eam rettulit, — certe non ex limpido fonte hausta est. πῶς τοὺς μνηστῆρας φίλους καλεῖ; ἢ ὁ λόγος πρὸς τοὺς Ἰθακησίους, οἷον ἀντίσχεσθέ μου. διὸ καὶ Ἀριστοφάνης γράφει „μή μ' οἷον ἐάσατε", ὅ ἐστι καὶ ὑμεῖς συμπενθήσατε. Ἀρίσταρχος δὲ τὴν μὲν γραφὴν οὐκ ἀμείβει, τὸ δὲ οἷον ἀκούει πρὸς τὸ πένθος τοῦ πατρός. --- ἢ καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ φησιν. ἐμὲ μόνον ἐάσατε σχολάζειν τῷ πένθει καὶ μὴ ἐπιφύεσθε. κτλ. Hinc excerpta leguntur in STV eiusmodi: βοηθήσατε. (aliquantum plenius T: ἀντέχεσθε, βοηθήσατε.) τὸ γὰρ φίλοι ἀνάρμοστον κατὰ τῶν μνηστήρων, ἵν' ᾖ ἀπόσχεσθε. Haec in luce uberioris adnotationis collocata facile intelleguntur. Nempe hoc vult quicunque haec excerpsit: σχέσθε hic locorum interpretandum est per ἀντέχεσθε, βοηθήσατε, ut φίλοι de Ithacensibus dictum sit; contra ea si adiectivum ad procos pertineret, quod tamen absonum, σχέσθε per ἀπόσχεσθε explicandum foret. Non sunt haec admodum perite contracta, ita tamen ut si mentis aciem intendere velis, intellegi possint. Sed plane amentia sunt quae Mediolanensis B ex utroque, ut videtur, ampliore Scholio, et Porphyrii et critico, conflata derivavit: πρὸς τοὺς Ἰθακησίους ὅλους (scripserat homo πρὸς τ. Ἰθακησίους ὁ λόγος,[1]) opinor.)· ἐὰν ὁ πατήρ μου δυσμενέων καὶ ἐχθραινόμενος ὑμῖν ἦν, ἐάσατέ με πάσχειν. τὸ δὲ μὴ παρέλκον., ubi ne illud quidem certum est, utrum μή abundare intellegat, quod ab Aristophane perperam repositum est pro καὶ, an εἰ μή πού τι κτλ. Sed quaerere supersedeamus, cum utrumvis fatue sit sive excogitatum sive excerptum. Iam in superioribus autem, cum Herodianeum Scholion ad ν, 405 (ἐπίουρος) cum eiusdem uberrima ex Ἰλιακῆς προσῳδίας nota conferebam, exemplum dedi animadversionis excerpendo corruptae, cui nunc et haec accedant et aliud e vicinia

1) Sic v. c. ad γ, 231: ὁ λόγος δὲ καὶ ὁ νοῦς οὕτως· ἄνδρα ᾧ εἵμαρται κτλ. (EQT.) Ex his tribus codd. solus T verum praebet, EQ ὅλος ὁ νοῦς. Simul pro οὕτως a T omissum praestat οὗτος.

non minus perplexum. Ad β, 63, *οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται* haec leguntur in solo S servata, quod sane mirum est in vocabulo semel apud Homerum lecto et vel ob accentum memorabili: *εὔθετα, καὶ πλεονάζει ἡ ἀνά στέρησις, ἵν' ᾖ σχετά.* Diu haec me torserunt. Nulla est negatio *ἀνά*, et etiamsi duplex negatio significaretur, quae quorundam grammaticorum in cognatis quibusdam vocabulis opinio fuit, non sic nude posita ita accipi poterat. Cave tamen sive inducas sive corrigas, quod in promptu esse videtur, *καὶ πλεονάζει ἡ ἀνά πρόθεσις*, ac potius conferamus haec Herodiani ad *ἀνάπυστα*, in notissimo versu de Epicaste, λ 274: *ἀνάπυστα: προπαροξυτόνως Φησὶν* (Herodianus) *ἐν τῇ καθόλου, περιττῆς οὔσης τῆς ἀνά, ἀντὶ τοῦ πυστά, ἐξάκουστα. δύναται δὲ καὶ τοῦ ἄπυστα ἐγκειμένου ἄλλη στέρησις ἐντεθῆναι μετὰ προσθέσεως τοῦ ν̄, ὡς ἐν τῷ ‚ἀνήκουστος, ἀνηλεής.' αἱ δύο οὖν στερήσεις μίαν συγκατάθεσιν ἐδήλωσαν, καὶ ἔστιν ἀντὶ τοῦ ἀκουστά.* (BQ). Sunt haec aperte falsa, [1]) sed ex Herodiani tamen doctrina, eodemque modo nostro loco *ἀνσχετά* explicuisse videtur, ut *aut praepositio ἀνά* abundet, *aut*, quemadmodum *πυστά* habet *ἄπυστα* indeque duplici negatione *ἀνάπυστα*, *ita σχετά habeat ἄσχετα et ἀνάσχετα.* Falsa haec esse iam supra monui, nec quisquam recentiorum, quod sciam, repetendo haec comprobavit, ac vellem sciremus, quomodo accentum in *ἀνσχετά* expediverit Herodianus. Sed iam intellegimus unde epitomator noster *ἡ ἀνά στέρησις* adripuerit, et quam molesta res esset, si veterum de grammatica opiniones sive verae illae sint sive falsae ex tam aridis fontibus omnes nobis essent hauriendae.

β, 93. *ἡ δὲ* (Penelope) *δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ Φρεσὶ μερμήριξεν.* Ad hunc versum Scholion est in M et S (cfr. Dind. not. et Praef. p. XLIII): *ἐμΦαντικῶς τὸ ὅλον, ὡς καὶ τὰ πρῶτα δολίως ἀπατώσης αὐτούς.* Oppositio ut intellegatur, scribendum est: *ἐμΦαντικῶς τὸ ‚ἄλλον', ὡς καὶ τὰ πρῶτα δολίως ἀπατώσης αὐτούς.*

---

1) Ita enim *ἀνήκουστος* foret *ἀκουστός*, *ἀνηλεής ἐλεήμων*, quod quis Herodianum dicere credat? Fuse de his formis disputavit Lobeckius ad Phryn. in Parergorum c. IV: de Productione vocalium in vocabulorum commissuris, § 8 p. 710 seqq.

β, 102. *αἴ κεν ἄτερ σπείρου κῆται πολλὰ κτεατίσσας.* Id est, Scholiasta quodam auctore (in EQ), *ὡς ἀξίου ἱματίου σπανίζοντος· οὐ γὰρ παντελῶς ἐσπάνιζε.* Voluit auctor: *ὡς ἀξίου ἱματίου σπανίζων*, nam *σπανίζοντες ἄνθρωποι* sunt, *σπανίζοντα ἱμάτια* non sunt. Vitium est e pervulgatissimis. Genetivus *ἱματίου* scribam impulit ut participium quoque huic adcommodaret, de sententia securus. Idem factum est ad γ, 372 in interpretatione vocabuli *Φήνῃ εἰδομένη: εἶδος ὀρνέου ἀετῷ ὅμοιον ὀξυπετεῖ Φαιδρῷ* [1]), *προσαρμόζοντι τῇ Ἀθηνᾷ. Φαεινὸν γὰρ ὡς ἀπὸ τοῦ Φαίνω γινόμενον· καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἤγουν ἡ Φρόνησις Φαεινοτάτη καὶ λαμπροτάτη ἐστίν.* (E.) Res ipsa clamat scriptum fuisse: *εἶδος ὀρνέου ἀετῷ ὅμοιον -- προσαρμόζον τῇ Ἀθηνᾷ.* Neque aliter in Nicanoris (?) nota ad ζ, 163: *Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα*, ubi PQ: *οὔ Φημι λέγειν αὐτὸν ἔρνος νέον, ἀλλὰ τὸ νέον τῷ ἀνερχόμενον δεῖ συνάπτειν, ἵν' ᾖ, νέον ἀνερχόμενον, τουτέστι νεωστὶ ἀνερχόμενον, ὡς τὸ „νέον ἡβώωντα."* (I, 446.) *--- πρόσκειται δὲ τῷ νέον τὸ ἀνερχόμενον, ἴσον τῷ ἀνατρέχοντι. τὸ γὰρ ταχέως ἰὸν τρέχει. κτλ.* Immo vero: *τὸ ἀνερχόμενον, ἴσον τῷ ἀνατρέχον.*

β, 127. Profitetur Antinous: *ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν οὔτε πῃ ἄλλῃ, || πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.* Vulgata ad haec: *τοῦτο πρὸς κακοῦ τοῖς μνηστῆρσιν. ἐξὸν σωθῆναι ἄλλην τραπομένους ὅμως πάνυ ὁμοῦ εὑρεθέντες πανωλεθρίαν ἔπαθον.* Deleta haec vult Dindorfius (Praef. p. XLIII), ut ex Eustathio illata p. 1436, 33. Sed nihil impedit quominus Archiepiscopi doctissimi verbis sensum reddamus. Nam quid est *ὅμως πάνυ ὁμοῦ εὑρεθέντες*? Sed nullo negotio intellegetur: *ἐξὸν σωθῆναι ἄλλην τραπομένους ὅμως πάντες ὁμοῦ εὑρεθέντες πανωλεθρίαν ἔπαθον.*

β, 133. In longiore hoc Scholio, — an Porphyrii? — interpunctio pravissima est adeoque totum ita disponendum: *κατ' ἔνια τῶν ὑπομνημάτων ἡ τούτων ἐξήγησις ἡμάρτηται. Φασὶ γάρ, ἔθος ἦν, εἴ τις ἑκὼν ἐξ οἴκου γυναῖκα ἀπέπεμψε, χρήματα ἀπο-*

---

1) „Nescio unde huc illata sint duo haec verba poëtica, quae hexametrum inchoant, quorumque prius lexicis etiam ignotum est." Buttm.

τίνειν τοῖς ταύτης συγγενέσι καὶ τῷ πατρί. Φησὶν οὖν (Telemachus) ὅτι (·) κακόν ἐστι καὶ οἷον ἀλυσιτελὲς ἐὰν ἐκδιώξω τῶν οἴκων τὴν μητέρα· πολλὰ γὰρ ἀποτίσω τῷ Ἰκαρίῳ. ἄμεινον δὲ οὕτω διαστέλλειν „κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν." καὶ οὐ περὶ χρημάτων Φησὶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐπαγομένων· — „ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων δώσει", εἶτα καθ' ὑπερβατόν, αἴ κ' αὐτὸς ἑκὼν Ἰκαρίῳ ἀποπέμψω τὴν μητέρα· — ἐπεὶ εἰ περὶ χρημάτων ἔλεγε σμικρολόγος ἂν ἐΦαίνετο. Res ipsa absurde est excogitata, etsi fuisse inter Aristarcheos, qui hos versus eodem modo et interpungerent et interpretarentur, apparet ex Nicanoris notis ad vs. 132 et 134.

β, 164. δὴν ἀπάνευθε Φίλων paraphrasi redditur in S: ἐπὶ πολὺν χρόνον χωρὶς ἰδίων. Praestabit: χωρὶς (τῶν) ἰδίων.

β, 185. Ad ἀνιείης Scholion est Herodiani: δασυντέον. -- Ψιλοῖ δὲ Ἑλλάνικος παρὰ τὴν ἀνίαν ἐκδεχόμενος τὸ λυποίης. Immo: ψιλοῖ δὲ Ἑλλάνικος παρὰ τὸ ἀνιᾶν ἐκδεχόμενος (ἀντὶ) τοῦ λυποίης, cui recte obloquitur Herodianus: εἰ δὲ τοῦτο, ἐχρῆν γράΦειν ἀνιῴης. τοιαύτη γὰρ ἡ δευτέρα συζυγία.

β, 195. μητέρ' ἐὴν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
οἱ δὲ γάμον τεύξουσι καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα κτλ.

Observatur ad hos versus in EQVHD, μητέρα ἣν ἐς πατρός: ἡδέως τῷ σχήματι ἐχρήσατο· εἰπὼν γὰρ „ἐς πατρός" μετέβη εἰς πληθυντικόν „οἱ δὲ γάμον τεύξουσι", δηλονότι οἱ μνηστῆρες, καὶ εὐτρεπίσουσιν ἔεδνα ὅσα δεῖ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ παιδὶ δίδοσθαι. κειμήλια (γαμήλια D, utrumque posteriorum commentum pro Homerico μείλια [1]) δὲ τὰ παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς νύμΦης διδόμενα, ἤγουν τὰ ἐξώπροικα. In his primum quaero cur poëta dicatur ἡδέως τῷ σχήματι usus. Cum nullam causam inveniam, emendaverim ἰδίως τῷ σχήματι ἐχρήσατο, quemadmodum, — ut de plurimis exemplis unum atque alterum adscribam, — ad γ, 346 est: ἰδίως δὲ πέΦρακε (Homerus.), ad δ, 10: ἰδίως δὲ εἴρηκεν. ἐν Σπάρτῃ γὰρ ὄντος αὐτοῦ Φησι Σπάρτηθεν, ad δ, 240: ἰδίως τὸ

1) Bellum illud κειμήλια legitur etiam ad α 276, ubi nec Buttmannus nec Dindorfius mutare ausi sunt, videlicet quod nostro quoque loco sic scriptum est.

πάντα ἐπήνεγκε τῷ ὅσσοι τὸ γένος ἀλλάξας, ubi prorsus contrario ordine legendum esse: ἰδίως τῷ πάντα ἐπήνεγκε τὸ ὅσσοι Homeri locum conferenti patebit. Sed hoc minoris momenti est. Illud magis urgendum, Scholii auctorem nunc non dicere, quae dicere eum voluisse ipsa prima Scholii verba testantur. Nam si οἱ δὲ γάμον τεύξουσι de procis dictum est, quid mirum si a singulari transiit ad pluralem? Sensit vitium Buttmannus, cuius haec nota est ad οἱ μνηστῆρες: „immo auctor primorum huius Scholii verborum volebat πατὴρ καὶ ἀδελΦοί. --- Videntur itaque jam olim excidisse quaedam propter repetitionem eorundem verborum, in hunc modum revocanda: οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, δηλονότι πατὴρ καὶ ἀδελΦοί. τινὲς δὲ λαμβάνουσι τὸ „οἱ δὲ γάμον τεύξουσι" δηλονότι οἱ μνηστῆρες." De summa re nemo Buttmanno non adsentietur, itaque lacuna statuenda erit, etsi mirum est eam in omnibus quinque Codicibus inveniri unde haec prodierunt, qua de re postea dicetur. Cum igitur de statuenda lacuna idem sentiamus, de explenda non ita inter nos convenit. Ne dicam haec ita expleta, ut Buttmannus volebat, certe non verborum paucitate laborare, ipse, sat scio, non probaverit etiam in infimae aetatis homine: λαμβάνουσι τὸ „οἱ δὲ κτλ. δηλονότι οἱ μνηστῆρες, ubi unusquisque homo Graecus λαμβάνουσι τὸ κτλ. ἐπὶ τῶν μνηστήρων dixisset. Ipse verba lacunosa sic sarserim: ἰδίως τῷ σχήματι ἐχρήσατο· εἰπὼν γὰρ „ἐς πατρός" μετέβη εἰς (τὸ addit V) πληθυντικόν. (ἔνιοι δέ·) „οἱ δὲ γάμον τεύξουσι", δηλονότι οἱ μνηστῆρες, κτλ. Fere eadem Homeri verba occurrunt α, 277, ubi tamen nihil tricati sunt, sed „οἱ δὲ γάμον": συνεκδοχικῶς οἱ περὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα Ἀστεροδίαν expositum est in E, ut oportet.

β, 196. Eadem res breviter tangitur in Parisino S: οἱ δὲ γάμον: οὗτοι οἱ μνηστῆρες, οἱ ἐν τῷ δώματι τοῦ πατρός. At hoc iam nimis stolidum est. Non amplius erit, ubi emendaverimus: ἤτοι οἱ μνηστῆρες, (ἢ) οἱ ἐν τῷ δώματι τοῦ πατρός.

β, 199. ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης,
οὔτ' οὖν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἐόντα.
οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σύ, γεραιέ,
μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.

De sententiae forma Scholia haec habent: προειπών „ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης", οὔτε Τηλέμαχον οὔτε τὸν μάντιν οὐκ-έτι ἐπήγαγεν οὔτε ἄλλον τινά, καίτοι ὁ λόγος ἀπῄτει, ἀλλ' ἣν εἶχεν ἀπέχθειαν πρὸς τὸ πλῆθος. (HMQV.) At haec sic scripta nullam sanam interpretationem admittunt. Qui enim? Nonne apud Homerum sequuntur ea ipsa, quae hic apud eum sequi negantur? Melius interpunxit Buttmannus, ante οὔτε Τηλέμαχον et post τὸν μάντιν — vel, ut ipse habet, τὴν μαντείαν — commate posito, nam et haec Homerica esse certum est, licet ex Scholiastarum consuetudine in brevius contracta. Iam apparebit quid Scholiasta voluerit, si quae in fine perversa sunt, lenissima mutatione restituerimus. Nemo hic commemoratur μισόδημος ἀνήρ, sed sermo est de sene, qui, ut proci quidem iudicant, vaticinationibus suis populi odium in se convertisse dicitur. Emendemus igitur: προειπών „ἐπεὶ οὔτινα δείδιμεν ἔμπης, οὔτε Τηλέμαχον οὔτε τὸν μάντιν", οὐκέτι ἐπήγαγεν, οὔτε ἄλλον τινά, καίτοι ὁ λόγος ἀπῄτει, ἀλλ' ἣν εἶχεν ἀπέχθειαν πρὸς τοῦ πλήθους. Ultro tamen fateor Scholion etiam emendatum non optime enunciatum esse, sed sive ab initio male scriptum est sive imperite excerptum, et obscuritate laborare et prava verborum collocatione. Quam inscienter expressum est καίτοι ὁ λόγος ἀπῄτει pro καίπερ τοῦ λόγου ἀπαιτοῦντος! Simul cum multiplici infortunio ad nos pervenit. Ἔμπης — μάντιν omittit Q, μάντιν habent M (et H?) μαντείαν V, et esset cur praeferremus, (est enim paraphrasis Homerici οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ') nisi sic omne subiectum verbi εἶχεν desideraretur, denique ἣν omittit V, quo facto ultima (εἶχεν ἀπέχθειαν κτλ.) omni cum praecedentibus vinculo destituta non videntur habere quid hic faciant.

β, 247. κατὰ δῶμα ἕω: τινὲς τὸ ἕω ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ λέγουσι κακῶς. (MS). „Sic bis uterque Codex pro ἑόν", ut Dindorfius observat. Minime gentium. Textus Homeri habet δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑόν, idque recte, verum non ex hoc ἕω depravatum est, sed ex varia lectione ἕο, eaque et in lemmate et in Scholio ipso sine dubio est restituenda. [1]) Equidem lectionem ἕο Zeno-

1) Idem fecisse video Larochium, qui quasi in re dubia interrogationis signum addidit.

doteam habuerim, qui hic eodem modo pronomen personale scripserit δέον κτητικῶς, ac notissimo loco Ω, 486 et α, 413 σεῖο et ἐμεῖο probavit pro σοῖο et ἐμοῖο, ad quos locos conferenda sunt Scholia, Victoriana ad Iliadem, HMS ad Odysseam. Apertum est, qui in prima ac secunda persona pronomen personale possessivo anteposuerit, eundem in tertia persona idem fecisse, cuius rei exemplum nunc non deërit.

Post κακῶς, signo tamen scholii finiti addito (Praef. p. XLV.), in Parisino Codice (S) sequuntur haec: τὰ τῆς δευτέρας συζυγίας, εἰ μὲν καθαριεύει ἢ καὶ τὸ ῥῶ ἐπάγοιτο ἐκτείνεται, εἰ δὲ τὸ λ ἐστὶ, ἕτερον τῶν συμφώνων συστέλλεται. Dindorfius, haec „verba ab hoc loco aliena" existimans, ad calcem paginae relegavit. Non est tamen admodum difficile ad indagandum ad quod verbum in vicinia haec nota pertineat, neque magis verba leviter tantum corrupta emendare Herculeus labor est. Pertinent ad ἐξελάσαι μεγάροιο in sequentis versus initio (β, 248) positum, et sic scripta facile intellegentur: τὸ α τῆς δευτέρας συζυγίας, εἰ μὲν καθαριεύει ἢ καὶ τὸ ῥῶ προηγοῖτο, ἐκτείνεται, εἰ δὲ τὸ λ ἐστὶ(ν ἢ) ἕτερον τῶν συμφώνων, συστέλλεται, quae non magni quidem pretii sunt neque accurate exposita, sed vera tamen neque „ab hoc loco aliena."

β, 257. αἰψηρήν: ἀντὶ τοῦ ταχέως, ὡς τὸ „τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών" (Δ, 182), ἀντὶ τοῦ εὐρέως. (HMS.) Malim: αἰψηρήν: ἀντὶ τοῦ (αἰψηρῶς), ταχέως, ὡς τὸ κτλ. atque ita fere habent Scholia Vulgata. Qui comparaverit similes observationes ad Iliadem Δ 102, (Θ 150), Λ 186, (Θ 399), alias, quas indicavit Friedländerus, et hic Aristonici notam adgnoscet, quam et Friedländerus ipse indicavit et in syllogen suam recepit Carnuthius, perperam expuncto ταχέως.

β, 263. Ad ἠεροειδέα πόντον praeter alia in eandem sententiam in pluribus codicibus (BEHQV) tradita, haec propria habet S: ἡ θάλασσα γὰρ ἀέρι παρεικάζεται, ὅθεν καὶ διὰ λογίζεται (?), ἤγουν ἀεροειδής· ἐπεὶ μόνον ἀέρα ὁρῶσιν οἱ πλέοντες. Ad interrogationis signum a Dindorfio positum respondeam: lege ἡ θάλασσα γὰρ ἀέρι παρεικάζεται, ὅθεν καὶ δῖα λέγεται,

nam aut hoc verbum ex corrupto *λογίζεται* exsculpendum est, — recte scriptum in Aristonici nota ad Ο, 161: *ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ Ζεὺς τὴν θάλασσαν δῖαν εἴρηκεν* — aut *εἰκονίζεται*. In praepositione *διὰ* maris epitheton *δῖα* latere nemini dubium esse potest.

β, 270.

> *Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων,*
> *εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠΰ, κτλ.*

Verba haec Minervae ad Telemachum precantem ita paraphrasi redduntur: *προτρεπτικῶς, ὡς περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐμφρόνως διατεθειμένου· οὐδὲ ὕστερον κακὸς ἔσῃ, εἰ Ὀδυσσέως παῖς τυγχάνεις καὶ τῆς πατρῴας σπορᾶς ἔχεις τι σύμβολον*. Sic recte QV. Paulo peiore ordine eadem habent S (T — App. p. 742 — et H, ut videtur), corruptius quoque scripta, quae fortasse causa fuit cur ad imam paginam detruderentur: *οὐδὲ ὕστερον κακὸς ἔσῃ· οὐδὲ ὅμοιος τῷ πατρὶ παῖς τυγχάνων καὶ τῆς πατρῴας σπορᾶς ἔχεις τι σύμβολον· τὸ οὐδὲ ὄπιθεν προτρεπτικῶς, ὡς περὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐμφρόνως διατιθεμένου*. Verba sunt prorsus eadem ac leguntur in QV, itaque scripturae vitia sine ullo negotio tolluntur. Non fuerat: *οὐδὲ ὅμοιος τ. π. παῖς τυγχάνων*, opinor, sed *εἰ δὴ ὅμοιος τ. π. παῖς τυγχάνεις*, neque *ἐμφρ. διατιθεμένου*, sed *ἐμφρόνως διατεθειμένου*. Descripsi autem haec, non quod talia corrigere aut magni momenti aut magni laboris duco, sed quod et mendorum origo tam perspicua est quam festiva, et his quoque probatur quod saepius iam adseveravi, codices Parisinos D et S ex archetypo codici Harleiano simillimo fluxisse. Nam unde tandem *οὐδὲ* pro *εἰ δή* natum putemus? Dicent Harleianus et Hamburgensis, qui post *κακὸς ἔσῃ* addunt *οὐδὲ ἄφρων*, optime; est enim haec quoque paraphrasis verborum Homeri: *οὐδ' ὄπ. κακὸς ἔσσεαι οὐδ' ἀνοήμων*. In S post *οὐδὲ* lacuna est, quam Cramerus sarsit verbis *ὅμοιος τῷ πατρὶ* supplendo, recte quidem ad sensum, at simul ea recepta oportebat quae H suppeditat, ut ratio particulae *οὐδὲ* perspecta foret. Pulchrius etiam participium *τυγχάνων* natum est, nempe ex Crameri cerebro apertissimam sententiam perperam intellegentis. Etenim, monente Dindorfio in Praefatione (p. XLV), „participii *τυγχάνων* literae *ανων* abscissae sunt", et multum vereor ut unquam comparuerint. *Τυγχάνεις*, ut diximus, unice requiritur,

pro quo in H et T levi vitio *τυγχάνοις* est, ex recentiorum pronunciatione repetendo. Locus igitur sic scribatur: *οὐδὲ ὕστερον κακὸς ἔσῃ οὐδὲ (ἄφρων, εἰ δὴ) ὅμοιος τῷ πατρὶ παῖς τυγχ(άνεις) καὶ τῆς πατρῴας σπορᾶς ἔχεις τι σύμβολον κτλ.*, et omnibus numeris absolutus erit.

β, 315. Ad Telemachi verba: *καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός* Ambrosianus E et Parisinus D (Praef. p. XLVI) fragmentum praebent amplissimae Porphyrii disputationis (c. XV *τῶν Ὁμηρικῶν ζητημάτων*. cfr. ad Α, 66.) de variis substantivis verbisque, quibus Homerus ad declarandam iram generibus suis distinctam usus est, quae omnia Porphyrius, ut eius est mos, philosophica quadam ratione exponenda et connectenda existimat. Est autem hoc quod dico fragmentum pessime compositum, adeo ut non meminerim me vel in Scholiorum farragine multa videre, quae peius scripta atque excerpta sint. Pleraque enim, ut saepius iam dixi, excerpta nostra non sine cura quadam sunt facta, hoc vero ita comparatum est ut perraro tantum pauca conferat ad ipsius Porphyrii orationem emendandam, ipsum sine editionis Porphyrianae ope saepe ne intellegi quidem possit, adeo argumentorum series truncata est atque oscitanter confusa. Ne calumniari videar, dabo testimonia. Iam prima fragmenti nostri verba habent quae improbentur: *ὁ μὲν θυμὸς ἀπὸ τοῦ θύειν, ὁ δὲ χόλος ἀπὸ τῆς χολῆς*. Qui *θυμὸς* a verbo duxit, idem fecit, opinor, in cognato substantivo. Id ipsum habet vetus editio: *ὁ μὲν θυμὸς ἀπὸ τοῦ θύειν, ὁ δὲ χόλος ἀπὸ τοῦ χολᾶν προσηγόρευται*. Sequuntur apud Porphyrium compluscula, quae epitomator suo iure omisit, ita pergens: *θυμὸς δὲ καὶ χόλος, λαβὼν* — melius editio: *προσλαβὼν* — *τὴν ἐπὶ τὸ δρᾶσαι κακὸν ἀγανάκτησιν, χώεσθαι λέγεται, ὡς τὸ „σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις χωόμενος,"* (Α, 243) *ἤγουν ἀμυχὰς ποιήσεις σπαράσσων τὴν ψυχήν·* — haec recte in editione desunt, adsunt in Veneto — *καὶ „χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο"* (Α, 380). *δηλοῖ δὲ τὸ οὐχ ἁπλῶς ὀργιζόμενος, ἀλλὰ μετὰ ἀγανακτήσεως ἀμυντικῆς· διὸ καὶ καταρᾶται καὶ κατὰ τοῦτο ἀμύνεται*. Ne caetera tangam, nemo facile intellegat nec cur bis idem dicat Porphyrius, — nihil enim interest, inter *θυμὸς κ. χόλος προσλαβὼν* — — *ἀγανάκτησιν* et *δηλοῖ δὲ τὸ* — — — *ἀγανακτήσεως ἀμυντικῆς*

— nec cur postremum tantum exemplum explicuerit, nec cur id per adversativam maxime particulam expresserit. Saepissime quidem δὶς ταὐτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Πορφύριος, fateor, sed semper ita, ut arte quadam factum conspiciatur. Ponit regulam, proponit exempla, atque ad unumquodque exemplum verbis curiose artificioseque variatis regulam suam eo confirmari ostendit. Conferamus quae supra exscripsi cum genuino Porphyrio, quem in vetere editione habemus, et apparebit quam nunc quoque verum sit quod dixi. Θυμὸς δὲ καὶ χόλος προσλαβὼν τὴν ἐπὶ τὸ δρᾶσαι κακὸν ἀγανάκτησιν, χώεσθαι λέγεται, καὶ ὁ ἐν τῷ τοιούτῳ πάθει „χωόμενος κῆρ", (A, 44)· αὐτίκα γοῦν τὸν λοιμὸν ἐπάγει. καὶ δράσαντος ἐρωτῶσιν, „ὅς κ' εἴπῃ ὅ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων." (A, 64.) διὸ καὶ ἐπὶ τοῦ δρᾶσαί τι κακὸν δυναμένου δι' ὀργὴν βασιλέως εἴρηται· „κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ." (A, 80.) οὕτως εἴρηκε καὶ τὸ „σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις χωόμενος," δηλῶν τὸ δραστικὸν δι' ἀγανάκτησιν περιέχειν τὸ χώεσθαι. (in horum locum pervenerunt in nostros codices, nescio unde, ea quae supra iam ut aliena notavimus: ἤγουν -- σπαράσσων τὴν ψυχήν, ac simul perspicuum fit unde non minus alienum δηλοῖ δὲ venerit.) καὶ τοίνυν τὸ „χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο" ἀκουσόμεθα οὐχ ἁπλῶς ὀργιζόμενος, ἀλλὰ μετ' ἀγανακτήσεως ἀμυντικῆς· διὸ καταρᾶται καὶ οὕτως ἀμυνόμενος. Nunc quidem vetus editio parvo mendo laborat nostrorum ope tollendo, licet et haec quoque errore non vacent. Participium ἀμυνόμενος minus aptum est et scripsisse Porphyrius videtur quod nostri codices praebent, nisi quod κατὰ τοῦτο a scriptoris mente abhorret, quem aut cum editione οὕτως aut διὰ τούτου dedisse suspicor: διὸ (καὶ) καταρᾶται καὶ διὰ τούτου ἀμύνεται. Pergit Porphyrius, etiam in ED, Καὶ „χωόμενος κατὰ θυμὸν εὐζώνοιο γυναικός" (A, 429) Ἀχιλλεὺς τῇ ὀργῇ δηλοῦσθαι ποιεῖ τὴν τιμωρητικὴν διαγανάκτησιν· ἐπιβουλεύει γοῦν διὰ τῆς μητρὸς τοῖς Ἕλλησι. Extrema multo exquisitius simul et rectius, — non enim Achilles Graecis *insidiatur*, — praebet editio: Ἀχιλλεὺς τῇ ὀργῇ δηλοῦσθαι ποιεῖ τὴν τιμωρητικὴν δι' ἀγανάκτησιν ἄμυναν· ἐπεξέρχεται οὖν (recte nostri γοῦν) διὰ τῆς μητρὸς τοῖς Ἕλλησι καὶ οὐχ ἁπλῶς ὀργίζεται. Post haec sequi debebant quae epitomator imperite ad fragmenti finem reiecit,

ὥσπερ γὰρ τὸ ἄχθεται πρὸς τὸ ἄχνυται ἔχει περιττεύουσαν ἀγανάκτησιν, οὕτω τὸ χώεσθαι πρὸς τὸ χολοῦσθαι. Pro his nostri Codd. praebent, ornatius fortasse: ὅπερ οὖν (hoc certe prave pro γὰρ) τὸ ἄχθεται πρὸς τὸ ἄχνυται ἔχει περιττεῦον τῇ ἀγανακτήσει, τοῦτο καὶ τὸ χώεσθαι πρὸς τὸ χολοῦσθαι. Haec apte sequuntur, simul enim quae hucusque de verbo χώεσθαι dicta sunt confirmant ac novum quid afferunt contra Aristarcheos observatum, ut apparet ex Scholio Aristonici Ψ, 603 et Lehrsii Aristarcho p. 145 (ed. 2ae). At vide quid in nostra epitome post τοῖς Ἕλλησι sequatur: ταὐτὸν οὖν (ex Buttmanni emendatione, γοῦν est in E) ἐστι θυμὸς καὶ χόλος· μῆνις δὲ καὶ μένος ὀργὴ ἐναπόθετος καὶ ἔμμονος. Bellissima sane conclusio: multis egit auctor de vera atque accurata significatione verbi χώεσθαι, iisque ad finem perductis magna cum gravitate addit: ταὐτὸν οὖν ἐστὶ θυμὸς καὶ χόλος. Aut hoc est insanire aut nescio quid sit. Sed huius vitii nunc quidem insons est Porphyrius, qui his verbis revera usus est sed alio argumentationis loco, ubi tam apta sunt quam nunc aliena. *Nostro* loco in ζητημάτων editione est: ἐν κινήσει μὲν οὖν χόλος καὶ θυμός· (sequuntur multa quae ibi quoque *ante* haec verba collocanda iudico.) ἐν δὲ σχέσει μῆνις, μένος καὶ κότος. καὶ μῆνις μὲν καὶ μένος ὀργὴ ἐναπόθετος καὶ ἔμμονος· πάλιν δὲ μῆνις προσειληφυῖα τὸ ἐπιτηρητικὸν μετ' ἀγανακτήσεως καὶ κακοποιΐας κότος γίγνεται, quae quantopere iis, quae ex codicibus nostris edita sunt praestent, nemo mihi monendus est. Neque magis sequentia cohaerent apud epitomatorem: ὅτι δὲ τὸ μένος σθένος „πάντως οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι" (Θ, 450)· καὶ πρὸς τὸν Δία· „εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν." (Θ, 32. cfr. vs. 463.) ὡς οὖν παρὰ τὸ σθένος μένος, οὕτω καὶ χόλος μένων μένος καὶ μῆνις, sed tamen ita sunt scripta ut ad ipsius Porphyrii textum corrigendum et hic aliquid afferant. Nempe ponit Porphyrius, μῆνις et μένος synonyma esse a verbo μένω derivata, idque operose, ut semper, demonstrat. Καὶ τὸ μένος δὲ — incipit — παρὰ τὸ μένειν. μένειν δὲ ἀκίνητον (εἶναι ins.?) καὶ ἄτρομον καὶ μὴ φεύγειν. „ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα ἄτρομον" (E, 125). ὅτι γὰρ παρὰ τὸ μένειν, „ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστι." (E, 254.). καὶ μένος οὖν χειρῶν τὸ ἔμμονον ἔργον πρὸς τὸ δράξασθαι·

„οἱ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον" (Ε, 506). ὅτι δὲ τὸ μένος σθένος (iam apparet cur haec attulerit Porphyrius, quod in nostra epitome obscurum erat) „πάντως οἱ (immo οἷον) ἐμόν (γε ex Homero addendum) μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι" εἰπόντος Διός, „εὖ νυ" φησὶ (praestat φασὶ) „καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν." ὡς οὖν τὸ σθένος, οὕτω καὶ χόλος μένων μένος καὶ μῆνις. Haec ultima omni sensu destituta ex fragmenti nostri, licet et ipsa corrupta sit, lectione ita redintegranda sunt: ὡς οὖν (παρὰ) τὸ (σθένω) σθένος, οὕτω καὶ χόλος μένων μένος καὶ μῆνις. Eadem habet Etymologicum Magnum i. v. Μένος: παρὰ τὸ μένω τὸ παραμένω, μένος, ὡς παρὰ τὸ σθένω, σθένος. Consentit Porphyrius in perversa vocabuli μῆνις etymologia cum Aristarcheis, (cfr. Lehrs. Quaestt. Epp. p. 38.) ut apparet et ex Apollonii Lexico licet manco [1]) et ex Scholiis Venetis ad primum Iliadis verbum. Venetus enim A: μῆνιν: παρὰ τὸ μένω μῆνις ὡς ἕνος ἧνις. Immo vero: παρὰ τὸ μένω (μένος), μῆνις, ὡς ἕνος ἧνις, quemadmodum et ratio suadet et scriptura Veneti B: μῆνις παρὰ τὸ μένω ἐν ἐκτάσει μῆνις ὡς ἕνος ἧνις, et explicatius Etymologicum Gudianum: μῆνις: ἔστι παρὰ τὴν ἐμμένουσαν ὀργὴν μένις καὶ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ ε εἰς η μῆνις. [2]) Iam accedimus ad totius prolixae disputationis quasi epilogum: καὶ ἔστιν ἡ μὲν κατὰ κίνησιν πρόσκαιρος ὀργὴ χόλος, θυμός· ἡ δὲ κίνησις μετὰ ἀγανακτήσεως καὶ δραστικῆς ἐνεργείας χώεσθαι λέγεται καὶ σκύζεσθαι. ὥστε ἀπόθετος μὲν χόλος μένος, καὶ μῆνις δὲ τὸ ἀμύνεσθαι ἐπιτηροῦσα κότον· καὶ ὅπως ὁρμὴ ἐπηρτημένη μετὰ λύπης ὀρέξεως ἡ ὀργή, καὶ ὅπως κατὰ αὔξησιν τοῦ θυμοῦ γίνεται. In his Buttmannus, quamquam aut ignarus aut immemor ea ex Quaestionibus Homericis contracta esse, solita sagacitate plurima

1) Editur: μῆνις: ὁ μὲν Ἀπίων μάνις· οἱ γὰρ ὀργιζόμενοί πως μαίνονται· Ἀρίσταρχος δὲ κότος πολυχρόνιος ἀπὸ τοῦ ἐγκεῖσθαι. Sprevit Bekkerus nescio quomodo quod Albertius iam Villoisono teste certissimum commendaverat: Ἀρίσταρχος δὲ κότ. πολυχρ. ἀπὸ (τοῦ μένειν) τοῦ ἐγκεῖσθαι.

2) Cum Gudiano conferenda est prolixa glossa Epimm. Homm. (t. I. p. 282, 283), ex qua haec excerpam: παρὰ γοῦν τὸ μένω μένις καὶ μῆνις, καὶ ἐκτάσει τοῦ ε εἰς η, ὡς ἕνος ἐνιαυτός, ἕνις καὶ ἧνις, ἥνιδος. Legendum: — — μένις, καὶ μῆνις κατ' ἔκτασιν τοῦ ε εἰς η.

restituit. Restituit κατὰ κίνησιν pro κατακίνησις, quod Parisinus D postea excussus et vetus Quaestionum editio comprobaverunt. Restituit necessarium καὶ inter ἀγανακτήσεως et δραστικῆς ἐνεργείας. Restituit inquinatissima in fine sic: ἀπόθετος μὲν χόλος, μένος καὶ μῆνις· μῆνις δὲ τὸ ἀμύνεσθαι ἐπιτηροῦσα, κότος, id est ita fere, ut revera vetus Porphyrii editio scripta ea exhibet. Caetera non potuit restituere, nec quisquam poterit, nisi qui ipsam editionem inspexerit. Itaque prudenter abstinuit manum, addens: „sed sequentia quoque laborant; in quibus tamen μετὰ λύπης ὀρέξεως est idem quod μετὰ ὀρέξεως τοῦ λυπεῖν". Et recte fecit. Quis enim absque Porphyrii textu dixerit quid sit: καὶ ἔστιν — — — ὥστε ἀπόθετος μὲν χόλος μένος — — — καὶ ὅπως ὁρμὴ — — — ἡ ὀργή, καὶ ὅπως κατὰ αὔξησιν τ. θ. γίνεται? Contra ipsum Porphyrii textum considerantibus res est simplicissima. Ut supra iam significavi, auctor disputationi quasi epilogum addit eumque κατ' ἀνακεφαλαίωσιν, cuius tamen prima verba non sunt καὶ ἔστιν, sed εἴρηται τοίνυν. Iam tenebrae disiectae sunt. Εἴρηται τοίνυν ὅτι ἡ μὲν κατὰ κίνησιν πρόσκαιρος ὀργὴ χόλος καὶ θυμός· ἡ δὲ μετ' ἀγανακτήσεως (καὶ ins.) δραστικῆς ἐνεργείας χώεσθαι λέγεται καὶ σκύζεσθαι· 'ΩC Δ' ἀπόθετος (malim ἐναπόθετος, ut supra est, quemadmodum in eadem re verbo ἐναποκεῖσθαι utitur) μὲν χόλος μένος καὶ μῆνις· αὕτη δὲ τὸ ἀμύνεσθαι ἐπιτηροῦσα κότοC· καὶ ὅπως ὁρμὴ ἐπηρτημένη μετὰ λύπης [καὶ] ὀρέξεως ἡ ὀργή, καὶ ὅπως κατὰ αὔξησιν τοῦ θυμοῦ γίγνεται. Nunc aliquantisper a Porphyrio discedamus, moniti ubi in eius ratiocinationibus aliquid inconcinni offendimus, id non semper tam ipsi esse imputandum argute et subtiliter disputanti, quam epitomatoribus, saepe ea omittentibus quibus omissis sententia funditus pessumdatur.

β, 323. Proci cavillantur Telemachum iamiam discessurum: πιθανόν, ἵνα ἀπιστούντων καὶ κραιπαλώντων λάθῃ ἡ ἔξοδος. (M.) Pronomen deësse nequit: ἵνα ἀπιστούντων καὶ κραιπαλώντων (αὐτῶν) λάθῃ ἡ ἔξοδος.

β, 325. ἢ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει. Egregia est ad hunc versum adnotatio critica, sine dubio ex Didymo

excerpta, ad confirmandam athetesin versuum 316 et 317, quo tamen loco, recte Dindorfio monente, nota huc pertinens amissa est. Βεβαιωτικὰ ταῦτα τὰ ἔπη (nempe ἦ μάλα κτλ.) τοῦ μὴ εἰρῆσθαι ὑπὸ Τηλεμάχου τοὺς προηθετημένους στίχους (vs. 316 et 317) „πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω, || ἠὲ Πύλονδ' ἐλθὼν ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ." ἀποροῦντες γὰρ λέγουσιν „ἦ μάλα Τηλέμαχος," οὐκ ἂν ἀπορήσαντες οἱ προακηκοότες. (EMH.) Ut haec intellegantur, scribendum est: ἀποροῦντες γὰρ λέγουσιν -- ,οὐκ ἂν ἀπορήσαντες εἰ προακηκοότες. [1])

β, 337. Ὣς φάν· ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσετο πατρός, || εὐρύν. Ad haec E: ὡς ἔφαν: γράφεται καὶ φάν· ἔφασαν καὶ ἐν συγκοπῇ ἔφαν καὶ φάν. (Non potest hic aliter scribi.) τὸ δὲ „θάλαμον κατεβήσετο" (-εβήσατο male codex?) νόει ἐκ τῆς λέξεως τὸ κοῖλον. Non optime assequor, nec quid sibi velit imperativus, neque magis quo modo ex verbis θάλαμον κατεβήσετο significatio vastitatis ac concavitatis elici possit. Utrique malo medebimur scribendo: τὸ δὲ „(ὑψόροφον) θάλαμον κατεβήσετο" νοεῖ ἐκ τῆς λέξεως τὸ κοῖλον.

β, 340. Descendit Telemachus in thalamum

> ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο
> ἐσθής τ' ἐν χηλοῖσιν ἅλις τ' εὐῶδες ἔλαιον·
> ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο κτλ.

Itaque, ut chaos philosophorum, πάντα ὁμοῦ. Οὐ γὰρ — Scholiasta quodam iudice — ἦν τοσαύτη τῶν παλαιῶν περιεργία, ὡς ἑκάστῳ τόπον ἀπονέμειν. At non potest aliter per rerum naturam, quin unicuique rei locum adsignes. Sed excidit vocabulum ad sensum necessarium: οὐ γὰρ ἦν τοσαύτη τῶν παλαιῶν περιεργία, ὡς ἑκάστῳ (ἴδιον) τόπον ἀπονέμειν. Omissio autem, quod mireris, in omnibus codicibus est (EMQH), unde Scholion est editum.

β, 350. Imperat Telemachus Eurycleae:

> Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
> ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος ὃν σὺ φυλάσσεις.

---

1) Carnuthius, quod nunc obiter moneo, inter Aristonici fragmenta recepit, caeterum eadem emendatione, sed cum dubitandi signo, proposita.

Hinc Scholiastis nascitur occasio praecepta morum inculcandi. Οἰκονομικὸν — inquiunt — τὸ διανόημα, ὅτι οὐκ εἰς τὴν καθ' ἡμέραν δαπάνην τῷ αὐτῷ χρῆσθαι προσήκει, ἀλλ' ἀποκεῖσθαι τὰ τιμιώτερα εἰς ἐξαίρετον χρόνον. Sic habent EQ, et ut videtur (Praef. p. xlvij), Harleianus quoque. Matres familiae, credo, aliter iudicabunt, neque intellegent cur οἰκονομικὸν censeatur ad sumptus quotidianos τῷ αὐτῷ μὴ χρῆσθαι. Immo alia fuit boni patris familias, qui haec consarcinavit, sententia: ὅτι οὐκ εἰς τὴν καθ' ἡμέραν δαπάνην τῷ ἀρίστῳ χρῆσθαι προσήκει, et ita demum oppositio recte habet: ἀλλ' ἀποκεῖσθαι τὰ τιμιώτερα εἰς ἐξαίρετον χρόνον. Talia profecto Homeri verba eximie illustrant, fortasse quispiam dixerit. At sunt millenae huiusmodi observationes, non minus hac futiliores, nulla tamen tam festiva quam est haec ad Iliad. Z 165 super μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ, quam animi causa adscribo: τρεῖς τρόποι μίξεων (l. μίξεως, atque ita codex Scorialensis)· ἢ βούλεταί τις μὴ βουλομένῃ μιγῆναι, ὡς νῦν οὗτος λοιδορεῖται· ἢ μὴ βουλόμενος βουλομένῃ, ὡς Ὀδυσσεύς „παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ" (ε, 155) τῇ Καλυψοῖ· ἢ ὡς Αἴγισθος τῇ Κλυταιμνήστρᾳ ἐθέλων ἐθελούσῃ (γ, 272). τέταρτος δὲ τρόπος οὐκ ἔστιν· οὐδεὶς γὰρ ἄκων ἀκούσῃ μίγνυται. Atque hae quisquiliae in quatuor codicibus, Veneto B, Scorialensi, Leidensi, Harleiano, locum invenerunt!

Ad eundem versum in solo Marciano (M) leguntur haec. ὤν: γρ. καὶ μικρόν, ἵν' ᾖ, ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ὄν, ὡς τὸ „μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα". (B 674.) Nihil attinet horum verborum, quibus nec caput constat nec pes, difficultates singillatim exponere. Unum tangam, si de varia lectione ὤν pro ὄν hic sermo est, ut est sine dubio, quid sibi volunt verba ex Iliade citata „μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα," quibus neutra lectio nec stabilitur nec evertitur? Atque haec tamen tam obscura ex emendatione profecta sunt, adscriptis etiam confirmandi gratia scholii verbis β, 213 (p. 101, 7): πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἀφ' οὗ γέγονε μέλλοντος (nempe πρήσω a grammaticis fictum), quae et integerrima sunt et nihil habent cum vitioso ἵν ᾖ, ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ὄν commune. Sed omissis his ipsa Codicis M lectio consideretur, ut videamus ecquid inde eruere detur quod intellegi

possit. Est autem eiusmodi. *ὧν: γρ. καὶ μικρὸν ἵν᾽ ἐστὶν ἀπὸ τοῦτον,* (*τοῦ τοῦτον* coll. Cob.) *ὡς τὸ κτλ.* Iam apparet duo Scholia in unum coaluisse, quod saepissime factum est, — cfr. v. c. ad *μ* 175, de quo iam egi in Observatt. p. 59 —, alterum respiciens variam lectionem *ὧν* et *ὅν* [1]), alterum dictionem *μετὰ τὸν* illustrans, cuius lemma periit. Itaque haec ita erunt constituenda. *ὧν: γρ. καὶ μικρόν „ὅν."* (pro *ἵν᾽*.) — (*μετὰ τὸν*): *ἔστι δεύτερος* (pro *ἐστὶν ἀπὸ*) *τούτου, ὡς τὸ „μετ᾽ ἀμύμονα Πηλείωνα,"* quibus verbis similia habet tertium Scholion de eadem re in MQV: *χρηστὸν ἦθος ὑποφαίνει. οὐ γὰρ τὸν κάλλιστον, ἀλλὰ τὸν μετ᾽ ἐκεῖνον δεύτερον αἰτεῖ, τὸν δὲ προτερεύοντα* (*πρωτεύοντα* QV) *τῷ πατρὶ φυλάσσει.*

β, 390. *πάντα δ᾽ ἐν αὐτῇ* || *ὅπλ᾽ ἐτίθει.* Horum haec est paraphrasis in S: *τὰ χρειώδη σχοινία ἀπετίθει.* Credam *ἐπετίθει* rectius esse.

β, 421. *ἀκραῆ Ζέφυρον κελάδοντ᾽ ἐπὶ οἴνοπα πόντον.* Dissentiebant veteres grammatici, utrum *κελάδοντα* ad *Ζέφυρον* an ad *πόντον* pertineret. „Contra eos, qui *κελάδοντα* ad *πόντον* traherent", — monente Buttmanno — observatio est in EQ: *τὸ δὲ κελάδοντα, τὸ κελαδεῖν* (Codd. *κέλαδον τὸ κελαδεῖν*) *ἐπὶ λιγυρᾶς φθογγῆς τίθεται* (Buttm. Codd. *ᾄδεται*), *τὸ δὲ ῥοχθεῖν ἐπὶ κυμάτων.* (EQ.) Ut prima verba aliquantum cohaererent, Buttmannus proposuit: *τὸ δὲ κελάδοντα, κελαδεῖν κτλ.*, ipse addendum suspicor *ὅτι*, ante *τὸ* obliteratum (cfr. Bast. Comment. Palaeograph. p. 784), ut sit: *τὸ δὲ κελάδοντα,* (*ὅτι*) *τὸ κελαδεῖν ἐπὶ λιγυρᾶς φθογγῆς τίθεται κτλ.* Auctor huius sententiae mihi videtur Porphyrius, verbaque ut supplevi coniungenda censeo cum iis, quae ex iisdem codicibus et R paulo ante (p. 116, 20 seqq.) edita agunt de vocabulo *ἀκραής*, quorum auctor signis non dubiis, ut postea dicetur, idem Porphyrius agnoscitur. Hac autem lege, ut quae inter *ἀκραιφνές* (p. 116, 26, ubi R deficit) et *τὸ δὲ κελάδοντα* leguntur, hinc eiecta separatim ponantur, cum certe Porphyrii *non* sint, sed et eius et aliorum interpretationes breviter recenseant, quemadmodum his simillima sed etiam breviora edita sunt ex BQV, p. 116, l. 18, 19. His igitur amotis caetera, ut dixi, coniungenda censeo, quod vel initium disputationis, etsi procul dubio contractae, satis ostendit. Qui verba Homerica ita composita adduxit: *τὸ „ἀκραῆ ζέφυρον κελάδοντα," καὶ τὸ „ἐπλέομεν βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ"* (*ξ*, 253), *οὐκ ἔστιν ἄκρως πνέοντι*, (quo modo et alii interpretabantur et Apollonius Sophista i. v., non, ut Villoisonus edidit, *ἄκρῳ πνέοντα*,) *ἀλλ᾽ ἀκεράστως πνέοντι*, — qui igitur Homeri verba ita composuit, idem opinor de *κελάδοντα* non cum vocabulo *πόντον* struendo addita causa monuisse potest. Contra cui ea debentur quae T praebet (App. p. 743), neutrarum partium is fuit, quod tamen non impediat quominus eius verba leviter corrupta in ordinem cogamus: *κελάδοντ᾽ ἐπὶ οἴνοπα πόντον: ἤτοι* (*τὸν* add.) *ἠχοῦντα τὴν θάλασσαν* [*τὸν*] *ἄνεμον ἢ κατὰ τὸν κελάδοντα πόντον πνέοντα.* Articulus, quod saepe vidimus, in archetypo omissus et supra lineam vel in marginem suppletus loco non suo insertus est.

1) Similiter dubitatur v. c. *δ* 222. *καταβρόξειεν: γράφεται καὶ μικρὸν καὶ μέγα. κτλ.* (E).

β, 430. *Δησάμενοι δ᾽ ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν* || *στήσαντο κρητῆρας κτλ.* De interpunctione huius versus ita Nicanor: *βραχὺ διασταλτέον ἢ μετὰ τὰ ὅπλα, ἢ μετὰ τὸ νῆα μέλαιναν.* (H.) Aliquanto rectius erit: *ἢ μετὰ τὸ ὅπλα, ἢ μετὰ τὸ νῆα μέλαιναν.* Similiter *σ*, 128 editur *ἐπητῇ: δεινῷ εἰπεῖν, ἢ λογίῳ, παρὰ τὰ ἔπη* (V), ubi equidem multo praetulerim *παρὰ τὸ ἔπη.* Cfr. *ν* 332 et inprimis *ε* 182, unde et hoc doctrinae Porphyrianae frustulum esse apparet.

Admonet me autem hoc pusillum vitium aliquoties commissum alius ad hunc librum scholii partim in Appendice (p. 739) partim in Praefatione (p. XLI) latentis, in quo corrigendo animadversionibus ad secundi libri scholia finem aliquando imponam. *Ἦ καὶ ἔπειτα* — Telemachus dicit loco notissimo — *λευγαλέοι τ᾽ ἐσόμεσθα καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.* (vs. 60, 61.) Legitur ad *λευγαλέοι* brevissimum Scholion ex S in textu positum, aliud multo plenius sed verbis quibusdam minus distincte scriptis in T est, in Appendicem ut dixi relatum huiuscemodi: *λευγαλέοι τ᾽: ποιεῖ τὸν λόγον ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖς ..... προσ-*

θήκην ἡλικίας . . . . . ἀσθενεῖς φανησόμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμεθα τὰ τῆς μάχης. διὰ δὲ τοῦ ὁμολογεῖν τὴν ἀσθένειαν οἶκτον ἅμα κινεῖ καὶ τοὺς μνηστῆρας τῆς ὑποψίας ἀπαλλάσσει. Egit de hoc Scholio Ludwichius [1]), codicis verba, quae Dindorfius expedire non poterat, ita legens: — — ἀσθενεῖς. εἰς τὰ μετέπειτα προσθήκην ἡλικίας λάβωμεν, ἀσθενεῖς φανησόμεθα κτλ. Simul monuit eadem aliquanto rectius legi in M, unde quae in T etiam restituto lacera manserunt suppleri possint: παρὰ τὸ λόγον, ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖς. ὁ δὲ νοῦς· ἢ („l. ἤ" Ludw.) καὶ εἰς τὰ μετέπειτα, κἂν προσθήκην ἡλικίας λάβωμεν, ἀσθενεῖς φανησόμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμενοι (τὰ deëst in M) τῆς μάχης. Idem παρὰ τὸ λόγον et plane insanum ποιεῖ τὸν λόγον optime emendavit in παρὰ τὸν λοιγόν, ducibus usus Aristonici notis ad Iliad. Ι 119, Τ 109, Φ 281. Poterat auctoritatem magis in vicinia positam arcessere, nempe ipsum nostrum Scholion, cuius tertius auctor existit Harleianus, et Hamburgensi et Marciano integrior. Harleiani verba in Praefatione (p. XLI) abscondita sunt, unde factum arbitror, ut Ludwichii diligentiam effugerint. Sic autem se habent: λευγαλέοι: ἀντὶ τοῦ λευαλέοι (sic) παρὰ τὸν λοιγὸν ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖς. ὁ δὲ νοῦς· ἢ καὶ εἰς τὰ μετέπειτα, κἂν προσθήκην ἡλικίας λάβωμεν. ἀσθενεῖς φανησόμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμενοι τὰ τῆς μάχης. In his quoque etsi caetera incorrupta praebentibus duo tamen restant corrigenda, minutum alterum, alterum paulo gravius. Non est rectum εἰς τὰ μετέπειτα, quamquam est in omnibus, sed εἰς τὸ μετέπειτα, quemadmodum εἰς τὸ ἔπειτα dicitur et εἰς τὸ παραυτίκα et τοπρίν, sed τανῦν. Quid autem faciendum illo λευαλέοι, cui stuporis notam inussit Dindorfius? Nihil est levius quam verum restituere: λευγαλέοι: ἀντὶ τοῦ λοιγαλέοι παρὰ τὸν λοιγόν, ἀντὶ τοῦ ἀσθε-

1) „Das Scholion ist auch sonst sehr entstellt; ich habe weiter unten versucht, es zu emendiren." Not. ad pag. 444. Et p. 454, apposito quod in T est, pergit: „etwas richtiger lautet diese Bemerkung in M (unedirt): παρὰ τὸ λόγον, ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖς. ὁ δὲ νοῦς· ἢ (lies ἤ) καὶ εἰς τὰ μετέπειτα, κἂν προσθήκην ἡλικίας λάβωμεν. ἀσθενεῖς φανησόμεθα καὶ οὐκ ἐπιστάμενοι (fehlt τὰ) τῆς μάχης. Aber auch hier ist der Anfang sinnlos; vermuthlich ist dieses παρὰ τὸ λόγον in M sowie jenes ποιεῖ τὸν λόγον in T verdorben aus παρὰ τὸν λοιγόν, wie der Cod. Venet. A. in den Scholiën des Aristonikos zu Ι 119, Τ 109, Φ 281 richtig überliefert hat."

νεῖς. Ne audacius egisse videar, etsi sententia ipsa id tantum non clamat, evolvamus Etymologicum Magnum. Λευγαλέον: τὸ ὑγρόν. Σοφοκλῆς „μύρῳ (recte Lehrsius μόρῳ) λευγαλέῳ"· καὶ Ὅμηρος Ἰλιάδος Φ „νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι", τουτέστι τῷ δι' ὕδατος· ἢ χαλεπῷ, ἀδόξῳ, παρὰ τὸ χεύω, χευαλέον. σημαίνει δὲ καὶ τὸ ὀλέθριον, παρὰ τὸ λοιγὸν λοιγαλέον, καὶ μεταθέσει τῶν στοιχείων, λευγαλέον. Ultima ex Aristarchea doctrina fluxerunt, ut apparet ex tribus Aristonici Scholiis iam ante Ludwichium a Lehrsio indicatis, quorum copiosissimum est ad Iliad. Φ 281: ὅτι ἐκ τούτου οἱ νεώτεροι ἐξεδέξαντο λευγαλέον τὸν δίυγρον· ἔστι δὲ κατὰ κοινωνίαν στοιχείων λευγαλέον ὀλέθριον, παρὰ τὸν λοιγόν· καὶ ἐν Ὀδυσσείᾳ (β 61 i. e. nostro loco) „λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα," quibus similia, sed breviora, caetera duo Scholia habent. Itaque principium nostri quoque Scholii ex Aristonico fuit, sic olim conceptum, λευγαλέοι: (ὅτι) ἀντὶ τοῦ λοιγαλέοι παρὰ τὸν λοιγὸν ἀντὶ τοῦ ἀσθενεῖς. Caeterum etymologiam Aristarchi falsam esse, unusquisque nunc intellegit. Sed ut eius etymologia falsa sit, non tamen usquequaque est inepta, ut caeterae, quas Etymologici Magni compilator nescio unde arripuit, quibus non minus pulchras aliunde collectas addit Etymologici Gudiani auctor: Λευαλέος (immo Λευγαλέος): ὁ πανοῦργος καὶ φαῦλος, παρὰ τὸ λεύειν καὶ τὸ ἔργον, λεωργὸς καὶ λεορτὴς (λεοργὴς?) διὰ τοῦ ο καὶ λευογαλέος, (καὶ add.) κατὰ συναλοιφὴν [καὶ] δι' εὐφωνίαν λευγαλέος. Hoc vero est κλώθειν ἀσύγκλωστα, ac ne risu quidem dignum.

Quae in adnotationis ex HMT editae exitu collocata paraphraseos locum obtinent, simul facere possunt ad breve illud Scholion sanandum, quod ex S prolatum solum ipsi textui (p. 83, 1 et 2) insertum est. Καὶ σὺ δεδαηκότες ἀλκήν: καὶ εἰδότες, μεμαθηκότες, ἐπιστάμεθα τὸν τρόπον τῆς βοηθείας, τῆς δυνάμεως. Fuit, credo: καὶ (οὐκ) εἰδότες, μεμαθηκότες, ἐπιστάμενοι τὸν τρόπον τῆς βοηθείας.

γ, 3. Ad tertii libri Scholia transeuntes itidem in ipso fere limine offendimus. Oritur sol ἵν' ἀθανάτοισι φαείνοι || καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν. Adnotatur ad haec in E: θνητοῖσι βροτοῖσιν: βροτοῖς ἀθανάτοισι καὶ θνητοῖς, τὸ μὲν

διὰ τὴν ψυχήν, τὸ δὲ διὰ τὸ σῶμα. Pauca haec verba non sane molestiis carent, etenim mihi saltem non apertissimum est, ut taceam de caeteris, quonam modo *βροτοὶ ἀθάνατοι* intellegendi sint. Omnia autem plana erunt eiecto *βροτοῖς*, quae glossula est ad *βροτοῖσιν* in lemmate antecedens, caeteris ita leviter mutatis: *ἀθανάτοις καὶ θνητοῖς, τοῖς μὲν διὰ τὴν ψυχήν, τοῖς δὲ διὰ τὸ σῶμα.* Eadem res philosophos nostros saepe exercuit, cur Aurora diis quoque lucem afferre dicatur. Ex eodem codice E aut idem aut alius non multo sanior prodiit, qui in quinti libri initio, ubi eadem fere verba occurrunt, ita quaereret: *τοῖς μὲν βροτοῖς δεόντως· τοῖς δὲ ἀθανάτοις διὰ τί; μὴ οὐκ ἔστι τοῖς θεοῖς Φῶς; ἀλλ' ἐνταῦθα Φῶς τὸ ἡλιακόν Φησιν. ἢ ἀθανάτους τὰ στοιχεῖα ὑποληπτέον, ὃ καὶ κρεῖττον.* (p. 242, 3.) Nos vero, qua sumus inscitia, quid altera explicatio alteri praestet, videre non possumus.

γ, 14. Admonet Telemachum Minerva: *Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν.* Et eam recte admonuisse et Telemachum decenter respondisse Scholiastae testantur: *εὐπρεπῶς δὲ ἡ μὲν ὡς ἀδαήμονι διαλέγεται ἀξιοῦσα νῦν ἀποθέσθαι διὰ τὸν καιρὸν τὸ τοιοῦτον ἦθος, ὁ δὲ οὐκ ἐπάγει ὅτι ἀδαήμων εἰμί· οὐ γὰρ εὐπρεπὲς περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα ἐκΦέρειν· ἀλλὰ τἀληθές Φησιν, οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι.* (EHMQ.) At hoc nec cuiquam laudi datur, si *ἀδαήμων* (imperitus) audit, nec quisquam prae pudore id de se ipso praedicare nolle recte dici potest, nec aliquid habet cum Homerico versu commune. Apertum est *ἡ μὲν ὡς αἰδήμονι διαλέγεται*, et *ὁ δὲ οὐκ ἐπάγει ὅτι αἰδήμων εἰμί* scribendum esse, ut pro *imperito* iuvene *verecundus* existat. Priore loco falsa scriptura in omnibus codicibus esse videtur; *αἰδήμων* autem totidem literis legitur in Harleiano, quod cum Dindorfius ipse in Praefatione adnotavisset (p. XLVIII) optimam lectionem inconsulto abiecit, pessimam *ἔθος*, — quod nec cum voce *αἰδήμων* nec cum *ἀδαήμων* quadrat, — pro *ἦθος* miro iudicio probavit.

γ, 38. Κώεσιν: *ἀπὸ τοῦ κῶος μεταπλασμός ἐστι τοῦ κώασι.* (HM). Pro *κώασι* „*κῶας, ὃ σημαίνει τὸ δέρμα* H recte." Ne nunc quidem nisi obscure dictum est. Aliquanto rectius fortasse erit:

κώεσιν: ἀπὸ τοῦ κῶος, (*ὃ* ins.) *μεταπλασμός ἐστι τοῦ κῶας, ὃ σημαίνει τὸ δέρμα.* Ita quoque B: *ἀπὸ τοῦ κῶας* (immo *κῶος*.). *μετέπλασται* (l. *μεταπέπλασται*) *δὲ τὸ κῶος ἀπὸ τοῦ κῶας, ὃ σημαίνει τὸ δέρμα,* nec multo aliter Etymologicum Magnum.

γ, 50. *τοὔνεκα σοὶ προτέρῳ: ἐχρῆν ὀρθοτονεῖν τὴν „σοί."* *Ζηνόδοτος δὲ „τοὔνεκα τοὶ"* (male *τοὔνεκά τοι* edidit Dindorfius) *γράΦει, νοῶν ὅτι ἐπὶ τῆς διαστολῆς παραλαμβάνεται ἡ τοι.* (HMQ.) Non hoc putavisse Zenodotum credam, sed *σοί* et *τοί* etiam in oppositione promiscue usurpari posse, quamobrem scripserim: *νοῶν ὅτι ἐπὶ τῆς διαστολῆς παραλαμβάνεται* (*καὶ*) *ἡ* <u>*τοι*</u> [1]).

γ, 57. Ad preces Minervae: *Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε* in M observatum est: *οὐδενὸς γὰρ ἄλλου ἐδεῖτο* (Nestor) *ἢ χρυσῶν ἢ κτημάτων ἢ πλούτου ἤ τινος ἄλλου ὁμοίου ἀλλ' ἢ δόξης, καίτοι βασιλεὺς ὤν. ἡ γὰρ δόξα περὶ τιμῶντι καὶ οὐ περὶ τῷ τιμωμένῳ κεῖται.* Ut observationi satis acutae suus sensus constet, scribendum erit: *οὐδενὸς γὰρ ἄλλου ἐδεῖτο ἢ χρυσοῦ ἢ κτημάτων ἢ πλούτου ἤ τινος ἄλλου ὁμοίως ἀλλ' ἢ δόξης, καίτοι βασιλεὺς ὤν. ἡ γὰρ δόξα παρὰ* (*τῷ* ins.) *τιμῶντι καὶ οὐ παρὰ τῷ τιμωμένῳ κεῖται.* Prior sententiae pars paulo verbosius exponitur in simili nota, quae nostram excipiens Marciano cum Ambrosiano Q communis est. *Πλοῦτος γὰρ σύμμετρος ἦν τῷ Νέστορι, χρόνου μῆκος, εὐπαιδία, μεγάλων πράξεων ἐπιτυχία. Φρόνησις, ἀκμὴ λόγου. ὡς οὖν ἠθληκότι ἤδη κατὰ τὸν βίον* (delenda incisio) *τὴν ἐπὶ τούτοις ἀγαθὴν δόξαν εὔχεται* (Minerva.) Posteriorum verborum emendatio et ex ipsa rerum natura confirmanda est, et ex significatione praepositionis *περὶ* cum dativo — in prosa Attica rarissimae — quae hic plane absona foret, et ex proclivi siglarum prope earundem permutatione. Adeo ut mirari nonnunquam subierit, in Scholiis nostris

---

1) Paulo aliter Cobetus (Mnemos. N. S. vol. I (1873) p. 4) qui mavult: *ἀγνοῶν ὅτι ἐπὶ τῆς διαστολῆς παραλαμβάνεται ἡ σοί.* Prorsus eodem modo correxerat Larochius, qui simul, si recte capio, *ἐπὶ τῆς ἀντιδιαστολῆς* scriptum requirit, qua mutatione *nihil* opus esse, hi Herodiani *ἐκ τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας* loci demonstrabunt: ad Γ 160, Ε 39, Ι 529, Ο 226, Π 90, 415, Φ 92.

non accuratissime scriptis editisque tam raro in his peccatum esse. Nam praeter nostrum locum et κ 495, de quo in ipso huius disputationis introitu (p. 6.) accurate egimus, et in vicinia nostra γ 106 (p. 130, 3), quem restituimus in Observatt. p. 38, *quatuor* tantum praeterea locis περὶ et παρὰ confusa deprehendi, quae nunc in transcursu indicabo. Initium faciamus a libro eo in quo nunc versamur γ 171, ubi quod apud Homerum Nestor dixit: ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης, || νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες ita explicatur in M: τὴν Χίον ἐπ' ἀριστερά. ἀντὶ τοῦ περὶ νῆσον Ψυρίαν. Luce clarius est, priora pertinere ad αὐτὴν explicandum, tum inde ab ἀντὶ τοῦ agi de verbis Homericis νήσου ἐπὶ Ψυρίης. Hoc quoque apparet, iterum duo brevia Scholia in unum coaluisse, alterius lemmate omisso, itaque emendandum esse: τὴν Χίον ἐπ' ἀριστερά. – (νήσου ἐπὶ Ψυρίης): ἀντὶ τοῦ παρὰ νῆσον Ψυρίαν, ut recte scriptum est in HQR, νήσου ἐπὶ Ψυρίης: ἀντὶ τοῦ παρὰ νῆσον Ψυρίαν, ὡς „Ὄσσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ μέμασαν" (λ, 314), quae non minus belle comparata sunt quam exposita, etsi nihilo meliora loco ipso hic allato (λ, 313) leguntur in Scholio Harleiano. Eadem non sine multiplici infortunio bis habet T (p. 746 App.), prius et omisso παρὰ, in quo vocabulo totus rei cardo vertitur, et ὡς ὅταν ἐπ' Ὀλύμπῳ lepide scripto pro ὡς „Ὄσσαν ἐπ' Ὀλύμπῳ," ac deinde novum de eadem re Scholion incipit: Ἀλκμὰν --- ἄγοντες. (?) ὁ δὲ λόγος περὶ νῆσον Ψυρίαν. Immo: ὁ δὲ λόγος (sensus est), παρὰ νῆσον Ψυρίαν, ut caeteri habent omnes. — Iterum eadem confusio cernitur in longissimo Porphyrii Scholio ex Heraclide Pontico desumpto ad ν 119, de quo et Cobetus V. Cl. multis disputavit ac mihi quoque post agendum erit, nunc hoc unum tangam, auctorem non dixisse κἀνταῦθα μὲν δεῖ θεωρεῖν παρὰ τί ποτε τὴν ἀπολογίαν ποιούμεθα (p. 565, 2), sed περὶ τίνος. — Contra in vicinia, ν 142, ubi ad Iovis verba Neptuno de iniuria querenti respondentis: χαλεπὸν δέ κεν εἴη, || πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν observatur in HQ: τοῦτο μάλιστα Ποσειδῶν αἰτιᾶται, τάχα δ' ὅτι καὶ περιπεμφθῆναι αὐτὸν ὑπ' ἄλλων, οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἔδει, ibi igitur et περιπεμφθῆναι perversum est et oratio inconcinna et tota observatio cum Homeri verbis, quae ei lemmatis loco praescripta sunt, non multum habet commune. Itaque retrahenda erit ad

vs. 130, ubi Neptunus indignabundus, quis deorum me in posterum — inquit — verebitur, ὅτε με βροτοὶ οὔτι τίουσιν, || Φαίηκες, τοίπερ τοι ἐμῆς ἔξ εἰσι γενέθλης, nam haec unice verba respicere potest Scholion quo de agimus, ita scribendum: τοῦτο μάλιστα Ποσειδῶν αἰτιᾶται, τάχα [δ'] ὅτι, (εἰ) καὶ παραπεμφθῆναι αὐτὸν ὑπ' ἄλλων, (ἀλλ') οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἔδει. Et cur δ' expunxerim, et cur εἰ et ἀλλ' addiderim, et qui factum sit ut quae addenda existimem in codicibus exciderint, vel me indicente quivis videat. — Quartus denique locus est τ, 450, ubi de etymologia vocabuli Homerici λικριφὶς agitur: ἐτυμολογοῦσι δὲ τὸ λικριφὶς οἷον λίαν κεκρυμμένως· οἱ δέ, περὶ τὰ ἰκρία, ὅ ἐστι τὰ πλάγια ξύλα, καὶ τὸ λίαν. (B.) Scripsit homo, opinor: οἱ δὲ, παρὰ τὸ ἰκρία --- καὶ τὸ λίαν, atque sic, sed plenius, legitur in Etymologico Magno.

E locis Scholiorum ad Iliadem, eadem labe infectis, — qui et ipsi, quantum videre potui, non multi sunt, — nunc unum tantum tractabo, Herodiani Scholion ad Iliad. Β 585, ob Lehrsii viri clarissimi auctoritatem. Disputat Herodianus de scriptura nominis Οἴτυλον. Οἴτυλον δὲ — inquit — ὡς δάκτυλον. -- κακῶς δὲ Τυραννίων, οἰόμενος ἄρθρον εἶναι τὸ οἱ, καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν τοῦ ποιητοῦ ἁμαρτάνων καὶ παρὰ τὴν ἱστορίαν, εἴ γε οὕτως φησὶ καὶ Φερεκύδης κτλ. Equidem, quemadmodum — ut uno exemplo defungar — Xenophon recte dixit in Anabasi III, II § 20: οἳ εἴσονται ὅτι ἤν τι περὶ ἡμᾶς ἁμαρτάνωσι, περὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ σώματα ἁμαρτάνουσι, ita et Herodianum et caeteros omnes ex ipsius Graecitatis natura scripsisse arbitror, itaque vel invito Codice Veneto corrigendum: κακῶς δὲ Τυραννίων — καὶ περὶ τὴν συνήθειαν τοῦ ποιητοῦ ἁμαρτάνων καὶ περὶ τὴν ἱστορίαν. Sed opponetur mihi Lehrsii sententia alia omnia censentis in adnotatione ad Herodiani περὶ μονήρους λέξ. (p. 31 eius editionis). Herodianus, ibi de vocabulo νῆσος agens scripsisse creditur, si unico Codici fides: --- πεπλάνηται ἄρα ἡ νῆσος παρὰ τὸ γένος. Ad haec igitur Lehrsius: „Solet πεπλάνηται περί. --- *Attamen et illud recte dici puto,*" affertque ad hanc doctrinam suam confirmandam *octo* grammaticorum locos, quorum quatuor sunt ex Epimerismis Homericis, negligentissime scriptis et a Cramero, ut inter omnes constat, vel imperitius editis! At quos locos! Τὰ διὰ τοῦ

υλος τρισύλλαβα ποικίλα εὑρίσκομεν παρὰ τὴν τάσιν. (p. 51, 18); οἱ παρὰ Ἡρόδοτον (p. 379, 33), de quibus ipse Lehrsius: „nec dubium quin sit -- in his errore παρὰ pro περὶ illatum." Nec multo melius est quod e pag. 231, 17 eorundem Epimerismorum citatur, cum et in Etymologico Magno et apud Choeroboscum, iterum ipso indicante Lehrsio, (addo et in Etymol. Gudiano,) idem locus per περὶ ut oportet scriptus inveniatur. Itaque Epimerismorum auctoritatem et in his et in quarto loco (p. 174, 27) totam recuso, nec Cramero quidquam in talibus credendum existimo, qui quam sit codicum exscribendorum peritus et alii saepe dixerunt et ipse aliquoties in Observationibus et mox iterum insigni exemplo demonstrabo. Restant quatuor loci: Scholia ad Iliadem K 43: ἔστι δὲ σολοικισμὸς παρὰ τὰς πτώσεις. Dionysius Halicarnassensis in iudicio Thucydidis 37, 5: σολοικισμὸς παρὰ τοὺς ἀριθμούς, Arcadius 64, 24: πάθος παρὰ τὴν Φωνήν, tandem Apollonius de Pronomine, p. 41 A: εἴ τι ἐν διαλέκτοις παρὰ τάσιν ὠλιγώρηται. Plures locos nec investigavi nec puto adesse, cum alioqui Lehrsium in his scriptoribus versatissimum atque in opinione sua confirmanda occupatum non latuissent. At ego licet Lehrsium, summum in literis nostris virum, tanti faciam quanti eum facere par est, tamen nunc quidem ei adsentiri nequeo, — οὐ μέντοι νῦν αὐτῷ συγκατατίθεμαι, κατὰ τὸν Ἡρωδιανόν, — atque in his quoque quatuor locis pro vitioso παρὰ audacter rescribendum censeo περί, quoniam his exceptis etiam grammatici, ut caetera Graecorum gens, ἁμαρτάνειν, σολοικίζειν, πλανᾶσθαι, ὀλιγωρεῖν caett. περί τι dixisse inveniuntur.

Affinis his et alia est confusio vulgatissima inter ἀπό, ἐπί, ὑπό, etiam in vocabulis hinc compositis, quae in nostris paulo latius serpsit. Cernitur γ 151 in Porphyrii excerpto, ad quod mox redibimus: -- λέγει δὲ καὶ ἀνάπνευσιν τὴν μικρὰν τῶν κακῶν παραμυθίαν, „ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο" (Λ 801), ἀπὸ τῶν ἐκ πολέμου ἐπ' ὀλίγον ἀναπνεόντων. (EHMQDT. p. 133, 9 seqq.) Immo: ἐπὶ τῶν -- ἀναπνεόντων. — δ 769. ὑπερηνορεόντων: ἀπὸ τῶν νέων τῶν ἄγαν ἀνδρείων. (E.) Dictum est ἐπὶ τῶν νέων τῶν ἄγαν ἀνδρείων, ut ratio docet et Etymologicum Magnum. — ζ 2: νῦν καιρίως ἐΦίσταται ὅτι ἐπιβουλεύων ἀνῆκεν ὁ Ποσειδῶν. (P.)

Immo καιρίως ὑΦίσταται, *innuit*, *facit ut intellegamus*, verbum grammaticis adamatum, quod quamquam centies recurrit tamen saepius corruptum est aut ab editoribus, — ut in illo monstro ὑπευλήσατο post videbimus, — aut a librariis. Sic ζ 204 in Aristonici Scholio ὅτι σαΦῶς ἐνταῦθα ἐκτετοπισμένην που καὶ ἐσχάτην τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ὑΦίσταται, οὐ τὴν Κέρκυραν, alter Codex (T) rectum praebet, alter (P) ἀΦίσταται. At nullus Codex opem fert longiori Scholio, Porphyrii puto, ad η 126, ubi cum Homerus dixisset:

> τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
> τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
> ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμΦακές εἰσιν
> ἄνθος ἀΦιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν,

quaesivit Porphyrius (qua de re plurimi grammatici controversias moverunt): τὸ ἕτεραι δοκεῖ παρὰ τὴν Ὁμηρικὴν χρῆσιν ἐνταῦθα κεῖσθαι. --- Ἀττικοὶ μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τάττουσι τὸ ἕτερος, ἀλλ' οὐχ ὁ ποιητής. εἴωθε γὰρ τὸ ἕτερος ἐπὶ δύο τάττειν. --- ῥητέον δὲ ὅτι κἀνθάδε παραπεΦύλακται τῷ ποιητῇ ἡ ἀκρίβεια. τῶν γὰρ σταΦυλῶν τὰς μὲν πεπείρους ἐπίσταται, τὰς δὲ ὄμΦακας κτλ. (PQT.) Equidem credam Homerum hic non maturas uvas ac acerbas *noscere* (ἐπίστασθαι), — quis non novit —, sed *intellegere*, *innuere*, animis audientium proponere. Itaque τῶν γ. σταΦυλῶν τὰς μὲν πεπείρους ὑΦίσταται, τὰς δὲ ὄμΦακας. — η 216. Ulixes ad Phaeacas: οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο. Indignum hoc λυτικοῖς visum: κατατρέχουσί τινες τούτων ἱκανῶς ὡς ἀγενέστατα περὶ τῆς γαστρὸς διαλεγομένου καὶ δεῖπνον ἀπαιτοῦντος καὶ ταῦτα παρὰ ἀνθρώποις οὓς οὐδέπω εἶδεν· οὐδὲ ἡρωϊκὸν τὸ παράγγελμα γαστρὶ εἴκειν. πρὸς οὓς ῥητέον ὅτι ἀποτρίβεται τὴν ὑπόνοιαν τοῦ δοκεῖν εἶναι ..... εἰς ταπεινοὺς λόγους καταβαίνειν λόγους. διὸ καὶ ..... μένειν τὰ περὶ τῆς γαστρός. (T.) Primum vitiosum est δεῖπνον ἀπαιτοῦντος, quod neque Ulixes facere poterat neque in ea re inest τὸ εἰς ταπεινοὺς καταβαίνειν λόγους. Sed humile erat, quod Ulixes coenam *emendicaverat*. Itaque scribatur: καὶ δεῖπνον ἐπαιτοῦντος. Caetera lacunosa Dindorfii ope ita fere restitueram, ut Ludwichium nunc facere video. „Alterutrum λόγους delendum," neminem, etiam si Dindorfius non monuisset, latere potest. Post εἶναι in Codice,

eodem in App. p. 772 adnotante, „θεὸν legi videtur." Pro corrupto μένειν Ludwichius in T κύνειν scriptum esse testatur, unde optime μηκύνει eruit. Quo nondum cognito ipse in eandem sententiam διὸ καὶ ἐμφαίνειν vel ἐντείνειν τὰ π. τ. γαστρός tentaveram, totumque locum etiam nunc ita constituendum arbitror: πρὸς οὓς ῥητέον ὅτι ἀποτρίβεται τὴν ὑπόνοιαν τοῦ δοκεῖν εἶναι (θεός), εἰς ταπεινοὺς καταβαίνων λόγους. διὸ καὶ (μη)κύνειν τὰ περὶ τῆς γαστρός. Atque ita fere, ut dixi, Ludwichius quoque, a quo tamen tribus in rebus recedendum putavi: primum quod Codicis lectionem θεόν, etsi soloeca est, recepit, [1]) deinde quod prius λόγους retinuit, quod ego expunxi secundo servato, quo facto oratio mihi concinnior evasura videtur, denique quod infinitivum μηκύνειν nescio cur in indicativum convertit, cum nihil tritius sit quam verba declarandi in altero membro cum ὅτι particula strui, in altero cum accusativo, qui dicitur, et infinitivo. Exemplo sint ex plurimis hoc Xenophonteum (Cyrop. I, III § 13): ἡ δὲ (Μανδάνη) ἀπεκρίνατο ὅτι βούλοιτο μὲν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν εἶναι νομίζειν καταλιπεῖν, et ex nostris Scholion Porphyrianum ad α 332, ubi est: καὶ Ἑλένη συνεστιωμένη νέοις --- σαφῶς ἐδήλωσεν ὅτι παρθένοις μόνον ἦν αἰσχρόν --- ταῖς δὲ γαμηθείσαις μὴ εἶναι αἰσχρόν. Sed hae minutiae, in quibus alii aliter iudicant, nostram in summa re συνέμπτωσιν non minuent, qua laetor, quaeque mihi indicio est sententiam disputatiunculae lacunosae quidem sed non difficillimae

---

1) Repetita Dindorfii observatione (App. p. 772) de codicis scriptura Ludwichius pergit: „Nur die Aufgabe über die Lücke ist richtig; 1) nähmlich schrieb der Librarius wirklich nichts anderes als καί; nur dass er, um die Zeile zu füllen, die Buchstaben α und ι etwas auseinander zog; und 2) bietet die Handschrift κύνειν für μένειν. Vielleicht war folgendes die ursprüngliche Lesart: πρὸς οὓς ῥητέον ὅτι ἀποτρίβεται τὴν ὑπόνοιαν τοῦ δοκεῖν εἶναι θεὸν εἰς ταπεινοὺς λόγους καταβαίνων. διὸ καὶ μηκύνει τὰ περὶ τῆς γαστρός." (p. 451.) Haec ille. Ne quis autem soloecum θεόν, quoniam a codice offertur, tollere reformidet, adscribam itidem ex T aliud exemplum accusativi oscitanter pro nominativo positi, quod vel flagitiosius est. Adfertur in App. p. 757 longior nota ex T ad p. 185, 21 (δ 122), in qua praeter caetera et haec leguntur· λέγει δὲ καὶ χρυσῆν τὴν ἠλακάτην· »χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχον πόρε κάλλιμα δῶρα, χρυσῆν τ' ἠλακάτην τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν." Hic iam Homerus ipse (δ, 130, 131) lectionis ἄλοχος non recusandus auctor erit. Alia eiusdem confusionis exempla cum conquirere facile sit, omittam.

recte nos cepisse et restituisse. — θ, 570 iterum habemus harum praepositionum confusionem, at nunc inter ὑπό et ἐπί et cum parva lacunula coniunctam. Scholion est in Alcinoi orationem ad Phaeacum principes, qua cum Ulixen patriae reddendum esse suasisset, repente animum eius ferit recordatio malorum ex quadam patris praedictione hinc impendentium.

Φῆ ποτὲ (pater) Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἡμὶν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν
ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Ad ultima adnotatum est in T: τὰ πρὸ πολλοῦ γὰρ παραδεδομένα μαντεύματα ἤδη ἕωλα ἐδόκει καὶ οὐ πάντως ᾤετο ὑπὸ τούτου συντεθήσεσθαι. Facile credimus vetera Phaeacum oracula ab Ulixe *non esse* composita, etsi neque opus erat talia nos admoneri ac nihil ad rem pertinent. Sed hoc iam furentis est, si dicas opinari Alcinoum vetera ista oracula ab Ulixe *non compositum iri*. Quid multa? Scribatur: τὰ πρὸ πολλοῦ γὰρ παραδεδομένα μαντεύματα ἤδη ἕωλα ἐδόκει, καὶ οὐ πάντως ᾤετο ἐπὶ τούτου συντε(λεσ)θήσεσθαι, non opinabatur ea in Ulixe prae caeteris eventura esse. Nam πολλοὺς ἀποστολῆς τετυχηκότας, ἅμα δὲ τοῦ ναυαγίου σεσωσμένους ὁρῶν, ἐνόμιζεν ὡς ἄρα καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Ποσειδῶνος πέπαυται. — κ 72. Ulixes narrat quomodo post ventorum utrem a comitibus apertum navemque diffractam iterum ab Aeolo exceptus sit, praeter alia maledicta hoc ei ingerente: ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων. Καὶ πῶς, rogant, ἤμελλεν ἀπὸ Φαιάκων τυχεῖν κομιδῆς ταῦτα καθ' ἑαυτοῦ λέγων; ἀλλ' ἀπέδειξε τοὺς ἑταίρους ἀξίους ὄντας· ἐλεεινότερον οὖν ἑαυτὸν ἀποδείκνυσιν. (HT.) Unice necessarium ὑπό ab Hamburgensi T oblatum Dindorfius in adnotatione delitescere sivit. — λ, 303. Narratur a Scholiastis duce Homero notissima de Castore et Polluce fabula, eos Pollucis rogatu diebus alternantibus et in Olympo degere et in Orco. ἡ δὲ αἴτησις πρώτως ἐκ τοῦ Πολυδεύκους προήχθη ἀφθάρτου τυγχάνοντος ὑπὸ θεῶν. (BQ.). Hoc quidem nihil est; voluit auctor ἀφθάρτου τυγχάνοντος (ὡς) ἀπὸ θεῶν, quemadmodum idem Codex Q cum HV aliud fere simile de eadem re Scholion praebens in eo recte scriptum habet: ἀναιρεθέντος Κάστορος --- Πολυδεύκης ἀφθαρ-

τος ὢν διὰ τὸ ἐκ Διὸς γεγονέναι παρεκάλεσε τὸν πατέρα ὅπως ἐπιτρέψῃ αὐτῷ νείμασθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν ἀφθαρσίαν. — ξ, 521. παρεκέσκετ' ἀμοιβάς: παρέκειτο ἡ χλαῖνα ἀμοιβὰς οὖσα, ὅ ἐστιν ὑπ' ἀμοιβῇ κειμένη. (BHQ.) Scholiasta vuit, ut est ex rei natura, παρέκειτο εἰς τὸ ἀμείβεσθαι, quemadmodum in altero Scholio ex HQ exponitur. Hoc autem Graece puto ὅ ἐστιν ἐπ' ἀμοιβῇ κειμένη sonat, quod cum iterum unus Codex (H) recte praebeat. iterum ad calcem paginae relegatum est.[1]) — π, 35. 'Οδυσσῆος δέ που εὐνή || χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα. Vocabulorum χήτει ἐνευναίων haec legitur paraphrasis in BH: τῇ χηρείᾳ καὶ σπάνει τῶν συνευνηθησομένων. ἐπὶ εὐθείας τὸ χῆτος. Attulit Dindorfius in ima pagina Eustathii de verbo χήτει testimonium (p. 1793, 47): τὸ δὲ χήτει φασὶν οἱ παλαιοὶ εὐθεῖαν ἔχειν τὸ χῆτος, sed vel absque eius auctoritate in Scholio ex BH, fortasse addito lemmate, scribendum erat: (τὸ δὲ χήτει:) ἀπὸ (ἀπ') εὐθείας τὸ χῆτος. Fuit et alia antiquitus scriptura, non ἐνευναίων sed ἐνευναίῳ, quod et ex Eustathii loco discimus et ex brevi Scholio ex QV: χήτει ἐνευναίῳ: ἄμφω δοτικαί, ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ χῆτος, ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνεύναιον, ubi tamen recte ἀπὸ scriptum est. — Tandem notabo σ, 133: ἀρετήν: εὐδαιμονίαν, τὴν ὑπὸ θεῶν εὐπραξίαν (H), quod cum difficile dictu sit quid tandem significet, mutetur in τὴν ἀπὸ θεῶν εὐπραξίαν, quod interpretem non requirit.

E Scholiis ad Iliadem, quae hoc eodem corruptelae genere laborant, nunc quoque unum Herodiani tangam longissimum, in quo constituendo mihi neque cum Lehrsio neque cum Dindorfio convenit. Pertinet ad Λ 659, βεβλημένοι οὐτάμενοί τε, de quo ultimo verbo ita disserit Herodianus: 'Αρίσταρχος ὡς ἱστάμενοι καὶ κιχράμενοι, Πάμφιλος δὲ ὡς δεδχρμένοι, ἐπεὶ καὶ

---

1) Quod Dindorfius in Praef. (p. LXII) notavit Buttmanni, ut ei videtur, errorem in constituendo Vulgatorum scholio, in hoc equidem errorem agnoscere nequeo Nempe in Vulgatis hae glossae leguntur: — — — ἡ παρεκέσκετο, παρέκειτο. — ἀμοιβάς, -άδος, ἐναλλασσομένη. Hinc (ex -άδος) Dindorfio auctore „interpolator Aldinus εἶδος fecit, a Buttmanno ulterius in ἐσθής depravatum, ut error errorem parere solet." Immo, sive -άδος retineas sive non retineas, ἐσθής supplendum est, ut glossa aliquid significet: ἀμοιβάς, -άδος, ἐναλλασσομένη (ἐσθής), quemadmodum Apollonius habet i. v. ἀμοιβάς: ἡ ἐκ διαδοχῆς ἐναλλασσομένη ἐσθής.

τὸ βεβλημένοι συντελικόν. καὶ δοκεῖ τὸ τοιοῦτον ἀπὸ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ πολὺ πρότερον τεθεωρῆσθαι παρ' αὐτῷ: φησὶ γὰρ „οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος ὀξέϊ χαλκῷ" (λ, 536). συντελικῇ γὰρ μετοχῇ συντελικὴν ἐπήνεγκεν. Ac primum quidem in Homeri verbis ex Odyssea citatis aut ab epitomatore aut a scriba Veneti Codicis memoriae lapsu quaedam perturbata sunt, debebatque Dindorfius Lehrsii ex Homerico textu restitutionem: οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος in Herodiani verba recipere. Nam non esse auctoris errorem hinc probatur, quod ex iis quae ipse codicem secutus edidit nullo modo effici potest grammatici conclusio: συντελικῇ γὰρ μετοχῇ συντελικὴν ἐπήνεγκεν. Sed hoc obiter. Illud quaero, quomodo viri docti acceperint verba καὶ δοκεῖ τὸ τοιοῦτον ἀπὸ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ πολὺ πρότερον τεθεωρῆσθαι παρ' αὐτῷ. Quae vereor ut ullam probabilem explicationem admittant, nisi mutata praepositione scribatur: καὶ δοκεῖ τὸ τοιοῦτον ἐπὶ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ πολὺ πρότερον τεθεωρῆσθαι παρ' αὐτῷ, i. e. videturque apud *Homerum* in singulari numero multo *potior* huius verbi forma conspici. Comprobat id quod posuit grammaticus versu ex Odyssea adlato, „οὔτ' ἂρ βεβλημένος — — — οὔτ' — — οὐτασμένος," et sic recte potuit concludere: „participio *perfecto* aliud hic participium *perfectum* subiunxit, idemque igitur nostro ex Iliade loco, ubi pluralis cernitur, factum oportuit," οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν ἀναγινώσκειν ἔδει. Qui βεβλημένος et οὐτασμένος coniunxit poëta, debuit βεβλημένοι οὐτασμένοι τε dare. Quod si iure Herodianus contendit, multo maiore iure ipse contendo, qui ἐπὶ τῶν πληθυντικῶν recte scripsit grammaticus, eundem eadem dicendi forma usum non aliter quam ἐπὶ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ dare potuisse et dedisse. Ne verbum quidem in re tam perspicua addidissem, nisi et Lehrsium et Dindorfium manifestum vitium in loco paulum obscuriore silentio transiisse vidissem. Locus autem ideo paulo obscurior est, quod Herodianus vocabula quaedam alioquin notissima sua, id est peculiari significatione, adhibet. Dixit de his strictim Lehrsius[1]), Herodianeum usum verborum ὁρᾶσθαι, μελετᾶν, ἀποφαίνεσθαι, ὀφεί-

---

1) In diatribe II „Drako περὶ μέτρων. Herodianus περὶ διχρόνων," adiecta eius libro, qui inscribitur „Herodiani Scripta tria emendatiora," pagg. 409, 410.

λει caett. aperiens, caeterum nostra non attingens. Ex nostris autem παρ᾽ αὐτῷ sic nude positum in Herodianeis fere semper et ubique *Homerum* designat, ut B 498 de scriptura Θέσπιαν vel Θέσπειαν: ἐκτετάσθαι φασὶ διὰ τὸ μέτρον· τὸ γὰρ τῆς ἱστορίας ἐν συστολῇ τέ ἐστι πληθυντικῶς τε λεγόμενον. ἴσως οὖν ὅλον ποιητικόν ἐστιν. σύνηθες γὰρ αὐτῷ πολλάκις τὰ πληθυντικῶς λεγόμενα καὶ ἑνικῶς προφέρεσθαι — — — καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ἑνικὰ πληθυντικῶς, idemque est B 783; E 256; Θ 527; Λ 659 (bis); N 191; 520; Ξ 249; 509; O 26; 698; 709; P 110 caett. Porro δοκεῖ τεθεωρῆσθαι nihil aliud est quam τεθεώρηται, ut Λ 677 τὸ δὲ Κραταιὶς δοκεῖ ἐπὶ τοῦ κυρίου βεβαρυτονῆσθαι nihil aliud est quam ἐπὶ τ. κυρίου βεβαρυτόνηται. Tandem in ultimis cave corrigas δοκεῖ τὸ τοιοῦτον πολὺ ὀρθότερον τεθεωρῆσθαι, nam illud ipsum aliquoties Herodianus expressit per πρότερον. Conferamus modo locos qualis hic est (M, 276) de verbo δίεσθαι: — — δέον ἐστὶ τὸ δίω βαρυνόμενον πολὺ πρότερον περισπᾶσθαι, ἵνα ἀποτελέσῃ τὸ δίημι. Viden πολὺ πρότερον plane idem esse ac si Herodianus dixisset ἔδει τὸ δίω βαρυνόμενον πολὺ ὀρθότερον, vel πολὺ μᾶλλον, περισπᾶσθαι? Similiter P 201: — — πολὺ δὲ πρότερον παρὰ τῷ ποιητῇ ἐστι τὸ τῆς ἀναγνώσεως „ἆ δεῖλ᾽ οὐδέ τί τοι θάνατος", ἢ „ἆ δείλ᾽ οὐδέ τί τοι θάνατος [1])".

---

1) Prorsus contrarium supra scripsi, quam quod Lehrsio placebat, in Herodiano suo priore loco ἆ δείλ᾽, secundo ἆ δεῖλ᾽ edenti. Quid caeteri editores censuerint, non est admodum perspicuum, cum apud Bekkerum, — typothetarum putaverim incuria, — utrumque δειλ᾽ accentu destitutum sit, apud Dindorfium, iterum typothetis puto peccantibus, prius. Simul, — cum in minutiis versemur, — quaero cur apud editores posteriore loco scribatur οὐδέ τι τοι θάνατος pro οὐδέ τί τοι. Nulla enim de harum encliticarum accentu nunc movetur quaestio. Sed hoc ἐν παρόδῳ, ac potius rationes reddendae sunt mutationis, quae audacior quibusdam videri possit. Regula ita traditur ad P 201: πολὺ δὲ πρότερον παρὰ τῷ ποιητῇ ἐστι τὸ τῆς ἀναγνώσεως »ἆ ΔΕΙΛ᾽ οὐδέ τί τοι θάνατος" ἢ »ἆ ΔΕΙΛ᾽ οὐδέ τί τοι θάνατος". τὸ γὰρ πλῆρές ἐστιν ἆ δειλέ· οὐ γάρ, ὡς οἱ ἐξηγησάμενοι, τοῦ δείλαιε ἀποκοπή. — — — περιγέγραπται οὖν ἡ ὀξεῖα, εἶτα καὶ ἀνάπαυσις γέγονεν. ἆρά γε οὖν φυλαχθήσεται ἡ ὀξεῖα, ἢ ἐπεὶ περιγέγραπται τὸ φωνῆεν τῆς ὀξείας περιγέγραπται καὶ ὁ τόνος; τὸ κρινόμενον ἐκεῖνο, ἵνα ἐπιστάμενοι ἀναγνῶμεν· ἓν ἐστιν εἰπεῖν, εἰ ἅπαξ περιγέγραπται τὸ φωνῆεν τὸ ἔχον τὴν ὀξεῖαν, ὁ τόνος γενέσθω τῆς προτέρας συλλαβῆς, οὐχὶ τῆς ἐπὶ τέλους. In his legere malim: ἢ ἐπεὶ περιγέγραπται τὸ φωνῆεν τῆς ὀξείας περιγεγράψεται καὶ ὁ τόνος; quemadmodum praecedit φυλαχθήσεται, (cfr. inprimis E 558.) et interpungere: τὸ κρινόμενον ἐκεῖνο ἵν᾽ ἐπιστάμενοι ἀναγνῶμεν ἕν ἐστιν εἰπεῖν· εἰ κτλ. (Cfr. ad N 191.) Sed, — quod

Etiam hic valere πολὺ ἄμεινον, ὀρθότερον, αἱρετώτερον, quis dubitet? [1]) Sed iam satis sit, videamus sequentia. Οὐτάμενοι autem, — ita Herodianus disputare pergit, — etiam ex Aris-

---

rei caput, — nonne hinc aperte deducendum, Herodianum tunc temporis *scripturam* ἆ δεῖλ᾽ *potiorem duxisse*? Nonne vel eo hoc confirmatur, quod eam dicit *non* esse τοῦ δείλαιε ἀποκοπήν? Videlicet aut apocope ad accentum δείλ᾽ ei ducere videbatur, aut nescio cur omnino attulerit. Quae nostro loco epitomator proposuit, desumsit ad verbum, ut videtur, descripta ex Herodiani libro περὶ παθῶν Διδύμου. Ζητεῖ ὁ Ἡρωδιανὸς — inquit — ἐν τῷ α᾽ ὑπομνήματι τοῦ περὶ παθῶν Διδύμου περὶ τοῦ ἆ δειλ᾽, πῶς δεῖ τονίζειν αὐτὸ καί φησι κτλ. Idem Herodiani liber circa eandem rem citatur supra ad Λ 160, ubi de κειν᾽ agitur: λέγει ὁ τεχνικὸς ἐν τῷ ὑπομνήματι τοῦ περὶ παθῶν Διδύμου· τὰ ὀξύτονα ἡνίκα ἐκθλίβηται τὴν ὀξυνομένην συλλαβήν, ἀναπέμπει τὴν ὀξεῖαν ἐπὶ τὴν ὀπίσω συλλαβήν, καὶ ἐὰν ᾖ ἡ ἐκθλιβεῖσα συλλαβὴ ἡ ἔχουσα τὴν ὀξεῖαν βραχεῖα, ἡ δὲ ὀπίσω συλλαβὴ φύσει μακρά, τῷ τονικῷ παραγγέλματι γίνεται περισπώμενον. περισπᾷ γοῦν τὸ δῆλον (δεῖλ᾽ verissime corrigebat Heynius) ἐν δὲ τῇ Ὁμηρικῇ προσῳδίᾳ ἐναντιοῦται τούτῳ. Itaque Herodianus cum librum suum περὶ παθῶν Διδύμου scriberet, — si posteriori excerpto disertissimis verbis concepto fides, — probabat v. c. πόλλ᾽ ἔπαθον, sed δεῖν᾽ ἔπαθον. Hac igitur mente περισπᾷ τὸ δειλ᾽, id ipsum, quod ex scholio ad P 201 adversus editorum sententiam elicuimus, quodque vel sic satis probatum erit. Simul hoc discimus, aliter eum praecepisse in libro de Homerica prosodia. Quod quale sit, fortasse tenemus in scholio Λ 441 adscripto, ubi iterum de verbis ἆ δειλ᾽ disputatur: ἐπεὶ μετὰ τὰς προσαγορευτικὰς ἀνάγκη στίζειν, ὡς καὶ ἡ συνήθεια μαρτυρεῖ στίζουσα μετὰ τὴν δευτέραν λέξιν, οὐκ ἔστι δὲ πλήρης ἀλλὰ συνήλειπται, οὕτως δὲ ἡμῶν ἀναγινωσκόντων πεπονθυῖαν τὴν λέξιν βαρβαρισμὸς γίνεται, εἴτε ὀξύνοιμεν εἴτε περισπάσοιμεν (sic), ἀναγκαίως ἐκ πλήρους γράφειν τὴν λέξιν »ἆ δειλέ" δεῖ, ἵνα καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ὁ τόνος ἀναλόγως καὶ Ἑλληνικῶς ἔχῃ. οὕτως δὲ καὶ Ἀρίσταρχος ἔγραψεν ἐκ πλήρους, ὡς Δίδυμος μαρτυρεῖ. Hinc, nisi me omnia fallunt, in praesentia ponimus haec tantum: fuit cum Herodianus ἆ δεῖλ᾽ probaret, fuit cum Aristarcho Didymoque ducibus plene scriberet ἆ δειλέ in vocativis, quales sunt Λ 441, 452, P 201, caeteris eiusmodi, at quod nunc unice valet, ἆ δείλ᾽, numquam probasse videtur. Simul leviter corruptum, non περισπάσοιμεν, sed ὀξύνοιμεν, in integrum restituere iuvat. Lehrsius addita vocula „sic" mendum patefecit, Dindorfius neque exclamationem repetivit neque vitium sustulit. Nihil tamen est facilius, nam accentu mutato quod nunc soloece dictum est recte dictum erit. Legendum: — — βαρβαρισμὸς γίνεται, εἴτε ὀξυνοῖμεν εἴτε περισπάσοιμεν.

1) Pergam et ipse compluscula quae Herodianus peculiari modo dixit, hic sub unum conspectum ponere. Dixit (ad A 532): ἠλόγητο γὰρ τὸ ἅλλομαι δασυνόμενον, εἴγε τὸ α πρὸ δύο λ ἐψιλοῦτο, pro *contra regulam formatum est;* dixit (ad Γ 440) πρὸς οὓς πιθανῶς ὑπαντητέον, i. e. contra quos fidenter hoc dicendum; saepissime usurpat σημαντικόν ἐστι pro σημαίνει (ad Δ 26, E 759, 824, Z 336, 518, Λ 192 i. f., T 90, T 249 caett.); usurpat (ad Z 239) τὰ δὲ τοιαῦτα

tarchi sententia non est participium praesentis sed perfecti anomalum: *εἰ μὴ ἄρα ἐκεῖνό τις ὑπὲρ τοῦ Ἀριστάρχου λέγοι, ὅτι οὐκ ἐνεστῶτα ἐκδεχόμενος οὕτως ἀνεγίνωσκεν, ἀλλὰ παρακείμενον πεπονθότα. ἔχει δὲ οὕτως· παρὰ τὸ οὐτῶ περισπώμενον ἐκπίπτει παραγωγὸν εἰς μι λῆγον τὸ οὔτημι, ἀφ' οὗ ἀπαρέμφατον τὸ οὐτάναι καὶ οὐτάμεναι. ἀπὸ δὴ τοῦ οὔτημι γίνεται παθητικὴ μετοχὴ οὐτάμενος καὶ οὐτάμενοι ὡς κιχράμενοι. ἀλλ' οὔ φαμεν ταύτην εἶναι ἐν τῇ συντάξει* — (quod primo obtutu et ipse et quivis, opinor, cum Lehrsio volebamus *ἐν τῇ νῦν συντάξει*

πολλάκις ἐκ συναλοιφῶν κρίνεται, i. q. *πρόδηλον δὲ κἀκ τῆς συναλοιφῆς* (I 6). Miro usu dixit (ad Λ 239) *εἰ καὶ μηδὲν τῶν εἰς ις ληγόντων καὶ ἀρσενικὸν γένος ὑπισχνουμένων περιεσπάσθη*, idemque paulo infra (Λ 270), ubi de voce *μογοστόκοι* agit: *ἔφαμεν δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν συνθέτων ἐνέργειαν ὑπισχνούμενα παροξύνεσθαι*, et ad X 123: *τινὲς (τὸ ἵκωμαι) ὡς φιλῶμαι ἀναγινώσκουσιν, ἵνα τὸ ἱκετεύσω σημαίνῃ. οὐκ ἀναγκαῖον δὲ ἐναλλάσσειν τὸν τόνον· καὶ γὰρ βαρυνόμενον ταὐτὸν ὑπισχνεῖται* Neque minus mirus usus apud eum est verbi *τολμᾶν* ad Λ 677: *περὶ μέντοι τοῦ δαΐς ὀξυνομένου, τετολμημένου δὲ καὶ βαρύνεσθαι ἐπὶ ἑτέρου σημαινομένου, εἰρήσεται ἡμῖν ἀλλαχόθι*, qua in re nemo *τόλμαν* quandam agnoscat, neque magis ad M 202 de *ὑψιπέτης*: *τινὲς μέντοι ἐτόλμησαν ὡς τὸ „τιμῆς ἔσσεται", οὕτως ὑψιπετήεις ὑψιπετῆς*, vel ad Υ 53, ubi de accentu verborum *θεῶν ἐπὶ Καλλικολώνῃ* agit, cum nonnulli *θέων* praeferrent, *ἡ μέντοι ἐπίπρόθεσις κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν* (videlicet si *θεῶν* verum est) *ὤφειλε προηγεῖσθαι τοῦ λόγου, ὥστε εἶναι ἐπὶ θεῶν Καλλικολώνῃ· διὸ ἐτόλμησάν τινες ἀναστρέψαι.* Nimis ornate (ad Ξ 172): *ὁ χαρακτὴρ ——— τὴν βραχεῖαν ἀσπάζεται.* Item (ad Π 57 i. f.): *ἵνα βοηθήσω τῇ τετριμμένῃ τάσει*, et sic *ἡ τετριμμένη ἀνάγνωσις*, cui *ἡ ἀμείνων ἀνάγνωσις* opponitur. Et (ad Σ 319): *ὁ μέντοι λόγος* (analogia) *συναγωνίζεται τῇ βαρείᾳ τάσει*, similiterque *Ἀττικοὶ οἱ νεώτερο τὴν ἅμαξαν δασύνουσιν, ἴσως ——— διὰ τὸ φιληδεῖν τῇ δασείᾳ* (ad Σ 487.) Ellipsin prorsus Herodoteam habet ad Λ 503: *ἐπεὶ —— νοῦν οὐκ ἔχει τὸ βαρυνόμενον (νέων), τὸ μέντοι περισπώμενον (νεῶν)*, omisso *νοῦν ἔχει*, eiusdemque generis est quod legitur ad M 33: *καὶ γίνεται ἀμφίβολον πότερον αὐτοὶ οἱ ποταμοὶ ἴεν, ἵνα τοῦ ἴεσαν συγκοπὴ ὑπάρχῃ*, plane omisso altero membro. Obiter praeterea notabo ad Ξ 396: *τὸ ἐναντίον χωρήσει*, ad Π 57 *δευτέρῳ λόγῳ* in enumerandis argumentis, plurimos denique modos, quibus aliquid regulae suae aut concinere aut adversari significavit. Etenim aut *ἔστι γάρ τινα ἐναντιούμενα* dicit (ad Λ 368; 554; Ξ 351; 387 caett.), aut *οὐκ ἀντίκειται τὸ νευραί καὶ νεῦρα· διάφορον γὰρ τὸ σημαινόμενον* (ad Γ 35; Ε 856; Ζ 202; Υ 485), aut *ἀντιπίπτει μόνον διά τι αἴτιον τὸ φασί πρὸς τὸ φᾶσι μετοχικόν*, cui contrarium *ὑποπίπτειν κανόνι* (Λ 270 in nota de *μογοστόκοι*), aut Ε 39: *ἔστι μέντοι γε διαπεφευγότα τινά.* Sunt haec pauca de multis, ex solis *τῆς Ἰλιακῆς προσῳδίας* fragmentis ut casus ferebat collecta. Plura alias dabuntur.

necessarium non est, ut hi me loci docuerunt: O 105; Π 445 et inprimis P 174: *ὅς τέ μέ φης: ἀξιοῖ ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀναγινώσκειν δισυλλάβως ἐπὶ ἀορίστου χρόνου, ὁ μέντοι Ἀλεξίων μονοσυλλάβως ἐπὶ ἐνεστῶτος χρόνου. - - - διὸ ἐν τῇ συντάξει ἐγκλιτέον· ὀξύνεται γὰρ ἐπὶ ἐνεστῶτος χρόνου.*) — *ἀλλ' ἕτερόν τι αὐτῷ* (iterum Homero) *σύνηθες ῥῆμα εἶναι* (malim *ῥῆμά ἐστι*), *τὸ οὐτάζω, ὅθεν καὶ οὔτασεν ὁ ἀόριστος. οὐ γὰρ δὴ συστολὴ τοῦ οὔτησεν, ὡς πρόδηλον κἀκ τοῦ ἀπαρεμφάτου - - καὶ ἐκ τοῦ „οὔτασται δ' Ὀδυσεύς"* (infra vs. 661). *τούτῳ δὴ τῷ οὔτασται παρέθηκε μετοχὴν τὴν οὐτασμένος „οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος", ἥτις κατ' ἔλλειψιν τοῦ σ ἐγίνετο οὐτάμενος, προπαρωξύνθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστάρχου διὰ τὸν χαρακτῆρα, ἐπεὶ αἱ τοιαῦται μετοχαὶ προπαρωξύνοντο, ἱστάμενος, κιχράμενος· ὁ γὰρ ἀνὴρ τῷ χαρακτῆρι μᾶλλον τοὺς τόνους προσνέμει. ἄλλως τε καὶ ἡ γινομένη τοῦ σ ὕφεσις καὶ ἀναδρομὴν ἐργάζεται τόνου.* Ad ultimam regulam quod attinet, iam Lehrsius conferri iussit Apollonii Dyscoli de Coniunctionibus librum p. 500 et de Adverbiis p. 545 [1]). Omnia autem nostra, inde a *παρὰ τὸ οὐτῶ περισπώμενον* prope *iisdem* verbis perscripta habet Etymologicum Magnum, quod cum de more fiat non commemorarem, nisi cum ea re lepidissimus error excerptoris coniunctus esset. Omnia eadem sunt, uno excepto. Dixit Herodianus *ὁ γὰρ ἀνὴρ τῷ χαρακτῆρι μᾶλλον τοὺς τόνους προσνέμει.* Perspicuum est *Aristarchum* significari, ac saepissime quemadmodum, ut monuimus, Homerus *αὐτός* audit, ita summus eius carminum criticus Herodiano simpliciter est *ὁ ἀνήρ.* Conferantur ex pluribus v. c. B 153, ubi agitur de accentu vocis *οὐρούς. Ἀνεγνώσθη* — inquit — *κατ' ὀξεῖαν τάσιν· οὕτω γὰρ Ἀρίσταρχος παρήγγελλεν.- - - ἴσως*

1) Alterum locum, qui est de Adverbiis p. 545 Bekk., describam, ut levi vitio liberem. Disputat Apollonius de vera origine adverbii *ἀέκητι*, quod ex *ἀεκαστί* natum vult. *Ἀπὸ ῥήματος* — inquit — *τοῦ ἀεκάζω, ᾧ συνήθως Ὅμηρος κέχρηται ——— ἔπιπτεν ἐπίρρημα τὸ ἀεκαστί. ——— καὶ ἡ μὲν ὁλόκληρος προφορὰ τοιαύτη. ἐνδεήσαντος δὲ τοῦ Τ, καὶ Ἰωνικώτερον μετατεθέντος τοῦ α εἰς η ——— ἀναγκαίως καὶ τὰ τοῦ τόνου συνανεβιβάζετο, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἄλλα μόρια, ἐνδεήσαντα τοῦ σ, ἀνεβίβαζε τὸν τόνον, δεσποστής — δεσπότης, ἐργαστής — ἐργάτης, οὐτασμένοι — οὐτάμενοι, συνεληλασμένοι — συνεληλάμενοι.* Scripsit Apollonius: *ἐνδεήσαντος δὲ τοῦ Σ*, quod — si probatione in re apertissima opus — ex priore loco (p. 500) probabitur paene gemello.

οὖν εἰς ἀποφυγὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀνέμου. καὶ γὰρ καὶ ἐπ ἄλλων τὸ τοιοῦτο ποιεῖ ὁ ἀνήρ. Iterum Z 422. Ἰῷ: ὡς σοφῷ Ἀρίσταρχος.--- ἐκεῖνο μέντοι ἀναγκαῖον προσθεῖναι, ὅτι τὸ ἴα βαρυτόνως ἀνέγνω ὁ ἀνήρ, ac sic Π 415, Σ 191 (in Cod. B) caett. *Semel* mihi de alio grammatico lectum est, Λ 454: ἐρύουσιν: προπαροξύνεται· -- ὁ δὲ Ἀλεξίων περισπᾷ. --- ἔλαθε δὲ τὸν ἄνδρα ἡ τοιαύτη ὕφεσις τοῦ σ̄ Ἀττικὴ οὖσα --- διά τι αἴτιον, sed praeter hunc locum semper ac nunc quoque, ut apertum est, intellegitur Aristarchus. Quid autem habet Etymologus? ὁ γὰρ ποιητὴς τῷ χαρακτῆρι μᾶλλον τοὺς τόνους προσνέμει! En Homerus, si Etymologo fides, ipse carmina sua accentibus notans. Sed satius erit Etymologo nunc quidem non credere, atque sic e longingua peregrinatione ad tertii libri Scholia redire.

γ, 81. ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου: ὤφειλε γὰρ εἰπεῖν ἢ ἀπὸ Νηΐου ἢ ὑπὸ Νήϊον, τὸ δέ ἐστι τῆς μεγαλονοίας τοῦ ποιητοῦ, --- ἵνα καὶ ἀμφότερα νοοῦνται. ἀπὸ μὲν τῆς ὑπό προθέσεως τὸ Νήϊον, ἀπὸ δὲ τῆς γενικῆς ἡ ἀπό. (B) Quamvis futile Scholion sit, tamen auctorem cum omnibus Graecis scripsisse arbitror ἵνα κ. ἀμφότερα νοῶνται, et νοοῦνται, etsi Buttmanni quoque editionem obsidet, errorem typographicum esse habendum.

γ, 94. Ad εἴ που ὄπωπας||ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν hoc exhibet Porphyrii excerptum Parisinus D. nescio qua de causa in Praefatione (p. XLIX) absconditum. Πορφυρίου. ὀφθαλμοῖσιν ἑοῖσι: πρὸς ἀντιδιαστολὴν διὰ φαντασίας βλέποντος ὥσπερ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁρᾶν τι δοκοῦμεν καὶ διηγουμένων ἄλλων ἀναπλάσσοντες τὰ διηγήματα. τὸ δὲ θεᾶσθαι δι' ὀφθαλμῶν σημαίνει τὴν ἐναργῆ θέαν καὶ τὴν δι' αὐτοῦ κατάληψιν διὰ τῆς οἰκείας πρὸς τὸ ὁρώμενον αἰσθήσεως. Melius haec intellegentur sic scripta: ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι: πρὸς ἀντιδιαστολὴν (τοῦ) διὰ φαντασίας βλέποντος, ὥσπερ κατὰ τοὺς ὕπνους ὁρᾶν τι δοκοῦμεν, (Ἢ) καὶ διηγουμένων ἄλλων ἀναπλάσσομεν τὰ διηγήματα. τὸ δὲ θεᾶσθαι δι' ὀφθαλμῶν σημαίνει τὴν ἐναργῆ θέαν καὶ τὴν δι' αὐτοῦ κατάληψιν κτλ. Ratio mutationum sponte perspicitur. Discernuntur duo genera τῶν ἰδόντων, ὁ διὰ φαντασίας βλέπων sive in somnio sive ex aliorum auditu, cui opponitur is, qui suis ipse oculis rem usurpaverit.

γ, 103. ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος: οὐκ ἀποδίδωσι τὸ ἐπεί.--- Ὁμηρικὸν δέ ἐστι τὸ ἔθος. (HM) Aristonici ex Aristarcho praeceptum, in quo tamen corrigendum: οὐκ ἀποδίδωσι (nempe ὁ ποιητὴς quod fere omittitur) τῷ ἐπεί, nam multum vereor ut τὸ ἐπεί οὐκ ἀποδίδωσι Graece significare possit ἀπόδοσιν οὐκ ἔχει, οὐ δέχεται. Plene et recte scriptum est ad ζ 187: οὐδὲν ἀποδίδωσι τῷ ἐπεί ὁ ποιητής. (PQ) Vel peius habet in eiusdem Homericae consuetudinis notatione ad hunc nostrum versum B: τὸ ἐπεί ἐνταῦθα βεβαιωτικὸν καὶ ἀργόν. (repetitum ad δ 204.) οὐ γὰρ ἀποδίδοται Ὁμηρείῳ ἔθει. Quid igitur? estne τὸ ἐπεί οὐκ ἀποδίδοται an οὐκ ἀποδίδωσι? Nempe utrumque perversum: nunquam enim ἐπεί in apodosi collocari potest. Quapropter sit: οὐ γὰρ ἀποδίδοταί (τι) Ὁμηρείῳ ἔθει.

γ, 113. Eiusdem generis vitium commissum est in indicandis iis verbis, quae, etsi ἐπεί proprie apodosin non recipiat, tamen mutata constructionis forma post protasin per ἐπεί incipientem quodammodo pro apodosi habenda sunt. Eduntur in hunc modum: τίς κεν ἐκεῖνα: ἀποδίδοται τὸ „ἐπεί μ' ἔμνησας". Igitur ἐπεί supra in apodosi locum non obtinet, hic obtinet! Apage ineptias! „τίς κεν ἐκεῖνα": ἀποδίδοται τῷ "ἐπεί μ' ἔμνησας".

γ, 151.

Νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
ἀλλήλοις· ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο.
ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν κτλ.

Ad haec est in EHMQRT: ἀνεπνεύσαμεν τῆς στάσεως, ἀπὸ τοῦ ἄω. εἰ γὰρ ἐκοιμήθημεν, πῶς ὁρμαίνοντες; ἐν δὲ ταῖς χαριεστέραις γέγραπται „εἰάσαμεν", ὅπερ ἐστὶν ἄπρακτον ἀφήκαμεν, „ἠῶθεν δὲ οἱ (immo δ' οἱ) μὲν νέας". ἀνοίκειον γὰρ τὸ κοιμᾶσθαι αὐτοὺς ἐν τοσούτῳ κινδύνῳ, εἴ τις τὸ ἀέσαμεν (sic optime Buttmannus correxit pro repetito εἰάσαμεν) ἀντὶ τοῦ ἐκοιμήθημεν ἐκδέξαιτο. Duae adnotationes bene distinctae in hac farragine pessime permixtae sunt, quarum altera critica est, altera ex Porphyriana verbi ἀέσαμεν interpretatione. Critica adnotatio (Didymi?) media interposita est inter excerpta ex Porphyrio, unde et eximenda, quod partim etiam la Roche fecit, et fortasse redintegranda in hunc modum: ἐν δὲ ταῖς χαριεστέ-

ραις γέγραπται „εἰάσαμεν“, ὅπερ [ἐστὶ· (τὴν νύκτα μὲν) ἄπρακτον ἀφήκαμεν, „ἠῶθεν δὲ οἱ (i. e. δ' οἱ) μὲν νέας (ἕλκομεν)“. Ultimum quoque hoc vocabulum fortasse ex Homero addendum, cum et hic et ubicunque locorum appareat, scribas saepe pro lubitu versus Homericos vel invita sententia ita finire, ut fors ac marginis spatium ferebat. His igitur sublatis suoque loco repositis caetera iam non male coëunt, utpote excerpta ex uberiore Porphyrii disputatione de vi ac potestate vocabuli ἀέσαμεν, quae ex iisdem fere codicibus (EHMQDT) edita statim supra (p. 133, l. 7—17) exhibetur. Quin etiam ultima nostrorum, ἀνοίκειον γὰρ --- ἀντὶ τοῦ ἐκοιμήθημεν ἐκδέξαιτο (l. 21—23) incerta sede volitant, quippe quae in T non ad excerptum pertineant, quod mediis verbis Homericis supra allatis ἠῶθεν δὲ finitur, sed ad uberius Scholion, vel ibi tamen minus recte ad calcem reiecta, — nempe post τὸ δὲ „χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες ἀλλήλοις“ ἀντὶ τοῦ ἀγρυπνοῦντες καὶ χαλεπὰ μεριμνῶντες εἰς ἀλλήλους, — cum ad initium oporteret. Huius itaque excerpti ope uberiora Porphyriana, quae supra edita dixi, duobus locis paulo integriora reddi posse mihi persuasum est. Quis enim Porphyriani moris memor in animum inducat, Porphyrium sic nude praecepisse: (Καὶ ἄλλως Πορφυρίου.) Τὸ „ἀέσαμεν“ οὐκ ἐκοιμήθημεν, ἀλλ' ἐπνεύσαμεν, ἀπὸ τοῦ ἄειν, ὅ ἐστι πνεῖν? Immo et ἀνεπνεύσαμεν corrigendum, quod quamvis omnes codices praeter unum atque insuper excerptum praebeant atque unice sensus flagitet, tamen Dindorfius in ἐπνεύσαμεν mutavit, videlicet quoniam M sic scriptum habet, et inprimis inserenda ea, quae vagari supra monebam, ut totum sit: Τὸ „ἀέσαμεν“ οὐκ ἐκοιμήθημεν, (ἀνοίκειον γὰρ τὸ κοιμᾶσθαι αὐτοὺς ἐν τοσούτῳ κινδύνῳ,) ἀλλ' ἀνεπνεύσαμεν (τῆς στάσεως), ἀπὸ τοῦ ἄειν, ὅ ἐστι πνεῖν. (εἰ γὰρ ἐκοιμήθημεν, πῶς ὁρμαίνοντες;)

Etenim ipsa ea verba, quae in excerpto post κινδύνῳ sequuntur (εἴ τις τὸ ἀέσαμεν ἀντὶ τοῦ ἐκοιμήθημεν ἐκδέξαιτο), liquido ostendunt, si quid video, priora hinc esse avulsa, quo nunc ego retulerim. Vel maiore iure caetera inserui, etiam in excerpto verbum ἄω excipientia. Sequitur Porphyrii expositio significationis verborum ἀνάπνευσις et ἀναπνεῖν in Homericis, quorum particulam supra correxi, ἀπὸ in ἐπὶ mutando. Tandem agit de ultimis:

τὸ δὲ „χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες ἀλλήλοις“ ἀντὶ τοῦ ἀγρυπνοῦντες καὶ χαλεπὰ μεριμνῶντες εἰς ἀλλήλους, nam hoc quoque argumento Porphyrius suam vocabuli ἀέσαμεν interpretationem, — an contra Aristarcheos? — stabilire studet. Haec non mathematicis, ut aiunt, id est ἀναμφιλέκτοις rationibus probari posse, ultro concedo: admodum probabilia autem esse, atque etiam uberius Scholion, vel receptis quae proposui supplementis, nondum integrum esse ducendum, sed aut contractum aut maioris disputationis fragmentum, neminem latere potest, qui quidem in Porphyrii scribendi ratiocinandique more non plane sit hospes.

γ, 169. Λέσβος νῆσος Τροίας ἔχουσα πόλεις πέντε. (EQV). Supplendum: Λέσβος νῆσος (πλησίον vel ἐγγὺς) Τροίας, quemadmodum ad vs. 174 est in M: Εὔβοιαν νῆσον ἐγγὺς Ἀθηνῶν.

γ, 184. Narrationem de erroribus suis ita concludit Nestor:

ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθὴς οὐδέ τι οἶδα
κείνων, οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.

Δαιμονίως ὁ ποιητής, ἐμβαλὼν εἰς ἐπιθυμίαν τῶν νόστων τὸν ἀκροατήν (,) ἀναρτᾷ πάλιν, ἵνα τὰ λοιπὰ δι' ἄλλου χωρίου δηλώσῃ. τὸ γὰρ ἑνὶ πάντων τῶν κατὰ τοὺς νόστους πραγμάτων ἐμπειρίαν περιθεῖναι οὐ πιθανόν· ἐν μέρει δὲ δηλουμένων τῶν συμβεβηκότων ἀξιόπιστον γίνεται τὸ πᾶν. οὐκ ἄλογος οὖν οὐδ' ἡ πρὸς Μενέλαον ἐκπομπή (Telemachi), ἀλλ' ἵνα τὰ περὶ Ἑλένην ἐνταῦθα διατυπώσῃ ὄντα ἐν ἡδονῇ τῷ ἀκροατῇ. (EHMQ) Non una causa haec fuit, sed fuit *in causis*, cur poëta Telemachum etiam Spartam ad Menelaum proficiscentem induxerit. Quapropter inseratur: ἀλλ' (ἅμ') ἵνα τὰ περὶ Ἑλένην ἐνταῦθα διατυπώσῃ. Fideiussor emendationis, — si fideiussore opus, — sit Codex T, qui in confusa frustulorum satura has ad hunc locum corruptas lacinias exhibet: ἀλλ' ἵνα καὶ τὸ (sic) περὶ Ἑλένης (sic) ἐντεῦθεν διατυπώσῃ ὄντα ἐν ἡδονῇ. (App. p. 747.) Summa rei, quam hic nostrum Scholion tetigit, iterum exponitur ad vs. 301, ubi Nestor, respondens ad Telemachi quaestionem, cur Menelaus fratris caedem non ultus sit, strictim de huius quoque erroribus loquitur. Menelaus ad Aegyptum deiectus, — inquit — magnas inde divitias reportavit:

ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων
ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.

Ad prima verba adnotatur in QT: κατὰ τὸ εἰκὸς τοῦ Μενελάου ἥκοντος διηγγέλθη περὶ τοῦ πλήθους τῶν χρημάτων ἅπερ ἀπ' Αἰγύπτου ἤγαγεν. Absurda sunt verba τοῦ Μενελάου ἥκοντος, licet in utroque codice legi videantur. Quid enim? An iure poëta Nestorem Menelai opes ex Aegypto relatas extollentem facit, *utpote Menelao veniente?* Verba absurda esse desinent sic correcta: κατὰ τὸ εἰκὸς (ὡς πρὸς) Μενέλαον ἥκοντος (nempe Τηλεμάχου) διηγγέλθη (melius T: διαγγέλλεται, App. p. 750) περὶ τοῦ πλήθους τῶν χρημάτων ἅπερ ἀπ' Αἰγύπτου ἤγαγεν. Pergit: οὐ κατ' ἀδολεσχίαν δὲ ἐπὶ ταῦτα ἧκεν ὁ Νέστωρ, ἀλλ' ἀποπληρῶν τὴν ζήτησιν τοῦ νεανίσκου, ὡς οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁ Μενέλαος, οὐδὲ αὐτὸς ἐτιμωρήσατο τὸν Αἴγισθον. Etiam his inest vitium e tralaticiis. Quaesiverat iuvenis, non ὡς, sed πῶς οὐκ ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας ὁ Μενέλαος. Sequuntur iam ea, quorum causa haec attulimus, simul et caeteris corruptis opem ferentes: αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον φράζει (Nestor). τὸ δὲ κατὰ μέρος περὶ Εἰδοθέας καὶ Πρωτέως καὶ τῆς ἐνταῦθα διατριβῆς αὐτὸς ὁ παθὼν διηγήσεται. πιθανῶς δὲ συμμεμέρισται τὰ τῆς διηγήσεως.

γ, 195. ἐπισμυγερῶς: περισσὴ ἡ ἐπί, ὡς ἐν τῷ „βοῶν ἐπιβουκόλος". (γ 422.) (Hucusque est doctrina Aristarchea; cfr. i. a. Herodian. ad E 178.) σμύχεσθαι δέ ἐστι τὸ ὑπὸ πυρὸς ἀναλίσκεσθαι. μετῆκται δὲ (τὸ add. cum H) ἐπίρρημα (ἐγχείρημα bellissime codices, quod tamen probat Dindorfius, Praef. p. XLIX) ἀπὸ τῶν ἐπισμυχομένων· καὶ „ἐπισμύξαι πυρὶ νῆας". (I 653) δηλοῖ δὲ τὸ ἐπισμυγερῶς τὸ ἐπιπόνως, ἀξίως. (DBEHQT.) Pro ultimo vocabulo corruptissimo, quod et Buttmannum et Dindorfium male habuerat, iam in Observatt. reponendum dixi ἀθλίως. Praeterea observatu dignum, et καὶ abesse ab Harleiano et in versu ex Iliade citato non ἐπισμύξαι legi, sed observante iam Dindorfio κατά τε σμῦξαι. Unde mihi nata suspicio est, an et alia Homerici versus lectio olim fuerit: ἐπισμυχομένων· (ὡς ins.) καὶ ἐπισμῦξαι πυρὶ νῆας. Sed hoc obiter. Peius mulcata est brevis Scholiorum Vulgatorum (V) de hac voce adnotatio, saniorem Etymologiam exhibens, σμυγερῶς: ἐπιπόνως. τὸ μέτρον

μετήλειπται. Αἰολικῶς δέ ἐστιν ἐπιπόνως. Disputat de his Buttmannus ita: „Barnesius reposuit μετείληπται, quod notius sane verbum est, *sed mihi quidem hic perinde obscurum.* Neque tamen leniorem invenio medicinam ea quam Boeckhius porrigit, ut scribatur scilicet, διὰ τὸ μέτρον παρείληπται. Nimirum σμυγερῶς, ἐπιπόνως est glossula, quae, ut saepe in hac congerie factum, coaluit cum justo scholio. Istud autem sic habuit: σμυγερῶς: διὰ τὸ μέτρον παρείληπται. Αἰολικῶς δέ ἐστιν ἐπιπόνως. hoc dicit: pro verbo μογερῶς ob metrum admisisse poëtam Aeolicam ejus formam σμυγερῶς." Haec Buttmannus. Sententiam optime perspexit, sed num haec sententia verbis qualia cum Boeckhio constituit revera insit, ea de re dubitare licebit. Istud „poëtam metri causa pro μογερῶς Aeolicam formam σμυγερῶς admisisse" num Graece sonat: διὰ τὸ μέτρον παρείληπται? Et quid est: Αἰολικῶς δέ ἐστιν ἐπιπόνως? Num igitur eadem vox apud Homerum aliud quid significat? Quapropter ipse verba difficilia ita constituerim: σμυγερῶς: (διὰ) τὸ μέτρον μετείληπται Αἰολικῶς. (quod verbum cum Barnesius reposuisset, confirmavit nunc Hamburgensis. App. p. 747.) ἔστι δὲ (pro δέ ἐστιν) ἐπιπόνως, quae diserte id ipsum significant quod Buttmannus volebat, ut statim demonstrabitur. Nunc tantum hoc addo, quod etiam σμογερός dicebant, si Hesychio fides.

Est autem operae pretium de eodem vocabulo Epimerismos Homericos inspicere a Cramero editos, unde quae de eius peritia in Grammaticis Graecis legendis supra diximus, si quid confirmatione opus, confirmentur. Locus est eiusmodi: 'Επισμυγερῶς: ἐπίρρημα μεσότητος· οὐδὲν δὲ εἰς ως ἐπίρρημα σύνθετον, μάλιστα δὲ παρὰ πρόθεσιν, ὥστε τὸ ἐπισμυγερῶς δύο ποιεῖς μέρη, παρελκούσης τῆς ἐπί· ὁμοίως τῷ „βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ." ὅθεν τὸ ἁπαξαπλῶς καὶ σύνθετον· ἀλλὰ κατὰ παράθεσιν. Quot quantaeque ineptiae! Nullum, inquit, adverbium in ως componitur, — μάλιστα δὲ παρὰ πρόθεσιν! Non significat hoc, quod nonnemo putet, „minime omnium cum praepositione", ita enim ἥκιστά δὲ μετὰ προθέσεως dictum oportebat. Sed me iudice grammaticus longe aliud quid voluit: οὐδὲν δὲ εἰς ως ἐπίρρημα σύνθετον, μᾶλλον δὲ κατὰ παράθεσιν, ὥστε τὸ ἐπισμυγερῶς δύο ποιεῖ μέρη, παρελκούσης τῆς ἐπί. Sed vide quae continuo sequantur: ὅθεν τὸ ἁπαξα-

πλῶς καὶ σύνθετον. *Nullum* adverbium in ως *compositum est, unde* fit, ut ἀπαξαπλῶς *etiam compositum* sit. Hoc iam insanum. Sed non est hoc satis. Ἀπαξαπλῶς, pergit, est σύνθετον, ἀλλὰ κατὰ παράθεσιν. Igitur, Cramero scilicet auctore, idem vocabulum simul et κατὰ σύνθεσιν est et κατὰ παράθεσιν, ne tangam bellissimam per καί — ἀλλά oppositionem. Verum est, in multis veteres iam illos magistros, in pluribus sero natos eorum imitatores, lapsos esse, errasse, turpiter se dedisse, sed qui ita deliraverit novi neminem. Sed res salva est, scribamus modo: ὅθεν (καὶ) τὸ ἀπαξαπλῶς (οὐ) σύνθετον, ἀλλὰ κατὰ παράθεσιν [1]). Redolent haec omnia doctrinam Herodiani, quod huius Scholion ad E 178, — cuius supra iam mentionem inieci, — extra omnem ponit dubitationem: χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἔπι μῆνις: Ἀρίσταρχος παρολκὴν οἴεται τῆς ἐπί, ὁμοίως τῷ "ἐπισμυγερῶς" καὶ „βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ." ὅταν δὲ παρέλκῃ ἡ πρόθεσις, οὐ ποιεῖται ἐξαλλαγὴν τόνου. εἰσὶ δὲ οἳ ἀνεγνώκασιν ὁμοίως τῷ „ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος" (A 515), ἵνα τὸ ἔπεστι σημαίνηται. ἄλλοι δὲ „ἐπίμηνις", ἓν μέρος λόγου ποιοῦντες. ἄμεινον δὲ τῷ Ἀριστάρχῳ συγκατατίθεσθαι. Pergit Epimerismorum auctor: τὸ δὲ ἅπαξ βαρύνεται. τὰ γὰρ εἰς αξ ἐπιρρήματα ὀξύνεται, οἷον ὀκλάξ, ὀδάξ, εὐράξ· σεσημείωται τὸ ἅπαξ βαρυνόμενον· διὸ ἐν τῇ συντάξει μεταλαμβάνει τὸν ἴδιον τόνον, ἀπαξάπαντες, ἀπαξαπλῶς, (immo ex grammatici mente ἀπὰξἅπαντες, ἀπὰξἁπλῶς) κεκοιμισμένου τοῦ τόνου. Sunt haec non minus quam praecedentia ex Herodiano expressa, ut apparebit huius grammatici περὶ μονήρους λέξεως librum conferenti p. 25, 6 seqq. (pp. 86, 87 Lehrs.) ἅπαξ: τὰ εἰς αξ λήγοντα ἐπιρρήματα ὀξύνεσθαι θέλει, ὀκλάξ, ὀδάξ, ἐναλλάξ, εὐράξ, αὐτοδάξ, ἐπιτάξ· ἀλλὰ μόνον τὸ ἅπαξ βαρύνεται, ὅπερ ἐν συντάξει τοῦ ἅπαντες ἢ τοῦ ἁπλῶς ἐκκλίνει τὸν τόνον ὡσεὶ ὀξύνοιτο τὸ ἅπαξ. ἀπαξάπαντες γὰρ λέγομεν καὶ ἀπαξαπλῶς ἐν τῇ ἀνὰ χεῖρα ὁμιλίᾳ. Apparet haec altera ex alteris transscripta esse, nec uter utrum exscripserit, intellegentes fallere potest, praesertim post Lehrsii

1) Laetus vidi, similiter fere Lehrsium correxisse (in adnotatione ad Herodianum p. 86): τὸ ἀπαξαπλῶς οὐ (*falso scriptum* καὶ) σύνθετον κτλ. Cur meam rationem tamen praeferam, causa in aprico est.

doctissimam copiosissimamque ad hunc locum Monadicorum notam, ubi veterum recentiorumque grammaticorum hac de re opiniones collegit, simul eorum in verbis σύνθεσις, παράθεσις, σύνταξις adhibendis usum optime aperiens [1]). Lehrsii copiis unum addam, breve excerptum ex Epimerismis κατὰ στοιχεῖον, ἅπαξ: πάντα τὰ εἰς αξ ἐπιρρήματα ὀξύνονται, πλὴν τοῦ ἅπαξ. (Cramer. Anecdd. Oxonn. t. II. p. 346.), sed, quod magis me movet, duabus in rebus ab eius auctoritate mihi discedendum esse video. Primum in Herodiano scripserim, non ὅπερ ἐν συντάξει τοῦ ἅπαντες ἢ τοῦ ἁπλῶς ἐκκλίνει τὸν τόνον, verum ἐγκλίνει, quod requiri ostendit et sequens ὡσεὶ ὀξύνοιτο τὸ ἅπαξ, et Epimerismorum imitatio διὸ ἐν τῇ συντάξει μεταλαμβάνει τὸν ἴδιον τόνον, nempe ut scribatur κεκοιμισμένου τοῦ τόνου. Quid sit hoc ultimum, optime apparebit ex Scholio ad Odyss. δ 372 de accentu vocis ἠέ in ἠὲ ἑκὼν μεθίεις: ἄμεινον — inquit Herodianus — κοιμίζειν τοῦ ἠέ τὴν ἐπὶ τέλους ὀξεῖαν, ἵνα γένηται διαζευκτικός. ὅτε γάρ ἐστι διαπορητικὸς ὁ ἦ, περισπᾶται (immo ὁ ἠέ, προπερισπᾶται), ὡς τὸ „ἦε χόλου παύσειεν ἐρητύσειέ τε θυμόν". (A 192), i. e, Buttmanno interprete, „hoc dicit, scribendum esse, non ἦε, sed ἠὲ *acuto consopito*". Idem vocabulum legitur ad α 165 in loco simili item Herodiani, de quo in altera parte fusius disputabitur. Hoc ipsum κοιμίζειν apud grammaticos nonnunquam dicebatur et ἐγκλίνειν, ut v. c. in Scholiis ad Odyss. ζ 149, θεός νύ τις ἦ βροτός ἐσσι; adnotatur: τὸν η ὁ Ἀσκαλωνίτης περισπᾷ, ἐρωτη-

1) Attulit Lehrsius praeter caetera multa etiam Scholiorum ad Dionysii Thracis grammaticam locum, ubi unam corruptelam certa emendatione sustulit, at alteram, ni fallor, intactam praetermisit, simul imprudens, incertum calami an typothetae lapsu, locum impeditiorem reddidit. Legitur locus p. 837, 27 Bekk.: διαφέρει δὲ σύνταξις συνθέσεως. σύνθεσις μέν ἐστι λέξεων παράθεσις ὁμοῦ μὲν γεγραμμένων, μὴ ὁμοῦ δὲ νοουμένων. σύνθεσις δὲ μιᾶς ἢ δύο ἢ τριῶν λέξεων ἕνωσις ὑφ' ἕνα τόνον καὶ ὑφ' ἓν πνεῦμα. Vere emendavit Lehrsius: μὴ ὁμοῦ μὲν γεγραμμένων, ὁμοῦ δὲ νοουμένων. Possis tamen, cum alter ordo naturae magis consentaneus sit, etiam sic: ὁμοῦ μὲν νοουμένων, μὴ ὁμοῦ δὲ γεγραμμένων. At certe Lehrsius aut non scripsit aut scribere noluit σύνθεσις μέν ἐστι λέξεων παράθεσις κτλ., sed σύνταξις μέν ἐστι, atque ita etiam apud Bekkerum est. Unum monendum restat. Potestne σύνθεσις recte dici μιᾶς ἢ δύο ἢ τριῶν λέξεων ἕνωσις? Quoniam μιᾶς λέξεως ἕνωσις quae sit ne cogitari quidem potest, videndum annon praestet: σύνθεσις δὲ εἰς μίαν ἢ δύο ἢ τριῶν λέξεων ἕνωσις ὑφ' ἕνα τόνον καὶ ὑφ' ἓν πνεῦμα.

ματικὸν νομίζων· ὃ καὶ χαριέστερον. οἱ δὲ ἐνέκλιναν ὡς εἰ ἔλεγεν, εἴτε θεὸς εἴτε ἄνθρωπος. Ad quae Buttmannus: „observandus hic usus de vocula *consopito acuto*”, simul ad Lexilogum suum (I, 17 not. 21 et 58 § 7) reiiciens. Iamne satis certum est, in Monadicorum loco ἐγκλίνειν legendum esse? Quod si recte disputavi, consentaneum est ex Herodiani sententia verba cum ἅπαξ composita non ex Lehrsii praecepto ἀπαξάπαντες et ἀπαξάπλῶς scribenda esse, sed, ut supra iam significabam, ἀπὰξἅπαντες et ἀπὰξάπλῶς. Herodianus enim hoc mihi velle videtur: *debebat* ἅπαξἅπαντες et ἅπαξάπλῶς, sed communis dicendi usus ita pronunciavit ut modo posui. Hoc est quod imitator expressit per μεταλαμβάνει τὸν ἴδιον τόνον, proprium accentum cum alio *permutavit*, ex paroxytono factum est in hac parathesi *oxytonon*. Et sic planum factum est, quo sensu accipiendum sit illud μετείληπται, unde tota nostra disputatio exorsa est, quae significatio, nescio quomodo, et Boeckhium et Buttmannum fugisse videtur.

γ, 252. Εἰς τὸν Φιλάδελφον· τοιούτους γὰρ ἐν Ἰλιάδι παρέδωκεν αὐτούς. (H) Vitiosum τὸν Dindorfius ipse in τὸ mutandum esse bis monuit, in App. p. 748, unde discimus idem Scholion etiam legi in T ibique recte referri ad vs. 258 cum lemmate οὐδὲ θανόντι, et Praef. p. L, unde apparet rectam scripturam esse etiam in H, ex quo codice haec primum edita sunt. Praeterea requiro: τοιούτους γὰρ (καὶ) ἐν Ἰλιάδι παρέδωκεν αὐτούς, nempe Menelaum et Agamemnonem. Est sine dubio Aristarchi apud Aristonicum nota adversus chorizontes.

γ, 274. Ad πολλὰ δ' ἀγάλματα habemus ex M Porphyrianae disputationis fragmentum, quod multo copiosius legitur in Veneto B ad Iliad. Ψ 259 cum nonnulla scripturae diversitate, qua in re, ut semper fere, Odysseae codices potiores existimo. Initium in Veneto B sic se habet: Πορφυρίου. Ἐκ τούτου δείκνυται ὁ Ὅμηρος, ὁπόταν τὸ γένος προείπῃ τὸ συνεκτικόν τινων, ἐπιφέρειν εἴωθε καὶ τὰ περιεχόμενα εἴδη, οὐ μέντοι διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου, ὃς οὐκ ἔστι συναγωγός, διὰ δὲ τοῦ συμπλεκτικοῦ καὶ ἀναφορικοῦ καὶ ὑπάρχειν πάντα σημαίνοντος. In his quam inconcinnum est δείκνυται ὁ Ὅμηρος --- ἐπιφέρειν εἴωθε pro εἰωθώς, nec magis placet quod quam tandem significet coniunctivam coniunctionem Porphyrius non diserte commemoratur, nec optime capio, quo modo illa coniunctiva particula dici possit *omnia adesse* significare, ὑπάρχειν πάντα. Quanto melius M: Ὅμηρος ὁπόταν τὸ γένος προείπῃ τὸ συνεκτικόν τινων, ἐπιφέρειν εἴωθε καὶ τὰ περιεχόμενα εἴδη, οὐ μέντοι διὰ τοῦ διαζευκτικοῦ συνδέσμου, ὃς οὐκ ἔστι συναγωγός, ἀλλὰ διὰ τοῦ „τε” [τοῦ] συμπλεκτικοῦ καὶ ἀναφορικοῦ ὑπάρχοντα ταῦτα (cod. ὑπάρχοντος πάντα) σημαίνων. Particulam τέ disertis verbis hic a Porphyrio expressam fuisse, apparet vel ex excerptis, quae hinc facta in EQ leguntur: ὅταν Ὅμηρος προσείπῃ („sic” Dind.) τὸ γένος ἐπάγει καὶ τὸ εἶδος διὰ τοῦ τέ συνδέσμου συμπλεκτικοῦ. Sequitur in Scholiis Iliacis: ὥσπερ ἐν τούτοις (τοιοῦτον καὶ τὸ M) „νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα”, τὸ γενικὸν τοῦτο. τὰ δὲ εἴδη „λέβητάς τε τρίποδάς τε -- πολιόν τε σίδηρον”, (ad quae verba Porphyrii nota illic adscripta est,) quae nostris praestant, quippe in quibus ea desiderantur, quae diductis literis distinxi. Contra nostra praeferenda sunt in eo exemplo, quod his in nostro Scholio antecedit, in Scholio ad Iliadem subsequitur ita: πάλιν εἰπὼν „πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν” ἐπάγει τὸ εἶδος „ὑφάσματά τε χρυσόν τε”. Cum statim sequatur: καὶ πάλιν εἰπὼν „μῆλα” ἐπάγει τὸ εἶδος „ὄϊές τε καὶ αἶγες” (ι 184), et Porphyrius in talibus varietatem venetur, et inversum codicis nostri ordinem probo, quem excerpta ex EQ comprobant, et lectionem hancce: ὥσπερ ἐν τούτοις „πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν”. τίνα οὖν ταῦτα; „ὑφάσματά τε χρυσόν τε”, τὸ εἶδος, nisi quod malim: ὃ τὸ εἶδος, quod facillime inter τε τὸ obliterari potuit.

γ, 287. Μαλειάων: ὅτι ὡς Κρητάων (ξ 199) καὶ Μαλειάων ἔφη· καὶ ὡς „Κρήτη τις γαῖά ἐστι” (τ 172), καὶ „περιγνάμπτοντα Μάλειαν” (ι 80). (HMQ.) In H post γαῖά ἐστι legi dicitur: εἴκων (εἰπών? Dind.) καὶ περιγνάπτοντα. Equidem ex εἴκων, quod sine controversia corruptum est, aliud elicuerim: καὶ ὡς „Κρήτη τις γαῖά ἐστι”, ἑνικῶς, καὶ „περιγνάμπτοντα Μάλειαν”. Coniecturam non incertissimam certam praestabunt quae leguntur in P ad δ 514. Μαλειάων: ἀλλαχοῦ δὲ ἑνικῶς „περιγνάμπτοντα Μάλειαν”. Sequitur in altero margine

Codicis Harleiani et in T (Praef. p. L.): ὁμοία δὲ περίφρασις ἐκείνη (immo ἐκείνῃ) „πρὸς (immo πρὶν) Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι". (θ 301.) Quae in textu sunt edita, Aristonicum referunt; quae ex altero Harleiani margine et ex T accesserunt et ab alio grammatico sunt profecta et antecedentia pervertunt et ne intellegi quidem possunt unde huc venerint, nisi scias H habere, non Κρήτη τις γαῖά ἐστιν, sed Κρήτης. Qui hoc in suo Homeri codice legit, apte comparavit Λήμνου γαῖαν, at nihil quam et Κρήτης et Λήμνου lectio ab hoc loco magis est alienum, ubi Aristarchus et Aristonicus idem docere conantur quod saepius alibi, poëtam in quibusdam nominibus propriis promiscue et pluralem numerum et singularem adhibere solere.

γ, 292. Ἰαρδάνου: ἀπὸ τῆς Ἰαρδάνης, ὅς ἐστι ποταμὸς Κρήτης (M). Post Ἰαρδάνης Cobetus addidit εὐθείας, possis etiam ἀπ' (ὀρθῆς) τῆς Ἰαρδάνης, ut supra ad vs. 289 ἀρσενικῶς τὸν ἀπ' (ὀρθῆς) τῆς Ἰαρδάνης, ut supra ad vs. 289 ἀρσενικῶς τὸν

γ, 293. Λισσή: τινὲς μὲν ὄνομα κύριον τὴν νῦν Βλισσὴν (Βλίσσην?) καλουμένην, οἷον λεία. ὁ δὲ Κράτης σὺν τῷ ν γράφει Λισσήν. (H) Dindorfius adlatis Eustathii, Strabonis, Stephani Byzantini testimoniis, adnotationem suam his verbis concludit: „in versu Homeri manifestum est recte legi adjectivum λισσὴ πέτρη". Verum hoc, sed ut grammaticus (Didymus?) quoque idem dicat, quod eum dicere voluisse vel τινὲς μὲν indicio est, necessario quae exciderunt supplenda sunt in hunc modum: τινὲς μὲν ὄνομα κύριον τὴν νῦν Βλίσσην καλουμένην. (τινὲς δὲ ἐπιθετικόν), οἷον λεία.

γ, 296. ἐς Φαιστόν: ἀκρωτήριον τῆς Γόρτυνος πόλεως Κρήτης ἀπὸ μὲν τῶν πολλῶν κυμάτων λίαν περικλυζόμενον καὶ εἰ βραχεῖά τις αὔρα γένηται, ἀπὸ δὲ μεσημβρίας οὐδ' ὅλως, καίτοι τοῦ νότου μέγιστα ἐγείροντος κύματα, διὰ τὸ κατὰ τοῦτο τὸ

μέρος προηκούσαις εἰς θάλασσαν πέτραις περιαράσσεσθαι τὰ κύματα. (EHQTV.) *Omnes* codices habent ἀπὸ μὲν τῶν πολλῶν κυμάτων. Iis invitis Dindorfius ex Eustathio revocavit id quod sententia postulat, μερῶν. Recte quidem, sed simul me quidem iudice πολλῶν mutatum oportet, nisi quis oppositionem probet hancce: ἀπὸ μὲν τῶν πολλῶν μερῶν, — ἀπὸ δὲ μεσημβρίας. Qui id mecum non probat, codicum lectionem refingat in: ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων μερῶν, et oppositionis ratio recte habebit. Mox etsi non ignoro recentiorum usum εἰ ut veteres poëtae faciunt cum coniunctivo iungendi, tamen malim κἂν βραχεῖά τις αὔρα γένηται, quod cum tralaticio errore in καὶ abiisset, tum demum εἰ illatum est. Paulo post non probaverim διὰ τὸ --- πέτραις περιαράσσεσθαι τὰ κύματα. Si codices περιαράσσεσθαι praeberent, non proponerem mutandum; nunc cum in T sit προσηκούσαις (solenni vitio) — περιράσεσθαι, in V paulo etiam melius περιράσσεσθαι, non intellego quid Dindorfium moverit ut optimum aptissimumque verbum περιρράσσεσθαι ab *omnibus* codicibus indicatum, — nam etiam monstrum περιβάσσασθαι ex HQ et paraphrasis ἐπιρρήγνυσθαι ex E eodem tendunt, — Eustathii scilicet auctoritate in usitatius paulo περιαράσσεσθαι converteret, quod et ipsum e rarioribus est.

Ad μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει de eadem re fere eadem leguntur in EMQV: τὸ γὰρ ὑπὸ τοῦ νότου κῦμα τὴν Φαιστὸν ἂν ἐποίει ἀλίμενον, εἰ μὴ προκείμενος ὁ λίθος ἐκώλυεν ἐντὸς μέγα γίνεσθαι κῦμα, προκαταγνυμένων περὶ αὐτὸν τῶν κυμάτων. Elegantia loci certe non minuetur, si scribamus: εἰ μὴ προκείμενος ὁ λίθος ἐκώλυεν ἐντὸς μέγα γίνεσθαι κλύσμα.

Porphyrius de ventis verbisque horum actum designantibus disserens, de quo scholio post pluribus agemus, inter alia et haec observavit: ἐπεὶ δὲ πασῶν πόλεων καὶ νήσων ἃς κατέλεξεν ἐν τῷ καταλόγῳ περὶ τὸ Ἑλληνικὸν οὐδεμία βορειοτέρα ἢ προσάρκτιος μᾶλλον Ἰθάκης, — in quo vehementer fallitur Porphyrius, Buttmanno monente, — ἐν δὲ τοῖς προσαρκτίοις μείζους αἱ νύκτες, εἰκότως τὴν νύκτα φησὶν ἐν τῇ Ἰθάκῃ μακροτάτην εἶναι, λέγει δὲ "νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν, ἔστι δὲ τερπομέ-

νοισιν ἀκουέμεν· -- ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος". (ο 392—394.) Ad-
modum inconcinne connectitur: *τὴν νύκτα Φησὶν -- εἶναι, λέγει*
δέ, quapropter haud scio an praestet pauca inserere, quae facile
excidere potuerunt: *εἰκότως τὴν νύκτα Φησὶν ἐν τῇ Ἰθάκῃ μακρο-*
τάτην εἶναι, (ἐν οἷς) λέγει· „(αἵδε) δὲ νύκτες ἀθέσΦατοι"
κτλ, ut et *δέ* ad Homerica pertineat.

γ, 307. *ἂψ ἀπ' Ἀθηναίων: Ζηνόδοτος μὲν „ἂψ ἀπὸ Φωκήων". ἐκεῖ γὰρ κατῴκει ὁ ΣτρόΦιος, εἰς ὃν ἀνετρέΦετο Ὀρέστης κατὰ νεωτέρους.* (HMQ.) Mira mihi in hoc Didymi Scholio videtur constructio *ἀνατρέΦεσθαι εἴς τινα*, pro quo ET brevius sed nihilo rectius: *οἱ δὲ νεώτεροι παρὰ ΣτροΦίῳ αὐτὸν τετράΦθαι Φασίν*, nam aut *παρὰ ΣτρόΦιον* aut *τεθράΦθαι* scriptum oportuit. Fuitne: *εἰς ὃν ἀνεστρέΦετο Ὀρέστης κατὰ (τοὺς) νεωτέρους*?

γ, 309. *δαίνυ τάΦον Ἀργείοισιν: -- ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς τινὸς τελευτήσαντος λαμπράν τινι εὐωχίαν ἑτοιμάζειν ἐπ' αὐτῷ, ὅπερ καὶ τάΦος παρ' ἐκείνοις ἐκέκλητο.* (E) Corrigendum esse *ἔθος γ. ἦν τοῖς παλαιοῖς -- λαμπράν τινα εὐωχίαν ἑτοιμάζειν ἐπ' αὐτῷ*, hoc *καὶ τυΦλῷ δῆλον*, ut aiunt. Verum undenam tam ridiculum vitium? Potest ex sigla male expleta venisse, sed cum praecedat *λαμπράν* accusativum sic male illatum intellegerem, dativum non intellego. Potius inde vitium repetam, quod pos-
terior grammaticus antiquiorem (Aristonicum?) male exscripsit,
quem habemus ex optimo Marciano ad *δ* 3, *γάμον: ὥσπερ*
ἀλλαχοῦ (i. e. nostro loco) *Φησιν Ὅμηρος τάΦον τὴν ἐπὶ τε-*
θνεῶτί τινι εὐωχίαν, οὕτω καὶ νῦν γάμον τὴν ἐπὶ γάμου
δαῖτα, ubi non debebat Dindorfius dubitare, quominus correc-
tionem suam *ἐπὶ γάμῳ* reciperet in textum. Sed iam per-
spicuum est, credo, unde nostro loco *τινι* venerit. Sic et nova
scholia nascuntur et nova vitia.

γ, 317. Iubet Nestor Telemachum Menelaum quoque adire.
συνεμπέπτωκε τῷ τῆς Ἀθηνᾶς βουλήματι ὁ Νέστωρ πρὸς Με-
νέλαον αὐτὸν στέλλων. (M) Congruit Nestoris adhortatio, non
cum Minervae voluntate, sed cum eius *consilio*, *συνεμπέπτωκε*
τῷ τῆς Ἀθηνᾶς βουλεύματι ὁ Νέστωρ.

γ, 332. Magnas grammaticorum et veterum et recentiorum contentiones excitavit quod Nestor dicit: *ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον.* Qui mos ita exponitur in V: *ἔθος ἦν τρεπομένοις πρὸς τὸ καθεύδειν τῶν ἱερείων τὰς γλώσσας ἀποτέμνειν καὶ καίειν τοῖς θεοῖς τοῖς λόγου* (ita ex Buttmanni correctione) *ἐπιμελομένοις. διὸ καὶ ἐπὶ μόνης τῆς Νέστορος θυσίας εἴρηται τὸ ἔθος. εὔηθες γὰρ τὸ λέγειν, σύντεμε τοὺς λόγους.* Ad haec verba Buttmannus et Dindorfius Heinrichii cuiusdam adferunt notam hancce: „verba *τοῖς λόγου ἐπιμελομένοις* non ad deos pertinere, sed cohaerere *Ἔθος ἦν τοῖς λόγου ἐπιμελομένοις* certissimum est tum ex sententia, tum ex eo quod sequitur, *διὸ καὶ* etc.: ut sane melius, quamvis vel sic non optime, struerentur sic verba: *Ἔθος ἦν τοῖς λ. ἐπιμελομένοις, τρεπομένοις* —". Verba *τοῖς λόγου ἐπιμελομένοις* non ad deos pertinere si pro universa interpretum sententia habuit Heinrichius, fallitur. Fuisse enim, qui Nestoris ritum hoc ipso modo exponerent, apparet et ex Scholio in E, e Porphyrii disputatione quibusdam tamen extrinsecus adscitis excerpto, quod i. a. et hoc habet: *τὰς γλώσσας γὰρ τῷ Ἑρμῇ ἀνετίθουν ὡς ἐΦόρῳ τοῦ λόγου*, et ex interpretibus ad Aristophanis Plutum vs. 1110: *ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τούτων τέμνεται*, ubi i. a. legimus: *Καλλίστρατος τῶν θυομένων Φησὶ τὰς γλώσσας τοῖς κήρυξιν ἀπονέμεσθαι· διὸ καὶ τὸν ποιητὴν τῷ Ἑρμῇ ποιεῖν τεμνομένας αὐτάς*, quae nostrum Odysseae locum respicere iam adnotavit Küsterus, et, quod rem conficit, ex ipsius Scholii Vulgati (V) fine, *λέγεται δὲ Ἀττικὸν εἶναι τὸ ἔθος λαβὸν τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν*, quod vel sine Heinrichii explicatione significare apparet: „hinc, ex hoc ritu Nestoris", ac melius fecisset Heinrichius si his verbis a Scholiasta nostro morem in Pluto indicatum respici significasset. Sed missis his, hoc verum est, in priore ac potiore Scholii ex V parte non de diis sermonem esse sed de hominibus facundis, recteque monuisse Heinrichium, id vel verbis *διὸ κ. ἐπὶ μόνης τ. Νέστορος θυσίας εἴρηται τὸ ἔθος* satis declarari. Quod si ita est, *τοῖς θεοῖς τοῖς λόγου ἐπιμελομένοις*, quae verba quivis inter legendum coniungat cum coniungenda non sint, sic ne ab infantissimo quidem scriptore ac plane Graece balbutiente poni potuerunt. Videamus nunc quid codices praebeant. Bodleianus Vulgatorum Codex (O) dat *τοὺς λόγου*, Aldina editio *τοὺς λόγους*, uterque

tamen liber, ut videtur, *ἐπιμελομένοις*, atque ita et T: *τοὺς λόγους ἐπιμελουμένοις*. (p. 751.) Quapropter equidem scribam: *ἔθος ἦν τρεπομένοις* (*τρεπομένων*? vox a T plane abest) *πρὸς τὸ καθεύδειν τῶν ἱερείων τὰς γλώσσας ἀποτέμνειν καὶ καίειν τοῖς θεοῖς τοὺς λόγου ἐπιμελομένους*. Constructio mutata est ambiguitatis tollendae causa; hinc corruptelae origo, cum verbum ad *θεοῖς* accommodaretur. Quae de verbis sine dubio corruptis: *εὔηθες γὰρ τὸ λέγειν, σύντεμε τοὺς λόγους*, quibus T caret, disputavit Heinrichius, ingenue fateor me non intellegere, ac laetus vińeo Buttmannum, sagaciter ut adsolet, addidisse: „harum observationum duabus prioribus facile accedo; tertia disceptationis ansam porrigit, quam tamen arripere nil attinet," quae cur a Dindorfii editione caetera repetentis exulent non exputo.

Aliam eiusdem moris causam excogitavit futilis quidam Scholiasta: *ἵνα ἄλαλος φανῇ ὁ Τηλέμαχος τῷ Μενελάῳ. ἔθος ἦν τοῖς Ἕλλησι τὰς γλώσσας τῶν ἱερείων ἀποτέμνειν καὶ καίειν τοῖς θεοῖς αὐτῶν*. (E.) Ultima cum nihil sint nisi inficeta contractio eorum quae Scholia Vulgata et Hamburgensis praebent, ad quantam exilitatem veterum grammaticorum observationes per excerptorum manus pervenerint ostendunt, qua de re in sequentibus pluribus disputabitur. Sed priora portento sunt similia, in quibus etiam si prorsus contrarium, quod aperte requiritur, reposueris, *ἵνα εὔλαλος φανῇ ὁ Τηλέμαχος τῷ Μενελάῳ*, vel sic satis mirifice excogitata iudicabuntur.

Sequens Scholion itidem ex E, quod iam supra dicebam ex Porphyrio contractum, sed ita ut excerptor non, quod fieri solet, huius verba servaverit sed ad suam infantiam detorserit, duo habet quae nos advertant. Primum haecce: *ἔθυον γλώσσας δεικνύντες ὅτι --- τὰ ἐν συμποσίῳ ᾀδόμενα οὐ χρὴ τῇ ἐπαύριον ἐν τῷ μεμνῆσθαι ἐκείνων λέγειν πρὸς ἄλλους, ἀλλὰ σιωπᾶν ταῦτα*. Ita pervertit homo genuina Porphyrii verba quae servaverunt ad vs. 341 HMQRT: *ὅτι δεῖ τὰ ἐν συμποσίοις λεχθέντα τηρεῖν ἐχεμυθοῦντας*. Sed cave propterea corruptum putes in Scholio nostro *τὰ ἐν συμποσίῳ ᾀδόμενα*. Postremis enim labentis Graecitatis temporibus, cum et alia dicerent et *γαμεῖν* pro *βινεῖν*, *λαλεῖν* pro *λέγειν*, pro hoc verbo etiam *ᾄδειν* in usu

fuit, ut vel satis apparet et ex Aeliano (V. H. VII, 14), *τὴν δὲ Ξενοφῶντος στρατείαν καὶ στρατηγίαν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ᾄδουσι, καὶ αὐτὸς δὲ ὁμολογεῖ ἐν τοῖς περὶ Κύρου λόγοις* scribente, et ex hoc Scholiorum ad Aristophanis Plutum loco, vs. 173 (p. 333, 52 Didot.), *διπλῶς ᾄδεται ἡ ἱστορία*, cum varia lectione: *λέγεται*. [1]) Hinc lucem accipiat nostrorum ad Odysseam Scholiorum locus δ 245 (p. 197, 7 sqq.), quem olim restituere desperabam: *διὰ πολλὰ τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει ὁ ποιητής, οὐ μόνον ὅτι πρὸς τὴν ποίησιν συμφέρει τὰ μὴ δεδομένα τῆς Ἰλιάδος νῦν ἐμφανίζειν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μνηστηροκτονίαν ταῦτα ᾠκονόμηται*. Sine dubio *τὰ μὴ δεδομένα* corruptum est, sed quod olim in Observatt. (p. 39) dubitanter coniiciebam *τὰ παραλειπόμενα*, id vel proptera verum esse nequit, quod etsi ad sensum aptum a literarum apicibus plane recedit. Sed scribamus: *ὅτι πρὸς τὴν ποίησιν συμφέρει τὰ μὴ ᾀδόμενα τῆς Ἰλιάδος νῦν ἐμφανίζειν*, et utrique rei satis factum erit. Alterum quod in Scholio nostro ad quod iam revertimur (γ, 332) perversum est, haec verba respicit: *ὅτι τὸ κάλλιστον τοῦ ἱερείου ἡ γλῶσσα, τὸ δὲ κάλλιστον τοῖς θεοῖς ἀνετίθουν. διὸ καί τις εἶπε πρός* (ecce iterum labentis Graecitatis indicium, nam est idem quod *ἤρετο*) [2]) *τινα σοφόν· τί κρεῖττον ἐκ τῶν μερῶν ὅλων τοῦ ἱερείου; ὁ δὲ εἶπεν, ἡ γλῶσσα. καὶ αὖθις, τί χεῖρον; καὶ ἔφη πάλιν τὴν γλῶσσαν*. Fuit hoc Apionis, lepidi hominis, commentum, ut ex integro Porphyrii Scholio apparet, sed et hoc auctore et brevissimo eius excerpto in B scribatur: *τί κρεῖττον ἐκ τῶν μελῶν ὅλων τοῦ ἱερείου*.

γ, 329. Paene oblitus sum luculentam apponere vocabuli *κνέφας* etymologiam, quam idem Codex E praebet: *ἀπὸ τοῦ κενὸν φάους εἶναι νέφας καὶ κνέφας*. Scripserat homo, vel sic satis inepte, sed ita tamen ut non sine quadam ratione ineptiret: *ἀπὸ τοῦ κενὸν φάους εἶναι κενέφας καὶ κνέφας*. Neque

---

1) Pag. 549 col. 2. ibid.

2) Iterum legitur in nostris ad λ 321 in historia de Cephalo et Procride, de qua et postea dicetur: *προσκαλεσαμένη οὖν τὸν οἰκέτην ἔλεγεν εἰ σύνοιδεν*. (p. 505, 14), et ad μ 69, ubi de Phineo occaecato agitur: *Ζεὺς δὲ χαλεπήνας λέγει αὐτῷ* (sc. *τῷ Φινεῖ*) *πότερον βούλεται ἀποθανεῖν ἢ τυφλὸς γενέσθαι*. (p. 534, 12.)

solus ineptivit, sed cum Hesychio, cum Etymologis, cum Epimerismis Homericis, qui cum caeteris uberiora dent, propterea si tanti est aliquantum corrigendi sunt. Hi igitur ita: Κνέ-φας: --- οἱ μὲν κατὰ στέρησιν τοῦ φάους, νέφας, (haec in suo genere melius habent Etymologica,) καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ, ὡς ἐν τῷ κτύπος καὶ καυλός, κνέφας· --- οἱ δὲ οὐ πλεονασμὸν εἶναι τοῦ κ λέγουσιν, ἀλλά φασι κενὸν τὸ φάος κνέφας· καὶ κατὰ συγκοπήν, ὥσπερ καὶ τὸ κνώσσειν κτλ. Sed legamus: οἱ δὲ οὐ πλεονασμὸν εἶναι τοῦ κ λέγουσιν, ἀλλά φασι κενὸν τοῦ φάους κενέφας, καὶ κατὰ συγκοπὴν (κνέφας), ὥσπερ κ. τ. κνώσσειν κτλ. Sed haec hactenus.

γ, 378. Minerva avis speciem induta avolat. Quam agnoscens Nestor admiranti iuveni

οὐ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, κυδίστη Τριτογένεια,
ἥ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.

Unde haec Nestori scientia? Στοχάζεται ἀφ' ὧν καὶ ἐν Ἰλιάδι παρηκολούθησεν. ἀναγκαία δὲ νῦν ἡ περὶ τὸν θεὸν ἐπιφάνεια, ἵνα καὶ ὅταν Ὀδυσσεὺς ἐν τῷ πρὸς Τηλέμαχον ἀναγνωρισμῷ λέγῃ „αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης" (π 207), πιστεύοι ὁ νέος προκατηχημένος ὑπὸ τοῦ Νέστορος ὅτι φιλεῖ τὸν Ὀδυσσέα ἡ Ἀθηνᾶ. (Q.) Pro ἀφ' ὧν malim ἀφ' οὗ. Verum hoc minoris momenti est prae immani oscitantia, quae sequentia mirifice pervertit. Nam quid quaeso sibi vult ἡ περὶ τὸν θεὸν ἐπιφάνεια? Intellegerem ἡ τῆς θεοῦ, (i. e. Ἀθηνᾶς), ἐπιφάνεια, neque tamen hoc pro illo reponendum. Scripserat Scholiasta, si recte video: ἀναγκαία δὲ νῦν ἡ περὶ τὸν νέον ἐπιφάνεια. Quod si loci sententia bene perspecta non iam satis commendavit, commendationem accipiat ex Scholio quod in EHMQ ad vs. 372 adscriptum haud dubie cum eo, de quo nunc agimus, coniunctum fuit, certe coniungendum videtur: οἱ μὲν γὰρ Πύλιοι ἐξεπλάγησαν, Νέστωρ δὲ οὐ τοῦτο θαυμάζει, ἅτε δὴ πολλὰς ἐπιφανείας θεῶν ἑωρακώς, ἀλλ' ὅτι νεωτέρῳ (ὄντι inserendum ex contractiore ad h. l. Scholio itidem ex H, ubi νέῳ ὄντι) τῷ Τηλεμάχῳ συνηκολούθησεν Ἀθηνᾶ.

Ad eundem versum in Codice E legitur etymologia vocis

Τριτογένεια haecce: Τριτογένεια ἡ φρόνησις, καθὸ τρίτον γένος ἤτοι καθόλου τῆς ψυχῆς, τριμερὴς γὰρ ἡ ψυχή. ἡ ἀπὸ τοῦ τρεῖν καὶ φοβεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις παρέχουσα· ἢ διὰ τρία ταῦτα, διὰ τὸ εὐλογίζεσθαι („scribendum εὖ λογίζεσθαι", Dind. Praef. p. L.), διὰ τὸ λέγειν καλῶς, καὶ διὰ τὸ πράττειν ἃ δεῖ. Non multa vidi Scholia peius excerpta. Mitto quod necessario scribendum est ἡ φρόνησις καθὸ τρίτον γένος ἐστὶ καθόλου τῆς ψυχῆς, mitto quod exitum non invenit talis constructio: ἡ ἀπὸ τοῦ τρεῖν καὶ φοβεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις παρέχουσα, quae verba aut in ἡ ἀπὸ τοῦ τρεῖν --- παρέχειν mutanda sunt (ita fere Apollonius Sophista i. v.), aut in ἡ (Ἡ) τοῦ τρεῖν --- (αἰτίαν) παρέχουσα. Sed intellegisne cur Minerva Τριτογένεια dicatur διὰ τρία ταῦτα, διὰ τὸ εὖ λογίζεσθαι κτλ.? Haeccine igitur prae caeteris Minervae munera? Non opinor. Sed haec nostri Scholii pars excerpta est ex eodem auctore, unde fluxerunt quae melius ad Iliad. Θ 39 in Veneto B, in Victoriano, in Lipsiensi leguntur, quod neque Dindorfium neque Buttmannum monuisse miror: Δημόκριτος δὲ ἐτυμολογῶν τὸ ὄνομα φησὶν ὅτι (ἡ add.) φρόνησίς ἐστιν ἀφ' ἧς συμβαίνει τρία ἀπογεννᾶσθαι ἀγαθά, εὖ λογίζεσθαι, λέγειν καλῶς, πράττειν ἃ δεῖ. Iam apparet in nostro Scholio singula ita esse connectenda: Τριτογένεια ἡ φρόνησις, ἤτοι καθὸ τρίτον γένος ἐστὶ καθόλου τῆς ψυχῆς· τριμ. γ. ἡ ψυχή· ἢ διὰ τρία ταῦτα, διὰ τὸ εὖ λογίζεσθαι κτλ., atque ita διὰ ταῦτα non amplius referetur ad vocem Τριτογένεια, — esset enim absurdum — sed ad φρόνησιν. Simul et hoc patet, verba ἢ ἡ τοῦ τρεῖν -- παρέχουσα (quemadmodum emendandum proposui) e medio eorum quae conturbant sublata post verba πράττειν ἃ δεῖ collocanda esse, ut novam nominis originem proponant, cui, quod in transcursu moneo, acriter obloquitur Etymologicum Magnum i. v., auctore usum Choerobosco, qui sua de more Herodiano debet. Haec quae in suum locum regredi iussi utrum descriptoris an excerptoris vitio alienam sedem occupaverint nunc in medio relinquo. Pergamus: non enim dilucidiora sunt quae in nostro Scholio continuo sequuntur, nisi iterum componantur cum Scholio Iliaco supra memorato. Nostra haec praebent (Τριτογένεια): ἡ ὡς ἐκ τριῶν συναυξηθεῖσα, βροντῆς, Διὸς καὶ Τρίτωνος. Quicunque explicuerit, ne obscuritatem ex nimia excerpendi brevitate natam commemorem, quo tandem pacto

Minerva per *tonitru* adolevisse potuerit, magnus mihi quidem erit Apollo. Quae ad Iliadem l. c. leguntur alia omnia atque, ut in mytho, saniora dant: Μῆτιν τὴν Ὠκεανοῦ, ὥς φασιν, εἰς πολλὰ τὴν μορφὴν ἀμείβουσαν βουλόμενος ὁ Ζεὺς παρ' ἑαυτῷ ἔχειν κατέπιεν ἔγκυον οὖσαν ὑπὸ Βρόντου τοῦ Κύκλωπος. τελεσφορηθείσης δὲ τῆς παιδὸς ὁ Ζεὺς διὰ τῆς κεφαλῆς τεκὼν δίδωσι τῷ Τρίτωνι [τῷ] ποταμῷ τρέφειν. ὅθεν Τριτογένεια ἐκλήθη ὡς ἐκ τριῶν συναυξηθεῖσα, Βρόντου Διὸς Τρίτωνος. Iam apparet, credo, et quomodo nostra explicanda sint et unde venerint et quam necessario βροντῆς, ex sigla male intellecta perverse expletum, refingendum sit in Βρόντου, simul particulam καὶ post Διὸς contra linguae Graecae usum male insertam eiiciendam esse confirmamur. Ad rem quod attinet, conveniunt ea quae in Scholiis ad Iliadem Θ 39 et brevius ad A 194 in fine traduntur cum Apollodori Bibliotheca L. I. c. III § 6, — nonnumquam vel in verbis quoque, ut: μίγνυται δὲ Ζεὺς Μήτιδι, μεταβαλλούσῃ εἰς πολλὰς ἰδέας Apollodorus, εἰς πολλὰ τὴν μορφὴν ἀμείβουσαν Scholia Θ 39, ὡς δὲ ὁ τῆς γενέσεως ἐνέστη χρόνος --- Ἀθηνᾶ σὺν ὅπλοις ἀνέθορε Apollodorus, ἐν τῷ ὡρισμένῳ τῆς ἀποκυήσεως χρόνῳ ἐξέθορεν ἡ θεὸς σὺν ὅπλοις in fine Scholii A 194, — neque ea res Heynium latuit (in Observatt. t. II. p. 16 seqq.), praesertim cum Scholion A 194 (195 Bekk. recte) in quibusdam codicibus, etsi non in Veneto B, his verbis finiatur: ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀπολλοδώρῳ ἐν πρώτῳ, sed dum *verborum* consensum notat, *rerum* diversitatem notare et explicare praetermisit. Nam in Apollodoro nihil de Bronte neque eadem de Tritone. Quapropter ea, quae in Scholiis leguntur, ex integriore Apollodoro esse excerpta mihi quidem admodum probabile videtur. [1])

1) Post Scholia ad Iliadem et Odysseam et Apollodori Bibliothecam uberrime de variis etymologiis vocis Τριτογένεια agunt Photius et Etymologicum Magnum, in quibusdam ad verbum inter se consentientes, in aliis dissidentes, ita tamen ut Etymologus nunc plenior sit. Photius haec habet: Τριτογενής: ἡ Ἀθηνᾶ· ἤτοι ὅτι ἐκ τῆς νηδύος καὶ τῆς μήτρας καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐξῆλθεν, ἢ ὅτι παρὰ τῷ Τρίτωνι τῷ ποταμῷ Λιβύης ἐγεννήθη, ἢ τρίτῃ φθίνοντος ὡς καὶ Ἀθηναῖοι ἄγουσιν, ἢ ὅτι τρίτη μετ' Ἄρτεμιν καὶ Ἀπόλλωνα ἐγεννήθη, ἢ ἐπεὶ τριτὼ τὴν κεφαλὴν Ἀθαμᾶνες λέγουσιν, [ἢ ἐπεὶ παρὰ Τρίτωνι ἐγένετο], ἢ τοῦ τρεῖν καὶ εὐλαβεῖσθαι αἰτία, ἢ γεννητική, ὅτι ἀπελούσατο ἐν τῷ Τρίτωνι τῷ Λιβύης ποταμῷ. Nonnulla in his sunt, quae non intellego. Non premo quod Minerva nata dicitur ἐκ τῆς νηδύος καὶ τῆς μήτρας κ. τ. κεφαλῆς τοῦ Διός. Apud Etymologum, qui tantum ἤτοι ὅτι ἐκ τῆς μήτρας καὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἐξῆλθεν habet, Sylburgius ὡς ἐκ τ. μήτρας τῆς κεφαλῆς τ. Διὸς coniiciebat. Sed quod Photius et Suidas praebent, defendi potest ex Hesiod. Theog. vs. 886 seqq. At hoc non optime adsequor, cur Minerva Τριτογένεια audiat quod γεννητική sit. Quamobrem coniungenda existimo haec cum praecedentibus ut scribatur: ἢ (ἡ add.) τοῦ τρεῖν καὶ εὐλαβεῖσθαι αἰτία ἢ γεννητική, quemadmodum Etym. τινὲς δὲ λέγουσι παρὰ τὸ τρεῖν τὸ φοβεῖν (immo φοβεῖσθαι), ἡ φόβου ἐμποιητική. Sed nihil in Photio magis mirum, quam ter illud de Tritone repetitum: ὅτι παρὰ τῷ Τρίτωνι τῷ ποταμῷ Λιβύης ἐγεννήθη, et post pauca ἐπεὶ παρὰ Τρίτωνι ἐγένετο, et ὅτι ἀπελούσατο ἐν τῷ Τρίτωνι τῷ Λιβύης ποταμῷ, quod et Bernhardyum (ad Suidam i. v.) offendit. Nihil hic iuvant breves notulae apud Hesych. s. vv. Τριτογενής et Τριτώ, neque magis Aristoph. Schol. ad Nubes vs. 989. Utilius paulo est Etymologicum Gudianum: Τριτογένεια: ἡ Ἀθηνᾶ, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ὅπου γεννηθεῖσα ἀπελούσατο· ἢ παρὰ τὸ τρεῖν, ἡ φόβον ποιοῦσα, ἡ φοβερὰ καὶ καταπληκτικωτάτη. Hinc fortasse duo ultima de Tritone sic coniungenda erunt: ἢ ὅτι, ἐπεὶ ἐγένετο, ἀπελούσατο ἐν τῷ Τρίτωνι τῷ Λιβύης ποταμῷ. Quae si vera sunt, scriba Galeani codicis oscitanter admodum rem suam egit, et quae Suidas in suo Photii codice invenit vel peiora fuerunt. Ex Photio autem et Hesychio parvam corruptelam Etymologico Magno esse eximendam ac pro ἢ ἐπειδὴ τριτώ ἐστιν, ὅπερ κατὰ τὸν Ἀθάμαντα σημαίνει τὴν κεφαλήν illic legendum κατὰ τοὺς Ἀθαμᾶνας, neminem latere potest. Monendum tandem, quae super hac voce apud Choeroboscum supersunt in Orthographia (in Crameri Anecdd. Oxonn. II, p. 264 l. 16—22), non plane convenire cum iis, quae ex eo excerpta Etymologus Magnus memoriae prodidit.

γ, 401. Pulcherrimae iterum etymologiae specimen habemus ad vocem ἠΐθεος: ὁ μὴ ἐλθὼν εἰς γάμον. λέγεται δὲ ὁ ἀπὸ τεσσαρεσκαίδεκα (τεσσαρωνκαίδ?) ἐτῶν ἄχρι τῶν ὀκτωκαίδεκα φθάσας ἠΐθεος, διὸ καὶ τοὺς θεοὺς μὴ εἰς γάμον ἔρχεσθαι· οἱ δὲ τὸ ἠΐθεος ἀπὸ τοῦ αἴθω τὸ καίω, οἱ γὰρ νέοι αἴθονται ὑπὸ τῆς θέρμης τῆς ἐκ νεότητος. (E) Vel caecus videat legendum esse: διὰ τὸ καὶ τοὺς θεοὺς μὴ εἰς γάμον ἔρχεσθαι.

γ, 441. Iniicitur mentio originis vocabuli κριθή. Κριθὰς δὲ — Scholiasta quidam inquit in E — ἐνέβαλον τοῖς θύμασι χάριν εὐφορίας καρπῶν τῶν ἐκ γῆς, ἢ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀρχαίας τροφῆς· λέγουσι γάρ, δίκην ἀγρίων ζῴων καὶ ἀλόγων ἔζων τὸ παλαιὸν οἱ ἄνθρωποι, διὰ τὸ σῖτον μὴ εἶναι μηδ' ἄλλο τι οἰκεῖον τοῖς ἀνθρώποις, βοτάνας δὲ καὶ ἄκρα δένδρων ἤσθιον. εἶτα ἐφάνη ἡ κριθή, ἐξ ἧς διεκρίθησαν καὶ διεχωρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι τῶν ἀλόγων ζῴων κατὰ τὴν τροφήν. Malim, una vocula inserta, λέ-

γουτι γάρ, (ὅτι) δίκην ἀγρίων ζώων — ἔζων τ. π. οἱ ἄνθρωποι.
Haec quod ad res attinet, — nam verba paulo diversa sunt, —
concinunt cum Etymologis, qui sua exscripserunt ex Choe-
robosci Orthographia (in Crameri Anecdd. Oxonn. t. II. p. 226,
227), ubi pro λεγέται (sic) κριθὴ ἡ παρὰ τὸ προκριθῆναι τῶν
δρυῶν scribatur: λέγεται κριθὴ Ἡ παρὰ τὸ κτλ.

γ, 444. Iterum vocula ob compendiosam fortasse scripturam
omissa restituenda est in Scholio de vocabulo Homerico ἀμνίον,
(Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε), de cuius recta scriptura, significatione,
origine cum dissentiant veteres, omnia eorum testimonia paulo
insigniora hic componam. E scholiis uberrimum est quod le-
gitur in HMQR: ἀμνίον τὸ ἀγγεῖον τοῦ ὑποσφάγματος. Νίκανδρος
δὲ καὶ Θεοδωρίδας ἀπὸ τοῦ δάμνασθαι προφέρονται ἀσυνδέτως (i. e.
neglecta particula copulativa δέ, cum δ ad ipsum vocabulum trahe-
rent; ἀσυνθέτως prave M) δαμνίον. Πορσίλος δὲ ὁ Ἱεραπύτνιος παρὰ
Ἱεραπυτνίοις ἔτι σώζεσθαι τὴν φωνὴν αἱμνίον, δασέως μετὰ τοῦ
ι κατ' ἀρχὴν προφερομένην παρὰ τὸ αἷμα. καὶ Ἀπολλόδωρός φησιν
ὡς εἰκὸς ἦν καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ οὕτως αὐτὸ προφέρεσθαι, ὑπὸ δέ
τινων περιῃρῆσθαι τὸ ι. Ἀττικοὶ δὲ σφάγιον (l. -γεῖον) αὐτὸ καλοῦσιν.
εἰς τοῦτο δὲ πρῶτον αἷμα δεχόμενοι τοῖς βωμοῖς ἐπιχέουσιν. ἐτυμο-
λογεῖται ἀμένιόν τι ὄν, ὅ ἐστι στερητικὸν τοῦ μένους, ἤτοι τῆς
ψυχῆς. Duo hic corrigenda sunt. Primum, ut iam significavi,
addendum est verbum φησὶ in his: Πορσίλος δὲ ὁ Ἱεραπύτνιος
παρὰ Ἱεραπυτνίοις ἔτι σώζεσθαι τὴν φωνήν (φησιν) αἱμνίον, quod
me iudice et abesse nequit et apertum est cur exciderit. Deinde
in fine inserendum censeo καὶ post ἐτυμολογεῖται ex uno Har-
leiano adscitum, ἐτυμολογεῖται (καὶ) ἀμένιόν τι ὄν, nam prae-
cesserat alia etymologia παρὰ τὸ αἷμα. Praefixum est huic
Scholio ἄλλως, nam in M praecedit aliud brevius hocce: ἔστι
μὲν τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις, σημαίνει δὲ τὸ ἀγγεῖον, ὅπου
τὸ τοῦ σφαττομένου ἱερείου αἷμα ἐδέχοντο. καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυ-
μον ἀμένιον, ὅ ἐστι στερητικὸν τοῦ μένους ἤτοι τῆς ψυχῆς. οἱ Ἀττικοὶ
σφάγιον αὐτὸ καλοῦσιν. Eadem ad verbum habent VT, uberiora
paulo E: ἀμνίον: τὸ αἱματοδόχον ἀγγεῖον. καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ
αἷμα αἱμνίον καὶ ἀμνίον· ἢ ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ
μένος ἡ ψυχικὴ προθυμία, ἤτοι ἀμένιον, τὸ στερίσκον τοῦ μένους τὸ
ζῷον καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ δεχόμενον ἤτοι τὴν ζωτικὴν δύναμιν. ἔστι

δὲ τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις. ἄλλοι δὲ μικρὸν μαχαιρίδιον, ὃ καὶ σφάγιον καλοῦσιν οἱ Ἀττικοί. Praeterea in HM brevis nota est de accentu: ἀμνίον ὡς πηνίον. Κρῆτες δὲ αἱμνίον αὐτό φασι. Tandem in MQR.: ἄλλως. ἀμνίον. ἀγγεῖον εἰς ὃ τὸ αἷμα τοῦ ἱερείου ἐδέχοντο. Ζηνόδοτος δὲ ἐν ταῖς ἀπὸ τοῦ δ γλώσσαις τίθησι τὴν λέξιν. ἅπαξ δὲ ἐνταῦθα παρ' Ὁμήρῳ ἡ λέξις.

Haec igitur Scholia habent. In Etymologico Magno, loco Homerico citato, haec tantum brevissima adsunt: τὸ αἱμοδόχον ἀγγεῖον· παρὰ τὸ αἷμα αἱμνίον, τὸ τοῦ αἵματος δεκτικόν, ἀποβολῇ τοῦ ῑ. Gudianum explicatiora tradit: Ἀμνίον: ἔστι μὲν τῶν ἅπαξ εἰρημένων ἡ λέξις, σημαίνει (δὲ ins.) ἀγγεῖον ὅπου τὸ αἷμα τοῦ ἱερείου δέχονται. (pro his codex bellissime: ὅπου τοῦ ἐρίου δέχονται, correxit editor eiusdem glossae repetitione usus (p. 59), ubi recte additum est δέ, caeterum novum vitium illatum δέχεται.) καὶ ἔστι κατὰ (τὸ add. ex glossa repetita) ἔτυμον ἀμένιον, στερητικὸν τοῦ μένους, τουτέστι τῆς ψυχῆς. οἱ δὲ Ἀττικοὶ σφάγιον αὐτὸ καλοῦσι. Καὶ ἄλλως. ἀμνίον τὸ αἱμοδόχον ἀγγεῖον, παρὰ τὸ αἷμα αἱμνίον καὶ ἀμνίον ὡς αἴητον (καὶ) ἄητον. φασὶ δὲ (καὶ ins.) διὰ τῆς αι διφθόγγου γράφεσθαι. (Codex γράφεται.) Ultima praecedunt in glossae repetitione p. 59, addito ἀποβολῇ τοῦ ι, ἀμνίον, ut eadem sint, quae in Etymologico Magno legantur. Porro in Epimerismis Homericis s. v. (Cramer. Anecdd. Oxonn. I p. 81, 23 sqq.) legitur. ἀμνίον: αἱμοδόχον ἀγγεῖον· ὁ ποιητὴς „Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε." παρὰ τὸ αἷμα ἀμνίον (l. ἀμν.), τὸ τοῦ αἵματος δεκτικόν, ἐλλείψει τοῦ ἰῶτα· οἱ δὲ αἱμνίον μετὰ τῆς αι διφθόγγου, καὶ δασύνουσι· μέμφονται δὲ τοῖς γράφουσι χωρὶς τοῦ ἰῶτα, ἵνα σημαίνῃ τὸ σφαγίον (i. e. σφαγεῖον)· οὐ γὰρ βούλεται τι τοιοῦτον· ἢ παρὰ τὸ μένος μενίον, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ (α ins.) ἀμένιον, καὶ ἀμνίον· τοῦ γὰρ αἵματος ἐκρυέντος ἀμενηνὰ γίνεται τὰ ἱερεῖα· βέλτιον δὲ παρὰ τὸ αἷμα. Tandem breviter apud Apollonium Sophistam i. v. ἀγγεῖόν τι εἰς ὃ δέχονται τοῦ σφαττομένου ἱερίου (ἱερείου) τὸ αἷμα. ἢ οἷον ἀμένιον, τὸ κατὰ στέρησιν τοῦ μένους., ubi malim: ἢ οἷον ἀμένιον, τὸ ἀποστερῆσαν τοῦ μένους.

Hinc haec deducenda existimaverim. Iam primum omnium satis apparet, omnia quae apud veteres grammaticos et lexicographos de hac voce leguntur ex *uno* fonte, Didymo puto, hausta variis modis decurtata esse. Quorum excerptorum quae

MVT (p. 163, 4—7) et paulo uberius E (p. 162, 21—26) praebent. ea in Etymologica transierunt. Deinde — quod iam dicebam — in voce rarissima, semel tantum in Homero obvia, scribenda, derivanda, explicanda, antiquissimi grammatici *du-plicem* rationem secuti sunt. *Duplex* ferebatur scriptura, caetero-rum, inprimis Aristarchi, δ' ἀμνίον, Zenodotea δαμνίον, pessima, — asyndeton enim est contra totius sententiae conformationem singula membra per δέ connectentis, — quam tamen Nicander et Theodoridas dicuntur probasse, absurdae lectioni absurdam etymologiam ἀπὸ τοῦ δάμνασθαι adaptantes. *Duplex* deinde vocabuli ἀμνίον inter Aristarcheos ferebatur origo, *duplex* quoque — quod primo obtutu non ita esse videtur — significatio. Videntur quidem omnes exponere αἱματοδόχον ἀγγεῖον, eamque expositionem, quam unam locus et sensus poscunt, certe plurimi et optimi veterum interpretum ac recentiorum quod sciam omnes compro-baverunt. Sed tamen mihi videor videre, fuisse inter veteres qui aliter vocem explicandam censerent. Id primum conficio ex duplici etymologia. Derivatio παρὰ τὸ αἷμα recte habet de vase sanguinem hostiae excipiente. Sed quid faciendum derivatione ab α, privativa particula, et μένος, οἷον ἀμένιόν τι, ὅ ἐστι στερητι-κὸν — sive στερίσκον — τοῦ μένους τὸ ζῷον, quam tamen omnes nostri fontes constanter priori subiungunt? Ea quidem derivatio nonnisi violenter admodum in vas quoddam sacrum quadrat. Deinde quid sibi volunt verba Epimerismorum: μέμφονται δὲ τοῖς γράφουσι χωρὶς τοῦ ἰῶτα, ἵνα σημαίνῃ τὸ σφαγίον (σφαγεῖον)· οὐ γὰρ βούλεταί τι τοιοῦτον, id est, nam tale quoddam praeter poëtae mentem est? Quae verba certe omni sensu cassa sunt, si de varia tantum sive scriptura sive etymologia agitur. Sed agitur quoque, ut dixi, de duplici significatione. Fuerunt qui ἀμνίον exponerent, non — ut plurimi — vas ad sanguinem victimae excipiendum suppositum, sed parvum cultellum ad victimam conficiendam accommodatum, atque hoc est, quod auctor Epimerismorum iure dicat esse praeter poëtae mentem, οὐ γὰρ βούλεταί τι τοιοῦτον. In hanc tantum interpretationem quadrat etymologia altera, ἀμένιόν τι ὄν, τὸ στερίσκον τοῦ μένους τὸ ζῷον, atque ob eam quoque conferebant Atticum σφάγιον sive σφα-γεῖον, illud quidem falso, nam σφάγιον nihil est nisi victima, σφαγεῖον nihil nisi vas sanguinem hostiae excipiens, id est,

plane idem quod ἀμνίον apud Homerum secundum optimos veteres interpretes significat, idque vel ex uno Aristophanis loco (in Thesmophoriazusis, vs. 754—756) scholiisque ad h. l. planum fit. Nihilominus tamen fuisse arbitror, qui etymologiae suae studio abrepti et Homerico ἀμνίον et Attico σφαγεῖον significationem *cultelli* contra sententiam per vim obtruderent. Obscure hoc significatum est in verbis Epimerismorum quae supra attuli-mus, disertis verbis in E: ἄλλοι δὲ μικρὸν μαχαιρίδιον, ὃ καὶ σφάγιον καλοῦσιν οἱ Ἀττικοί. Huc quoque retu-lerim Hesychii illud s. v. ἀμνίον: τὸν ὑμένα τοῦ αἵματος, quod qui in τὸ ἀγγεῖον τοῦ αἵματος mutandum proposuerunt, certe non dubitabunt quidvis ex quovis effingere. Equidem legerim: ἀμνίον: τὸν λυμεῶνα τοῦ αἵματος.

γ, 453. In sacrificio Nestoris

οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες (bovem mactatum) ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος, ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Quaeritur: διὰ τί (διὰ τό Cod.) μικρὸν μέρος τῆς γῆς φησιν „ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης"; οὐκ ἂν τὴν ὅλην γῆν λέγοι εὐ-ρυοδείην, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῆς γῆς ὄνομα μᾶλλον καὶ ἐπίθετον χαρίζει τῷ μικρῷ αὐτῆς μέρει. (E.) Descripsi fideliter locum prout in Dindorfii editione typis exaratus legitur, ne quis ex-istimet — quod inter describendum ipse paene credebam — me locum de industria prave describere, quo facilem promerem emendationem. Tam absurda enim haec omnia sunt, ut fidem exuperare dicas, talia utriusque editoris aciem fefellisse. Quid? οὐκ ἂν τὴν ὅλην γῆν λέγοι εὐρυοδείην? Et quaeritur cur nunc μικρὸν μέρος τῆς γῆς ita audiat! Itaque totum orbem ter-rarum poëta non ita appellaverit, neque magis exiguam eius partem: quid igitur ita appellabitur? Sed ecce iterum idem epitheton dicitur τὸ κοινὸν τῆς γῆς ὄνομα. Quid igitur statuemus? Fieri enim nequit, ut idem vocabulum totius orbis terrarum proprium epitheton simul sit et non sit. Sed nondum omnes molestias exantlavimus. Quae est haec vel in Scholiasta et in unoquoque sanae mentis homine scabrities constructionis: τὸ κοινὸν τῆς γῆς ὄνομα μᾶλλον καὶ ἐπίθετον χαρίζει? Nihil tamen est facilius quam ex his omnibus molestiis emergere sensumque quaestionis non admodum perplexae restituere. Legendum: διὰ

τὶ μικρὸν (ὂν) μέρος τῆς γῆς φησιν „ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης"; οὔκουν τὴν ὅλην γῆν (νῦν) λέγει εὐρυοδείην („immo εὐρυόδειαν." Dind.) ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῆς γῆς ὄνομα μᾶλλον κατ' ἐπίθετον χαρίζεται τῷ μικρῷ αὐτῆς μέρει. Codex habet διὰ τό, quod evulgatur διὰ τί Buttmanni correctio est, sed me iudice participio quoque est opus. Pro οὐκ ἄν scripsi οὔκουν inseruique νῦν tantum non flagitante sententia. Λέγει quod dedi ipsius codicis est (App. 753); παραδιόρθωσιν esse λέγοι, scilicet ob antecedens οὐκ ἄν, per se patet. Porro donec verbi χαρίζειν certa exempla reperiantur, — quae non facile repertum iri puto, — *mediam* formam reponere tutius erit. Tandem καί, iterum sententiae duce, in κατ' conversum est.

Etenim vocabula καί, κατ', κατά quoties et quam facile cum sententiae damno permutentur, omnibus doctis, — utor ioco Porsoniano, — et plerisque indoctis notum est. Iam in Observatt. adduxi locum insignem ad α 284: τὸ γὰρ λέγειν ὅτι, ἵνα ἐντύχῃ τῷ πατρὶ κατὰ τοὺς ἀγρούς, διὰ τοῦτο αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἀποδημῆσαι πεποίηκε, ψεῦδος. (p. 54, 2—3.), ubi cum Harleianus male habeat ἵνα ἐντύχῃ τ. πατρὶ καὶ τ. ἀγροὺς a Dindorfio iure mutatum in κατά, Parisinus D dedit καὶ τοὺς ἀγροὺς ἴδῃ, lectionem aperte falsam interpolatione elevans. Nunc alia quaedam eiusmodi indicabo. Alterum horum ab altero extrusum est ad ε 3: δευτέρα αὕτη περὶ τοῦ Ὀδυσσέως θεῶν ἐκκλησία. ἡ μὲν γὰρ πρώτη βουλὴ περὶ τοῦ σώζεσθαι Ὀδυσσέα, αὕτη δὲ περὶ τοῦ πῶς. (καὶ) κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐκκλησίαν ὁ Ζεὺς παρεῖχεν ἀφορμὴν τῇ Ἀθηνᾷ αὐτὸς ἐναρχόμενος τοῦ λόγου, νῦν δὲ ἡ Ἀθηνᾶ κατάρχεται. (HPQT), quae probatione non egent. — Confusio cernitur ε 337 ad Homeri versum: αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτὴν ἀνεδύσετο λίμνης, ad quem adnotatur in E πρὸς τὸν ἀναδυσμόν ἐστιν ἡ εἰκὼν καὶ τὸ παράδειγμα, οὐ κατὰ σῶμα. Quid discriminis hic sit inter εἰκὼν et παράδειγμα non magis perspicuum est quam quomodo intellegenda sit oppositio, qualis haec est: ἡ εἰκών ἐστι πρὸς τὸν ἀναδυσμόν, οὐ κατὰ σῶμα. Necessario itaque legendum: πρὸς τὸν ἀναδυσμόν ἐστιν ἡ εἰκὼν κατὰ τὸ παράδειγμα, οὐ κατὰ (τὸ add.) σῶμα. De eadem re alius Scholiasta vel potius epitomator: οὐ τῷ σώματι, ἀλλὰ τῷ τάχει τῇ αἰθυίᾳ εἰκυῖα, οὐ μεταβαλοῦσα τὸ

σῶμα πρὸς (l. εἰς) τὸ ὄρνεον, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀνάδυσιν ἡ εἰκών. (PQT.), rursus alius: οὐ μεταμεμόρφωται ἄρα εἰς αἴθυιαν, ἀλλὰ δίκην αἰθυίας ἀνῆλθεν. Neque aliter in eodem libro ε 51 ad λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς observatur: κατὰ τὴν ὁρμήν, οὐ κατὰ τὴν μορφήν. — Mox κατὰ plane deëst in Scholio ex V de eodem illo versu ε 337. ποτήν: σὺν τῷ ν γραπτέον, ἵν' ᾖ πτῆσιν καὶ τὴν ὁρμήν. (p. 280. 16—17.) Optime ὡς τὴν ὁρμήν — quod Codex, ut videtur, et editiones veteres habent — mutatum est in καὶ τήν, emendatio perficiatur scribendo: σὺν τῷ ν γραπτέον, ἵν' ᾖ (κατὰ τὴν) πτῆσιν καὶ τὴν ὁρμήν. — Iterum confusa sunt ad λ 321, in longa historia de Cephalo et Procride quae ex Pherecyde excerpta dicitur in V, in qua simul aliud corrigendum dabitur: Κέφαλος ὁ Δηϊονέως γήμας Πρόκριν τὴν Ἐρεχθέως ἐν τῇ Θοριέων („nomen corruptum" Dind.) κατῴκει. θέλων δὲ τῆς γυναικὸς ἀποπειρᾶσθαι ἔρχεται εἰς ἀποδημίαν ἐπὶ ἔτη ὀκτὼ καταλιπὼν αὐτὴν ἔτι νύμφην οὖσαν. ἔπειτα κατακοσμήσας καὶ ἀλλοειδῆ ἑαυτὸν ποιήσας ἔρχεται (ita Buttmannus correxit λέγεται quod habent vett. edd., confirmatque eius emendationem codex Bodleianus (O). Praef. p. LIX.) εἰς τὴν οἰκίαν ἔχων κόσμον, καὶ πείθει τὴν Πρόκριν δέξασθαι τοῦτο καὶ συμμιγῆναι αὐτῷ. ἡ δὲ Πρόκρις ἐποφθαλμίσασα τῷ κόσμῳ καὶ τὸν Κέφαλον — immo τὸν ξένον — ὁρῶσα κάρτα καλὸν συγκοιμᾶται αὐτῷ. ἐκφήνας δὲ ἑαυτὸν ὁ Κέφαλος αἰτιᾶται τὴν Πρόκριν. οὐ μὴν ἀλλὰ καταλλαγεὶς ἐξέρχεται ἐπὶ θήραν. πυκνῶς δὲ αὐτοῦ τοῦτο δρῶντος ὑπώπτευσεν ἡ Πρόκρις ὅτι μίσγεται γυναικὶ ἑτέρᾳ. προσκαλεσαμένη οὖν τὸν οἰκέτην ἔλεγεν („rogavit," de quo supra dixi) εἰ σύνοιδεν. ὁ δὲ θεράπων ἔφη τὸν Κέφαλον ἰδεῖν καί τινος ὄρους κορυφήν, καὶ λέγειν συχνῶς, ὦ νεφέλη παραγενοῦ, καὶ τοῦτο μόνον συνειδέναι. Quid tandem servus respondit? Cephalum videre ac montis cuiusdam cacumen item videre? An, — nam sic quoque verti potest, — Cephalum se ac montis cuiusdam cacumen vidisse? Utra interpretatio altera sit absurdior, penes defensores vulgatae iudicium esto. Nos corrigamus: ὁ δὲ θεράπων ἔφη τὸν Κέφαλον ἰδεῖν κατά τινος ὄρους κορυφήν, καὶ λέγειν συχνῶς, ὦ νεφέλη παραγενοῦ. [1]) Caetera

1) Non tamen reticeam, et apud Buttmannum et in vetere Vulgatorum editione legi ἐπί τινος ὄρους κορυφήν. Unde igitur Dindorfianum καί? An ex Bodleiano codice (O)?

quis nescit? cum Ovidio dixerim, qui in Metamorphoseon l. VII (vs. 690 seqq.) eandem fabulam non solum luculentius sed etiam uberius narravit. Procris pelicem sic invocari suspicata in frondibus se abscondidit. Marito iterum auram invocante, — ipse narrat, —

Subito gemitus inter mea verba videbar
Nescio quos audisse. „Veni" tamen „optima! dixi.
Fronde levem rursus strepitum faciente caduca
Sum ratus esse feram, telumque volatile misi.
Procris erat. Medioque tenens in pectore vulnus,
„Hei mihi!" conclamat. Vox est ubi cognita fidae
Coniugis, ad vocem praeceps amensque cucurri, - - -
- - et errorem tum denique nominis esse
Et sensi et docui. Sed quid docuisse iuvabat?
Labitur, et parvae fugiunt cum sanguine vires.
Dumque aliquid spectare potest, me spectat, et in me
Infelicem animam nostroque exhalat in ore.
Sed vultu meliore mori secura videtur.

ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ ἐν ἑβδόμῃ. — Porro σ 229 ad πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα varia lectio legitur haec: γράφεται (καὶ ins.) „μέγας δέ κε νήπιος εἴην." - - - μέγας δέ, ἤτοι μέγας ὢν τῇ ἡλικίᾳ, ἢ δύναται καὶ ἐπιτάσεως (ἐπὶ τάσεως Q) εἶναι μέγας μωρὸς ἀντὶ τοῦ πάνυ ἀνόητος, ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ. (HQ.) Sententia ipsa tantum non clamat corrigendum esse: ἢ δύναται κατ' ἐπίτασιν εἶναι μέγας μωρὸς ἀντὶ τοῦ πάνυ ἀνόητος. Cum κατ' in καὶ abiisset, compendium terminationis male expletum est in H; scriba codicis Q correctorem agens dedit καὶ ἐπὶ τάσεως. — Ultimum huius confusionis quod notabimus exemplum est ω 419:

τοὺς δ' (i. e. μνηστῆρας) ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες.

Ad haec in HQ: ἁλιεῖς καλεῖν εἰώθασιν ὁτὲ μὲν τοὺς ἰχθυοβόλους, οὓς καὶ „ἁλιῆες κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης δικτύῳ ἐξείρυσσαν" (χ 384 seqq. ubi nunc: ἐξέρυσαν), ὁτὲ δὲ τοὺς πλοϊζομένους, „ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρωμεν" (π 349, ubi nunc recte ἀγείρομεν). νῦν δ' ἑκάτερον ἐγχωρεῖ. Duo in his corrigenda sunt. Primum ἁλιεῖς καλεῖν ὁτὲ μὲν τοὺς ἰχθυοβόλους, ὁτὲ δὲ τοὺς πλοϊζομένους non εἰώθασιν, sed εἴωθεν, nempe ὁ ποιητής.

Disputatur enim de duplici *apud Homerum* significatione vocabuli ἁλιεύς, quod apud eum et proprie *piscator* valet et latius *nauta*. Mox in fine Q habet δὲ κατ' ἑκάτερον (sic), quod manu ducit ad νῦν δὲ καὶ ἑκάτερον ἐγχωρεῖ, nunc utraque significatio locum habere potest. — Tandem κατά aliter depravatum reducendum in Scholio ex M ad δ 46:

ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.

Ad δῶμα καθ' ὑψερεφές adnotatur: τὸ οἴκημα τὸ ὑψηλόστεγον. τὸ δὲ κ διὰ τὸ οἱ Αἰολεῖς τὴν πρόθεσιν ἀντὶ ἄρθρου παραλαμβάνουσιν. De ultimis (τὸ δὲ κ — παραλαμβάνουσιν) Dindorfius: „haec non intelligo." Correcta in hunc modum: τὸ δὲ κατά, ὅτι (ΚΔΙΑ ortum ex ΚΑΤΑ) οἱ Αἰολεῖς τὴν πρόθεσιν ἀντὶ ἄρθρου παραλαμβάνουσιν, sine negotio intellegentur. Credebant nempe grammatici, — an Aristarchei? ipsum Aristarchum ita errasse non credam, — praepositionem hic abundare proque ea, ut hic noster loquitur, desiderari articulum. Conferantur modo quae ad η 85, ubi eadem verba recurrunt de Alcinoi domo dicta, breviter leguntur in Palatino (P): περισσὴ ἡ κατά.

Sed ut redeamus ad eum locum, unde digressi sumus (γ 453), paucis agendum est de locutione κατ' ἐπίθετον, qua non est alia apud Aristonicum et apud Aristarchum ipsum frequentior. Conferantur modo haec Aristonicea. Λ 186: ὅτι οὐ κατ' ἐπίθετον τὸ „ταχεῖα", ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ταχέως, οἷον καὶ „τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών." Atque ad haec verba (Δ 182): ὅτι οὐκ ἔστι καθολικὸν ἐπίθετον τὸ „εὐρεῖα," ἀλλ' ἐν ἴσῳ τῷ εὐρεῖα γενομένη, οἷον εὐρύ μοι χάσμα γῆς γένοιτο. De eadem re ac de eodem vocabulo Θ 150: ὅτι οὐκ ἐν τῷ καθόλου εὐρεῖαν λέγει κτλ., atque ita de ταχεῖα Θ 399: ὅτι οὐκ ἔστι κοινὸν νῦν ἐπίθετον τὸ „ταχεῖα," ἀλλὰ πορεύου ταχέως. Simplicius Ο 158: ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπίθετον τὸ „ταχεῖα," ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ταχέως. Κατ' ἐπίθετον igitur est epitheti mere ornantis modo, ita ut ad sensum nihil afferat detrahatve, atque aut ita dicitur, aut καθολικὸν ἐπίθετον, ἐν τῷ καθόλου, κοινὸν ἐπίθετον caet. Hinc sensim suspicio mihi subnata est annon et nostro loco Aristonici scholion lateat, cuius concinna brevitas a sequioribus dilatata sit et in quaestionis et responsi formam redacta. Saepius hoc

in Scholiis ad Odysseam factum esse iam quibusdam exemplis adlatis ostendi in Observatt. p. 11 seqq., quibus nunc unum adiungam, β 397, ubi primum simpliciter RT: ὅτι (οἱ μνηστῆρες nempe) οὐκ ἐν τῇ 'Οδυσσέως οἰκίᾳ ἐκοιμῶντο, deinde verbosius in EPQRT: δεῖ νοεῖν ὅτι οἱ ξένοι τῶν μνηστήρων παρὰ Φίλοις ἐκάθευδον. οὐ γὰρ ἐθάρρουν μετὰ (Codd. παρὰ) τῶν 'Ιθακησίων μνηστήρων ἐν τῷ οἴκῳ 'Οδυσσέως καθεύδειν. οὕτω γὰρ αὐτῶν καὶ ἡ ἀπώλεια ἐγνώσθη. Quidni igitur nostri quoque scholii primaria forma haec fuit: ὅτι νῦν οὐ τὴν ὅλην γῆν λέγει εὐρυόδειαν, ἀλλὰ τὸ κοινὸν τῆς γῆς ὄνομα μᾶλλον κατ' ἐπίθετον χαρίζεται τῷ μικρῷ αὐτῆς μέρει.

Quorsum autem haec? Nempe ut errorem corrigam, quem in hac ipsa dicendi forma olim in Observatt. meis erravi. Penelope dolore infracta ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο. (δ 718) Ad haec verba Scholion est in P: οὐ κατὰ τὸ ἐπίθετον, ἀλλ' ἔχει τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὰ ἔργα τοῦ κατασκευάσαντος αὐτὸν 'Οδυσσέως. De his olim ita disputabam: „sensus etiam ex verbis corruptis facile apparet, --- sed quid est: οὐ κατὰ τὸ ἐπίθετον? Non sane id quod sententia postulat, κυρίως τέτακται, οὐ παρέλκει, epitheton hic vim suam exercet. Legendum coniicio: οὐκ ἀργὸν τὸ ἐπίθετον, quemadmodum p. 342, 30 (η 208) dicitur: „οὐκ ἀργῶς ἡ προανάκρουσις". (p. 67.) Nunc intellego, me οὐ κατά male coniectura tentasse. Sensum quem dicebam verus est, sed is ipse iam inest in οὐ κατ' ἐπίθετον, quod et loci ex Aristonici ad Iliadem scholiis supra allati demonstrant et magis etiam memorabilis Didymi disputatio ad B 111, ubi ipsius Aristarchi verba citantur haecce: ἔν τινι τῶν ἠκριβωμένων ὑπομνημάτων γράφει ταῦτα (Aristarchus) κατὰ λέξιν· οὐ κατ' ἐπίθετον λέγει μέγας, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἑτέρου Αἴαντος. Igitur in verbis οὐ κατὰ [τὸ] ἐπίθετον ad δ 718 nihil nisi τὸ delendum est fortasse ex repetitione ortum, scribamque οὐ κατὰ ἐπίθετον dedisse, Aristonicum ipsum οὐ κατ' ἐπίθετον, ἀλλ' ἔχει ἀναφορὰν πρὸς τὰ ἔργα -- 'Οδυσσέως, iam satis certum esse opinor. Aristonicum prudens sciensque nominavi; huius enim et hoc Scholion esse et argumentum et verba demonstrare mihi videntur.

Utar eadem hac occasione, ut etiam alios quosdam errores corrigam, quos olim commisi cum Observationes meas conscriberem, quos nunc meliora edoctus, sive aliorum ea cura fuit

mea diiudicantium sive ipse aucta iam paululum auctorum Graecorum legendorum facultate eos animadverti, retractasse non pudet. Non debueram in longiore Porphyrii Scholio ε 118, in his: καὶ τούτου πίστις, τοῦ μὴ διὰ πάθος αἰσχρὸν σχετλιάζειν (Calypsum), τὸ ἑτοίμως ἔχειν ἀποπέμπειν (sc. 'Οδυσσέα), verba τοῦ μὴ --- σχετλιάζειν delenda indicare ut insiticia (Observatt. p. 40.), quod amice me monuit censor Gallicus, Ch. Thurot vir clarissimus. [1]) Neque magis, eodem monente, ζ 230 in Scholio ex B (T?) in App. p. 769 memorato πάσσονα: παχύτερον ἀπὸ τοῦ παχὺς, παχίων, πάσσων, ὡς ἀπὸ θᾶσσον, ἆσσον, secundum ἀπό delere debueram (Observatt. p. 42), sed potius cum eodem lacuna statuenda est, sic fere explenda: ὡς ἀπὸ (τοῦ ταχύ, ἄγχι) θᾶσσον, ἆσσον, [2]) itaque fere habet Etymologicum Magnum. Idem iure me increpuit, quod in prolixa narratione ad ξ 327 (ex QV) in his: ποιμὴν νέμων πρόβατα ἐν τοῖς τῆς Δωδώνης ἕλεσι τοῦ πέλας ὑφείλετο ποίμνην καλλίστην, parenthetice τοῦ πέλας mutare volebam in του πέλας. (p. 43.) Ipse proposuit τινὸς τῶν πέλας, utroque verius est του (τῶν) πέλας. Tum in loco difficillimo ad γ 256 seqq., ubi ad Homericum ἔχευαν (vs. 258) adnotatur in EMQ: τινές „ἔχευεν", ἵνα λείπῃ τὸ τίς· ἐὰν δὲ ἔχευαν, οἱ προσήκοντες τῷ Αἰγίσθῳ ἅμα δηλονότι ἐκώλυσεν αὐτὸς ὁ Μενέλαος, probavit quidem quas tum proposui (p. 87) emendationes hasce: -- ἵνα λείπῃ τό τις· ἐὰν δὲ „ἔχευαν", οἱ προσήκοντες τῷ Αἰγίσθῳ δηλονότι, ἀλλ' ἐκώλυσεν ἂν αὐτοὺς ὁ Μενέλαος, — neque nunc me harum poenitet, — sed iure censuit ne sic quidem locum esse persanatum, sed hic quoque lacunam statuendam, ut, quod crebro usu venit, duplex adnotatio perperam coaluerit, altera critica, ad interpretationem pertinens altera, quam lacunam vereor ut sine meliorum librorum ope unquam sarcire possimus. Praeterea fortasse non cum Buttmannno Dindorfioque mutare debueram quae leguntur ad ε 272 ex HQ: ὁ ἀρκτικὸς

---

1) Revue Critique, 1869. p. 229—231.

2) Thurot proponebat τῶν ταχύ, ἄγχι. Facetum est, derivationem ἀπὸ τοῦ ἐγγύς videre apud Epimm. Homm. (t. I. p. 42, 28 Cram.) et Etymologum Magnum, qui se haec debere profitetur Apollonii (Rhodii?) Scholiis: οὕτως εὗρον ἐν σχολίοις τοῦ ῥηθέντος 'Απολλωνίου.

κύκλος περιέχει τὰς Ἄρκτους καὶ τὸν Δράκοντα, περὶ ὧν Φέρεται ἡ ἱστορία ἥδε. τὸν Δία ἐν Κρήτῃ τεχθέντα δύο νύμφαι ἐκεῖσε ἀνέτρεφον, καὶ ἡ μὲν Ἑλίκη ὠνομάζετο, ἡ δὲ Κυνόσουρα. Κρόνου δέ ποτε ἐπελθόντος ὁ Ζεὺς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα παραλογισάμενος τὰς νύμφας μετέβαλεν εἰς ἄρκτους, αὐτὸς δὲ εἰς δράκοντα μετεβλήθη. εἶτα τῆς βασιλείας ἀντιλαβόμενος τῇ ἄρκτῳ ἀνεστήριξε Φημὶ τὰς νύμφας καὶ ἑαυτόν. In his pro τῇ ἄρκτῳ, quod hic nihili est, ex Harleiano prodiit optimum τὸ σχῆμα compendiose scriptum, caetera Buttmannus mutanda indicavit in κατηστέρισε, Φασί, probante Dindorfio. Iam in Observatt. (p. 90.) repudiavi illud Φασί, nunc κατηστέρισε quoque iniuria me probasse credo. Conferenti mihi Hesiodeum in Theogonia, (vs. 498 seqq.)

πρῶτον δ' ἐξήμεσσε λίθον, πύματον καταπίνων·
τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ γυάλοις ὕπο Παρνησοῖο,
σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι,

et Nonnianum (Dionys. XLVIII, vs. 972) — quem locum mihi indicavit Stephani Thesaurus —

Στέφανον περίκυκλον ἀποιχομένης Ἀριάδνης
μάρτυν ἑῆς Φιλότητος ἀνεστήριξεν Ὀλύμπῳ,

haec igitur mibi conferenti satius videtur μὴ κινεῖν τἀκίνητα. Praeterea cum neque τὸ σχῆμα, quo sane vocabulo carere non possumus, ex τῇ ἄρκτῳ elici commode possit, neque magis τῇ ἄρκτῳ ex elementis vocis τὸ σχῆμα quantumvis perverse transscriptis nasci queat, cumque in struendo verbo ἀναστηρίζειν et accusativo opus sit et dativo, utrumque vocabulum adsciscendum puto, prius tamen leviter correctum, ut sit: εἶτα τῆς βασιλείας ἀντιλαβόμενος τὸ σχῆμα τῷ οὐρανῷ ἀνεστήριξε, Φημὶ τὰς νύμφας καὶ ἑαυτόν, quae loco Nonniano sunt simillima. Similiter ad θ 32 iniuria deletum volui ἐν (Obss. p. 56) in his: λυπούμενον ἐν τῇ μελλήσει καὶ βραδυτῆτι τῶν πεμπόντων. Etenim αἱ δεύτεραι Φροντίδες me docuerunt, pervulgatissimum esse apud sequiores hunc perversum usum tragicis quodammodo sublectum, quo praepositio ἐν verbis additur pro simplici dativo causali. Locos quosdam insigniores ex Scholiis nostris adscribam, quibus idem sive usus sive abusus cernitur: p. 60, 20 (Dind.) κρατοῦσαν δὲ ἐν ταῖς χερσὶ πρὸ τῶν παρειῶν τὰ δάκρυα. — p.

160, 16: εἰ δὲ μακαρίζομεν τοὺς ἐν ὑπηρεσίαις ἀνδραπόδων ὑπερέχοντας. — p. 214, 5: ἐλήφθη δὲ ἐν δόλῳ. — p. 435, 10: σχεδὸν γὰρ ἐν τῇ Φωνῇ πᾶν τὸ τῶν ὀφθαλμῶν πάθος ἐδήλωσε. — p. 475, 6: μαντευσομένους ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Τειρεσίου. — p. 708, 16: πιθανῶς δὲ πρώτην ἀριστείαν Τηλεμάχου διέθετο ἐν ᾗ τὸν πατέρα διέσωσεν. Eadem apud omnes auctores sunt, qui post Alexandrum Magnum floruerunt. Instar omnium sit illud Diodori Siculi (XIII, c. 14), quo iam supra (p. 62) usus sum: οἱ ἐν ταῖς ἡλικίαις τὴν ἐν τῷ πολέμῳ χρείαν παρέχεσθαι μὴ δυνάμενοι. Porro cum de tritissima permutatione vocum παλαιοί et πολλοί agerem (p. 95) male huc traxi quae dicuntur ad κ 180: ἔθος γὰρ τοῖς πολλοῖς θαυμάζειν τὰ ἀπὸ ἄγρας εἰλημμένα, quo loco quae Codex (Q) praebet vera sunt et sanissima. Tandem ad ξ 128 non debueram sollicitare (p. 101): Φύσεως ἀνθρωπίνης ἰδίωμα τὸ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπιστοῦντας ἡμᾶς ὅμως ἀναπυνθάνεσθαι (Q), nam et hic nihil vitii subest.

Atque hi fere sunt loci — praeter unum, de quo post disputabitur — de quibus re melius perspecta nunc usurpandum duxi illud Stesichoreum: οὐκ ἔστ' ἔτυμος λόγος οὗτος.

Ad tertii libri Scholia redux duae lacunae supplendae sunt in Scholio ex T iam in fronte lacero ad γ 464: τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη. Scholion est eiusmodi: ἀδύνατον γὰρ τῷ Νέστορι ..... παρθένον εἶναι θυγατέρα. λύεται δ' ἐκ τοῦ ἔθους. ἔφαμεν γὰρ μὴ εἶναι παρθένου ἔργον τὸ λούειν, ὡς Ἀρίσταρχος οἴεται. Ita haec in textu exhibentur. In Appendice (p. 753 i. f.) ipsius codicis commemoratur scriptura haecce: „ἀδυνα' γὰρ τῷ Νέστορι ..... (lacuna) ὄντι θυγατέρα. – – – μὴ ὄντι παρθένου ἔργον τὸ λούειν etc. ὄντι Prellerus utrobique in εἶναι mutavit." Quam vellem Ludwichio teste et auctore certo sciremus an nihil aliud praeter haec fragmina in codice mendoso et lacero legatur. Nunc hoc tantum satis liquido video, quomodo lacuna post Νέστορι sarcienda sit. Ἀδύνατον γὰρ τῷ Νέστορι — inquit — παρθένον (an hoc vocabulum flagitante nexu a Prellero est additum?) εἶναι θυγατέρα. Cur ἀδύνατον? Quivis respondeat: ἀδύνατον γὰρ τῷ Νέστορι (γέροντι ὄντι) παρθένον εἶναι θυγατέρα, atque horum fortasse verborum reliquias tenemus in priore ὄντι, quod Prellerus sententia duce eo loco quo nunc

collocatum est necessario commutavit in *εἶναι*, nec minus recte alterum eidem infinitivo locum cessit. Incertior restitutio est eorum, quae initio desiderantur. Sed fuisse aliquid putaverim in hanc sententiam: *Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη: (πῶς, εἴπερ ὑπὸ παρθένων ἔθος ἦν τοὺς ἥρωας λούεσθαι;) ἀδύνατον γὰρ τ. Νέστορι* et quae sequuntur. Quae adieci verba fere ita leguntur in HMQ ad eundem versum, sed in Aristarcheorum expositione plane contraria. Haec vero de quibus nunc agimus fragmentum esse disputationis Porphyrianae, Aristarchi doctrinae perperam de more obloquentis, vel me indicente apparet. Nec semel hic rem suam egit. Quae ζ 218—222 Ulixes lavaturus ad Nausicaae ancillas conversus dicit, inprimis vss. 221, 222:

ἄντην δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοέσσομαι· αἰδέομαι γάρ
γυμνοῦσθαι κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών,

ad rem suam apprime facere ratus ita scribit (ad vs. 221): *ἄντην δ' οὐκ ἂν ἔγωγε λοέσσομαι: ταῦτα μάχονται* (T recte *μάχεται*. App. p. 769) *τῷ ὑπὸ παρθένων ποιεῖν λουόμενον* (multum praestat *λουομένους*). *λύοιτο δ' ἂν τῇ λέξει. προσέθηκε γάρ „μετελθών," οἷον ξένος ὤν. τάχα δ' οὐδ' ὅλως παρθένοι λούουσι. λέγεται γάρ „τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν"* („aut Ω 587, aut ρ 88." Buttm.), *ἀλλ' οὐχὶ κοῦραι. καὶ περὶ τῆς Ἥβης γὰρ ἀμφισβητεῖται εἰ παρθένος ἦν. καὶ* (*πῶς* ins.) *ἡ Ἑλένη λούοιτ'* (immo *λούοι*) *ἂν Ὀδυσσέα;* (QT.) Etenim, iudice Porphyrio, neque virgines neque omnino mulieres heroes lavant. Nam *εἰπούσης τῆς Ναυσικάας, „λούσατε ἐν ποταμῷ," οὐχ ὡς παρακούσασαι, ἀλλ' ὡς τούτου ὄντος τοῦ λοῦσαι, τὸ παρασχεῖν τὰ λουτρά, παρατιθέασιν ἔλαιον αὐτῷ.* (PQT ad ζ 215.) Itaque *οὐκ ἄρα οὐδὲ Νέστορος θυγάτηρ Τηλέμαχον ἔλουσεν οὐδὲ Ἑλένη Ὀδυσσέα.*

γ, 490. *νύκτ' ἄεσαν: συνέσταλται τὸ α· ἀλλαχοῦ δέ „νύκτα μὲν ἀέσαμεν"* (*γ* 151.). Ita HQ. Addit H, Cramero auctore, *ἃ καὶ τανέμειῦ*. Ex verbis depravatissimis nihil exsculpere possum nisi haec: *συνέσταλται τὸ α· ἀλλαχοῦ δ' ἐν „νύκτα μὲν ἀέσαμεν" ἐκτέταται· ὃ καὶ ἄμεινον.* Ultima crebro leguntur, praesertim in Harleiano, v. c. δ 250 ad *τοῖον ἐόντα: ἀντὶ τοῦ τοιοῦτον. τινὲς δὲ οὕτω, καίπερ ἐν τοιούτῳ σχήματι*

ὄντα· ὃ καὶ ἄμεινον. (H), quo loco Dindorfius *ὃ* addidit in codice fere omissum, (App. p. 758.) ac sic δ 269; δ 686, — ubi quod editur: *διχῶς „οἵ θ' ἅμα" καὶ „οἳ θαμά," ὃ καὶ ἄμεινον, ὡς καλά* (HP), inverso fortasse ordine praestat: -- *καὶ „οἳ θαμά," ὡς καλά, ὃ καὶ ἄμεινον.* — tum ε 315 ac saepius alibi, saepe etiam paulo alia forma, velut *ὅ ἐστι κρεῖττον* ad κ 376.

Nunc in praesentia Scholiis tertii libri valedicimus.

III.

Etiam in quarto libro iam statim in initio e Scholio ad primum versum, unde olim nonnulla vitia exemi, macula est eluenda, non magna illa quidem sed propterea memorabilis, quod e confusione fere sollenni nata est. Homerus novum librum inchoavit ita: *οἱ δ' ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν.* Dubitatum est. *Παρὰ τὴν ἱστορίαν φασὶν εἶναι τὸν γενόμενον ἤδη ἐν τῇ Λακωνικῇ· αἱ γὰρ Φηραί, ἔνθα Διοκλῆς ᾤκει, τῆς Λακωνικῆς εἰσί· τὸν οὖν γενόμενον ἐν τῇ Λακωνικῇ αὖθις ὡς μὴ γενόμενον ἐπισημαίνεσθαι.* [1]) Difficultas ita solvitur: *τὰ γὰρ τῶν χωρίων ὀνόματα τίθεται καὶ ἐπὶ τῶν προηγουμένων πόλεων, ὥστε τὴν Σπάρτην οὐκ ἀπεικότως Λακεδαίμονα λέγει, καθάπερ καὶ τὴν Ἴλιον Τροίαν, „ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν"* (Φ 544)· *καὶ ἀνεστραμμένως τὴν Ἀττικὴν εἴρηκεν Ἀθήνας. „ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνέων."* (*γ* 278.) (MT.) Vitiosum est *ἀνεστραμμένως*. Requiritur significatio: *e contrario*, itaque emendandum: *καὶ ἀντεστραμμένως τὴν Ἀττικὴν εἴρηκεν Ἀθήνας.* Ne hoc pro imperio praescripsisse videar, haec lectori in memoriam revocasse sufficiant. *Ἀναστρέφειν* significat aut *τὰ ἐντὸς ἐκτὸς ποιεῖν*, — interpretante Cobeto, quem vide V. L. p. 146 edit. sec., — aut extrema ad frontem reiicere, prima ad calcem. Ita v. c. intellegendum dixi illud *ἀνεστραμμένης τῆς περιόδου ἀκουστέον* et *ἡ περίοδος τοῦ λόγου ἀνέστραπται* in Scholio Porphyrii ad α 389 (p. 66, 2 et 7; p. 67, 4). Ut bis accurate demonstravimus, Porphyrius vult, non *contraria ratione* dicta hic accipienda sunt, sed: *inverso ordine*,

1) Locum describo, quemadmodum emendandum dixi Observatt. p. 46.

ita ut quae in fine ponuntur priora antecessisse cogitentur, atque ita intellegendum est v. c. Scholion θ 403 ad ᾧ ἔπι κώπη: ἀναστροφὴ τῆς λέξεως. Neque tamen in re simplici vocabulum illaesum e scribarum manibus evasit. Ἀνέστραπται (p. 66, 2) in ED depravatum est in ἀντέστραπται, ἀνεστραμμένης (p. 67, 4) vel bellius in E, — ex D hoc loco nihil enotatum, — fit ἀνηραμμένης, utrobique Buttmannus pravum aut retinuit aut reposuit, Harleianus verum dedisse videtur. Praeterea ἀναστρέφειν et ἀναστροφή certam sedem habent in re grammatica, ubi de accentu in priorem syllabam retrahendo sermo est, quod nemo nescit, ac saepissime in Scholiorum farragine legitur ex Herodiani maxime doctrina repetitum ἀναστρεπτέον vel οὐκ ἀναστρεπτέον τὴν πρόθεσιν. Contra ἀντιστρέφειν et ἀντεστραμμένος Scholiastis idem esse quod caeteris omnibus [1]), nempe *quod alicui rei e regione est contrarium*, optime patebit vel ex iis quae ad γ 311 seqq. observantur. Nestor narrata caede Agamemnonis octavo demum anno per filium Orestem ulta, tum demum revertisse Menelaum addens, πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν, inde Telemachum adhortatur: καὶ σύ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο. Ad haec verba scholion est in HQ versui 316 adscriptum: ἀντεστραμμένως γὰρ πάνυ ἔπραττε βραδύνων ὁ Τηλέμαχος. ὁ μὲν γὰρ (Menelaus) ἔκδοτον κατέλιπε τὸν ἀδελφὸν τοῖς ἐχθροῖς, ἧκε δὲ μετὰ χρημάτων, ὁ δὲ ἐπὶ μὲν τῇ μητρὶ ἐθάρρει, ἐκινδύνευε δὲ τὰ ὑπάρχοντα ἀπολέσαι, ὑποχείρια τοῖς ἐχθροῖς ἀφείς. Hoc vult, Telemachum prorsus contrario modo egisse ac Menelaus egerat. In eandem sententiam Herodianus (in Scholiis ad Iliad. B 592) ἐκ τοῦ ἐναντίου dixit. De ἔϋκτιτον Αἶπυ disputans Φερεκύδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος — inquit — τὸ μὲν ‚εὔκτιτον' κύριον ὄνομα παρέλαβε, τὸ δὲ ‚αἰπύ' ἐπίθετον. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου τινὲς τὸ μὲν ‚εὔκτιτον' ἐπίθετον, τὸ δὲ ‚αἰπύ' κύριον. Non tamen negaverim hunc fuisse sequiorum usum, ut ἀντιστρέφειν, ἀντεστραμμένος, ἀντιστρόφως usur-

1) Instar omnium sit locus Luciani (Κατάπλους c. 15) a Cobeto emendatus l.l., ubi Micylus sutor se videre dicit καὶ τὰ πράγματα ἐς τοὔμπαλιν ἀντεστραμμένα (apud inferos). ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ καὶ οἰμώζουσιν οἱ πλούσιοι. Ibi quoque libri ἀνατετραμμένα et ἀνεστραμμένα praebent. Ipse tamen Lucianus paulo supra significavit quid vellet: ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῖν οἱ βίοι, φασίν. (c. 14).

parent, ubi ἀνεστραμμένος, ἀνεστραμμένως exspectaremus, pro *inverso ordine*, *praepostere* dicere vel collocare vel agere. Usus est hoc modo Rhetor Anonymus περὶ σχημάτων (ap. Walzium Vol. VIII p. 654, 10, in Spengel. edit. t. III p. 146), ipsis grammaticis multo ληρωδέστερος, qui inter alia egit περὶ τοῦ ἀντιστρέφειν τὰ πράγματα καὶ τὰ δεύτερα πρῶτα λέγειν, eodemque modo Scholiastae nostri verbum adhibent, v. c. ad α 58; ε 315:

τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
ἐκ χειρῶν προέηκε,

ad quos versus adnotatum in BHPQ: ἀντιστρόφως δὲ ἡρμήνευσεν. [1]) οὐ γὰρ πρότερον ἔπεσεν, εἶτα ἀφῆκε τὸ πηδάλιον. Neque aliter ad δ 802, ad verba παρὰ κληῖδος ἱμάντα legitur primum simpliciter in H: ἀντιστρόφως, tum explicatius in BEV: ἀντιστροφή. παρὰ τὴν κλεῖδα, ἥτις ἱμάντα εἶχε παρὰ τὸ κλεῖθρον, et γ 408 ad οἷς ἔπι: ἀντίστροφον τὸ σχῆμα, ἵνα ᾖ ἐφ' οἷς. Sed qui pro eo quod alicui rei contrarium est, ἀναστρέφειν et ἀνεστραμμένως iure dixerit, novi neminem.

Plena errorum sunt quae sequuntur ad verba κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν, cum scriptorum culpa tum editorum. Legitur in E: κοίλην, τὴν μέσην κειμένην κοίλων καὶ βαθυτάτων τόπων, ἤτοι τὴν μεγάλην. κητώεσσαν δὲ ἐκ μεταφορᾶς τοῦ κήτους. λέγει δὲ τὴν Σπάρτην. Primum falsum est κοίλων. Quid enim? Num Lacedaemon κοίλη audit, quoniam media iacet inter κοίλους τόπους? Nemo non videt legendum esse: τὴν μέσην κειμένην ὑψηλῶν καὶ βαθυτάτων τόπων. Si quis adhuc dubitat, fidem ei faciet brevior explicatio in V: ἐπεὶ ὑψηλοτάτοις ὄρεσι περικέκλεισται. Deinde non facile quis, quod hic factum videtur, ἤτοι pro ἢ dictum reperiet, ne dicam vel apud grammaticos miram sonare interpretationem κοίλην, id est μεγάλην. Si quis haec intellegere vult, post τόπων maiorem ponat distinctionem, et ἤτοι τὴν μεγάλην post κητώεσσαν δέ collocet, nam ad huius demum vocabuli interpretationem pertinent. Sed non est hoc satis. Qui grammaticos et lexicorum conditores Graecos triverunt, sciunt ἤτοι plerumque ita adhiberi

1) De poëta dictum ἑρμηνεύειν, de quo usu posthac agetur.

ut in altero membro ἢ sequatur saepius in tertio repetitum, atque sic inter duas vel plures sive interpretationes sive explicationes sive etymologias lectori optio relinquatur. Totum igitur scholion ita erit scribendum et supplendum: *κοίλην, τὴν μέσην κειμένην ὑψηλῶν καὶ βαθυτάτων τόπων. κητώεσσαν δέ, ἤτοι τὴν μεγάλην ἐκ μεταφορᾶς τοῦ κήτους, (ἢ μέγα κύτος ἔχουσαν.) λέγει δὲ τὴν Σπάρτην.* Eadem fere sunt in BHQRT, unde haec stabiliantur: *κοιλὴν μὲν διὰ τὸ πολλοῖς ὄρεσι περιέχεσθαι, κητώεσσαν δὲ ἢ μεγάλην ἀπὸ τοῦ κήτους, ἢ μέγα κῆτος ἔχουσαν.* Etenim nunc quoque et in uno codice factum est id, unde mira transpositio quam nunc castigavimus explicationem suam accipiat et simul novum vitium correctionem expectat. Nempe in T inter *περιέχεσθαι* et *ἢ μεγάλην* deëst *κητώεσσαν δέ*, ut in hoc quoque codice *ἢ μεγάλην ἀπὸ τοῦ κήτους* inepte ad *κοίλην* videatur pertinere. Eodem igitur modo in E verba *κητώεσσαν δὲ* primum, ut videtur, in eius archetypo omissa, deinde in marginem suppleta, a scriba in alienum locum inserta sunt. Vitium quod dicebam ab editore invectum est. Legebatur: *ἢ μέγα κύτος ἔχουσαν*, optime; mutavit Dindorfius, Harleianum secutus. Sed nunc quidem Harleianus audiendus non est et sensu monente et Apollonio Sophista, ad quem Dindorfius ipse nos ablegavit. (App. p. 754.) Nemo etymologus dixerit, Lacedaemonem *κητώεσσαν* esse dictam, ut *μέγα κῆτος ἔχουσαν.* Dixisset saltem *μεγάλα κήτη*, sed ne hoc quidem recte habere quivis concedet, — qui enim *κήτη* in media terra? — pro: *οἱ δέ, ὅτι ἐκεῖ ἡ θάλασσα συνεχῶς κήτη ἐκβάλλει*, ut est in Hesychio, quibus similia habet Apollonius mox corrigendus, sed idem ea etiam quae scholiastae restituimus. Apollonii enim verba haec sunt: *Κητώεσσαν: τὴν Λακεδαίμονα. οὕτως ἐξ ἐπιθέτου λέγεται* (immo: *τὴν Λακεδαίμονα οὕτως ἐξ ἐπιθ. λέγει*, quod Villoisonus quoque dubitanter commendavit.)· „*Λακεδαίμονα κητώεσσαν*". *τὸ μὲν ὑγιὲς* [1])

1) Iniuria Villoisonus *τὸ μὲν ὑγιές* tentavit, haec commentatus: „fortasse significat *in vero sensu*. Vel lege *τὸ μὲν ὑγρὸν καὶ μέγα*, etc. ut Hes. explicat *Κητώεσσα, ὑγρά*". At neque *τὸ κύτος* quis recte *ὑγρὸν* dixerit, et vel propter oppositionem *τινὲς δὲ ὅτι κτλ.* unice verum est *τὸ μὲν ὑγιές*, estque ea scriptura *ὑγιὴς πάνυ.* Nempe sive Apollonius sive eius auctor hanc prae caeteris vocis *κητώεσσαν* etymologiam amplectitur et probat, quae tamen nasci non poterat, nisi iis temporibus cum η et υ idem sonarent. Quot ex hac quoque confusione, quae vel antiquissimos nostros

μέγα κῦτος (l. *κύτος*) *ἔχουσαν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς νηός. τινὲς δέ, ὅτι εἰς ἣν κήτη ἐκβράσσεται. τινὲς δέ* (Zenodotus), *καλαμινθώδη, καιέτα γὰρ [φυτὸν] ἡ καλάμινθος ὑπ' ἐνίων καλεῖται.* Laborant haec duplici vitio. *Φυτὸν* ad marginem relegandum est, — talia quoque interpolabantur! — nam *καιέτα γὰρ ἡ καλάμινθος καλεῖται* nihil sic interpositum patitur. Sed gravius est quod antecedit soloecum: *ὅτι εἰς ἣν κήτη ἐκβράσσεται*, alterum enim horum alterum respuit. Hesychio in auxilium vocato etiam apud Apollonium legatur: *τινὲς δέ, ὅτι ἐκεῖ* (ЄICЄI pro ЄICH, ex prava pronunciatione ortum) *κήτη ἐκβράσσεται.* Scholion ex Veneto A ad Iliad. B 581, ad quod itidem nos ablegavit Dindorfius, omnibus partibus nostro simile est sed multo minus uberum. Est autem eiusmodi: *κοίλην Λακεδαίμονα: τὴν ὑπὸ ὀρῶν περιεχομένην διὰ τὸ περικεῖσθαι αὐτῇ κύκλῳ τὸ Ταΰγετον ὄρος, διὸ καὶ ἀτείχιστον αὐτὴν ᾤκησαν. Λακεδαίμονα δὲ τὴν χώραν λέγουσι, τὴν δὲ πόλιν Σπάρτην [καλοῦσιν].* [1]) tum: *κητώεσσαν: μεγάλην παρὰ τὸ κῆτος, ὅπερ δοκεῖ πάντων μεῖζον εἶναι τῶν ἐνύδρων ζῴων.* Ne hic quidem locus omni labe immunis est, namque *μέγιστον* scriptum oportet.

Nondum primi versus scholia nos dimittunt. Sequitur quaestio Porphyriana, sed lacera. *Διὰ τί ὁ Τηλέμαχος εἰς Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐκ ἐνέτυχε τῷ Ἰκαρίῳ;* [2]) Responsum duplex est. Et nul-

codices aetate antecedit, scribendi errores profluxerint, non est quod dicam. Duos tangam ex nostris scholiorum codicibus. Exaravit Hamburgensis ad δ 22 (p. 174, 9) *σημότης ὄρχαμος ἀνδρῶν* pro *συβώτης*, idemque ad δ 122 (p. 185, 21) festive dedit *ὑλακάτης* et *ὑλακάτων* pro *ἠλακάτης* et *ἠλακάτων.* Praeterea haec raptim addam: et Bekkerum omnia codicis vitia, etiam quae Villoisonus etsi dubitanter mutaverat, fideliter retinuisse, et quod Apollonius dicit *μέγα κύτος ἔχουσαν, ὡς καὶ ἔπὶ τῆς νηός*, conferenda esse haec cum scholio ad ε 249 ad *ἔδαφος νηός: τὸ κατώτατον κύτος τῆς νηός, ἣν νῦν καλοῦσι γάστραν.* (HQTV).

1) Omnino cum Bekkeri editione expungendum inutile *καλοῦσιν*, quod sententiam moleste onerat. Sed unde natum? Nempe Scholia Vulgata (a Bekkero litera D insignita) eadem praebent ac Venetus, sed insuper haec: *τὴν δὲ πόλιν Σπάρτην* (hucusque Venetus A). *ἕτεροι δὲ καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως τὸ μέν τι Λακεδαίμονα τὸ δὲ Σπάρτην καλοῦσιν.* Eadem haec fuerunt sine dubio in Veneti quoque archetypo, sed librarius Veneti ipsius a priore *Σπάρτην* ad alterum aberravit, mediis errore omissis. Iam videmus quam ridiculi fiamus, si vel optimos codices serviliter sequimur.

2) Cfr. Scholia ad β 52 et 133.

libi Homerus Icarium Spartae habitare dixit et simultas Penelopen inter eiusque parentes intercessisse videtur. ὅθεν — nam haec aperte cum antecedentibus cohaerent — καὶ ἄλλη λύσις γίνεται πρὸς τοὺς ἀποροῦντας διὰ τί πρὸς τοὺς γονέας οὐκ ἀποστέλλει τοὺς ἑαυτῆς ἡ Πηνελόπη εἰς βοήθειαν, ὅτε ὁ παῖς ἐκινδύνευσεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Λαέρτην βούλεται ἀποστεῖλαι. Nempe φαίνεται ἠλλοτριωμένη τοῖς γονεῦσιν ὡς ἀναγκάζουσι γήμασθαι. Apparet hoc cum ex aliis versibus, tum ex iis quae Telemachus ad procos dicit. αὐτὸς μὲν γὰρ (Telemachus) Πηνελόπην μὴ βουλομένην καταλιπεῖν τοῦ ἀνδρὸς τὸν οἶκον ἀναγκάζειν οὐκ εὐπρεπὲς ἡγεῖτο. πάντως οὖν κατὰ τὴν προαίρεσιν τῆς Πηνελόπης ἀνῆψε τοῦ γάμου τὸ τέλος. Ultima me diu multumque torserunt. Lucem attulit Ludwichii collatio, — ex solo enim T prodierunt, — quae duas dedit varias lectiones, alteram nullius pretii, alteram quantivis. Codex habet ἀνῆψαν, quod nauci non est, estque merus error scribae siglam veterem male explentis. Sed idem codex pro κατά habet εἰς, ex quo iam lux affulgere coepit. πάντως — nam ita et codex sed compendiose scriptum, non πάντα, ut opinabatur Dindorfius, — οὖν εἰς τὴν προαίρεσιν τῆς Πηνελόπης ἀνῆψε τοῦ γάμου τὸ τέλος, nuptias ad Penelopes voluntatem quodammodo suspendit, id est, eius libidini permisit, utrum nuptiae fierent necne. Respicit locos Homericos, quales v. c. sunt (α 275, 276):

μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο.

Neque in antecedentibus admodum mihi placet ἐξήρτηται in his: ἐξήρτηται (ὁ Ἰκάριος) ἀπὸ τῆς τοῦ Τηλεμάχου προσηκούσης μνήμης τοῦ τε Ὀδυσσέως καὶ τῆς Πηνελόπης, (p. 170, 3—4); ἐξαρτᾶσθαι enim significatione ea, ut sit *evelli*, *elabi*, incognitum mihi est ac contrario fere sensu usurpari dixeris. Quapropter scripserim: ἐξήρηται ἀπὸ τῆς -- προσηκούσης μνήμης.

δ, 9. Ad υἱέϊ est in Q: τρισυλλάβως. „υἱέϊ σῷ ἑπόμην". (Γ 174). Addit H post τρισυλλάβως, ὁμοίως (Praef. p. LI), recte si insuper ὡς addatur, ut totum sit: τρισυλλάβως, ὁμοίως (ὡς) „υἱέϊ σῷ ἑπόμην".

δ, 11. Διὰ τί δὲ Ἑλένη μόνην τὴν Ἑρμιόνην ἔτεκε; διότι τὸ πολλάκις τεκεῖν ἀλλοιοῖ τὸ κάλλος τῆς γυναικός. --- διὰ τοῦτο ἔτεκεν ἕν, ἵνα μακαρία λογίζηται καὶ ἵνα τὸ κάλλος ἔχῃ. (EQ.) Scripserat auctor: ἵνα μακαρία νομίζηται καὶ ἅμα τὸ κάλλος ἔχῃ. Digitum in haec intendisse satis sit.

δ, 16. γείτονες ἠδὲ ἔται: οἱ ἀστυγείτονες, οἱ ἐκτὸς μὲν ὄντες τῆς πόλεως πλησίον, ἔται δὲ οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, οἱ συνήθεις. Difficile dictu erit exputare, quid μέν sibi velit, — oppositum enim esse verbis ἔται δέ sermonis lex et ingenium vetat, — nisi scribatur: οἱ ἀστυγείτονες, οἱ ἐκτὸς μὲν ὄντες(,) τῆς (δὲ) πόλεως πλησίον, ἔται δὲ οἱ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως. Sequitur in EQ: ἐκ τοῦ ἔθος ἔθης καὶ ἔτης. ἔται ψιλῶς, ἵν' ᾖ οἱ πολῖται. Utriusque partis, et explicativae et etymologicae, laciniae tantum leguntur in T (V): γείτονες μὲν νῦν οἱ ἀστυγείτονες, ἔται δὲ ψιλῶς, ἵν' ᾖ οἱ πολῖται. (App. p. 755.) Sed cur ψιλῶς, id est, cum spiritu leni, vocabulum proferendum docet? An ut caveat, ne ἕται scilicet Graecum putemus? Respondebunt Etymologi. Nempe ab eodem ἔθος etiam ἑταῖρος ducebant. Παρὰ τὸ ἔθος ἐθαῖος, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ ἐθαῖρος, καὶ τροπῇ τοῦ θ εἰς τ ἑταῖρος. Ita Etymologus Gudianus, nec multum aliter Magnus, ubi de voce ἑταῖρος agunt; uterque haud ignobilem auctorem secutus, Herodianum ad Z 239 praeter alia sic disputantem: ὁ Ἀσκαλωνίτης ψιλοῖ (sc. τὸ ἔται) ἐφ' οὗ ἂν τάσσηται, φησί, σημαινομένου· πολλὰ γὰρ ἡ λέξις σημαίνει. εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἑταίρων, φησί, πάλιν ψιλωτέον, ἐπεὶ συγκοπὴ ἐγένετο. Itaque s. v. ἔτης Gudianum: ἔτης: ὁ πολίτης, ἀπὸ τοῦ ἔθους ἢ τῆς συνηθείας, ὅθεν καὶ ἕτερος παρήχθη, ὡς καὶ ξένος ὁ ἐκ (ἐκτὸς habet s. v. ξένος) τῆς ἑνότητος ὤν, bellissime, ut apparet, pro ἑταῖρος.

δ, 22. ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεύς,
ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.

De Eteonei genere scholia dissentire videntur. Primum breviter M: ὁ τοῦ Ἀλέκτορος τοῦ συμπενθεροῦ Μενελάου ἀδελφός. Sequitur in eodem codice scholion explicatius: κρείων, ὁ ἐξέχων καὶ διάκριτος ἐν θεράπουσιν. --- Φερεκύδης δὲ ἱστορεῖ οὕτως· Ἀργεῖος δὲ ὁ Πέλοπος ἔρχεται παρ' Ἀμύκλαν εἰς Ἀμύκλας, καὶ γαμεῖ

τοῦ Ἀμύκλα θυγατέρα Ἡγησάνδραν. ἐκ τούτου δὲ γίνεται Ἀλέκτωρ. ἔστι γὰρ ἀδελφὸς τούτου καὶ βοηθὸς Ἐτεωνεύς. συγγενὴς οὖν Μενελάου Ἐτεωνεύς καὶ θεράπων αὐτοῦ, ὡς Ἀχιλλέως Πάτροκλος. κρείων δὲ ὁ ἄλλων μὲν βασιλεύς, Μενελάου δὲ δεύτερος. Tollam primum minuta quaedam vitia, deinde de re ipsa erit videndum. In M est γαμεῖ τοῦ μύκλα θυγατέρα, unde non cum Dindorfio efficiendum est quod supra legitur, sed γαμεῖ τὴν Ἀμύκλα θυγατέρα, ut Graeci omnes omnium temporum solent. Ου enim syllaba ad nomen pertinet, ex α male lecto nata. Mox pro ἔστι γάρ Dindorfius iure requirit ἔστι δὲ, quorum frequens in nostris confusio est. Sic v. c. supra ad vs 12 in Megapenthis genealogia, qui Menelao ἐκ δούλης natus dicitur, quaesitum est utrum δούλη nomen proprium sit an appellativum. οἱ μὲν κύριον τὸ Δούλης, οἱ δὲ Τηριδάης. Τηριδάη γὰρ τὸ κύριον αὐτῆς ὄνομα. (MQTV), quo loco pro necessario γὰρ MT praebent δέ. [1]) Tandem pro ἄλλων μὲν βασιλεὺς praetulerim ἄλλως. Sed haec, ut dixi, minuta sunt; illud nunc praecipue quaerendum videtur, utrum ex grammaticorum ac mythographorum mente Eteoneus *frater* fuerit Alectoris an *fratris filius*. Atqui frater diserte dicitur, ὁ τοῦ Ἀλέκτορος ἀδελφός. Sunt tamen haud pauca, quae huic rationi refragentur. Ac primum quidem nec sane levissimum: Eteoneus apud Homerum audit *Boëthoi* filius. Οὐ μὲν νήπιος ἦσθα, Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ || τὸ πρίν. (vs 31.) Itaque et Alector *Boëthoi* filius sit necesse est, siquidem fratres sunt. Verum hic Argeo patre prognatus dicitur. At fortasse uterque Boëthum avum habuerit. Ne hoc quidem potest, nam et hic et supra ad vs. 10 Alector Argeum patrem habet, Argeus Pelopem, quam rem veteres mythographos nunc repente fugisse non admodum est veri simile. Deinde consideremus haec scholii verba: τούτου (Argei) δὲ γίνεται Ἀλέκτωρ. ἔστι γὰρ (immo δὲ, ut vidimus) ἀδελφὸς τούτου καὶ βοηθὸς Ἐτεωνεύς. Respici Homericum Βοηθοΐδη certum est, sed cur ex

---

1) Nihil hac confusione frequentius. Ita etiam v. c. ad γ 139 (p. 132, 24): οἱ γὰρ ἦλθον Q, οἱ δ' ἦλθον T. (App. p. 746.) — γ 267 (p. 143, 7): συμπαρῆν γὰρ αὐτῇ καὶ ᾠδός MQV, συμπαρῆν δὲ αὐτῇ κ. ἀοιδός T. (App. p. 749). — γ 341 (p. 154, 6): ἔστι γὰρ πάτριον ἔθος Ἰώνων HQR, δὲ M. (Cfr. Observatt. p. 49) caet.

patronymico appellativum factum sit, et cur tandem Eteoneus Alectoris frater et *adiutor* dicatur, tenebricosum. Porro cum Homericorum heroum θεράποντες iuniores cogitentur, quales et medio aevo fuisse postea traditum est, idque inprimis de Eteoneo ipso innuatur, — οὐ μὲν νήπιος ἦσθα — — τὸ πρίν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις, — non facile Alectoris frater esse potest iam natu maioris, utpote cuius filia Menelai filio nubit. Tandem observandum est partem huius scholii priorem, inde ab κρείων ὁ ἐξέχων usque ad θυγατέρα Ἡγησάνδραν (p. 174, 8—12) etiam legi in BHQ partimque in T cum aliqua lectionis varietate, quae tamen nullius momenti est, sed omnia alia tradi videri in ultimis, ἐκ τούτου δὲ γίνεται — — βοηθὸς Ἐτεωνεύς (l. 12, 13), pro quibus BHQ praebent: τοῦδε (i. e. Ἀργείου) γράφεται γελανίων (μελανίων H) καὶ ἠλεκτρύων καὶ βοηθός. τούτου Ἐτεωνεύς. Quae facilem admittunt ac certissimam correctionem hancce: τοῦδε γίνεται Μελανίων καὶ Ἀλεκτρύων (videtur etiam in nomine proprio Ἀλεκτρύων — hoc accentu? — alternare cum Ἀλέκτωρ) καὶ Βοηθός (potius Βοηθόος, quod Buttmannus monuit). τούτου (δὲ ins. etiam Buttmanno auctore) Ἐτεωνεύς. Ex his omnibus argumentis colligo etiam auctorem amplioris scholii, quod Codex M nobis servavit, scripsisse: ἐκ τούτου δὲ γίνεται Ἀλέκτωρ. ἔστι δὲ ἀδελφὸς τούτου καὶ Βοηθός (sive Βοηθόος)· ἐκ τούτου δὲ (ins. haec, quae casu satis noto excidises videntur) Ἐτεωνεύς, ut et cum caeteris omnibus et cum Homero redeat in gratiam. Verum quid faciamus breviore scholio ex M: ὁ τοῦ Ἀλέκτορος τοῦ συμπενθεροῦ Μενελάου ἀδελφός? Aut ἀδελφὸς mutandum est in ἀδελφιδοῦς, — quemadmodum θ 344 in narratione adulterii Martis et Veneris ad verba οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε scholion est in E: διὰ τί Ποσειδῶν οὐκ ἐγέλα; ἐπειδὴ ἀδελφὸς ἦν τοῦ Ἄρεος, οὐκ ἐνεδέχετο γελᾶν ἐπὶ τῇ δεσμήσει τοῦ ἀδελφοῦ, ubi si correxeris: ἐπειδὴ ἀδελφὸς ἦν τοῦ Διός, οὐκ ἐνεδέχετο γελᾶν ἐπὶ τῇ δεσμήσει τοῦ ἀδελφιδοῦ vel sic satis inepte excogitata ratio erit, — aut, quod potius existimem, scholiastes nescio quis uberiora quae statim sequuntur sic oscitanter contraxit, ut cum ἀδελφός in eo legeretur id ad Eteoneum, non ad huius patrem, retulerit. Fortasse in scholio quoque modo memorato ad θ 344 verius iudicabimus, si erro-

rem immanem, quo Neptunum Martis *fratrem* habuit, non scribis sed ipsius stupori imputamus etiam vulgatissima mythologica nescientis.

ϑ, 26. Post scholion ex M (p. 175, 2) ad τῶδε, de quo mox disputabitur, in adnotatione Dindorfius posuit haec: „pars huius scholii est in B. τὸ τῶδε δεικτικόν ἐστι καὶ δηλοῖ τὴν ἐγγύτητα αὐτῶν. Post hoc scholion in M sequuntur verba, τὴν ἀγαθοῦ καταφθιμένοιο λιπέσθαι (γ 196.) ἐλλειπτικῶς ἐνοήσαμεν τὸ ἀλλὰ παῖδα ἀγαθόν. Quae non *intelligo*". Unde haec et cur huc irrepserint, certo dicere nequeo, etsi id non raro est factum, ut scholia tanquam de caelo delapsa ibi compareant, ubi nihil habent quod faciant [1]), et fieri potest ut adscripta fuerint ad sequentia (vs. 27): γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔικτον, at nihil est facilius quam ea adventicia et emendare et intellegere, ubi unum observavero. Nempe Dindorfius haec sic edidit, primum in textu, τῶδε: παροξυτονητέον, ἵνα νοηθῇ δυϊκόν. Ἄλλως. τὸ τῶδε ἐγκλιτέον. δεικτικὸν δὲ ὂν δηλοῖ τὴν ἐγγύτητα αὐτῶν, tum in adnotatione infra textum, τὴν ἀγαθοῦ κτλ., quae supra descripsi. At in codice res multo aliter se habet. Lemma deësse videtur, scholion ita incipit: παροξυτονητέον ἵνα νοηθῇ δυϊκόν. ἄλλως τὸ τῶδε ἐγκλιτέον. δεικτικὸν δὲ ὂν δηλοῖ (per compendium scriptum) τὴν ἀγαθοῦ καταφθιμένοιο λιπέσθαι ἐλλειπτικῶς ἐνοήσαμεν τὸ ἀλλὰ παῖδα ἀγαθόν. Igitur duo scholia male coaluerunt, ac τὴν non iam pertinet ad ἀγαθοῦ κτλ. sed ad superiora, omissis verbis ἐγγύτητα αὐτῶν, quae Dindorfius supplevit — an ex B? — lectore non monito; itaque articulus τὴν nunc nos iam morari non debebit. Hoc igitur remoto caetera scholii adventicii sponte hanc formam induunt: (ἐν τῷ) „ἀγαθὸν (καὶ παῖδα) καταφθιμένοιο λιπέσθαι" — sunt verba Nestoris ad Telemachum, γ 196 — ἐλλειπτικῶς ἐννοήσομεν τό· ἀλλὰ παῖδα ἀγαθόν. Iam ipse, spero, Dindorfius mihi dabit, ea hic fortasse aliena esse mi-

1) Notavit hoc aliquoties fieri Buttmannus, i. a. ad ζ 103 (p. 302, 25—303, 8), quo in PQ irrepserunt quae ad ι 51 pertinent suoque loco in Q ordine repetuntur. Idem quoque factum in Porphyrii quaestione ad δ 52 (διὰ τί τ. ἀνθρώπους πρὶν φαγεῖν ποιεῖ τὰς χεῖρας ἀπονίζεσθαι κτλ.), cuius pars in T pessime ad γ 392 reiecta est.

nimique pretii, at neque emendatu neque intellectu admodum difficilia.

Multo maior difficultas latet, quamquam primo obtutu non ita esse videtur, in verbis legitimi ad nostrum locum scholii: τὸ τῶδε ἐγκλιτέον. Nam sive ἐγκλιτέον propria significatione sumas accentum suum in antecedens vocabulum reiiciendi, sive hic valeat, quod saepe apud grammaticos veteres valet, accentum acutum ultimae syllabae inclinari ut gravis fiat, neutro sensu ἐγκλιτέον hic de vocabulo τῶδε verum esse potest. Nam quis scribendum ducat: ξείνω δή τινέ τωδε? quis δή τινε τωδὲ? Et cuinam haec accepta referimus? Ex Herodiani doctrina certe non fluxerunt. Habemus Herodiani disertum testimonium Θ 109: παροξύνεται τὸ τῶδε παραλόγως· ἀληθὲς γὰρ ὡς ὅτι τὰ διὰ τοῦ δε ἐπεκτεταμένα, εἰ ἔχοι πρὸ τέλους φύσει μακράν, προπερισπᾶται. ὅπερ ὤφειλε κἀπὶ τοῦ „τῶδε δὲ νῶϊ" εἶναι, ἀλλ' ὅμως πάλιν ἐπεκράτει καὶ ἐπὶ τούτου πρὸ τέλους ἡ ὀξεῖα. ταῦτα ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ Z, ὅπου περὶ τοῦ „ἰῷ" διαλαμβάνει. Significatur Z 422, ubi nunc — iam Lehrsio monente — observationis de accentu vocis τῶδε nec vola nec vestigium est, quod cum plurimis aliis documento esse potest, quam vehementer decurtatis Herodiani ad Iliadem reliquiis utamur. Nihilo explicatiora habemus Λ 432 ad τοιώδ' ἄνδρε κατακτείνας: ἔφαμεν τὴν διὰ τοῦ δε ἐπέκτασιν προπερισπᾶσθαι, εἰ ἔχοι πρὸ τέλους φύσει μακράν· διὸ σημειούμεθα τὸ „τῶδε δὲ νῶϊ" (Θ 109) παροξυνόμενον. [1]) Eandem regulam tradit Apollonius περὶ ἐπιρρημάτων p. 591 Bekk. [2]) Causa cur τῶδε, τοιῶδε, simm. excipiantur, in reliquiis Herodianeis ad Iliadem et Odysseam quantum scio nusquam traditur; tradidit Choeroboscus in commentario ad caput περὶ τῶν ἐν ταῖς πτώσεσι τόνων in Theodosii Canonibus. Hic igitur ita: πᾶσα φύσει μακρὰ πρὸ μιᾶς

1) Cod. τῶδε δ' ἐνόει, quod correxit Lehrsius, et ad Herodian. l. l. et in Quaestt. Epp. p. 133.

2) De adverbio ὧδε disputans: σημαίνοντος οὖν τοῦ ὥς ἐπιρρήματος τὸ οὕτως, εἴη ἂν ἡ προκειμένη παραγωγὴ κατὰ τὸ αὐτὸ δηλούμενον ἐν τῷ ὧδε, ἀναγκαίως προπερισπωμένη, ἐπεὶ ἡ φύσει μακρὰ ἐν τῇ τοιαύτῃ παραγωγῇ περισπωμένην ἀναδέχεται.

συλλαβῆς βραχείας, ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸν τόνον, ἐν ἑνὶ μέρει λόγου, κοινολεκτουμένη, μὴ ἐπεκτεινομένη διὰ τοῦ χ καὶ τοῦ ι ἢ διὰ τοῦ θ καὶ ε ἢ διὰ τοῦ δ καὶ ε ἐν τοῖς δυϊκοῖς, περισπωμένην δέχεται. (Bekk. Anecdd. III p. 1235.) Haec regula est. Sequitur expositio exceptionum, quarum haec ad nos pertinet: πρόσκειται δέ· „μὴ ἐπεκτεινομένη διὰ τοῦ θ (immo Δ) καὶ τοῦ ε ἐν τοῖς δυϊκοῖς" διὰ τὸ τοιώδε καὶ τοσώδε δυϊκά· ταῦτα γὰρ παροξύνονται καὶ οὐ προπερισπῶνται διὰ τὸν χαρακτῆρα τῶν δυϊκῶν· τὸ γὰρ ω ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἀποστρέφεται τὴν περισπωμένην τάσιν, οἷον τὼ σοφώ, τὼ καλώ, τὼ ἀγαθώ. ἐπεὶ οὖν τὸ τοιώδε καὶ τοσώδε ἐπέκτασιν ἔχουσι τῆς δε συλλαβῆς, τούτου χάριν, ὡς σχεδὸν ἐν τῇ τελευταίᾳ συλλαβῇ ἔχοντα τὸ ω, ἀποστρέφονται τὴν περισπωμένην τάσιν. (p. 1236), eademque brevius repetuntur p. 1248 eadem adiecta exceptione: ἡ δὲ εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν γενομένη κατ' ἐπέκτασιν, οἷον τώδε οἱ ἄνθρωποι (sic?), οὐ προπερισπᾶται ἀλλὰ παροξύνεται. [1]) Herodianus igitur, quique eius sectam secuti sunt, — Choeroboscum enim prae caeteris, ut solet, Herodianum exscripsisse etiam Lehrsii sententia est, — docuerunt quod e re est: in duali exceptionem admitti debere communis regulae de accentu paragogicae syllabae δε, quae regula τοιῶδε, τοσῶδε, τῶδε postularet. Quod si ita est, ut est sine dubio, quid faciamus his, a quibus exorsi sumus? Emendemus, censeo, τὸ δε ἐγκλιτέον, ut τὸ [τώ]δε ex dittographia natum sit hic admodum proclivi atque excusabili, ac notam sic explicuerim. Erant qui γε et δε in ἔγωγε, τοιόςδε, ὅδε caet. non cum Apollonio, Herodiano, Tyrannione syllabam paragogicen existimarent sed particulam restrictivam γέ et adversativam δέ, superflue et otiose — metri sine dubio causa — adhaerentes. Ita iudicabant Ω 15: ἀλλ' ὅγε ἐπεὶ ζεύξειεν, – – – Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο, (ὅτι περισσὸς ὁ δέ. Ven. A.); ita, quod magis ad nostra accedit Γ 157, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικί, ubi in Veneto A breviter est ἕν ἐστι, διὸ περισπαστέον τὸ τοιῇδε, quo loco Lehrsius cum Bekkero προπερισπαστέον legunt, quod Dindorfius vel invito codice sequi debuerat. Haec igitur Herodianea doctrina

1) Vitio ei quod in textu notatur simillimo scribitur in iis quae vocem παροξύνεται excipiunt: διὰ τὸ [τὸ] ω τὸ ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἀποστρέφεσθαι τὴν περισπωμένην τάσιν.

est, nec monuisset, nisi fuissent qui τοίῃ δ' ἀμφὶ probarent. [1]) Multo etiam disertius eadem habemus in scholio ad δ 665, quod leviter corruptum eadem opera restituemus. Loquitur Antinous de Telemacho:

ἐκ τοσσῶνδ' ἀέκητι νέος παῖς οἴχεται αὔτως,
νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους. [2])

Ad haec PQ Scholion hoc servaverunt: οἱ πλείους ὡς δύο μέρη τοῦ λόγου ἀνέγνωσαν ἐν δυσὶν ὀξείαις (igitur τόσσων δέ) ὡς τὸ „τοίῃ δ' ἀμφὶ γυναικί." (Γ, 175) ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης περισπωμένως κατ' ἐπίτασιν. Uterque codex ἐπίστασιν praebet, ἐπίτασιν Buttmanno debetur. [3]) Sed nunc quidem Buttmannus aperte fallitur. Nam nullam in τοσσῶνδε deprehendo *intensionem*, *extensionem* agnosco per paragogicam syllabam δε, itaque ex codicum felici vitio sponte nascitur: ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης προπερισπωμένως κατ' ἐπέκτασιν. Nempe maiusculis literis scriptum ЄΠЄΙCΤΑCΙΝ imperite transscriptum est. Quod προπερισπωμένως dedi, id et ex rei natura sponte sequitur et probabit ipse Palatinus, praeter iustum scholion inter versus habens: διχῶς, τόσσων δέ, καί, τοσσῶνδε. Scholion ex Herodiano esse excerptum, nemo harum quaestionum peritus in dubium vocabit. Videmus itaque Ptolemaeum τοσσῶνδε probasse, adstipulante Herodiano, quibus ἕν ἐστι, contra plurimi (οἱ πλείους) — vulgus sine dubio grammaticorum veterum — ὡς δύο μέρη τοῦ λόγου ἀνέγνωσαν ἐν δυσὶν ὀξείαις. His itaque δέ nihil aliud esse poterat quam adversativa particula, sed pleonastice posita ut mere expletiva esset. Idem nostro loco de τώδε indicari credo: legisse Herodianum τώδε, legisse alios τὼ δέ. Quoniam autem sequioribus grammaticis adversativum δέ encliticum fere est, — quod monuit Lehrsius in Quaestt. Epicis p. 101, 102, — hinc aliquem horum adnotasse puto, quod

1) Unicum nunc huius rei *disertum* testimonium superest in Scholio Victoriano ad Ω 15: περισσὸς ὁ δέ, καὶ χωρίς τινος ἐμφάσεως κείμενος, ὥστε καὶ ἐν τῷ „τοίῃ δ' ἀμφὶ γυναικί" οὐ δεῖ προπερισπᾶν τὸ τοίῃ δέ.

2) Plurimae recentiorum editionum ἐκ τόσσων δ'. Larochius unus, quod sciam, Herodiano obtemperavit.

3) Dindorfio auctore pono, qui id ex Indice Buttmanniano effecisse videtur, nam neque in huius textu neque in Addendis aliquid super hac re admonitum reperio.

mihi restituendum visum est, *τὸ δέ ἐγκλιτέον*, et sic probasse scripturam *τώ δε*. Totius disputationis summa igitur haec est. *Tria* scholía habemus in M, sed paulo confusa et sic dispescenda. Primum Herodiani sententiam breviter exponit. *τῶδε: παροξυτονητέον, ἵνα νοηθῇ δυϊκόν.* Alterum ex sententia adversariorum dictum est: *τὸ δέ ἐγκλιτέον.* Tertium exegeticum est, ita supplendum: (*τὸ τῶδε*) *δεικτικὸν ὂν δηλοῖ τὴν* (*ἐγγύτητα αὐτῶν*.) Secundum et tertium est etiam in H (Praef. p. LI) — an ibi quoque *τὸ τῶδε ἐγκλ.* scriptum? — omisso tamen *δὲ* post *δεικτικόν*, unde suspicio nostra confirmatur, cum semel *τὸ δέ* in *τὸ τῶδε* abiisset, *τὸ τῶδε* ante *δεικτικὸν* ut supervacuum esse omissum, eamque notam per particulam *δέ* cum antecedentibus *perperam* connexam. Solum tertium, ut vidimus, est etiam in B. Haec mea sententia est de re in summa brevitate difficillima.

Si quid novisti rectius istis,
Candidus imperti; si non, his utere mecum.

Quod autem tertium sive exegeticum Scholion in M loco non suo positum esse modo dicebam, de ea re nunc agamus. Nempe cum prosodicis istis, quibus adiungitur, nihil habet commune, at arcte connectendum erat cum iis, quae notae de accentu vocis *τῶδε* in M praecedunt ac praeterea etiam in HQ comparent. Lemmati enim *ξείνω δή τινε* in his tribus codicibus (HMQ) adscripta haec sunt: *μόνῳ τῷ Μενελάῳ περὶ ξένων εἰσαγγέλλεται διὰ τὸ ἠδικῆσθαι ὑπὸ ξένου.* Eadem habent V, sed ordine paulum mutato, duobus quoque scribendi erroribus deformata, quorum uterque pervulgatus, *περὶ ξένῳ* pro *ξένων*, et *διὰ τὸ βεβουλεῦσθαι* pro *ἐπιβεβουλεῦσθαι*. His igitur adiungenda illa: (*τὸ δὲ τῶδε*) *δεικτικὸν ὂν δηλοῖ τὴν ἐγγύτητα αὐτῶν.* Ne res per se perspicua auctoritate careat, adscribam quae T praebet in Appendicem reiecta p. 755. *Ξείνω δή τινε τῶδε: εἰσαγγέλλεται μόνω παρὰ ξένω Μενελάου* (sic) *διὰ τὸ προβεβουλεῦσθαι ὑπὸ ξένου.* [*ἢ ὅτι εἰσαγγέλλεται διὰ τὸ ἠδικῆσθαι παρὰ ξένου.*] *τὸ δὲ τῶδε δεικτικὸν δηλοῦν τὴν ἐγγύτητα αὐτῶν: — ἄλλως. ἀντὶ τοῦ πρὸς ἄλλων.* Abstersis foedissimis scribendi maculis (*μόνω παρὰ ξένω Μενελάου* pro *μόνῳ περὶ ξένων Μενελάῳ*, mox *προβεβ.* pro *ἐπιβεβουλεῦσθαι*, tum *δεικτικὸν δηλοῦν* pro *δεικτικὸν* (*ὂν*) *δηλοῖ*), exclusis simul *ἢ ὅτι - - παρὰ ξένου* ex mera dittographia

natis, res quam dicebam iam satis etiam ab auctoritate munita erit. Post *αὐτῶν* in T recte est signum Scholii finiti: caetera enim novum iustum Scholion conficient, ubi correxerimus *ἄλλον: ἀντὶ τοῦ, πρὸς ἄλλον*. Et prorsus sic V, nec multum aliter B: *λείπει ἡ εἰς, ἵν' ᾖ εἰς ἄλλον*, nisi quod in his notula (an Aristonici?) suo loco legitur. Pertinet enim non iam ad versum 26, sed ad vs. 29: *ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν, ὅς κε φιλήσῃ.*

δ, 33. Menelaus ad Eteoneum:

ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴ κέ ποθι Ζεύς
ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λύ' ἵππους
ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.

Horum haec est paraphrasis in Q: *τὸ ἑξῆς οὕτως· εἰ μὲν δὴ ἡμεῖς πολλῶν ἀγαθῶν ἐμπλησθέντες παρὰ ἀλλοδαπῶν ἀνθρώπων ἐνταῦθα παρεγενόμεθα, ὀφείλομεν πάντως τοῖς ξένοις ὁμοίως ποιεῖν. ἀλλὰ θᾶττον λύε* (l. *λῦε*) *τοὺς ἵππους, αὐτοὺς δ' εἰσάγαγε εὐωχηθῆναι, ὅπως διὰ τούτου ὁ Ζεὺς τῆς μελλούσης ταλαιπωρίας ἡμᾶς ἐκλυτρώσηται, καὶ μὴ τοῖς παρεληλυθόσιν ἴσα παθεῖν συγχωρήσειεν.* In his primum tralaticio mendo perversum est *διὰ τούτου*, pro quo *διὰ τοῦτο* rescribendum est. Deinde, qui *ὅπως - - ἐκλυτρώσηται* dedit, eundem *καὶ μὴ τ. παρεληλυθόσιν ἴσα παθεῖν συγχωρήσῃ* dedisse, admodum est veri simile. Sed maxime advertendum est, qui hanc paraphrasin composuit, in suo Homero habuisse, non *ἦ μὲν δὴ νῶϊ*, sed *εἰ μὲν δή*, ac deinde post *ἱκόμεθ'*, ubi ex eius sententia protasis conditionalis finitur, *ἀποσιώπησιν* statuisse, quam in paraphrasi ita explevit: *ὀφείλομεν πάντως τοῖς ξένοις ὁμοίως ποιεῖν.*

δ, 35. *ἐξοπίσω περ παύσῃ* (*ὀϊζύος* add.): „huic lemmati Maius ex Q adscripsit haec, *διὰ τὴν πλάνην, εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἡμᾶς ἐκλυτρώσηται τῆς μελλούσης ταλαιπωρίας.* Quae ex scholio ad vs. 33 repetita sunt." Haec Dindorfius. De postremis adsentior. Nemo enim non videt, *εἰς τὸ μετὰ - - - ταλαιπωρίας* fere eadem esse, paulo magis etiam ad verbum expressa, atque ea, quae supra ad vs. 33 exscripsimus. Sed quid est *διὰ τὴν πλάνην*? Non facile quis reperiet, quibusnam verbis Homericis interpretandis haec inserviant. Verum iterum duo scholia breviora

confusa sunt, ultimum ex antecedente paraphrasi inutiliter repetitum, alterum ad praescriptum lemma versus 35 revera respondens, modo sic corrigatur: *δηλοῖ τὴν πλάνην*. Respicit scholiasta vocem *δϊζύος*, ut patet ex iis, quae ad idem lemma explicatius in HM adscripta sunt: *δαιμονίως ἐξέφηνε τὴν γεγονυῖαν αὐτῷ πλάνην διὰ μιᾶς λέξεως*, quae *λέξις* non alia esse potest quam *δϊζύς*.

δ, 37. *κέκλετο δ' ἄλλους: ἐπεὶ ὑπερέχων τῶν ἄλλων θεραπόντων ἦν, προστάσσει τοὺς λοιποὺς συνελθεῖν πρὸς τὸ λῦσαι τοὺς ἵππους*. (E) Credam *προστάσσει τοῖς λοιποῖς* rectius esse.

δ, 42. *πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα: τοὺς ἀντικρὺ τόπους τῆς εἰσόδου ἐνώπια καλεῖ ὁ ποιητής· τοὺς φωτιζομένους ὑφ' ἡλίου [τόπους] ἢ [τῆς] σελήνης*. Sic BEQT; priora *τοὺς ἀντικρὺ — — ποιητής* in E vel bis idque eodem modo scripta sunt. *Τόπους* igitur cum in omnibus codicibus sit, non mutandum videtur, etsi multo accuratius esset *τοίχους*, quod Scholia Iliaca Θ 435, N 261, praeterea Etymologicum Magnum et Hesychius habent. Sed expungendum certe secundum *τόπους* ex mera repetitione ortum, neque magis retinendum inconcinnum *τῆς*, quod omittit T, tum reliqua coniungenda in hunc modum: *τοὺς ἀντικρὺ τόπους (τοίχους?) τῆς εἰσόδου ἐνώπια καλεῖ ὁ ποιητής, ὡς φωτιζομένους ὑφ' ἡλίου ἢ σελήνης*. Ultima pertinent ad explicandum epitheton *παμφανόωντα*, quod alii aliter intellegebant. Nonnulli: *διὰ τὸ φωτίζεσθαι ὑπὸ τῶν θυρῶν*, alii: *οὗτοι γὰρ μόνοι φαίνονται τοῖς παριοῦσιν*, alii denique: *δι' ὧν τὸ φῶς εἰσέρχεται*.

δ, 44. Telemachus et Pisistratus circumspectant admirabundi Menelai aedes. *Ἔοικεν, ὡς δείκνυσιν αὐτοὺς ἀπαιδεύτους ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ ἵστασθαι καὶ βλέπειν τὰ τῆς οἰκίας καλλωπίσματα, καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἄπειροι ἦσαν· ἀλλὰ τέως πρὶν φανῆναι τῷ Μενελάῳ*. (male Dindorfius Struvio auctore *τὸν Μενέλαον*.) *ὥστε εἰ πρὸ τοῦ φανῆναι ἀνέβλεπον τὸ κάλλος τοῦ δόμου καὶ ἠσχολοῦντο ἐκεῖνο θαυμάζοντες, οὐ καινόν*. (E.) Ut haec cohaereant, primum post *καλλωπίσματα* inserendum est *ὧν: ἀπὸ τοῦ — — βλέπειν τὰ τῆς οἰκίας καλλωπίσματα, (ὧν) καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἄπειροι ἦσαν*. Tum duabus in vocibus vitiosa recentiorum Graecorum consuetudo loquendi no-

tanda. Nam non est scribae error illud *ἔοικεν ὡς δείκνυσιν*, sed auctoris, quicunque tandem fuit, sic veterem probamque dictionem *ἔοικε δεικνύναι* corrumpentis. Idem fere habemus ex eodem codice ad δ 607 in consimili verbo *δοκεῖ: ἵνα γὰρ* — etiam hic *δὲ* praeferendum esse locum inspicienti patebit — *μὴ δόξῃ ὅτι τὴν πατρίδα ὑβρίζει, καὶ τὰς ἄλλας τοιαύτας φησίν*. Neque magis vetere more adhibitum est *οὐ καινόν*, ut significet: *nihil mirum*, quemadmodum eadem significatione *καὶ τὸ καινότατον* Luciano inprimis in deliciis est.

δ, 52. Post longum intervallum nunc cum Porphyrio ipso nobis res est. Ad *χέρνιβα δ' ἀμφίπολος* in HQR longiuscula adscripta est Porphyrii disputatio ita incipiens: *διὰ τί πρὸ μὲν τοῦ δείπνου ἐνίπτοντο, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον οὐκέτι, ἐρρήθη μὲν ἤδη καὶ ἐν ἄλλοις, ῥητέον δὲ καὶ τοῦτο*. Leve est nec tamen plane praetermittendum, *καὶ ἐν ἄλλοις* in nullo codice comparere. *Καὶ ἄλλοις* habet Q, *καὶ ἄλλῃ* H *καὶ ἄλλως* R. Mihi in his latere videtur Attica crasis, ne sequioribus quidem incognita, *ἐρρήθη μὲν ἤδη κἀν ἄλλοις*. Quod Porphyrius hic profitetur, se alibi quoque hac de re egisse verum est; cum nostris enim coniungenda sunt quae leguntur brevissima ad α 138 ex EHMQ, ampliora ex T in App. p. 752, in hoc quidem codice loco non aptissimo γ 392 adscripta, [1]) ut patet ex scholio Veneti B ad A 449,

---

1) Quae ex T prodierunt, quorum initium neque in Veneto comparet neque in nostro scholio, edita sunt in hunc modum: *Διὰ τί τοὺς ἀνθρώπους πρὶν φαγεῖν ποιεῖ τὰς χεῖρας ἀπονίζεσθαι, τοὺς δὲ θεοὺς οὐδαμῶς; διὰ τί πρὸς δεῖπνον μὲν ἀπονίζονται, μετὰ δὲ τὸν δεῖπνον οὐδαμῶς; θεοὶ μὲν οὐκ ἀπονίζονται· καθαροὶ μὲν γάρ. μετὰ τὸν δεῖπνον οὐ ποιεῖ ἀνθρώπους ἀπονίζεσθαι τὰς χεῖρας, ὅτι οὐδὲ ὄψοις τοιούτοις ἐχρῶντο ὥστε δεῖσθαι ἀπονίψεως, καὶ ὅτι παυσαμένου τοῦ δείπνου ἔσπενδον, μετὰ δὲ σπονδὰς οὐ χρὴ ἀπονίζεσθαι*. Sequitur in T signum scholii finiti. At in Veneto B haec et cum nostris coniuncta sunt et breviorem formam induxerunt: *διὰ τί δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον οὐ ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἀπονίπτοντας τὰς χεῖρας; ὅτι οὐδὲ ὄψοις τοιούτοις ἐχρῶντο ὥστε δεῖσθαι ἀπονίψεως, καὶ ὅτι παυόμενοι τοῦ δειπνεῖν ἔσπενδον· μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς οὐ δεῖ ἀπονίπτεσθαι. ῥητέον δὲ καὶ τοῦτο κτλ.* His partim iuvantibus scripturae errores Scholii Hamburgensis facilem inveniunt procurationem. Legendum enim in hoc: — — *τοὺς δὲ θεοὺς οὐδαμῶς; (καὶ) διὰ τί πρὸ δείπνου μὲν ἀπονίζονται, μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον οὐκέτι;* Sequiorum enim *ὁ δεῖπνος* a Porphyrio alienum existimo. Praeterea: *καθαροὶ [μὲν] γάρ*, et *μετὰ (δὲ) τὸ δεῖπνον οὐ ποιεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἀπονίζεσθαι*, denique *ὅτι παυσάμενοι τοῦ δείπνου ἔσπενδον*.

qui hoc Porphyrianum non tantum, ut solet, minus integrum exhibet, sed etiam, quod raro fit, aliquanto contractius. [1]) Conferre tamen potest ad aliquot Dindorfii correctiones confirmandas aliasque nonnullas proponendas. Scribebatur: ὥστε παρέκειτ' ἀεὶ τὰ χερόνιπτρα, ὅταν βούλοιντο νίψασθαι, ὥσπερ ἡ τράπεζα καὶ τὰ ἄλλα, ἄχρις ὅτου βούλοιντο αὐτοῖς. (p. 177 l. 24—26.) Correxit Dindorfius ὅτε pro ὅταν, et ad αὐτοῖς in fine adnotavit: „fortasse χρῆσθαι αὐτοῖς." Utrumque comprobavit Venetus B. Eiusdem opera alia quoque restituere conabimur in Scholio multorum praeconiis celebrato multorumque curas experto, quod tamen nondum plane perpurgatum legitur. Vitiosum est l. 18: τινῶν γὰρ τὰς ἀρχὰς μηνύσας, οὐκέτι τοῖς κατὰ μέσον ἐπέξεισι, συγχωρεῖ δ' ἡμῖν ὑπονοεῖν καὶ τὰ μεταξὺ οἷα γίνεται. Ultima συγχωρεῖ -- γίνεται, in quibus ὑπονοεῖν Cobeto deberi iam antea monui, a Veneto B plane ut vidimus absunt. Praeterea vitium alunt: οὐκέτι (R et Venet. οὐκ ἐπὶ) τοῖς κ. μ. ἐπέξεισι, pro quibus ex Veneto unum certe gratus accipio: οὐκέτι τὰ κατὰ μέσον (Ven. male μέρος) διέξεισι, quae verbi forma vel propterea commendatur, quod statim praecedit: οὐκέτι τὰ κατὰ μέρος ἐπεξιών. Idem codex aliam eiusmodi repetitionem tollit in sequentibus: οὕτως καὶ τοὺς Πυλίους (ποιήσας) ἐν τῷ κατάπλῳ τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον εὐωχουμένους οὐκέτι δεδήλωκεν ὅπως (ἐκ) τῆς ᾐόνος (ἀναστάντες) ἀπηλλάγησαν (quae uncinis inclusi desunt in Ven.)· καὶ τὴν Ἀθηνᾶν Μέντῃ ὁμοιωθεῖσαν καὶ τὸ δόρυ δοῦσαν τῷ Τηλεμάχῳ (sc. ποιήσας), οὐκέτι ὅπως τοῦτο ἀπιοῦσα ἀπέλαβεν ἐπεσημήνατο· ἐπεὶ καὶ τὸ τόξον εἰς κατασκοπὴν ἀπιόντι Μηριόνης δίδωσιν Ὀδυσσεῖ, ὅπως δὲ τοῦτο ἀπέδωκεν οὐκέτι ἐπεσημήνατο, διδοὺς τοῖς ἀκροαταῖς καθ' ἑαυτοὺς λογίζεσθαι τὰ ἀκόλουθα. (p. 178, l. 1—5.) Non facile credam Porphyrium variandae orationis studio cummaxime flagrantem, quod vel ex hac ipsa sententia apparet, — ὅπως -- ἀπέλαβεν et ὅπως -- ἀπέδωκεν, — tam brevi intervallo bis scripsisse ἐπεσημήνατο, quapropter iterum Venetum sequens in priore sententiae membro probaverim: οὐκέτι φησὶ πῶς τοῦτο ἀπιοῦσα ἀπέλαβεν, quae vel ob variatam verborum collocationem praeferri meren-

1) Nempe absunt a Veneto omnia inde a συγχωρεῖ δ' ἡμῖν usque ad καὶ λέβητι ὑποδεχομένῳ ταῦτα ἀργυρῷ. (p. 177 l. 19—24 Dind.)

tur. Haec igitur ex Veneto sananda. Sed alia sunt, in quibus nullus codex opem fert. Sicut in ea ipsa sententia, in qua nunc versamur, sine controversia perversum est τοῦτο in his verbis: ὅπως δὲ τοῦτο ἀπέδωκεν οὐκέτι ἐπεσημήνατο. Recte habet: ποιήσας τὴν Ἀθηνᾶν --- τὸ δόρυ δοῦσαν τῷ Τηλεμάχῳ, οὐκέτι φησὶ πῶς τοῦτο ἀπιοῦσα ἀπέλαβεν, non recte: τὸ τόξον --- Μηριόνης δίδωσιν Ὀδυσσεῖ, ὅπως δὲ τοῦτο ἀπέδωκεν οὐκέτι ἐπεσημήνατο. Ulixi enim reddendus arcus est, non, — quod, quamquam absurdum est, verba sic scripta unice declarant, — Merioni. Quapropter τοῦτο mutandum est in οὗτος: ὅπως δὲ οὗτος ἀπέδωκεν οὐκέτι ἐπεσημήνατο, quo facto et concinnitati orationis consulemus et sanae rationi. Sed multo gravius vitium est in antecedentibus hisce: ὥσπερ οὖν οὐδ' αἰρομένας τὰς τραπέζας ἐποίησεν οὐδὲ τὰ ἐκ τοῦ συμποσίου συναγόμενα, οὕτως οὐδὲ μεταξὺ νιπτομένους καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἐπινιπτομένους· ἐπεὶ καὶ τοῦτο οὐ δηλοῖ ἅπαξ τὸ νίψασθαι ἐκόμισεν, ἀλλ' ὅτι ἐκόμισε τὰ χερόνιπτρα ἐν προχόῳ χρυσέῃ καὶ λέβητι ὑποδεχομένῳ ταῦτα ἀργυρῷ. (p. 177, i. 20—24) Pervelim scire quid sit: Homerus οὐ δηλοῖ ἅπαξ τὸ νίψασθαι ἐκόμισεν, ἀλλ' ὅτι ἐκόμισε. Quis ἐκόμισε? Et quis capiat ἅπαξ sic positum, cum et οὐδ' ἅπαξ δηλοῖ dictum oporteret et sic prorsus supervacaneum sit? Si corrigimus: ἐπεὶ καὶ τοῦτο οὐ δηλοῖ ὁπόθεν τὸ νίψασθαι ἐκόμισαν, ἀλλ' ὅτι ἐκόμισαν τὰ χειρόνιπτρα ἐν προχόῳ χρυσέῃ, sententia, credo, paulo apertior erit ad intellegendum. Neque aliter paulo post: τοὺς Πυλίους ποιήσας --- εὐωχουμένους οὐκέτι δεδήλωκεν ὅπως --- ἀπηλλάγησαν. Ne nunc quidem haec Porphyriana persanata existimo, nam quae in ipso initio leguntur l. 14—17 ὅταν γὰρ λέγῃ — (λέγει Q) --- ἐπὶ τ. δ. λέγει gravi apud me lacunae suspicione premuntur; quam cum non habeam quomodo probabiliter suppleam, diutius his immorari nolo ulterius properans.

δ, 61. Interrogabo vos qui sitis, — Menelaus inquit, — δείπνου πασσαμένω. Observat interpres: τοῖς ὁδοιπορήσασι δείπνου δηλονότι γενομένου. (HMQ). Laborat verborum collocatio, et aut vestigia codicis Q — qui δεῖπνον τοῖς ὁδοιποροῦσι habet — secutis nobis δείπνου τ. ὁδοιπ. δηλονότι γενομένου scribendum erit, aut, quod multo concinnius mihi videtur, τοῖς ὁδοιπορήσασι δη-

λονότι δείπνου γενομένου. αὐτὸς γὰρ ἑξῆς φησι „δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα" κτλ.

δ, 69. Ἀφορμὴν παρέσχε τῷ Μενελάῳ ἀναγνωρισμοῦ καινοῦ. Missa enim simplici interrogatione et responsione, τὸ δὲ περιπέτειάν τινα εἶχεν, ἐκ τῆς Ὀδυσσέως μνήμης εἰς δάκρυα προπεσόντος τοῦ νέου, εἰς ὑποψίαν ἐμπεσεῖν ἀληθείας τὸν Μενέλαον. αὕτη τοίνυν τοῦ νεανίσκου ἡ ἔκπληξις καιρὸν παρέσχε τῷ Μενελάῳ τῶν λόγων. (MQ) Praestat αὐτὴ -- ἡ ἔκπληξις.

δ, 69. Ad eundem versum haec habemus ex E a grammatico recentissimo sive animadversa sive transscripta: μέλλει (Ὅμηρος) --- καὶ ἅμα καὶ τὴν Ἑλένην ἐγκωμιάσαι. ἐν γὰρ τῇ Ἰλιάδι οὐδὲν εἶπε τὸ τυχὸν περὶ αὐτῆς ἐπαινετήρια. Ultima corrupta esse quivis perspiciat. Dindorfius in adnotatione textui subiecta proposuit: „fort. οὐδὲν εἶπε τυχὸν —— ἐπαινετήριον." Potest vel lenius: ἐν γ. τ. Ἰλιάδι οὐδὲ — nam inter hoc et οὐδὲν frequens confusio est — εἶπε τὸ τυχὸν περὶ αὐτῆς ἐπαινετήριον.

δ, 72. Telemachus perspecto domus Menelai splendore in admirationem erumpit. Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή. Ad haec observatiunculam eiusmodi servaverunt HMQ: ἄνω εἰπὼν „οἱ δὲ ἰδόντες θαύμαζον κατὰ δῶμα" (vs. 44), νῦν διὰ Τηλεμάχου τὰ περὶ τῆς ἐκπλήξεως ἐσήμανεν, ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης ὕλης ἦν ὁ κόσμος. Nemo facile dicat quomodo intellegendum vertendumque sit: Homerus per Telemachum τὰ περὶ τῆς ἐκπλήξεως ἐσήμανεν. Correctio est simplicissima. Eiiciendum περὶ a male sedulo insertum legendumque: νῦν διὰ Τηλεμάχου τὰ τῆς ἐκπλήξεως ἐσήμανεν, id est τὴν ἔκπληξιν, quae circumlocutio elegantior et apud sequiores omnes et, ut statim nube exemplorum apparebit, inprimis apud scholiastas nostros adamata est. Sed prius monendum, in archetypo, unde omnes nostri scholiorum codices fluxerunt, iam antiquitus hoc ipso loco aliquid interpolatione turbatum esse videri. Habet M τὰ περὶ τ. ἐκπλήξεως, Q — et ut videtur H — peccare pergentes, τὴν περὶ τ. ἐκπλήξεως, quamobrem αἰτίαν de suo addebat Maius. In eodem H est: νῦν τῷ διὰ Τηλεμάχου, quod cum plane absurdum sit, merito est repudi-

atum. Non magis igitur praepositioni περὶ parcendum est et otiosae et sensum corrumpenti, praesertim cum eadem locutio paulo exquisitior etiam alibi in Scholiis et Odysseae et Iliadis labem passa sit. Sed dabo primum exempla, ubi recta scriptura intacta emersit, ut verum esse appareat quod dixi, nihil esse hac locutione in Scholiis frequentius. Occurrit i. a. α 130, — quem locum iam in antecedentibus attigimus, — πάντα οὖν ἐλέγχει τὸ σῶφρον τοῦ νέου, τὰ τοῦ λόγου καὶ τὰ τοῦ τρόπου, — occurrit β 389: τὸ μὲν γὰρ λαθεῖν δυνάμενον καὶ μεθ' ἡμέραν πέπρακται, --- τὰ δὲ τῆς καθολκῆς (ita emendavit Cobetus monachorum καθολικῆς) τοῦ σκότους ἐπεληλυθότος, — occurrit γ 79, ubi cum Telemachus Nestorem hoc modo allocutus esset: ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, scholia observaverunt: ἄξια τῆς διαδεδομένης φήμης τοῦ Νέστορος εἰς ἅπασαν Ἑλλάδα τὰ τῆς εἰσβολῆς. [πρὸς τὴν φράσιν]. (MPT.) Eiiciendum in his πρὸς τὴν φράσιν, quod et Hamburgensis omittit et ad sensum plane supervacuum est et neglegenter enunciatum; — etenim τὰ τῆς εἰσβολῆς ἄξια τῆς φήμης κατὰ τὴν φράσιν dictum oportuit, quemadmodum εὐτελής, ἀγεννής, εὐήθης κατὰ (vel περὶ) τὴν φράσιν dicitur. Cum orationis Telemacheae introitus nulla alia re Nestoris sapientia dignus esse possit quam verbis, praestabit πρὸς τὴν φράσιν emblema iudicare. Sed pergam exempla apponere locutionis eius, de qua nunc sermo est, simul ubi vitium accesserit breviter arguens et emendans. Itaque sine vitio legitur γ 245: περιγραφομένων οὖν τῶν τριῶν στίχων τὰ τῆς διανοίας χαρίεντα. — γ 301: πιθανῶς δὲ συμμεμέρισται τὰ τῆς διηγήσεως. — δ 285: οὐκ ἐφέροντο, --- τὰ γὰρ τῆς διαθέσεως ψυχρά. — δ 697: δαιμονίως ἔχει τὰ τῆς διαθέσεως. — δ 796: οὐ δι' ἑαυτῆς ἔρχεται ἡ Ἀθηνᾶ, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ τι εἰπεῖν περὶ Ὀδυσσέως καὶ λυθῇ τὰ τῆς ὑποθέσεως. — ε 79: τὸ δ' „οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει" (Homeri verba sunt: οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται || ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει), πρὸς τὰ [περὶ] τῶν θεῶν οἰκητήρια συμβάλλεται· ὡς γὰρ ἐπὶ ὑποκειμένων τόπων τὰ τῶν διαστημάτων λαμβάνει (PQ), quo loco item necessario delendum importunum περὶ, ex dittographia ad πρός, opinor, natum. — ε 112 (perperam a Dindorfio sine lemmate ad vs. 110 relatum), ubi Mercurius ad Calypsum: τὸν νῦν σ', ἠνώγει ἀποπεμπέμεν ὅττι

τάχιστα, ad quae verba Scholion est: δαιμονίως τὰ τοῦ ἔρωτος ἐσιώπησεν· οὐ γὰρ ὅτι τοῦτον [τὸν] μάταιον [ἄκοντα] Φησὶν ἀγαπᾷς, ἀλλ' ἁπλῶς τέθεικε τὴν παρουσίαν αὐτοῦ. (PQ.) Quae descripsi ex Buttmanni emendatione sunt; Codices corruptissima praebent: τὰ τοῦ ἔρωτος οὐ γὰρ ἐσιώπησεν, paulo post de more Φησὶν pro Φασίν, insuper Q ἀγαπᾶν pro ἀγαπᾷς. Et, ut solet, quae correxit Buttmannus, recte et ordine correxit, verum affecit rem, non perfecit. Non enim facile est videre, cur Mercurius Ulixem τοῦτον τὸν μάταιον appellet neque constructio verbi Φησὶν paulo insolentior quo pertineat apparet nisi melius interpungatur. Omnia recte habebunt, ubi expuncto — quod iam significavi — et τὸν ex dittographia nato et ἄκοντα, interpretandi causa ad rarius μάταιον adscripto, reliqua ita constituta erunt et distincta: δαιμονίως τὰ τοῦ ἔρωτος ἐσιώπησεν· οὐ γὰρ ὅτι τοῦτον μάταιον, Φησίν, ἀγαπᾷς, ἀλλ' ἁπλῶς τέθεικε τὴν παρουσίαν αὐτοῦ. Ad locum paulo exquisitiorem quem verbum Φησὶν occupat illustrandum egregie facit, quod in Porphyrii scholio ad ε 182 legitur, πῶς οὖν, ἁμαρτωλός τε εἶ καὶ οὐκ ἀπαίδευτος, Φησίν; Ad rem quod attinet, observandum est Scholiastas et hic et saepius in vicinia id agere ut ostendant, quam sedulo Mercurius ea omnia vitet, quae Calypsum amantem et dolentem irritent. Invitum se ad eam venisse ostendit (scholl. ad vss. 96 et 100); Ulixis personam elevat (ad vs. 105); de Penelope tacet (ad vs. 114); eodem modo hic Mercurius non irritum Calypsus amorem commemorasse dicitur, sed simpliciter pronunciare τὸν νῦν σ' ἠνώγει. — Praeterea in censum veniunt ad rem nostram probandam, η 51: καὶ ἔστιν οἰκεῖον τῇ Ἀθηνᾷ τὸ τῆς γνώμης. — η 293 ad versum ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα || ἐρξέμεν adscriptum est in H illud ex Aristonico excerptum sic emendandum: οὕτως· (i. e. ἔλποιο, non ἔλποιτο, quod Γ in textu habet, altero in marginem relato.) Ὁμηρικὸν (δ' ν add.) τὸ τῆς ἑρμηνείας. ἀντὶ γὰρ τοῦ ἔλποιτο. — η 321: ἐκτετόπισται τὰ τῆς πλάνης. τῆς γὰρ Σχερίας πόρρω Φησὶ (Alcinous) τὴν Εὔβοιαν. Ἴδιον (δὲ add.) τοῦτο τῶν ἀπείρων τῆς Ἑλλάδος. (P), quae Aristonici nota est saepius repetita, et alibi et ad θ 557: τοῦτο Φανερὸν ὅτι ἐκτετόπισται ἡ πλάνη· διὸ μὴ χρήζειν τὰς ναῦς τῶν κυβερνητῶν, ἀλλ' αὐτὰς τὸν πλοῦν ἐπίστασθαι. Ex quo loco primum duplex macula eluenda est, qua argumentorum ratio

mirum in modum invertitur. Non enim, quoniam Ulixis errores extra notum terrarum orbem positi sunt, ideo Phaeacum naves miraculi instar sunt habendae, sed plane contra est: quod Phaeacum naves portentosae sunt, et hoc conducit ad probandum (contra Cratetem eiusque sectatores), errores fictos esse ideoque extra notum terrarum orbem quaerendos. Itaque scribendum: τούτῳ Φανερὸν ὅτι ἐκτετόπισται ἡ πλάνη, διὰ τὸ μὴ χρήζειν τὰς ναῦς τῶν κυβερνητῶν κτλ. Simul vel hinc apparet quam planissime idem sit ἐκτετόπισται ἡ πλάνη et τὰ τῆς πλάνης.

Sed parco pluribus in re notissima et hoc iam nemini dubium fore opinor, et eo loco, unde haec omnis disputatio exorsa est, (δ 72), legendum esse τὰ τῆς ἐκπλήξεως, et eandem dicendi formam restituendam aliter obscuratam ι 300: διὰ τί μὴ ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν ὁ Κύκλωψ τὰ ξίφη καὶ ἀπεγύμνωσεν αὐτούς; Respondetur: τῆς ἐπιβουλῆς ἴσως ἔλαθεν αὐτὸν πρὸς τὴν βορὰν ἐπειγόμενον. (Q) Unde pendet genetivus τῆς ἐπιβουλῆς? Non certe ab ἔλαθεν, neque magis ab αὐτόν. Requitur nominativus, itaque addamus: (τὰ) τῆς ἐπιβουλῆς ἴσως ἔλαθεν αὐτόν. Tandem eiusdem rei observatio prodesse poterit Scholio Aristonici in initio Iliadis, A 59: πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων ἱστορίαν, ὅτι ἐντεῦθεν τὴν κατὰ Μυσίαν ἱστορίαν ἔπλασαν. Offendit vir doctissimus L. Friedländerus in repetito ἱστορίαν, pro altero „ἐΦόρμισιν vel tale quid" proponens. Acute vitium perspexit, in remedio adhibendo, si quid video, minus feliciter versatus sibique ipse displicens. Etenim nec qui ἱστορίαν ex ἐΦόρμισιν nasci potuerit video, et si quid in extrema parte mutandum, certe τὴν κατὰ Μυσίαν πορείαν praestaret. [1]) Itaque mirum non est, Friedländerum Dindorfio

1) Similiter in scholio et caeteroquin corruptissimo ad α (4), 5: ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων QV i. a. habent: ἀντικαταλλασσόμενος τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν καὶ τὴν εἰς τὸν οἶκον τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἑταίρων. Pro absurdo τιμωρίαν T (App. p. 735) optime: τὴν εἰς οἶκον πορείαν. Sequitur: οἷον αὐτὸς ἀπολέσθαι θέλων ἵνα σώσῃ τοὺς ἑταίρους. διαληπτέον δὲ ἐπὶ τὸ νόστον. Quid ultimis faciendum, in V ulterius depravatis in διαλιπτέον ἐπὶ τῷ καὶ νόστον? Rescripserim: ληπτέον δὲ »διά" ἐπὶ τὸ νόστον, nam erant, qui sic scilicet interpretarentur: ἀρνύμενος ἣν ψυχὴν διὰ νόστον ἑταίρων, erant qui vel durius. Patet hoc ex B in fine mutilo: ἀντικαταλλάσσων, ἀντιδιδοὺς τὰ ἄλγεα διὰ τὴν ἣν ψυχὴν καὶ διὰ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. Est haec paraphrasis verborum eo modo structorum,

non persuasisse nec dubito quin Aristonicus scripserit: (ἡ διπλῆ) πρὸς τὰ τῶν νεωτέρων, ὅτι ἐντεῦθεν τὴν κατὰ Μυσίαν ἱστορίαν ἔπλασαν. (Cfr. de re ad A 71 et Lehrsii Arist. p. 92 et 189 ed. 2ae.; de forma eundem Aristonicum ad Z 183: ἡ διπλῆ, ὅτι οὐδὲν περὶ τῆς κατὰ τὸν Πήγασον ἱστορίας ἐμφαίνει.) Consimile vitium olim notavi in nostris Scholiis ξ 496: τινές φασιν, ἐνίους ἠγνοηκότας τὸ [ἔθος] τοῦ ποιητοῦ, ὅτι ἔθος ἐστὶν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ γὰρ ἄρχεσθαι, διὰ τοῦτο πεπλακέναι τὸν στίχον, de quo loco fusius disputavi in Observatt. p. 59.

---

quem proposuerunt ex Nicanoris praecepto QSV: ἐνταῦθα στικτέον εἰς τὸ »ἄλγεα," εἶτα »ὃν κατὰ θυμὸν ἀρνύμενος." Id est:

πολλὰ δ' ὅ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα, ὃν κατὰ θυμὸν
ἀρνύμενος (sc. τὰ ἄλγεα), ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων,

quo quid potest esse contortius? Pergit B: ἢ ἀντιδιδοὺς τὴν οἰκείαν ψυχὴν διὰ τὸν νόστον, ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ νόστου, τῶν ἑταίρων, οἷον αὐτὸς ἀπολέσθαι. Apertum est ultima ex QV ita esse supplenda: οἷον αὐτὸς ἀπολέσθαι (θέλων ἵνα σώσῃ τοὺς ἑταίρους.) Eadem fere leguntur in Epimerr. Homm. (Anecdd. Oxonn. I, p. 56), quae obiter corrigere iuvat. Ἀρνύμενος: — — — σημαίνει ἡ λέξις τὸ κομίζεσθαι, διὰ τὴν τοῦ ἄρχειν κτῆσιν ἐν βοσκήμασιν εἶναι· (immo: διὰ τὸ τὴν τοῦ ἄρχοντος κτῆσιν ἐν βοσκήμασιν εἶναι·) Ὅμηρος (quem excerptor memoriae lapsu pro *Hesiodo* posuit, Opp. et D. vs. 162 vel 163) »μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο." μεταφορικῶς οὖν ἀρνύμενος, ἀντικαταλάσσων (l. —αλλάσσων) τὴν ψυχὴν τῶν ἑταίρων νόστον· ἵν' ᾖ ὁ σύνδεσμος περιττός, καὶ τὸ νόστον (-τος Cram.) ἀντὶ τοῦ νόστου. γίνεται δὲ παρὰ τὸ ἀρνὸς ἀρνῶ· καὶ ἀρνύω, ἄρνυμαι, καὶ »ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων" ἀντὶ τοῦ ἐν ἴσῳ ἁρμόζων καὶ τιθέμενος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς τὸν νόστον τῶν ἑταίρων. Corrigendum: — — ἀρνύω, ἄρνυμαι. Ἢ »ἀρνύμενος — — ἑταίρων" ἀντὶ τοῦ ἐν ἴσῳ ἁρμόζων καὶ τιθέμενος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ΚΑΙ τὸν νόστον τῶν ἑταίρων, nam ita demum verum est quod sequitur: ὥστε οὔτε ὁ σύνδεσμος παρέλκεται, οὔτε πτῶσις ἀντὶ πτώσεως. Quae ad eundem versum ex T lacera edidit Dindorfius (App. p. 735): ἀνταλλάσσων, ἀντιδιδοὺς ὑπὲρ τῆς οἰκ ..'... τῶν ἑταίρων. εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἐνταῦθα ....., supplevitque Ludwichius (p. 447) in hunc modum: ἀνταλλάσσων, ἀντιδιδοὺς ὑπὲρ τῆς οἰκείας (ψυχῆς καὶ) τοῦ νόστου τῶν ἑταίρων. εἴληπται δὲ ἡ λέξις ἐντεῦθεν. οἱ παλαιοὶ πρότερον μὴ ἔχοντες χρυσὸν ἐδίδουν ἀρνίον καὶ ἐλάμβ(ανόν τι) εἶδος, κριθὴν ἢ σῖτον ἢ ἕτερόν τι. ὅθεν ἄρνυ(σθαι τὸ) ἀνταλλάσσειν ἤγουν τὸ διδόναι τι καὶ λ(αμβάνειν ἕτερον.), partim ex codice accuratius tractato, partim scholio ex M usus, quod evulgaverat Wachsmuthius (Rhein. Mus. N. F. XVIII p. 187), sciendum est, eadem sed brevius inesse Etymologico Magno s. v. — — — ἢ τὸ ἀντιλαμβάνειν καὶ περιποιεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ ἀρνός· ἐπειδὴ διὰ τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἄλλων ζῴων τὰς ἠμοιβὰς ἐποιοῦντο οἱ ἀρχαῖοι. — — — ἀπὸ μέρους οὖν τοῦ τετραπόδου τοῦ ἀρνοῦ τὴν λέξιν ἐπὶ τοῦ ἀμείβεσθαι ἔταττον.

E contrario quam δ 72 improbavimus locutionem, ea restituenda est ad ο 347 seqq. ubi Ulixes ad Eumaeum:

εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο
πατρός θ' ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
εἴ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
ἢ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.

Ad μητρὸς Ὀδυσσῆος HQV: περὶ τοῦ πατρὸς βουλόμενος μαθεῖν ὑποκρίνεται τὸν μὴ εἰδότα περὶ Ἀντικλείας. In Q est (App. 792): τὸν μὴ εἰδότα μαθεῖν περὶ Ἀντικλείας, id quidem falso sed vitium arguit, et sponte patet verum esse: ὑποκρίνεται τὸν μὴ εἰδότα (τὰ) περὶ Ἀντικλείας, qua correctione et mendum apparet et mendi origo.

Indicabo nunc, quoniam semel ad hunc locum perveni, longam seriem interpolationum omne genus, emblematum, dittographiarum, interpretationum, quae semper vel in Scholiastarum scribendi genere putide superflua, plerumque etiam sententiam pervertentia apparebunt. Etsi et in Observationibus largam segetem talium collegi et in antecedentibus et statim supra plura eiicienda notavi, tamen quae nunc colligentur spiculae fere ipsam messem abundantia superare non iniuria videbuntur. Librorum ordine singula recensebo.

Agmen ducat scholion Porphyrianum ad α 238, [1]) repetitum E 695 cum iisdem fere levioribus vitiis, cuius rei oblivio Buttmanno fraudi fuit, ut statim videbimus. Τοὺς ἑταίρους — inquit — ἀπὸ τῶν φίλων διαιρεῖ ὁ ποιητής. [2]) οἱ μὲν γὰρ ἑταῖροι οἱ προςοικειωθέντες κατὰ φιλίαν, οἱ δὲ φίλοι οἱ οἰκεῖοι καὶ κατὰ γένος προσήκοντες, ὥσπερ καὶ ὁ ἔτης καὶ ὁ γείτων. -- Καὶ ὅτι ἑταίρους τοὺς συνδιαίτους (immo συνδαίτας) [3]) καὶ ἠγαπημένους οἶδε, [καὶ φησὶ] „ἐπεὶ οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπινασ-

---

1) Fortasse cum his coniungenda sunt quae ad θ 583 leguntur brevissima, in quorum fronte D Porphyrii nomen exhibet. (Praef. p. LVI.) Eadem ac nostra sed breviora habet M ad δ 12 adscripta.

2) Verba ὁ ποιητὴς post διαιρεῖ desunt in Ven. B, itemque οἱ ante οἰκεῖοι. Caeteris codicibus melius sequentia proponit D (Praef. p. XXXII): ἑταῖροι μὲν γὰρ οἱ προσοικειωθέντες κ. φ. φίλοι δὲ οἱ οἰκεῖοι. Praeterea pessime Ven. in sequentibus τοὺς διὰ τῆς χρείας φίλους.

3) Correctio Dindorfio debetur, in Ven. et M est συνδιαίτας vero propius.

τής" (P 577)· καὶ „ἐρίηρας ἑταίρους" (ι 100) τοὺς διὰ τὰς χρείας φίλους. Non cohaerent: ὅτι ἑταίρους -- οἶδε, καὶ φησί. Perspexit Buttmannus, adnotavitque: „Verba καὶ ὅτι ἑταίρους novum scholium ordiuntur pendentque a σημειοῦνται." Immo vero omnia uni Porphyrio continuanda esse et ex Veneto B clarum fit et vel absque eo nemini dubium esse poterit vel mediocriter in Porphyrii genere dicendi versato. Idem eadem scientia ductus verba καὶ φησὶ delere non dubitabit contra Porphyrii consuetudinem adiecta, quibus amotis omnis offensio sublata erit, etiam si et Hamburgensis (T) et Venetus B in iis omittendis non conspirarent. Sed leve est hoc prae eo quod sequitur: ὁμοίως δ' αὖ „σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἣν σὺ μενοινᾷς". [καὶ] „τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι, ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός" (β 285—287). Non possumus interpolatorem magis ἐπ' αὐτοφώρῳ deprehendere. Porphyrius *tres* deinceps versus citat, quorum medius tantum ad suam rem facit, caeteri ornandi causa adsunt. Quis sanus credat, eum primum versum, quem omittere poterat, separatim laudasse, ac deinde reliquos, quasi novum exemplum continerent, per καὶ adnexuisse? Est tamen haec interpolatio tam parva quam impudens in omnibus codicibus, unde scholion hoc editum novimus. Est in Veneto B, unde Bekkerus expulit, est in T, est in EQ, in quibus vitium vel latius serpsit, — nam καὶ τὸ τοῖος praebent, — etsi magis excusabile, cum καὶ „Ἕκτορι -- μενοινᾷς" (l. 15—17) omittant. In sequentibus quoque plura sunt minuta, in quibus Venetus B ex nostris castigandus est; unum difficile restat in iis verbis, quibus disputatio concluditur: διὸ ἐπιζητεῖ ἡ Ἑλένη τοὺς ἀδελφούς, quae habent Ven. B et T, omittunt EQH, quibus neque intellegendis neque emendandis par sum. Ἄλλῳ τοι μελέτω φρεσίν!

α, 327. Ἀποροῦσί τινες λέγοντες, διὰ τί ὁ Φήμιος τοῦτο ποιεῖ (sc. reditum Achaeorum canere), καὶ ταῦτα τῆς Πηνελόπης ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ᾠδῇ δακνομένης. καί φαμεν ὅτι οἰκονομικῶς ὁ Φήμιος τοῦτο ποιεῖ, ἵνα τῆς τοιαύτης ἀοιδῆς [τοῦ Φημίου] ἡ Πηνελόπη ἀκροωμένη τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς μνημονεύῃ καὶ ἀποσοβῇ τοὺς μνηστῆρας. (E.) Ne nominis scilicet iam bis in exiguo intervallo repetiti oblivisceremur, addita sunt quae arctissime coniungenda distrahunt.

β, 51: τῷ ἡγεμονοῦντι, κἂν [τὸ] ὀλίγιστον ᾖ, πείθεται τὸ ἄλλο πλῆθος εἴς τε τὰς ἐπιθέσεις καὶ τὰς ἀποχὰς τῶν πραττομένων. (HMQR.) Articulum perperam insertum arguit brevius scholion ex HM, ubi est: καὶ τῷ ἡγεμονοῦντι, κἂν ὀλίγον ᾖ, πείθεται τὸ ἡγεμονούμενον πλῆθος, quod hac in re Porphyrii verba integrius servasse in altera parte demonstratum dabimus.

β, 320. In fine scholii ex primo capite τῶν Ὁμηρικῶν ζητημάτων descripti editur ex HQR: ἔστιν οὖν δυνάμει τὸ νόημα, ἀντὶ [τοῦ] ναυκλήρου δι' ὑμᾶς ἐπιβάτης γέγονα τοὺς κατηναλωκότας μου τὸν πλοῦτον. Non videtur mutandum ἔστιν δυνάμει τὸ νόημα, exquisitius dictum pro δύναται οὖν τὸ νόημα, quamquam in vetere Porphyrii editione tantum est: ἔστιν οὖν οὕτω τὸ νόημα, ἀντὶ ναυκλήρου δι' ὑμᾶς ἐπιβάτης γέγονα τὰμὰ καταναλώσας. (sic, pro καταναλωκότας), saepe enim ita loquebantur οἱ καλλιεπεῖς. Ita v. c. ad γ 137: βούλονται τῆς ἐς προθέσεως ῥωννύναι τὸν τόνον τινές, ἵνα δυνάμει ἀναστροφὴ γένηται (νοῆται DH) κατὰ τό „ὄρνιθες ὥς." (EDH), id est: ἵν' ἀναστροφὴ νοεῖσθαι δύνηται, ita ε 72 (δυνάμει γ. τὸ τρέφεσθαι σημαίνει τὸ σεύεσθαι.) et alibi non raro. Sed τοῦ importunum delendum esse et ratio et Porphyrii textus satis declarant.

Prorsus idem faciendum γ 126 in nota ad εἵως μεν: τὸ ἀναφορικὸν ἀντὶ τοῦ ἀνταποδοτικοῦ [τοῦ] τέως. (MPQ), quo loco PQ τοῦ omittunt, recte, sed codicis M in universum bonitas pravam mercem commendasse videtur.

γ, 168. Iterum M perversum praebet additamentum. Dixerat Nestor: ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος. Interpretatus est grammaticus dualem, non tamen optime, sic: πρὸς ἡμᾶς, ἐφ' ἡμῖν [Διομήδης καὶ Νέστωρ]. εἴρηται δὲ ἐπὶ δυϊκῶν. Vel solus casus incongruus emblema coarguit.

Neque magis parcendum ei, quod est in scholio ad sequentem versum (169): ἐν τῇ Λέσβῳ δὲ κατέλαβεν ἡμᾶς μόλις ὁ ξανθὸς Μενέλαος, διαλογιζομένους [ἡμᾶς] ἢ ἵνα πλεύσωμεν ὑπεράνωθεν τῆς Χίου -- ἢ ὑποκάτωθεν τῆς Χίου κτλ. (B).

γ, 226. Τὸ „ὦ γέρον" μέσως λαμβάνεται, καὶ ἐπὶ ὕβρεως καὶ ἐπὶ τιμῆς· τὸ δὲ „ὦ γέροντες, [τὸ πληθυντικόν,] ἐπὶ μόνης τιμῆς. (B) Hoc quoque vel me indicente damnabitur.

γ, 267. Ad πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ inter plura alia et locupletiora etiam hoc Scholion est in P: οἱ μὲν ἀοιδοὺς λέγουσι τοὺς τραγῳδούς. (de quo vocabulo post agemus.) διὰ τιμῆς γὰρ οἱ παλαιοὶ τούτους ἦγον. οἱ δὲ.... φασὶν εἶναι εὐνοῦχον [λέγοντα] τὸν ἀοιδὸν εἶναι τῆς Κλυταιμνήστρας. Eiecto λέγοντα caetera reliquorum scholiorum ope sic refingenda videntur: οἱ δὲ (κακῶς) φασὶν ἐνταῦθα εὐνοῦχον τὸν ἀοιδὸν εἶναι τῆς (codex scilicet τοῖς!) Κλυταιμνήστρας.

γ, 279. -- Ἀγανοῖς δέ, τοῖς λαμπροῖς, ἢ τοῖς [ἄγαν] ὀξυτάτοις, ἀπὸ τοῦ ἄγαν ἵεσθαι καὶ πέμπεσθαι. Prius ἄγαν esse γραφικὸν σφάλμα librarii ad vocabulum postea demum ponendum festinantis, unicuique apertum esse arbitror.

γ, 366. Negat Minerva se apud Nestorem mansuram, quoniam sibi in nave dormiendum sit ac postridie mane ancoras solvere in animo habeat. Ansam haec praebuerunt quaestioni in solo E servatae, sine dubio pessime excerptae et infantissimis verbis conceptae, quae insuper plurimas labes contraxerunt. Πῶς ψευδῶς εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ; οὐκ ἔστι (δὲ ins., quod ob siglarum similitudinem periit) τοῦτο μεμπτόν, ἀλλ' οἰκονομικόν. εἰ μὴ γὰρ οὕτως εἶπεν, οὐκ ἂν εἰάθη παρὰ τοῦ Νέστορος ὑποχωρῆσαι, καὶ οὕτως οὐδὲ ἐφάνη τίς ἦν [,εἰ μὴ ὑπεχώρησεν]. ἔλεγε γὰρ ὄπισθεν ὁ Νέστωρ τῷ Τηλεμάχῳ „εἴ σ' οὕτως φιλέει" (218), τῷ Τηλεμάχῳ ὡς πατρὶ αὐτοῦ. καὶ νῦν μέλλει δεῖξαι αὐτὴ ὅτι προφανῶς αὐτῷ συνέπεται ὡς τῷ πατρί. καὶ ἅμα ποιῆσαι θέλει πλείονα τὸν Τηλέμαχον προσφιλῆ τῷ Νέστορι. εἰ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ὑπεχώρησεν, οὐκ ἂν ταῦτα οὕτως ἐγένετο, καὶ οὐδ' αὐτῇ θυσίαν ἐποίησεν ὁ Νέστωρ. Sunt haec, ut observavi, admodum puerilia eaque dicendi infantia enunciata, ut Aelianum fere adaequare diceres. Non tamen dubitandum videtur, verba εἰ μὴ ὑπεχώρησεν ineptiori cuidam deberi, pueriliter dicta pueriliter interpolanti. Mox verba τῷ Τηλεμάχῳ ὡς πατρὶ αὐτοῦ nec cum verbis Homeri — ne his quidem accurate relatis — nec cum

antecedentibus cohaerere, Buttmannus perspexit, „deësse aliquid hic videri" admonens. Verum hoc ac plura etiam deësse hic credam, sive excerptoris stupore hoc factum est sive scribae errore, sed simul abundare mihi videntur ista: τῷ Τηλεμάχῳ ὡς πατρὶ αὐτοῦ, cum et praecedat τῷ Τηλεμάχῳ et paulo post sequatur: ὅτι προφανῶς αὐτῷ συνέπεται ὡς τῷ πατρί. Itaque haec perperam in eorum locum irrepsisse statuerim, quae nescio quo casu exciderunt, quorum sententiam indagare duce Homero non est arduum, — retulerunt enim procul dubio haec: εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη, (vs. 218) --- ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη (vs. 222) — sed quorum verba nemo in hoc scholii statu praestet. Quod si ita est, tum recte sequitur: καὶ νῦν μέλλει δεῖξαι αὐτὴ ὅτι προφανῶς αὐτῷ συνέπεται ὡς τῷ πατρί. Nestoris enim de Telemacho votum dea statim implet. In sequentibus ποιῆσαι πλείονα τὸν Τηλέμαχον προσφιλῆ τῷ Νέστορι plane decrepitae Graecitatis est pro προσφιλέστερον.

γ, 470. In explicatione allegorica scilicet rituum in sacrificando adhibitorum inter alia legitur: τὰ δὲ σπλάγχνα ἤσθιον δεικνύντες, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἐγκάτων [ἐκ μέσης καρδίας] θύουσι τὸ θῦμα τοὺς θεοὺς τιμῶντες καὶ μετὰ προαιρέσεως. (E) Quae omittenda significavimus et asyndeto iam satis damnantur, et idem dicunt, sed multo minus efficacius, atque ἐξ αὐτῶν ἐγκάτων.

δ, 129. In scholio „recentissimi grammatici" legendum: ἀτάλαντος οὖν ὁ ἰσοκάμπανος, ὃς ἐὰν ἐξῆν ταλαντευθῆναι, ἤγουν σταθμηθῆναι. ἴσος [δ'] ἂν εὑρεθῇ τοῖς συσταθμιζομένοις αὐτῷ. (E) Non dissimilia sunt apud Etymologos.

δ, 221. Ad νηπενθές τ' ἄχολόν τε Harleianus habet: ἐξ οὗ ἐπεκράτησε λέγεσθαι τὰ τῆς Ἑλένης νηπενθῆ φάρμακα. Proverbium notat, itaque praestare mihi videtur: ἐξ οὗ ἐπεκράτησε λέγεσθαι (τό)· τὰ τῆς Ἑλένης νηπενθῆ [φάρμακα].

δ, 247, 248:

ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκεν,
δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.

Multum olim de his versibus dubitatum est, cum alii Δέκτῃ pro nomine proprio acciperent, alii, in his Aristarchus, pro mendico. Nec scholion, unde hanc doctrinam accepimus, suis molestiis vacat. Ὁ κυκλικὸς τὸ Δέκτῃ ὀνοματικῶς ἀκούει, παρ' οὗ φησι τὸν Ὀδυσσέα τὰ ῥάκη λαβόντα μετημφιάσθαι [1]· ὃς οὐκ ἦν ἐν ταῖς ναυσὶ τοιοῦτος οἷος Ὀδυσσεὺς [ἀχρεῖος]. Ἀρίσταρχος δὲ δέκτῃ μὲν ἐπαίτῃ, τὸ δέ „ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην," τῷ ἐναντίῳ τὸ ἐναντίον, ὃς οὐκ ἦν τοιοῦτος [ὁ Ὀδυσσεύς], ἀλλ' ἐνδοξότατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος, ἴκελος δὲ ἐπαίτῃ. (HMQT.) Nec strui commode nec intellegi potest: ὃς οὐκ ἦν ἐν ταῖς ναυσὶ τοιοῦτος οἷος Ὀδυσσεὺς ἀχρεῖος. Non premo nunc id, quod in hac interpretatione relativum ὃς contra expressam ipsius poëtae mentem ad vocem δέκτῃ pertinere censendum est, qui est ipsorum grammaticorum Homerica perperam explicantium error, sed hoc quaero: adiectivum ἀχρεῖος ad Ulixemne spectat an ad Decten istum? Si ad Ulixem, quis sanus hunc a veteribus grammaticis ἀχρεῖον dictum autumet? Ac ne sine gravissimo quidem soloecismo, nam ὃς οὐκ ἦν οὕτως ὡς Ὀδυσσεὺς ἀχρεῖος scriptum oportebat. Sed fac de isto Δέκτῃ accipiendum esse, quod sine dubio interpolator volebat, nonne ὃς οὐκ ἦν τοιοῦτος -- ἀλλ' ἀχρεῖος ei dicendum erat? Eiecto molesto vocabulo, quod nemo requirit, idem dicitur aut potius ex re ipsa intellegitur. Dixerat grammaticus vetus, — mihi quidem ex Didymo scholion fluxisse videtur, [2]) — Homeri verba: ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν ex eorum sententia interpretans, qui Δέκτῃ pro nomine proprio acciperent, „qui (Dectes) apud Graiorum naves nequaquam ea dignitate erat, qua erat Ulixes"; adscripsit interpolator: ἀχρεῖος, verissime illud quidem sed minime necessarium

1) Μετημφιέσθαι H, sed cum non sequiores tantum Scholiastae sed et scriptores sat antiqui, i. a. Plutarchus, verbum ἀμφιάζειν analogia fictum cum compositis omnibus usurpent, — qua de re dictum est a L. Dindorfio in Thesauro Stephaniano et a Lobeckio, — cumque recentiores grammatici vel discrimen commenti sint inter ἀμφιέζω et ἀμφιάζω (Epimer. κατὰ στοιχεῖον in Cramer. Anecdd. Oxonn. II, p. 338, 339: καὶ τί διαφέρει τὸ ἀμφιέζω τοῦ ἀμφιάζω; διαφέρει· τὸ μὲν ἀμφιέζω ἐστὶ κοινῶς, τὸ δὲ ἀμφιάζω Δωρικόν, ὥσπερ τὸ ὑποπιέζω καὶ ὑποπιάζω.), satius est nostro quoque loco μετημφιάσθαι immutatum servare.

2) Non inter Didymi reliquias recepit Schmidtius, nec quidquam decernit Larochius. Cur tandem?

et cum loci constructione aperte pugnans. [1]) Itaque abiiciatur „contra fidem omnium membranarum." Alterum emblema, minus molestum sed non minus putidum, arguitur codice M, unde exulat, sed vel sine hoc argumento damnandum erat. Fuere, — ut hoc in transcursu moneam, — qui ὃς οὐδὲν -- Ἀχαιῶν vel aliter interpretarentur. Δισσῶς νοεῖται. ἢ γὰρ τοιοῦτον πτωχὸν κατέστησεν ἑαυτὸν, οἷος οὐ μὴ εὑρεθῇ ἄλλος εἰς τὸ ὅλον Ἑλληνικόν· (hoc quidem contorte, quasi apud Homerum esset οἷος οὐδεὶς ἔην ἐπὶ νηυσίν) ἢ τοιοῦτος ἐγένετο, οἷόν τις ὁρῶν εἶπεν ἂν μὴ εἶναι Ὀδυσσέα. -- ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τοῖς Ἕλλησι (in pedestris sermonis scriptore et plane pedario malim ἐν τ. Ἑλλ.) τοιοῦτος οὐκ ἦν οὐδαμῶς· πλούσιος γὰρ ἦν καὶ ἔνδοξος. Iam apparent vestigia interpretationis Aristarcheae. Addam reliqua, ut mendum indicem. Πλὴν — pergit — τότε οἰκονομικῶς γέγονε τοιοῦτος, ἵνα ἴδῃ τὴν θέαν τῆς Τροίας καὶ τὴν ἔσωθεν τοῦ πύργου εἴσδυσιν. (E) Non credo recte habere ἵνα ἴδῃ τὴν θέαν τῆς Τροίας — quasi spectator venisset, et quis dicat ὁρᾶν τὴν θέαν τῆς Τροίας pro ἀναβαίνειν κατὰ θέαν? — ac potius probem: ἵνα ἴδῃ τὴν θέσιν τῆς Τροίας, ut urbis situm exploret. [2])

δ, 254. Narrat Helena:

καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον
μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι.

Τί κατήπειγε, φασί, μηνύειν τοῖς Τρωσὶ ὅτι ἦν Ὀδυσσεύς; τοῦτο γὰρ καὶ προδοσίας ὑποψίαν παρεῖχε [τῇ Ἑλένῃ], εἴ γε ὁμολογοῦσα ἐγνωκέναι τὸν κατασκεψάμενον ὃς ἦν, οὐ τότε ἐμήνυσεν, ἀλλ' ἐπίτηδες αὐτὸν περιέσωσεν. ἔστιν οὖν ὅμοιον τῷ „τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν," (A 29) καὶ „οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει, πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται." (Σ 283). (HMQT) Non hoc nunc ago, ut ostendam locorum ex Iliade hic citatorum

1) Etiam Buttmannum haec male habuerant, observantem (in longa nota ad η 115): „Scholiastae verba, *quae tamen in his* ὃς --- ἀχρεῖος *emendationis adhuc indigere videntur*, non satis clare loquuntur."

2) Cfr. i. a. Thucyd. V c. 7. Cleon ad Amphipolin αὐτὸς ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ Θρᾴκῃ ὡς ἔχοι.

plane aliam esse et constructionem et rationem, itaque nihil conferre ad stabiliendam interpretationem sine dubio falsam, sed satis habebo demonstrare duo scribendi vitia scholio inesse. Nempe τῇ Ἑλένῃ prorsus sententiae tenori repugnat, nisi quis putet: „hac enim re Helena vel in suspicionem insidiarum et proditionis venisset," hoc Graece ita exprimi posse: τοῦτο γὰρ καὶ προδοσίας ὑποψίαν παρεῖχε τῇ Ἑλένῃ. Immo vero τοῖς Τρωσίν, si quid adiectum oporteret, aut τούτῳ -- ὑποψίαν παρεῖχεν ἡ Ἑλένη. Sed praestat expungere nomen proprium, ut saepissime sic nunc prava sedulitate praepostere insertum. Non tamen ita emendatio perfecta est, nam τοῦτο γὰρ καὶ προδοσίας ὑποψίαν (ἂν) παρεῖχεν, εἴ γε --- οὐ τότε ἐμήνυσεν, ἀλλ' ἐπίτηδες αὐτὸν περιέσωσεν sic demum recte dictum erit.

δ, 258. Multo etiam molestius idem nomen irrepsit in scholion ad versum vexatissimum: πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας --- ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ Φρόνιν ἤγαγε πολλήν. Scholion ad haec ita conceptum legitur in MV: καταφρόνησιν αὐτῶν ἤγαγεν, τουτέστιν ἢ αὐτὸς κατεφρόνησε τότε αὐτῶν, ἢ τοὺς Ἕλληνας ἐποίησεν αὐτῶν καταφρονῆσαι δι' ὧν ἔπεισεν [τὴν Ἑλένην]. ἢ φρονήσεως ἀπείρου ἑαυτῷ περιέθετο ὄνομα ταῦτα ποιήσας. οἱ δὲ νεώτεροι Φρόνιν τὴν λείαν ἀπεδέξαντο. Itaque effecit ut Graeci Troianos contemtui haberent, *iis verbis quibus Helenae persuasit.* Aut vehementer fallor, aut aliquid monstri hic alitur. Nihil Ulixes Helenae persuaserat, — communicaverat ei dolum Graecorum in aedificando equo ligneo, — et si vel maxime ei persuasisset, quomodo hac re Graecis contemtum Troianorum excitare potuisset neque ego video, nec facile alius invenerit. Sed verba spuria sunt et fortasse ex τοὺς Ἕλληνας corrupta, quae et ipsa si adessent in marginem essent releganda ut supervacua, etsi non — ut ista τὴν Ἑλένην — prorsus absurda. Eiectis iis haec sententia evadit: effecit Ulixes, ut Graeci Troianorum vires contemnerent, idque talibus verbis, ut iis persuaderet. Eadem fere leguntur in HQ: ἤγαγεν Ἕλλησι πολλὴν καταφρόνησιν τῶν πολεμίων, καταγνοὺς αὐτῶν τὸ ἀσθενές. τινὲς δέ, κατήγαγε πολλὴν Φρόνιν, ὅ ἐστι πολλὴν δόξαν ἀπηνέγκατο ὁ Ὀδυσσεύς. Nullam harum interpretationum veram

esse posse apparet, ac nemo recentiorum, quod sciam, repertus est qui eas sequeretur. Quae unice vera est vocis rarioris expositio legitur inter caeteras in codice contemptiore E: ἤγαγε δὲ πολλὴν καταφρόνησιν τοῖς πολεμίοις· ἢ τοῖς οἰκείοις φρόνησιν καὶ δόξαν πολλὴν κατήγαγεν, ὅ ἐστιν ἐπηνέγκατο. (l. ἀπ –.) ἕτεροι δὲ ἀντὶ τοῦ· κατήγαγε πολλὴν φρόνησιν ἤτοι γνῶσιν τῶν ἐν Τροίᾳ τοῖς Ἕλλησιν. Haec vera sunt. Caetera cum iis quae HQ servavit tum plane consentient, si ita constituta fuerint: ἤγαγε δὲ πολλὴν καταφρόνησιν τῶν πολεμίων τοῖς οἰκείοις· ἢ Φρόνιν καὶ δόξαν πολλὴν κατήγαγεν, ὅ ἐστιν ἀπηνέγκατο. Ex his omnibus apparet, *quinque* antiquitus huius loci valuisse interpretationes, cum nonnullis Homerus dixisse videretur: „Ulixes ipse tunc Troianos despicatui habere didicit", aliis paulo diverse „fecit ut Graeci hostiles opes parvi penderent"; aliis contra: „sibi inde gloriam deportavit Ulixes." Rursus alii verum videbant: „acquisivit hinc Ulixes uberem rerum Troianarum notitiam"; tandem recentiores poëtae, — cyclici puto, — plane de suo finxerunt: „Ulixes divitem Troia praedam secum abstulit," cum scilicet mendici habitu cum vitae periculo speculatum venisset. E scholiis perversae interpretationes in Lexica pervenerunt. Apollonius i. v. Φρόντιν (immo Φρόνιν, ut monuit Villoisonus) [1]: τὴν καταφρόνησιν. Melius Hesychius, apud quem ita mihi videtur scribendum: Φρόνιν: φρόνησιν. (ἢ ins.) τὴν καταφρόνησιν ἐκδοτέον, οὐ τὴν λείαν, ὥς τινες, quo loco Sopingius quidam ἀμέλειαν imperite coniiciebat. Auctores variarum interpretationum si quaerimus, de falsis primo videamus. Quodsi notae ad γ 244 in compluribus codicibus (EMQRT) servatae fides, Aristophanes fuit qui illic Φρόνιν per φρόνησιν, nostro autem loco per καταφρόνησιν exponeret. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης τὸ Φρόνιν νῦν μὲν (γ 244) ἐπὶ τῆς φρονήσεως, ἐν δὲ τῷ „κατὰ δὲ Φρόνιν ἤγαγε" (δ 258) τὴν καταφρόνησιν. In tertio libro Telemachus Mentori: volo Nestorem interrogare, ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων. Hic certe ne umbra quidem relinquitur dubitationis, quin Φρόνις valeat φρόνησις. At cur nostro loco aliter ei idque contorte erat interpretandum? Videlicet κατά ad ἤγαγε pertinens cum

1) Bekkerus, festinans ut fere, pravum Φρόντιν in lemmate retinuit.

errore ad *Φρόνιν* traheret, nunc *κατάΦρονιν* i. q. *καταΦρόνησιν* poëtam dixisse sibi persuasit. Vera interpretatio fortasse Herodianum habet auctorem, si Etymologo Magno fides habenda est ita scribenti: *Φρόνις*: *Ὅμηρος „κατὰ Φρόνιν ἤγαγε πολλήν": — ὁ μὲν Ἡρωδιανὸς παρὰ τὴν Φρόνησιν, κατὰ συγκοπήν· ὁ δὲ Ὧρος· ἐκ τῆς Φρών, Φρονός, γενικῆς γίνεται Φρόνις.* Niti autem hoc admodum infirmo tibicine ultro concedo, itaque si quis malit hoc non credere ac potius sanioris enarrationis Aristarchum habere parentem, cuius sententiam Herodianus quacunque tandem de causa retulerit, non repugnabo.

δ, 744. *ἦ ἔα ἐν μεγάρῳ: τινὲς δασύνουσι τὸ ἢ ὡς ἄρθρον, τὸ δὲ ἔα [ῥῆμα] πρώτου προσώπου Φασίν, ἵν' ᾖ, ἥτις ἤμην ἐν τῷ μεγάρῳ.* (PQ.) Est scholion ex Herodiano excerptum, in quo et interpunctionem mutavi, — apud Dindorfium, quasi absoluta sententia, punctum erat post *ἄρθρον*, — et *ῥῆμα* secludendum iudico. Observandum praeterea, *ἄρθρον* valere *pronomen relativum.*

δ, 754. Suadet Euryclea Penelopae, ne Laërtis auxilium imploret. *Μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον.* Nam iudice quodam ex genere *τῶν λυτικῶν* in E: *οὐ θέλει ὁ Ὅμηρος μηνῦσαι τοῦτο τῷ Λαέρτῃ ὡς ἀπὸ τῆς Πηνελόπης. ἢ γὰρ οὐ πείθει τοὺς Ἰθακησίους, καὶ ἔστι δυσχερὲς αὐτῷ μή πως βιάσωνται αὐτήν· ἢ πείθει αὐτοὺς καὶ κωλύουσι τοὺς μνηστῆρας, καὶ τοῦτο ἀπὸ ἱστορίας οὐκ ἔστι τῷ Ὁμήρῳ. εἰ γὰρ συνεστάλησαν οἱ μνηστῆρες, οὐκ ἂν ἀπεκτάνθησαν.* Locus non optime scriptus plane non perspicietur, — quid enim sibi velit: „hoc quidem Homero non ex historia est", non video, et quod obscure significare videtur cum loci sententia pugnat, quae aperte *contrarium* requirit, — donec emendaverimus: *καὶ τοῦτο ἀπὸ* (vel: *ἄπο*) *ἱστορίας* [*οὐκ*] *ἐστὶ τῷ Ὁμήρῳ.* Hoc Homeri narrationi obesse, institutum narrationis filum turbare videtur. Saepissime talia iactant recentiores interpretes, Homerum hoc vel illud aut narrasse aut finxisse aut omisisse, *ἵνα μὴ λυθῇ τὰ τῆς ὑποθέσεως*, cuius rei exemplum et supra aliam ob causam iam apposuimus et in sequentibus plurima ordine ponentur. Ad dictionem *ἀπὸ* vel *ἄπο ἱστορίας* quod attinet, ea eiusdemmodi est atque *ἄπο γνώμης*,

ἄπο καιροῦ, ἄπο θυμοῦ, ἄπο τρόπου, ἄπο σκοποῦ et notissimum *ἄπο πράγματος.*

ε, 52. *ἀτρυγέτοιο: ἢ τὴν μὴ τρυγωμένην διὰ τὸ πικρὸν τοῦ ὕδατος, ἢ [τὴν] ἣν οὐ δύναταί τις τρυγῆσαι διὰ τὸ πολὺ τοῦ ὕδατος.* (B) Nec vitium nec remedium explicatione indigent.

ε, 93. Quaerit Porphyrius: *εἰ μηδὲν ἄλλο πίνουσιν οἱ θεοὶ ἢ τὸ νέκταρ, διὰ τί αὐτὸ ἡ Καλυψὼ τῷ Ἑρμῇ κεράσασα δίδωσιν; --- λύων οὖν ὁ Ἀριστοτέλης τὸ κέρασσε, Φησίν, ἤτοι τὸ μῖξαι [ἄλλο] ἄλλῳ ὑγρῷ δηλοῖ, ἢ τὸ ἐγχέαι. [ἄμΦω γὰρ δηλοῖ τὸ κεράσαι.] νῦν τὸ „κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν" οὐ τὸ μῖξαι δηλοῖ, ἀλλὰ ψιλῶς ἐγχέαι.* Sic editur. In T, unde haec desumta sunt, esse videtur: *τὸ κέρασσε -- ἤτοι τὸ μῖξαι τὸ ἐγχέαι ἄλλο ἄλλῳ ὑγρῷ δηλοῖ τὸ ἐγχέαι ἄμΦω δηλοῖ τὸ κεράσαι*, perturbatissime, et bis scripto *ἐγχέαι*, et exulante necessaria coniunctione *ἤ*, — quam absorpsit praecedens *ι* in *δηλοῖ*, — et omisso *γὰρ* post *ἄμΦω*, quo magis appareat eiicienda esse ea, quae vel in Porphyrio inanem et plane puerilem loquacitatem arguant. Eadem sunt, sed brevius, in BEQ, — admixtis tamen, quae aliunde magis quam ex Porphyriana doctrina accesserunt, [1]) — unde

---

1) Haec dico (l. 23, 24): *ἔστιν οὖν ψιλῶς ἀντὶ τοῦ ἐνέχεεν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας συνηθείας. εἰς κέρας γὰρ ἐγχέοντες ἔπινον.* Quoniam prorsus idem, sed sine etymologiae mentione, ex Porphyrio excerptum sequitur, epitomatorem haec quae nunc exscripsi aliunde sumpsisse consentaneum est. Comparent etiam in Veneto A (ad Θ 189, 190): *ἰστέον δὲ ὅτι πρὸ τοῦ εὑρεθῆναι τὴν τῶν ποτηρίων χρείαν κέρασιν [οἶνόν τ' ἐγκεράσασα] ἔπινον.* Quae inclusi bellissime adsunt; nempe lemma, quod initio deficere videtur, in mediam interpretationem casu delapsum est. Venet. B habet: *ἐγκεράσασα: εἰς κέρας ἐγχέασα· πρὸ γὰρ τοῦ εὑρεθῆναι τὴν τῶν ποτηρίων χρείαν εἰς κέρας ἔπινον.* Hinc in Etymologicum Magnum devenerunt (s. v. *Κεραννύς*) quod pro *χρείαν* exhibet *χρῆσιν* et in fine *ἐν τοῖς κέρασιν ἔπινον*, breviusque in Gudianum, cuius utriusque auctor Athenaeum exscripsit. Proponam Athenaei verba, qui sua ni fallor Didymo debet, ut duplex emblema eximam quod viris doctis nimis diu molestias exhibuit. Nempe ita scripsisse censetur (p. 476 a): *Κέρας. τοὺς πρώτους λέγεται τοῖς κέρασι τῶν βοῶν πίνειν. — — — ὅτι δὲ τοῖς κέρασιν ἔπινον δῆλον ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λέγεσθαι, ὅταν συμμίσγωσι τῷ οἴνῳ τὸ ὕδωρ, κεράσαι [Φάσκοντες]. καὶ τὸ ἀγγεῖον δ' ἐν ᾧ κιρνᾶται ὁ οἶνος κρατήρ, [ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι ἐν αὐτῷ τὸ ὕδωρ,] ἀπὸ τοῦ κέρατος, οἷον κερατήρ, ἀπὸ τοῦ εἰς τὸ κέρας ἐγχεῖσθαι τὸ πόμα. — — — καὶ τῶν ποιητῶν δὲ πολλοὶ παράγουσι πίνοντας τοὺς ἀρ-*

hoc diserte discimus, quod vel absque eo indicio nulli dubium esse potest, quam ex Aristotele cognovimus λύσιν eius notitiam Porphyrio deberi. ἢ ὅτι τὸ κέρασε (l. κέρασσε) κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, ὡς ὁ Πορφύριος λέγει, οὐ μόνον δηλοῖ τὸ μῖξαι ἄλλῳ ὑγρῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐγχέαι ψιλῶς. Simul his auctoribus expuncto in copiosiore quoque ex T scholio ἄλλο, scripserim: ἤτοι τὸ μῖξαι ἄλλῳ ὑγρῷ. Ut enim μιγνύναι ἄλλο ἄλλῳ ὑγρῷ significet liquorem liquore miscere, quod non potest, — debebat ὑγρὸν ἄλλῳ ὑγρῷ, — tamen non de liquoribus in universum miscendis hic agitur, sed de vino aqua temperando. Porro in transitu notandum, in iisdem codicibus BEQ etiam haec legi brevissima in eandem sententiam, — itaque bis eadem animadversio in arctius semper compendifacta est, — κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν: ἀντὶ τοῦ ἔχεεν. οὐ γὰρ κιρνᾶται τὸ νέκταρ.

ε, 100. Profitetur Mercurius: τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ; Observant interpretes: πρόσκειται καὶ τῆς ἀκουσίου παρουσίας [ἡ] αἰτία τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ. (PQ.) Eiecto articulo constructio Graeca erit.

ε, 121. In historia de Orione codices HPQ haec dant: οὗτος γενόμενος ἠράσθη τῆς Ἀρτέμιδος. αὕτη δὲ σκορπίον ἀνῆκε κατ' αὐτοῦ, καὶ κρουσθεὶς οὕτως ἐν τῷ σφυρῷ τέθνηκεν. οἱ οὖν θεοὶ

χαίους κέρασι. Quae expungenda notavi si servantur perversissime esse dicta locique sententiam iis perturbari, viros doctos non latuit. De prioribus Meinekius (t. IV p. 219): „alius scriptor, sermonis paullo curiosior, haec ita extulisset ἐκ τοῦ καὶ μέχρι νῦν λεγομένου — — κεράσαι φασκόντων." Quae si ita revera extulisset Athenaeus, multum vereor ut et elegantiae sermonis et perspicuitati bene consuluerit. At reiecto φάσκοντες nihil ad sanitatem loci deëst. Similiter v. c. p. 348 d ante λέξαι abundat εἰπεῖν, quod Schweighaeusero duce viri docti secluserunt. Abruptum dicendi genus quis in Athenaeo mirabitur? (Cfr. i. a. p. 489 e.) De ultimis intricate dictis queritur Schweighaeuserus (Animadverss. t. VI p. 133): „intricatior paulo oratio: in qua tamen nihil mutat ms. A. — — — *Tam commode vero quam breviter in Epitome scribitur* καὶ τὸ ἀγγεῖον — — κρατήρ, οἷον κερατήρ *etc. omissis istis* ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι — — κέρατος." Hoc ipsum est quod et nos proponimus, nisi quod illa: ἀπὸ τοῦ κέρατος stare possunt. Caetera autem alius sunt, etymologiae vocis κρατήρ quae hic ab Athenaeo profertur aliam opponentis eamque veriorem ἀπὸ τοῦ συγκιρνᾶσθαι. Quo semel perspecto futurus Athenaei editor fortasse Epitomae optime monenti obtemperabit.

ἐλεήσαντες αὐτὸν δι' ἄστρων ὑπεζωγράφησαν [αὐτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ] μετὰ τοῦ σκορπίου. Narratur eadem historia, ex Ovidio pervulgatissima (Fasti V, 531 seqq.), in AD ad Σ 486, sed verbis plane diversis, addito in fine: ἡ ἱστορία παρὰ Εὐφορίωνι sive Φερεκύδῃ. At nullo auxilio extrinsecus adscito opus est, ut ex ea parte, quam descripsi, duo immania vitia deprehendamus et corrigamus. Quid? Orion statim ac natus est (οὗτος γενόμενος) deperibat Dianam? Immo: (ἀνὴρ) γενόμενος ἠράσθη τῆς Ἀρτέμιδος, quemadmodum Ovidius etsi aliam de eius interitu famam secutus recte dixit: „creverat immensum", et rerum natura demonstrat. Praeterea in sequentibus, quod iam significavi, verba αὐτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ cancellis septa spuria sunt et eiicienda. Nam et δι' ἄστρων planissime idem est, elegantius tantum enunciatum, atque ἐν τῷ οὐρανῷ, et nemo Graecus nisi infantissimus dixerit: οἱ θεοὶ ἐλεήσαντες αὐτὸν ὑπεζωγράφησαν αὐτόν. Omnia sunt in illo: οἱ οὖν θεοὶ ἐλεήσαντες αὐτὸν δι' ἄστρων ὑπεζωγράφησαν μετὰ τοῦ σκορπίου. Ad verbum ὑπεζωγράφησαν quod attinet, „laudat Creuzerus" — indicante Buttmanno — „ignotam lexicis formam ut elegantissimam eique rei aptissimam. Vide uberiorem eius notam in Melet. l. c." (I p. 51.) Recte fecit Creuzerus, — cuius libri copia mihi non est, — quod verbum laudavit, rectius fecisset, si inutile emblema eiiciendum proposuisset, ad amussim respondens ei, quod olim in Observatt. (p. 38) tollendum indicavi in scholio ad δ 123, κλισίην: ὃν [ἀλλαχοῦ] δι' ἑτέρων κλισμὸν ὀνομάζει.[1]. Idem dicendi genus aliud vitium inquinat in Scholio de Pleiadibus (Σ 486) ex nostro loco eluendum. Scholion ita editur ex Veneto A, Codice laudatissimo. (Cfr. Dionys. Hal. A. R. I c. 61). Ἄτλας δὲ εἷς τῶν Γιγάντων μιγεὶς Πληϊόνῃ τῇ Ὠκεανοῦ ἔσχε θυγατέρας ζ', αἳ τὴν παρθενείαν ἀγαπήσασαι συνεκυνήγουν τῇ Ἀρτέμιδι. θεασάμενος δὲ Ὠρίων ἠράσθη καὶ ἐδίωκεν αὐτὰς μιγῆναι βουλόμενος. αἳ δὲ περικατάληπτοι γενόμεναι θεοῖς ηὔξαντο μεταβαλεῖν τὴν φύσιν. Ζεὺς δὲ ἐλεήσας αὐτὰς καὶ διὰ τῶν ἄρκτων κατηστέρισεν. ὠνομάσθησαν δὲ Πληϊάδες ἀπὸ Πληϊόνης τῆς μητρὸς αὐτῶν. In his nemo

1) Nempe — id quod olim monere neglexi — occurrit δ 136, ad quem versum brevis nota est in H, cum altera illa ad vs. 123 coniungenda: ἣν ἄνω (vs. 123) κλισίην εἶπε, τοῦτον νῦν κλισμὸν καλεῖ. (Praef. p. LII).

capiat, quid sit *διὰ τῶν ἄρκτων.* Significatne, ursos ad astra eas tulisse Iovis iussu? At id nimis ridiculum est neque usquam commemoratur. An potius, eas in astro, quod Ursus dicitur, collocatas fuisse? At ibi non sunt, verum *ἐπὶ τῇ οὐρᾷ τοῦ ταύρου.* Praeterea vel unum *καὶ* post *ἐλεήσας αὐτὰς* indicio esse debebat editoribus, aliquid hic deësse, ac sine mora adsciscenda mihi videtur lectio Scholiorum Vulgatorum (apud Bekkerum litera D insignitorum): *Ζεὺς δὲ ἐλεήσας αὐτὰς (π ε λ ε ι ά δ α ς ἐ π ο ί η σ ε)* [1]) *καὶ δι' αὐτῶν ἄστρον κατηστέρισεν*, modo ita leniter corrigatur: *καὶ δ ι ὰ τ ῶ ν ἄ σ τ ρ ω ν κ α τ έ σ τ η σ ε ν*, in quorum locum irrepsit glossema *κατηστέρισεν.* Eadem omnia cum *iisdem* scribendi vitiis [2]), — itaque ibi quoque est: *δι' αὐτῶν ἄστρον κατηστ.*, — leguntur in Eudociae Violeto (s. v. Πλειάδες) a Villoisono in primo Anecdotorum volumine edito. Quae cum medio undecimo p. Chr. saeculo floruerit et scripserit, antiquitatis certe eius lectionis, quam sententia duce praeferendam dixi, patrocinium iure suscipere potest. Sed ut ad scholion

---

1) Non potest huius rei mentio in narratione de Pleiadibus deësse, cum etiam ad nominis originem pertineat, ac miror in plurimis etymologiis, quas scholia nostra suppeditant, hanc prorsus non comparere. At comparet in amplissima disputatione ac satis loquaci Asclepiadis Myrleani de Nestoris poculo, quam Athenaeus servavit libro XI c. 76—85, unde pauca quaedam excerpam. *Ὅταν γὰρ εἴπῃ* (Homerus) »*δύω δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαττον χρύσειαι νεμέθοντο*", *πελειάδας οὐ σημαίνει τὰς ὄρνιθας, ὥς τινες* (malim: *ἅς τινες*) *ὑπονοοῦσι περιστερὰς εἶναι, ἁμαρτάνοντες.* ——— *π ε λ ε ι ά δ α ς δ ὲ ὁ π ο ι η τ ὴ ς κ α λ ε ῖ ν ῦ ν τ ὰ ς π λ ε ι ά δ α ς.* (p. 489 e.) Et post pauca (p. 490 d): *ἐπλανήθησαν δ' οἱ πολλοὶ νομίζοντες τὰς πλειάδας* (immo *π ε λ ε ι ά δ α ς.* Schweigh: »*πελειάδας* malebam".) *ὄρνεις εἶναι, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ποιητικοῦ σχηματισμοῦ* ——— *ἔπειτα δ' ὅτι τὸ τρήρωνες μόνον ἐδέξαντο εἶναι ἐπίθετον πελειάδων, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβὴς ἡ ὄρνις αὕτη· τρεῖν δ' ἐστὶ τὸ εὐλαβεῖσθαι. πιθανὸν δέ ἐστι τὸ ἐπίθετον καὶ ἐπὶ τῶν πλειάδων τιθέμενον. μ υ θ ε ύ ο ν τ α ι γ ὰ ρ κ α ὶ α ὗ τ α ι τ ὸ ν Ὠ ρ ί ω ν α φ ε ύ γ ε ι ν, δ ι ω κ ο μ έ ν η ς τ ῆ ς μ η τ ρ ὸ ς α ὐ τ ῶ ν Π λ η ι ό ν η ς ὑ π ὸ τ ο ῦ Ὠ ρ ί ω ν ο ς.* Sequuntur exempla poëtarum luculentissima, quibus hi manifesto pro *πλειάδες* etiam *πελειάδες* dixisse ostenduntur. Inter quos et Pindari loco allato huiusmodi (Nem. II, 16): *ἔστι δ' ἐοικός || ὀρειᾶν γε Πελειάδων || μὴ τηλόθεν Ὀαρίωνα νεῖσθαι*, auctor pergit: *σύνεγγυς γάρ ἐστιν ὁ Ὠρίων τῇ ἀστροθεσίᾳ τῶν πλειάδων· διὸ καὶ ὁ περὶ ταύτας μῦθος ὅτι φεύγουσι μετὰ τῆς μητρὸς τῆς Πληιόνης τὸν Ὠρίωνα.*

2) Et quibusdam propriis, quae aut scribae aut Villoisono male describenti imputanda erunt, ut v. c. *μεταβαλλεῖν, τὴν Ἰλίου πόρθωσιν, τὸ κτίσμα τῶν ἀπογόνων* pro *δ ι ὰ τὸ κτίσμα εἶναι τ. ἀπογ.* similia.

nostrum de Orione revertar, primum in iis quoque, quae praecedunt ea, quorum supra correctionem tentavimus, parvum mendum eluendum est. Iuppiter, Neptunus, Mercurius apud Hyriea devertuntur. *ὁ δὲ ἐδέξατο καὶ ἔθυσε βοῦν καὶ ἐξένισεν αὐτούς. ξενισθέντες οὖν καὶ ἐ ρ χ ό μ ε ν ο ι οἱ θεοὶ εἶδον τὴν βύρσαν τοῦ σφαγέντος βοὸς κειμένην κάτω κτλ.* Credam fecisse deos quod fecerunt convivio recepti iamque *abeuntes: ξενισθέντες καὶ ἀ π ε ρ χ ό μ ε ν ο ι.* Deinde notandum quae de Orionis nataliciis et morte in nostris codicibus (HPQ) tradita sunt, eadem iisdem fere verbis, ita ut communis origo facile pelluceat, legi in eodem quod supra dicebam Eudociae Violeto. Quod ut clarius appareat, et Imperatricis verba et Scholiastarum iuxta collocabo.

Scholia ad Od. ε 121. (HPQ.)

Ο ἰ ν ε ὺ ς τῆς Βοιωτίας ἦν βασιλεύς. οἱ οὖν θεοὶ βουληθέντες ἰδεῖν εἰ φιλόξενοι οἱ ἄνθρωποι ἦλθον πρὸς αὐτὸν ὡς ξενισθησόμενοι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐδέξατο καὶ ἔθυσε βοῦν καὶ ἐξένισεν αὐτούς. ξενισθέντες οὖν καὶ (ἀπ)ερχόμενοι οἱ θεοὶ εἶδον τὴν βύρσαν τοῦ σφαγέντος βοὸς κειμένην κάτω, καὶ οὐρήσαντες εἰς αὐτὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ οὔρου καὶ τῆς βύρσης ἐποίησαν τὸν Ὠρίωνα. οὗτος (ἀ ν ὴ ρ) γ ε ν ό μ ε ν ο ς ἠράσθη τῆς Ἀρτέμιδος. αὕτη δὲ σκορπίον ἀνῆκε κατ' αὐτοῦ, καὶ κρουσθεὶς ο ὕ τ ω ς ἐν τῷ σφυρῷ τέθνηκεν. οἱ οὖν θεοὶ ἐλεήσαντες αὐτὸν δι' ἄστρων ὑπεζωγράφησαν [α ὐ τ ὸ ν ἐ ν τ ῷ ο ὐ ρ α ν ῷ] μετὰ τοῦ σκορπίου.

Eudociae Ἰωνία s. v. Ὠρίωνος. (Villois. I p. 441).

Ὠρίων ἥρως· ὁ ἐκ τοῦ οὐρῆσαι τοὺς θεοὺς ἐν τῇ βύρσῃ τοῦ βοὸς τοῦ σφαγέντος ὑπὸ τοῦ Ὠ ρ ι έ ω ς, — κ α τ ὰ δ έ τ ι ν α ς, ὑ π ὸ τ ο ῦ Ο ἰ ν έ ω ς, — τοῦ Θηβῶν βασιλέως, ἐπὶ τῇ φιλοξενίᾳ τῶν θεῶν, ὡς ἐν τῷ περὶ Ὠριέως εἴρηται. γ ε ν ό μ ε ν ο ς δὲ οὗτος ὁ Ὠρίων καὶ ὢν θηρολέτης καὶ κυνηγέτης ἄριστος καὶ ἐπὶ ἀνδρείᾳ τε καὶ κάλλει περιβόητος ἠράσθη τῆς Ἀρτέμιδος. εἶτα ἡ θεὸς ὀργισθεῖσα ἀνῆκε σκορπίον κατ' αὐτοῦ· καὶ κρουσθεὶς ο ὗ τ ο ς ἀπέθανε. μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσιν ἀστροθεσίᾳ τοῖς γεννήτορσι τετίμηται. διὸ ἔστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι, μετὰ τοῦ σκορπίου, ἄστρον μέγιστον καὶ λαμπρότατον ὁμώνυμον τῷ ἥρωϊ.

Perspicuum est ex eodem fonte haec omnia manasse, neque quae Eudocia pleniora habere videtur ex codice integriore pro-

fluxisse existimo, sed ex ipsius ingenio, vitia codicis quo utebatur circumlocutionibus callide obtegentis. Habebat ob oculos: γενόμενος ἠράσθη τῆς 'Αρτέμιδος, quod cum ei iure absurdum videretur, addidit: καὶ ὢν θηρολέτης et quae sequuntur. Habebat ob oculos: οἱ οὖν θεοὶ -- αὐτὸν δι' ἄστρων ὑπεζωγράφησαν αὐτὸν ἐν τῷ οὐρανῷ. Dilatavit ea: μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσεν ἀστροθεσίᾳ τοῖς γεννήτορσι τετίμηται. διὸ ἔστιν ἐν τῷ οὐρανῷ -- μετὰ τοῦ σκορπίου ἄστρον μέγιστον. Habebat ob oculos perversum Οἰνεύς, de quo Buttmannus: „plane assentior Creuzero pro Οἰνεύς legendum esse 'Υριεύς." Equidem putem corruptionem non tam ortam esse ex 'Υριεύς, quam ex cognata forma 'Ωριεύς, dum librarii tralaticiis erroribus O ponerent pro Ω, I pro P, N pro I. Sed hoc non premam. Quid Eudocia? Commemorat utrumque nomen, — ὑπὸ τοῦ 'Ωριέως, κατὰ δέ τινας, ὑπὸ τοῦ Οἰνέως, — ne suspicata quidem alterum ex altero scribae errore esse prognatum. Pergit Eudocia: τὸ δὲ 'Ωρίωνος ξίφος ὁ Διομήδης εἶχεν, ἔπειτα δὲ Ἥφαιστος Πηλεῖ τοῦτο ἐχαρίσατο, Πηλεὺς δὲ 'Αχιλλεῖ· ἐκ δ' 'Αχιλλέως τοῦτο Νεοπτόλεμος ἐδέξατο, quae aliunde adscita sunt, tum: ἄλλοι δὲ ἄλλως περὶ τοῦ 'Ωρίωνός φασιν οὕτως, quibus verbis apud Imperatricem incipiunt ea, quae in Scholio ad Il. Σ 486, ut diximus, de eodem argumento dicuntur, ad verbum cum lectionibus Veneti codicis conspirantia, ne ridiculo quidem vitio omisso, quod et Venetum A et Scholiorum Vulgatorum (D) editionem Iuntinam et, ut nunc videmus, Eudociae quoque codicem obsidet, irrefragabile communis originis documentum: ἐγένετο ὁ Οὐρίων (male ap. Eudoc. 'Ωρίων), οὕτως ὀνομασθεὶς διὰ τὸ οὐρῆσαι ὥσπερ τοὺς θεούς· ἔπειτα δὲ (omittit hoc Eudoc.) κατ' εὐφημισμὸν 'Ωρίων. Pervelim doceri, quomodo editores intellexerint διὰ τὸ οὐρῆσαι ὥσπερ τοὺς θεούς. Quod si nullo probabili modo potuerint, fortasse non recusabunt mecum insanam lectionem mutare in: διὰ τὸ οὐρῆσαι σπέρμα τοὺς θεούς.

Sed satis de his; reliquas interpolationes ordiamur.

ε, 211. In nota Porphyrii ex Antisthene derivata multumque celebrata, cur Ulixes Calypsoni obtemperare noluerit immortalitem ei spondenti, haec sunt: 'Αντισθένης φησὶν εἰδέναι σοφὸν ὄντα τὸν 'Οδυσσέα, ὅτι οἱ ἐρῶντες πολλὰ ψεύδονται καὶ τὰ

ἀδύνατα ἐπαγγέλλονται: ἐπισημαίνεται δὲ καὶ τὴν παραίτησιν [δι'] ἣν πεποίηται τῆς θεοῦ. (E) Non est admodum apertum intellectuque facile, quid significet ἐπισημαίνεσθαι παραίτησιν, δι' ἣν πεποίηται τῆς θεοῦ, ne illud quidem, unde genetivus τῆς θεοῦ pendeat, neque magis quo modo πεποίηται sit accipiendum, mediumne sit an passivum, subiectumne habeat Ulixem an Antisthenem. Sed omnes molestiae evanescent deleta importuna praepositione δι', quae constructionis paulo insolentioris fulciendae causa, ut videtur, illata revera omnia pessumdedit. Non est tamen rara in nostris Scholiis periphrasis illa notissima per substantivum verbale et verbum ποιεῖσθαι, nulli Graeco scriptori non obvia. Legitur ad α 188: πίστιν ποιεῖται. [1]), legitur α 215: ἔδει -- μὴ καθόλου ποιεῖσθαι τὴν ἀπόφασιν ὡς μηδενὸς εἰδότος τὸν αὐτοῦ πατέρα, legiter α 389, — de quo loco pluribus egimus, — οὐκ ἐλέγχων ὅτι ἐξ ἀπεχθείας πεποίηται τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἀπευχὴν ὁ 'Αντίνους, praeterea β 52: ὡς γὰρ ἐν 'Ιθάκῃ οἰκούντων ποιεῖται τὸν λόγον, — β 130: καὶ οὗτος τεχνικῶς ἄγαν τὴν ἀντίρρησιν ποιεῖται, — γ 103 γεροντικῶς ὁ Νέστωρ μακροτέραν ποιεῖται τὴν ἀπόκρισιν, — ε 184: ἡ Καλυψὼ πρὸς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τὸν ὅρκον ποιεῖται, — ε 220: ὁ δὲ (Ulixes) ὁμολογῶν τὴν ἐπιθυμίαν, οὐκ ἐπὶ τὴν Πηνελόπην πεποίηται τὴν ἀπόστασιν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ οἶκοι, ubi quod reponebam: οὐκ ἐπὶ τὴν Πηνελόπην πεποίηται τὴν ἀπότασιν flagitante sensu, — sine mendo legitur p. 78, 26 ad explicandum Homericum καθαπτόμενος: τὴν ἀπότασιν τῶν λόγων ποιούμενος, ubi alius

---

1) Totum scholion ita est conceptum: εἰς ἀξιόχρεων δὲ μάρτυρα τὴν πίστιν ἀναφέρει. δευτέραν πίστιν τῆς καθαρᾶς φιλίας ποιεῖται τὴν ἀκριβολογίαν τῆς κακοδουλείας. (HMQ.) De ultima voce Buttmannus: »tam absona haec vox ut fere suspicer scriptum olim fuisse ἀποδημίας, respicique versus 259 seqq. ubi cf. schol." Nihil minus verum. Minerva sub Mentae specie latens, hospites, inquit, paterni sumus,

εἴ πέρ τε γέροντ' εἴρηαι 'επελθών
Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα 'πάσχειν. κτλ.

Haec igitur nostrum scholion aperte spectat. Quod ad ultimum vocabulum attinet, rarum est sine dubio κακοδούλεια (sive potius κακοδουλία), neque tamen obscurum quid significetur. Nempe designatur misera Laërtis vita vel servili durior conditione, estque adeo vox fere idem valens ac κακοπάθεια, sed acrior neque eiusmodi, quae vitii insimuletur.

interpres πρὸς ἐκεῖνον τὸν λόγον ἀποτεινόμενος, atque iterum p. 422. 3: ἡ δ' ἀπότασις πρὸς Ἡσίοδον, tum p. 536, 1 et 687, 7 iterum ad καθαπτόμενος, — hic igitur cum idem reponerem, occupavit nuper Cobetus, (Mnemos. N. S. Vol. VII, p. IV, 1879, p. 432.) Statim infra novum eiusdem paraphraseos adest exemplum, ε 222: δαιμονίως σύλληψιν τῶν κινδύνων πεποίηται, et paulo post, ζ 152: ἐκ τριῶν πεποίηται τὸν ἔπαινον, — sed sufficiant haec exempla, de magna multitudine non studiose conquisita, sed obiter ut casus ferebat adnotata. Iam igitur ἐπισημαίνεται δὲ καὶ τὴν παραίτησιν, ἣν πεποίηται τῆς θεοῦ satis habebit, quo se tueatur, eritque et explicatu facillimum et intellectu. Quippe notatu dignam Antisthenes etiam causam dicit, cur Ulixes deae amorem deneget. Hac enim ob formae pulchritudinem superbiente, Ulixes docet ὅτι τὴν γαμετὴν ζητεῖ διὰ τὸ εἶναι περίφρονα, ὡς κἀκείνης ἂν ἀμελήσας, εἰ τῷ σώματι καὶ μόνῳ κάλλει κεκόσμητο. Dignam profecto philosophis rationem, sive serio agentibus sive ioco.

ε, 281. In scholio Porphyrii de variis verbi εἴσατο significationibus, unde iam olim glossema eieci aliud eiusdem generis in fine eiiciendum est. Enumerat auctor varias verbi significationes, probandi causa exemplis additis: „εἴσομαι αἴ κε τύχωμι" (χ 7) ἀντὶ τοῦ νοήσω, ὑπολάβω. -- εἴσατο ἀντὶ τοῦ ὡμοιώθη, -- ὡς τὸ κτλ. -- εἴσατο ἀντὶ τοῦ ἐπορεύθη ἀπὸ τοῦ ἴω, ὡς τὸ „εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά." (M 119.) His verbis disputatio finitur in PT et in Codice 2679 ad Iliadem, a Cramero edito in Anecdd. Pariss. t. III. p. 17. In EQ post ἐπ' ἀριστερά additur: [καὶ τὸ „οἵη τ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα".] (ζ 102.), quae verba sine dubio insiticia mihi videntur et a manu male sedula illata. Tam neglegentem enim et ratiocinandi imperitum nemo Porphyrium habeat, ut non viderit, illo verbi εἶσι exemplo nihil de verbi εἴσατο significationibus et usu probari, sive ἐπορεύθη valeat sive aliud quid. Sed copulavit propterea, dixerit quis, quod utrumque — et εἴσατο et εἶσι — ἀπὸ τοῦ ἴω duxit. At idem Porphyrius paulo ante idem verbum etiam ὡμοιώθη valere dixit, ab εἴσκω derivans. Cur tunc quoque non addidit v. c. οὐ γάρ σ' οὐδὲ, ξεῖνε, δαήμονι φωτὶ εἴσκω (θ 159)? Itaque me quidem iudice ne in fine quidem quidquam

huiusmodi admisit, ac potius interpolatio hic patefacta cum illa conferenda est, quam in huius opusculi initio notavi in scholio itidem Porphyriano ad α 1 de voce πολύτροπος, ubi mediae disputationi interstrepit illud: κέχρηται τῷ τρόπῳ καὶ ἐπὶ φωνῆς κτλ. (cfr. supra p. 14).

ε, 299. Queritur Ulixes: ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται; Agitur de hac locutione in PQ — et partim in H — hoc modo: τί μεῖζον ἔσται τούτων, οἷον, ἐπὶ τί προκόψει τὰ κακά; τίνα μοι τούτων δύναται γενέσθαι μείζονα κακά; τινὲς δὲ διὰ τοῦ χ μήχιστα, ἵν' ᾖ, τίς μοι γένηται μηχανή; οἱ δὲ τό „τί νυ" [πῶς] ἀντὶ τοῦ, πῶς μοι τούτων δύναται μείζω γενέσθαι (κακά add.?); ὡς κἀκεῖ „τί νυ βίομαι (i. e. βείομαι. X 431)." Buttmannus de hoc loco ita disputat: „ex Harl. Porsonus haec tantum excerpsit τινὲς -- μηχανή; οἱ δέ, τί νυ πῶς, omisso τό, festinantius, credo, aut per correctionem. Sed veriorem emendationem ipse verborum contextus ministrat hanc: οἱ δὲ τὸ, τί, νῦν πῶς: h. e. τί hic valere πῶς." Recte Buttmannus, ut saepissime, sententiam indagavit et explicuit, in verbis sanandis me iudice nunc minus feliciter versatus. Nυ enim, quod in νῦν mutari iussit, sine dubio Homericorum verborum pars est, non Scholiastae, quod si statuimus, τό „τί νυ" πῶς, ἀντὶ τοῦ, πῶς μοι κτλ. et obscure et sono ingratissimo dictum erit. Quapropter praestat expungere πῶς moleste simul et otiose adhaerens, quippe ex dittographia ortum.

Non dissimile est vitium ε 357. Ad Homericum: μή τίς μοι ὑφαίνῃσιν δόλον αὖτε || ἀθανάτων, ὅτε με σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει, HP habent: γρ. ὅ τε με. χωρίζει Ἀριστοφάνης διὰ [τὸ] ὅτε. Observat Porsonus: „nempe Aristophanes cepit pro ὥστε, non pro ὁπότε." Contra quem Buttmannus: „immo, ut ex allatis apparet, pro neutro ὅ τε quod sit pro διό τε h. e. δι' ὅ τε, h. e. διό." Iterum recte Buttmannus, quod ad sententiam mentemque auctoris attinet, probaturque id quod dixit, — etsi nulla probatione opus, — eo, quod in Palatino vocula ὅ in γρ. ὅ τε με superscriptum habet διό. Sed verba corrupta nullo pacto id dicunt, quod Buttmannus indicavit et ratio verum esse evincit. Equidem τό insiticium habeo, tum natum, cum ex scriba-

rum natione aliquis in verbis δι' ὅ τε elisionem de more explevisset. Semel scripto διὰ ὅ τε, in promptu erat interpolatio διὰ τὸ ὅτε, nam διὰ ὅ dicebat nemo. Verum eiecto τό multum abest, ut locus persanatus sit. Quin ut superest aliquid ita et deest, sic ni fallor restituendum: γρ. ὅ τε με. χωρίζει Ἀριστοφάνης, (ἵν' ᾖ) δι' ὅ τε.

ε, 449 ad Homeri verba: σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἱκάνω observatur in (P)QT: μιᾷ δεήσει καὶ τὴν Φύσιν τοῦ ῥεύματος καὶ τὸ σῶμα συνέπλεξεν. Potest stare, etsi non repugnem si legeretur: καὶ τὴν Φύσιν τοῦ ῥεύματος καὶ τὸ σῶμα (τοῦ θεοῦ) συνέπλεξεν. At vide quid continuo in iisdem codicibus QT, — potius in uno Q — sequatur. Scholion versus 449 statim excipit aliud ad 451, in quo ad Homerica: παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα est: μιᾷ δεήσει τὸ ἴδιον κῦμα καὶ τὸν ἴδιον ῥοῦν ἐπέσχεν. Hic quidem absurdum est μιᾷ δεήσει. Buttmannus μιᾷ θελήσει proposuit, sed aliquanto tutius et verius erit μιᾷ δεήσει, quod omittit T, una — quod aiunt — litura delere.

ε 474. δοάσσατο: οὕτως ἔδοξεν αὐτῷ κέρδιον, [οὕτω πως] ὡς κατιὼν ὁ λόγος δηλώσει „βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην". (B) Verba uncinis inclusa et hic ex dittographia orta sunt.

ε, 490. Ad σπέρμα πυρὸς philosophatur ita Porphyrius: πᾶσα οὐσία μείωσιν πάσχει. τὸ δὲ πῦρ ἐν ὅσῳ κἂν τὸ τυχὸν ἔχῃ, πάλιν αὔξεται. ὃ εἰδὼς πρῶτος ὁ ποιητὴς εἶπε σπέρμα πυρός. καὶ τὸ σπέρμα γὰρ ἐξ ἐλαχίστου αὔξεται. [ἔστι δὲ ὁ τρόπος μεταφορά.] πρὸς τοῦτο καὶ ὁ Αἰσχύλος ἀντεμηχανήσατο εἰπὼν πηγὴν πυρὸς ἐν Προμηθεῖ δεσμώτῃ ἐν οἷς Φησι „ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς πηγὴν κλοπαίαν". (BEHPQT.) Non facile adnotatiuncula rhetorica in ineptiorem locum irrepere potuit. Omittit eam T, „omittere videtur H" (App. p. 766.), sed vel etiamsi hi codices non addicerent, foras extrudendum esset quod aperte ab loco alienum est. Non tamen scribarum additamentum est, — sequitur enim in PQ ad eadem verba: μεταφορικῶς τὸν σπινθῆρα τοῦ Φωτὸς εἴρηκεν, — sed eiusdem generis notula, in initio fortasse intermarginalis, quae casu quodam in media Porphyrii verba pervenit.

ζ, 2. ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος: βεβλαμμένος. ἤτοι συλληπτικῶς· — — — ἢ κατ' ἀντίφρασιν τὴν ἀγρυπνίαν ὕπνον ἔφη· ἢ ἐπὶ τῷ καμάτῳ στικτέον, εἶτα ἀρημένος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος — — —· ἢ τὸ ἀρημένος ἀντὶ τοῦ ἠρημένος καὶ νενικημένος [ἀρημένος ἠρημένος], ("Η ins.) κεκρατημένος. (EPQ) Delenda sunt quae indicavi, sive archetypi omnium nostrorum codicum scriba bis idem errore exaravit, sive, quod potius credam, cum iusto scholio glossa intermarginalis inde excerpta iniuria coaluit. Arguitur etiam quod dixi auctoritate Hamburgensis, qui mediis omissis breviter: ἢ συλληπτικῶς· ὁ γὰρ ὕπνος οὐ βλάπτει· ἢ τὸ ἀρημένος ἀντὶ τοῦ νενικημένος "Η κεκρατημένος. Apparet simul quo iure inter νενικημένος et κεκρατημένος inseruerim ἤ, quod ante κ excidisse in tanta literarum similitudine nemo mirabitur. Neque hoc neglegendum, καί interdum in interpretationibus etymologiisque adhiberi pro τουτέστι, ἤγουν, οἷον. [1])

ζ, 79. Ὑγρὸν ἔλαιον explicatur cur dictum sit. τὸ ὑγροποιόν, ὡς τὸ „χλωρὸν δέος." ἢ διὰ τὸ μὴ ἀποκρυσταλλοῦσθαι τοῦτό Φησιν, ἢ [διὰ] τὸ μὴ ἐῶν ξηρανθῆναι, ἃ καὶ ἀμφότερα θεωροῦνται ἐπὶ τοῦ ὕδατος. (E) Pro ἐῶν in codice est εὖ, quod correxit Buttmannus. Si vere correxit, — nec hac de re dubito — inducendum est διὰ, quo servato necessario scribendum erat: διὰ τὸ μὴ ἐᾶν. Cum autem participium habeant Palatinus

---

1) Adscribam pauca exempla fidei faciendae causa: α 38: Ἀργειφόντην: ἢ τὸν ἀργὸν καὶ καθαρὸν φόνου — — — ἢ ὅστις τοὺς ἀργοὺς καὶ ἀπράκτους λογισμοὺς ἀναιρεῖ. — α 177. ἐπίστροφος: — — — ἤγουν ἐπιστροφὴν καὶ ἐπιμέλειαν ποιούμενος τῶν ἀνθρώπων. — α 252: τὸ ἐπαλαστήσασα δηλοῖ τὸ ἐπὶ τοῖς λεχθεῖσιν ὡς ἀλάστοις καὶ δεινοῖς οὖσι δεινοπαθήσασα. — α 277: εἴρηται δὲ τὰ ἔεδνα τὰ τὴν ἕδραν καὶ παραμονὴν προξενίζοντα τῇ νύμφῃ. — α 321 (ad θῆκε μένος): ἔθηκεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Τηλεμάχου μένος καὶ προθυμίαν τῆς τοῦ πατρὸς ἀναψηλαφήσεως. Sic Q. In E dicitur: τὸ μένος ἐπὶ ψυχικῆς προθυμίας λαμβάνεται κτλ. — α 438 ad πυκιμηδέος: — — ἤγουν τῆς πυκνὰ καὶ συνετὰ μήδεα εἰδυίας (ut supra correxi.) — β 424 (ad ἴκμενον): τὸν ἱκνεῖσθαι καὶ φέρεσθαι ποιοῦντα. — γ 468 (ad ἀσάμινθος): ἀπὸ τοῦ ἄσις ὁ ῥύπος, ἥτις μινύθει καὶ ἀφανίζει αὐτόν. — ι 116 (ad λάχεια): — — οἱ δὲ τὴν εὔσκαφον, [οἱ δὲ] τὴν εὔγειον, τὴν λαχαίνεσθαι καὶ σκάπτεσθαι δυναμένην. (HQ). Delendum esse οἱ δὲ alterum apparet vel ex E: λάχεια, ἀπὸ τοῦ λαχαίνω. οὕτως ἀναγνωστέον, ἵν' ᾖ εὔσκαφος, παρὰ τὸ δύνασθαι αὐτὴν λαχαίνεσθαι καὶ σκάπτεσθαι. At quid P? Habet: — — ἢ ἡ εὔγειος, ἡ ἐπιτηδεία εἰς τὸ λαχαίνεσθαι ἤτοι σκάπτεσθαι. Similia multa ex caeteris libris sine negotio quivis colligat.

(P): οὐ τὸ φύσει ὑγρόν, ἀλλὰ τὸ ὑγροποιόν, τὸ μὴ ἐῶν σκληρύνεσθαι, ἢ τὸ χαλαστικὸν τῶν σωμάτων, breviusque T (App. p. 767): τὸ μὴ ἐὸν („corr. ἐῶν" Dind.) σκληρύνεσθαι, et AD ad Ψ 281: ἤτοι τὸ σωμάτων χαλαστικόν, ἢ τὸ ἐν ὑγρότητι διαφυλάττον καὶ μὴ ἐῶν ξηραίνεσθαι· ἢ ὅτι τὸ ἔλαιον οὐκ ἀποκρυσταλλοῦται, πολὺ ἔχον ἐν ἑαυτῷ τὸ θερμόν, — etiam in E participium locum suum teneat, quod ut stare possit, ut dixi, διὰ eiiciendum est, hic quoque, quemadmodum supra factum est, bis scriptum cum semel oporteret. Peius ultima mulcata sunt, quod miror non vidisse Buttmannum. Quid enim? ἃ καὶ ἀμφότερα θεωροῦνται ἐπὶ τοῦ ὕδατος! Itaque aqua quoque οὐκ ἀποκρυσταλλοῦται? Nostrates aliter iudicabunt, sed tam clemens ne Graecorum quidem caelum unquam fuit, ut prorsus ignorarent aquam in glaciem subinde verti. Neque ignoravit Etymologici Magni compilator, qui i. v. ὑγρόν ita: ὑγρὸν ἔλαιον, διὰ τὸ μὴ πήγνυσθαι καθὼς τὸ ὕδωρ, ὅτι πολὺ ἔχει τὸ θερμόν. Quamobrem plane contrarium voluisse auctorem putem ac scripsisse: ἃ καὶ ἀμφότερα (οὐ) θεωροῦνται ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

ζ, 103. Τηΰγετον περιμήκετον: ὄρος τῆς Λακωνικῆς ὑψηλόν. [μέγιστον.] (EQ) Delendum videtur, cum vel asyndeton alterutrum adiectivum coarguat. Potest tamen ex μήκιστον corruptum glossula esse ad περιμήκετον, (quod in Apollonio exponitur: περισσῶς μακρὰν καὶ ὑψηλήν. Et Hesychius: Περιμήκετος: ὑψηλός, ὑπέρμηκος.) ut distinguatur: Τηΰγετον] ὄρος τ. Λακων. — περιμήκετον] ὑψηλόν, μήκιστον.

ζ, 125. Iterum factum est, quod supra (ad ε 449 et 451) observabam. Ad νυμφάων, αἳ ἔχουσι (vs. 123) adnotatur in EHP: ἐπεὶ γὰρ ἐν ἐρημίᾳ ἐστίν, ἧκεν ἐπὶ ταύτην τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ὄντως νύμφαι εἰσίν. εἶτα μεταβαίνει „ἤ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδόν", εἰ μὴ νύμφαι εἰσίν. Mox ad vs. 125: ἤ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδόν legitur in PQ: [εἰ μὴ νύμφαι εἰσίν.] διαπορητικὸς ὁ ἤ, οὐ βεβαιωτικός. Quod unusquisque statim videt, Buttmannum non fugit haec admonentem: „sunt ultima verba scholii ad 123. Nam in P continuatur illud usque ad βεβαιωτικός." Quin igitur altero loco deleantur.

ζ, 244. Notissima sunt verba Nausicaae:

αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόςδε πόσις κεκλημένος εἴη
ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν,

notiora tamen, quam explicatu faciliora. Aristarchus utrumque versum ἠθετηκέναι dicitur, διστάζειν δὲ περὶ τοῦ πρώτου, ἐπεὶ καὶ Ἀλκμὰν αὐτὸν μετέλαβε, nec tamen Lehrsio [1]) concedam, ea tantum causa permotum id fecisse, quoniam δοκοῦσιν οἱ λόγοι ἀπρεπεῖς παρθένῳ εἶναι καὶ ἀκόλαστοι, — quae verba mihi ex Porphyriana disputatione miserum in modum compendifacta fluxisse videntur, — sed etiam ob molestissimam in secundo versu coniunctionem καί ac nonnisi contorte explicabilem. Qui retinebant versus, ita interpretabantur: εἴθε τις ἐκ τῶν Φαιάκων ὅμοιος τῷ Ὀδυσσεῖ ἀνήρ μου εἴη κεκλημένος, ἢ αὐτῷ τῷ Ὀδυσσεῖ ἅδοι ἐνταῦθα μίμνειν, ἵν' ᾖ ὁ καί ἀντὶ τοῦ ἤ, ὡς ἐν τῷ „ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν || αἰὲν ὁμοστιχάει." (O 634.) Ita HQT, mendosius in eandem sententiam B: εἴθε [ὁ] τοιοῦτος ὑπάρξειέ μοι (sic Dindorfius App. p. 769, Cod. ὑπάρξει) ἀνὴρ καλούμενος [καὶ] ἐνθάδε οἰκῶν καὶ (l. Ἢ) ἀρέσκοι αὐτῷ μένειν ὧδε. τοῦτο δὲ λέγει ἡ Ναυσικάα, ἐπειδὴ οὐκ ἐμνήστευον οἱ Φαίακες ἐξ ἑτέρας γῆς. Et cur ὁ ac καὶ uncinis incluserim et cur alterum καί mutaverim in ἤ collatio cum scholio ex HQT optime probabit.

η, 8. Ad γρηῢς Ἀπειραίη Palatinus observat: Ἠπειρωτική. ἡ γὰρ τῶν Φαιάκων νῆσός ἐστιν. In B est: ἡ Ἠπειρωτική. ἡ γὰρ [Ἤπειρος] τῶν Φαιάκων νῆσός ἐστι. λέγεται δὲ καὶ ἤπειρος ἡ ὅλη οἰκουμένη, ἥτις τέμνεται εἰς τρία, εἰς Ἀσίαν, εἰς Λιβύην καὶ εἰς Εὐρώπην. ἑκάστη δὲ τούτων γῆ καλεῖται ἤπειρος. Ad scholion ex B nota est Buttmanni: „vide quam egregie recen-

---

1) Adfert Lehrsius (p. 340 sec. ed.) in adnotatione Plutarchi locum de aud. poët. p. 27, ex quo obiter unum et alterum parvum mendum eximam. Εἰ μὲν Ναυσικάα — inquit — ξένον ἄνδρα [τὸν Ὀδυσσέα] θεασαμένη καὶ παθοῦσα τὸ τῆς Καλυψοῦς πάθος πρὸς αὐτὸν ἅτε δὴ τρυφῶσα καὶ γάμων ὥραν ἔχουσα τοιαῦτα μωραίνει πρὸς τὰς θεραπαινίδας, — — — ψεκτέον τὸ θράσος αὐτῆς καὶ τὴν ἀκολασίαν· εἰ δὲ τοῖς λόγοις τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἦθος ἐνιδοῦσα καὶ θαυμάσασα τὴν ἔντευξιν αὐτοῦ πολὺν νοῦν ἔχουσαν εὔχεται τοιούτῳ συνοικεῖν μᾶλλον ἢ πλωτικῷ τινι καὶ ὀρχηστικῷ τῶν πολιτῶν, ἄξιον ἄγασθαι. Quoniam non optime capio ἔντευξιν νοῦν aut ἔχουσαν aut μὴ ἔχουσαν, emendaverim: τὴν ἔντευξιν αὐτοῦ πολὺν νοῦν ἔχοντος.

tior Graeculus antiquioris observationem perverterit. Dixerat ille ἠπειρωτικὴν vocari peregrinam illam anum, quoniam ἡ τῶν Φαιάκων (int. vel, si mavis, ins. γῆ) νῆσος sit: hic τὴν Ἤπειρον insulam facit. Quin in ipso P, qui sincerius scholion habet, inter lineas tamen, sed ab alia manu, supra ἀπείρηθεν scriptum est: ἀπὸ τῆς Ἀπείρου νήσου. Sed super ἀπειρχίη iterum alia, ni fallor, manu, πολύπειρος." Equidem scribam hic insimulare malo quam epitomatorem, siquidem recte cepi hunc designari per Buttmanni „Graeculum", quoniam in iis quae sequuntur nihil est unde efficias, epitomatorem illum Phaeacum insulam Ἤπειρον dici arbitratum esse. Sed utrum lector iudicet, res non est maximi momenti.

η, 32. Minerva Ulixem monet: οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται. Dederunt haec quoque ansam quaestioni: ζητοῦσί τινες πῶς ἐν τοῖς ἑξῆς φιλοξενωτάτους λέγει τοὺς ἀνθρώπους. καί φαμεν ἢ τὸν μὲν ναυτικὸν ὄχλον εἶναι τῷ ὄντι ἀηδῆ, τοὺς δὲ βασιλεῖς φιλοξένους· ἢ (ἴσως add. V) ἵνα φυλάξηταί τινος πυθέσθαι [καὶ] πρὸς ἕτερον καταχθῆναι. (EV.) Quod inclusi καὶ Buttmanni coniectura est, codices ἢ habere videntur. Malo delere, ut sententia sit: hac admonitione cavet Minerva, ne Ulixes τὸν τυχόντα roget ad alium quam ad regem deduci, quod oeconomiae carminis contrarium foret.

θ, 75. Canit Demodocus νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος. De ea re, de qua — quantum equidem sciam — in antiquiore poësi nihil omnino traditum est, sequiores ex arbitrio aliquid finxerunt. Φασὶ τῷ Ἀγαμέμνονι χρωμένῳ περὶ τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον τέλους ἀνελεῖν τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, τότε πορθήσειν τὸ Ἴλιον ὅταν οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων στασιάσωσι. Ita V, omnia recte. Sed quid HQ? Eadem habent, verum ita conformata: φασὶ (? omittit certe Q) τῷ Ἀγαμέμνονι χρωμένῳ περὶ τοῦ κ. τ. πολ. τέλους [ἤτοι μαντευομένῳ], ὁ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλων εἶπε, ὅτι τότε τὸ Ἴλιον πορθήσεται, ὅτε οἱ ἄριστοι στασιάσουσι τῶν Ἑλλήνων. Satin certum glossema tenemus ad χρωμένῳ? Pergit enarrator (in V): καὶ δὴ παρὰ πότον διαλεχθέντων Ὀδυσσέως καὶ Ἀχιλλέως, τοῦ μὲν Ἀχιλλέως ἀνδρείαν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ Ὀδυσσέως σύνεσιν, μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν ὁ μὲν βιάζεσθαι παρῄνει· διὸ καὶ

ἀνῃρέθη· ὁ δὲ δόλῳ μετελθεῖν. Eadem sunt paulo brevius in E, prorsus eadem in HQ, casu quodam nonnullis omissis, quae H in margine supplevit, caeterum duobus vocabulis auctiora, quae iterum μακρὰ χαίρειν ἐάσομεν. Nempe hi codices haec habent: -- παρὰ πόντον (sic) --- τοῦ μὲν Ὀδυσσέως σύνεσιν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ Ἀχιλλέως ἀνδρείαν, ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς βιάζεσθαι παρῄνει, καὶ ἀνῃρέθη, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς δόλῳ μετῆλθε. [τὸν Ἀγαμέμνονα.] Necessarium est μετελθεῖν, non enim de eventu nunc agitur, sed de consilio. Sed quid emblema erit, si hoc non est quod cancellis circumdedi? Quid? Ulixesne aut suasit τὸν Ἀγαμέμνονα δόλῳ μετελθεῖν, aut fecit? Immo τὴν Τροίαν, quod diserte additur in alio scholio (ex BE) eiusdem sententiae sed verbis disparibus, quod iam in superioribus (p. 47) tetigimus: καὶ ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς ἔλεγε δι' ἀνδρείαν (ἂν) ἁλῶναι τὸ Ἴλιον, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς διὰ μηχανῆς καὶ φρονήσεως, cuius quoque scholii contractior forma extat in Q eodem vitio deformata: ὁ Ἀγαμέμνων ἔχαιρεν --- διὰ τὴν τῆς Τροίας ἅλωσιν. τότε γὰρ πέπρωτο κρατηθῆναι (ἂν) τὴν Τροίαν ὅτε φιλονεικήσουσιν οἱ ἄριστοι. Sed hoc obiter. In scholio ex HQ, ad quod redeundum est, deëst μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν, tum ἡ ἀνδρεία et ἡ σύνεσις locum mutaverunt, quamobrem haec in margine correcta repetiit Harleiani scriba. Sed advertit me insolitus locus, quem verba illa: μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν non sine obscuritate quadam sententiae in omnibus libris occupant, nec me tantum advertit. Scriba saltem cui Vulgata debemus ὅτε inseruit sic collocatum: διαλεχθέντων Ὀδυσσέως καὶ Ἀχιλλέως, τοῦ μὲν Ἀ. ἀνδρείαν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ Ὀδ. σύνεσιν, μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν, ὅτε ὁ μὲν βιάζεσθαι παρῄνει, -- ὁ δὲ δόλῳ μετελθεῖν. καὶ Ἀγαμέμνονα -- χαρῆναι. Apparet ὅτε sic positum pessumdare sententiam exitum non invenientem. Attamen idem ὅτε eodem loco positum habet codex E in parvo scholio hinc procul dubio excerpto, verum ita verbis compositis, ut ὅτε non amplius sententiae bene struendae obstet: διὰ λόγων ἐφιλονείκησαν, ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς σύνεσιν ἐπαινῶν, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς ἀνδρείαν, μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν, ὅτε ὁ μὲν βιάζεσθαι παρῄνει, ὁ δὲ δόλῳ μετελθεῖν. Hinc mihi suspicio subnata est, quam mox pluribus exemplis corroboratam videbimus, in eo codice, unde hoc scholion primum fluxit, verba μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν casu

quodam *suo loco* omissa post a scriba errorem suum corrigente in marginem esse suppleta, hinc codices inde ortos partim ut Q plane omittere ea, partim ut H ea quasi postliminio reducere, alios sententiae scilicet adiuvandae causa inserere *ὅτε*. *Verus* autem et primarius locus credam fuisse: *καὶ δὴ παρὰ πότον διαλεχθέντων Ὀδυσσέως καὶ Ἀχιλλέως μετὰ τὴν Ἕκτορος ἀναίρεσιν, τοῦ μὲν Ἀχιλλέως ἀνδρείαν ἐπαινοῦντος, τοῦ δὲ Ὀδυσσέως σύνεσιν, ὃ μὲν βιάζεσθαι παρήνει· διὸ καὶ ἀνῃρέθη· ὃ δὲ δόλῳ μετελθεῖν* (sc. *τὴν Τροίαν*). *καὶ Ἀγαμέμνονα ὡς τελουμένου τοῦ λογίου χαρῆναι.* Quando autem ista Achillis et Ulixis rixa facta esse credetur? Aut nihil definiunt, aut factam autumant *post Hectoris obitum*. Vel sic tamen magna cum gravitate affirmant, gavisum esse Agamemnonem quasi oraculo expleto, attamen falsum fuisse: *ἐσήμανε δὲ* (*ὁ χρησμὸς*) *τὴν αὐτοῦ διαφορὰν πρὸς Ἀχιλλέα.* Atqui rixa Agamemnonem inter et Achillem *ante* Hectoris interitum fuit, itaque hanc, cum Ulixes et Achilles *postea* dissiderent, neque oraculum neque Agamemnon intellegere amplius poterant. Unde vel satis constat de nihilo haec esse ficta sive a philosophis in re omnibus ignota iocantibus, sive a grammaticis doctioribus multo quam acutioribus.

θ, 166. Ulixes Euryalo: *ξεῖν', οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.* Scholia ad haec: *ἔθος* (*δόγμα* falso T) *ἐστὶν Ὁμηρικὸν ἐκ τῶν λόγων χαρακτηρίζεσθαι καὶ* (om. T) *τὸν τρόπον τοῦ ἐντυγχάνοντος* (*τυγχ.* T). *καὶ ἐν ἄλλοις περὶ τοῦ Τηλεμάχου κτλ.* --- *Ὀδυσσεὺς δέ, οὐ γὰρ διεβεβαιώσατο* [*τὸ*] *ἀτάσθαλον αὐτὸν εἶναι, ἀλλ' ἐοικέναι φησὶ τούτῳ διὰ τὸ ἀντειπεῖν καὶ εἰρηκέναι.* Sic QT, nisi quod Hamburgensis ultima non habet, de quibus nostra disputatio est. Quod articulum *τὸ* eieci ex ultima syllaba praecedentis verbi male repetitum, leve est, nam simul maius vitium sanandum. Quod Ulixes dixit, Euryalum *ἀτασθάλῳ ἐοικέναι διὰ τὸ ἀντειπεῖν*, intellego, cur *διὰ τὸ εἰρηκέναι* non intellego. Male nobis omnibus sit si propterea *ἀτασθάλοις εἰκέναι* diceremur, — ut taceam admodum insolenter sic copulari aoristum et perfectum. At vera, ni vehementer fallor, scriptura haec est: *Ὀδυσσεὺς --- ἐοικέναι φησὶ τούτῳ διὰ τὸ ἀντειπεῖν καὶ νεικέσαι.* Mutatio non admodum teme-

raria videbitur iis, qui meminerint in eodem codice eodemque scholio paulo ante legi: *οἰόμενος τὸν εὐγενῆ καὶ πεπαιδευμένον ἀναγκαίως ὁμιλεῖν, πρίαμος δὲ πάντα λέγει* [1]), pro *πρεπόντως δὲ πάντα λέγειν*, quod monstrum procuravit Buttmannus.

θ, 206. Ulixes paulo glorians profitetur: *δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, -- ἢ πὺξ ἠὲ πάλῃ ἢ καὶ ποσίν, οὔτι μεγαίρω, πάντων Φαιήκων πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.* Adnotatur in T: *οὐδὲν φθονῶ πάντων μου πειραθῆναι Φαιήκων. νῦν δὲ παρρησίᾳ χρῆται* [*ὁ*] *βουλόμενος μὴ εὐτελής φανῆναί τις καὶ εὐκαταφρόνητος· τοῦτο γὰρ αὐτῷ μόνον ἐφόδιον πρὸς σωτηρίαν.* Neminem mihi contradicturum opinor contendenti articulum hic esse delendum. Praeterea in initio corrigendum: *οὐδενὶ φθονῶ*, — quis enim *φθονῶ* genetivo iunctum unquam vidit? — nam ita *πάντων Φαιήκων* explicabant, quasi a *μεγαίρω* penderet.

θ, 248. Excusat Alcinous Phaeaces suos in certaminibus Ulixe inferiores.

οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί, ---
αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε.

Scholion est in T ad hunc versum ita scriptum editumque: *τοῦτο παρακολουθεῖ τὴν ἐν τρυφῇ διάγουσαν. ἐλεγχόμενοι γὰρ ὡς ἐπὶ μέγα ἀγαθὸν καταφεύγουσι*[*ν ἐπὶ*] *τὴν τρυφήν, τῶν ἄλλων ἐπιδεόμενοι.* Duo his vitia insunt, quorum utrum turpius sit, difficile dictu foret. Turpe est, *ἐπὶ* Prellerum inseruisse de suo rectissime a codice omissum, cum antiquiores saepe, saepissime sequiores eiusmodi constructionibus utantur, quales sunt *ὡς πρὸς μητέρα τὴν πόλιν, ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν κατασπείραντες, ὥσπερ εἰς πέλαγος τὴν πόλιν ἐμπεσών, καθάπερ ἐν δίκῃ τῇ ἱστορίᾳ, ὡς ἐκ θαλάμου τοῦ τάφου* et centenae similes, de quibus et alii multa dixerunt et Cobetus in V. L. p. 163, 164 novae editionis. Inprimis aptus est quem idem affert locus Luciani: *καὶ ταῦτα ὥσπερ ἱκέτην ἐπὶ τὸν τοῦ ἐλέου βωμὸν τὴν ἡδονὴν καταφυγόντα*, ubi scribae peccaverunt alterum *ἐπὶ* scriptori obtrudentes. In nostro autem scholio indocti immunes sunt,

1) *Πρ. δὲ παντὶ λέγ.* Buttmanni editio habet.

docti deliquerunt. Sed iam nihil est hoc *πλημμέλημα* prae turpiore isto quod initium obsidet, *τοῦτο παρακολουθεῖ τὴν ἐν τρυφῇ διάγουσαν*, — cum omnes omnium temporum Graeci pariter et Graeculi *ἀκολουθεῖν* eiusque composita ex ipsa rei natura cum *dativo* coniunxerint, — pro: *τοῦτο* (multo malim: *ταῦτα*) *παρακολουθεῖ τοῖς ἐν τρυφῇ διάγουσιν.*

θ, 344. *Διὰ τί οὐκ ἐγέλα ὁ Ποσειδῶν; [ἐπεὶ παρεκάλει οὐκ ἐγέλα.] ὁ γὰρ παρακαλῶν οὐ γελᾷ.* (E) Expungatur dittographia.

θ, 494. Hortatur Ulixes Demodocum ut canat equum ligneum

τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλῳ ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς.

Monemur in T: *διὰ τούτου* (praestat *διὰ τοῦτο*) *καὶ πτολίπορθος ὁ Ὀδυσσεύς. τὸ μὲν γὰρ κατασκεύασμα, [ὁ ἵππος,] Ἐπειοῦ καὶ Ἀθηνᾶς ἦν, τὰ δὲ ἐγχειρήματα Ὀδυσσέως· οὗτος γὰρ ὁ προτρεψάμενος ἐμβῆναι τοὺς Ἀχαιούς.* Non solum *ὁ ἵππος*, inutilissimum emblema, inducendum est, sed etiam pro inepto plurali scribendum: *τὸ δὲ ἐγχείρημα τοῦ Ὀδυσσέως.* Arctissime inter se opponi *τὸ μὲν γὰρ κατασκεύασμα, — τὸ δὲ ἐγχείρημα* nemo non videt, qua in utriusque correctionis ratio continetur.

θ, 581. Quaerit Alcinous:

ἤ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρό
ἐσθλὸς ἐών, γαμβρὸς ἢ πενθερός, — — —
ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,
ἐσθλός;

Disseruerunt grammatici de vera vocabuli *πηός* significatione, quae ex hoc loco Homerico optime colligitur, quidque inter *αἷμα, πηός, ἑταῖρος* discriminis intercedat. Scholion super his in T ita se habet: *σαφῶς ἐκ τούτου δηλοῦται, ὅτι πηὸς οὐ κατ' ἐπωνυμίαν οἰκεῖος [ἢ φίλος], ἀλλ' ἑταῖρος, ὡς οἱ πολλοὶ τῶν γλωσσογράφων.* Plena haec sunt gravissimorum vitiorum, nam, ne reliqua tangam, plane *contrarium* eorum, quae ex verbis corruptissimis eliciuntur, verum esse et ex loco Homerico ipso et ex omnium lexicographorum consensu facile efficitur, nempe: *σαφῶς ἐκ τούτου δηλοῦται, ὅτι πηὸς ὁ κατ' ἐπιγαμίαν οἰκεῖος, ἀλλ'* (*οὐχ* ins.) *ἑταῖρος, ὡς οἱ πολλοὶ τῶν γλωσσογράφων.* Inprimis ridiculum est mendum *κατ' ἐπωνυμίαν* pro *κατ' ἐπιγαμίαν*, caetera, ut dixi, nullo negotio et caeteris omnibus et ipso Homeri textu in auxilium vocato et restituuntur et probantur. At ipsius scholii auctoris ea confusio est quam sustulisti, non scribarum, dixerit quispiam. Non potest; sequitur enim continuo: *ἐπιφέρει γοῦν* (Homerus) *ἀντιδιαστέλλων „ἤ πού τις καὶ ἑταῖρος ἀνήρ," ὁρισμὸν ποιῶν.* Ad verba *ἢ φίλος* quod attinet, eo loco quo nunc sunt, stare nullo modo possunt, itaque aut delenda sunt, (quod olim volebam, Obss. p. 97.) aut — quod malim, nam quis quove consilio interpolasset? — post *ἑταῖρος* ponenda, ut totum sit: *ὅτι πηὸς ὁ κατ' ἐπιγαμίαν οἰκεῖος, ἀλλ'* (*οὐχ*) *ἑταῖρος ἢ φίλος*, quod non parum commendationis accipit ex iis, quae continuo sequuntur: *ἡ φιλία γὰρ ὅταν τις τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων ζηλωτὴς τύχῃ, ὅπερ δηλοῖ διὰ τοῦ „κεχαρισμένα" πράττειν· οὐκ ἄλλα δέ, διὸ προσέθηκε τὸ „ἐσθλός."* Nihili est *οὐκ ἄλλα δέ*, quod sentiens Prellerus *„ἢ ἀγαθὰ"* addita volebat. Potest minore molimine res restitui: *ὅπερ δηλοῖ διὰ τοῦ „κεχαρισμένα" πράττειν· οὐ κακὰ δέ, διὸ προσέθηκε τὸ „ἐσθλός."*

ι, 33. Amavit me, — Ulixes inquit, — Circe, amavit me Calypso, atque mihi immortalitatem pollicita est, *ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.* At cur noluit? Saepius in scholiis hac de re actum est, (i. a. ad *ε* 211 et *η* 257.) nostro autem loco sic: *ἴσως μὲν κατ' ἄλλον λογισμὸν οὐκ ἐπείθετο ὁ Ὀδυσσεύς, εἰδὼς τοὺς ἐρῶντας πάντα μὲν ὑπισχνουμένους, τὸ δὲ τῆς ἀθανασίας ὡς ἀδύνατον ἀνθρώπῳ δοῦναι· πρὸς μέντοι τοὺς Φαίακας οὐχ ὡς ἄπιστον λέγει, ἀλλ' ὡς καὶ ἀθανασίας καταφρονήσας πόθῳ τῆς πατρίδος· τοῦτο γὰρ εἶχεν αὐτοῦ τοῦ ἤθους [τῆς πατρίδος] σύστασιν.* (T) Multifariam haec corrupta sunt, ut fere in hoc codice, ita tamen ut nunc quidem vulnera sanabilia sint. Ac primum sine controversia spurium est *τῆς πατρίδος* ex dittographia natum, quo retento nihil sani ex loco extundas, — quid enim sibi vult *ἦθος τῆς πατρίδος*? — eiecto nihil remanebit difficultatis. Verba enim ita coniungenda: *τοῦτο γὰρ εἶχε σύστασιν τοῦ ἤθους αὐτοῦ*, et ita interpretanda: haec enim res bonae indolis commendationem Ulixi conciliabat. Eadem fere in eodem

T dicuntur ad vs. 21: ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον: ἀναγκαίως προσυνίστησι τὴν πατρίδα, πιστὸν καθιστὰς τὸν ἑαυτοῦ πόθον. ἅμα δὲ χρηστὸν ἦθος ὑποφαίνει ὅπως οἵας οὔσης τῆς πατρίδος κήδεσθαι φάσκων, ubi cum pro absurdo ὅπως οἵας, quod Dindorfio „aut corruptum aut defectum" videbatur, reponendum censerem quod sententia unice postulat, ὁποίας οὖν οὔσης [1]), hoc ipsum nuper a Cobeto quoque praeceptum vidi [2]). Caetera in nostro scholio (vs. 33) in hunc modum sunt refingenda: ἴσως μὲν (καὶ) κατ' ἄλλον λογισμὸν οὐκ ἐπείθετο ὁ Ὀδυσσεύς, εἰδὼς τοὺς ἐρῶντας πάντα μὲν ὑπισχνουμένους, τὸ δὲ τῆς ἀθανασίας ὡς ἀδύνατον (ὂν) ἀνθρώπῳ δοῦναι· πρὸς μέντοι τοὺς Φαίακας οὐχ ὡς ἀπιστῶν λέγει, ἀλλ' ὡς καὶ ἀθανασίας καταφρονήσας πόθῳ τῆς πατρίδος· τοῦτο γὰρ εἶχεν αὐτοῦ (an: αὐτῷ?) τοῦ ἤθους σύστασιν. Singularum correctionum rationes reddere non est opus; ita enim aperta et vulnera sunt et remedia.

ι, 292. Polyphemus ἤσθιε ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν. — Observatur: Διὰ τοῦτο οὐδὲ [ἐκ) λειψάνου τινὸς μένοντος ἐπέγνω τὴν ὠμότητα αὐτοῦ Ὀδυσσεύς. (QV.) Correxerim: διὰ τούτου οὐδὲ λειψάνου ἑνὸς μένοντος. Ad primum quod attinet, perpetua fere in nostris confusio est διὰ τοῦτο inter et διὰ τούτου, saepius ex aliis codicibus sublata, saepe retenta. Facilis tamen ubique est optio utrum requiratur, neque hic locorum difficilis. Requiritur *hinc*, non *propterea*. Tum τινὸς mutatum oportet in ἑνός, ac multo acrior evadet sententia haec: ne uno quidem frustulo relicto. Scholiastis et omnino sequioribus talia, utpote exquisitius Attice dicta, in deliciis sunt, sicut — unum ex plurimis afferam — ad η

---

1) Obstare videtur Dindorfii monitum (App. p. 777): „inter ὅπως et οἵας in T aliquot literarum lacuna est, charta adesa, quemadmodum in aversa pagina in verbo προσβοηθοῦντες (p. 411, 7) lacuna est inter προς et βοηθοῦντες, eadem de causa." At ex hoc ipso exemplo adlato plane contrarium conficimus. Intellegit Dindorfius haec ad ι 57: ἀλεξόμενοι: τουτέστιν ἀλέξοντες, ἀλλήλοις προσβοηθοῦντες. Si in his nihil ad sententiam deëst, — nec deësse credo, — *ergo* et inter ὅπως ac οἵας *nihil* intercidit, neque obstat quid quo minus, coniunctis quae librarius male divisit explevitque, ex ὅπ(ως) οἵας efficiamus necessarium ὁποίας.

2) Mnemos. N. S. VII p. 434. (1879.)

310 (p. 350, 18): ὥστε μηδὲ ἐφ' ἑνὶ κινεῖσθαι. Tandem expellenda est praepositio ἐκ. Etenim alicuius crudelitatem ἐκ λειψάνου τινὸς cognoscere cum iam arduum negotium sit, res multo etiam molestior fit οὐδὲ ἐκ λειψάνου τινὸς — sive ἑνὸς — μένοντος, ne quid dicam de constructione non minus quam ipsa res absurda. Nam ἐκ tum demum recte servari possit, si auctor ἐκ τοῦ οὐδὲ ἓν λείψανον μένειν ἐπέγνω dedisset. Si quaeritur unde venerit, mihi quidem admodum verisimile videtur, aut duplicem olim extitisse scripturam διὰ τούτου et ἐκ τούτου, aut siglam lectu difficiliorem scribam varie expressisse, optione lectori relicta, quae res in codicibus nostris non est ita infrequens.

ι, 344. Νῦν ἀνακεφαλαιοῦται πάλιν τὰ πρὸ ὀλίγου πεφασμένα εἰς μνήμην τῶν ἀκροατῶν. διὰ τοῦτο δὶς περὶ τῶν βρωθέντων δύο φίλων τοῦ Ὀδυσσέως φησί [καὶ πάλιν]. (H.) Καὶ πάλιν nihil aliud est quam δίς, alterutrum igitur abundat. Recte observavit quisquis fuit, versus 341—344 nihil fere differre a versibus 308—311, nisi quod hic δόρπον dicitur, illic sonet δεῖπνον.

ι, 410. Cyclopes ambiguitate nominis ab Ulixe adsumpti decepti re infecta a Polyphemo decedunt, neminem ei vim intulisse rati, at εἰκότως ὁ Κύκλωψ ἀλγῶν οὐκ ἀντήκουσεν αὐτῶν λεγόντων, ἐπεὶ ἔλεγεν ἂν εὐθὺς ὅτι καὶ ἄνθρωπος Οὖτις (immo Οὖτις) [οὕτω] λεγόμενος ἔβλαψε. In codice (Q) est οὗτος, οὕτω ex Buttmanni correctione editur. At potest dici: ἄνθρωπος οὕτω λεγόμενος ἔβλαψέ με, potest: ἄνθρωπος Οὖτις λεγόμενος ἔβλαψέ με, utrumque coniungi non potest.

κ, 55. Ulixis naves tempestate actae ferebantur αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ' ἑταῖροι. Admonet Q: ἐφ' ἣν καὶ οἱ ἄνεμοι κατὰ πρόσταγμα ὑπέστρεφον. [πρὸς Αἰολίην.] Cum ea quae uncinis sepsi nimis ridicula sint, Buttmannus proposuit: „forte Αἴολον." At hoc non magis intellego; intellegerem κατὰ πρόσταγμα τοῦ Αἰόλου, sed verba inutiliter abundare atque ex stolida interpolatione esse orta iudicare malo.

κ, 56. Aristonici nota est: ὅτι τὴν νῆσον ἤπειρον εἶπε κατὰ [τὴν] διαίρεσιν τοῦ ὑγροῦ, ὡς εἰ ἔλεγεν ἐπὶ τὴν γῆν ἔβημεν.

(BQT.) Unus codex (Q) recte omittit τὴν, quod vel absque hoc auxilio abiectum oportebat. In dictione κατὰ διαίρεσιν articulus non magis adsciscitur, quam in κατ' ἀντιδιαστολήν, quod idem significat usitatiusque adhibetur.

λ, 30. Umbris vovet Ulixes, se iis in Ithacam reversum sacrificaturum vaccam sterilem. Exquiritur causa, καί Φαμεν ὅτι οἱ νεκροὶ ἄτοκοί εἰσι, [καὶ οὐ τίκτουσι,] διὰ τοῦτο ἐτάξατο αὐτοῖς βοῦν μὴ γεννῶσαν. (Q). Vel sine insulsissima interpretatione verba ἄτοκοί εἰσι, credo, satis perspicua erunt.

λ, 315. Otus et Ephialtes

ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
Φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίΦυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.

Ad haec V habet fragmentum scholii: ἵν' ἐξ ἴσου [μεγέθους] πολεμῶσι. ἀθετοῦνται δὲ ὡς ἀδύνατοι. ἀλλὰ μέμασαν, Φησίν, οὐκ ἔπραττον δέ. De athetesi, de qua et alii et Lehrsius dixerunt, nunc non ago. In prioribus, etsi tam compendiose tamque obscure dicta sunt, ut nisi uberiora alibi superessent, divinari potius quam intellegi possent, hoc tamen satis clare quivis perspiciat, male et praepostere illatum esse μεγέθους. Debebat autem ἵν' ἐξ ἴσου ὕψους πολεμῶσι, aut — nihil, quod vel ex uberioribus illis probatur, quae Harleianus praebet, licet et haec ipsa ita comparata sint, ut prae exilitate tantum eorum, quae ex V prodierunt, uberiora appellari mereantur. Sunt autem haec: ἐν μὲν Ὀλύμπῳ ἠπείλουν τὴν μάχην ποιεῖν, μετὰ δὲ ταύτην ὄρος ὄρει περιβαλεῖν καὶ κρατεῖν τοῦ Ὀλύμπου. ἀντὶ τοῦ παρὰ Ὀλύμπῳ, ἵνα ἐξ ἴσου πολεμῶσιν, οἱ μὲν ἐξ Ὀλύμπου, οἱ δὲ ἐξ Ὄσσης. [μετὰ δὲ ταύτην ὄρος ὄρει περιβαλεῖν καὶ κρατεῖν τοῦ οὐρανοῦ.] Turbatissime haec dici palam est. Non tangam quae ipsius scriptoris dicam an excerptoris culpa perversa sunt, praesentia puto, ubi futuris opus est, ἠπείλουν ποιεῖν, κρατεῖν, sed scribarum vitia insunt nec pauca nec levia. Atque hoc quidem nemo non videt, bis eadem dici, atque sic ut bis idem vitium recurrat περιβαλεῖν pro ὑπερβαλεῖν, nisi quis quid ὄρη ὄρεσι περιβάλλειν sit commode explicare valeat. Unum autem

verum est in repetitione caeteroquin abiicienda, κρατεῖν τοῦ οὐρανοῦ pro τοῦ Ὀλύμπου, idque adsciscendum; hoc enim unice requiri vel Homeri verba docent. Hanc ipsam ob causam eandem sententiam bis repetitam suspicor, nempe scribam, sive Harleiani sive eius archetypi, cum se errasse sensisset, eadem verba in margine iterasse, at nunc emendate scripta, quod eum ad θ 75 (p. 362, 3 not.) quoque fecisse comperimus. At cur repetita dicitur sententia, cur abiicienda? Esse eam quam dixi, vel uno illo μετὰ δὲ ταύτην comprobatur, quod in extrema parte nihil habet cui referatur, in initio optime respondet praecedentibus ἠπείλουν τὴν μάχην ποιεῖν. Verum adsumpto ex repetitione οὐρανοῦ, deletis caeteris, scholion nondum persanatum est; immo quod saepissime iam usu venisse vidimus, et superest aliquid et deëst. Quid enim sibi vult nudum illud: ἀντὶ τοῦ παρὰ Ὀλύμπῳ? Quid tandem dictum est pro παρὰ Ὀλύμπῳ? Iam perspicimus, et ni ἐκ τῶν συμΦραζομένων perspexissemus, vel sola collatio eorum quae ad γ 171 observata sunt, facile nos quid requiratur docere potuisset. Ibi enim ad Homericum νήσου ἐπὶ Ψυρίης adnotatum legimus in HQRTM: ἀντὶ τοῦ παρὰ νῆσον Ψυρίαν, ὡς „Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν." Totum hinc nostrum scholion ita conformabimus: ἐν μὲν Ὀλύμπῳ ἠπείλουν τὴν μάχην ποιεῖν, μετὰ δὲ ταύτην ὄρος ὄρει ὑπερβαλεῖν καὶ κρατεῖν τοῦ (οὐρανοῦ. τὸ δὲ „ἐπ') Οὐλύμπῳ" ἀντὶ τοῦ παρὰ Ὀλύμπῳ (multum praestat: Ὄλυμπον), ἵνα ἐξ ἴσου πολεμῶσιν, οἱ μὲν ἐξ Ὀλύμπου, οἱ δὲ ἐξ Ὄσσης. Et sic eadem opera et lacunam suppletam habemus et apparet, unde Ὀλύμπου scriptum sit cum οὐρανοῦ oporteret. Nempe omissis semel quae retraximus, Οὐλύμπῳ correctum est scilicet in Ὀλύμπου. Falsam esse eorum interpretationem, qui ἐπ' Οὐλύμπῳ serio παρ' Ὄλυμπον (*iuxta* Olympum) significare posse sibi persuadebant, dicere quid attinet? Obversabatur iis, credo, descriptio Titanomachiae apud Hesiodum in Theogonia:

δηρὸν γὰρ μάρναντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξ ἐγένοντο· – – –
οἱ μὲν ἀΦ' ὑψηλῆς Ὄθρυος Τιτῆνες ἀγαυοί,
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοί, δωτῆρες ἑάων. (vs. 629 seqq.)

unde tam mirifice Homerica quoque explicabant, verbis poëtae aperte vim inferentes.

μ, 89. Dicuntur Scyllae fuisse duodecim pedes *πάντες ἄωροι*. Varie disputatum fuit, quid *ἄωροι* siignificaret. In Vulgatis (V) est: *λεπτοί. ἔνιοι δὲ ἀπέδοσαν, παραιωρούμενοι καὶ ἀσθενεῖς· τινὲς δέ, δυσφύλακτοι, οὓς οὐδεὶς ἂν [τις] δυνηθείη φυλάξασθαι διὰ τὴν περὶ αὐτοὺς δεινότητα· ὠρεῖν γὰρ τὸ φυλάσσειν, ἔνθεν καὶ ὁ πυλωρός*. Credebat homo se *οὓς οὐκ ἄν τις δυνηθείη* scripsisse; cum non scripserit, et B sine mendo habeat: *ἢ δυσφύλακτοι, οὓς οὐδεὶς ἂν δυνηθείη φυλάξασθαι διὰ τὴν περὶ αὐτοὺς δεινότητα*, tutius erit *τις* expunxisse.

ν, 66. Ulixi iamiam discessuro Alcinous praeconem adiungit

ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης·
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ' ἔπεμπε γυναῖκας.

Aristarchus pro *γυναῖκας* aliquando dederat: *νέεσθαι. Ἡ ἑτέρα τῶν Ἀριστάρχου „νέεσθαι" εἶχε. καὶ ἄμεινον τὸν μὲν κήρυκα [δι-]ἡγεῖσθαι, τὰς δὲ δουλίδας νέεσθαι*. (H) Aliquanto rectius praeco *ἡγεῖσθαι* quam *διηγεῖσθαι* dicetur, ne memorem ex ipso Homeri textu verum reponi posse.

ν, 352. *Ὣς εἰποῦσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα*. Paraphrasin horum habet Q: *τάδε, φησίν, ἡ Ἀθηνᾶ εἰποῦσα τῷ Ὀδυσσεῖ ἐσκέδασε τὴν ἀορασίαν καὶ ἀγνωσίαν αὐτοῦ, καθ' ἣν οὐκ ἐγίνωσκε ποῦ ἦλθεν ὅτε ταῖς νηυσὶν εἰς Ἰθάκην αὐτὸς [ἤτοι τὴν πατρίδα αὐτοῦ] παρεγένετο*. Refingatur *αὐτὸς* in *αὐτὴν*, quo facto reliqua tuto abiici poterunt.

ο, 10. *Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι*. Brevis notula ad haec est in H: *τὸ ἄπο ἀναστρεπτέον· τὸ δὲ ἀλάλησαι προπαροξυτόνως, [ἢ] ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀλάλημι*. Cavetne quisquis haec adnotavit, ne *ἀλαλῆσαι* scilicet pro infinitivo acciperetur? Utut est, disiunctiva particula certe aliena ac fortasse legendum: *ἀπὸ τοῦ ἀλάλημαι*.

ο, 357. Narrat Eumaeus Ulixi, Laërtem et filii mortem deflere et uxoris,

ἥ ἑ μάλιστα
ἤκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.

Interpretantur enarratores *ὠμῷ γήραϊ*: *ἀπαραμύθητον γὰρ αὐτὸν*

ἀφῆκε [τὸ] πρὸ ὥρας καὶ θᾶττον τοῦ προσήκοντος. (BQ). Articulum locum pessumdare per se patet, et fere supervacaneum est ex iisdem codicibus BQ et praeterea V aliud scholion excitare ad eadem verba eiusdem fere sententiae: *πρὸ ὥρας γηρᾶσαι ἐποίησε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῇ λύπην*, ut causam in re minime dubia obtineamus. Utilius erit admonere, nos hic quoque originem stultae interpolationis dispicere. Nempe in notula prius descripta non *αὐτὸν ἀφῆκε* codices praebent, sed *αὐτήν*, quod correxit Buttmannus. Iam videmus, quid factum sit. Scriba quidam vetere sigla male expleta aut ipse correxit aut alius quis, deprehenso errore, *αὐτήν* (*τὸ*), supervenit alter qui articulum esse ratus alieno loco inferret.

π, 71. Telemachus ab Eumaeo rogatus, ut patrem mendici habitu latitantem exciperet, hospitium abnuit:

πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι.

Quae sic explicantur: *παῖς εἰμὶ καὶ οὐκ ἔχω ἰσχὺν τῇ ἀσθενείᾳ τῆς ἀτελοῦς ἡλικίας μου, ὅπως ἀμύνωμαι τοὺς κατ' ἐμὲ χαλεπαίνοντας, καὶ διὰ τοῦτο δυσχερῶς ἔχω τοῦτον τὸν ξένον [μόνος ἐγὼ] ὑποδέξασθαι*. (HQ.) Molestissime interponuntur *μόνος ἐγώ*, et certo huc non pertinent, sed quo tandem pertinere censenda sunt? Suspicor ex glossa orta esse ita se habente: *αὐτός] μόνος ἐγώ*, quemadmodum v. c. Atticum *αὐτοί ἐσμεν* interpretabantur *μόνοι ἐσμέν*, et statim infra ad vs. 104 iterum *μόνος* abundat, iterum ad *αὐτός* adscriptum. Adscribitur enim ad *π* 104: *ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος* in H: *καὶ οὗτος ἀθετεῖται·* (nempe non minus quam vs. 101, cuius atheteseos tamen memoriam solus M servavit.) *δύο γὰρ μόνα εὔχεται, ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσσέως εἶναι, ἢ [μόνος] αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεύς*.

ρ, 291. In historia Argi canis quaeritur: *πῶς τὸν μεταμεμορφωμένον ἐπιγινώσκει*; Respondetur: *ὅτι παρὰ τοὺς ἀνθρώπους [καὶ] τὰ ἄλογα ζῷα μᾶλλον ἀντιλαμβάνεται καὶ ἐκ τῆς ὀδμῆς αὐτὸν ἐπέγνω*. (QV.) In adnotatione critica legimus: „*καὶ* om. Q" Cur igitur in textu comparet? Nec mihi displiceret, si pro *παρὰ τοὺς ἀνθρώπους* scriberetur: *πέρα τῶν ἀνθρώπων*,

σ, 64. Ad ξεινοδόκος adnotatur in H: ὁ τοὺς ξένους (ξενοὺς, hoc accentu, et Cramerus et Dindorfius) ὑποδεχόμενος, διὰ τοῦ κ ἀντὶ τοῦ χ, ὡς ἱστοδόκος, [ἢ] ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι. Immo, omisso ἢ — quasi nova accederet origo — supplendum: ὡς ἱστοδόκH, ἀπὸ τοῦ (ἱστὸν) δέχεσθαι. Etenim et hic ἢ ex correcto scribendi errore natum. Similiter ad Γ 354: διὰ τοῦ κ̄ ὡς πανδοκεῖον (ABL), quo eodem loco etiam de vocis accentu agitur ex Herodiani praecepto. Neque aliter ad A 434, ubi ἱστοδόκη exponitur: τὸ κατὰ τὴν πρύμναν ἐξέχον ξύλον, καθ' οὗ κλίνεται ὁ ἱστός. τὰ δὲ παρὰ τὸ δέχω πάντα διὰ τοῦ κ̄, ξεινοδόκος, ἱστοδόκη. Sic Venetus A, et sic fere BL quoque: διὰ τοῦ κ̄ γράφεται, ἔστι δὲ παρὰ τὸ δέχω, ὡς ξεινοδόκος καὶ πανδοκεῖον. Apparet semper haec aut duo aut tria exempla coniungi. Ex Apollonii Sophistae Lexico hoc quoque apparet, fuisse inter veteres qui nostro loco, — Telemachus adloquitur Ulixem cum Iro iamiam decertaturum, — ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες explicarent μάρτυρα, atque non aliunde quam ex tali opinione, falsa sine dubio, alios inter veteres, Pindarum et Simonidem, vocabulum eadem significatione adhibuisse credam. Locus autem Apollonii hic est: ξεινοδόκος: ξενοδόχος, ὁ τοὺς ξένους ὑποδεχόμενος. ὁ δὲ Πίνδαρος· „ξεινοδόκησέ (-σέν Bekk.) τε δαίμων", ἀντὶ τοῦ ἐμαρτύρησε. καὶ ἐν τῇ 'Οδυσσείᾳ „ξεινοδόκος μὲν ἐγώ" (nostrum locum intellegit), ἔδοξέ τισι λέγειν (μάρτυρα). Φησὶ γοῦν (καὶ) Σιμωνίδης· „ξεινοδόκων δ' ἄριστος ὁ χρυσὸς ἐν αἰθέρι λαμπρός", ἀντὶ τοῦ, μαρτύρων. In Apollonio post λέγειν lacunula esse videtur quam, ut ex Bergkio didici, nescio quis optime explevit per μάρτυρα, turpiterque sese dedit Villoisonus, non solum in his dubitans, sed etiam quae a Telemacho dicta esse apparet cum magna sententiae confusione tribuens Antinoo. Sed hic sua sibi habeat, mihi autem in Apollonii verbis post Φησὶ γοῦν, — quod iterum rectissime pro Φησὶν οὖν est repositum, — καὶ necessarium videtur, quod quamvis pessime scribat Apollonius, abesse minime potest. Etenim apud Homerum quoque, inquit, ξεινοδόκος quibusdam *testem* significare visum est, cum *etiam* Simonides hoc sensu vocabulum usurpaverit. Caeterum Bergkius (in tertia editione Poëtarum Lyricorum Graecorum) Pindari fragmentum numero 304 posuit, ξεινοδόκησέν τε δαίμων scribens, nec curans Etymologi-

cum Magnum, quod cum Gudiano et Zonara Pindari versum Simonidi tribuit, Simonidis Pindaro, simul pro τε δαίμων exhibens Τελαμών, cum Zonaras τε λαβών praebeat. Itaque iam antiquitus in hoc versus fragmine turbatum est, quo fit ut inde nihil quidquam certo conficias, ne hoc quidem, cuius rei causa adfertur, an liquido appareat, Pindarum verbo ξεινοδοκεῖν usum esse pro testari, testimonium dicere. Illud unum video, haec ita scripta: ξεινοδόκησέ τε δαίμων, — omisso ν ἐφελκυστικῷ, quod veteres testes omittunt, — finis hexametri speciem praebere. At in Simonidis versu adlato, — quem Bergkius (fr. 84) cum iis coniungit, quae a solo Plutarcho in libello de Herodoti malignitate (c. 42) servata sunt scripto simul δ' ὤριστος et λάμπων — de significatione verbi ξεινοδόκων nulla dubitatio esse potest. Eadem ac Apollonius, ut dixi, exhibent Etymologicum Magnum et Gudianum, minus integre, at multo dilucidius. Etymologici quoque Magni verba describam, ut parvo ἐν παρόδῳ vitio liberem. Ξενοδόκον ὁ μὲν Ὅμηρος τὸν (τοὺς recte add. Gud.) ξένους δεχόμενον (ὑποδεχ. iterum rectius Gud.) συνήθως ἡμῖν ὑποτίθησι· Σιμωνίδης δὲ καὶ Πίνδαρος καὶ ἄλλοι τινὲς τὸν ἐπιμάρτυρα (Gud. μάρτ.) ἐξεδέξαντο. Σιμωνίδης „ξεινοδόκησε Τελαμών", ἀντὶ τοῦ, ἐμαρτύρησε· καὶ Πίνδαρος „ξεινοδόκων δ' ἄριστος χρυσὸς ἐν αἰθέρι λάμπων", ἀντὶ τοῦ, μαρτύρων. Non dicitur, Ὅμηρος (ξεινοδόκον) συνήθως ἡμῖν ὑποτίθησι, — in Gudiano verbum prorsus deëst, — sed τίθησι, quemadmodum v. c. ad ι 257 super Homericum δεισάντων φθόγγον τε βαρύν in T observatur: ὅλως οὐ τίθησι τὴν λέγουσαν ἐπὶ τῆς ἀδιαρθρώτου φωνῆς καὶ ἀκατασχηματίστου, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (vs. 167) „αὐτῶν τὴν (immo: τε) φθογγήν.", ubi ὅλως γοῦν τίθησι τὴν λέξιν ἐπὶ κτλ. reponebam cum Cobeto, —, nisi quod hic (Mnemos. N. S. Vol. VII p. 436, 1879.) simpliciter οὐ omittit, — comparato i. a. ad ι 151: ἐπὶ τοῦ ἀπονυστάζοντος τίθησι τὴν λέξιν (agitur de verbo ἀποβρίξαντες) ὅπως οὐκ ἐπὶ τοῦ βαθέως ὑπνῶσαι. Sunt haec quoque iterum ex T, atque ita corrupta ut, cum fecerint ad scholii versus 257 emendationem stabiliendam, vicissim hinc salutem accipiant. *Certo* enim legendum est: (ὅτι?) ἐπὶ τοῦ ἀπονυστάζοντος τίθησι τὴν λέξιν ὅλως, οὐκ ἐπὶ τοῦ βαθέως ὑπνώσαντος. Apud sequiores, — ut hoc quoque non

omittam, — ὅλως valet *παντάπασιν*, *omnino*, ut iterum v. c. ad κ 238: καὶ ὅλως αἱ ῥάβδοι τῶν θεῶν ἐνεργοὶ παρ' Ὁμήρῳ, ac saepius alibi. Sed, — nam ad Etymologum redeundi tempus est, — iam certum erit, Ὅμηρος τίθησι τὸ ξεινοδόκον verum esse, non ὑποτίθησι, neque minus, unde superflua praepositio advenerit. Nempe pertinebat ad ὑποδεχόμενον, unde male ad sequentia aberravit.

σ, 73. Ἶρος Ἄϊρος quid sit exponitur: ὁ μηκέτι ἐν ζωῇ [ἐσόμενος, ὁ μηκέτι] ἐσόμενος Ἶρος. (BH) Verius est, in solo Harleiano haec ita legi ex manifestissima dittographia, cum in B tantum sit: οὐκέτι — ex ὁ μηκέτι corruptum — ἐν ζῶσιν ἐσόμενος Ἶρος. Multo melior est altera interpretatio: ὁ ἐπὶ κακῷ Ἶρος ὀνομασθείς, quam non solum, ut Dindorfius admonuit, Apollonius in Lexico suo dedit, sed Hesychius quoque bis et Suidas, estque ea sine dubitatione cum Barnesio in V ad h. l. restituenda.

χ, 9—12. Origo proverbii: πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου secundum Aristotelem ita in scholiis Vulgatis (V) narratur: λέγει δὲ Ἀριστοτέλης περὶ τῆς παροιμίας οὕτως. Ἀγκαῖος ὁ Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυπαλαίας Σάμιος ὢν τὸ γένος ἔχων οἰκέτην ἀπὸ Κρήτης ἐκέλευσεν αὐτῷ προσφέρειν ποτὸν πίνειν. εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ὡς οὐ δυνήσεται πιεῖν ὅθεν [ἐντεῦθεν] αἱ ἄμπελοι τυγχάνουσιν, αὐτὸς ὁ Ἀγκαῖος κατακερτομήσας τοὺς θεράποντας ἔλαβε τὴν κύλικα καὶ προσέθετο. λέξαντος δ' ἐκείνου „πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου," ἄφνω συνέβη χρῆμα συὸς μεγάλου ἐπιζαρῆσαι τοῖς τοῦ Ἀγκαίου χωρίοις. ἀκούσαντα δὲ αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειλέων τὴν κύλικα καταθεῖναι καὶ δραμεῖν ὡς τὸν ἄγριον ὗν, συμβαλόντα δὲ τῷ κάπρῳ τελευτῆσαι. ἔνθα φησὶ κατανοῆσαι τὴν παροιμίαν. „Confusam narrationem" merito vocat Buttmannus, monetque „servum longe antea, cum vineam plantaret Ancaeus, dixisse μὴ μεταλήψεσθαι δεσπότην τοῦ καρποῦ." Nec confusa tantum narratio est, sed hic illic miserum in modum corrupta, in qua nec bene mihi habere videtur ποτὸν πίνειν, — quid, quaeso, aliud potaret? — pro: οἶνον, nec verba ὅθεν - - - τυγχάνουσιν expedio, etsi non habeo quomodo sine dubio corrupta aliqua probabili ratione restituam.

Hoc unum certum videtur. ἐντεῦθεν eiiciendum esse ad ὅθεν adscriptum. Nec minus certum est, pro κατακερτομήσας τοὺς θεράποντας singularem requiri, τὸν θεράποντα, nam in tota narratione de uno tantum famulo sermo est. Ex reliquis corruptissimis diu multumque agitando nihil sani extundere potui: „Sisyphi saxum, — ut apud Ciceronem dicitur — versavi sudando, neque profeci hilum;" itaque haec acutioribus aliis nunc relinquo. Illud autem non abs re erit obiter notasse, quam vitiosa elegantia utatur hic, quicunque haec unde unde consarcinavit. Χρῆμα συὸς μεγάλου effictum est ad similitudinem Xenophontei: ἀκοντίσας καταβάλλει τὴν ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. (Cyrop. I, 4 § 8.), ἐπιζαρῆσαι sumpsit ab Euripidis notissimo loco (Phoeniss. vs. 45.), προσέθετο τὴν κύλικα pro: *labris admovit* ipsius est et sequiorum, quemadmodum paulo ante dixit: προστιθέμενος γὰρ Ἀντίνοος τὸ ἔκπωμα βάλλεται. Aeque ridicula sunt quae in fine leguntur: ἔνθα (i. e. ἐνταῦθα) φησὶ κατανοῆσαι τὴν παροιμίαν. Quis intellexit? Ancaeusne ab apro iam interemtus? Sed fortasse homo huius saltem stultitiae absolvendus est, ac φασὶ corrigendum, quod de cognatis affinibusque Ancaei commodius capietur.

ω, 192. Agamemnon apud inferos procorum umbras cernens, beatissimam Ulixis praedicat sortem, uxorem post tot annorum absentiam fidelem sibi nacti, atque in haec admirabundus verba erumpit: ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, et quae sequuntur. Ad haec excerpta ἀπορίας cuiusdam leguntur in V: ἀπρεπές φασι παρέντα τὸ συμπαθεῖν τῷ Ἀμφιμέδοντι ἐπαινεῖν τὸν Ὀδυσσέα. οὐκ ἀπεοικὸς δὲ διὰ τὸ καὶ [τὸν] αὐτὸν ὑπὸ τῆς συνοικούσης τὰ κάκιστα πεπονθέναι. Articulum abesse oportere nemo non videt. Non Ulixes ex uxore τὰ κάκιστα πέπονθεν, sed Agamemnon. Caeterum quam mirifice corrupta et glossis insiticiis inquinata haec disputatiuncula in editionibus veteribus circumferatur, videre est apud Buttmannum, quem in emendando eiiciendoque verum vidisse opinor, etsi libenter cognoscerem quid Bodleianus liber (O) a Dindorfio usurpatus hic praebeat. Sed hoc nostro loco de Bodleiani lectione altum est silentium.

Hae igitur sunt potiores interpolationes, quas plerumque alia quoque labe aut leviore aut graviore adfectas in scholiis ad

Odysseam mihi nunc deprehendisse visus sum, praeter eas quas et obiter in antecedentibus et olim dedita opera in Observationibus indicavi. Quae omnes si in unum conferuntur, numerum haud sane exiguum efficient, ac nonnunquam mirari subiit eorum scribendi quasi pruriginem, quibus talia debemus qualia hic illic expellenda demonstravi. Unum hinc utiliter docemur, quid hos in veteres scriptores ipsos ac praesertim intellectu difficiliores intulisse putemus, qui ne in nostris quidem auctoribus excerpendis describendisque sibi temperare potuerint, quin eos semper pendis describendisque sibi temperare potuerint, quin eos semper inepte, nonnumquam supra quam dici potest stolide ac fatue interpolarent. Atque illud equidem scio, quanta cautione in auctoribus id genus opus sit in emblematis iudicandis, qui multa addiderunt quae sanior antiquitas ut superflua delevisset, neque illud ignoro, omnes posterioris aevi sophistas, rhetores, grammaticos inani verborum pompa quam maxime delectari. Itaque procedente aetate cautior factus nunc ea tantum delenda proposui, quibus aliquod *νοθείας* argumentum extrinsecus accederet, illud imprimis, cui qui sano sobrioque iudicio est praeditus non facile obloquetur, si interpolatio ipsius auctoris manifestam sententiam in alia omnia pervertit. Nunc post longissimam divagationem ad quarti libri scholia ordine perlustranda redeo.

δ, 81. Menelaus apud Pisistratum et Telemachum gloriatur opibus. Observatur in MHQ: *εἰς σύστασιν περὶ τοῦ πλήθους. ἴδιον δὲ τῶν' ἐκ πόνου πεπλουτηκότων διηγεῖσθαι. καὶ τὸ μὲν κεκτῆσθαι παρὰ προγόνων μικρόν, τὸ δὲ κτήσασθαι μεῖζον.* Duplex in his vitium est. Primum enim *σύστασις περὶ τοῦ πλήθους* non idem valere potest ac *διὰ τὸ πλῆθος*. In Q pro *περὶ* scribitur *τὰ παρὰ*, eademque sunt in H (Praef. p. L) compendiose scripta. Itaque verum est: *εἰς σύστασιν τὴν παρὰ τοῦ πλήθους.* Nec reliqua mendo carent. Nam in his: *τὸ μὲν κεκτῆσθαι παρὰ προγόνων μικρόν, τὸ δὲ κτήσασθαι μεῖζον*, deëst oppositio quam maxime necessaria et sine qua prorsus nihil dicitur. Sed non est arduum negotium amissa recuperare. Quid opponitur *τῷ παρὰ προγόνων κεκτῆσθαι*? Videlicet: *αὐτὸς δὲ κτήσασθαι μεῖζον*, idque in *τὸ* latere putem.

δ, 86. Difficilius est quod nunc sequitur. Narrat Menelaus

de Libyae ovibus: *τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.* Ad haec in HM critica nota legitur, Aristonici putem: *τινὲς γελοίως γράφουσι „δὶς γὰρ τίκτει". πῶς γὰρ ἴδιόν τι λέγει περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ προβάτων;* At hoc ineptum est, rogare quomodo Menelaus aliquid novi narret de huius regionis ovibus, — narrat enim, — atque in neminem *εὐήθεια* huiusmodi minus cadit quam in Aristarchum. At sensus sine dubio hic est: quomodo illud (*τὸ δὶς τίκτειν*) novi quid dictum *esset* ac Libyae singulare? Quamobrem legerim: *πῶς γὰρ (ἂν ὡς) ἴδιόν τι λέγοι περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ προβάτων;*

Sequitur scholion ad *τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν* in QTV: *διόλου τοιαῦται εἰσιν αἱ γοναί, οὐχ ὡς παρ' ἡμῖν μόνῳ τῷ ἦρι. [τίκτουσιν.]* Cur fetus *tales* sint, non est admodum facile repertu neque magis cur *omnino* (*διόλου*) tales sint, quales nemo intellegat. In V est *ἄλλοτε ἄλλα, ἢ διόλου αὐταὶ κτλ.* eademque verba in T adsunt. Priora: *ἄλλοτε ἄλλα* itidem glossam habeo ad totum versum pertinentem, non admodum acutam illam nec disertam, deinde reliqua ita erunt corrigenda: *δι' ὅλου τοῦ (ἐνι)αυτοῦ* — nam explicatio est ad verba *τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν* voxque *ἐνιαυτοῦ* vel ideo abesse nequit quod ei tantum recte opponetur *μόνῳ τῷ ἦρι*, — *εἰσὶν αἱ γοναί, οὐχ ὡς παρ' ἡμῖν μόνῳ τῷ ἦρι*, nec mihi displicet quod cum V Hamburgensis in exitu *τίκτουσιν* omittit, non perverse quidem adiectum, sed ita ut multo elegantius absit.

δ, 93. Ecce iterum criticam Aristarchi ex Aristonico notam: *ἔν τισιν ὑπὸ τοῦτον φέρεται στίχος· „οὐδέ τι βουλόμενος, ἀλλὰ κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης", γελοίως. οὐδεὶς γὰρ μετὰ ἀνάγκης ἀνάσσει χρημάτων. τὸ γὰρ προειρημένον ἱκανὸν ἔχει νοῦν.* (HMQ.) In qua, quamvis vel apud auctores elegantiae magis studiosos in duabus sententiis statim se exsequentibus saepissime bis repetitum inveniatur *γάρ*, tamen hic secundum *γάρ* argumentandi legibus adversari mihi videtur. Non enim, *quoniam* versus praecedens ad sententiam satis est neque alium perspicuitatis causa requirit, ideo versus ille abundans *γελοίως* abundare dicetur. Itaque pro secundo *γὰρ* aut: *τὸ δὲ προειρημένον (καὶ) ἱκανὸν ἔχει νοῦν* reponendum est, — *γάρ* et *δέ* in nostris de loco

certare supra admonuimus, — aut: τὸ γοῦν προειρημένον. Utriusque constructionis exempla sunt in notis Aristonici ad Iliadem, plurima prioris, quam maxime amplectar. Sic v. c. ad Α 29—31: ἀθετοῦνται, ὅτι ἀναλύουσι τὴν ἐπίτασιν τοῦ νοῦ καὶ τὴν ἀπειλήν. ἠσμένισε γὰρ (nonne ἂν additum oportet?) καὶ ὁ Χρύσης ὑπηρετούσης (sic Lehrsius, codex εἰπούσης sine sensu,) αὐτῆς τῷ βασιλεῖ. ἀπρεπὲς δὲ καὶ τὸ τὸν Ἀγαμέμνονα τοιαῦτα λέγειν. Iterum Ε 807: (ἡ διπλῆ), ὅτι Ζηνόδοτος ὑποτάσσει τούτῳ στίχον· „ῥηιδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα." ἐναντιοῦται δέ· ἡ γὰρ Ἀθηνᾶ οὔ φησι παροτρύνειν ἀλλὰ κωλύειν· μετήχθη (cod. κατ., corr. Friedl.) δὲ οὐ δεόντως ἐκ τοῦ Ἀγαμέμνονος λόγου. Iterum Ζ 311: ἀθετεῖται, ὅτι πρὸς οὐδὲν τὸ ἐπιφώνημα καὶ οὐκ εἰθισμένον· κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἐναντίον ὁ Ζεὺς ἐπιβεβαιοῖ κατανεύων. καὶ ἑξῆς δ' ἐπιλεγομένου „ὣς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο" σαφῶς γίνεται περισσὸς ὁ στίχος. γελοία δὲ καὶ ἡ ἀνανεύουσα Ἀθηνᾶ. Et inverso particularum ordine v. c. Θ 213: ὅτι ἔν τισι γράφεται· „ἀπὸ τάφρου πύργος ἔεργεν." οὐ δύναται δὲ τὸ ἐκ νηῶν συναφὲς εἶναι τῷ „ἀπὸ τάφρου"· πρὸς γὰρ ταῖς ναυσὶ μᾶλλον ὁ πύργος ἢ ἡ τάφρος, et plurima sunt his simiilima.

Post scholia ad δ 97 et 95 (p. 184. 4—5 et 7—9) haec sequuntur in T lacera et manca, quae primum αὐτολεξεὶ describam prout upud Dindorfium (in App. p. 756 et 757) proponuntur, deinde videbo an ex densissimo fumo aliquid lucis dare mihi contingat. Sunt autem haec, nullo adiecto lemmate: Μενέλαος δὲ (δὲ duobus punctis notatum) πολὺ δ' ἀμβροσύνη (scribe ἀβροσύνῃ: sunt Euripidis verba Orest. 349) δῆλος ὁρᾶσθαι τοῦ Ταντιλιδῶν ἐξ αἵματος ὤν. οὐ μὴν τήν γε τοῦ Ὀδυσσέως οἴκησιν οὐδαμῶς τοῦτο ὁ ..... ἀν ..... ἄλλως ἂν ἀσφαλῆ πεποίηκε πρὸς αὐτὸ τοῦτο παρεσκευασμένου. λέγει γὰρ οὕτως (ρ 266)· „ἐξ ἑτέρων ..... (lacuna: excidit ἕτερ') ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ || τοίχῳ καὶ τρίγχοισι, θύραι δ' εὐ ..... (scribe εὐερκέες) εἰσίν || δικλίδες. οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσαιτο." δεῖ δὲ τοῦ ποιητοῦ τὰ μὲν ὡς συμβουλεύοντος καὶ παραινοῦντος ἀποδέχεσθαι, τὰ δὲ ὡς ἐξηγούμενος (corr. ἐξηγουμένου) μόνον, ἄλλα δὲ ὡς ὀνειδίζοντος καὶ καταγελῶντος. Quae etsi primo obtutu insanabilia videntur et tantum non ubique lacunis hiantia, revera nihil magnopere desideratur et facilis atque evidens

in singulis restitutio est. Adscitis Dindorfii certissimis correctionibus constituenda sunt in hunc modum: ***** Μενέλαος δὲ „πολὺ δ' ἀβροσύνῃ δῆλος ὁρᾶσθαι, τῶν Ταντιλιδῶν ἐξ αἵματος ὤν." οὐ μὴν τήν γε τοῦ Ὀδυσσέως οἴκησιν οὐδαμῶς τοιαύτην ὁ (ποιητὴς) ἀν(έπλασεν), ἀλλ' ὡς ἂν ἀσφαλῆ πεποίηκε (καὶ) πρὸς αὐτὸ τοῦτο παρεσκευασμένην. λέγει γὰρ οὕτως· „ἐξ ἑτέρων (ἕτερ') ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ || τοίχῳ καὶ τρίγχοισι (sic cod. pro θριγκοῖσι), θύραι δ' εὐ(ερκέες) εἰσίν || δικλίδες. οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο." (ρ 266.) δεῖ δὲ τοῦ ποιητοῦ τὰ μὲν ὡς συμβουλεύοντος καὶ παραινοῦντος ἀποδέχεσθαι, τὰ δὲ ὡς ἐξηγουμένου μόνον, ἄλλα δὲ ὡς ὀνειδίζοντος καὶ καταγελῶντος. Singularum correctionum rationes reddere vix necessarium putem, adeo sponte perspiciuntur. Quod v. c. pro τοῦ Ταντιλιδῶν scripsi τῶν quis mirabitur, cum videat in eo ipso Orestis loco, quem indicat Dindorfius, rectam scripturam extare, sine qua sententiam ruere certissimum est?

καὶ μὴν βασιλεὺς ὅδε δὴ στείχει,
Μενέλαος ἄναξ, πολὺ δ' ἀβροσύνῃ
δῆλος ὁρᾶσθαι
τῶν Ταντιλιδῶν ἐξ αἵματος ὤν.

Ἀνέπλασεν quod redintegravi, legitur et apud Lucianum (Somn. § 4): ὁπότε γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξέων ἂν τὸν κηρὸν ἢ βόας ἢ καὶ νὴ Δί' ἀνθρώπους ἀνέπλαττον, εἰκότως (admodum verosimiliter Hartmannus εἰκότας), ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί, et in simili re apud unumquemque auctorem Graecum. Tandem ne quis miretur de domo dici ἀσφαλῆ, conferat notulam ex Vulgatis (V) ad illos ipsos qui excitantur versus: εὐερκέες: ἀσφαλεῖς. εἰ δὲ εὐεργέες, καλῶς εἰργασμέναι. Ad sententiam disputationis quod attinet, ea quoque in aprico est, neque minus apertum initium deësse. Nullus enim dubito quin haec Porphyrio debeamus, ἐνστατικοῦ cuiusdam criminationes referentis et ut potuit elevantis. Homo nescio quis Stoicorum fastu et arrogantia Homerum obiurgaverat, quod luxu Menelai domus laudando atque extollendo lectores a virtutis tramite avocaret scilicet, quales aretalogos complures ex Athenaeo, Strabone, Plutarcho cognoscimus, quorum nonnullorum sententias apposuit Lehrsius in Aristarcho. Respondet Porphyrius, non mirum esse si Homerus in Tantali postero

divitias luxumque laudaverit, proposuisse eundem in Ulixis aedibus speciem domus non splendentis neque magnificae sed munitae, omnino carmina poëtae non ita esse composita, ut in singulis quod quisque imitetur virtutis studiosus exhibeant. Brevi, ita respondet, ut neque philosophi personam neque Homeri sectatoris exueret. Quae si recte disputata sunt, verborum in initio amissorum sententia haec fere fuit: *ἀπρεπὲς τὸ Ὅμηρον τὴν Μενελάου οἰκίαν ὡς πολυτελῆ καὶ τρυφῶσαν ἐπαινεῖν. Ῥητέον δὲ ὅτι οὐ περὶ πάντων ταῦτα λέγει*, vel simile quid, post quae pergit: *Μενέλαος δέ* et quae deinde sequuntur.

δ, 113. Honorifice loquitur Menelaus de Ulixe, quae commemoratio Telemacho lacrimas movet, atque ita fit, ut quis sit facilius cognoscatur. Admonemur ad haec: *ἡ αὐτὴ διάθεσις καὶ παρὰ Φαίαξι π ρ ὸ ς Ὀδυσσέως. ὁ μὲν γὰρ τὰς ἑαυτοῦ πράξεις ἀκούων κλαίει, ὁ δὲ τοῦ πατρὸς ἀναμνησθείς.* (MQ) Praepositio *πρός*, quae est in M, hic sine dubio absona est, neque magis apta, quam alter codex habet, *ὑπό*. In hac autem vestigia veri sunt, nam requiritur: *ἡ αὐτὴ διάθεσις καὶ παρὰ Φαίαξιν ἐ π' Ὀδυσσέως.*

δ, 123. *Σημειωτέον καὶ τὰ περὶ τῶν θεραπαινῶν. ἄλλαι μὲν γὰρ ἐν Ἰλιάδι, ἄλλαι δὲ νῦν. οὐ γὰρ εὐπρεπὲς τὰς μ ε τ ε χ ο ύ σ α ς τοῦ ἁμαρτήματος ἐπιτρέπειν συνεῖναι τῇ γυναικί.* (MQR). Atqui illae iam non adsunt nec culpae participes *sunt*, sed olim fuerunt. Paulo accuratius igitur scribetur: *οὐ γὰρ εὐπρεπὲς τὰς μ ε τ α σ χ ο ύ σ α ς τοῦ ἁμαρτήματος ἐπιτρέπ ε ι ν (ἔ τ ι) συνεῖναι τῇ γυναικί*, nisi quis cum Cobeto (Mnemos. N. S. 1879. Vol. VII p. 428) malit: *τ α ῖ ς μετεχούσ α ι ς.* Sed vel sic *ἔτι* adiectum necessarium arbitror.

δ, 149. Affirmat Helena se agnoscere Telemachum, quod omni ex parte patri similis sit: *κείνου γὰρ τοιχίδε τε χεῖρες.* In Scholio affertur proverbium: *τὸ δὲ λεγόμενον· „ἐκ ποδῶν εἰς κεφαλήν."* Conferri iubet Dindorfius Iliad. Σ 353, ubi est: *ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς.* Quod num ita sit, non definio, — mihi quidem versus ille ex Iliade cum proverbiali locutione, quam affert scholiasta, nihil videtur habere commune, — sed certe

scribendum quae usitata forma est: *τὸ δὴ λεγόμενον*, „*videlicet* quod in proverbio est", ut v. c. in Philemonis fragmento ex *Σικελικοῦ* dicitur:

τὸ δὴ λεγόμενον τοῦτο Μυσῶν ἔσχατον
ἐνόμιζ' ὁρᾶν τὸν υἱὸν ἐκπλέονθ' ὁρῶν. (ap. Schol. Rhesi, vs. 244),

et apud Platonem in Gorgia: *τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο ἐν τῷ πίθῳ τὴν κεραμείαν ἐπιχειρεῖν μανθάνειν* et saepius alibi.

δ, 158. Recte tres illos versus (158—160) damnasse dicuntur veteres critici, et alias ob causas gravissimas et quod sunt *παρὰ τὸ πάτρια καὶ οὐχ ἁρμόττοντα τ ῷ Πεισιστράτου προσώπῳ.* (HMQR.) In his pro *τοῦ* Dindorfius scripsit *τῷ*, recte, nisi quod etiam rectius uterque articulus adsciscetur: *καὶ οὐχ ἁρμόττοντα (τ ῷ) τ ο ῦ Πεισιστράτου προσώπῳ.*

δ, 164. Τὸ *γὰρ ἐ π ε λ θ ε ῖ ν τ ὸ κατὰ τοὺς μνηστῆρας περίεργον παρόντος αὐτοῦ τοῦ πεπονθότος.* (HMQ.) Sermo est de prudentia Pisistrati, *πῶς τὴν τοῦ πατρὸς σοφίαν ἀπομέμακται.* Sed omnino scribendum: *τ ὰ κατὰ τοὺς μνηστῆρας*, quemadmodum paulo supra recte dicitur: *τὰ περὶ τοὺς μνηστῆρας* (l. 15) et statim post *τὰ περὶ αὐτούς*, quod minutum vitii genus iam in superioribus tetigi. Simul aut vehementer fallor, aut pro *ἐπελθεῖν* reponendum est *ἐ π ε ξελθεῖν*, quod in ea re multo est usitatius.

δ, 167. Instituitur quaestio cur neque Nestor neque Menelaus Penelopae a procis circumventae subvenerint, neque Telemachus auxilium ab iis petat, in qua solvenda praeter alia et haec dicuntur: *ἄλλως τε καὶ ἀφορμὴν ἔχει Νέστωρ τε καὶ Μενέλαος τοῦ μὴ πέμψαι στρατιάν· Νέστωρ μὲν ἐκ τοῦ αὐτόπτης γενέσθαι τῆς Ἀθηνᾶς πιστεύσας τῇ Ὀδυσσέως παρουσίᾳ, ὁ δὲ ἐκ Πρωτέως ἀκούσας. τί οὖν ἔδει ὑφαρπάζειν τῆς Ὀδυσσέως ἐκδικίας;* (HMQR). Desideratur mentio eorum, quos Ulixis ultioni eripi non oportebat. Qui cum in proxime antecedentibus nullibi commemorentur, necessario addetur: *τί οὖν ἔδει ὑφαρπάζειν (α ὐ τ ο ύ ς) τῆς Ὀδυσσέως ἐκδικίας;*

δ, 178, 179. Profitetur Menelaus, si Ulixes salvus et inco-

lumis revertisset, se urbem in Argolide ei daturum fuisse prae sterili illa Ithaca florentem;

καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν καὶ δώματ' ἔτευξα, – – –
καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ' οὐδέ κεν ἡμέας
ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
πρίν γ' ὅτε δὴ Θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.

Scholia duo ad hos versus, in MQ servata, in utroque codice ridiculum in modum ita confusa sunt, ut pars eorum, quae ad primum pertinerent, medio alteri magno cum utriusque sententiae detrimento illata legantur. Prius scholion sic editur: οὐδέ κεν ἡμέας: οὐκ ἐν τῇ Σπάρτῃ, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ, alterum sic: ἄλλο διέκρινε: οὐδὲν ἡμῖν διέζευξε τῆς φιλίας τὴν εὐφροσύνην, ἢ ὥστε κατὰ διαδοχὴν ἥκειν πρὸς ἀλλήλους, πλὴν θάνατος. Nec Buttmannum nec Dindorfium vidisse, quam iocculariter haec permista sint! Nemo enim praesertim admonitus non videt, quae diductis literis significavi, — excepto primo verbo ἢ, — nihil ad secundum scholion pertinere, sed in iis contineri prioris exitum, quod itaque sic sua recuperabit: οὐκ ἐν τῇ Σπάρτῃ, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ, ὥστε κατὰ διαδοχὴν ἥκειν πρὸς ἀλλήλους. Nec hoc quemquam fugiet, lemma his praescriptum falsum esse: οὐκ ἐν τῇ Σπάρτῃ – – – πρὸς ἀλλήλους non inserviunt explicandis οὐδέ κεν ἡμέας, sed iis quae initio eiusdem versus leguntur: καί κε θάμ' ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ', ac de his rectissime dicitur οὐκ ἐν τῇ Σπάρτῃ, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ et quae deinceps sequi debere dixi. Contra οὐδέ κεν ἡμέας coniungendum est cum ἄλλο διέκρινε, ut coniunctim haec lemma efficiant posterioris scholii, quod ipsum quoque ne eiectis quidem iis, quae perperam huc translata esse apparet, persanatum est. Persanatum erit, si sic scribatur: οὐδέ κεν ἡμέας ἄλλο διέκρινε: οὐδὲν (ἂν) ἡμῖν διέζευξε τῆς φιλίας τὴν εὐφροσύνην, πλὴν ἢ (pro ἢ πλὴν) θάνατος. Ultima duo verba (πλὴν θάν.) desunt in M: videlicet scriba, lepidum caput, illa ἢ ὥστε – – – ἥκειν πρὸς ἀλλήλους sufficere ratus est ad alterum comparationis membrum explendum. Quid ex his omnibus, ex omisso priore lemmate, ex discerpto secundo, ex verbis scholiorum inter se confusis et intermixtis, de codicum nostrorum conditione ac cognatione discamus, de his in altera parte aptior disputandi locus dabitur.

Prorsus idem factum est statim infra in scholio ex E ad vs. 181. Menelaus enumeratis beneficiis, quibus ei Ulixem, si adhuc in vivis esset, afficere propositum erat, tristis addit: ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτός. Lemmate ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν praemisso adnotatur: ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐῴκει [ἐπὶ πάθους παρ' Ὁμήρῳ] φθονήσειν, ἐμποδίσαι, ἀποτρέψασθαι παρὰ Διὸς ἡμῖν ἐκπλαγῆναι. Ad φθονήσειν Dindorfius: „aut φθονῆσαι scribendum, aut in proximis futurum restituendum. Nam scholiasta verbum interpretatur in libris aliis ἀγάσσασθαι, aliis (ut M) ἀγάσσεσθαι scriptum." Nihil refert ad lectionem scholii diiudicandam, utrum in Homero ἀγάσσασθαι probetur, an — quod hic sane solum rectum est — ἀγάσσεσθαι. Grammatici veteres omnes unanimi consensu ex Aristarchi doctrina Homericum μέλλεν interpretantur per ἐῴκει, — disertissime in nostris ad α 232: αὕτη ἡ λέξις οὐδέποτε κεῖται παρὰ τῷ ποιητῇ ὡς ἐν τῇ συνηθείᾳ χρονικῶς, ἀλλ' ἑκάστοτε ἀντὶ τοῦ ἐῴκει, — cuius qui hoc ad Iliadem docent locos accuratissime congessit Lehrsius, simul de ipsa doctrina prudentissime admonens. Hoc autem ἐῴκει quoniam grammatici cum *aoristi* infinitivo consociare amant, — unum ex vicinia locum arcessam, δ 274, ubi verba κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλεν redduntur per: προτρέψαι δέ σε ἐῴκει ὁ θεὸς κτλ., — nihil verius est quam nostro quoque loco scribendum esse pro futuro aoristum φθονῆσαι. Sed hoc leve est, veniamus ad rem ipsam. Ad verba scholii: ἐπὶ πάθους παρ' Ὁμήρῳ iterum haec sunt Dindorfii: „haec et quae mox sequuntur παρὰ Διὸς ἡμῖν ἐκπλαγῆναι intelligi non possunt. Videntur loco alieno illata esse." In his et aliquid veri est et aliquid falsi. Verum est prioribus illis, quae ipse quoque cancellis sepsi, orationis nexum conturbari. Verum est, in postremis quae notavit Dindorfius verbum ἐκπλαγῆναι nullum idoneum sensum reddere atque adeo corruptum videri. Quid lateat reperire mihi non contigit, fuisse aliquid quod significet: παρὰ Διὸς ἡμῖν συμβῆναι, χαρισθῆναι vel simile quid, verosimillimum mihi videtur. Sed hoc certe verum mihi non videtur, ultima haec verba „loco alieno illata esse;" quin sunt ad sententiam explendam tantum non necessaria, quod tum etiam clarius apparebit, ubi aliquando cognoverimus quid pro corrupto ultimo verbo *certo* sit restituendum. Superiora autem illa: ἐπὶ πάθους

παρ' Ὁμήρῳ sunt quidem „alieno" loco illata, sed tamen ita ut locus quo pertineant non procul arcessendus sit. Ipse enim rem mihi sic propono, ut ad idem μέλλεν duplex scholion adscriptum fuerit, quorum alterum, — plane ut supra vidimus, — nescio quo casu in medium alterum irrepserit. Primum exegeticum est: ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν: ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐῴκει φθονῆσαι, ἐμποδίσαι, ἀποτρέψασθαι (sc. δαίμων τις) παρὰ Διὸς ἡμῖν ἐκπλαγῆναι (?), — alterum breve grammaticum: μέλλεν: ἐπὶ πάθους παρ' Ὁμήρῳ. Nusquam alibi in scholiis ita exponi de verbo ἔμελλε ultro fateor; omnibus locis, — suntque quamplurimi, — adest Aristarcheum ἐῴκει ac praeterea nihil, sed esse observatiunculam nostram aptissimam et huic loco et v. c. α 232: μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων || ἔμμεναι, quis non perspicit? Ad formam orationis apte comparari potest illud Zonarae de eodem vocabulo, ἔμελλεν: ἐφαίνετο, ὑπέκειτο (sic Lehrs. pro ἀπέκ.), ἐῴκει παρ' Ὁμήρῳ.

Idem vel minore iure suspicatus est Dindorfius paulo supra (ad δ 156) ubi ad ὄρχαμε dicitur: ἡγεμών. παρὰ τὸ ἄρχω ἄρχαμος καὶ ὄρχαμος. ὡς παρδαλῆ ἡ δορὰ καὶ πάρδαλις τὸ ζῷον. (HM) Priora usque ad καὶ ὄρχαμος sunt etiam in Q. De postremis iterum Dindorfius: „verba ab hoc loco aliena." Emendemus cum Cobeto: ὡς παρδαλῆ ἡ δορὰ καὶ πΟρδαλις τὸ ζῷον — sic enim unanimi consensu grammatici [1]) — et iam

1) In Ven. A ad K 29: πόρδαλις τὸ ζῷον, παρδαλῆ ἡ δορά, nisi quod inverso errore πορδαλῆ in codice scriptum, quod correxit Cobetus. At quid Victorianus? τὸ μὲν ζῷον πάρδαλις, ἡ δὲ δορὰ παρδάλη (sic ap. Bekker. sed scribendum παρδαλῆ) διὰ τοῦ α γράφεται. Si utrumque vocabulum in prima syllaba α habet, cur de altero adnotatur? Immo et hic rescribendum: τὸ μὲν ζῷον πόρδαλις. Sic alterum horum semper casu quodam pervertitur. Attamen quod verum est et ex his ipsis testimoniis quantumvis male scriptis iam dispicere possumus, et ex Apollonii Sophistae observatione s. v. Πόρδαλις: τοῦ ποιητοῦ λέγοντος ποτὲ μὲν διὰ τοῦ ο στοιχείου, »πόρδαλις ἠδὲ μέγας σῦς" (δ 457), ποτὲ δὲ διὰ τοῦ α, »παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων" (γ 17), Ἀπίων δέ φησι διαφέρειν· πόρδαλιν μὲν γὰρ τὸ ἀρσενικόν, πάρδαλιν δὲ τὴν θήλειαν, καὶ τὸν μὲν ἀπὸ τοῦ προάλλεσθαι, τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ παράλλεσθαι. Sunt haec, ut fere, *ingeniosum* Apionis *commentum*, neque Lehrsium id praeteriit de industria in hunc grammaticum inquirentem (Quaestt. Epp. p. 32.), cui Apollonius recte opponit: ῥητέον δὲ ὅτι κοινῶς φαίνεται λέγων »Θώων πορδαλίων (τε add.) λύκων τ' ἠΐα πέλονται" (N 103), ὥστε ἐπὶ τοῦ ζῴου διὰ τοῦ ο, ἐπὶ δὲ τῆς δορᾶς διὰ τοῦ α. Nunc iam dubitare non amplius datur et ex serie literarum, — media enim nostra collocantur inter πορφύρῃ et πορφύρεος θάνατος — et ex expressis lexicographi verbis, cui sua aperte debent et Etymologi et Photius. Caeterum cum supra „unanimem consensum grammaticorum" commemorarem, non eram nescius Larochio scripturam πάρδαλις *Aristarcheam* videri scholiis ad N 103, P 20, Φ 573 nixo, sed et de hoc et cui Apollonius sua nunc debeat, in altera parte fusius disputabitur.

nihil causae supererit cur verba illa ab hoc loco aliena existimentur. Immo ex grammaticorum mente non potest reperiri aliud exemplum probandae eorum etymologiae convenientius. Ὄρχαμος enim cognatum dicitur cum verbo ἄρχω, ut πόρδαλις et παρδαλῆ. Eandem vocis ὄρχαμος etymologiam, non addita tamen comparatione, habet Etymologicum Magnum s. v.: ὄρχαμος· ἡγεμών, παρὰ τὸ ἄρχω ἄρχαμος καὶ ὄρχαμος, eadem prorsus verba atque in priore nostri scholii parte. Aliam vocis derivandae viam ingredi placuit Apollonio Sophistae vel eius auctoribus, scribenti: ὄρχαμος: ἡγεμών (hinc breve suum ὄρχαμος: ἡγεμών Photius et Hesychius.) παρὰ τὸ ἐπέρχεσθαι τὰς τάξεις τῶν ὑποτεταγμένων, οἱονεὶ ἔρχαμος, itaque suo iure fecit. Sardi enim venales, atque altera etymologia alteram valet.

δ, 190. Πάντων ἐπὶ δάκρυα τετραμμένων ἔδει τινὰ παρελθεῖν [τὸν] ἐφέξοντα. At neque Helena, ἥτις γε καὶ αὐτῶν πρώτη κατάρχει, neque Telemachus neque Menelaus huic rei idonei. πιθανὸς δὲ πρὸς τοῦτο ὁ Πεισίστρατος Ὀδυσσέα μὲν ἀγνοῶν, πρὸς βραχὺ δὲ δακρύσας ἐκ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μνήμης, ἀλλ' οὐδὲ ἐκείνῳ συνήθης γεγονώς· κομιδῇ γὰρ νέος τυγχάνει, καὶ οὐχ ὁμοία ἡ τελευτὴ εὐκλεής. (QR.) In his primum eiiciendum est soloecum τόν, — nisi quis putet Graecum esse παρῆλθέ τις ὁ ἐφέξων, — quod omittit R. Tum multo efficacius scribetur: ἥτις γε καὶ αὐτΗ πρώτη κατάρχει, quod vel sola verborum collocatione verum esse probatur. Tandem ultima nec cohaerent nec recte dicta sunt. Cuius enim interitus non aeque clarus? Nempe Antilochi significari obitum, ratio docet. At interpunctio, qualis quidem apud editores cernitur, de Pisistrato ipso haec dicta facit, quod absurdum. Sed huius rei facillima medela est. Illud gravius, quod Graece non dici potest τελευτὴ ὁμοία εὐκλεής. Utrique malo medebitur

haec et lectio et interpunctio: *πιθανὸς δὲ πρὸς τοῦτο ὁ Πεισίστρατος — — — πρὸς βραχὺ δὲ δακρύσας ἐκ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μνήμης, ἀλλ' οὐδὲ ἐκείνῳ συνήθης γεγονώς· κομιδῇ γὰρ νέος τυγχάνει·* (οὗ) *καὶ οὐχ ὁμοίως ἡ τελευτὴ εὐκλεής.*

δ, 221. Flentibus Helena miscet *φάρμακον — — — νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.* De accentu vocis *ἐπίληθον* nota est Herodiani: *ὁ Ἀσκαλωνίτης περισπᾷ μετοχὴν ἀκούων, Ἀρίσταρχος δὲ προπαροξύνει ὄνομα ἐκδεχόμενος. οὕτω δὲ καὶ ἡμῖν ἀρέσκει, ἐπεὶ καὶ τὰ προκείμενα ὀνόματα ἐπίθετα ἦν, „νηπενθές τ' ἄχολόν τε."* (HQ) Inversus ordo magis Aristarchi et Herodiani sententiam exprimet: *ἐπεὶ καὶ τὰ προκείμενα ἐπίθετα ὀνόματα ἦν, „νηπενθές τ' ἄχολόν τε."* Num quae H manca habet: *ἐπεὶ κ. τὰ προκ. ὀνοματικὰ πενθές*, ex vetere correctione orta sint, (*ὀνόματα ἐπιθετικά*), non definio. In initio necessario scribendum esse *ὁ Ἀσκαλ. προπερισπᾷ*, — quod et Eustathius habet et Dindorfius requirit, — non est quod moneam. Omissa enim prior praepositio merus scribae cuiusdam error est, omniaque recte scripta conspiciuntur in TV. *ἐπίληθον: προπαροξυτόνως, ἵν' ᾖ ἐπιληστικόν.* (Suidas *ἐπίλ.: τὸ λανθαστικόν*, forma permira.) *οἱ δὲ προπεριέσπασαν, ἵν' ᾖ ἐπιλανθάνεσθαι ποιοῦν*, quod ex superioribus noto modo esse excerptum sponte apparet.

δ, 223. Pergit poëta in describenda vi *τοῦ νηπενθοῦς*, quod qui ebiberit, — inquit, — *οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν*, ne tum quidem, si aut parentum obitum aut fratrem carissimaque liberorum capita contrucidari conspexisset. Breviter ad haec Q: *ἀσφαλῶς τὸ ἐφημέριος. ἀπάθειαν γὰρ τῶν τοιούτων κακῶν οὐκ ἔστιν εὑρεῖν.* Atqui *νηπενθὲς* illud hanc *ἀπάθειαν* praebet quidem, sed — vel ipso scholiasta indicante, — *unum* tantum *diem*. Itaque scriptum fuit, — certe scribendum est, — *ἀπάθειαν γὰρ τῶν τοιούτων κακῶν οὐκ ἔστι τηρεῖν.*

δ, 228 ad Πολύδαμνα: *ἀμφίβολα πότερον τῆς φαρμακίδος ἐστὶ τὸ ὄνομα, ἢ τὰ φάρμακα τὰ πολλοὺς δαμάζοντα.* (MV) Oportet *ἀμφίβολον.*

δ, 244. *Ταύτην ἐπελέξατο (ἡ Ἑλένη) τοῦ ἀνδρὸς τὴν πρᾶξιν, ἐν ᾗ τὸ πᾶν ὠφεληκυῖα αὐτὸν φαίνεται.* Credam *ἐξελέξατο* aliquanto rectius esse.

δ, 245. Revertendum est ad scholion ex Q, adscriptum poëtae narrationi de Ulixe mendici habitu Troiam intrante, cuius initium iam supra (p. 147) tetigi, vel potius ad duo quae videntur esse super hanc rem scholia. *Διὰ πολλὰ — —* auctor incipit — *τῆς πράξεως ταύτης μνημονεύει ὁ ποιητής, — — ὅτι — — —, καὶ πρὸς τὴν μνηστηροκτονίαν ταῦτα ᾠκονόμηται, ἵνα μηδὲ τοῖς μνηστῆρσι συνὼν ἐν τοιούτῳ σχήματι ἀπίθανον φαίνοιτο.* [*τὸ*] *πιθανὸν δὲ τοῦτο καὶ πρὸς τὴν Τηλεμάχου πίστιν. δεξάμενος γὰρ ταύτην τὴν διήγησιν, ἑτοιμοτέρως καὶ παρ' Εὐμαίῳ πιστεύει τοῦτον εἶναι τὸν πατέρα τὸν τοῦ πτωχοῦ πρόσωπον ὑποκρινόμενον.* (Q.) Tum, quasi nova observatio sequatur, ex eodem uno codice subiunguntur haecce: *πιστεύει αὐτῷ ἐπιθέσθαι βουλευομένῳ τοῖς μνηστῆρσιν. ὁ γὰρ καὶ πληγὰς καρτερήσας ὑπὲρ τῶν κοινῇ συμφερόντων καὶ πόλεως ὅλης καταφρονήσας, πῶς τῶν ἰδίων ἀποστήσεται;* Ne ullum quidem sensum vel mediocrem haec ultima praebent sic separatim lecta; quippe quae pertineant ad exponendas causas iam supra exponi coeptas, cur haec quoque Helenae de Ulixis dolo narratio faciat *πρὸς τὴν Τηλεμάχου πίστιν* in ulterioribus Odysseae partibus. Quamobrem quae nescio quo casu cum sententiae detrimento a superioribus avulsa sunt quantocius de integro cum iis coniungantur sic connexa: *δεξάμενος γὰρ ταύτην τὴν διήγησιν, ἑτοιμοτέρως καὶ παρ' Εὐμαίῳ πιστεύει τοῦτον εἶναι τὸν πατέρα τὸν τοῦ πτωχοῦ πρόσωπον ὑποκρινόμενον, πιστεύει* (Δ') *αὐτῷ ἐπιθέσθαι βουλευομένῳ τοῖς μνηστῆρσιν.* In sequentibus lectio Eustathii a Dindorfio memorata: *πῶς τῶν ἰδίων οὐ προστήσεται* multo exquisitior mihi videtur ac lectioni nostri codicis *ἀποστήσεται* longe praeferenda. Quod supra in his: *ἵνα μηδὲ τ. μνηστῆρσι συνὼν ἐν τοιούτῳ σχήματι ἀπίθανOC φαίνοιτο* (sc. Ulixes), pro *ἀπίθανον* requiritur, unusquisque sponte videt, nec quod *τὸ* seclusi ante *πιθανὸν* ex apertissima dittographia ortum quemquam harum rerum intellegentem improbantem habebit.

δ, 247. *Ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκεν.* Ad haec

HMQ: ἀπὸ κοινοῦ τὸ αὐτόν, ἵν' ᾖ, κατακρύπτων νῦν ἑαυτὸν ᾔϊσκεν αὐτὸν ἄλλῳ φωτὶ καὶ οὐκ Ὀδυσσεῖ. Immo: ᾔϊσκεν αὐτὸν ἄλλῳ φωτί. Nam haec est vis locutionis ἀπὸ κοινοῦ, optime expositae a Buttmanno ad γ 104.

δ, 252. Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον, — narrare pergit Helena. Ultimum verbum sic efferunt editiones et veteres et recentiores quas sciam. At lemma codicum HQ: ἀλλ' ὅτε δ. μ. ἐγὼν ἐλόευν, cum hac observatione: οὕτως ἔλουον. ἐπιτηδὲς δὲ αὐτὸν λούει, ἵνα δι' ὧν τὸ λανθάνειν ἐπορίζετο ῥακῶν, τούτων αὐτὸν ἀφελομένων γνωριμώτερον ποιήσηται, ἐπείτοι γε παρ' Ὁμήρῳ παρθένων ἐστὶν ἔθος τὸ λούειν τοὺς ξένους. Primum varians lectio ita redintegranda. ἐλόευν: οὕτως (ἀντὶ τοῦ) ἔλουον, (eandem agnoscit Schol. ex LV ad E 905.) nam sic haec efferri solent praesertim in H. Caetera, quae agunt de quaestione inter grammaticos notissima ac pluribus scholiis agitata, unum vitium obsidet sed ridiculum prae omnibus. Ῥάκη enim ἀφελόμενα non facile quis viderit, ἀφαιρεθέντα videre potest. Sed legendum: de industria Helena Ulixem lavat ἵνα δ' ὧν τὸ λανθάνειν ἐπορίζετο ῥακῶν, τούτων αὐτὸν ἀφελομένΗ γνωριμώτερον ποιήσηται. Ita et sententiae satisfit et idem brevius est in scholio ex E hinc contracto: ἐξεπίτηδες Ἑλένη λούει αὐτόν, διὰ τὸ ἀκριβῶς γνῶσιν σχεῖν, ἐπεὶ ταῖς παρθένοις τοῦτο ἐφεῖται.

Statim post eodem versu optime in Homero editur: καὶ χρῖον ἐλαίῳ. At M: καὶ ἔχρισ' sed in textu superscriptum: ἢ καὶ χρῖον. Solennis formula est: γρ. καὶ χρῖον, eamque et hic obtinuisse putem.

δ, 255. Iurat Helena μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι, || πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι. Tricati sunt in his grammatici, quorum sententia ita exponitur in E: τὸ πρίν μὴ νόει μοι τοιοῦτον ὅτι μετὰ τὸ ἀπελθεῖν τὸν Ὀδυσσέα εἰς τὰς νῆας ἔμελλεν ἡ Ἑλένη εἰπεῖν. οὐδ' ὅλως γὰρ οὔτε πρώην οὔτε ὕστερον ἔμελλεν εἰπεῖν. τοιοῦτον γὰρ τὸ πρίν ἐνταῦθα. εἰ γὰρ εἶπεν, εὐθέως διεσπάσαντο αὐτὴν ὡς μὴ ὁμολογήσασαν. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἡ Ἑκάβη ἀγνοεῖ τὴν Ὀδυσσέως εἰσέλευσιν· εἰ γὰρ ἔγνω, οὐκ ἂν ἐσίγησεν. Pro εὐθέως διεσπάσαντο in codice est διεσπουδάσαντο, quod recte emendavit Buttmannus,

sed simul ἄν additum oportet: εἰ γὰρ εἶπεν, εὐθέως ἂν διεσπάσαντο αὐτήν, quemadmodum statim infra recte scriptum est: εἰ γὰρ ἔγνω, οὐκ ἂν ἐσίγησεν. Sed gravior his inest difficultas. Nemo enim admonitus non sentiet, quam alienissimo loco compareant illa: τοιοῦτον γὰρ τὸ πρίν ἐνταῦθα, quae et dirimunt non dirimenda, — arctissime enim cohaerent οὐδ' ὅλως γὰρ -- ἔμελλεν εἰπεῖν. εἰ γὰρ εἶπεν, εὐθέως κτλ., — et ipsa nihil dicunt. Quis enim expositurus, quid πρίν hic *non* significet, expositioni mediae inserat: tale quid τὸ πρίν hic valet? Apparet iam, verba eo loco quem nunc occupant esse movenda et post ὡς μὴ ὁμολογήσασαν collocanda. Sed ne sic quidem idoneum sensum praebent, utpote defecta. Excidit enim summa rei, quo modo τὸ πρίν intellegendum sit. Quae commode peti poterit ex ampliore super hanc ipsam rem Scholio ex HMQT ad praecedentem versum adscripto, de quo supra iam egimus, in cuius fine ita scriptum est: ἔστιν οὖν ὅμοιον τῷ „τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν" (A 29), καὶ „οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει, πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται (Σ 283). Haec igitur nostro quoque scholio intercalanda: -- ὡς μὴ ὁμολογήσασαν. (ἔστιν οὖν ὅμοιον --- ἀργοὶ ἔδονται.") τοιοῦτον γὰρ τὸ πρίν ἐνταῦθα, quae nunc optime sequuntur ac concludentis sunt. Nempe qui ita interpretabantur grammatici πρίν γε τὸν κτλ. quodammodo ut ὅρκον ἀπωμοτικὸν capiebant, atque ita demum recte habebit quod subiungitur δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἡ Ἑκάβη ἀγνοεῖ τὴν Ὀδυσσέως εἰσέλευσιν, quibus demonstratur, nullam vel *post* Ulixis discessum Helenam eius doli mentionem iniecisse. Interpretationem ipsam contortam esse nec veram, utpote disertis poëtae verbis adversantem, supra iam monui.

δ, 256. Iureiurando dato, καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν. Ad νόον κατέλεξεν in PQ est: ὃν εἶχε νῦν περὶ τῆς διὰ τοῦ ἵππου ἐπιβουλῆς. ὅτι δὲ τοῦτό φησι δῆλον ἐκ τοῦ „αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ χαῖρε." In Palatino deëst νῦν, nec hercle iniuria: est enim molestissimum. Nos tamen eo auctore non abiiciemus quod nescimus cur interpolaretur, sed corrigemus: ὃν εἶχε νοῦν περὶ τῆς διὰ τοῦ ἵππου ἐπιβουλῆς, quod interprete non eget.

δ, 279. In narratione de mirabili Helenae dolo, quo Graecos equo ligneo latitantes detegere conata est, haec sunt Menelai verba:

ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.

Ad alterum versum legitur in E: *μιμουμένη τὴν Ἑλληνίδα φωνήν. οὐ γὰρ ἂν πασῶν ἠπίστατο τὰς φωνάς. ἢ ἴσως οὐκ ἠγνόει τῶν ἀρίστων τὰς φωνάς.* Nisi uberiora extarent unde haec contracta esse appareret, difficile foret ex his qualemcunque sensum elicere, nedum dispicere quorsum pertineant. Adeo inprimis ioculare est illud in initio positum *γάρ*, quod nullius rei causam reddit. Nunc ex scholio quod BHMQ servaverunt miseras cernimus reliquias notae Nicanoris, de more ad interpunctionem pertinentis sed simul interpretationem quoque tangentis, quod iam docuit Friedländerus. Huius ope in excerpto ex E scribendum videmus: *οὐ γὰρ ἂν πασῶν ἠπίστατο τὰς φωνάς, ἀλλ' ἴσως οὐκ ἠγνόει τῶν ἀρίστων τὰς φωνάς*, atque ita revera scripsisse puto epitomatorem, nisi plane socors et oscitans fuerit. Sed ne hac quidem necessaria correctione adhibita, bene rem suam gessisse censendus erit misellus scriptor, qui infantissime dixit *οὐκ ἠγνόει τῶν ἀρίστων τὰς φωνάς*, et eodem vocabulo eadem prorsus forma bis intra brevissimum spatium ineleganter repetito, et *τῶν ἀρίστων* obscure posito pro *τῶν γυναικῶν τῶν ἀρίστων*. Quanto rectius et disertius uberius scholion, — etsi fortasse ne hoc quidem Nicanoris verba integra exhibet, — *τοῦτο* (verba *πάντων Ἀργείων*) *ἑκατέροις δύναται προσδίδοσθαι, μᾶλλον δὲ τοῖς ἄνω, ἵνα μὴ ἀλογώτερον γένηται τὸ ζήτημα. οὐ δυνατὸν γὰρ ταῖς ἁπάντων γυναιξὶν ὁμοφωνῆσαι, ἀλλὰ ταῖς τῶν ἀριστέων, αἷς καὶ ἐν ἔθει ἐτύγχανεν.* Iam unusquisque videt, et unde et qua arte epitomator codicis E sua sumpserit. Attamen in integriore Nicanoris nota ceteroquin optime scripta unum vocabulum est quod me offendat, scribarum puto culpa. Haereo in voce *ζήτημα*, quam sive veterum more interpreteris per *quaestionem*, sive recentiorum per *interrogationem*, aeque inepte et indistincte ponitur pro ea fraude, qua Helena heroës latitantes ad vocem edendam pellicere conata est. Unum vocabulum novi rei exprimendae aptum et conveniens, idque fortasse restituendum erit: *ἵνα μὴ ἀλογώτερον γένηται τὸ (στρα)τήγημα.*

δ, 309. Parvi momenti res observanda est in glossa ad hunc versum, nec tamen prorsus neglegenda. Ad *ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι* E: *στερεοῖς, ταχυτάτοις.* Pro ultimo vocabulo Naberus, v. cl. reposuit quod verum est: *παχυτάτοις*, (Mnemos. N. S. IV p. 164); *στερεοῖς* Maii est pro codicis lectione *στεροῖς.* Non tamen quod Maius volebat hinc efficiendum erat, sed potius *στερροῖς*, quam formam Atticis frequentatam ne nostris quidem scriptoribus ignotam esse arguit v. c. scholion ad δ 535 (p. 219, 25) ex eodem E petitum.

δ, 320. *Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι.* Iterum in E: *λεπτά, πρὸς σύγκρισιν τῶν βοῶν. ἢ ἀντὶ τοῦ πυκνῶς.* Ad eadem verba α 92 legitur in EQV: *ἤτοι λεπτὰ πρὸς σύγκρισιν τῶν βοῶν, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀδινῶς, ἵνα ᾖ πυκνῶς καὶ συνεχῶς.* Est prorsus idem scholion iisdem verbis conceptum. Quamobrem hic quoque restituendum arbitror: *ἢ ἀντὶ τοῦ (ἀδινῶς, ἵν' ᾖ) πυκνῶς.*

δ, 339. Pervenimus ad locum primo obtutu difficiliorem. Menelaus omnia mala procis imprecaturus utitur nobili illa comparatione:

ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνούς
κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν,
ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.

In Homeri ipsius loco audacior fortasse videbor si dixero, semper me haesisse in ultimo futuro, et quotiescunque hos versus relego, semper se mihi sponte offerre optativum *ἐφήσοι.* Non enim hic vaticinatur Menelaus, ut Minerva fecit α 202—205, sed profitetur quid fieri cummaxime cupiat. Sed nunc nobis potius cum scholio res est. Splendidum locum Aristophanes intempestiva eruditione vexavit. Ad lemma *ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσι* legimus in EHQT(M?): *Ἀριστοφάνης τὸ ἀμφοτέροισι ἐπὶ τῆς ἐλάφου καὶ τῶν νεβρῶν λαμβάνει. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἓν φησι τίκτειν τὴν ἔλαφον, σπανίως δὲ δύο. εἰκότως δὲ Ὅμηρος τούτῳ συγχρῆται, ἵνα καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐμφερὲς ᾖ τὸ τῆς εἰκόνος. ὡς γὰρ οἱ μνηστῆρες πλεῖστοι πρὸς ἕνα,*

οὕτως καὶ οἱ νεβροὶ πρὸς τὸν ἕνα ἰσχυρότερον ἀντίκεινται. In his primum *τῶν νεβρῶν* vitiosum est. Etenim *ἀμφοτέροισι* de cerva eiusque hinnuleis simul dici nemo non videt, neque profecto tam fatuus fuit Aristophanes, ut aliter acciperet quod aliter accipi prorsus non possit. Sed Aristotelis auctoritate permotus, *ἀμφοτέροισι* de *una* cerva *unoque* hinnuleo ab Homero usurpari credidit, atque hac opinione perductum eum in Homero ipso singularem rescripsisse: *νεβρὸν κοιμήσασα νεηγενέα γαλαθηνόν*, Nauckius (Aristoph. Byz. p. 23) admodum verosimiliter coniecit. Itaque apparet in scholio rescribendum esse: *Ἀριστοφάνης τὸ ἀμφοτέροισι ἐπὶ τῆς ἐλάφου καὶ τοῦ νεβροῦ λαμβάνει*, et sic demum recte sequitur: *ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἕν φησι τίκτειν τὴν ἔλαφον, σπανίως δὲ δύο.* Hoc *καὶ τυφλῷ δῆλον*, estque quod requiro in *omnibus* codicibus praeter unum. Dindorfius tamen, nescio quo iudicii errore, vitium quod in uno H est in textum invexit ac sic fecit ut Aristophanes ineptire videretur. In H autem post illud scholion, quod supra descripsi, aliud sequitur brevius eodem vitio infectum. *Ἀριστοφάνης ἀμφοτέροις* (l. *-ροισι*) *ἤκουσεν αὐτῇ καὶ τῶν νεβρῶν. ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης ἕν φησι τίκτειν τὴν ἔλαφον. εἰρήκει δ' ἂν νεβρὸν κοιμήσασα.* Qui ne hic quidem sentit post *αὐτῇ* mathematica fere dicam necessitate requiri *τῷ νεβρῷ*, nihil unquam de genere hoc sentiet. Sensit Nauckius ac correxit. At nunc iam videmus, unde et hic et in ampliore scholio idem vitium appareat. Nempe aut e compendio male lecto, aut, quod multo verosimilius mihi videtur, ex praeiudicata opinione. Sic v. c. in Porphyrii scholio de *ἦ μονογραμμάτῳ* apud Atticos veteres (θ 186 et E 533) *omnes* loci, qui doctrinae huius stabiliendae causa adferuntur, corrupti sunt ad eam formam quae scribis sola erat familiaris. Adfert Cratinum *ἐν Πυτίνῃ· „γυνὴ δ' ἐκείνου πρότερον ἦ, νῦν δ' οὐκέτι,"* adfert Sophoclem *ἐν τῇ Νιόβῃ· „ἦ γὰρ φίλη 'γὼ τῶνδε τοῦ προφερτέρου,"* adfert eiusdem Oedipum Tyrannum (vs. 1123)· *„ἦ δοῦλος οὐκ ὠνητὸς ἀλλ' οἴκοι τραφείς,"* adfert denique Platonem (Rep. I p. 328 C)· *„οὐ μὴν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἐν δυνάμει ἦ που ῥᾳδίως."* *Omnibus* his quatuor locis, — incredibile dictu, — scriba codicis E, cui soli haec debemus, usitatum sibi *ἦν* infersit. Idem igitur nostro quoque loco usu venisse credam, ac tuto iam cum caeteris codicibus licebit reponere id, quod sensus unice flagitat. Non minus

autem perversa sunt quae sequuntur: *εἰκότως δὲ Ὅμηρος τούτῳ συγχρῆται*, idque, ut videtur, in omnibus. Quod iterum optime sentiens Nauckius proposuit (p. 23 not.): *εἰκότως δὲ Ὁμήρῳ τοῦτο συγχωρεῖται.* Sed, — quod pace viri acutissimi dictum esto, — haec restitutio minus feliciter mihi excogitata videtur. Ne dicam, non optime illud „iure tamen Homero hoc conceditur" enunciari per *Ὁμήρῳ τοῦτο συγχωρεῖται*, quod multo accuratius ipse Aristarchus expressit per: *δοτέον δὲ τῷ ποιητῇ τὰ τοιαῦτα* (ad γ 71), ne ipsa quidem haec sententia bene habet, si cum proxime antecedentibus connectatur, quod omittere non licet. Aristophanes, inquit, *ἀμφοτέροισι* de cerva unoque eius hinnuleo intellegit, quoniam Aristoteles semel tantum, ad summum bis, parere cervam auctor est. Iure autem Homero *hoc* conceditur, — sive, hoc ei vitio non vertitur, — ut numero quoque comparatio conveniat. Haeccine cohaerent? Equidem potius credam scriptum fuisse: *εἰκότως δὲ Ὅμηρος τούτῳ (οὐ) συγχρῆται*, ut et minore molimine locus restituatur et *τούτῳ* habeat, cui e praecedentibus referatur. Confusio vocularum $\overline{ου}$ et $\overline{συ}$ iam Bastio (Comm. Palaeogr. p. 734) „in vulgus notissima est," nec multum dubito quin Nauckius ipse, vir clarissimus, si quando haec leget, hoc quod reponendum dixi prae suo invento probaturus sit. Caeterum, ne quid omittam, *συγχρῆται* ex M bene repositum est, caeteris codicibus *συγχρᾶται* praebentibus, quod ne ipsum quidem in nostris scriptoribus rarum aut inusitatum videri potest, cum v. c. statim in vicinia legatur *παραχρᾶται γὰρ ταῖς λέξεσι.* (ad δ 411, p. 211, 24). Tandem pro *πλεῖστοι* praetulerim: *ὡς γὰρ οἱ μνηστῆρες πλείους πρὸς ἕνα*, quod in Harleiani monstro *πλειος* latere Dindorfius optime vidit.

Non abs re erit monere negativam particulam, saepissime *οὐ*, nonnunquam *μὴ*, in nostris scholiis frequentius etiam quam in aliis scriptoribus maiore cura transscriptis desiderari. Praeter ea exempla, quae supra iam hic illic exhibui, nunc ordine potiora recensebo, neglectis tamen, quae plurifariam corrupta aliam quoque medicinam expectent. Faciam initium ab uno loco ex Veneto B, ad primores statim Iliadis versus (A 8), ubi satis mirari non possum a nullo aut editorum ant criticorum, qui

quidem ad meam notitiam pervenerunt, certum et vitium esse deprehensum et remedium adlatum. Ad versus, quos unusquisque fere tenet memoriter: *τίς τ'ἄρ (τάρ) σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; || Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός. κτλ.* observat grammaticus nescio quis: *ἐπὶ τὸ διηγηματικὸν μετιὼν ὑποβάλλει τὰς διηγήσεις αὐτομάτους, ἵνα μὴ δοκῇ τοῖς ἀκούουσι προσκορὴς εἶναι, ἀ λ λ ὰ διὰ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως τὸν τῶν ἀκροωμένων νοῦν ἀναρτῶν, καὶ ὑψῶν αὐτοὺς πρότερον τῇ πεύσει, εἶτα τὴν ἀπόκρισιν ἐπάγων.* Quod qui ita dicit, nihil dicit. Subiungit narrationes — inquit — sponte, simpliciter, sine arte, idque, si dis placet, ne lectoribus taedium afferat. Subiungit autem eas simpliciter, — *sed* per interrogationem et responsionem! Quis haec concoquat? Contrarium dixit auctor, artem poëtae iam inde ab initio extollens, *ἐπὶ τὸ διηγηματικὸν μετιὼν ὑποβάλλει τὰς διηγήσεις (ο ὐ κ) αὐτομάτους, - - - ἀ λ λ ὰ διὰ πεύσεως καὶ ἀποκρίσεως.* Atque hoc quidem apertum esse arbitror, nunc omissam negationem in Scholiis ad Odysseam pervestigemus.

Igitur deëst *οὐ* ad *β* 170: *οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς*, ad quae H: - - *ὡς σ υ ν ε χ ῶ ς, ἤγουν ἄπειρος, αὐτὸς μαντεύομαι.* Neque *ἀπείρητος* neque *οὐκ ἀπείρητος* significat *συνεχῶς*, sed correctio in promptu est: *ὡς σ υ ν ε τ ό ς, ἤγουν (ο ὐ κ) ἄπειρος, αὐτὸς μαντεύομαι.* — Iterum deëst *η* 14: *καὶ ὁ ἀὴρ δὲ καὶ ἡ ἀὴρ τὸ αὐτό. ἡ ἀὴρ γὰρ ἡ ἀορασία, ὁ ἀὴρ εἰ μὴ ἔχει τὸ φωτίζον.* (E) Discrimen, quod nonnulli statuebant, melius expositum est ab Apollonio Sophista i. v. at hic confusissime; illud tamen apparet, discrimen esse statutum, quamobrem: *ὁ ἀὴρ δὲ καὶ ἡ ἀὴρ (ο ὐ) τὸ αὐτό* verius erit. — Certius est *θ* 246, ubi Alcinous Ulixi: *οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες οὐδὲ παλαισταί.* Ad haec quidam in T: *ἐφύσαμεν. οὐκ ἤδη τὴν δύναμιν Ἀλκίνοος ἐσεμνύνετο περὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν, ὁπότε δὲ ἔγνω ἐλάττονας πεφηνέναι τοὺς Φαίακας τοῦ Ὀδυσσέως, προσέθηκε τὸ „ἀμύμονες", οὐχ ὑπερέχοντές ἐσμεν.* Priora sensu cassa ex codice ipso peritissime ita restituit Ludwichius: *ἐ φ' ὅ σ ο ν μ ὲ ν οὐκ ᾔ δ ε ι τὴν δύναμιν Ἀλκίνοος ἐσεμνύνετο περὶ τῶν ἰδίων πολιτῶν.* In ultimis parvum mendum relictum est. Res enim ipsa clamat scribi oportere: *ὁπότε δὲ ἔγνω ἐλάττονας πεφηνέναι τ. Φαίακας τ. Ὀδυσσέως, προσέθηκε τὸ „(ο ὐ κ) ἀμύμονες," οὐχ ὑπερέχοντές ἐσμεν.* — *κ* 305. Servatur Ulixes a fraudibus Circes, accepta

a Mercurio salutari illa herba, *μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί.* Iterum philosophum quidam agens in T: *τὸ κωλυτικόν* significat, inquit. *εἰκότως δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς σοφὸς ὑπάρχων ἔλαβε τὸ μῶλυ, τοῦτό φησι* (id est) *τὸν τέλειον λόγον, ὑφ' οὗ βοηθούμενος οὐδὲν παθεῖν ἠδύνατο. μετεβάλλετο καὶ παρηγορεῖτο ἴ σ ω ς διὰ τὸ μῶλυ.* Sunt haec adumbrata, non optime quidem, ex Heracliti c. LXXII (p. 143 Mehl.), sed vel sine hoc auxilio unusquisque videt in fine scribendum esse: - - *ἠδύνατο. (ο ὐ) μετεβάλλετο καὶ παρηγορεῖτο ο ὕ τ ω ς διὰ τὸ μῶλυ*, id est quod Heraclitus paulo elegantius dicit: *ὑπὸ τοῦ τοιούτου φρουρούμενος Ὀδυσσεὺς λογισμοῦ τὰ Κίρκης νενίκηκε φάρμακα.* — *λ* 324. *οὐδ' ἀπόνητο: οὐδ' ἀπώνατο. συστέλλεται δὲ διὰ τὸ μέτρον.* (B) Credam dedisse hominem: *(ο ὐ) συστέλλεται δὲ διὰ τὸ μέτρον.* Nempe recentiores *ὠνάμην* dicentes Homericum *ἀπόνητο* per productionem metri necessitate factam explicabant, nescii Atticos quoque veteres *Ὁμηρικῶς* dixisse, si fides Phrynicho solito hiatu pronuncianti: *ὠνάμην, ὤνασο, ὤνατο· πάντα ἀδόκιμα, ὅταν διὰ τοῦ ᾱ. τὰ γὰρ ἀρχαῖα διὰ τοῦ η̄, ὠνήμην, ὤνησο, ὤνητο.* — *ξ* 31. Ulixes a canibus Eumaei latrantibus circumfusus *ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.* Ad haec in B est: *ἀντὶ τοῦ ἔρριψεν αὐτό. φυσικὸν βοήθημά φασι πρὸς ἀποτροπὴν κυνῶν τὸ καθεσθῆναι καὶ προέσθαι τὴν ῥάβδον ὡς μὴ ἐπιτιθέμενον. ἢ διὰ φόβον.* Homeri versus satis declarat scholiastam scripsisse: *ο ὐ διὰ φόβον*, comprobatque hoc V, *ο ὐ διὰ φόβον, ἀλλ' ἑκὼν ἔρριψεν αὐτό*, meliore et scriptura et ordine. — *σ* 323. Agitur de Melanthone Penelopes serva, quam

> *παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ.*
> *ἀλλ' οὐδ' ὣς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.*

Ad *ἀθύρματα* observatur, ea hic non proprio sensu accipienda esse, sed de mundo muliebri (ut *ο* 416). Observatio sic editur ex BHQ: *ἡ Μελανθὼ χλιδὰς καὶ παιδιὰς ἐλάμβανεν, ἀλλ' οὐ συνεχώρει αὐτῇ Πηνελόπη ἀθύρματα, ἀλλὰ τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῆς ἔπραττε, δηλονότι νηπία ὑπάρχουσα. ἀθύρματα γάρ εἰσι τὰ τῶν νηπίων παίγνια.* Ne alia tangam, perridicule Penelope dicitur *δηλονότι νηπία ὑπάρχουσα*, nam per Grammaticae leges nulla alia hic intellegi potest. Qui et hoc et plura alia in hoc scholio absurda, quae singillatim exponere non est opus, mecum non concoquunt, videant an sic scripta melius ca-

piant: ἡ Μελανθὼ χλιδὰς καὶ παιδιὰς ἐλάμβανεν, ἀλλ' οὐ συνεχώρει αὐτῇ ἡ Πηνελόπη ἀθύρματα· — ἀθύρματα γάρ εἰσι τὰ τῶν νηπίων παίγνια· — ἀλλὰ τὰ πρὸς ἡδονὴν αὐτῇ ἔπραττε, δηλονότι (οὐ) νηπίᾳ ὑπαρχούσῃ. — Tandem ψ, 310—343 ex Vindobonensi 133 enotatur: ῥητορικὴν ποιεῖται ἀνακεφαλαίωσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐπιτομὴν τῆς Ὀδυσσείας. καλῶς οὖν ἠθέτησεν Ἀρίσταρχος τοὺς τρεῖς καὶ τριάκοντα. Nunc quidem coniectura opus non est, nam quod ratio requirit emendate scriptum extat in HQV: οὐ καλῶς ἠθέτησεν Ἀρίσταρχος τοὺς τρεῖς καὶ τριάκοντα· ῥητορικὴν γὰρ πεποίηκεν (πεποίηται optime Harleianus, Praef. p. LXX.) ἀνακεφαλαίωσιν -- τῆς Ὀδυσσείας, nec adnotassem, nisi et hoc exemplo appareret quam nullam saepe ob causam proni fuerint librarii ad negationem invita sententia omittendam.

Adiungam his paucula exempla negationis aliter obscuratae. Versus est Homeri Φ 349: καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι. Ad καθάπαξ observant Vulgata: καθόλου. τοῦτο δὲ οὕτως ἔχει παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν ᾧ τῆς προηγουμένης λέξεως ληγούσης εἰς ξ, καὶ ἡ ἑξῆς ἄρχεται ἀπ' αὐτοῦ. Nihili hoc esse sensit Buttmannus ita disserens: „collato Eustathio Barn. em. οὕτως οὐκ ἔχει ἑτέρωθι: fortasse probabilius οὐχ ἑτέρωθι οὕτως ἔχει. Sed ne sic quidem recte procederet sequens ἐν ᾧ." Tentemus, si forte Buttmanni manibus satisfacere possimus: τοιοῦτο δὲ (δεύτερον add.?) οὔπως ἔχεις παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν ᾧ τῆς προηγουμένης λέξεως ληγούσης εἰς ξ, καὶ ἡ ἑξῆς ἄρχεται ἀπ' αὐτοῦ. Grammaticos etiam vetustiores nonnunquam secunda persona usos suaviter cum benevolo lectore colloqui solere, postea pluribus comprobabimus; nunc unum adscribemus recentioris exemplum ad δ 255, quem locum iam aliquoties supra attigimus: τὸ πρίν μὴ νόει μοι τοιοῦτον, ὅτι -- ἔμελλεν ἡ Ἑλένη εἰπεῖν. — Idem fortasse remedium adhibendum λ 275, ubi de Oedipode: ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων || Καδμείων ἤνασσε. Erant, qui adiectivo hic aliam quam caeteris in locis significationem tribuerent: πολλὰς ἀρὰς καὶ βλάβας ὑπομεινάσῃ παρὰ θεῶν (hucusque BQ). οὐ γὰρ ἐρασμίῳ· ὅπως ἂν ᾖ τῷ ὑποκειμένῳ ἀκόλουθον (V). Hic quoque admodum arridet: οὐ γὰρ ἐρασμίῳ· οὔπως ἂν ἦν τῷ ὑποκειμένῳ ἀκόλουθον.

Sic nonnunquam particula μὴ quoque evanuit coniectura revo-

canda. Ulixes ad Phaeaces (θ 230): οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ || Φαιήκων. Ad quae scholiasta: ἐν οἷς πτοεῖται αὐτὸς ἡττηθῆναί φησιν ἑαυτὸν εὐδοκιμεῖν, ἐν οἷς δὲ αὐτοὶ πτοοῦνται ὡς ἀδόκιμοι, αὐτόν φησι μὴ ὑπερέχειν (E). Iure Buttmanno hic de vitio suboluit, in vera tamen lectione eruenda minus quam solet feliciter versato: „*Mirus*, inquit, *casus haec videtur pervertisse.* Et ultima quidem sic sine dubio sananda αὐτόν φησιν ὑπερέχειν: priora sic fortasse: — αὐτὸς, ἡττηθῆναί φησιν ἑαυτὸν τοῦ εὐδοκιμεῖν." Ultima sine ullo dubio recte sanata iudico, etsi causa erroris nec intellecta nec patefacta, priora autem sic, ut quo sensu Buttmanni mutatio accipienda sit prorsus non intellegam, ne tum quidem, si ἡττηθῆναι τοῦ εὐδοκιμεῖν pro τοῦ εὐδοκιμεῖν ἕνεκα accipere liceret, quod certe non licet. Si quid video, restitutio loci sine controversia corrupti et facillima est et evidentissima: ἐν οἷς πτοεῖται αὐτὸς ἡττηθῆναι, φησὶν ἑαυτὸν (μὴ) εὐδοκιμεῖν, ἐν οἷς δὲ αὐτοὶ πτοοῦνται ὡς ἀδόκιμοι, αὐτόν φησιν ὑπερέχειν. Nunc simul et corruptelae origo perspicitur et casus, qui Buttmanno tam mirus videbatur, unus fit ex pervulgatissimis. Nempe μὴ in huius codicis — vel etiam in omnium — archetypo casu inter scribendum omissum, deinde in marginem vel intra lineas insertum, ab haesitante scriba in perversum locum translatum est, ita ut, cum ad εὐδοκιμεῖν pertineret, ad ὑπερέχειν adhaeresceret. Saepius iam huiuscemodi errores notavimus et correximus, nunc alterum exemplum adiiciam itidem circa negationem falso loco insertam versans, ex eodemque codice petitum. Ad Menelai de caede fratris narrationem longiusculum legitur scholion in E (δ 535), praesertim haec verba respiciens: --- καὶ κατέπεφνεν

δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἵ οἱ ἕποντο,
οὐδέ τις Αἰγίσθου, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.

Culpata est hic Agamemnonis persona. ἔοικεν ὡς τρυφητοῦ κατηγορεῖν τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ μεθύσου καὶ διὰ τοῦτο ἀγνοοῦντος καὶ τὴν αὐτοῦ ἐπιβουλὴν ὡς μεμεθυσμένου. ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῦτο. ἐθάρρει γὰρ καὶ τὸν δόλον οὐκ ἐνόησεν. εἰ δὲ καὶ βοῦν εἶπεν, ἀλλ' οὐ πρὸς ὕβριν αὐτοῦ εἶπεν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ ἐδήλωσε. κατεκτάνθη γὰρ καθήμενος ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐσθίων, ὡς ὅταν μὲν βοῦς στερρὸς καὶ δυνατὸς ᾖ, σφαγῇ δὲ ὅμως ἐν φάτνῃ δεδε-

μένος καὶ ἀγνοῶν τὴν ἑαυτοῦ ἐπιβουλήν. In transcursu notemus sequiorum dictiones, κατεκτάνθη, et καθῆσθαι ἐπὶ τῆς τραπέζης, et vitium facile sanabile in initio τὴν αὐτοῦ ἐπιβουλήν pro τὴν αὐτοῦ, et sic ad ea perveniamus, quorum causa totum apposuimus. Primum monemur a Buttmanno, in codice esse ἀλλ' ἔστι τοῦτο, ante ἔστι inseruisse Maium οὐκ. Laudamus factum, estque καὶ τυφλῷ δῆλον requiri negationem. Sed cur eam excidisse dicamus? Potest mero casu excidisse, ut saepe accidit. Attamen advertunt nos quae continuo sequuntur: ἐθάρρει γὰρ καὶ τὸν δόλον οὐκ ἐνόησεν. Dixisset saltem ἀλλὰ τὸν δ. οὐκ ἐνόησεν, et ne sic quidem optime dictum foret. Verum ubi semel animadvertimus eam ipsam particulam οὐκ, quae in proxime antecedentibus deërat, iniuria huc esse translatam, sententia hanc sponte formam induet: ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῦτο. ἐθάρρει γὰρ ὡς τὸν δόλον ἐνόησεν. Suspicio per se non improbabilis certior fiet, si observaverimus scholion ex E expressum esse ex nota multo antiquioris scholiastae, cuius haec verba servata sunt in PQ ad vs. 537 adscripta: τοῦτο εἰς σύστασιν τοῦ ἥρωος, ὅτι καὶ πλειόνων ὄντων τῶν ἐπιθεμένων καὶ ἐνόπλων οὐδεὶς περιεσώθη, ἐπειδὴ ἅπαξ ᾔσθετο τῆς ἐπιθέσεως γινομένης.

Praeterea μὴ male deëst ad κ 86, ubi Homerus de Laestrygonum terra mirum illud narrat, posse aliquem illic boves ovesque pascentem duplicem mercedem capere, ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι. Ad hos versus Cratetis legitur explicatio haec: Κράτης βραχείας αὐτοῦ ὑποτίθεται τὰς νύκτας. -- τὸν οὖν καθεύδειν παραιτούμενον διπλοῦς μισθοὺς λαμβάνειν, ἢ τὸν ἐν ὕπνῳ τὸ τῆς ἡμέρας πολὺ καταχρώμενον. (HQ) Immo vero τὸν -- μὴ καταχρώμενον. — Item π 457, ubi Minerva Ulixi, ne a subulco adgnoscatur, λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ. Exponitur λυγρὰ quid sit in V: εὐτελῆ, ἢ λαμπρά, sed verum est: εὐτελῆ, μὴ λαμπρά.

Apposuimus locos sat multos, ubi negatio aegre ac cum sententiae damno abest; sed sunt etiam aliquot, etsi numero inferiores, ubi eadem duce sententia est expungenda, cuius nunc rei exempla quaedam insigniora colligam. Penelope profectionis Telemachi tandem guara facta ancillas increpat, quae se e somno non ex-

citaverint ac de discessu filii certiorem fecerint. Cui iratae nutrix Euryclea, quae sola rei fuerat conscia,

νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
ᾔδε' ἐγὼ τάδε πάντα. (δ 743—745)

Ad lemma νύμφα φίλη HPQ: δεξιῶς οὐ περιμένει τὸν ἔλεγχον οὐδὲ φθάνει. μιᾷ δὲ τῇ μηνύσει καὶ αὐτὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολωλέναι φησὶ διὰ τὸ πεισθῆναι τῷ Τηλεμάχῳ. αἰτίαν δὲ τῆς σιωπῆς ὅρκον προβάλλεται. Quot errores, correctu facillimi, at molesti tamen, in sententia brevi et perspicua! Quod rei caput est, si Euryclea crimen nec περιμένει nec φθάνει, quid quaeso fecit? Sed missa argumentatione, simpliciter indicemus quid sit scribendum: δεξιῶς οὐ περιμένει τὸν ἔλεγχον ἀλλὰ φθάνει. ἅμα δὲ τῇ μηνύσει καὶ αὑτὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολωλέναι φησὶ διὰ τὸ πεισθῆναι τῷ Τηλεμάχῳ, αἰτίαν δὲ τῆς σιωπῆς (τὸν) ὅρκον προβάλλεται, in quibus ἅμα pro μιᾷ recte porrexit Q. — Consimile vitium obsidet locum ε 418, ubi ad ἠϊόνας τε παραπλῆγας in EPQT adnotatur: ὀξυτόνως τὸ παραπλήξ. παραπλῆγας δὲ τὰς μὴ ῥᾳδίως ἢ οὐ σφοδρῶς πλησσομένας ὑπὸ τῶν κυμάτων, διὰ τὸ μὴ ἀντικρὺς διαιρεῖν (? διαίρειν T) τῷ κύματι. Ultima non expedio, priora sic videntur corrigenda: παραπλῆγας δὲ τὰς μετρίως ἢ οὐ σφοδρῶς πλησσομένας ὑπὸ τῶν κυμάτων. Ὑπὸ τ. κ. omittit T, item omittit ἢ οὐ σφοδρῶς, incertum casu an quia in suo exemplari scriba ea discernere non potuit. — ζ 163. Ulixes suppliciter Nausicaam laudans in insula Delo dicit se vidisse Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον. Scholiasta in BPQ: -- τὸ δὲ ἀνερχόμενον τήν τε ἤδη ὑπάρχουσαν ἀκμὴν καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐσομένης αὐξήσεως ὑποβάλλει. [οὐ] τὸν ἐπὶ τῇ Λητοῖ ἀναδοθέντα φοίνικά φησιν. Immo hanc ipsam eum innuere caeteri auctores sunt, quibus suadentibus et οὐ inducendum et post τὸν inserendum videtur δ'. Nam ita EV: λέγει δὲ τὸν ἀναδοθέντα φοίνικα τῇ Λητοῖ, οὗ καὶ ἐφαψαμένη ἀπεκύησε. — Tiresias Ulixi futura portendens:

δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ
ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν. (λ 115, 116.)

Ad hos versus servata est Aristonici nota, ex Harleiano sic edita: ὅτι οὐκ ἐνήλλακται ὁ χρόνος ὡς τὸ „σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν." (Δ 161). οὐ γὰρ ἦσαν οἱ μνηστῆρες συνηγμένοι εἰς τὸν

οἶκον Ὀδυσσέως. Quod ante multos annos conieceram: οὔπω γὰρ ἦσαν οἱ μν. συνηγμένοι, idem prorsus emendavit Cobetus, v. cl. in Mnemos. N. S. I (1873), p. 12. Idem optime monuit, respici hac nota lectionem Aristophaneam, cuius obscura mentio iniicitur in scholio ad β 313, etiam hoc praeclare observans, legisse nostro loco Aristophanem, non κατέδοιεν, — ut illic perperam aut scribitur aut editur, — sed κατέδονται. Haec igitur iam constant. Sed una in re ab eius sententia, si recte cepi, dissentire licebit. In Dindorfii editione scholio nostro nullum lemma praefixum est, insignitur tantum versus numero, estque is vs. 115. Igitur pertinebit nota ad verba δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ, idque Cobetus quoque comprobare videtur. Vera est quidem de verbo δήεις observatio: ὅτι οὐκ ἐνήλλακται ὁ χρόνος, at quis tandem id de hoc verbo, quod apud Homerum semper et ubique futurum est, erat docendus? Et quid sibi vult comparatio, sive idem sit sive non sit, cum verbo illo ex Iliade ἀπέτισαν? Quis mortalium inter δήεις nostrum et Iliacum ἀπέτισαν aliquid commune inveniet? Immo vero et illud ex Iliade exempli causa arcessitum verbum et memoria lectionis Aristophaneae, — etsi nostro loco, quo debuit, non commemoratae, — aptiora nos docent. Nempe nota sequenti versui 116 est adscribenda ad verbum κατέδουσιν. Quod si recte posui, Aristarchus reiicere potuit Aristophaneum κατέδονται, — ut sine dubio reiecit, — non potuit scribere: ὅτι οὐκ ἐνήλλακται ὁ χρόνος. Immo plane contrarium eum dedisse suspicor: ὅτι ἐνήλλακται ὁ χρόνος, praesens positum est pro futuro in generaliore enunciatione, et sic demum clarum fit, cur illud ex Iliade „σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν" hic adhibeatur. Nam ibi quoque Zenodotus pro aoristo futurum requisivit, vulgatam lectionem tuitus est Aristarchus, quem saepe temporum enallagen admisisse novimus, ac nullius saepius quam praesentis pro futuro. Nonnulla huius generis collegit Friedländerus in Schematologia Aristarchea, eius Aristonico praefixa, p. 6. Ex huius copiis duo exempla excitabo, ad Σ 136: (ἡ διπλῆ) ὅτι τὸ νεῦμαί ἐστιν ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος, ἀντὶ τοῦ νέομαι· βούλεται δὲ εἰπεῖν ἐλεύσομαι, quemadmodum nostro loco (vs. 114) est: ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ubi tamen nihil adnotatum reperitur, et omnium explicatissime ad O 351: (ἡ διπλῆ) ὅτι ἐνεστῶτι ἀντὶ μέλλοντος κέχρηται, ἐρύουσιν ἀντὶ τοῦ

ἐρύσουσιν, ut sint instar omnium, notavitque breviter hunc praestantissimi grammatici errorem dicam an morem Lehrsius in Aristarcho, p. 300 sec. ed. Et sic spero me opinionem meam inprimis ipsi Cobeto satis probasse, τοῦ γὰρ ἡ κρίσις. Illud obiter addo, eiusdem fere formae observationem, — itidem Aristonici putaverim, — legi ad λ 182: ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεί|| φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεούσῃ, sinceram in BT: οὐ διὰ τοὺς μνηστῆρας· οὔπω γὰρ ἦσαν ἐπιθέμενοι· ἀλλὰ διὰ σέ, corrigendam in V: οὐχ ὑπὸ μνηστήρων ὀχλουμένῃ· οὐδέποτε γὰρ οἱ μνηστῆρες, οἵ γε μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐπίασιν· ἀλλὰ σὲ ζητούσῃ. Non dicit, *nunquam* procos adfuisse, sed *nondum*, quapropter verum erit: οὐδέπω γὰρ (ἦσαν ins.) οἱ μνηστῆρες, simulque in initio articulus male deëst: οὐχ ὑπὸ (τῶν) μνηστήρων ὀχλουμένῃ. — Semel μὴ superesse deprehendi, ad π 77: δόξαν γὰρ ταῖς ἀγαθαῖς ἔφερον τὸ πολλὰ ὑπὲρ τοῦ μὴ γαμηθῆναι λαβεῖν. (H) Considerantibus paraphrasin esse ad:

ἢ ἤδη ἅμ' ἕπηται (Penelope) Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλεῖστα πόρῃσιν,

non dubium videbitur legendum esse: δόξαν γὰρ ταῖς ἀγαθαῖς ἔφερΕΝ τὸ πολλὰ ὑπὲρ τοῦ γαμηθῆναι. λαβεῖν.

Affine his vitium est confusio non infrequens inter οὐ et οὕτως vel οὗτος, atqμe ita, ut saepius negatio legatur pro demonstrativo, rarissime contra, cuius tamen unum olim in Observatt. p. notavimus exemplum, ad δ 199, ubi omnibus apud Menelaum in lacrimas conversis unus Pisistratus suadet ut luctui finem imponant. De hoc igitur scholia in Q: δαιμονίως οὗτος γνωμολογεῖ περὶ πάντων ὅτι οὐ χρὴ κλαίειν, ἀλλὰ τὸ ἴδιον πάθος ἐξήνεγκε. Quo loco nemo negabit verum esse, οὐ γνωμολογεῖ --- ἀλλὰ ἐξήνεγκε. Eiusdem generis nunc alia quaedam exempla insigniora proponam, iterum ab uno ex Iliacis Scholiis loco initio facto *fortasse* hoc modo in integrum restituendo. Locus quem dico Herodiani est ad M 26. Describo quemadmodum apud Dindorfium editur: ἁλίπλοα: τὴν λι, φασί, συλλαβὴν ὀξυτονητέον· κατὰ γὰρ αὐτῶν τῶν ἐρειπίων ἡ λέξις κεῖται, οὐχὶ τὰ ἐν τῇ ἁλὶ πλέοντα σημαίνεται. οὕτως Ἀλεξίων καὶ οἱ ἄλλοι. κἀγὼ δὲ συγκατατίθεμαι τῇ προσῳδίᾳ· ἐκεῖνο γὰρ ἔχω ἀποφήνασθαι, ὡς ὅτι ὁπότερον ἐὰν σημαίνῃ προ-

παροξυτονηθήσεται. (in Lehrsii Herodiano *προπαροξυνθήσεται*, et vel sic sat longum vocabulum est.) *οὕτως γὰρ ἐμελέτησε τὰ παρὰ τὸ πλέω, εἴγε καὶ τὸ πρωτόπλοος προπαροξύνομεν. καὶ δῆλον ὅτι εἰς ἀποφυγὴν τῶν οὕτως παραγομένων, διπλόος, τριπλόος.* Duo his insunt vitia, apertum alterum, alterum latentius et incertioris restitutionis. Verba *ὁπότερον ἐὰν σημαίνῃ* corruptela laborare primo statim obtutu obviam est. Dindorfius nihil neque adnotavit neque quantum video mutavit. At Lehrsium ea res non fefellit corruptaeque voci exclamativum „sic" appinxit. Cur certissimum vitium certa emendatione tollere noluerit, non video. Legendum enim esse: *ὡς ὅτι, ὁπότερον ἂν σημαίνῃ, προπαροξυνθήσεται,* — id est, sive *ἀλίπλοα* primitivam significationem retineat sive universe de ruderibus aqua factis dicatur, — unusquisque, spero, mihi dabit. Locutionis apud omnes usitatissimae exempla conquirere fere putidum est; unum adscribam, Xenophontis in Anabasi L. III, I § 42, loco lippis ac tonsoribus noto: *ἐπίστασθε γὰρ δὴ ὅτι οὔτε πλῆθός ἐστιν οὔτ' ἰσχὺς ἡ ἐν τῷ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσα, ἀλλ' ὁπότεροι ἂν σὺν τοῖς θεοῖς τὰς ψυχὰς ἐρρωμενέστεροι ἴωσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, τούτους ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἀντίοι οὐ δέχονται* [1]). Alterum quod significabam vitium erunt fortasse qui recte dictum contendant, nec Lehrsius in eo offendisse videtur. Attamen mihi quidem de mendo suspecta sunt ultima: *καὶ δῆλον ὅτι εἰς ἀποφυγὴν τῶν οὕτως παραγομένων, διπλόος, τριπλόος.* Quod ita exponam, ut prius in lectorum memoriam revocem, quo sensu *παράγειν, παραγωγόν, παραγωγή* apud Herodianum et omnino apud antiquiores grammaticos dicatur. Faciunt huc inprimis duae notae Herodianeae, ad Π 635 de voce *εὐρυοδείης: παραγωγὸν ἡγοῦνται τὴν λέξιν, τουτέστι παρολκὴν τῆς ἐπὶ τέλους λέξεως· διὸ ἐψίλωσαν.*, et Ο 705, de *ὠκυάλου: ἐψίλωσαν τὸ α, παραγωγὴν δεξάμενοι καὶ οὐ σύνθεσιν· — — καὶ τάχα ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο ἢ τὸ ὠκὺ ἐκ τῆς λέξεως σημαίνεται* [1]). Hinc Lehrsius, vir summus, aliis quoque in eandem sententiam locis adlatis, quid locutio illa grammaticorum sibi velit luculenter in Aristarcho (p. 309, 310 sec. ed.) explicavit, cuius haec inprimis verba digna sunt quae hic repetantur, cum in iis sint omnia: „Res haec est: ut alii grammatici sic Aristarchus putat in compositis nonnunquam alteram significationis partem delitescere: et quidem ita saepe ut nos nec intelligamus cur ita velit nec quid consequatur. — — — Et recte accipiamus in his *παράγωγον* (-*γόν*) et *παραγωγή*, *quae quod videam in his per abusum quendam adhibentur, non ut vocabula non inesse dicatur* (-cantur?), *sed non significare.*" Itaque grammatici veteres credebant et veras esse terminationes paragogicas, id est tales, quae per se nihil significarent, et nonnunquam etiam vocabula vere composita paragogica fieri, id est, ut secunda compositi pars modo nihil ad significationem aut adferret aut detraheret, modo hanc ad rem prorsus necessaria esset, ut v. c. in *ἀλίπλοος, εὐρυόδεια, εὐρυάγυια, τανυήκης, κελαινεφής* similibus, et esse quoque verba, ubi ambigi possit sitne altera pars syllaba paragogica an verum vocabulum, quod v. c. in *ὠκύαλος, θυμήρης* caet. usu venit. In Iliadis loco de quo agitur: *ὗε δ' ἄρα Ζεύς || συνεχές, ὄφρα κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη*, (M 25, 26) id quod secundo loco posui ab Herodiano

1) Saepissime sic loquitur Herodianus, v. c. ad Iliad. B 755: *ἀπορρώξ: Ἀρίσταρχος ὀξυτόνως, ὡς θυλακοτρώξ* (Cfr. Hes. et Arcad.) *καὶ ἡ σύνθεσις δὲ τοῦτο ἀπαιτεῖ ὅτι ἂν σημαίνῃ, εἴτε πάθος εἴτε ἐνέργειαν.* Sic Z 239. *ἔτας: ὁ Ἀσκαλωνίτης ψιλοῖ ἐφ' οὗ ἂν τάσσηται, φησί, σημαινομένου· πολλὰ γὰρ ἡ λέξις σημαίνει.* Σ 570: *τὸ λίνον κατὰ βαρεῖαν τάσιν προενεκτέον, ὅ τι ἂν σημαίνῃ, εἴτε τὴν λινῆν ἐσθῆτα, εἴτε καὶ ἐπὶ τῆς χορδῆς τάσσοιτο, εἴτε καὶ αὐτὸ τὸ λεπτὸν νῆμα, εἴτε σημαίνοι εἶδος ὕμνου. κτλ.*, atque ita frequenter alibi.

1) Similiter Galenus Hippocrateum *στενυγρῶσαι* et *στενυγροχωρίη* exponens i. a. scribit: *οὐκ ἔστι σύνθετον ὄνομα τὸ στενυγροχωρίη ἔκ τε τοῦ ὑγροῦ καὶ τοῦ στενοῦ καὶ τῆς χώρας γεγονός, ὥς τινες νομίζουσιν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ στενυγρόν, ὅπερ οὐδ' αὐτὸ πλέον σημαίνει τοῦ στενοῦ, κατὰ παραγωγήν τινα γεγενημένης στενυγροχωρίας μηδὲν πλέον δηλούσης τῆς στενότητος. εὔδηλον δὲ τοῦτο κἀξ ὧν Σιμωνίδης εἶπεν ὧδέ πως ἐχόντων·* (fr. 14 Bergk.)

οὐκ ἄν τις οὕτω δασκίοις ἐν οὔρεσιν
ἀνὴρ λέοντ' ἔδεισεν οὐδὲ πάρδαλιν
μοῦνος στενυγρῇ συμπεσὼν ἐν ἀτραπῷ. (T. XIII, 1, 411.)

Et alibi: *διὸ καὶ τὴν δευτέραν συλλαβὴν τοῦ στενυγρῶσαι ψιλοῦντας οὐ δασύνοντας ἀναγνωστέον ἐστίν. οὐ γὰρ ἔγκειται τὸ ὑγρὸν ἐν τῇ λέξει, καθάπερ ἄν τις οἰηθείη μὴ γινώσκων ὑπὸ τῶν Ἰώνων τὸ στενὸν ὀνομάζεσθαι στενυγρόν.* (T. XVII, 1, p. 897.) Habemus in his exemplum et verae paragoges (*στενυγρόν* i. q. *στενόν*), et latius sic dictae. Nam in *στενυγροχωρίη* ut in vulgato *στενοχωρια* vox *χώρα* inest quidem, sed ita, ut nil nisi syllabae paragogicae (-*της*) vim vicemque obtineat.

aliisque grammaticis probari iam certum est. Quod si statuimus, rectene sequitur et cohaeret: οὕτως (i. e. προπαροξυτόνως) γὰρ ἐμελέτησε τὰ παρὰ τὸ πλέω· -- καὶ δῆλον ὅτι εἰς ἀποφυγὴν τῶν οὕτως παραγομένων, διπλόος, τριπλόος? Dixisset saltem: τῶν ἀπ' ἀριθμῶν παραγομένων vel τῶν ἄλλως παραγομένων vel simile quid. Itaque olim suspicabar, veram lectionem esse: εἰς ἀποφυγὴν τῶν οὐ παραγομένων. Etenim numeralia illa multiplicativa quibusdam grammaticis cum verbo πέλω composita videbantur, ut est in Etymologicis et Epimerismis Homericis s. v. Δίπλακα, (in Cramer. Anecdd. Oxonn. I p. 112) itaque iis vere σύνθετα fuerunt, non παραγωγά. Duo tamen sunt, quae mihi ulterius reputanti aliquam dubitationem iniecerunt, rectene hic οὕτως in οὐ mutandum censuerim. Primum pono, quae Etymologus qui Magnus audit de his in suam farraginem recepit. Διπλοῦς: ἀπὸ συναιρέσεώς ἐστι τοῦ διπλόος καὶ τριπλόος· (fort. (ὡς) καὶ (τριπλοῦς τοῦ) τριπλόος·) τὸ δὲ διπλόος καὶ τριπλόος ἀπὸ τοῦ δίς καὶ τρίς εἶπον· τὸ δὲ διπλοῦς καὶ τριπλοῦς οὔκ εἰσι σύνθετα. ζήτει εἰς τὸ Χοιροβοσκοῦ. παρὰ τὸ δύο πέλειν δυοπλόος καὶ διπλόος. Ultima paulo infra repetuntur s. v. Διπλόη, et supra s. v. Ἁπλοῦς. Si ἁπλόος, διπλόος, τριπλόος, sunt ab ἁ τὸ σημαῖνον ἕν, δίς, τρίς et πέλω, difficile dictu est, quid ex veterum doctrina aliud fuerint quam σύνθετα. Sed affirmat Choeroboscus esse ex δίς et τρίς terminatione non explicata, contenditque ὅτι οὔκ εἰσι σύνθετα. Choerobosci liber ad manum non est, sed cum totus ab Herodiano pendeat, fieri potest ut is secus ac recentiores grammatici etymologiarum aucupes vocabula, de quibus quaerimus, non composita existimaverit sed παραγωγά [1]). Videturque, — quod secundo loco pono, — eodem tendere etiam Arcadius ita scribens: Τὰ ὥσπερ ἐντελῆ τῶν εἰς ‚πλους' ληγόντων ἁπλᾶ ὄντα παροξύνονται, διπλόος,

1) Innuere hoc videtur et Phrynichi praeceptum ex excerpto τῆς Σοφιστικῆς Προπαρασκευῆς (p. 25, 11 Bekk.): Ἁπλᾶ, διπλᾶ, τριπλᾶ καὶ τὰ ὅμοια περισπῶσιν. ὑποπίπτει γὰρ τῇ Ἰωνικῇ διαιρέσει, οἷον διπλόα διπλᾶ, καὶ τὰ ὅμοια, cui — si recte video — *contracta* forma primaria videtur. Quod si pro compositis habuisset, certe statuere non poterat. Caeterum quae super his disputavit Lobeckius (in docta nota ad Phrynichum suum p. 234) si recte cepi, in iis sunt, quibus accedere nequeam.

τριπλόος, ἁπλόος, τὸ δὲ πρωτόπλοος καὶ ἁλίπλοος προπαροξύνεται, ὅτι μὴ ἁπλᾶ [1]). Haec certe Herodiani sunt, nec quemquam hoc latere potest. Quod Arcadius ἁπλόος, διπλόος, τριπλόος dicit ἁπλᾶ, id non accipiendum est quasi vere simplicia putaverit, sed sciendum hunc crassa Minerva antiquiora compilantem omnia, quae non sint σύνθετα, et vere simplicia et paragogica, ἁπλᾶ appellare [2]). Itaque Arcadius, id est Herodianus, ἁλίπλοος compositum habet, quod tamen *nonnunquam* paragogicam significationem admittat, διπλόος et quae sunt huic similia iis *semper* paragogica sunt. Quod si ita est, verba illa, quae vitii insimulo, sincera quidem non fiunt, sed τῶν οὐ παραγ. nihil magis rectum erit, et etiam accentuum ratione eodem tendente corrigi oportebit: καὶ δῆλον ὅτι εἰς ἀποφυγὴν τῶν ὄντως παραγομένων, διπλόος, τριπλόος. Penes eruditum lectorem nunc sit, utra verbi sine dubio corrupti correctio verior videatur diiudicare.

Certior res est in nostris scholiis, v. c. ad γ 149: ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν || ἕστασαν, ubi ad ultimum vocabulum haec brevis nota est in M. ἕστασαν: δασύνεται· οὐ γὰρ ἀντὶ τοῦ ἑστήκεισαν ἐκεῖ. Immo vero: οὕτω γὰρ ἀντὶ τοῦ ἑστήκεισαν ἐκεῖ, quae ex Herodiani doctrina fluxerunt, quod vel ex huius nota ad B 777 clarum fit. Similiter Hesychius, ἕσταμεν: ἑστήκαμεν, et ἑστᾶσιν: ἑστήκασιν. Nunc tamen fortasse et alia causa fuit adnotandi. Nam, ut ex Scholiis Vulgatis conficio, hic ut alibi non raro perperam a Dindorfio omissis, fuere qui ἔστασαν scriberent pro ἔστησαν correptum scilicet. ἔστασαν: ἀντὶ τοῦ διέστησαν. — Eadem medicina adhibenda ε 29, ubi ad Ἑρμεία· σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι adnotatur: ἀντὶ τοῦ ἐπεί· οὐ γὰρ προτίθεται ὁ γάρ. (E) Ain vero? Aristarchum certe

1) p. 42, 10 seqq. Sequitur post ea quae supra descripta sunt: τὸ δὲ ἀθρόως παροξύτονον τὸ ἅμα σημαίνει· τὸ δὲ ὀξύτονον τὸ ἄφωνον. In margine exemplaris quo utor adscriptum reperio (Lehrsii puto manu) pro ἀθρόως: L. ἀθρόος, pro ὀξύτονον: L. προπαροξύτονον, quibus correctionibus nihil est verius.

2) Hoc vel uno loco adlato satis apparebit: Τὰ εἰς ους πολυσύλλαβα ἁπλᾶ μὲν ὄντα περισπᾶται, ἀδελφιδοῦς, θυγατριδοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς, πλὴν τοῦ ὀδούς. τὰ δὲ σύνθετα βαρύνεται, Πειρίθους, Ἀλκίνους, εὔπλους, πολύνους, Οἰδίπους. (Arcad. p. 93, 6 seqq.)

et omnes veteres magistros alia omnia audivimus praecipientes, nec quemquam vel leviter in Homero versatum fallere potest τοῦτο τὸ ἔθος τὸ τοῦ ποιητοῦ. Sed homo, ni fallor, scripserat quisquis fuit: οὕτω γάρ προτίθεται ὁ γάρ. — Nec minus certa res est ad ι 353, ὣς ἐφάμην, ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν, ad quae verba duo scholia ex T retulit Dindorfius ambo lemmate carentia. Prius integrum est: οὐδὲν ὑπονοήσας ἐδέξατο ὑπὸ τῆς εὐωδίας κρατηθείς, ἣν προῳκονόμησεν ὁ ποιητής, alterum ita conceptum: *** πιὼν ὁ τηλικοῦτος οὐ κεκράτηται, ἀλλ' ἐστὶν ἀήθης τοῦ οἴνου τοῦ τοιούτου. ἀλλὰ καὶ τὸ κισσύβιον μέγιστον. Merae tenebrae, in quibus hoc tamen clare perspicimus, vitiosum esse οὐ κεκράτηται. Nam sive verbum hic significet „odore et dulcedine victus," — ut supra ὑπὸ τῆς εὐωδίας κρατηθείς, — sive quod malo „vino oppressus et ebrius factus," utraque ratione negatio falsa est. Cyclops et voluptate superatur et ebrius quam maxime fit. Itaque hoc primum teneamus, corrigendum esse: οὕτω κεκράτηται, quo facto reliqua non difficulter sanabuntur. Nempe est quaestio et responsio brevior, ita supplenda et digerenda: (πῶς) πιὼν ὁ τηλικοῦτος οὕτω κεκράτηται; ἀλλ' ἐστὶν ἀήθης τοῦ οἴνου τοῦ τοιούτου, [ἀλλὰ] καὶ τὸ κισσύβιον μέγιστον. Eadem dicendi forma cernitur v. c. in scholio ex H, apud Dindorfium ad λ 391 relato, de cuius vero quem occupare debet loco olim in Observatt. p. 28—30 fusius disputavi: πῶς μὴ πιὼν τὸ αἷμα γινώσκει; πάντως (πάντες legendum esse ibidem iam dixi) οὗτοι ἐν τῷ τῶν ἀτάφων εἰσὶ τόπῳ, οἱ μὲν δικάζοντες, οἱ δὲ δικαζόμενοι· μὴ πεπωκότες (δὲ τοῦ ins.) τῆς Λήθης ὕδατος φθέγγονται καὶ πρὸ τοῦ πιεῖν. Ad rem quod attinet, digna sunt quae conferantur, quae ad ι 209 in HQV ad Homerica ἓν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα || χεῦ' dicuntur: τοῦτο προῳκονόμησεν, ἵνα μὴ ζητῶμεν πῶς ὁ τηλικοῦτος ἐκορέσθη. Hoc quoque obiter moneo, quae restitui multo melius pertinere ad ea, quae paulo infra apud Homerum sequuntur (vs. 371 seqq.): ἦ καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, — — κὰδ δέ μιν ὕπνος ᾕρει πανδαμάτωρ, ut iniuria a codicis scriba eo relata sint, quo nunc leguntur. Quippe lemmatis absentia hominem in errorem induxisse videtur. — Eadem porro medicina utendum σ 19, ubi Ulixes ad Irum ipsi invidentem: οὐδέ τί σε χρὴ || ἀλλοτρίων φθονέειν· — — ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν

ὀπάζειν. Duo ad ultima verba scholia spectant, alterum ex BQ: μέλλουσι δὲ οἱ θεοὶ εὐδαιμονίαν ἡμῖν παρέχειν. ἄδηλον γὰρ τὸ τῆς τύχης ῥεῦμα, quae pessima interpretatio est, alterum ex QV, melius poëtae sententiam exhibens, modo recte corrigatur: ἐοίκασι δὲ οἱ θεοὶ δωρητικοὶ εἶναι εὐδαιμονίας, ὥστε οὐ φαίνονται ἡμῖν ἵλεῳ. Hoc quidem nihil est, nam extrema aperte cum antecedentibus et cum rei natura pugnant. Videntur, inquit, dii res secundas nobis daturi, nam — non propitii nobis apparent. Quae qui non probat, fortasse probabit: ἐοίκασι δὲ οἱ θεοὶ δωρητικοὶ εἶναι εὐδαιμονίας, ὥστε οὗτοι φανήσονται ἡμῖν ἵλεῳ. Etenim οὗτοι intellegendi sunt proci, in quorum liberalitate omnis sita erat mendicorum εὐδαιμονία. — Tandem non dubito quin eodem remedio persanari possit locus corruptissimus ex corruptissimo codice T. Locum dico ad ι 331, ubi Ulixes socios Cyclopis antro inclusos κλήρῳ πεπαλάχθαι (πεπαλάσθαι recte recentiores) iubet, ut qui secum Cyclopa aggressuri sint indicentur. Ad haec igitur T: καὶ ἐν 'Ιλιάδι „κλήρῳ νῦν πεπάλαχθε." (πεπάλασθε. H 171) καὶ ἴσως διὰ χειρός. κακῶς δέ φασιν ἐπιτρέπειν τῇ ἐκ τοῦ κλήρου τύχῃ τὸ πρᾶγμα δὲ.... ἑλέσθαι τοὺς ἐπιτηδείους. ἀλλ' οὐδεὶς ἂν τοιοῦτον πρᾶγμα ἑκουσίως ὑπέστη. τὸ δὲ ἐπιλέξασθαι καταγινωσκόντων ἦν τῶν λοιπῶν. πρὸ καιροῦ δὲ ὁ κλῆρος· οὐ γὰρ ἐν ταῖς χρείαις ἕκαστα δεῖ πράττειν. Priora iam olim correxit Cobetus: δέον ἑλέσθαι τοὺς ἐπιτηδείους, et post paulo: τὸ δὲ ἐπιλέξασθαι καταγινώσκοντος ἦν τῶν λοιπῶν. (Mnem. N.S. 1873, I p. 2), similiaque leguntur in Scholiis ad Iliadis locum in nostris citatum: ἀνοήτως δέ, φασίν, ἐπὶ κλῆρον ἔρχεται· δέον γὰρ ἑλέσθαι τὸν ἄριστον πάντων, ὅπου τοιοῦτος ὁ κίνδυνος ἦν, τὸν δὲ φαυλότατον (immo: φαυλότερον) ἐᾶσαι. τοῦτο δὲ ποιεῖ ὁ Νέστωρ, ἵνα μήθ' ἑνὸς (cod. μηδενὸς) προκριθέντος ὑβρισθῶσιν οἱ λοιποί, τῷ τε πολεμίῳ ἐνδείκνυται (l. -νύηται) ὅτι οὐχ ἕνα μόνον οἴεται ἀξιόχρεων εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν μάχην, [καὶ] ἵνα μήτε νικήσας τὸν ἄριστον δοκῇ νενικηκέναι, ἀλλὰ τὸν ὑπὸ κλήρου δεδομένον, μήτε λειφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀρίστου λελεῖφθαι, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ λαχόντος τὸν κλῆρον [1]). Neque aliter loquitur

---

1) Omnino inducendum καί, quod servatum neque a verbo ποιεῖ pendere potest, quod hic soloecum tantum, neque ab ἐνδείκνυται, (sive -νύηται) quod et absurdum et simul soloecum.

Plutarchus adv. Coloten, p. 1107 F: *οὐ γὰρ ἄγαμαι τὸ τοῦ Νέστορος ἑλέσθαι δέον ἐκ τῶν ἐννέα τὸν ἄριστον ἐπὶ τῇ τύχῃ ποιουμένου καὶ διακληροῦντος*, emendatus a Cobeto Mnemos. N. S. VI p, 47, et ipse eodem in eadem re participio utens. Haec igitur iam in integrum restituta sunt. At ultima nostri scholii etiam nunc pessime laborant. Qui enim dicit: *πρὸ καιροῦ δὲ ὁ κλῆρος· οὐ γὰρ ἐν τ. χρείαις ἕκαστα δεῖ πράττειν*, satin sanus is esse videbitur? Quis enim non sexcenties et vidit et comperit, plane contra esse? Quis nescit decantata illa: *Χρειὼ πάντ' ἐδίδαξε, τί δ' οὐ χρειώ κεν ἀνεύροι*; (Stob. Floril. Tit. LX, § 10.) et Euripideum: *Χρεία διδάσκει, κἂν βραδύς τις ᾖ, σοφόν.* (ap. Stob. Floril. Tit. XXIX § 55.)? His igitur ducibus verum eruamus: *πρὸ καιροῦ δὲ ὁ κλῆρος· οὕτω γὰρ ἐν ταῖς χρείαις ἕκαστος ἃ δεῖ πράττει.* Opportunitatis vicem, inquit, sors obtinet: ita enim, ubi opus est, unusquisque agit quod agendum est.

Ad quartum librum reduces primum videamus δ 387, ubi Idothea Homerico more ita patrem suum indicat: *τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι ἠδὲ τεκέσθαι.* Movetur, sed brevius, eadem controversia atque in primo libro vidimus de eodem Telemachi responso. Τὸ *γὰρ „φασίν" ἀμφιβαλλούσης ἐστὶ καὶ διανοουμένης περὶ τοῦ πατρός.* (M) Aliquanto rectius *διχονοούσης* dicetur, ut ad γ 127: *οὔτε -- δίχ' ἐβάζομεν: ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐδιχονοοῦμεν.*

δ, 404. *Ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης || ἀθρόαι εὕδουσιν.* Quaeritur, quo pacto epitheton *καλῆς* sit accipiendum: *ἤτοι τῆς εὐμόρφου, τῆς χρησίμου. -- ἀλλὰ τὸ μὲν εὐμόρφου, εἰ Νηρηΐδα εἶπες τὴν Ἁλοσύδνην, τὴν Ἀμφιτρίτην καλουμένην· εἰ δὲ ἐπὶ θαλάσσης, τὸ καλῆς ἤτοι χρησίμου.* (E) Sunt haec ita constituenda, — nihil enim opus est demonstrare, quid in iis vitiosum sit, — *ἤτοι τῆς εὐμόρφου Ἢ τῆς χρησίμου. -- ἀλλὰ τὸ μὲν εὐμόρφου, εἰ Νηρηΐδα εἶπε τὴν Ἁλοσύδνην --· εἰ δὲ ἐπὶ θαλάσσης, τὸ καλῆς ἔσται χρησίμου.* Breviter sed in eandem sententiam Apollonius s. v.: *Ἁλοσύδνην: τὴν ἐν ἁλὶ σευομένην, οἷον ἐνάλιον· „νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης." οἱ μὲν τῆς θαλάσσης, ἔνιοι δὲ. τῆς Ἀμφιτρίτης*, in alia omnia abeunt Epi-

merismorum Homericorum auctor et uterque Etymologus. Quod pro inepta secunda persona restitui *εἶπε*, monendum est saepe ita loqui scholiastas de Homero, v. c. paulo infra ad vs. 456 *ὄπισθεν ἑρπετὰ εἶπε μόνον, καὶ νῦν λέοντα καὶ πάρδαλιν καὶ σῦν*, ε 69 ad *ἡμερὶς ἡβώωσα: τὴν ἄμπελον εἶπεν*, et sic sexcenties.

δ, 418. *Ἑρπετά: νῦν καταχρηστικῶς τὰ ζῷα ἑρπετὰ λέγει.* (BP.) Ex V reponendum esse: *νῦν καταχρηστικῶς (πάντα) τὰ ζῷα ἑρπετὰ λέγει*, sponte patet.

δ, 441. *κεῖθι δὴ αἰνότατος: αἱ πλείους „ἔνθα κεν αἰνότατος," ὡς τὸ „ἔνθα κε λοιγὸς ἔην."* (Θ 130). *ἀντὶ τοῦ δυσχερέστατος.* (HPQ) Malim, repetito vocabulo Homerico, (*αἰνότατος*): *ἀντὶ τοῦ δυσχερέστατος*, praesertim cum ante *ἀντὶ τοῦ* facillime potuerit excidere.

δ, 474. Cum lemmate *πόντον* legitur futile scholion in E: *ἰστέον ὅτι δύο σημαίνει, τὸν ποταμὸν τὸ ῥεῖθρον, καὶ τὸν ἐπιστατοῦντα δαίμονα, ὡς εἶπον οἱ θεολόγοι.* In Homero est: *σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον* — Proteus loquitur — unde frustra extundas quod adnotationi vel aliquatenus respondeat. Sed aut vehementer fallor, aut notula aliquot versus inferius retrahenda est, ut pertineat ad vs. 477: *Αἰγύπτοιο, διϊπετέος ποταμοῖο* utque hoc vocabulum, non *πόντον*, eius lemma sit. Itaque sic refictum scholion idoneum sensum praebebit: *ποταμοῖο: ἰστέον ὅτι δύο σημαίνει τὸ ποταμός, τὸ ῥεῖθρον καὶ τὸν ἐπιστατοῦντα δαίμονα.* Similia observantur ad ε 445 in T: *εὔχεται* (Ulixes) *τῷ ποταμῷ, ὡς ἂν ἑκάστου ἔχοντος δαίμονα. ὁ δὲ* (*ποιητὴς* omnino inserendum. Observatt. p. 68. [1]) *καὶ ἐν ταῖς κρήναις οἶδεν θεάς, ἃς Νύμφας καλεῖ. -- οὕτω πεπληρῶσθαι θείων δυνάμεων Ὅμηρος ἡγεῖται πάντα*, et paulo infra ε 449, de quo loco ante dixi.

Sequitur nobilissima Porphyrii disputatio de voce *διϊπετής*, in nostris servata in EHQ, et cum lemmate *Αἰγύπτοιο διϊπε-*

1) Et hic et fortasse apud ipsum Porphyrium (ad Θ 1, t. III p. 339, Dind.), cuius fragmentum nostra sunt, quod editores monere neglexerunt.

τέος versui 477 adscripta: θαυμάσαι τις ἂν πῶς τὸν ποταμὸν τοῦτον διιπετῆ εἴρηκεν. διὰ τὸ ἀφανεῖς ἔχειν τὰς πηγὰς καὶ κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους οὐρανόθεν ῥεῖν. πρῶτον μὲν καὶ τὸν Σπερχειὸν διιπετῆ λέγει· -- καὶ τὸν πρὸς τῇ Φαιάκων γῇ --- καὶ ἁπλῶς δὲ πάντας διιπετεῖς ἐν παραβολῇ λέγει. --- διιπετεῖς οὖν τοὺς ποταμοὺς λέγει τοὺς ἐκ Διὸς γεγενημένους. Iam satis exscripsisse mihi videor, ut appareat arenam esse sine calce. Mirari subit — sic enim Porphyrius disserere videtur, — cur Homerus Nilum διιπετῆ dixerit. Parata est explicatio, — quae satis abrupte sequitur, — quod fontes eius abditi lateant, quodque ex Aegyptiorum sententia de caelo fluat. Audio. Sed ecce iterum statim sequitur, ne nunc quidem ulla transitione facta, et Spercheum διιπετῆ dici, et qui fluvius reperitur in Phaeacum regione, et omnino omnia flumina in comparatione quadam hoc epitheto nuncupari. Iam mirari desinere licebit, opinor, cur Nilus omnium fluminum epitheto gaudeat, siquidem et ipse fluvius est. Et fluvii, pergit, ideo διιπετεῖς dicuntur, quod Iove prognati sint. At putabam Nilum sic dici διὰ τὸ ἀφανεῖς ἔχειν τὰς πηγὰς καὶ κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους οὐρανόθεν ῥεῖν! Nugae, ne canorae quidem. Attamen harum ineptiarum Porphyrius insons est. Quodsi Dindorfius recordatus esset, legi haec omnia, et sincere legi, in Quaestionum Homericarum capite XXX, haec non inemendata reliquisset, aut potius verarum lectionum aperta vestigia, quae codices nostri praebent, infelicibus coniecturis non penitus obscurasset. Etenim θαυμάσῃ est in omnibus, non θαυμάσαι, εἰρῆσθαι in H, non εἴρηκεν, quae aut vera sunt aut vero proxima; neque additum τοῦτο δὲ ψεῦδος post οὐρανόθεν ῥεῖν, ut ille volebat, — sunt haec verba in contractiore scholio ex HQT (p. 216, 11 seqq.) ex epitomatoris interpolatione manifesta, — aliquid concinnitatis addit natura inconcinnis. At in Quaestionibus editis omnia paucis exceptis apte et ordine procedunt. Θαυμάσειέ τις ἂν — inquit — τοὺς τὸν ποταμὸν οἰηθέντας, ὃν Ὅμηρος Αἴγυπτον ποταμὸν κέκληκε, διιπετῆ εἰρῆσθαι διὰ τὸ ἀφανεῖς ἔχειν τὰς πηγὰς (καὶ add. ex nostris) κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους [ἐν οὐρανῷ καὶ] οὐρανόθεν ῥεῖν. πρῶτον μὲν γὰρ καὶ τὸν Σπερχειὸν διιπετῆ λέγει, --- καὶ τὸν πρὸς τῇ Φαιάκων γῇ, --- καὶ ἁπλῶς δὲ πάντας διιπετεῖς ἐν παραβολῇ λέγει. --- διιπετεῖς οὖν λέγει τοὺς ποταμοὺς (eodem ordine atque

in H) τοὺς (malim ὡς) ἐκ Διὸς γεγενημένους. Iam clara luce fulgent omnia, ac pauca verba, casu ut opinor inter describendum omissa, omnes has turbas dedisse reperiuntur.

δ, 496. Proteus Menelaum de quorundam heroum sorte certiorem facit:

ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.

Hi duo autem sunt Aiax Locrus et Agamemnon: τὸν Αἴαντα τὸν Λοκρὸν λέγει καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα. καὶ γὰρ αὐτὸς οὐδέπω εἰς τὴν αὐτοῦ παρῆν οἰκίαν. (HV) Quantocius reponendum est, quod Buttmannus coniecit, κ. γὰρ οὗτος, eademque opera εἰς τ. αὑτοῦ οἰκίαν rescribendum, ut utrumque de Agamemnone intellegatur. Cur? inquies. Respondebunt ea, quae in eandem sententiam ampliora in EQT traduntur: Αἴας ὁ Λοκρὸς καὶ Ἀγαμέμνων. ἀμφοτέρους δὲ ἐν νόστῳ ἀπολέσθαι φησὶ, παρόσον καὶ Ἀγαμέμνων ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς ἀπώλετο, οὐ φθάσας οἴκαδε ἀνελθεῖν καὶ τοὺς φίλους ἰδεῖν καὶ συγγενεῖς. Nempe quaerebant male seduli, quomodo Agamemnon commode dici potuerit. ἐν νόστῳ ἀπολέσθαι, solvebantque difficultatem ut contenderent eum interfectum esse antequam domum ac penates attingeret.

δ, 497. Continuo sequitur in E: τὸ „μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα," τάχα ὁ Πρωτεὺς φησι πρὸς τὸν Μενέλαον, (non ut ap. Dind. punctum) ὁ δ' Ὅμηρος πρὸς τὸν ἀκροατήν, ἐδιδάχθης, φησίν, ἐν τῇ Ἰλιάδι τίνες ἀπώλοντο, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ θέλει αὐτοὺς πάλιν ἀπαριθμεῖν. Quin homo θέλω, opinor, scripserat.

δ, 498. Sequens apud Homerum versus: εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ hac nota critica insignitur in H: Ζηνόδοτος τοῦτον ὃς γράφει. ἀναγκαῖον δὲ καὶ αὐτὸν εἶναι διὰ τὸ λέγειν ὕστερον (vs. 551) Μενέλαον „σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε." Ad hanc (Aristonici) notam Dindorfius: „περιγράφει correxi pro ὃς γράφει, quod est apud Cramerum: nisi quis οὐ γράφει malit cum Duentzero Zenod. p. 13." Equidem certe οὐ γράφει malo, quod unice verum, sed nondum brevissima observatio integra est. Oratio enim turpiter hiat, adeo ut iterum Dindorfius: „excidit (post εἶναι) verbum a quo pendet infinitivus, nisi ἀναγ-

καῖον pro ἀναγκαῖόν ἐστιν accipiendum." Hoc quidem certe non ita est, nisi quis Graecum putet: ἀναγκαῖον δέ ἐστι καὶ αὐτὸν (τὸν στίχον) εἶναι, quod Dindorfius, qua est Graecitatis peritia, ipse omnium minime probabit. Attamen nihil est facilius, quam amissum recuperare. Scribamus: ἀναγκαῖον δὲ καὶ αὐτὸν εἶναι (δῆλον) διὰ τὸ λέγειν ὕστερον Μενέλαον κτλ. [1]). Apparet quam facile δῆλον, vel potius itacismi ratione habita δῖλ(ον) post διὰ omitti potuerit, (ΔΙΛ ΔΙΑ) eademque observatione usi iam in superioribus alium locum (ad δ 33, not. p. 175, 24) lenissima correctione restituimus.

δ, 507. Neptunus Aiacem Locrum vindicaturus ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν. De ultimis H: Ἀττικῶς· πᾶν ἀπέσχισε τῆς πέτρας τὸ μέρος ᾧ ἐκάθητο ὁ Αἴας. At Codex (Praef. p. LIII) πάντα habet a Dindorfio in πᾶν mutatum, qua de re lectorem monuit in Add. p. 758. Ipse aliud quid latere puto in codice pessime scripto etsi fidei maximae; nam πᾶν nihil ad rem facit. Explicant grammatici accusativum, ubi ex ipsorum sententia genetivus partitivus requireretur, itaque scripserunt: Ἀττικῶς πάνυ, ἀντὶ τοῦ ἀπέσχισε τῆς πέτρας τὸ μέρος, ᾧ ἐπεκάθητο ὁ Αἴας. Ultimi erroris codex insons est, quippe in quo Dindorfio teste (Praef. p. LIII) verbum compositum diserte legatur. Prius et primarium vitium mihi ortum videtur ex compendiosa scriptura hac: παν ἀν. Ad rem quod attinet, iterum quae EPT habent interpretis vice fungentur: ἀπ' αὐτῆς — inquiunt — δέ τι ἔσχισεν, ὅ ἐστι μέρος αὐτῆς

---

1) Düntzeriano Οὐ γράφ., qua coniectura mihi certe nihil evidentius videri significavi, ita obloquitur Larochius: „non assentior; nam si ita scriptum fuisset, verba sequentia ἀναγκαῖον δὲ εἶναι non cohaererent cum antecedentibus. Accedit quod hic v. amoveri non potest, nam ad eum referuntur quae Menelaus infra dicit σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε, *quod Zenodotum fugere potuisse non credo.*" Prius crimen (ista ἀναγκ. δ. εἶν. non cohaerere cum antecc.) emendatione nostra iam sublatum esse confido. Quod secundo loco posuit Larochius, quo et Düntzerianam coniecturam et meam everteret, nollem excidisset viro egregie docto. Non enim id nunc quaeritur, quid Zenodotum fugere potuisse, quid non, ipsi censeamus, *sed quid eum praetervidisse sibi persuaserit Aristonicus.* Atque hunc et calide nimis et inconsiderate de Zenodoti athetesibus, fortasse sibi ne bene quidem cognitis, iudicium tulisse, luculenter admodum ostendit Pluygersius, in disputatione de Zenodoto (Progr. Leid. 1843), a Germanis calidius laudata (Sengeb. Diss. Hom. I p. 21), quam frequentius lecta.

κατέβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν. Locutionem nec infrequentem nec miram satis stabilient i. a. β 294: Ἀττικὸν λίαν φησὶν ὁ Ἀριστοφάνης τὸ ἐπιόψομαι ἀντὶ τοῦ ἐποπτεύσομαι, περιβλέψω, et μ 372: εἰς ἄτην: Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἐπὶ ἄτῃ.

δ, 555. Λαέρτεω: Ἰωνικόν. Λαέρταο ἡ εὐθεῖα Βοιωτικόν. (E) Calami lapsum credam pro: Λαέρταο ἡ γενικὴ Βοιωτικόν.

δ, 563. Ἠλύσιον πεδίον: παρὰ τὸ λύσιν εἶναι τῶν κακῶν, ἢ παρὰ τὸ τοὺς λυσσῶντας ὀνεῖσθαι. ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης ἐν ταῖς ὁδοῖς φυομένη, πορφύρεα ἔχουσα φύλλα. (T) Bellissima sane etymologia, quam me alibi legere non memini. Quamvis autem inepta sit, pro ὀνεῖσθαι, quod ne Graecum quidem est, omnino legendum: ἢ παρὰ τὸ τοὺς λυσσῶντας ὀνῆσαι. Animi causa adiungam, quae et Etymologicum Gudianum et cum eo conspirans collector nescio quis ἐκλογῶν διαφόρων λέξεων (Crameri Anecdd. Oxonn. II p. 445) de Elysio campo excerpserunt, utriusque mutua ope emendata: Ἠλύσιον πεδίον: ἐπλάσατο τοῦτο Ὅμηρος. μήποτε ἀθανατοποιόν ἐστιν, ἐπεὶ οὐ διαλύει τὰ σώματα. ἐγὼ δὲ ὑπονοῶ, ὅτι οὐκ οἶδεν (εἶδ. Gud. male) Ὅμηρος ἀθανατοποιόν, ἀλλ' ἡδεῖαν παρέχον (-έχων male Cram.) ζωήν. οὐ (οὕτως bellissime Cramer., de cuius generis vitio supra dixi) γὰρ λέγει ὁ Πρωτεὺς τῷ Μενελάῳ, ὅτι οὐχ εἵμαρταί σοι (οὐχ ἧμ. Gud. οὐκ ἧμ. Cram.) ἀποθανεῖν ἐν τῷ καθόλου, ἀλλ' ὅτι ἐν Ἄργει οὐ πέπρωται ἀποθανεῖν σε (deëst a Cram.). ὁ δὲ τοῦτο λέγων οὐ λέγει ὅτι ἀθάνατος ἔσει (ἔσῃ Cram., εἴη Gud., unde origo communiter vitiosa liquido arguitur), ἀλλ' ὅτι ἐν ἑτέρῳ τόπῳ.

σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θάνατον (θανέειν textt.) καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
ἀλλά σ' ἐς (ἀλλ' ἐς Cram.) Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
ἀθάνατοι πέμψουσιν ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·

ὅπου ἀποθανεῖ (-θάνῃ Cram., -θάνῃ Gud. utrumque falsum)· οὔτε γὰρ τὸν Ῥαδάμανθυν ἀθάνατόν τις ἡμῖν (-μῶν Cram.) παραδέδωκεν (παρέδ. Gud. ἀποδέδ. Cram.), οὔτε τὸν τούτου ἀδελφὸν Μίνωα, κριτὰς τῶν ἐν Ἅιδῃ. (κριτ. seqq. desunt in Gud.) — Quae in T sequuntur: ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης ἐν ταῖς ὁδοῖς φυομένη, πορφύρεα ἔχουσα φύλλα ab hoc loco aliena esse, etiam Dindorfius sensit. Quo vere pertineant, difficile dictu est. Si in re incertissima

licet coniecturam periclitari, fortasse adsignabuntur ad ε 72, ubi ex eodem T editur: τὸ ἴον εἶδος βοτάνης πλατυφύλλου ὅμοιον σελίνῳ. (p. 249, 3 Dind.) Qui factum sit ut huc pervenerint, vel difficilius dicetur, sed idem fere factum et nos supra tetigimus, et observavit Buttmannus ad ζ 103 (p. 303, 1 seqq. Dind.) his verbis: „quae abhinc in hoc scholio leguntur in PQ quomodo huc venerint divinare nequeo. Spectant ad ι 51, ubi eadem fere repetita invenies et iterum quidem e Q." Hoc igitur incertissimum; illud certum, etsi Dindorfius diserte testatur ἔχουσα esse in T (App. p. 759), scriptorem dedisse, certe dare debuisse: εἶδος βοτάνης ἐν τ. ὁδοῖς φυομένης, πορφύρεα ἐχούσης φύλλα.

δ, 567. In Elysio αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντες ἀήτας || Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους. Observatur: δοκεῖ καὶ τοῦτο φυσικῶς εἰρηκέναι Ὅμηρος. ὁ γὰρ ζέφυρος οὐ μόνον ἐστὶ πολύκαρπος καὶ γόνιμος, --- ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς τὸ διανοητικὸν ἔχειν δοκεῖ καὶ πρὸς ἐπίνοιαν συντελεῖν. (HPQ). Quantocius reponatur: τῆς ψυχῆς τὸ διανοητικὸν παρέχειν δοκεῖ, ne auctor plane ineptiens Zephyrum habere dicat, quae impertiat.

δ, 569. Varia lectio commemoratur ad: οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι haecce in HPQ, praeterea athetesis e Didymo excerpta(?): τινές, φίλος ἐσσί. ἐν ἐνίοις δὲ οὐ φέρεται ὁ στίχος διὰ τὸ ἀκύρως ἔχειν τὴν ἀντωνυμίαν. οὐ γὰρ Διὸς γαμβρὸς ὁ Μενέλαος. Varians lectio, quae difficultatem non tollit versumque ineptum reddit, absurdissime est excogitata, nisi aliud quid latet; athetesis contra veterem grammaticum auctorem habere mihi videtur. Sed in ea non expedio: οὐ γὰρ Διὸς γαμβρὸς ὁ Μενέλαος, nam plane contra est. Intellegerem: ἀεὶ γὰρ Διὸς γαμβρός.

δ, 590. Menelaus Telemacho iamiam discessuro promittit: δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα || τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον. Ad haec nota est Aristonici sed in fine et adulterata et mutila: ὅτι οὐκ ἄν, εἰ τέθριππα ᾔδεσαν, τρεῖς ἵππους ἐδίδου τῷ Τηλεμάχῳ. νῦν δὲ ξυνωρίδα δίδωσι καὶ παρήορον, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι χρώμενοι, πλὴν Ἕκτορος. (BPQT) Primum supplendum est

unde participium χρώμενοι pendeat verbum, quod fere non aliud esse potest quam εἰσάγονται, ut sit: ὡς (οἷς?) καὶ ἐν Ἰλιάδι χρώμενοι (εἰσάγονται), πλὴν Ἕκτορος. Hoc verbum hac in re fere solenne, ut v. c. in Scholiis Iliacis Θ 185: ὅτι οὐδαμοῦ Ὅμηρος τεθρίππου χρῆσιν παρεισάγει, et iterum Ψ 295: οὐ γὰρ εἰσάγει τετρώρῳ χρωμένους. Sed praeterea aliud hic observandum, ut clare appareat, — quod in simili re alicubi dixit Buttmannus, — quam egregie recentior grammaticus antiquioris observationem perverterit. Cur ad hanc rem de heroibus bigas tantum adhibentibus tam saepe attenderit ac tam frequenter inculcaverit Aristarchus, Lehrsius palam fecit in Aristarcho (p. 195, 196 sec. ed.), plurima huc pertinentia colligens. Nempe omnia faciunt ad eius athetesin probandam versus Iliadis Θ 185, ubi Hector equos suos alloquens *quatuor* nomina commemorat. Quod si ita est, ut est sine dubio, potuitne idem Aristonicus, qui in Iliade Aristarchi sententiam de hoc spurio versu tam frequenter accurate reddidit, nunc haec scribere quae in nostri scholii fine leguntur: νῦν δὲ ξυνωρίδα δίδωσι καὶ παρήορον, οἷς καὶ ἐν Ἰλιάδι χρώμενοι (εἰσάγονται), πλὴν Ἕκτορος? Hoc quidem nimis ridiculum est, itaque nostro loco haec tantum vere Aristonici sunt: ὅτι οὐκ ἄν, εἰ τέθριππα ᾔδεσαν, τρεῖς ἵππους ἐδίδου τῷ Τηλεμάχῳ. Recentior grammaticus, — Graeculum Buttmannus non iniuria dixerit, — Aristonicea dilatavit, (qua de re postea plura dicentur), eademque opera corrupit.

δ, 595. Invitat Telemachum Menelaus, ut diutius apud se remaneat, et tres equos, ut vidimus, cum curru ei dono dat. Περὶ δύο γέγονεν ὁ λόγος τῷ Μενελάῳ, περὶ τῆς ιβ' ἡμερῶν ἐπιμονῆς καὶ δωρεᾶς ἵππων. ὁ δὲ πρὸς ἄμφω συνετῶς ἀνθυποφέρει, τὴν μὲν ἑαυτοῦ ἐπιμονὴν ἑκούσιον ἀποφαίνων, ἀντιτιθεὶς δὲ τὴν τῶν ἑταίρων ἀνίαν, οὓς κατέλιπεν ἐν Πύλῳ· τὸ δὲ δῶρον ὡς ἀνεπιτήδειον οὐ δι' αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τὴν πατρίδα ἀρνούμενος. (HQ) Numerum dierum (ιβ') Buttmannus addidit, in codicibus deëst, cum Ambrosianus περὶ τῆς ἡμερῶν ἐπιμονῆς habeat, Harleianus περί τε ἡμ. ἐπιμ. Quapropter fortasse rectius nullus numerus addetur sed indefinite scribetur: περί τινων ἡμερῶν ἐπιμονῆς, quemadmodum sequens quoque substantivum articulo caret. Praeterea non recte dictum crediderim, Telemachum abnuere

donum *οὐ δι' αὐτὸν ἀνεπιτήδειον*, potius non abnuisse ut *ob se ipsum* alienum putaverim: *τὸ δὲ δῶρον ὡς ἀνεπιτήδειον οὐ δι' αὐτό, ἀλλὰ διὰ τὴν πατρίδα ἀρνούμενος.*

δ, 612. Respondet Menelaus: *τοίγαρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω.* Verbum ita explicatur: *μεταλλάξω. ἀπὸ δὲ τῶν σταθμῶν τὰς ἀμοιβὰς ποιουμένων ἡ μεταφορά, ὅταν χρυσὸν πρὸς ἄργυρον ἢ ἄλλα ἀντικαθιστῶσιν.* (BEPQT.) Itaque libram ipsam permutationem facere putabimus? Cum non putem, rescribendum censeo: *ἀπὸ δὲ τῶν σταθμῷ τὰς ἀμοιβὰς ποιουμένων ἡ μεταφορά.*

δ, 629. Ad *ἀρχοὶ μνηστήρων* legitur: *γενναῖόν τι λαμβάνει ὁ ποιητής, καὶ τοὺς κακίστους μὴ ἀνάρχους λαμβάνειν.* (PQ) *αἱρήσονται οἱ μὲν ἀγαθοὶ τὸν ἀμείνω οἱ δὲ φαῦλοι τὸν φαυλότερον.* (P) Apparet alterum *λαμβάνειν* omni ratione perversum esse, neque enim infinitivus bene habet, neque verosimile est grammaticum in tanta synonymorum copia bis eodem verbo in brevissimo intervallo usum esse. Secundum Dindorfium „scribendum collato Eustathio p. 1512, 27: *μὴ ἀνάρχους θέλειν διάγειν, αἱρήσονται δὲ οἱ μέν —.*" Hoc verissimum, (omnia enim, quae Palatinus hic ut semper Ambrosiano integrior exhibet, inserto *δέ* continuanda esse vel absque Eustathii indicio nemo non videat, nunc huius ope iam exploratum est et comprobatum) illud non est. Neque enim optime decurrunt ista: *ὁ ποιητὴς γενναῖόν τι λαμβάνει, κ. τ. κακίστους μὴ ἀνάρχους θέλειν διάγειν*, nec habent consuetam in his dicendi formam, nec duo verba cur exciderint video. Immo iam Eustathii codex mihi vitiosus in his fuisse videtur eaque verba, ut saepissime, ab ipso profecta, ita tamen ut non longe absint ab eo, quod antiquiorem grammaticum revera scripsisse suspicer. Nempe hoc: *γενναῖόν τι λαμβάνει ὁ ποιητής, καὶ τοὺς κακίστους μὴ ἀνάρχους εἰσάγων. αἱρήσονται δὲ οἱ μὲν ἀγαθοὶ κτλ.*

δ, 646. Antinous Noëmona interrogat: *ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν, || ἦε ἑκὼν οἱ δῶκας*; Ac non temere sic interrogat, *ἵνα, εἰ μὲν ἑκὼν ᾖ δεδωκώς, φυλάττηται ὡς φίλον Τηλεμάχου τὸν Νοήμονα· εἰ δὲ βιασάμενος ἔχοι, κἀκεῖνον συνεργὸν*

πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν λάβωσιν. Sic HPQT, cum lemmate male scripto *εἴ σε βίῃ.* In ipso scholio cur intactum relictum sit in priore protasi *εἰ μὲν — ᾖ*, in altera optativus sit correctus *εἰ δὲ — ἔχοι*, cum codices partim (HT) *ἔχει* dent, partim (PQ) *ἔχῃ*, acutioribus relinquo divinandum. Ipse tamen Dindorfius in Stephani Thesauro aliquammultos locos collegit, ubi *εἰ* apud sequiores cum coniunctivo construitur, neque in nostra farragine auctoritates desunt, v. c. ad γ 296 (p. 148, 2.) Multo rectius corrigetur *ἵνα — φυλάττηται*, pro quo HT *φυλάττεται.* Pluralem requiri et res ipsa satis ostendit, — cur enim Antinous unus magis quam caeteri proci a Noëmone caveret? — et sequens *λάβωσιν.* Verum erit: *ἵνα, εἰ μὲν ἑκὼν ᾖ δεδωκώς, φυλάττωνται ὡς φίλον Τηλεμάχου τὸν Νοήμονα, εἰ δὲ βιασάμενος ἔχῃ, κἀκεῖνον συνεργὸν πρὸς τὴν ἐπιβουλὴν λάβωσιν.* Obiter moneo, nonnunquam *ἵνα* et *ὅπως* soloece cum futuro et perfecto indicativi structum reperiri, quod tamen librariis imputaverim, adeoque correxerim v. c. δ 184 (p. 191, 17) *δαιμονίως ἀντιλαμβανόμενος ὁ ποιητής, ὅπως κεκίνηκε τὸν οἶκτον τῶν ἀκροατῶν, φαντασίαν ἐπὶ τοὺς τότε ἀκούοντας μετήνεγκε. κτλ.* (HQR) Quis horum quidquam intellegit? Immo vero, articulo inserto et mutata interpunctione scrib.: *δαιμονίως ἀντιλαμβανόμενος ὁ ποιητής, ὅπως κεκινήκῃ τὸν οἶκτον, (τὴν) τῶν ἀκροατῶν φαντασίαν ἐπὶ τοὺς τότε ἀκούοντας μετήνεγκε.* Neque inemendata relinquenda, quae quamvis decurtata leguntur ad δ 589: *ἄτοπον, φησί, τὸ προλέγειν.* (quae Menelaus Telemacho dona promittit.) *ποιεῖν γὰρ δεῖ* (sic optime Buttm., codex *ποῖ γὰρ δή*), *φασὶ, τὰ τοιαῦτα καὶ μὴ προλέγειν, ἵνα μὴ ἀπαρνήσεται ὁ λαμβάνων. ἀλλ' ἔθει παλαιῷ τοῦτο λυτέον.* (P) Non solum *ἵνα μὴ ἀπαρνήσηται ὁ λαμβάνων* scribendum, sed etiam *ποιεῖν γὰρ δεῖ, φησί, τὰ τοιαῦτα*, ut in initio *ἄτοπον, φησί, τὸ προλέγειν* dictum est.

δ, 662. Ad hunc versum in HPQ prolixius adscribitur (Porphyrii?) scholium de duali *ὄσσε*, cuius altera pars etiam in Veneto B legitur ad Iliad. Λ 104 relata, ubi eadem verba — *ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἵκτην* — ac maiore quidem quam nostro loco iure leguntur. Utroque codicum genere in auxilium adhibito textus hic illic paulo melius poterit constitui. Alterum quam dico partem ita incipit: *ῥητέον οὖν ὅτι τὸ ὄσσε οὐκ ἔστιν*

ἀρσενικὸν δυϊκόν· Φησὶ γὰρ ὁ ποιητής· „τὼ δέ οἱ ὄσσε ποσσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον" (N 616), οὐχ αἱματόεντες. οὐδετέραν οὖν ληπτέον εὐθεῖαν, καὶ ἔσται τὸ ὄσσος ὡς ἕρκος, βέλος, τεῖχος· καὶ δὴ πληθυντικὸν κατὰ Ἀθηναίους μὲν ἕρκη, βέλη, τείχη, κατὰ δὲ τοὺς Ἴωνας ἕρκεα, βέλεα, τείχεα· καὶ δῆλον ὅτι καὶ ὄσσεα. τῶν δὲ εἰς α πληθυντικῶν οὐδετέρων τὰ δυϊκὰ εἰς ε τελευτᾷ. - - - σαφὲς οὖν ὅτι καὶ τείχεε λέξουσι δυϊκῶς καὶ ὄσσεε, εἶτα κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ τελικοῦ ε ὄσσε ἐγένετο. Pro οὐδετέραν in Veneto B est οὐδετέρας, in sequente καὶ cum nostris codd. consentit. Neutrum tamen rectum, sed flagitante sententia utrumque sic erit refingendum: οὐδετέρου οὖν ληπτέον εὐθεῖαν, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄσσος ὡς ἕρκος. Nominativus singularis, inquit, neque ὄσσ est διὰ δύο σσ, neque ὄς δι' ἑνὸς σ, — de his enim in superioribus disputatum est, — *sed* erit ὄσσος ut ἕρκος simm. Pro καὶ δὴ πληθυντικὸν Venetus B dat: τὸ δὲ πληθ., quod unice amplectendum. Idem ante Ἴωνας articulum omittit, recte; qui enim κατὰ (immo κατ') Ἀθηναίους dederat, eundem et κατὰ δὲ Ἴωνας dedisse par est. Tandem in καὶ δῆλον ὅτι καὶ ὄσσεα. Venetus alterum καὶ omittit, iniuria, — prius enim omittendum erat, — sed sic manu ducit ad id quod scriptorem dedisse arbitror: δῆλον (οὖν) ὅτι καὶ ὄσσεα, ut ei dicere solenne est. Minuta sunt quae hic sustuli vitia, ita tamen comparata ut sententiam non molestissimam inutiliter obscurent.

δ, 675. Πάθος κινεῖ τῇ Πηνελόπῃ τὸ ἐπεισόδιον, ὅταν τὸν Ὀδυσσέα θρηνοῦσα τὴν ἐπὶ τῷ παιδὶ ἀγωνίαν προσλάβῃ. (P) Quis non videt: πάθος κινεῖ τῆς Πηνελόπης τὸ ἐπεισόδιον verum esse? Edita hoc dicunt, interiectam narrationem Penelopae dolorem movere, quae delirantis sunt.

δ, 687. Lamentatur Penelope ob procos bona regia comedentes: οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν, || κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος. Observatur in PQ: περιπαθῶς ἄγαν οὐκ ἔφη Ὀδυσσέως, ἀλλὰ Τηλεμάχου. μεῖζον γὰρ φαίνεται τὸ πάθος, ὅταν καὶ περὶ ψυχὴν ἐπιβουλευόμενον τοῦτον αἴσθηται, ἥτις οὐδὲ τῆς κτήσεως ἀνέχεται. Unde genetivum pendere censeamus? Ab ἀνέχεται certe non pendet. Lacunosam sententiam sic fere sarciamus: ἥτις οὐδὲ τῆς κτήσεως (τὴν καταδαπανὴν) ἀνέ-

χεται. Idem fere paulo infra (ad vs. 697) in iisdem codd. commemoratur: ἡ μὲν γὰρ (Penelope) καὶ ἐπὶ τοῖς μετρίοις χαλεπαίνει, ὁ δὲ (Medon) εὔχεται μὴ δέχεσθαι ἄλλην ἐπίτασιν τὸ τόλμημα τῶν μνηστήρων.

δ, 701. De οἴκαδε νισσόμενον, — lemma νεισόμενον dat, — ita agit B, nec multum aliter Etymologi: νέω τὸ πορεύομαι πρωτότυπον θέμα, ὁ μέλλων νέσω, καὶ ἐπενθέσει τοῦ ι νείσω, καὶ ἐκβολῇ τοῦ ε καὶ προσθέσει τοῦ ι νίσω. Legendum: Ἢ ἐκβολῇ τοῦ ε καὶ προσθέσει τοῦ ι νίσω.

δ, 722. Flebiliter Penelope adloquitur ancillas: κλῦτε, φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν. Est ad haec verba in HPQ elegantissima observatio, quae vel sola demonstrat, quam fuerint Graeci et antiqui et recentiores acerrimi naturae humanae eiusque παθημάτων indagatores. Sed verba labem in describendo contraxerunt et nunc ita sunt comparata ut acutissimus scriptor, quicunque tandem fuerit, nihil dicere videatur: φίλας καλεῖ τὰς θεραπαίνας οἰκείως τῇ παρούσῃ περιστάσει. τοιοῦτοι γὰρ οἱ δυστυχοῦντες καταβαίνοντες εἰς ταπείνωσιν, ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἀξιώματος ἐπαγόμενοι εἰς ἔλεον. Ultima (ἀπὸ τοῦ - - ἔλεον) om. Q. In his quid sit ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἀξιώματος ἐπάγεσθαι, facilius est admirari quam intellegere; quid sibi velit ἐπάγεσθαι εἰς ἔλεον ad intellegendum quidem satis apertum est sed hic locorum plane absonum. Non agitur nunc de Penelope ad commiserationem perducenda, immo ipsa persona miserabilis est. Nec multum dubito, quin sic scriptoris nostri sententia restitui possit: τοιοῦτοι γὰρ οἱ δυστυχοῦντες, καταβαίνοντες εἰς ταπείνωσιν (καὶ) ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἀξιώματος ΑΠαγόμενοι ΔΙ' ἔλεον. Haec est, dicit, miserorum natura, ut superbiam e dignitate natam deponant ac familiariter cum inferioris conditionis hominibus versentur, quorum commiserationem obtineant. Sententia similiter conformata in sequentibus legitur (δ 830): τοιοῦτοι δὲ οἱ ἄνθρωποι, μετὰ τὰ κατεπείγοντα πολυπραγμονοῦντες καὶ περὶ τῶν λοιπῶν.

δ, 792. Ad δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι hae glossae sunt, primum in H: κύκλον ἂν εἴποι τὸ δίκτυον, ubi aut τις inserendum:

κύκλον ἄν (τις) εἴποι τὸ δίκτυον, (quemadmodum ad δ 785: ἐννοτίῳ: Ἀριστοφάνης „εἰνοδίῳ," ὡς ἄν τις εἴποι ἐν ὁδῷ,) aut εἴποις scribendum, de quo interpretum more supra paucis egimus. Sequitur alia glossa eiusdem sententiae, in T sic scripta: δόλον, κύκλῳ τὸ δίκτυον. In Harleiano est, — Dindorfio teste in Praef. p. LIII — δόλιον κύκλον: τὰ δίκτυα, itaque in T quoque scribendum: δόλιον κύκλον: τὸ δίκτυον.

δ, 793. Iterum habemus Porphyrii scholium ex DE editum, ac nunc quidem de interpretatione adiectivi νήδυμος, consentiens illud cum iis, quae ex Veneto B et Leidensi ad Iliad. B 2 prodierunt, — nisi quod BL initio uberiores sunt, — ita tamen, ut nostra cum illis coniuncta textus integritati inserviisse potuerint. Editur apud Dindorfium: καὶ οὕτως λέγουσιν „οὐδέ μιν ὕπνος ᾕρει πανδαμάτωρ" (Ω 4). Parisinus D postea excussus praebuit λέγει, quod BL confirmant atque a futuro nostrorum editore, spero, recipietur. Sequitur in E: τὸ δὲ νη στερητικὸν καὶ ἐν τῷ νήγρετος. ἥδιστος καὶ θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. Quid D habeat non enotatum est, sed non est opus auctoritate extrinsecus adscita, ut καὶ post ἥδιστος collocatum eiiciendum statuamus. Nempe est versus Homeri: νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. (ν 80.) En exemplum post tot alia, qua auctoritate codices nostri sint in particulis praesertim digerendis! Pergit Porphyrius: καὶ ἐπ' ἄλλων περιεχόντων καὶ κατειληφότων τὸν ὅλον λέγει κτλ. In D est τῶν ὅλων. Neutrum rectum, corruptelae origo in promptu est. Veram lectionem servat Venetus: κατειληφότων τὸ ὅλον. Ultima in Veneto B lacera sunt, in nostris corrupta in hunc modum: καὶ „λιμένες ναύλοχοι ἀμφίδυμοι" (δ 846) λέγει, εἰς οὓς ἔστι δύνειν. ὅθεν καὶ δίδυμοι, δύο ἐκ μιᾶς καταδύσεως τῆς ἐκ γαστρός. Utrorumque ope omnia sic in integrum restituentur: κέχρηται δὲ τῇ συνθέσει τῆς λέξεως καὶ ἐν τῷ „λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ ἀμφίδυμοι," δύο λέγων εἰς οὓς ἔστι δύνειν. ὅθεν καὶ [οἱ] δίδυμοι, δύο ἐκ μιᾶς καταδύσεως (τῆς ἐκ γαστρός.) Lunulis inclusi quae in scholiorum Iliacorum codicibus desiderantur, in nostris adsunt.

δ, 819. Deplorat Penelope necem, ut sibi videbatur, et mariti et filii, τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνου. Ad quae in PQ haec habemus observata: γυναικείως τῷ ἤθει. καὶ γὰρ εἰ τὰ μάλιστα στέργουσι τοὺς ἄνδρας, ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν ψυχῶν κινδύνοις μᾶλλον ὑπὲρ τῶν τέκνων ἀγωνιῶσιν. Levissimum est in his peccatum, nec tamen sine animadversione praetermittendum. Edita enim illud dicunt, quod sane perversum est, feminas, si maritos quam maxime diligunt suos, in capitis periculo maiore in liberos caritate teneri. At non hoc vult scriptor, sed „*etiamsi* maritos quam maxime diligant," quod Graece tantummodo sic dicetur: καὶ γὰρ εἰ (καὶ) τὰ μάλιστα στέργουσι τοὺς ἄνδρας, -- μᾶλλον ὑπὲρ τῶν τέκνων ἀγωνιῶσιν.

δ, 841. Ad νυκτὸς ἀμολγῷ duplex interpretatio esse videtur, altera alteri ita repugnans, ut ei prorsus contradicat. In EHQD est: ἐν τῇ τοῦ μεσονυκτίου ὥρᾳ, καθ' ἣν ἄρα συμβέβηκεν ἀμέλγεσθαι τὰ ζῷα. Mirum tempus, dices, mulgendi pecora. Sed videamus, ecquam aliam explicationem alibi reperiamus. Ecce statim infra ex HPV haec leguntur: ἐν τῇ τοῦ μεσονυκτίου ὥρᾳ. καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυμον ἤτοι ἀμολγῷ, καθ' ἣν ὥραν συμβέβηκε μὴ ἀμέλγεσθαι τὰ ζῷα κτλ. Itaque in eodem H νυκτὸς ἀμολγῷ tempus est, quo pecora mulgentur et quo non mulgentur. Quae mirifica in eodem vocabulo interpretando contradictio etsi per se nihil habet cur scripturam vitiatam credamus, ut statim videbimus, hic tamen aliae accedunt causae, quibus permoveamur, non solum ut ἄρα mutemus in ὥραν quod D obtulit, sed etiam absque tali auxilio rescribamus: καθ' ἣν ὥραν συμβέβηκε μὴ ἀμέλγεσθαι τὰ ζῷα. Etenim prius nostrum et alterum scholium revera *unum idemque* sunt, in EHQD contractius servatum, melius uberiusque in HPV. Quod quo clarius appareat, utrumque totum subiungam. Melior quae dicitur recensio haec est: ἐν τῇ τοῦ μεσονυκτίου ὥρᾳ. καὶ ἔστι κατὰ τὸ ἔτυμον ἤτοι ἀμολγῷ, καθ' ἣν ὥραν συμβέβηκε μὴ ἀμέλγεσθαι τὰ ζῷα· ἢ κατὰ (l. κατ') ἀφαίρεσιν τοῦ γ ἀμολῷ, καθ' ἣν ὥραν οὐδεὶς μολίσκει, ὅ ἐστι βαδίζει· ἢ κατὰ (l. κατ') ἀφαίρεσιν τοῦ λ ἀμογῷ, καθ' ἣν ὥραν οὐδεὶς μογεῖ, ὅπερ ἐστὶ κακοπαθεῖ, ἀλλ' ἀναπαύεται. ταῦτα δὲ πάντα εἰς τὴν τοῦ μεσονυκτίου ὥραν καταστρέφει. Videamus nunc deteriorem recensionem: ἐν τῇ τοῦ μεσονυκτίου ὥρᾳ, καθ' ἣν ἄρα (i. e. ὥραν) συμβέβηκεν

(i. e. -κε μὴ) ἀμέλγεσθαι τὰ ζῷα. τινὲς ἀπὸ ἀμογῶ, ὅταν οὐδεὶς μογεῖ, ὅπερ ἐστὶ κακοπαθεῖ, ἀλλὰ ἀναπαύεται. τινὲς ἀπὸ ἀμολῶ, ὅταν οὐδεὶς μολήσει, ὅ ἐστι βαδίσει. πάντα δὲ ταῦτα εἰς τὴν τοῦ μεσονυκτίου ὥραν καταστρέφει. Satin certum videtur quod dixi? Iam intellegimus, cur tam pone sequantur ἐν τῇ -- ὥρᾳ, καθ' ἣν ὥραν, nempe omissis excerpendi studio, quae media interposita erant. Ad hanc lucem etiam caetera foedissima menda tollere possumus, quae nescio quo modo Dindorfii diligentiam effugerunt: τινὲς ἀπὸ (frustra Dindorfius „scrib. ἀπὸ τοῦ") ἀμογῶ (!) ὅταν οὐδεὶς μογεῖ pro: τινὲς ἀντὶ τοῦ ἀμογῷ, ὅτε οὐδ. μογ. tum: τινὲς ἀπὸ ἀμολῶ, ὅταν οὐδεὶς μολήσει, ὅ ἐστι βαδίσει pro: τινὲς ἀντὶ τοῦ ἀμολῷ, ὅτε οὐδ. μολίσκει, ὅ ἐστι βαδίζει. Compendifacta glossa paulo magis etiam compendifacta est apud Suidam: Ἀμολγός: τὸ μεσονύκτιον, ἤτοι καθ' ἣν ὥραν ζῷα οὐκ ἀμέλγονται, ἢ ἀφαιρέσει τοῦ γ̄, καθ' ἣν οὐδεὶς μολεῖ, ἢ ἀφαιρέσει τοῦ λ̄, καθ' ἣν οὐδεὶς μογεῖ. Brevissime B: μέσῳ τῆς νυκτός. νόει δὲ τὸ ἀμολγῷ ἤτοι ὁπότε οὐκ ἀμέλγει τις, ἢ ἡνίκα τις οὐ μολεῖ, ἀμολός καὶ πλεονασμῷ τοῦ γ ἀμολγός. In omnibus caeteris eiusdem glossae excerptis servata est negatio, itaque quo iure supra μὴ inseruerim apparet. Fuere tamen, ut iam dicebam, grammatici, qui non minus ineptam etymologiam secuti νυκτὸς ἀμολγῷ revera tempus pecora mulgendi interpretarentur, at non ita fatui, ut tum mediam noctem significari contenderent. Explicuit ita Apollonius in Lexico: Ἀμολγῷ: ἤτοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ ἀμέλγουσιν, ἢ ἐν ᾗ τις οὐ μολίσκει, ἵν' ᾖ ἀμολγῷ, κατὰ παρένθεσιν τοῦ γ· „ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ"· οἷον τὸ μεσονύκτιον. (τῷ μεσονυκτίῳ Villois.), quae sic emendanda sunt: ἵν' ᾖ ἀμολῷ, (καὶ) κατὰ παρένθεσιν τοῦ γ̄ „ἐν ν. ἀμολγῷ," οἷον (ἐν) τῷ μεσονυκτίῳ. Explicuit ita auctor Epimerismorum (Cram. An. Oxonn. I p. 82), sed multo uberius et doctius: Ἀμολγῷ: „ὥστε (l. ὥς τε) λέων ἐφόβησε μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ" (Λ 173) δηλοῖ τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἀμέλγουσιν οἱ ποιμένες· οἱ δὲ ἀμολγὸν νύκτα τὴν ἀκμαίαν, καὶ Ἡσίοδος „μᾶζαν ἀμολγαίην" τὴν ἀκμαίαν πρὸς τὸ φαγεῖν· Φιλῖνος δὲ πᾶσαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἀμολγὸν εἶπε, διὰ τὸ τότε τὴν γῆν τὸν ἀέρα ἕλκειν καὶ ἄρδειν πάντα τὰ φυτὰ τῇ ἰκμάδι· καὶ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ τοὐναντίον· τὰ γὰρ κάτω ἄνω ἀμέλγεται· (absurde; scrib.: καὶ γὰρ τ. ἡμέρᾳ τοὐναντίον τὰ κάτω ἄνω ἀνέλκεται.) Φιλόξενος δὲ ἐν ᾗ οὐδεὶς μολίσκει, ἀμολγὸς καὶ ἀμολγός. (stipes! scribatur: ἀμολός καὶ ἀμολγός·) καὶ ἀβροτὴ (l. ἀβρότη) γὰρ ἐν ᾗ βροτοὶ οὐ φοιτῶσιν. Explicuit ita quoque Etymologus Magnus, nostrorum tamen scholiorum explicatione non admodum eleganter adiecta: Ἀμολγῷ· Ὅμηρος „νυκτὸς ἀμολγῷ": — τῆς ἑσπέρας, ἢ τῷ μεσονυκτίῳ, καθ' ὃ οὐκ ἀμέλγουσιν· ἑσπέρας γὰρ καὶ ἡμέρας εἰώθασι τοῦτο ποιεῖν. ἢ ἐν καιρῷ ἐν ᾧ συμβέβηκεν ἀμέλγεσθαι τὰ πρόβατα. ἢ παρὰ τὸ μολῶ καὶ πλεονασμῷ τοῦ γ (multum malim κατὰ πλεονασμὸν τοῦ γ) μολγῷ, καὶ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ἀμολγῷ, ἐν ᾗ οὐδεὶς μολίσκει. οὕτως Ὠρίων. Explicatius agit excerptor quidam in Scholiis ad Iliad. Ο 324 e Lipsiensi codice (L) editis: οἱ μὲν τὸ μέσον τῆς νυκτὸς λέγουσιν καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ α στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ μολῶ, ἐν ᾧ οὐ παραγίνονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ πλεονασμῷ (hic quoque corrigam: κατὰ πλεονασμὸν) τοῦ γ. οἱ δὲ τὴν ἑσπέραν, ἐν ᾗ ἀμέλγουσιν. οἱ δὲ γλωσσογράφοι, ἤγουν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, τὴν ἀκμήν. Brevem in eandem sententiam notam ad Λ 173 (ex AD) et breviorem etiam Hesychii glossam omittere licebit nihil novi conferentes.